

༡༡། །འདུལ་སྒོམ་འགྲེལ་བ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་བྱུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛུད་ཁང་།

Paldan Drepung Gomang Library

[०३५]

མཚན་ལྟར།

[illegible]

अथ गृह्यसूत्रम् ।

[illegible]

ལྷོ་ཕོ་ ༣༠༡༦ ལོའི་སྐབས་དུས་ལྔ་པ་

ཕབ་ལེན་དྲ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དང་པོ་གླིང་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱེད། རྣམས་རྣམས་ཀྱིས་མཇུག་དཔེ་མཐོང་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས།

ཡུལ་དེ་པ་པམ་པམ་པམ་པམ་ སྤྱི་ཚུ་སྤྱི་ཚུ་སྤྱི་ཚུ་

[illegible]

མེད་པར་ཁང་ལུང་དཔར་ཁུན་ལུ་མི་མོ།

དཀར་ཆག

༡༡། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བཅུས་པ་ནིར་བྱའི་ཕྱིར་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་པན་སྒྲུབ་བའི་མཛེད་ཅིས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཚོད་བཅོད།	1
དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ།	2
བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ།	6
ཐ་མར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ།	8
རྩ་བཤད་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ངོས་བཟུང་བ།	14
མཚན་དོན་བཤད་པ།	18

བསྟན་བཅོས་ལ་འཁྱུག་པའི་ཡན་ལག

དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་ཅོད་སྤོང་དང་བཅས་པ།	20

བཅོད་བྱ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ལ་དབྱེད་པ།

ཚུལ་ཁྱིམ་ས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བསྟུ་ཚུལ་སོགས།	26

བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ།.....	32
དགེ་བསྐྱེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ།.....	40
དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ།	45
དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ།	46
སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲུ་དོན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེ་ཚུལ།.....	48
ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་ལས་སྒྲེ་ཚུལ།.....	51
སྒྲིམ་པ་གཏོང་ཚུལ།.....	55

གཞུང་དོན་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྐབས་སྐབས་ལ།

གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན།.....	64
དེ་ལས་འཕྲོས་པ་མདོར་བསྟུན་སྦྱར་བཤད་པ།.....	65

དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལས་སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས།

སྒྲིམ་ཆོག་བཤད་པ།.....	74
པ་ཆོག་ལུང་གཞི་ནས་བཤད་ཚུལ།	87
ཆོགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་དངོས་འབྲུག་གསུམ།	88
དཀའ་དོན་རབ་བྱུང་གི་སྦྱོར་པ།	90
དངོས་གཞི་ལ་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བཤད་པ།	91
མཐུན་རྒྱུན་ལྔ་བཤད་པ།.....	105
ཞར་བྱུང་མཐུན་སྒྲིམ་སྒྲུ་མའི་རྣམ་གཞག།	111
མདོར་བྱུང་བཅུའི་སྐོར།	117

བསྟན་ཐོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱོད་བ་དང་དངོས་གཞི།	118
མཐུག་དུས་གོ་བཅོམ་ཚུལ།	121
གདམས་ངག་བཤད་པ།	122

ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྤྱད་བའི་ཚུལ།

གནས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་འཕྲོས་པ་ལྟ་སྤྲུགས་ཉེར་གཅིག་	128
ལྟ་སྤྲུག་གི་བསྟུ་ཚུལ།	147
གནས་ཀྱི་སླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ།	154
ལྷུང་བཟེད་མཁར་གསེལ་ཚུ་ཚགས་གསུམ་བཤད་པ།	157

སྤང་བྱ་རྩིས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ཚུལ།

ས་མ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་ཚོག་བཤད་པ།	165
ཞེ་ལྟ་སྤྱོད་དང་ལྷུང་བ་བསྟུ་ཚུལ།	166
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སན་ཡོན་དང་། དགག་སྤྱོད་གནད་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་རྒྱ།	171

ཕམ་པའི་ལྟ་ཚན།

མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་སྟོན་པོ་བཤད་པ།	173
མ་བྱེན་ལེན་གྱི་ཕམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྟེན་བདག་གི་དབྱེ་བ།	174
རྟེན་རིན་ཐང་ཚང་བའི་ཚད།	178
ལྷུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་	186

རྒྱད་སྒྲོར་དགག་གསུམ་གྱི་བསྐབ་བྱ།.....	189
སྒྲོམ་པོའི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ།.....	190
སྒོག་གཅིད་གྱི་ཕམ་པ་བཤད་པ།.....	193
བྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཚུད་སྤོང་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ།.....	195
རྒྱན་ཕམ་བཤད་པ།.....	197
ལྷག་མ་བཤད་པ།.....	198

ལྷན་བྱེད་གྱི་ཕྱི་ཆོན།

སྤང་ལྷན་ཐུན་མོང་བ་ལུང་གང་ལས་བརྒྱས་པ།.....	206
དུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.....	207
བདག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.....	211
ཤན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.....	212
ཕྱིར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.....	223
སྤང་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.....	224
ལྷན་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ།.....	224
ཉེས་བྱས་སོ་གསུམ་བཤད་པ།.....	227

༣༡། ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྐྱས་པ་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་པན་སྤང་བའི་མཛེད་ཅེས་
བྱ་བ་ལས་ཁྱབ་སྤྱིར་བཏགས་པ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱིར་བཏགས་གྱི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ།.....	230

བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག

སྒྲོམ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་ཉམས་པའི་སེལ་བ་བསྟན་པ།	235
བྲངས་འདས་བཤད་པ།	238
ལྷུང་མེད་བཤད་པ།	244
ཕྱོགས་མཐུན་བཤད་པ།	246
བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ།	252
ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁར་བྱང་དང་བཅས་པ།	255

མཆན་གྱི་ཡན་ལག་སོགས།

མཆན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྷུང་བ།	257
རྒྱུ་མཐུན་མིང་ཅམ་གྱི་ལྷུང་བ།	259
པ་མའི་ཐུན་མོང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་མིན་བཤད་པ།	260
གཞུང་དོན་བཤད་པ།	264
ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་	268
ལྷུང་བ་ཐ་དད་སྐྱེ་ཚུལ།	273
བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ།	280
ཆན་ཆན་གྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	283

༡༡། ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བཅུས་པ་ནིར་བྱ་འབྲེང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་དངོས་འབྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་པན་སྒྲུང་བའི་མཛོད་ཅེས་
བྱ་བ་ལས་གཞི་སྒྲུང་གི་སྐབས་བཞུགས་སོ། །

མཚོད་བརྗོད།	302
གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་སྒྲི་དོན།	303
གསོ་སྦྱང་གི་གཞི།	305
དབྱར་གྱི་གཞི།	322
དགག་དབྱེད་གཞི།	325
སྒ་བརྒྱུང་གི་གཞི།	327
གོས་གྱི་གཞི།	339
གོ་ལྷགས་གྱི་གཞི།	342
སྒྲན་གྱི་གཞི།	343
ལས་གྱི་གཞི།	347
ཕྱིར་བཅོས་གྱི་གཞི།	366
དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི།	380
ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྦྱོད་པའི་གཞི།	381
ཡོངས་སྦྱོང་གི་གཞི།	383
ལས་བྱེད་པའི་གཞི།	385
འཁོར་ལོ་བྱེད་པའི་གཞི།	387
ཚོད་པའི་གཞི།	388
གནས་མལ་གྱི་གཞི།	394
མཐུག་དགེ་བསྐྱོད་སྒྲོན་ཆོག་	398
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་	400

༡༡། ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀར་གནད་མདོར་བསྐྱས་པ་ནོར་བུའི་ཕྱེད་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་པན་སྒྲུང་བའི་
མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད།

ཆེད་བྱུང་ཕྱགས་དག་བཅེ་བས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་། ། རྒྱ་ཆེན་ཀྱན་བཟང་སྦྱོང་ལ་ཉག་
རོལ་བས། ། དཔག་ཡས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་རྒྱུ་གས་སངས་རྒྱས། ། རྣམ་འདྲན་བྱ་རམ་གིང་
པས་དག་ལེགས་སྦྱོལ། ། འཛིགས་མེད་སྟོ་གྲོས་སྟོབས་པ་མཚོག་གི་འཕྱལ། ། ཀྱན་བྱུང་བཅེ་
ཆེན་དབྱིངས་སུ་ཅེན་པ་ལས། ། རྒྱབས་ཆེན་འཕྲིན་ལས་འོད་སྒྲུང་འབྱམ་ཕྱག་གིས། ། རྒྱ་མཚོའི་
གོས་ཅན་བྱུང་མཛད་མགོན་དེས་སྦྱོངས། ། རྒྱལ་ཀྱན་གསུང་གི་གསང་བ་ཟབ་མོའི་མཛོད། ། མ་
ལུས་འགྲོ་བའི་ལམ་བཟང་མཚོན་པའི་མིག་གཅིག་ཏུ་དེལ་བའི་ལེགས་བཤད་དབྱིག་གི་ཆར། །
འབེབས་མཁས་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འདུད། ། གཞན་པན་སྒྲུང་སྒྲུམ་པོར་འབྱེལ་བ་
ཡི། ། གསང་གསུམ་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་མཐའ། ། སྟོ་མེད་འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་མཉམ་འདུག་
པའི། ། བཞད་པའི་རྩི་རྩེ་ཡབ་སྲས་གཙུག་གིས་མཛོད། ། སྒྲུངས་རྒྱུགས་རི་བོའི་སྟོ་ལ་ཙུ་འདྲི་
བའི། ། སྒྲུ་རིའི་བྱ་དང་སྒྲུ་གཅན་འཛིན་གཉིས་ནས། ། སྟོད་སྒྲུང་ཡོངས་དག་མཁན་བརྒྱུད་གསེར་
རིའི་འཕྲེང་། ། ཆར་དུ་དངར་འདི་ནོར་འཛིན་དཔལ་མོའི་རྒྱན། ། འཕགས་མཚོག་ཉི་བར་འཁོར་
དང་གཏད་རབས་བདུན། ། སྟོས་མི་འབེབས་དང་འདུས་བཟང་དབྱིག་གཉེན་ཞབས། ། ལ་
སོགས་འདུལ་བའི་ལུང་ཆོས་འཕྲེང་རྒྱུད་མཁན། ། རྒྱ་བོད་མཁས་མང་རིམ་བྱོན་ཕྱག་གི་ཡུལ། །

རྒྱལ་ཀུན་མཁུན་པའི་རང་གཟུགས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་བར་སྒྲོམས་
ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ། ། ལྷ་བཞིའི་པད་ཆལ་ལྷག་པར་གྲོལ་བ་ཡི། ། རྣམ་དཔྱད་ཉི་མ་འབར་བའི་དགའ་སྟོན་
སྒྲོལ། ། དགག་སྒྱབ་སྒྲུབས་ཕྱིར་ཆལ་ཆེལ་གཡོ་བ་ཡི། ། འདུལ་བ་འབྱམས་སྒྲེའི་ཡང་སྒྲིང་ནོར་བུའི་
ཕྱིར་། ། ལྷ་བ་ལེགས་ཆོག་གིས་སྒྲེལ་བའི་འཕྲུལ་འདེགས་ཀྱིས། ། མི་ཟད་གཏོང་བའི་སྒོ་བརྒྱ་དབྱེ་
བར་བྱ། །

དང་པོ་བྱགས་བསྐྱེད་ཚུལ།

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཉམ་མེད་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་
བྱགས་རྩེ་མཚུངས་སྒྲུབ་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་བྱགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་
བསྐྱེད་པ་བཟང་ལས། སྤྱབ་དབང་ར་ནི་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་རོལ་གྱི་ཆེ་སྟོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་རྩ་མཁན་གྱི་ཁྱེད་སྤྱང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དབྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྤྱུ་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཞིང་དང་གདུལ་བྱ་དང་སྒྲུ་ཆེའི་ཆད་དང་བསྟན་
པའི་གནས་ཆད་སོགས་ད་ལྟའི་འདི་བཞིན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས་སུ་བྱོན་པ་བསེར་མའི་སྟོན་
ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་པོ་འཇམ་གྱིས་སྟོན་གང་བ་ལ། འདུལ་བ་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ལུས་མི་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉིལ་མར་གྱི་སྒྲུམ་ཐིགས་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་སྒྲུག་པ་
ཞེག་དང་བྱ་རམ་གྱི་རྒྱུའི་བརྒྱུང་བ་ཞེག་གིས་དབྱལ་བ་དང་བསྒྲུ་མཉེ་བྱས་ནས་སྟོན་ལས་གྲོལ་
བ་དེ་ལས། སྟོན་པ་འདི་ཡིས་སྤྱུ་ཉི་རིགས་སྒྲེ་སྟེ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁོ་བོས་ཀྱང་དང་པོར་
གཞན་དོན་དུ་སྒྲུབ་མེད་པའི་སྤངས་པ་བྱང་རྒྱུ་དང་རྟོགས་པ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ནི་
སེམས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་ལུང་སྟོན་གྱི་གཞི་ལས། སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་
ཡངས་པའི་རྩ་མཁན་ཡངས་པའི་འོད་ཅེས་པར། ཞེས་པ་ནས་པ་རོལ་ཞེ་བ་རྒྱ་ཆེན་འདིགས་
མེད་སྟོལ་བར་ཤོག ཅེས་སྟོན་ལས་བཏབ་པོ། ཞེས་དང་། ར་ནི་རྩ་མཁན་གྱུར་པ་ན། ། སངས་
རྒྱུ་སྤྱུ་སྤྱབ་མཐོང་ནས། ། བྱང་རྒྱུ་ཕྱིར་ནི་ཐོག་མར་ངས། ། མར་དང་ཉིལ་མར་གྱིས་མཆོད་

དོ། ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། དང་པོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་འདི་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་རྩལ་སོགས་བསྐྱེད་པ་བཟང་གི་དེ་རིམ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་རང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་འདི་ལ་བཟང་གི་དེ་དང་པོར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཚུལ་ལ་ཀྱན་མཐུན་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲུལ་པ་མདོའི་དགོངས་པ་མཐར་སྤྲུལ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་ནམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་དང་པོར་སྤོན་ལམ་བཟབ་པོ། ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། རྩ་མཁན་གྱི་བྱ་སྤྱང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་རྩ་འཇམ་པོ་དང་བསྐྱེད་པ་འདི་དང་ཞམ་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རིམ་གྱོ་བྱས་ཏེ་དང་པོར་སྤོན་ལམ་བཟབ་པོ། ། ཞེས་དང་། རྩལ་སྤྲུལ་པ་ལས། རྩ་མཁན་སྤྱང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་སྤོན་ལམ་བཟབ་པོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ལུང་སྤོན་གྱི་གཞི་ལས། ཀྱན་དགའ་བོས། སྤྲུལ་པ་ཁྱོད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སྤྲུལ་སྤྲུལ། ཐོག་མར་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དག་སྤེལ་ལྟ་ཆེན་པོ་བདག་ལ་གསུངས། ། ཞེས་ཁྱེད་ལས། སངས་རྒྱས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཐོས་ཤིང་། ། སྤང་པོ་དེགས་པའི་ཤས་ཆེན་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྲུལ་བསྤེལ་གྱུར་མཐོང་ནས། ། ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། མི་དབང་འདི་ལྟ་གྱུར་པ་ན། ། ངས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བྱིར། ། ངས་ནི་བརྟན་པོར་དམ་བཅས་ཏེ། ། སྤོན་མེད་པ་ཡི་སྤོན་པ་བཟང་། ། ཞེས་དང་། ཨ་ཐུ་ཀ་རས་སྤྲུལ་དགོངས་ལས། དཔེར་ན་བདག་ཅག་གི་སྤོན་པས་ནི་བཅོམ་ལྟ་འདས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩལ་པོར་གྱུར་པས་སྤོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། ཞེས་རྩལ་པོ་རབ་གསལ་དུ་གྱུར་ཆེ་སྤང་པོ་ཆེ་འདུལ་སྤོང་གི་རྟེན་གྱིས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་ཆེན་པོ་དེའི་དུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་དང་པོ་ལས། འགྲོ་བ་གདོན་པའི་སྤོ་གོས་ནི། ། མཐུ་ཆེན་ནམས་ལ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་རྩལ་སྤྲུལ་ནས། ། བྱེད་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཆོད་ཐོས་པས། ། སྤྱི་བ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གོམས་པ་ལས། ། ཡང་དག་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། ། རྩལ་པོ་ཡི་ནི་སྤོན་ལམ་སྤྲུལ། ། ཞེས་པ་བཞུགས་ནོ། ། སྤོང་རྩལ་པ་དག་ལས། འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཆེ་པས་སྤོང་བྱང་པ་ལ་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཆེ་སངས་རྒྱས་སྤོང་འབྱུང་

བའི་ལྷས་སུ་ཤེས་ཏེ། ཨེ་མ་བསྐལ་པ་འདི་ནི་བཟང་པོ་འོ་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྐལ་བ་བཟང་པོར་
གྲགས་པར་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། བརྒྱ་སྟོང་མཐོང་ཞེས་བཏགས་སོ། ། གོང་
མ་ལྟར་ན་པད་དཀར་ལས། བསྐལ་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྔ་འབྲོན་པར་བཤད་ཅིང་།
བརྒྱད་སྟོང་པར། དགེ་སྟོང་ཁྱི་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
བསྐལ་བཟང་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོར་གངས་སྟོང་དུ་བཤད་པ་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། ཉི་ལྔ་ལས། གངས་སྟོང་གི་ངེས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་བསྐལ་པ་བཟང་
པོ་འདི་ལ་གངས་སྟོང་དུ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་དགག་
པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སངས་རྒྱས་འབྲོན་པའི་དུས་ཀྱང་། མཛོད་ལས། མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། ། བརྒྱ་ཡི་བར་
ལ་དེ་དག་འབྱུང་། ། ཞེས་བརྒྱད་ཁྱིའི་སྟོན་དང་བརྒྱའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲོན་པར་བཤད་པ་དང་།
བསྐལ་བཟང་ལས། སངས་རྒྱས་མོས་པ་དཔག་མེད་དུས་འབྲོན་པར་བཤད་པ་དང་། ཆེ་ལོ་བཅུ་
པའི་དུས་སངས་རྒྱས་སྐར་མ་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་སོགས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་དོ། ། འོད་
ལྡན་དང་གསལ་གྲགས་དང་རབ་གསལ་ཞེས་འབྱུང་བ་འགྱུར་བྱུང་ཙམ་སོ། ། མཆིམས་མཛོད་
ལས། ཐེག་དམན་ལྟར་ན་འོད་ལྡན་གྱི་དུས་གསར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཁྱེད་སྣང་བྱེད་ཀྱིས་
ཤུག་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་པའི་ཐོག་མར་
སྒྲན་གཞིའི་དགོངས་པར་བཀལ་བ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐེག་དམན་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་
གྲགས་ཀྱིས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མཐུན་ཀྱང་དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་
འཛེན་པའི་ཀྱང་དུ་སྦྱེས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁྱེད་སྣང་བྱེད་དུ་སྦྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཁིང་
མཛོད་འགྲེལ་གསུམ་དང་འགལ་བས་ཁྱེད་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་
སྒར་བཤད་པ་དེ་དག་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བྱེ་སྒྲའི་ལྷགས་དང་། འོད་ལྡན་གྱི་རྟེན་ལ་སེམས་
གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་དག་འདུལ་བའི་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་ཆོག་གམ་དཔྱད།
ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། ཁྱེད་སྣང་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་
ལ་མགོན་བྱ་ལྔ་མཆིལ་ལྷམ་བྱུང་གཅིག་གཏུགས་གཅིག་སྐལ་བར་བཤད་པ་དང་། བེ་དཀར་

གཡའ་སེལ་དུ། གདུགས། མཆིལ་ལྷམ་བྱུང་། རྩ་བུམ་གྱི་དོར་བྱས་པ་གསུམ། མགོན་བྱ་ལྷ་མེ་
 ཏྲིག་གི་ཚུལ་དུ་གཏོར། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་འབྲས་པོར་བ་གང་དང་རས་ཀྱི་ཁ་ཆར་ཡང་ཕུལ་
 བར་བཤད་པ་འགྲེལ་བ་མདོན་པའི་རྒྱན་ལས། མདོན་མེད་པས་མི་འཐད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།
དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོར། ང་དེའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསལ་སྤྱོད་བར་མཐོང་ནས་སྤྱིང་
 རྩེའི་སེམས་སྦྱོར་སོ། ། དེ་ལྟར་སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་ཆེན་པོ་སྦྱོར་པའི་རྒྱན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་**དཔུལ་བར་སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་སྦྱོར་པར་གསུངས་མོད་ཀྱི་སློན་འདུག་**
 གང་ཡང་སྦྱོར་པར་**མི་འདོད་**ལ། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་སྤྲིག་ཕྱིར་བར། འཇམ་གང་ཞིག་གིས་
 དཔུལ་བ་བྱས་ནས་ཀྱང་། ། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ན་སྤྲུལ་དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་རྩེའི་ཆེན་པོ་སྦྱོར་པ་ལ་བྱེད་ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྦྱོར་པར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལ་**ལོ་**ཞེས་མ་རངས་པ་
 བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་**བྱང་པོ་གསུམ་པའི་མདོར།** **ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མདོན་དགས་དེ་བཞིན་**
 གཤེགས་པ་**མངོས་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་**ཤིང་། སྤྱིང་རྩེ་པད་དཀར་
 ལེའུ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་**རིན་ཆེན་སྤྱིང་པོའི་བྱང་དུ་**འཁོར་བསྐྱར་ཅིབས་ཀྱི་སྤྲུག་གྱི་
 མདུན་ན་འདོན་བཅའ་ཟེ་**རྒྱ་མཆོའི་རུལ་**དུ་སྦྱོ་བ་བཞེས་པའི་ཆོ་སློན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྷ་བརྒྱུ་བ་
 རྟེ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་**གསང་བ་བསམ་**གྱིས་**མི་**
ཁྱབ་པའི་མདོར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་**རིན་ཆེན་སྤྱི་ཆོགས་བཀོད་པའི་**
རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ། མྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་**འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་གི་སྤྲུག་**སྤོང་གི་
བཞི་པ་དོན་ཀྱན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་**བར་སྦྱོ་བ་**བཞེས་པའི་ཆོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྲུག་སྤོང་གི་མིང་
 ཡིག་བུམ་པ་ནས་བྱང་སྤོ་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྤོང་དུ་རིམ་བཞིན་ལྷང་བསྟན། བཅུན་
 མོ་དམ་པའི་པང་ནས་རྩལ་ཏེ་སྦྱོར་པའི་ཁྱེའུ་ཆོས་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་གཉིས་ཀྱིས་སངས་
 རྒྱས་སྤོང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐལ་བ་པོ་དང་གསང་བ་འདྲིན་པར་སློན་ལམ་བཟབ་
 ཅིས་གསུངས་སོ། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་སྤོང་ལས། གཞོན་ཏུ་བཙོན་འགྲུས་སྤྱོད་ཅིས་བྱ་

བར་གྱུར་པ་ན་བདེ་གཤེགས་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས། མ་སྐྱེས་དགའི་
འགྲོད་པ་བསལ་པའི་མདོ་ལས། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་ངོ་མ་མེད་པའི་དཔུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
བས་འཇམ་དཔལ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གྱུར་པས་བསྐྱེད་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
གསུངས། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་
སེམས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཟན་པོར་བྱེད་པ་
མི་འགལ་ལ། མདོ་ལས། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དང་པོ་ཡང་སྒྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
དང་པོ་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་ཉེན་དེ་དང་དེའི་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་
དང་པོར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དང་པོ་ལ་ལྷགས་དུ་མའི་འདོད་པ་བཟན་
པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ལ། དང་པོ་
ལའང་དུ་མཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་ཞིབ་ཆ་མཛད་དེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བར་དུ་ཆོགས་བསགས་ཚུལ།

༥ བར་དུ་ཆོགས་བསགས་ཚུལ་ནི། འདུལ་བ་རང་ལྷགས་ལ། ལུང་སྒྲན་གྱི་གཞི་ལས།
སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ནས། ། འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྒྲོང་གི་བར། ། བདུན་ཁྲི་དང་ནི་ལྔ་
སྟོང་གི། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་ལ། མཛོད་ལས། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱལ། ཞེས་
དང་། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གུངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། ། དང་པོ་
ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ཡིན། ། ཞེས་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ནས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་ཅན་གྱི་བར་བདུན་ཁྲི་ལྔ་
སྟོང་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བས་གངས་མེད་དང་པོ། དེ་རྗེས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་བར་བདུན་ཁྲི་དྲུག་
སྟོང་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བས་གངས་མེད་གཉིས་པ། དེ་རྗེས་རྣམ་གཟིགས་པར་བདུན་ཁྲི་བདུན་
སྟོང་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བས་གངས་མེད་གསུམ་པ་ཆོགས་ལམ་སྐབས་རྗེགས་ཤིང་དེ་ནས་བསྐྱེད་
པ་བརྒྱུ་མཆན་བཟང་གི་རྒྱ་བསྐྱབས་ཏེ་སྤིང་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྒྱུར་ལམ་རྟོད་ནས་རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བཞེན་ཏེ་སྟན་གཅིག་ལ་མངོན་

དུ་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། ། སྤྱིར་ཚོགས་བསགས་པའི་ཡུན་ཚད་ཀྱང་གསུང་རབ་པལ་ཆེ་བར་
 གངས་མེད་གསུམ་གསུངས་ལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། བསྐལ་བ་གངས་མེད་པ་བདུན་དུ་དགེ་
 བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་གངས་མེད་བདུན་དང་། དུལ་བ་ལྟའི་སྒྲེ་
 པ་ཐ་དད་པ་ལྷག་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གངས་མེད་བཅུའི་འདོད་ཚུལ་གསུངས། དེའི་གཉིས་
 གིས་གངས་མེད་སོ་གསུམ་དུ་ཡང་བཞེད་པར་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་
 བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འབབ་ཚུལ། དུང་ས་ལས། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གངས་
 མེད་པ་ནི་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉིན་མཚན་དང་
 རླེབ་དང་རླེབ་བྱེད་དུ་བགང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་དཔག་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་གངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱའོ། ། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བགང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བགང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
 པའི་གངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐལ་བ་གངས་མེད་པ་སྤྱི་
 མ་ཤོས་གྱིས་ནི་གངས་མེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། བསྐལ་བ་
 གངས་མེད་པ་སྤྱི་མ་ཤོས་གྱིས་ནི་གསུམ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི་ལྷག་པས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། ། དབུ་མ་བ་ཆོས་བཤེས་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་པོ་དང་བཙུན་འགྲུས་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་གིས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ངས་པ་མེད་པར་གསུངས། སྤྱབ་མཐའ་གོང་མ་
 ལྟར་ན། གངས་མེད་ཀྱི་འགོ་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ནས་འདྲིན་པར་
 འདྲིགས་མེད་དབང་བོའི་དཀར་ཆག་ནོར་ལྗེ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས།
 བཟང་དང་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང་། ། འདུན་བརྟན་བྱུང་པར་འགོ་བ་ཡིས། ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་གངས་མེད་གསུམ། ། ཀུན་དུ་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བར། བཟང་བོ་ནི་དགེ་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་གྱིས་ཚོག་པར་མི་འདྲིན་པ་དེ་
 ནས་བརྩམས་ཏེ་གངས་མེད་གསུམ་བརྩམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། གངས་མེད་པ་དང་བོས་ནི་ཚོགས་གྱི་ས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ས་དང་བོའི་བར་
 དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བདུན་པའི་བར་
 དུ་འོ། ། གསུམ་པས་ནི་མི་གཡོ་བ་ནས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འོ། ། ཞེས་དང་།

ཨ་མྱ་ཀ་རས། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྩམས་ནས་ས་དང་
པོ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུའོ། ། ཞེས་སོ། །

ཐ་མར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ།

ཕྱི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། **མཛོད་མཐའ་དཔྱད་ལས།** ལྷོན་
པ་**ཟིལ་གཞོན་** ཞེས་པ་**མེ་རྟར་སྐྱུ་བལྟམས་ཤིང་ཉེར་དགུ་པ་ཤིང་ཁྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་།** སོ་བདུན་
པ་**ཚུ་རྟར་སངས་རྒྱས་**པར་གསུངས་པ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་ལྟར་
ཡིན་ལ། འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱད་**འདིར་ནི་ལྷགས་སྒྲེལ་ལ་སྐྱུ་བལྟམས།** ཉེར་དགུ་པ་**ས་བྱི་ལ་**
རབ་ཏུ་བྱུང་། སོ་ལྔ་པ་**ཤིང་རྟ་**སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ལ་**སྦྱར་ཏེ་**ཐུག་ལུགས་ལྟར་བཀོད་པ་ནི་
ལུགས་དེ་གཉིས་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན་ལ། སྦྱིར་སྐབས་བརྒྱད་པར། དེས་ན་སོ་ལྔ་དང་སོ་བདུན་ལ་
སངས་རྒྱས་པ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་སོ་དྲུག་པར་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ཡང་མེ་རྟར་སྐྱུ་འབྱུངས་བའི་སོ་ལྔ་པ་ལུགས་འབྲུག་ལ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་ཀྱན་
རྟོར་སོགས་དང་། དེའི་སོ་དྲུག་པ་ལུགས་སྦྱལ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་སྦྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་
དང་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་སོགས་དང་། དེའི་སོ་བདུན་པ་ཚུ་རྟར་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་
མཁས་གྲུབ་གཡུང་ཆོས་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་བར་བ་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་
ནས་ལོ་ཞེ་ལྔ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོག་གི་འབར་བར། ཉན་ཐོས་ལྡེ་བར་སྦྱོན་བརྩོན་པའི་
སྐབས་ལས། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་ཙུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་པར་མི་འཇུག་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། ། ཞེས་
དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། ཆོས་འཁོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། ། ལ་དཀར་ཅན་དང་
ལྟ་ཡི་གནས། ། བྱིས་པ་གསོད་དང་གོ་ཤམྱི། ། འབྲོག་དང་མཛོད་ཉིན་རི་དང་ནི། ། འོད་
མའི་གྲོང་དང་སྐྱ་བཅས་དང་། ། སེར་སྦྱུའི་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིར་ཏེ། ། དེ་རྣམས་སུ་ནི་ཐུབ་པ་
ཡི། ། སྦྱིས་མཆོག་ལོ་རེ་ལོ་རེ་བཞུགས། ། ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་མཉན་ཡོད་དུ། ། སྦྱན་ཀྱི་ནགས་སུ་ལོ་
བཞི་སྟེ། ། འབར་བའི་ཐུག་གི་གནས་སུ་གཉིས། ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ལ། ། ཞེས་ཞེ་ལྔ་
དང་། དཀའ་བ་སྦྱད་པ་ལོ་དྲུག་སྟེ། ། ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས། ། རྒྱལ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཙུ་

ལ། ལྷུ་མཆོག་དམ་པ་མུང་ངན་འདས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཉེར་དགུ་ཁབ་
 ཏུ་བཞུགས། ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་སོ་དྲུག་པ་ལྷགས་སྤུལ་གྱི་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ས་གའི་
 ཉའི་སྲོད་ལ་བདུད་བདུལ། བྱང་ལ་མཉམ་པར་བཞག མཆན་ཐུན་གསུམ་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་གསུམ་
 གྱི་དང་པོའི་མཐུག་སྐྱེ་རེངས་འཆར་ཁའི་ཟླ་བ་གཟའ་འདྲིན་གྱི་དུས་སངས་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཏེ།
 མཛན་འབྱུང་གི་མདོ་ལས། དེའི་ཆེ་ཟླ་བའང་དུས་མེས་བཟུང་བར་ཐུར་ཏེ། ཞེས་དང་། འདུལ་
 བ་གཞི་བམ་པོ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་ངོ་། འདི་དང་དུས་གོའི་སྐབས་གྱི་དུས་ཉེར་གཉིས་
 གྱི་ངོས་འདྲིན་ནི། ཉིན་མའི་ཆ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་སྔ་ངོ་བྱང་ཕྱི་ངོ་བེར། མཆན་དུས་ཆ་
 དྲུག་ཏུ་བྱས་པ་རིམ་བཞིན་མཆན་ཐུན་དང་པོ་དང་། དེའི་ཕྱད། བྱང་ཐུན་དང་། དེའི་ཕྱད་དང་།
 མཆན་ཐུན་ཐ་མ་དང་། དེའི་ཕྱད་དང་དགུ་པོ་དེར་ཉིན་མཆན་གཅིག་རྫོགས་པས་དུས་གོའི་
 སྐབས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རྒྱ་སྐར་རྫོགས་པ་ནས་སྐྱེ་རེངས་འཆར་ཁའི་བར་ལ་སྐྱེ་རེངས་མ་
 ཤར་བ། སྐྱེ་རེངས་ཤར་ནས་སྐར་མ་མཐོང་གི་བར་ལ་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ཡང་
 ཤར་བ་དང་མ་ཤར་བ་སོགས་འདྲིན་ཚུལ་སྤྱིར་ཉི་མ་མ་ཤར་བ་མཆན་དུས་ཡིན་ཀྱང་ཉེར་
 གཉིས་ནང་ཆན་གྱི་དེ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་དུའང་། སྐར་མ་མི་མཐོང་བ་ནས་ཉི་མ་རི་རྩེར་
 འཆར་ཁའི་བར་ཉི་མ་མ་ཤར་བ་དང་། ཉི་མ་རི་རྩེར་ཤར་བ་ནས་ཉི་མ་འཆར་སའི་ཤར་མཐའ་
 ནས་རྒྱབ་མཐའི་བར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དང་པོའི་ཡུན་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་
 དང་གཉིས། ཆ་གཉིས་པའི་ཡུན་ལ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་རྫོགས་བེན་པ་དང་། གཉིས་མ་རྫོགས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་བརྒྱད་ཆ་ཤར་བ་དང་། གསུམ་པའི་ཡུན་ལ་བཞི་ཆ་ཤར་བ་དང་།
 བཞི་པའི་ཡུན་ལ་བྱང་མ་ལོལ་བ་དང་། བརྒྱད་ཆ་ལྷ་པ་དང་དྲུག་པ་གཉིས་གྱི་ཡུན་ལ་བཞི་ཆ་
 གཉིས་མ་ལྷས་ཤིང་གཅིག་ལྷས་པས་བཞི་ཆ་ལྷས་པ་དང་། བདུན་པའི་ཆེ་བརྒྱད་ཆ་ལྷས་པ་
 དང་། བརྒྱད་པའི་ཆེ་ཉི་མ་མ་རྒྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་དམར་ཐག་ཆོད་པའི་བར་ལ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་
 དང་། དེ་ནས་རྒྱ་སྐར་རགས་པ་མཐོང་གི་བར་ལ་རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ། དེ་ནས་རྒྱ་སྐར་རྫོགས་པའི་
 བར་ལ་རྒྱ་སྐར་ཤར་བ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ནི་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆའི་མན་ངག་དང་བྱ་སྟོན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་དུས་གོའི་ལྟན་ཐབས་གྱི་དགོངས་པར་བརྟགས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྒྱད་

- 10 -

བ་མཚན་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་པ་**བྱུང་བ་**པའི་དབང་པོས་གདུལ་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་སྦྱོང་པའི་གཉེན་པོར་ལྷ་སྟེན་ནས་རབ་བཟང་གི་བར་ལ་**གསུངས་**པའི་ཆོས་ཕུང་གི་གངས་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་**བརྒྱད་ཁྲི་**དང་རང་སྟེན་གཞན་རྣམས་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་རྣམས་བསྟུས་ན། རྟོང་པོ་མཚོག་ལས། མདོའི་སྟེན་དབྱངས་བསྟན་ལུང་དུ་བསྟན། ། ཆོགས་བཅད་ཆེད་བཟོད་སྟོང་གཞི་དང་། ། རྟོགས་བཟོད་དེ་ལྷ་བྱ་བྱུང་དང་། ། སྦྱོར་རབས་ཤིན་ཏུ་ཆུས་པ་དང་། ། རྩེད་བྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྟེན། ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་**བཟོད་བྱ་དང་ཟོད་བྱེད་དང་བཟོད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་**འདོག་སྟེ། མདོའི་སྟེན་དབྱངས་བསྟན་གྱི་སྟེན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྟེན་ཆེད་བཟོད་ཀྱི་སྟེན་བཞི་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆུས་པའི་སྟེན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྟེན་གཉིས་བཟོད་ཚུལ་གྱིས་དང་། གཞན་དུག་བཟོད་བྱའི་སྟོན་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གཞི་རྟོགས་བཟོད། དེ་ལྷ་བྱ་བྱུང་བའི་སྟེན། སྦྱོར་རབས་བཞི་བཟོད་མས་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་**དགུ་དང་**སོ་སོར་བྱེ་ནས་**བཅུ་གཉིས་བྱས་**སོ། ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདྲེན་ཚུལ། བསྐྱེད་བཟང་ལས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོང་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་འོ། ། ནས། དེས་ན་དེ་དག་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་ནག་འབྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱེད་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། སྟོན་སྟུང་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོད་པ་དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། ཞེ་སྟངས་དུག་གི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཉི་ཁྲི་ཆོག་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ནད་རྣམས་པ་བཞིའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་གྲུང་བསྐྱོགས་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འདྲིན་དང་མཚན་གཞི་སོགས་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཞིང་། གསུང་དབྱངས་དུག་བཅུའི་ངོས་འདྲིན་སྟེ་དང་འབྲུམ་རྒྱུ་མདོ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་བ་རྣམས་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་མཐུན་ཡང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོར་དུག་ཅུ་ཆ་བཞིར་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་འཕགས་གོལ་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་ལས་ཡན་

ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཀའ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་འདུ་ཁིང་གའདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། ། བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་བུང་བའི་དང་པོ་སྟོན་པ་འདས་ལོའི་དབྱར་གྱི་སྦྱིན་བདག་མ་སྦྱེས་དགས་མཛད་དེ། ཀུན་དགའ་བོ་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་དང་། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་མདོ་སྡེ། འདུལ་བ། མདོན་པ་རྣམས་བསྟུས་སོ། ། གཉིས་པ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ལོན་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དགེ་སྦྱོང་མང་པོས་མི་རུང་བའི་གཞི་བརྒྱ་སྦྱད་པ་དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་དང་གྲགས་པ་སོགས་ཀུན་དགའ་བོའི་མཁན་བྱ་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་སུ་ལྷན་ལྷན་སྡེ་སྡོད་གསུམ་བསྟུས་སོ། ། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་བུང་སྟེ། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་མི་མཐུན་པ་བུང་ཆེ་གི་གྱིའི་ཆི་ལམ་གྱི་མདོ་བྲངས་ནས་དག་བཅོམ་པ་དང་སོ་སྦྱེའི་བརྟེན་མང་པོས་ངོ་ལན་རྟ་རར་བསྟུས་པར་བཞེད་པ་དང་། གཞན་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྦྱོས། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་རྟོག་གི་འབར་བའི་དགེ་སྦྱོང་བཟང་པོ་འབྲུ་བར་ལྷང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། ། བམ་ལྷ་ལས། དེ་དག་ཡང་དག་པར་བསྟུ་བ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པའི་ཆེ་དང་། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་ལྷ་བརྒྱ་བ་དང་། བདུན་བརྒྱ་བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུས་གང་དུ་གང་གི་ཆེ་ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལྷང་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་ཕལ་ཆེར་གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཁིང་། རྒྱས་པར་མ་སྦྱོས་ལ་མདོ་དང་ལྷང་རིགས་གཉེར་མཛོད་བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་སོགས་སུ་གསལ་ཁིང་འབྲུ་མིན་སྣ་ཆོགས་འདུག་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་ཡན་ལ་བཀའ་རྣམས་ཡི་གེར་བྲིས་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་ལས། མ་སྦྱེས་དགའི་བྱ་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འབྲི་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ་མེད་འོད་ལས། སྦྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་

དག་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་སྒྲེགས་བཅ་ལ་བྲིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་བསྟན་པ་
གནས་ཚད་ལ། སྤྱན་ཆེགས་ལས་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དང་། བསྐྱལ་བཟང་ལས་བསྟན་པ་ཡང་དག་
ལྡ་བརྒྱ་དང་གཞུགས་བརྟན་ལྡ་བརྒྱ་སྟོང་གནས་པར་བཤད། གསེར་ཕྱིང་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་ཤིང་། ཞེས་དང་། མཛོད་རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སང་དཀར་ལས། བདག་
མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ལོ་ལྡ་བརྒྱ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སྟོང་དང་ལྡ་བརྒྱར་གནས་པར་གསུངས།
ཟླ་བའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་ལོ་
ཉིས་སྟོང་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་དགོངས་གཞི་སྦྱབ་པ་
ཉམས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཐུབ་དགོངས་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་པ་ནི་སྦྱབ་
པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ།
དངོས་ཟིན་ལ་ལྷང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་དེ། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁྱེས་པ་ལས། ལོ་ཉིས་
སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་།
ཤེར་མདོ་ལས་ལྡ་བརྒྱ་ཐ་མའི་ཆོ་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་།
འཇམ་དཔལ་ཚ་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་གར་བལ་བོ་བོད་རྒྱ་ལི་སོགས་སུ་བསྟན་འཛིན་དུ་མ་ལྷང་བསྟན་
པ་དང་། དུས་འཁོར་ལས། དུས་བཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཤད་པ་དང་། གང་སྤེལ་སོགས་གྱིས་
གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་དེང་དུས་ཡང་སྤེལ་སྟོན་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱེད་
པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ནམ་དག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པའི་བསྟན་འཛིན་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྷ་བྱ་
ཤིན་ཏུ་མང་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་འབྲུམ་རྒྱུ་ལས། ལྡ་བརྒྱ་
པ་སྤྲག་བརྒྱར་གནས་པས་དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་
འབྲས་བྱ་དང་པོ་གཉིས་འབྲུང་བཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་འབྲས་བྱའི་དུས་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེས་
རབ། ལྡ་པ་ལ་ཉིང་འཛིན། དུག་པ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སྟོབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་སྦྱབ་པའི་
དུས་དང་། བདུན་པ་ལ་མདོན་པ། བརྒྱད་པར་མདོན་སྤེ། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བཤས་ཆེར་སྟོན་པས་

དེ་དག་ལུང་གི་དུས་དང་། བརྒྱ་པ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ལས་གཙུག་པོ་འདུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བར་བསྟོན་པ་ལས། ཇི་
ལྟར་ས་ནི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་འདུག་གི་གཞི་དང་ཉིན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོག་དོན་གྱི་
འདུལ་བ་འདི་འང་སྐྱོམ་བཙོན་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞི་ཡིན་ལ། ས་གཞི་
དེ་ལས་འབྲས་བྱ་སྣ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་འདུལ་
བ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་ཁིང་། སོ་ཐར་གྱི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གནས་སུ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྟར་འདས་
ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡི་གནས་སམ་གཞི་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་མཆོག་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་རྫོགས་པ་འདི་
གནས་པ་དེ་མི་དུ་སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མེ་འདི་ནི་གནས་པར་འགྱུར་ཁིང་། འདུལ་བའི་
ལག་ལེན་དང་། དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་མེད་ན་དམ་པའི་ཆོས་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་ཁྱུ་
བ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཅ་བཤད་ཚྭ་གས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམ་བཟུང་བ།

འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་དེ་ལ། ཅ་བའི་མདོ་དང་། བཤད་པའི་མདོ་དང་། རྩོགས་མཐུན་གྱི་
མདོ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཙུག་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཅ་བའི་མདོ་
ལ་པའི་ལྷང་བ་ཉིས་བརྒྱ་དགས་པ་དང་། ཚྭ་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་
པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་སྟོན་ཀྱི་བརྒྱ་ཕྱག་བདུན་ལ་བམ་པོ་གཉིས་བྱས་པ་དང་། པའི་ལྷང་བ་སུམ་
བརྒྱ་རེ་བཞི་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་སྟོན་ཀྱི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་དུ་ལ་བམ་པོ་གཉིས་
བྱས་པ་དང་གཉིས་ཡོད། །

གཉིས་པ་བཤད་པའི་མདོ་ལ། ལུང་གཞི་སྟོན་ཀྱི་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བམ་པོ་

བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་པ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། སའི་རྣམ་འབྲེད་སྒྲིག་ཉི་མེད་བཞི་
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བམ་པོ་གྲགས་པ་ཡོད་པ་སྤྱི་ཚུལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། སའི་རྣམ་འབྲེད་
སྒྲིག་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་བཞི་བརྒྱ་བམ་པོ་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་དཔལ་གྱི་ལྷན་པོ་དང་དཔལ་
བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། བོད་དུ་འགྱུར་བའི་སའི་རྣམ་འབྲེད་འདི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་
བའི་གཞུང་མིན་ཏེ། སའི་སོ་ཐར་དང་འདི་གཉིས་སྟོན་ཆོག་ལྷུང་བའི་གྲངས། གོ་རིམ། ལྷུང་
བའི་ངོ་བོ་སོགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྦྱུང་ཚལ་
མཁན་པོས་གསུངས་སོ། ། ལུང་ཕྲན་ཆོགས་ལ་མཆིམས་སུའི་དཀར་ཆག་དང་དཀར་ཆག་
ལྷན་དཀར་མ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་གཏུགས་
ན་སྒྲིག་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱ་བམ་པོ་ད་དགུ་པ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱར་བ་
དང་། ལྷ་བ་རྗེགས་པ་བམ་པོ་ད་གསུམ། ལྷ་བ་མ་རྗེགས་པ་བམ་པོ་བརྒྱ་གཉིས་པ་སོགས་ལ་
གཞུང་སྤྲ་མའམ་དམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་སྟེ་ལུང་སྟེ་བཞི་ཡོད་དོ། ། ལ་ཅིག་སོ་ཐར་གཉིས་དག་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་གྱིས་མཛད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་རྣམ་འབྲེད་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །
ལུང་གཞི་དང་པོར་བྱས་པ་གཞིའི་སྐད་དོད་དང་མདོ་རྩའི་འགྲེལ་རིམ་གྱི་གནད་གྱིས་ཡིན་ལ།
བམ་ལྷ་ལས། འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོང་ནི་དུམ་བུ་བཞི་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་དང་། འདུལ་
བ་གཞི་དང་། འདུལ་བ་ཕྲན་ཆོགས་དང་། འདུལ་བ་གཞུང་དམ་པའོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས།
འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
ལ་བཞེན་ནས་རྣམ་འབྲེད་དང་པོ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ངེས་ཅན་མིན་ནོ། །
ལུང་སྟེ་བཞིའི་དང་པོ་གཞིའི་སྐབས་སུ་ནི་གཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་སྟོན་པས་གཞི་གསུམ་དང་འབོག་
ཆོག་སོགས་རྩ་བར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་སྟེ། ལུང་གཞིའི་བར་གྱི་སྟོན་ཆོག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
རབ་བྱུང་གི་གཞི་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་གཞི་དང་། ནི་ཞེས་པ་ཁ་སྐོང་ངོ་། ། དགག་དབྱེའི་གཞི་
དང་། དབྱར་གྱི་གཞི་དང་། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་དང་། སྤུན་གྱི་གཞི་དང་། གོས་ཀྱི་གཞི་དང་། སྤ་
བརྒྱུད་གི་གཞི་དང་། ཀོ་ལྷམྱེའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་ཡངས་པ་ཅན་པའི་དགེ་སྟོང་གིས་གནས་
དབྱུང་བྱས་ཏེ་ཙོད་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས། ལས་བྱེ་བ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞི་

ལ་ཀོ་ཤ་སྤྱིའི་གཞི་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གཞི་དང་། དམར་སེར་ཅན་གྱིས་འཐབ་
གྲོལ་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱུགས་པ་ནན་ཏུ་སོགས་གྱིས་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞི་ལ་དམར་
སེར་ཅན་ཞེས་བཏགས་པའི་གཞི་དང་། ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྷུང་བ་བཅབས་
པའི་ཞག་གངས་སྟོན་པ་གང་ཟག་གི་གཞི་དང་། སློ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་སྟོད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།
ཐྱོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་སློ་བའི་གཞི་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། རྒྱབས་མི་འབྲེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་
དང་། གདམས་ངག་བཞག་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་སོགས་
ཆོས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གཞི་དང་། གནས་མལ་གྱི་གཞི་དང་ནི།
ཙོད་པའི་གཞི་དང་། རྟེ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་འདྲེན་པ་ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་རྣམས་
བསྐྱུག་ཏེ་སྟོན་པའོ། ། གཞུང་དམ་པ་ལས་གཞི་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆུང་
ལས། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བསྟེན་རྫོགས་དང་། གནས་ཀྱི་རྒྱབས་གསུམ་ཐ་དད་
ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་བཅུ་དགུར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞིབ་ཆ་
གཞི་སྟོད་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་རྣམས་འབྲེད་ཀྱི་རྒྱབས་སུ་པའི་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་
ང་གསུམ་དང་། མའི་བྲིམས་སུམ་བརྒྱ་རེ་བཞི་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གཞི། རོ་བོ། ཡན་ལག་ལྷུང་བ་
ལྷུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཅས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་རྩ་བར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་
སླ་མས་རྣམས་འབྲེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་སྟེ་ལཱའི་དང་པོ་བཞི་དང་། ལྷུང་གཞིའི་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་དོན་
ཁྱབ་དང་ལན་གྱི་སྟོན་སྒྲིབ་ཏུ་འགྲེལ་ཁིང་། དུན་ཆོགས་གྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཆང་བ་ཁ་
རྒྱང་བས་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ལ། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དགེ་
སྦྱོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅིས་པའི་མདོ། ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ། ལྷུང་བ་སྟེ་ལཱའི་
དགེ་མི་དགེ་བསྟན་པའི་མདོ། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་རྣམ་སྤྱིན་བསྟན་པའི་མདོ། མཁར་
གསལ་གྱི་མདོ་དང་། དེ་འཆང་བའི་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་བཅུ་པོ་གཅིག་ཡོད་
པ། གཞིའི་མདོ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ། གཞིའི་དུས་ཀྱི་མདོ་སོགས་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་དགོངས་འགྲེལ་
ལ། མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ལས། མདོའི་དགོངས་

འགྲེལ་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡོད་
 དེ། རྟོན་པ་འདས་པའི་སྤྱི་ལོར་ཉེར་སྤྲོས་དང་ཞི་ལྷན་སོགས་ལྟ་བུས་མཛད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཏུ་གྲགས་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་འབྱམ་གཅིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཉེར་སྤྲོས་
 གྱིས་མཛད་པར་འོད་ལྷན་ཏུ་བཤད་པའི་འདུལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། བམ་ལྷར་འདིའི་
 བཤད་པ་བཀོད་ཀྱང་བོད་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་། ཏུ་རྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་བཟུང་
 དགོས་ཀྱི་བཤད་མཚོ་དང་བཤད་མཛོད་བཟུང་བ་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་མཐུན་
 བཤད་མཚོ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། གཞུང་པལ་ཆེར་ལས་བཤད་མཚོ་དང་བཤད་མཛོད་བྱང་མེད་
 ཏུ་འབྱུང་ལ། སྤྱབ་མཐའ་ཆེན་མོར། ལ་ཅིག་བཤད་མཚོ་མིན་བཟུང་བ་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བའི་ནང་ཚན་གྱི་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་
 བསྟུས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་ཅ་བ། ལས་བརྒྱ་ཅ་རྟོན་པའི་ཀམ་ཤ་ཏམ་བམ་པོ་དགུ་པ་
 དང་། རྒྱུ་འོད་གྱིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྟུས་བྱ་རྟོན་པའི་སྤྱི་བརྒྱ་བ་ཅ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 འོད་ལྷན་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཏུ་ལ་ལྟའི་སྟོབ་པན་དང་། ལ་ཆེ་འདུས་བཟང་གིས་མཛད་
 པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྟུས་བྱ་རྟོན་པ་ཀླ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་
 རྟོན་པ་དག་བཅོམ་པ་ས་ག་ལྟས་མཛད་པའི་མེ་ཏོག་བྱིང་རྒྱུད་སོགས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་མདོ་སོ་སོའི་འགྲེལ་བ་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་བྱུང་པར་བཤེས་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ཇི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་
 བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སོ་ཐར་གཞུང་འགྲེལ། ཏུ་ན་གྱི་ལའི་
 ཆོག་གི་བཛེད་བྱང་། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་གི་དགའ་བསྟེན། སྟོབ་དཔོན་སྤང་
 མའི་རྒྱ་བྱ་ཅན་གྱི་མའི་སོ་ཐར་གྱི་འགྲེལ་བ། སོ་ཐར་གྱི་འགྲེལ་བ་མཛད་བྱང་མེད་པ་སྤང་
 པོ་ཆེའི་ཆུ་འཐུང་ཏུ་གྲགས་པ་ཆེ་བ། དེ་ཆུང་བ་གཉིས་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་འདུལ་བ་ཀུན་
 ལས་བརྟུས་དང་སྤང་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལྟར་སྤང་དང་། གཞན་ཏུག་ཡང་དག་ཡིན་
 ལ་བསྟོམས་ན་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞི་དང་ཁྱེད་འགྲེལ་བསྟུར་འཕྲོ་
 ཅན་དང་། ཏུལ་བ་ལྟའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། སྟོབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུངས་གྱིས་མཛད་

པ་ཡི་ཕྱན་ཆོགས་སྒོ་བརྒྱད་དམ་ལེའུ་བརྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། དེའི་མཛད་པའི་ཁྱེ་འགྲེལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱན་ཆོགས་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱང་ཕྱན་ཆོགས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་འདྲིན་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ལེའུ་བརྒྱད་འདྲིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་གཞུང་དམ་པའི་ལེའུ་ཁྱེ་བ་དང་། འདུལ་བྱེད་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལྷ་ཆོན་དང་། བརྒྱ་རྒྱལ་ཆོན་པ་དང་། གླིང་གཞི་དང་། སིལ་བྱ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། བྲམ་ཟེ་བྱ་མོས་ཁྱས་པ་དང་། མ་མོའི་ལེའུ་དང་བཅས་ལུང་སྒྲ་མའི་ལེའུ་བརྒྱའི་དང་པོ་ཁྱེ་བ་དང་འདུལ་བྱེད་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་གཞན་བརྒྱད་མདོ་རྩ་བ་འདིར་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟུན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་བརྒྱད་འདྲིན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་མདོ་རྩ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡོད་དེ། དེའི་རང་འགྲེལ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་བཤད་ཅེས་པ་དང་། མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ཡོན་ཏན་འོད་མར་གྲགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་ཆུང་དང་བཞི་ཡོད་དོ། ། གསུམ་པ་འདི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བྱ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་ལ། བདེ་ལེགས་ཉི་མས་འདི་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་བོད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་སུ་བཤད་ཅིང་སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲེལ་ཆུང་བོད་གཞུང་དུ་གསུངས་སོ། །

མཆན་དོན་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཆིག་མདོར་བསྟུན་པས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩ་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ།

མཆན་གྱི་དོན། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཆུག་གི་དོན་དང་བཞི་ལས་དང་པོ་གཉིས་སྒྲ་ཞིང་། འདུལ་བ་ལ་ཐེག་ཆོན་མན་ངག་གི་མདོ་ལས། འདུལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཉིས་འཐད་གསུངས་ཏེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ལྷུང་བ་འདུལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་

འདུལ་བའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་སམ། ཡང་སྒྲས་བཞེད་ཀྱིས་ཚིག་དང་དོན་གྱི་འདུལ་བ་གཉིས་
 ཡོད་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྤོང་བདུན་འཁོར་བཅས་དོན་གྱི་འདུལ་བ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་
 སོགས་ཚེད་བྱེད་ཚིག་གི་འདུལ་བ་ལ་འདྲིའུ་ཅིང་། སྤྱིར་ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་སྡེར་ལྟར་འདུལ་བ་ལུང་
 སྡེ་བཞི་དང་། མདོ་སྡེ་ལུང་སྡེ་བཞི་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའི་ཐད་དུ་ལུང་དེ་ཡང་དག་
 པར་བསྐྱག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་ལུང་སྡེ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ལུང་བར་མ་དང་། ལུང་རིང་སོ་
 དང་། ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་ལུང་དང་། ལུང་གཅིག་ལས་འསྐྱོས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། ། མཚན་དོན་ནི་གདུལ་བའི་**སེམས་རྒྱུད་**ལ་ཀྱུན་དུ་སྦྱོད་པའི་དེ་མ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་
 དེ་མའི་སྦྱོན་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་**འདུལ་བར་བྱེད་**པས་ན་འདུལ་བ་དང་། ལུང་སྡེ་བཞིའི་
 དོན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བའི་ཐབས་དང་། ཉམས་ན་
 སྤྱིར་འཆོས་ཤིང་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱན་བསྟེན་པའི་ཐབས་གསུམ་དུ་ཚིག་དོན་གྱི་འདུལ་བ་
 མཐའ་དག་**མདོར་བསྐྱུས་**ནས་སྦྱོན་པའི་**སྤྱིར་ན་**མདོ་ཞེས་བཞེད་པའི་སྤྱིར། **མདོ་རྩ་བ་དེར་རྩལ་**
ཁྲིམས་ངོ་བོའི་སྒྲོན་པ་རྒྱས་པར་སྦྱོན་པ་**མིན་ཀྱང་སྒྲོག་སྒྲོ**སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་སྦྱོན་ནོ། ། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ལས། ལྷུང་དང་འབྱུང་དང་ལྷུང་བ་དང་། ། དེས་པར་འབྱུང་དང་གང་ཟག་དང་། ། བཅས་པ་
 དང་ནི་རབ་དབྱེད་དང་། རྣམ་པར་དེས་སྤྱིར་འདུལ་བ་ཉིད། ། ཅེས་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་དོན་
 གསུངས་སོ། ། སྤྱོད་བསྐྱབ་རྩལ་སྤྱའང་པལ་ཆེར་ལ་མི་མཁོ་བས་མ་བྱིས།

བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི་ཚྭ་སྤྲོད་དང་བཅས་པ།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་
དོན་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།
ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་དགོས་སོགས་ལ་དབྱད་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱད་པར་བྱ་
བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་དག་ཅམ་གྱི་དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི། དགོས་འབྲེལ་དག་གི་དགོས་
སོགས་ཚུལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཚུལ་བཞི་སྟེ་བཞི་ཚད་གསུམ་ཡོད་
པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། ། དང་པོ་དག་ཅམ་ལ་བཞི་ཀ་ཡོད་པ་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་
བྱ་མེད་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཉིང་དགོས་མེད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་སོགས་
ཡོད་པ་སྟེ་ཁིང་། གཉིས་པ་ལ། དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་པ་དགོས་འབྲེལ་དག་གི་བརྗོད་བྱ།
དགོས་འབྲེལ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་གོ་བ་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ཉིང་དགོས། དེ་གསུམ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་དང་དེ་
བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ནི། དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་བྱ་
དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པས་ཤུགས་
ལ་བསྟན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་ཡིན་པ་དེས་པར་འབྱུང་
བ་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན། དགོས་འབྲེལ་དག་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འོ། ། ཞིབ་དུ་བྱ་ན་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་ཤུགས་གཉིས་སམ་གཙོ་པལ་

གཉིས། དགོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཙོ་གཉིས་སམ་གཙོ་པལ་གཉིས། ཉིང་དགོས་
ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་གཉིས་སམ་གཙོ་པལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་ལ་
དངོས་འབྲེལ་དང་བརྟུང་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་དོ། ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ་ལ་འདོད་
ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཟུ་སྟེགས་པ་**རྣ་བ་མ་ཕུག་པས། རེས་པ་བསྐྱེད་ཆེད་**ཡིན་པར་
འདོད་པ་ལ་**ལོ་**ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་མི་འཐད་དེ། ངག་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྩལ་གྱུ་གྱི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་ན་མེ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཁ་ཆོག་པར་ཐལ་བ་
དང་། ངག་ཀུན་སྔོང་ཙམ་ལས་འབྱུང་གི་དོན་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་སོགས་ཡོད་
པར་**མ་རེས་པར་ཡང་**བསྟན་བཅོས་ལ་**འདུག་**པ་ཡོད་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་
བརྟག་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དུལ་ལྟ་དང་ཞི་འཆོས་བཅམས་པར་གྲགས་
པའི་བདེན་གཉིས་དཀའ་འབྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅམ་བྱ་མིན་ཉེ། དགོས་སོགས་དང་
མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། བྱ་རྒྱུ་སོར་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ཞེས་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྱུར་
བ་ངན་པ་དེ་བསྟོན་པ་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་།
བྱུང་བྱི་དང་། ལོ་ཆེན་གསུམ་གྱིས་དབུ་མ་རྒྱན་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབུར་དགོས་འབྲེལ་
བཀོད་པས་ལུས་མཛེས་པ་ཡིན་ཟེར། བཞི་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་གིས། དོན་འཇུག་གི་ཐེ་ཆོམ་
བཞི་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་བྱ་སྟོན་གྱིས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་
བཀག་ཅིང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས་བཞི་ཀ་བཀག་མོད། གསེར་སྤེང་དུ་གཉིས་པ་དགག་མི་རིགས་སོ་
ཞེས་དང་། ཉ་རྒྱལ་ལས། བཅམ་པར་བྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་བསྟོན་པ། གཞུང་བཀོད་པ་མཛེས་པ།
དབང་རྩོན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ། དབང་རྩལ་ལ་དེ་འདྲའི་རེས་པ་བསྐྱེད་པ། བསྟན་
བཅོས་དགོས་མེད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྟོན་པ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྟོན་པ། དུལ་ལྟས་
སུམ་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་པ་པོ་སྟོན་བ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་དགོས་
པའམ། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་ཞེས་རེས་པ་བསྐྱེད་པའང་འཐད་གསུངས་པས་དཔྱད་གཞི་
ཆེའོ། ། ཞི་འཆོས་**གཞན་གྱི་སྒྱུར་ངན་**བསྟོན་པ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་**བསྟོན་པ་ཙམ་འདིའི་**
དགོས་པར་བཞེད་པ་མིན་ལ། བསྟོན་ཙམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་དཀའ་འབྲེལ་དེས་དགོས་པ་

བཤད་ཚུལ་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་བར་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ཞི་འཆོས་བརྩམས་པ་མིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། འགྲེལ་
བཤད་དེ་ཚྫོམ་པ་པོ་ཞི་བ་འཆོ་ཡིན་ཞེས་པའང་མིང་མཐུན་པའམ་ཁ་གཡར་བ་ཡིན་གྱི་དབུ་
མ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཚྫོམ་མཁན་ནི་མིན་ཏེ། འདིས་བསྟན་བཅོས་ཚྫོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་
ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་བར་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤ་
སྤལ་གཉིས་ཀྱིས་འདིའི་དགོས་པ་རྟོགས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་ཆེད་ཙམ་ཡིན་ཟེར་བ་
འཐད་པ་མིན་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་
ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་བཞི་དང་དགོས་སོགས་བཞི་མེད་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཞི་དང་།
ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་སེལ་བའི་རྣམ་བཙད་གྱི་དགོས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་དང་ལྷག་བཙས་མུང་འདས་སོགས་ཉིང་དགོས་ཙམ་
དང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་དང་། དེ་ཡི་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་གོ་ཞེས་པ་རིན་ཐེང་
དང་ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། ། ལུགས་འདིར་ལྷག་བཙས་ལྷག་མེད་གྱི་མུང་འདས་ལ་
བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་མཆིམས་མཛད་ལས། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེས་བསགས་
པའི་ཟག་བཙས་གྱི་ལས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་བཙས་དང་། འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་མེད་གྱི་མུང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་མི་འཐད་
ཅིང་གསེར་ཐེང་སོགས་ལས་ལྷག་མེད་དུ་འཕོས་རྗེས་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ལུས་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་དབྱེད།

གསུམ་པ་ཚྫོད་སྤོང་ལ་མཆོ་རྒྱལ་ལས། རྣམ་བཙད་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚྫོད་སྤོང་དང་།
ཡོངས་གཙུག་འཇུག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚྫོད་སྤོང་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཚྫོད་པ་སྤོང་བ་གསུམ་
གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། དགོས་འབྲེལ་ངག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་བཞི་དང་ཐེ་ཆོམ་
བཞི་བསལ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྒྱས་ན་སྦྱོར་ངག་དང་དཔེ་བཀོད་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དང་དཔེ་མ་བཀོད་པར་དགོས་སོགས་ཡོད་ཅེས་པའི་ངག་ཙམ་གྱིས་དགོས་
སོགས་མེད་འདྲིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མས་སེལ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་

ཟེར་ན་འདོད་ཅིང་། ཐོས་བྱུང་གིས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་ཟེར་ན་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པོ། ། **གཉིས་པ་**
 ཡོངས་གཙོད་འཇུག་ཕྱོགས་ལ་ཚོད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཚོད་སྔོང་དང་། **མི་དགོས་པའི་སྒྲིན་སྔོང་**
གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་ནི། དབང་རྒྱལ་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་
 མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ངག་དོན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མས་ངེས་
 པ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་ཅིང་། ཐོས་བྱུང་གིས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་ཟེར་ན་མ་བྱུང་
 ཟེར་དགོས་པ་**སྒྲ་མ་**རྣམས་བཅད་ལ་ཚོད་པ་དང་**འབྲེལ་**། **ཕྱི་མ་**ནི། དབང་རྟོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 བསྐྱེད་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ངག་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་མེད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ངང་
 གིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངག་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེ་ཆོམ་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། འབྲས་བུར་མ་གྱུར་པའི་ཐེ་ཆོམ་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱུང་པ་
 མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ནི་**ཕྱི་མ་**ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཚོད་ལན་དང་**འབྲེལ་**།

གསུམ་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཚོད་ལན་ནི། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དགོས་འབྲེལ་
 ངག་གིས་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལྷས་རྣམས་བཞག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 བསྐྱར་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྩལ་ཏུ་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་བ་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། ལྷགས་ནས་
 གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་བ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པོ། ། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྟོགས་
 ལྷན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གཤགས་སུ་འཇུག་ངེས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་གཙོ་བོ་**བཞིར་གྲངས་**
ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོགས་ལྷན་བསྐྱར་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གཤགས་སུ་འཇུག་
 ངེས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བཞི་པོ་དེར་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབ་**མི་རྒྱས་སྐྱེས་**
 པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་འཇུག་པའི་གཤགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། **འབྲེལ་བ་མེད་**སྐྱེས་པའི་སྒྲིའི་**བྱེ་**
བྲག་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་སོ། ། **འབྲེལ་བ་**ཡང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་
 གཞན་རྣམས་ལས་ཐ་དད་ཏུ་**བྱེ་སྐྱེས་**འདོད་དེ། འབྲེལ་བ་ནི་**ཐོབ་པ་**ལྷན་མེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 རྩིས་སུ་**འདོད་ཅིས་**མཆོ་རྒྱལ་ལས་**གསུངས་**སོ། ། ཁ་ཅིག་མདོ་རྩ་བ་འདི་ལུང་སྟེ་བཞི་དང་རྒྱུ་
 སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདིས་ཀྱང་ལུང་སྟེ་བཞི་ནས་བཤད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་
 ཐབས་གསུམ་པོ་དེར་བསྐྱེས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། **མདོ་དང་མི་རྒྱས་**ཏེ། མདོ་

ཅ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་**ཅ་འགྲེལ་དུ་**
མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་དུ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་གོ་རིམ་ངས་པ་མེད་ཀྱང་
འདིར་ཐབས་གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་གོ་རིམ་བྱས་པ་དེ་ཅ་འགྲེལ་དུ་རྟོགས་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་ཅ་འདིར་གཞིའི་སྐབས་སུ་དང་པོར་གཞི། དེ་རྗེས་སྟན་ཆོགས། དེ་རྗེས་ཁྱ་བ་བསྟན་
པས་གཞི་ཅ་བ། སྟན་ཆོགས་འགྲེལ་བ། ཁྱ་བ་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་བུ་དང་། སྡེ་ལཱི་སྐབས་སུ་དང་
པོ་ནམ་འབྲེད། དེ་རྗེས་སྟན་ཆོགས། དེ་རྗེས་ཁྱ་བའི་གསུང་ཚུལ་བསྟུང་པས་ནམ་འབྲེད་ཅ་བ།
སྟན་ཆོགས་འགྲེལ་བ། ཁྱ་བ་འགྲེལ་བཤད་ལྟ་བུར་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྟར་**བཅས་**
དང་རྗེས་བཅས་སུ་**རྟོགས་པས་**ལུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་གནང་
བ། དགག་པའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་བསྟན་པའི་ལུང་ནམས་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་
དགག་པ་དང་གནང་བ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ། དགག་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་
དང་གནང་བ་བསྟན་པའི་ལུང་ནམས་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ལས། འདིར་གང་གཙོ་ཆེ་བར་
བཤད་པས་**སྒྲོས་འགལ་སྤོང་**རུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་དུ་**སྐྱལ་**བའམ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་
ཆོས་ཅན་**མིན་**པ་འཁྲིག་ཆོག་ལ་སྐྱར་ཡང་གཞན་ལ་མ་སྐྱར་བ་དེ་སྤྱིར་བསྟན་ཡིན་པས་ཅ་བ་
འདིར་**རེག་པའི་གཙོ་བོ་པ་མ་ཡི།** **པམ་ལྷག་གསུམ་ལས་གཞན་**འདུག་འགྲེང་སོགས་ཆགས་པ་
དགག་བྱར་བྱས་པའི་ལྷུང་བ་ཉེར་གཉིས་ལ་**སྤྱོར་**དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་**རུང་མཐུན་**དུ་མ་
རྟོགས་པ་**རྟོགས་**ཆུ་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལུང་དུ་**བྱམས་**སུ་ནལ་འབྱོར་
བསྒྲུལ་པར་མི་བྱའོ། ། གནས་ཁང་དང་སྒོ་ཁང་དང་། དགོན་པར་ནལ་འབྱོར་བསྒྲུལ་པར་**མི་**བྱའོ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་བསྒྲུལ་པའི་གནས་མི་རྟེན་པས་དེའི་དོན་ཅ་
བ་འདིར་**མདོན་པར་འདུ་**བར་ཡང་མི་བྱའོ། ། **ཞེས་**སོགས་གྱིས་མི་མང་པོ་འདུ་བ་དང་། ཅ་ཙོ་ཆེ་
བ་དང་། ཀྱལ་ཀ་ཅན་སོགས་ཡོད་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་**ཆོག་གཞན་**གྱིས་
དོན་གཞན་བསྟན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་**ལོག་རྟོག་སེལ་**
བའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་

མཁན་པོར་གསེལ་བའི་འོག་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཁ་སྐྱོམ་གྱི་ཐོག་པར་རབ་ཏུ་དབྱུང་རུང་བར་འདོད་པའི་
ལོག་རྟོག་དེ་གསེལ་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་སེལ་ལ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་
པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཆུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱིང་ཆོ་བརྟུས་པ་མིན་པར་དེ་ལས་གཞན་དུ་
བྱིར་ཆོ་བརྟུས་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ། ཕྱིས་དབྱུང་ངོ་སྟོན་པའི་སློབ་གྲྭ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
བཀུར་བའི་ལོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་སེལ་ཞིང་། ཉམས་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཆོལ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་ནན་ཏུར་ཀྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ། ཁ་ཅིག་འདི་ནི་ནན་ཏུར་ཀྱི་
ཆུལ་དུ་བསྟན་གྱོ། ། དེ་ནི་མི་བཟང་སྟེ་མདོ་སྟེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་མདོ་འདིས་སེལ་བའི་
ཕྱིར། ཅུ་བའི་གསུམ་པ་ནི། ཆོག་མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་བསྐྱང་བའི་དགོས་པ་
དང་གསུམ་མཉམས་སུ་ཡོད་པ་ལོ། །

བརྗོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱད་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཟུ་ཚུལ་སོགས།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱད་པ་ལ་ཡང་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བསྟུ་བ་དང་། ལྷན་ཚུལ་དང་། གཅིག་ཐ་
དད་དང་། ཐོབ་གཏོང་ལ་དབྱད་པ་དུག་གི་དང་པོ་རོ་བོ་ལ་བྱེ་སྤྲུལ་ནི། མཛོད་ཅ་བར། འཆལ་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགའི་གཞུགས། ། དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་གཉིས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ནམ་
རིག་དང་ནམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་སུ་འདོད་ལ། སུང་པོ་ལྷ་པར་རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་
སུ་གསུངས་ཤིང་། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྒྱ་བས་གཞུགས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ་ཞེས་ལུས་ངག་
གི་ལས་གཞུགས་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། ། མདོ་སྤེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་པ་དང་ཆང་གིས་སྦྱོས་
པ་དང་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་སོགས་སེམས་མེད་ཀྱི་ཆོ་ན་སྤོང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མདོན་གྱུར་
པ་ཅི་རིགས་སུ་འདོད་དེ། ལས་གྲུབ་པ་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་པ་ཁོ་ན་ལུས་ཀྱི་ལས་སུ་འགྱུར་
ན། སེམས་གཡེང་བ་དང་། སེམས་མེད་པ་དག་ལ་སེམས་པ་དེ་མེད་ན་སྤོང་པ་དང་སྤོང་པ་
མིན་པ་གཉིས་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སྤོང་པའི་བྱད་པར་གྱི་བག་ཆགས་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །
རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ། ། སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་ནམ་གཉིས་དང་། ། སེམས་མེད་གཉིད་
དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། ། ཞེས་ལྷ་འདོད། སྐབས་འདིར་གཉིད་འཇུག་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་
མེད་དུ་མི་འདོད་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་སོ། ། སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ། སྤོང་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་
དགོས་མི་དགོས་དང་། ལས་ལམ་བཅོལ་ནས་གཉིད་འཇུག་ལོག་ཀྱང་དེ་སྐབས་མི་འབྲུབ་པར་

སང་མ་ཐག་འབྱུང་བ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཀྱང་འཆི་སྲིད་ཕྱ་མོར་དབྱད། **སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བས།**
 རྩོམ་པ་བྱེ་སྤྲོད་གཞུགས་དང་མདོ་སྤེལ་ཡན་གྱིས་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། **སེམས་པར་འདོད་ན་**ཡིད་སྤོམ་ཡང་ཡོད་པས་**ཡིད་**ཀྱི་མི་དགེ་བ་**གསུམ་**
 སོ་ཐར་གྱིས་**སྤྱོད་**བར་ཐལ་བ་དང་། ཆོ་འདིར་**བྱང་ཆུབ་**ཀྱི་བར་དུ་སྒྲུབ་ན་འང་**སྟེ་**བར་ཐལ་བ་
འཕེན་ཏེ། དེའི་འདུལ་རྒྱུ་ལས། ཆོ་འདིར་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྒྲུབ་ན་སྟེ་བར་ཐལ་བ་བསྐྱོད་ཏེ་
 མེད་དོ། ། ཞེས་སྒྲུབ་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་མཐའ་ཅན་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོམ་པ་གཞུགས་སུ་འདོད་དགོས་ཀྱི་སེམས་པར་འདོད་མི་རུང་
 བའི་རྒྱ་མཆན་རྩོམ་ལྡན་དེའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོ་ཁྲིད་པར་འཇུག་ལ། དེ་ཕན་མི་འཇུག་
 པ་ལུས་འགོ་བ་དང་མི་འགོ་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བསྟེན་གནས་རྩོམ་ལྡན་དེའི་
 ལུས་ཆོ་ཁྲིད་པར་འགོ་བའི་བྱིར་དང་། སེམས་པ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་པར་སྟེ་རུང་བའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེད་ཀྱི་དེ་འཐད་པར་ཐལ། **བྱེ་སྤྲོད་འགའ་ཡང་ལུས་**
སྐལ་མི་འདྲ་བ་དང་། དེ་ཡི་ཉིན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པ་དང་། སྟེ་བ་སྤྲོད་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་
མི་བྱན་པའི་བྱིར་ན། ཆོ་འདིར་ཁྲིད་པའི་འཆོའི་འོག་གི་རྩོམ་པ་སྤངས་ཀྱང་མི་སྟེ་བར་ཁས་ལེན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱས། རྒྱ་མཆན་དེ་གསུམ་གྱིས་ཆོ་འདིར་མི་སྟེ་ན་འང་། ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་
 ལུའམ་བཅུར་བསྟེན་གནས་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་ཞེས་**ཚོད་**པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྒྱ་
 མཆན་དེ་གསུམ་གྱིས་**བྱི་མར་མི་སྟེ་ན་འང་། ཉིན་ཞག་གི་འོག་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་སུ་ཡོད་**
ཅེས་པའི་ཚོད་ཚུལ་དེ་དང་། སྟག་ལོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་བྱི་མར་མི་འགོ་བ་སོ་ཐར་གྱི་རྩོམ་པ་ཆོ་
 གཅིག་ཕན་ཆད་དུ་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བཀོད་པ་**གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ།** ཉིན་ཞག་གི་འོག་
འདིར་མི་སྟེ་བ་འཕེན་པ་དང་བཅས་དབང་ཁོ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། གང་ཉིན་ཞག་གི་བསྟེན་གནས་ཁོ་ན་བསྟེན་པ་འདིས་ན་གོགས་བྱེད་
 པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། **བྱེ་སྤྲོད་དེས་བཀོད་**པའི་རྒྱ་མཆན་གསུམ་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།
 དགེ་སློང་གིས་རང་ཉིད་སྟག་ཏེ་**སྐལ་པའི་སྟག་**གི་རྣམ་པ་ཅན་དེའི་རྒྱུད་ན་རྩོམ་པ་མེད་པར་
 ཐལ། སྤར་དང་ལུས་སྐལ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། སྟག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་དེར་རྩོམ་པ་

མ་སྒང་པའི་ཕྱིར། སྐྱག་བསུལ་དང་ནད་སོགས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་**འདུཤེས་སྒྲོར་བ་དང་།** ཆང་གི་**རྒྱུས་པས་**དགེ་སློང་གི་འདུཤེས་མེད་པའི་རྒྱུད་ན་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐར་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་མི་བྱན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པས་**ཞིགས་སམ་**སྐྱམ་ཡང་། སྐྱག་ཏུ་སྐྱུལ་པའི་ལུས་མིའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་མིན་སོགས་**དབྱེད་**བྱ་མང་ངོ་། ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལས་གྲུབ་པ་ལྟར་སློང་སེམས་མངོན་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་**སློང་སེམས་ཀྱིས་**རྩིས་བྱེད་པའི་**བག་ཆགས་**མངོན་གྱུར་པ་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་**སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི།** ལུང་རིགས་གཏིར་མངོན་ལས། སློང་པའི་སེམས་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གཏོང་རྒྱས་མ་བཅོམ་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཏོང་རྒྱས་**མ་བཅོམ་**པའི་**བག་ཆགས་ཅམ་ཞིག་****བྱི་མར་འགྲོ་**བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དཔལ་ལྷོད་དབང་བསྐྱར་ཡིན། ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱང་པོ་ལས། མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་གསུམ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྒྲོམ་མིན་དང་བར་མའི་མི་དགེ་བ་བདུན་ལའང་དེ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལུས་ངག་གིས་ལས་ལམ་བདུན་རང་གིས་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་དེར་དངོས་གཞི་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་པས་བྱུང་ཅིང་། མི་ཚངས་སྦྱོད་མ་གཏོགས་པ་དུག་གཞན་ལ་བཅོལ་ན་རིག་མིན་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་རྩུན་བྱས་པ་ངག་ལས་ཡིན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ངན་སྐྱགས་ཀྱིས་སློག་བཅད་པ་ལུས་ལས་ཡིན་ཀྱང་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། བམ་ལྷ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ་པམ་པ་བཞག་པ་འཆབ་པམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རྩུན་གྱི་པམ་པ་ལ་མེད་དེ། དེ་ལ་ངག་གིས་སྒྲུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ངག་གི་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདིས་ནི་སློང་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པས་སློང་བདུན་གྱི་རིག་བྱེད་ལ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ད་ཆོག་གིས་བསྐྱེན་རྫོགས་གསར་དུ་ཐོབ་དུས་ལེན་པ་པོས་ངག་སྒྲུ་རྒྱ་མེད་པས་ལུས་དབྱིབས་གཅིག་པོ་ལ་ལྟོག་ཆས་སློང་བདུན་འདྲིལ་པར་གསུངས་སོ། ། རྒྱ་འདུལ་འདྲིལ་རིན་པོ་ཆེས། **དགེ་སློབ་མ་ཡི་སྒྲོམ་པ་**ལོ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་**ལོ་གཉིས་ནས་**

མི་གཏོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟེན་གནས་མ་གཏོགས་བདུན་ནི་ནམ་འཛོའི་
མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། རིས་བདུན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་
ནི་རི་སྲིད་འཛོའི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་སྒང་བར་བྱའོ། །བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཉིན་ཞག་
ཏུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ལོ་གཉིས་ནས་གཏོང་བ་ཡང་མིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྷང་རིགས་གཏོར་མཛོད་ལས། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་པའི་ཆོས་ལས་རབ་ཏུ་ཐར་བ་དང་། སོ་སོར་
ཐར་བ་དང་། དང་པོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྐད་དོད་དུ་བྲ་ཏི་མོལ་ཞེས་པ་འབྱུང་
ལ། བྲ་ཏི་ནི་སོ་སོ་དང་དང་པོ་ལ་འཇུག་མོལ་ཐར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེ་
ཙམ་གྱིས་སྐྱོད་ཏེ་རྒྱུ་ལས་པ་མིན་ཏེ། བྲ་ཏིའི་དོན་མ་ཆང་ཞིང་། མོལ་འི་དོན་ཡང་མ་ཆང་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྲ་ཏི་དང་པོ་དང་། སྐྱོས་སྐྱོ་ཞེས་སོ་སོ་དང་། ཐབས་དང་གསུམ་ལ་བྱས་ཆོ། མོལ་རིམ་
བཞིན་གྲོལ་བར་བྱས་ནས་སྡོམ་མིན་ལས་དང་པོར་གྲོལ་བ་དང་། ཐར་བར་བྱས་ནས་རྒྱད་སོ་
སོ་བ་སྡོམ་ལྡན་རང་ཉིད་གྲོལ་གཞན་མི་གྲོལ་ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟུང་འདས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཞེས་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས། བཛོད་པ་གསུམ་པའི་ཐ་མ་ལ་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོག་
མར་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཐར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲོལ་བ་
སྟེ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་བྲ་ཏི་མོལ་འི་སྐྱོ་བཤད་ཆང་བས་བྱབ་ཀྱང་། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོད་ཏེ་ཆང་བས་
མ་བྱབ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་སྡོམ་མིན་ལས་དང་པོར་ཐར་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་དུ་གསལ་ཡང་རྒྱས་པར་མ་སྟོས།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ནི། ལྷས་ངག་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལས་གང་ཞིག་གཞན་གཞོད་གཞི་
བཅས་ལས་ལོག་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་གི་སྡོམ་པ་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷས་ངག་གི་ལས་ཞེས་པས་ཡིད་སྡོམ་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་གཞི་
མཐུན་གཅོད། གཞན་གཞོད་གཞི་བཅས་ལས་ལོག་ཅེས་པས་གཞན་སྡེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་བྱི་
རྒྱའི་ཟས་སོགས་ལས་ལོག་པ་མིན་པས་དེ་གཅོད། གཞི་བཅས་ཞེས་པའི་གཞི་ལ་གང་སྟེལ་

ལྷར་ལྷང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་གསུམ་དང་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལྷར་བཅས་རྒྱང་གི་ལྷང་
བ་འདྲིལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། འདྲིལ་པའི་སས་བསྐྱུས་ཞེས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཅོད། རེས་འབྱུང་ཞེས་པས་ལེགས་སྒྲོན་དང་འདྲིལ་སྒྲོབས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཅོད། **སྒྲིམ་པ་སྒྲོས་པས་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཅོད་**པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ས་བྱུག་གི་ཆོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྒྲོང་བདུན་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་
བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གི་ཆོགས་པའི་སྒྲོང་བདུན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་
དངོས་གཞིའི་ཆོགས་པར་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་དོ། ། མདྲོད་རྩ་བར། འདྲིལ་གཏོགས་ཐམས་
ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། ། ད་ལྷར་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་ནི། །
དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ། ཞེས་སོགས་ལྷར། སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་
ཐོབ་གཞི་ལ་སྐྱབ་ཆེ་ཚུལ། རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དང་། དུས་
གསུམ་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད། རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་འདྲིལ་ཚུལ་རྟེན་གཏོང་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
སྒྲོ་རྒྱས་མོད་ཡི་གེས་འདྲིལ་སོ། ། **སྒྲིམ་མིན་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་བོ་ལྷ་བྱའི་མདུན་ནས་ཤུན་པ་**
དང་ཉ་བ་དང་རྟོན་པ་དང་སྐྱད་འཆོང་མ་ལྷ་བྱས་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དག་གིས་འཆོ་བར་
ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱ་རྒྱུས་ནི་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་པ་མ་དེ་དང་དེའི་བྱ་བར་
ཞུགས་ཅམ་གྱིས་སྒྲིམ་མིན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། བར་མ་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་ལས་
གཞན་པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་རྒྱུས་ཡིན། འདྲིལ་སྒྲོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། རེས་
འབྱུང་མེད་པར་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་འདྲིལ་པ་དང་། འཆོ་ཆས་ཀྱིས་འཕོངས་པ་དང་། བྱད་
ཀྱི་དབང་གིས་བསྐྱབ་པ་སྐྱངས་པ་དང་། ལེགས་སྒྲོན་ནི་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་དང་ལྷ་ལྷ་བྱར་སྒྲེ་བ་
དང་། གཞན་ལ་འགྲན་འདྲིལ་ལྷ་བྱས་བསྐྱབ་པ་སྐྱངས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མདྲོད་རྩ་བར། སོ་སོ་ཐར་ཅེས་བྱ་རྒྱུ་བརྒྱད། ། ཅེས་དང་།
ཀུན་བདུས་ལས། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱུས་པ་གང་ཞེ་ན། རིས་བརྒྱད་དེ། དགེ་སྒྲོང་གི་
སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་སྒྲོང་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་སྒྲོབ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་
དང་། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། དགེ་བསྐྱེད་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་།

བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཕྱོད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྒྱད་ཡོད་དོ། ། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་
 ཆེས། སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོད་པ་ལ་བརྒྱད་དབྱེ་བ་སྐྱས་བཅོད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློབ་མ་ལས་གཞན་
 བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བསྟེན་གནས་ལས་གཞན་བདུན་ལ་བྱེད་པར་དེའི་འགྲེལ་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་བསྟེན་གནས་ཉིན་ཕྱོད་ཡིན་པས་དུས་སྤངས་བ་དང་། དགེ་བསྟེན་
 ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དུ་གནང་བས་དེས་བསྟུས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། རིས་བདུན་སོ་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་།
 དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་བསྟེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྲིངས་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་ཕྱོད་པ་བརྒྱད་དུ་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ་ནས། བསྟེན་གནས་དང་། བསྟེན་གནས་མའི་ཕྱོད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་
 བྱངས་པའི་གཞུང་ཁྲུངས་མ་རྣམས་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་ན་
 བྱང་རྒྱལ་མཐའ་ཅན་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོད་པ་ཡོད་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་དབང་
 རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་བྱིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 ལྷ་སྤངས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་ཕྱོད་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་ཕྱོད་པས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱམས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྟུན་
 རས་གཟིགས་ཀྱི་ཕྱོད་པ་བྱང་རྒྱལ་མཐའ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། ། ཕྱོད་པའི་
 བག་ཆགས་མངོན་གྱུར་པའི་དོན་གཏོང་རྒྱ་གང་ཡང་མ་བྱུང་ལ་སྟོང་སེམས་ཀྱིས་ཅིས་ཟིན་
 པའི་བག་ཆགས་ལ་བྱེད་པ་སྤུབ་བསྟན་བྱེད་དོར་གྱི་དགོངས་པའོ། །

བཞི་པ་བསྟུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། **རྣམས་**ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དང་། དགེ་བསྟེན་གྱི་དང་
 དགེ་ཚུལ་གྱི་དང་། དགེ་སློང་གི་ཕྱོད་པའི་རྣམས་**བཞིར་**འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་པ་མའི་
 ཕྱོད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམས་སྟུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །
 མཚན་ལས་མིང་ནི་འཕོ་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་སོ། ། **རྟེན་**དང་**དུས་**དང་**ཡན་ལག་**གི་སྟོན་པ་**གཉིས་**
གཉིས་སྟུ་འདུ་ཚུལ་ནི། **རྟེན་**ཀྱི་སྟོན་པ་བྱིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོད་པ་གཉིས་སྟུ་

སྟེ། བསྟེན་གནས་དག་བསྟེན་པ་མ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་བྱིས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ལྷག་མ་ལུ་
རབ་བྱུང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། རབ་བྱུང་བའི་སྒྲིམ་པ་ནི་ལུ་
སྟེ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་པོ་ལས། བྱིས་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་པོ་གསུམ། ། རབ་བྱུང་སྒྲིམ་
པ་ཐ་མ་ལུ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུས་ཀྱི་སྒྲིམ་གནས་སུ་འདུ་སྟེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
ཉིན་ཞག་མཐའ་ཅན་དང་། གཞན་བདུན་རིམ་སྟོང་འཛོམས་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས།
རིམ་སྟོང་འཛོམས་ཉིན་ཞག་ཏུ། ། སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དུས་
ཀྱི་མཐའ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡན་
ལག་གི་སྒྲིམ་ཀྱང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དག་སྟོང་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྤང་
བ་དང་། གཞན་དྲུག་ཙུང་བཞི་སྤང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལ་ལ་ནི་
ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་སྟེ། དག་སྟོང་གི་སྒྲིམ་པའོ། ། ལ་ལ་ནི་བཞི་ལས་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པའོ། །
ཞེས་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ།

༄ སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ལ་ལུ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤང་བྱ་ཙུང་བ་བཞི་དང་། ཡན་
ལག་བཞི་སྟེ། **བརྒྱད་པོ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་སྟོང་བར་ཁས་འཆེ་བའི་བྱིས་པའི་ཕྱགས་**
ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་
ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྟོག་གཙོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཆངས་སྟོད་དང་། རྩུན་སྦྲ་
དང་། ཆང་དང་། གར་སོགས་སྤང་སོགས་དང་། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་
སྟོང་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ཁ་ཅིག་ན་ནེ། **དུས་མིན་གྱི་ཟས་སྟོང་བ་ཁོ་**
ན་བསྟེན་གནས་དང་། **བྱག་པ་གར་སོགས་ལས་བྱར་དུ་བྱེ་བས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ།**
རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་འདིར་བསྟེན་གནས་ཡིན་ལ་
ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདིའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་ལྷགས་ལ་ཡན་ལག་

བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཅ་བའི་སྤྱོད་བ་བཞི་དང་། ཆང་དང་། གར་སོགས་དང་། བྲེང་སོགས་དང་།
 བྱག་པ་སྤྱོད་བ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། འཕོག་ཆོག་
 ལས། ཏུས་མིན་ཟས་སྤྱོད་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་གངས་སུ་སྤར་བཟང་བའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་
 བརྒྱུད་པོ་འདིས་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་བོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པོ་འདི་གང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བསྟན་གནས་
 མེད་པར་ཐལ། ཏུས་མིན་ཟས་སྤྱོད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱེ་སྟེ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་བྱུང་སྟེ།
 ཏུས་མིན་ཟས་སྤྱོད་སྟེན་གནས་རང་ཉིད་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཉི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ལམ་དང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཆོས་
 རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སོགས་བྱང་ཚུབ་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་བསམ་གཏན་དང་
 བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྟོབ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ཉི། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་
 དག་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བའི་གཞུང་ལྷགས་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་
 སྟོན་པ་ཡིན་ཉི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། སྤང་བྱ་བརྒྱུད་ལས་སྟོག་
 གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། མི་ཆངས་པར་སྟོད་པ་དང་། རྩན་ཏུ་སྟེ་བ་སྟེ་ཅ་
 བའི་ལྷང་བ་བཞི་སྤྱོད་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཆང་སྤྱོད་བ་གཅིག་སུ་བག་ཡོད་
 ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། གར་སོགས་འབྲེང་སོགས་དང་། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་། ཏུས་མ་ཡིན་པའི་
 ཁ་ཟས་སྤྱོད་བ་གསུམ་ནི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཡིན་ཉི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡན་
 ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་བསྟུ་ཚུལ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཛོད་ཀྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་ཉི། ཅ་བར།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི། ཡན་ལག་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། བཞི་གཅིག་དེ་
 བཞིན་གསུམ་རིམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བྲིམ་པའི་བྱུགས་

གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱིས་པའི་སྒྲུབ་པའི་མིན་ཏེ། **རབ་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིས་ཏེ།** རབ་བྱུང་གིས་དགེ་བསྟན་དང་བསྟན་གནས་གསར་དུ་ལེན་མི་རུང་ཡང་། བསྟན་གནས་དང་དགེ་བསྟན་སྤངས་པའི་**ཉིན་དེར་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་རྫོགས་བྱེད་རུང་ཁིང་།** **སྒྲུབ་པ་གཞན་ཐོབ་པ་བསྟན་གནས་དང་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡི་གཏོང་རྒྱ་མིན་པའི་བྱིས་རོ།** ། ཞེས་པ་འདིས་འཁྲུལ་བ་ལག་བརྒྱུད་དུ་མ་སེལ་ལོ། ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། ཡོངས་རྫོགས་སོགས་གྱི་དགེ་བསྟན་རྣམས་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་བསྟན་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དགེ་བསྟན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཉ་སྦྱོང་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། **དགེ་བསྟན་རྣམས་ཆངས་སྦྱོད་ལ་གོམས་བྱེད་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བསྟན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་འདི་ཡིན་པའི་བྱིས་ན་གོ་བོ་བསོད་ནམས་སེམས་དང་ཤུག་མཆོག་ལུན་སོགས་གྱིས།** བསྟན་གནས་གྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲུབ་པ་**དེའི་གཏོང་རྒྱར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ལོ།** ། **ལུང་སྤྱན་ཆོགས་ལས།** གཞོད་སྦྱིན་མོ་**འཕྲོག་མ་བསྟན་གནས་འདིར་བཀོད་པར་གསུངས་པ་དང་།** ལྷ་གཞོན་རྩ་ཙམ་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བསྟན་གནས་བསྐྱེད་བར་བཤད་པ་དང་། སྦྱིས་རབས་ལས། རི་བོང་དང་། སེམས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བསྟན་གནས་བསྐྱེད་བར་བཤད་པ་**བར་མ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིས་ཏེ།** ཚ་བར། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟན་པ་གཉིས་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཁིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་སྦྱོད་ཆལ་མཁན་པོ་སོགས་ན་རེ། **འོ་ན་ས་པཎ་གྱི་སྒྲུབ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།** **བྱེ་བྲག་སྦྱ་བས་བསྟན་གནས་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་ཁོ་ན་ལས་ལེན་དགོས་ཀྱི།** བྱིས་པ་ལས་ལེན་མི་རུང་བར་འདོད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུབ་པ་རིགས་བརྒྱུད་འབོག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་བྱ་དེའི་གནས་གྱི་སྦྱོབ་དཔོན་དུ་རུང་བ་དགོས་ལ། གནས་གྱི་སྦྱོབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་ལ་བརྟན་མཁས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལུན་དགོས་པའི་བྱིས་ཏེ། མདོ་ཚ་བར། བསྟན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པར་མཁན་པོ་ཉིད་དང་གནས་ཉིད་དང་མི་གནས་པར་འདུག་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིས་བསྟན་གནས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྦྱིས་པ་བྱུང་མེད་གང་རུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་སྦྱོབ་པ་ཚ་བར་བཀག་པའི་བྱིས་མདོ་སྦྱོབ་

བ་དག་གི་ལྷགས་ལ། ཏུང་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་ལའང་སྐྱེ་བར་འདུལ་བ་ལྷང་དང་སྐྱེས་
 རབས་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། སྤང་བའི་ཡུལ་ཡང་། དགེ་བསྟན་སོགས་ཆོ་ག་ཤེས་པ་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལས་སྤང་རུང་བར་བྱམ་ཟེ་གནས་འཛོག་གིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས། བསྟན་གནས་
 ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནང་བར་ལངས་ནས་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྱམ་ཟེ་འམ། བྱིམ་པ་གཞན་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཆོ་ག་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རུང་དུ་སོང་སྟེ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་བསྟན་གནས་ལེན་ཡུལ་དང་ལེན་མཁན་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་དང་། ལུང་རིགས་གཉེར་མདོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་
 འཐད་དེ། བྱེ་སྐྱའི་འདོད་པ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་བཤད་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེན་ཡུལ་ལ་དགེ་སྦྱོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་རྣམ་
 འབྱེད་ལས། བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟེས་སྐྱིན་གྱིས་རང་གི་འཁོར་མང་པོ་ལ་བསྟན་གནས་
 བྱིན་པར་གསུངས་པ་དང་། གནས་འཛོག་གི་མདོ་སྟེར་བྱངས་པ་དེ་ལྟར་བྱེ་སྐྱས་ཀྱང་འདོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ད་ལྟ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་འདུལ་མདོན་གྱི་
 བསྟན་གནས་འཛོག་ཆོག་གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་མེད་པས་བྱེ་མདོད་འཛོག་ཆོག་མི་འདྲ་
 བའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་
 འཛོག་པའི་ཆོ་ག་ནི། འདུལ་བ་ལྷང་དང་འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་
 གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། མདོན་པ་དང་ས་སྟེ་ནས་ཀྱང་བསྟན་གནས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཅམ་
 མ་གཏོགས། འཛོག་ཆོག་མ་གསུངས་ཤིང་། དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་བརྒྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 བཟང་པོས་ཆོ་ག་དང་རྣམ་བཞག་གསུངས་ཀྱང་། ཕལ་ཆེན་སྟེ་བའི་ལྷགས་སུ་མདོན་ལ། དེའི་
 ཕྱིར་ཆོ་ག་ནི། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས། ཞེས་གསུངས་
 པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་བཤད་པ་མི་མཐད་དེ།
 ཉིན་ཞག་མ་ཆང་བའི་བསྟན་གནས་དང་། ལྷ་སྟེ་སོགས་ལ་བྱིན་པ་ལེགས་སྤྱད་ཅམ་ཡིན་གྱི།
 སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་མདོད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྟོན་

པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མི་ལས་གཞན་དུ་ད་འགྲོ་སོགས་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲིམ་
མིན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ཅ་བར། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲིམ་སྟན། ། མཚན་གཉིས་མ་
གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། ། སྒྲིམ་མིན་སྒྲིམ་པའང་དེ་བཞིན་ལ། ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མིའི་
འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དུ་ད་འགྲོ་ནི་བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་ལྟ་མི་
གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱི་བོ་བྱེད་པ་
རྣམས་ལ་**ཉིན་མོ་ཙམ་**དང་། ཤན་པ་སོགས་ལ་མཚན་མོ་ཙམ་གྱི་བསྟེན་གནས་**ཀྱང་བསྟུབ་བྱ་**
དེ་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་བྱིན་པའི་ཕྱག་ལེན་ཀྱང་**ཀ་ཏྱ་ནས་མངོན་**པ་ལྟར་ཆོག་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས། ཉིན་མོ་ཙམ་དུ་ཡང་དག་པར་ལེན་ན་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་
རི་སྤྱིད་ཉི་མ་རུབ་གྱི་བར་དུ་ཞེས་དུས་ཆོད་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དུས་མ་ཆང་བ་དེ་དག་དང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་སྒྲངས་པ་དག་ཀྱང་པན་ཡོན་གིན་དུ་
ཆེ་བའི་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་དུ་ལྟར་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པར་མི་རུང་སྟེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལས་གཞན་དུ་འོད་པ་ལ་ནི་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། སྒྲིམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ཤན་པ་དང་། བྱི་བོ་བྱེད་པ་དག་གིས་མཚན་མོ་དང་། ཉིན་མོ་བསྟེན་གནས་སྒྲངས་པ་
དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་རུང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། **ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ།** ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བསྟེན་གནས་**བྱང་ཆུབ་**གྱི་**བར་**
དུ་སྒྲང་ན་ཡང་སྟེ་རུང་བར་ཁས་ལེན་ཏེ། དགྲེས་དོར་ལས། དང་པོ་གསེབ་བྱིན་པར་བྱ། །
ཞེས་དང་། མི་རི་པའི་ལྟ་བུ་དན་སེལ་ལས། བདག་དགེ་བསྟེན་མིང་འདི་ཞེས་བཟི་བ་བྱང་ཆུབ་
སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་གྱི་བར་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་**འདིར་ཡང་**བསྟེན་གནས་
ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། **ནམ་འཛོའི་བར་**གྱི་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་
ལྟ་བུའི་ཡར་ངོ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་**སྒྲང་ན**འང་རུང་ཁིང་། སྟེ་ཆོ་**སོ་སར་སྟེ་**བ་ཡིན་
ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དེས་ན་བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་ངེས་ཀྱང་ཆོ་
འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སྟེ་བ་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་བ་དུས་གཅིག་ལ་སྒྲང་དུ་རུང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་སྒྲིམ་པ་ལན་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས་

ཉིན་ཞག་གི་སྒྲིམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ཟླ་བ་བྱེད་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ཉིན་ཞག་བསྐྱུངས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། **འོ་ན་ནམ་འཆོའི་བར་དུ་**སྤང་བྱ་
བརྒྱད་ཀ་སྤྱོད་བའི་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་རུང་བར་འདོད་**དགོས་**ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་**མཚན་ཉིད་**ཀྱི་ཟུར་དུ། ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་ཞེས་
 སྟོས་བ་**དང་འགལ་**བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ནམ་འཆོའི་བར་སྤངས་ཀྱང་**ཉི་མ་ཤར་བ་**
དང་ཞག་སྟེ་མའི་བསྟན་གནས་**གཏོང་བ་**ཕྱི་མའི་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསར་དུ་**ཐོབ་པ་**
 ཏུས་**མཉམ་**པའི་ཕྱིར་ན་ཞག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིམ་པ་རེ་རེ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ལྷང་རིགས་གཉེར་མཛོད་
 ལས། དམིགས་བསལ་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་ལྟར་ན་བསལ་ལོངས་སྟོད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་བསྟན་
 གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཁས་སྤངས་བས་སྟེ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། **ཞག་མི་ཆང་**བའི་
ཕྱིར་ན་ཉི་མ་ཤར་རྗེས་སུ་བཞུགས་ནས་སྤངས་ཡང་སྟེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ཆ་བར།
 བསྟན་གནས་ཡན་ལག་ཆང་བར་ནི། ། ནངས་བར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟན་**བོས་ནས་མི་སྟེ་ཡང་།** ནམ་འཆོའི་བར་བསྟན་གནས་སྤངས་པ་**འདི་ཡིས་**
 བརྗེད་པའི་དབང་གིས་ཟན་**བོས་རྗེས་སུ་ལེན་པ་**ཏུས་ཀྱི་**དམིགས་བསལ་**ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་
 ག་བྱས་པ་ནི་**དྲན་གསོ་ཙམ་ཡིན་**ཀྱི། སྒྲིམ་པ་**སྟེ་སྟེ་**ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱོང་མ་ལས།
 ཟན་བོས་ནས་ནོད་པ་ནི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེས་ནི་ཟན་བོས་ནས་ཀྱང་
 ནོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་
 སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི་མ་འཆར་བའི་ཆོ་ཁོ་ན་སྟེ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་**རོ། ། རོ་བོ་རྗེས་**
 ཉིན་ཞག་མང་པོའི་བསྟན་གནས་ཏུས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་མཛོད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་གིས། མཛོད་ཆ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་སོགས་དང་འགལ་བས་**རོ་བོས་མ་**དགོངས་པ་
 མིན་མཆི། ཞེས་**ཟུར་བུ་**བའི་**མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཡིས་**ཐུབ་བསྟན་བྱེད་པར་ལས་རྒྱས་པར་**བཀག་གོ།**
 དེ་ན་ལན་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིམས་མདོས་ན་གང་བཤམ་དེ་འཁོར་
 ནམ་པ་བདུན་ལས་འཁོར་གང་གི་ནང་དུ་བསྟུ། བཀའ་སྟེལ་པ། ནམ་འཆོའི་བར་ཀྱི་སྤྱིམས་མ་
 མདོས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྤྱིམས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཡང་དག་བསྟན་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་པ་

ལྷན། བསྟེན་གནས་པ་དེ་འཁོར་བདུན་གྱི་ནང་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱིས་བསྟུས་ཀྱང་། འཁོར་བདུན་གྱི་གྲངས་སྤྱུ་འདྲེན་པ་མིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱིམས་ནོད་པ་འཁོར་ཅམ་པ་བདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཤྲུག་མཆོག་ལྡན་གྱིས། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བྱིམ་པའི་གསོ་སྦྱང་ལ་སྦྱ་བཞི་འདོད་དེ། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྡན་པས་གཞན་གྱི་དབང་ནས་སྒྲངས་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་བྱིམ་པའི་གསོ་སྦྱང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱ་ཡིན་ཏེ། བྱིམ་པའི་གསོ་སྦྱང་དགེ་བསྟེན་ཁོ་ནར་སྟོན་པས་གནང་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་གྱིས་བསྟེན་གནས་རང་གིས་སྒྲངས་པ་ལྟ་བུ་གསོ་སྦྱང་ཡིན་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱ་ཡིན་ཏེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཞན་གྱི་དབང་ནས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཉིན་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྦྱ་དང་། ཉིན་ཞག་བྱེད་པའི་བསྟེན་གནས་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། བསོད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས། དེ་ལ་སྦྱ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་གསོ་སྦྱང་མ་ཡིན་པ་བྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་སྟུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསོ་སྦྱང་ཞེས་པ་སྒྲིམ་པ་གསོ་བ་ཁོ་ནར་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཉེ་བར་གནས་ཞེས་པས་བསྟེན་གནས་སྤྱུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། གསོ་སྦྱང་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་ས་བོན་འདྲིན་པར་བྱེད་ཅེས་བྲས་ནས་སོ། ། ཞེས་དང་། མདོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱུད་དུ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསོས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསོས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་བཤད་ཅེས་གྲགས་ཞེས་འབྲུང་བས་ན་གསོ་སྦྱང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། འདི་དག་གིས་ཀྱང་དགེ་བ་གསོ་བའི་ཕྱིར་ན་གསོ་སྦྱང་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གསོས་འདེབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིའི་བསྟེན་གནས་དང་སྦྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གཉིས་སྤང་

བྱེད་གྲངས་མཚུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་མི་འདྲ་སྟེ། ཉེན་བྱུང་ནས་སྤང་ན་སྦྱི་མི་སྦྱི་དང་། ལེན་པ་པོ་རབ་
བྱུང་གིས་ལེན་བྱུང་མི་བྱུང་དང་། ཏུས་ཉིན་ཞག་མཐའ་ཅན་དགོས་ཀྱང་ཀུན་སྤྱོད་སེམས་བསྐྱེད་
དགོས་མི་དགོས་སོགས་ཀྱིས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། ད་ལྟའི་ཆོག་གས་
སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་པར་ཉེན་གྱི་བྱུང་བུ་ལེན་པ་ནི། སྒྲིབ་གྱི་ཆོག་དང་ད་
ལྟར་གྱི་ཆོག་གའི་བྱུང་པར་ལ་ཚོངས་ཤིང་། ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་སྒྲིབ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་གའི་བྱུང་
པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ལས་ཆོག་གསེར་མདོག་ལས། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སོ་ཐར་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། དགེ་སྤྱོད་པ་མའི་སྒྲིབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་
གཞན་ཉེན་གྱི་བྱུང་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་
རྣམས་སྟོན་མདོ་དང་དྲིན་ལན་བསབ་པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པོ། ཡང་ཁ་
ཅིག་སྤྱང་གནས་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་
གསོ་སྤྱོད་བསྟན་པ་གནས་དང་། **སྤྱང་གནས་ལ་སྦྱ་བཅད་སྤྱང་བ་སོགས་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་**
སྤྱང་གནས་དེ་བསྟན་པ་གནས་འདིར་མི་གཅིག་གོ། ལེན་པ་པོ་སྟན་དམའ་བ་ལ་ཅོག་ཕྱུངས་ཕྱུས་
མོ་བཅུགས་ནས་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བའམ་སྤྱར་ཏེ་འབོག་པ་པོ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་ལྡན་ཞིག་ལས་ཏུས་
ལག་རིས་མཐོང་ཅམ་ཏུ་ཆོག་རྗེས་བསྐྱོས་བྱས་ནས་ལེན་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་ལེན་མི་མང་པོ་
ཡོད་པ་ལས་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་ལེན་མི་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཉ་ཁོ་ནར་ལེན་མཁན་
རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཉ་སྟོང་གཉིས་ལ་ལེན་མཁན་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཆོག་འདང་
ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་ཞེས་དང་། ཉ་ལ་ཞེས་དང་། ཉ་སྟོང་གཉིས་ལ་ཞེས་
སྐབས་སུ་གང་བབ་སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལས་ཆོས་གྲངས་གཞན་གྱི་
ཆོ་ན་ལྟར་ཆོས་གྲངས་དེའི་བསྟན་པ་གནས་ཆོག་སྤངས་རྗེས་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་གྱི་དེ་
ལེན་པའམ། ཡང་ན་ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྤྱིད་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དང་ཟླ་བ་བྱུང་ངོ་
ཅོག་གི་ཉ་ལ་བསྟན་པ་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བཟུང་བྱ་གསོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དགོས་པར་
སྤྱམ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་དྲིས་ལན་ཞིག་ནས་འབྱུང་ཤིང་། བདག་གི་སྤྱམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །

དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ།

༥ གཉིས་པ་དགེ་བསྟན་ནི། **ནམ་འཛོམ་**་བར་དུ་རང་གི་སྤང་བྱ་ལྟ་སྤང་བའི་རིགས་གནས་གྱི་**ཁྱིམ་པའི་**ཕྱོགས་གྱི་**སྒྲིམ་པ་**་དེ། **དགེ་བསྟན་གྱི་**སྒྲིམ་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པའོ། ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྲིམ་པ་བརྒྱད་པ་ལས། སྒྲིམ་གནས་སྒྲ་མ་མཁས་པ་ལས། ། གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྤངས་ནས་ནི། ཇི་སྤྱིད་འཛོ་བར་གསོད་དང་འཕྲོག་ལོག་པར་སྒྱུད་དང་རྩལ་གྱི་ཆོག་ཆང་གི་བུང་བ་དག་ལས་ལྡོག་ཡན་ལག་ཆང་བ་ཆོག་བཞིན། ། ཞེས་སོ། ། དགེ་བསྟན་ལ་དབྱེ་ན། ལ་ཆེ་བ་ལྟར་ན། ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་དང་། ལྷ་འགའ་སྒྱུད་དང་། སལ་ཆེར་སྒྱུད་དང་། ཡོངས་རྫོགས་སྒྱུད་དང་། ཆངས་སྒྱུད་དགེ་བསྟན་ལྟ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་དང་མདོ་སྤེ་བ་དང་། ཉི་ལོག་པ་དང་། དངོས་བཅུགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདུལ་བ་རང་ལུགས་ལ། **ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་སོགས་**ལའི་སྤང་སྐྱབས་འགོའི་དགེ་བསྟན་དང་**དུག་**གི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་ལས། ལྷ་གཅིག་ལྷ་འགའ་སལ་ཆེར་སྒྱུད། ། ཡོངས་རྫོགས་སྒྱུད་དང་ཆངས་སྒྱུད་དང་། ། སྐྱབས་འགོའི་དགེ་བསྟན་ནམ་པ་དུག་ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དགེ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷ་གཅིག་ཅམ་དང་། གཉིས་ཅམ་དང་། གསུམ་ཅམ་དང་། བཞི་ག་བསྐྱང་བར་ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་བསྟན་དེ། ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་སོགས་བཞིའི་མཆན་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་དང་། ཉི་ལོག་པ་དང་། མདོ་སྤེ་བ་སོགས་གྱིས་འདོད་དེ། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ན་དགེ་བསྟན་སོག་གཅོད་པ་སྤངས་ནས་སོག་གཅོད་པ་ལས་སྤང་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཆེན་འདི་ཅམ་གྱིས་ན་དགེ་བསྟན་བསྐྱབ་པ་ལས་ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་པ་ཡིན་འོ། ། ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། དེས་ན་དང་པོར་ལེན་པའི་ཆོ་ན་ལྷ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་ཇི་ཅམ་རུས་པ་དེ་ཅམ་དུ་སྤངས་ནས་བསྐྱང་བ་ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་པ་སོགས་གྱི་དགེ་བསྟན་དུ་རིགས་སོ། ། ཞེས་བཞེད་དོ། ། ཞེས་དང་། མཛོད་མཐའ་དཔྱད་ལས། སྒྲིབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ལེན་དུས་ནས་ལྷ་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་རང་གིས་ཇི་ཅམ་བསྐྱང་རུས་པ་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་སྐྱང་བ་ལ་ལྷ་གཅིག་སྒྱུད་དང་ལྷ་འགའ་སྒྱུད་སོགས་བཞེད་པ་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ཆངས་སྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཟང་བའི་རྩ་བ་ཆོ་ཆང་བཅས་བསྐྱང་བར་ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་བསྟན་དེ། ཆངས་སྒྱུད་དགེ་

བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་ས་
 བའི་དགེ་བསྐྱེད་དེ། སྐྱབས་འགོའི་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སལ་ཆེན་སྡེ་བ་ལྟར་ན། སྒར་གྱི་
 ཏུག་དང་། **ནམ་འཛའི་བར་ཏུ་བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་སྤང་བྱ་བ་བརྒྱད་སྤྱོད་ཞིང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་**
འཛིན་པའི་གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེད་དང་བདུན་ཡོད། གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེད་འདི་དང་འདིའི་ཆོག་པལ་
ཆེན་སྡེ་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོད་སྐྱུ་སྡེ་བ་ལ་མེད་པར་ངོ་བོའི་གསུང་སྒྲོས་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྒྲ་
 བ་སོགས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་བརྒྱུད་འགྲེལ་བར། བསྐྱེད་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རི་
 སྤྱད་འཛའི་བར་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི་གོ་མིའི་སྒྲུབ་པ་སྤྱད་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། སྤྱབ་དགོངས་ལས།
 གསེས་སྤྱོད་གི་སྒྲུབ་པ་རི་སྤྱད་འཛའི་བར་ནི་གོ་མིའི་སྒྲུབ་པ་འོ། ། ཞེས་སོ། ། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཙམ་འགྲེལ་ཏུ་
 དགེ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་པ་སལ་ཆེན་སྡེ་བའི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། སྤྱབ་
 བསྐྱེད་བྱི་དོར་ལས། དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་དང་། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཆོག་དང་རྣམ་བཞག་
 གསུངས་ཀྱང་སལ་ཆེན་སྡེ་བའི་ལྷགས་སུ་མངོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་སྐྱུ་**དེའི་**
ལྷགས་ལ། སལ་ཆེན་པས་འདོད་པའི་གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། **ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལའང་ཉན་**
རང་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཏུ་ན་ཡོད་སྐྱུ་འདི་བས་སལ་ཆེན་སྡེ་བའང་མེད་
 པར་**འདོད་དམ་**ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། འོ་ན་གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། སལ་
 ཆེན་ལྷགས་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སལ་ཆེན་ལྷགས་ཀྱི་དེ་གོ་མིའི་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། **ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱུ་བས་ནི། སྤྱོད་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་བ་དང་ཉི་འོག་པ་གསུམ་གྱིས་**
འདོད་པའི་དགེ་བསྐྱེད་ཏུག་ལས། **ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་དང་ཆངས་སྤྱོད་**དགེ་བསྐྱེད་གཉིས་ལས་
 གཞན་བཞི་བོ་**རྣམས་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་འདོད་པ་མིན་ཏེ།** དེ་གསུམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྐྱབས་འགོའི་
 དགེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་**མ་སྒྲུབ་**བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་བ་ཡང་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་འགྱུར་
 ན་དགེ་སྤྱོད་དང་དགེ་སྤྱོད་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་**སྤྱོད་དཔོན་**
 སོགས་ཀྱིས། སྒྲུབ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་བ་ལ་ཡང་སྟོན་པས་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་བཏགས་ལ། དགེ་
 ཆུལ་དང་དགེ་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་**སྒྲུབ་པ་མེད་**པའི་**དགེ་བསྐྱེད་འདོད་**ལ། སྒྲུབ་པ་

མེད་པའི་དགེ་སྤྱོད་སོགས་མི་འདོད་པས་མི་འབྲའོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བསྟན་
ནི་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཡང་བཏགས་ཀྱི། དགེ་སྤྱོད་དང་། དགེ་སྦྱོར་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །
ཁ་ཆེ་བའི་རང་ལུགས་ལ། དང་པོར་ཡན་ལག་གྲུན་སྒྲུངས་ནས་རྗེས་སུ་ཉམས་པ་ལས་རྩ་བའི་
གཅིག་ཙམ་དང་། གཉིས་ཙམ་དང་། གསུམ་ཙམ་པོ་དེ་དང་དེ་སྤྱང་བ་ལ་སྣ་གཅིག་སྦྱོད་ཀྱི་དགེ་
བསྟན་སོགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྣ་གཅིག་སྦྱོད་པའང་དགེ་བསྟན་དངོས་གནས་པར་འདོད་
དེ། མཛོད་རྩ་བར། སྣ་གཅིག་སྦྱོད་སོགས་རི་ལྟ་བུ། ། དེ་སྤྱང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲགས། ། ཞེས་
པ་རྩ་བའི་ཀུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བའམ་འདུལ་བ་རང་ལུགས་ལ། སྟོབ་
དཔོན་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་དགེ་བསྟན་རྒྱག་དང་། ཁ་ཆེ་བས་འདོད་པའི་དགེ་བསྟན་ལ་ལས་
ཡོངས་རྒྱུགས་དང་ཆངས་སྦྱོད་ལས་གཞན་དགེ་བསྟན་རྒྱ་མི་འདོད་དེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྟོབ་
དཔོན་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་ཆངས་སྦྱོད་དགེ་བསྟན་གཉིས་
མཚན་ཉིད་པ་དང་ལྟག་མ་བཏགས་པ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟག་མ་ལ་སྒྲིམ་པ་
མེད་པའམ་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་ངས་པ་ལྟ་བུལ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གྲུབ་མཐའ་སུའི་ལུགས་ལའང་སྣ་གཅིག་སྦྱོད་སོགས་ལ་ཆང་སྤྱོད་དགོས་རྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། འཁྱུགས་གཅིག་སྦྱོད་པ་ནི་གཉིས་སམ་གསུམ་སྤྱང་བའོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་འདུལ་བ་བོད་ན་འཇུར་བ་
གང་ནའང་དེ་འབྲུག་པ་མེད་ལ། སྣ་གཅིག་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་དང་ཆོ་ག་གསུངས་པའང་མི་
སྤྱང་ཁིང་སྟེ་མ་དག་ཡོངས་རྒྱུགས་དགེ་བསྟན་གྱི་ཆོ་ག་ཁ་སྟོས་ནས་བྱེད་མོད། གཞི་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པར་སྟེ་བ་དག་སྣ་གཅིག་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྟན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་བཏགས་ནས་
བྱོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྤར་ལྟར་དགེ་བསྟན་རྒྱག་ཁས་ལེན་དགོས་རྟེ། ཡོངས་
རྒྱུགས་དང་ཆངས་སྦྱོད་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས་དངོས་སུ་གསུངས། སྣ་གཅིག་སྦྱོད་སོགས་འདོད་
དགོས་པ་འདུལ་བ་རྩ་བའི་སྟེ་བོ་དང་། མཐའ་དཔྱོད་རྒྱ་བྱག་གི་མཚན་ཉིད་བཞག་སྟེ་རང་
ལུགས་བྱས་པ་དང་། སྟེ་བ་བཛོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་རྒྱག་དང་ཞེས་པ་འདུལ་བ་རང་ལུགས་ཡིན་ཀྱི། ཁ་
ཆེ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། བཙུན་པ་ཅི་

ཅམ་གྱིས་ན་སྣ་གཅིག་སྟོང་པའི་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་མི་རྒྱས་ན་ལྷ་པ་ཆངས་པར་སྟོང་པའི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་
 ལོངས་ཤིག་ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲུབ་པ་ལས། ལྷ་པ་ཆངས་པར་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱིས་
 སྤངས་པའི་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། སྣ་གཅིག་སྟོང་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བཞིའི་ནང་ནས་སྣ་གཅིག་
 བསྐྱེད་བར་ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྣ་གཅིག་སྟོང་
 པའི་དགེ་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤང་བྱ་ལྷ་སྟོང་བའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། སྣ་
 གཅིག་སྟོང་སོགས་དགེ་བསྐྱེད་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྟོན་པ་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། དེའི་ལྷགས་ལ་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྤང་བྱ་ལྷ་ཀ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཚོ་ལྷ་ཀ་ཏུ་མཛོད་འགྲུབ་བྱངས་པ་ལས། མདོ་སྟེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྟོན་པ་མ་ཆང་བ་ཡོད་ལ། ཉི་
 ཆེ་བའང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། དེས་སྟོན་པ་མེད་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་
 བསྐྱེད་དང་། མ་ཆང་བ་སྣ་གཅིག་སྟོང་སོགས་གསུམ་ལ་སྟོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་**ནོད་**
 པའི་**ཆོ་ནའང་**སྟོབ་དཔོན་སོགས་**གཞན་དག**གི་ལྷགས་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྗེས་སུ་བདག་**དགེ་**
བསྐྱེད་ཏུ་བབྱུང་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཞེད་པའི་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ཐོབ་ལ། དེ་རྗེས་
 བསྐྱེད་པ་བཞེད་པ་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་གཅིག་བཞེད་པ་དགེ་ཚུལ་གྱི་འཕོག་ཆོག་
 དང་འབྲ་བར་འདོད་དེ། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་བདག་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་བབྱུང་
 ཏུ་གསོལ། ཞེས་ཆོག་ཏུ་སྦྲ་ན་འདི་ཅམ་གྱིས་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ་**ཟེར་**ཞིང་སྟོན་གསུམ་ལས་ཀྱང་རོ། ། ཁ་ཆེ་བ་**འདི་བས་**སྐྱབས་འགྲོའི་རྗེས་སུ་**ནམ་འཚོའི་**བར་
 ཏུ་སྤང་བྱ་**ལྷ་སྟོང་**བའི་**དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་**བབྱུང་ཏུ་གསོལ། ཞེས་**སྟོར་**དགོས་པར་འདོད་དེ། བརྒྱད་
 སྟོང་འགྲུལ་ཆེན་ལས། དགེ་བསྐྱེད་ནི་སྐྱབས་གསུམ་འདྲིན་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་ཡོངས་སུ་
 འདྲིན་པའོ། ། དགེ་བསྐྱེད་མ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབས་གསུམ་
 འདྲིན་པའི་དགེ་བསྐྱེད་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བབྱུང་ཏུ་གསོལ་ཞེས་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་

གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྷ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྟན་དུ་སློབ་
དཔོན་གྱིས་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་འདུལ་བ་ལས་གཉིས་སུ་སློབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། སྒྲིམ་
བརྒྱད་འགྲེལ་བ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཡང་མང་དོགས་ནས་མ་བྱིས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། རྒྱ་
མཆན་དེའི་ཕྱིར་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། དེང་སྟན་ཆད་དུ་ནམ་འཛོའི་བར་སྟག་སྟོང་ཞེས་
པའང་། སྟག་གཅོད་པ་སྟོང་ཞེས་བར་གྱི་ཆོག་གཅོད་ཅེས་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལོ་
ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་སོ། ། མདོ་སྟེ་བ་སོགས་སྟག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཆོས་མི་སྟོང་བ་ལ་སྟུར་ཞིང་།
མདོ་དེས་སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟན་བསྟན་པར་འདོད་དོ། ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བར། རྒྱ་
གཅིག་སྟེད་སོགས་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་བས་བརྒྱ་གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བཅུ་བོ་རང་
གིས་སྟོང་བ་བཅུ་དང་། སྟག་གཅོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟོང་བ་སོགས་རྒྱ་འགའ་སྟོང་བ་བཅུ་དང་།
སྟག་གཅོད་པ་པལ་ཆེར་སྟོང་བ་སོགས་པལ་ཆེར་སྟོང་བ་བཅུ་དང་། སྟག་གཅོད་མཐའ་དག་
སྟོང་བ་སོགས་མཐའ་དག་སྟོང་བ་བཅུ་དང་། དེ་ལ་སྟག་གཅོད་མཐའ་དག་དུས་ཐུང་དུར་སྟོང་བ་
སོགས་བཅུ་དང་། དུས་རིང་པོར་སྟོང་བ་སོགས་བཅུ་དང་། ནམ་འཛོའི་བར་སྟོང་བ་སོགས་བཅུ་
དང་། གཞན་སྟག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་འགོད་པ་སོགས་བཅུ་དང་། གཞན་སྟངས་པ་ལ་བསྟགས་པ་
བརྗོད་པ་བཅུ་དང་། གཞན་སྟོང་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པ་བཅུ་ལྟེ་བརྒྱ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
ལ་བརྟེན་པ་བདུན་ཅུ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་མ་སྟུམ་ཅུ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བཅུ་རྟེན་དང་། ལྷག་མ་དུག་ཅུ་ནི་སྟངས་བྱ་དང་། དུས་ཅི་ཙམ་དུ་སྟོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཤིང་། བཅུ་ཆན་ཐ་མ་གསུམ་སྟོམ་པ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཐའ་
དཔྱད་རིན་པོ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། བསྟན་གནས་དང་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོར་འདི་ལ་མཁས་
པ་པལ་ཆེར་ཞིབ་དཔྱད་གྱི་ནོར་གྱིས་དབུལ་བས་རགས་བཤད་གྱི་རེ་ལྟེ་གོས་སུ་གྱུན་ཏེ་ལོག་
པའི་ལམ་པོ་ཆེར་འབྱུན་པ་མང་བས་ཡིག་ཆོགས་ལ་མ་འདྲེམས་པར་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་འདི་ནི་
དཔྱད་ལྡན་ཡོངས་ལ་མཆོད་པའི་སྟོན་དུ་སྟོན་སོ། །

དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ།

ལྷག་པོར་དགེ་ཚུལ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་རྩ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་དྲུག་སྟེ་གཙོ་བོ་**བརྩ་སྤྲོད་**་བར་ཁས་འཆེ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲིམ་པ་དེ། **དགེ་ཚུལ་**་གྱི་སྒྲིམ་པ་འཆོའི་ཉིད། སྤང་བྱ་བརྩ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་བཞི་དང་། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་། ཆང་དང་། གར་སོགས་དང་། འབྲེང་སོགས་དང་། ཕྱི་རྩོམ་ཟས་ཟ་བ་དང་། གསེར་དུལ་ལེན་པ་དང་བརྩ་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པར་བྱེ་ན་སྤངས་འདས་སོ་དྲུག་དང་ང་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་དེ། རྩལ་པར་སྦྱིར་བསྟན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།

ལྷག་པོར་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པའི་རྩིས་སུ་སྟེར་འོས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་དང་། རྩིས་མཐུན་ཆོས་དྲུག་སྟེ་**བརྩ་གཉིས་**་སྤྲོད་བར་ཁས་འཆེ་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ། **དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད།** རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། ཆོས་དྲུག་གང་ཞེ་ན། གཅིག་ཕྱར་ལམ་དུ་འགོ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། རྩ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བར་རྩལ་མི་བྱ་བ་དང་། རྩལ་པ་ལ་རེག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། རྩལ་པ་དང་འདུག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། རྩལ་དུ་འཁྱུར་བ་མི་བྱ་བ་དང་། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་འཆབ་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩིས་མཐུན་ཆོས་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་གང་ཞེ་ན། གསེར་ལ་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། འདོམས་ཀྱི་སྦྱ་འབྲེག་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ས་རྒྱུ་བར་མི་བྱ་བ་དང་། རྩ་སྟོན་པོ་བཅད་པར་མི་བྱ་བ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་བཟུང་བར་མི་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོར་རྩ་སྟོན་མི་གཙོ་བོ་དང་། འདུལ་བ་རྩ་མཆོའི་སྦྱང་བོ་ལས། རྩ་སྟོན་སྟེང་དུ་མི་གཙོ་བོ་འདོར་བ་བཟུང་བ་ལ་ཆོག་གི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཚུལ་རྩ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འཆང་བ་ལ་སོགས་པ་བདུན་པོ་དག་ནི་དགེ་སློབ་མས་དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་འགལ་བར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་འཁྱུར་བས། ཞེས་དང་། འཆང་བ་འབྲེལ་བ་མེ་རེག་དང་། ། སྤངས་པ་ཟ་དང་ས་བོན་འཛིག་མི་གཙོ་བོ་འདོར་དང་ཤིང་ལ་འཛོག་སྤངས་པ་འདོར་གཏོགས་

སློབ་མའི་མིན། ། ཞེས་དང་། རིན་འཕེང་ལས། ཅ་སྟོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དག་སློབ་མར་ལུང་
མེད་དུ་གསུངས་ཤིང་། མེ་ཏོག་འཕེང་རྒྱུད་ལས། ཆོས་དྲུག་སྐབས་སུ། ཅ་སྟོན་ལ་སོགས་གཙང་
པ་དང་། ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱལ་དང་རིན་འཕེང་དུ་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུ་ལས།
དག་སློབ་མའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཞེས་པ་ནས། ས་ཀྱི་བ་དང་། རྒྱུ་བའི་ཆོགས་འདིག་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་སྦྱིར་བསྟན་དུ། ཅ་སྟོན་དག་ཀྱང་བཅད་མི་བྱ། ། ཞེས་
བསྐྱར་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཉམས་འདུན་གྱིས་ཞེས་སྦྱར་ན་རུང་བར་ཁས་
ལེན་པ་གང་བདེ་དབྱད། **ཆངས་སྟོད་ཉེར་གནས་**གི་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི། དག་སློབ་མ་སྦྱབ་ཁར་མ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བར་ཆད་དེས་ཏེ་དག་པ་དང་། གོས་ལྷ་བྱིན་ནས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བརྗོད་
པ་ནས་ཆངས་སྟོད་ཉེར་གནས་པ་བཅུ་པ་ཙམ་ལས་སྟོན་པ་གསར་བ་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པས་དེའི་རྒྱུ་
ཀྱི་དག་སློབ་མའི་སྟོན་པ་དེ། **ཆངས་སྟོད་ཉེར་གནས་**གི་སྟོན་པ་**འདི་ཡིན་**ཀྱི། དེ་ལས་**ལོགས་སུ་**
མེད་དོ། ། དག་སློབ་མའི་སྟོན་པ་དག་ཚུལ་མ་དང་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ་གཉིས་སུ་གཙོ་
བོར་སྦྱད་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཕན་གཏོང་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་སྦྱད་པའི་དུས་ནི་ལོ་
གཉིས་སོ། ། ལོ་གཉིས་ལས་ལྷག་ན་ཡང་དེ་བྱིན་ཆད་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་བྱིན་ཆད་མི་
བསྐྱང་བར་བྱ་བའང་མིན་ནོ། ། ཞེས་གསུང་པའི་བྱིར།

དག་སློབ་གི་སྟོན་པ།

ཕྱི་ལྷ་པ་དག་སློབ་གི་སྟོན་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། ལུས་ངག་གི་སྦྱང་བྱ་**བདུན་འཁོར་**
བཅས་སློབ་བའི་**སོ་ཐར་**ཀྱི་ཚུལ་**བྱིན་པ་དེ། དག་སློབ་**གི་སྟོན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སློབ་བ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ། ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལུས་
དང་ངག་གིས་ལས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སློབ་བར་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པས་ནི་དག་
སློབ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུས་ངག་གི་བདུན་སློབ་བའི་**ཚུལ་བྱིན་པ་ཙམ་**དེའི་
མཆོན་ཉིད་དུ་**མི་རུང་**སྟེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དབྱེ་

ན་དགེ་སློང་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཡོད། ལུས་ངག་གི་སླང་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་གསུམ་
 སློང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ། དགེ་སློང་པའི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་
 དགེ་སློང་བར་ཁས་འཆེ་བ་ཞེས་སློང་མི་རུང་སྟེ། **བཅས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཚུར་ཤོག་**
 གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིས་བརྒྱ་དགསུམ་
 བསྟུང་བར་ཁས་འཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **དབྱེ་བ་**དགེ་སློང་ལ་གཅེས་པའི་མདོ་ལྟར་ན་སྐྱུ་
 བརྗོད་ཀྱིས་གསུམ་དང་། རྣམ་འབྱེད་ལྟར་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་སློང་ནི་
 རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། མིང་གི་དགེ་སློང་དང་། སློང་བའི་དགེ་སློང་དང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་
 དང་། འོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱི་དགེ་སློང་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་དགེ་སློང་ནི་སྒྲིམ་པ་སྐྱངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་མིང་ཙམ་འདྲིན་
 པ་དང་། ཁས་འཆེ་བ་ནི། སམ་པ་འཆབ་བཅས་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། སློང་བ་ནི། དགེ་
 སློང་གི་རྟགས་ཙམ་བབྱང་ནས་སློང་མོ་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། མིང་གི་དགེ་
 སློང་ཞེས་པ་ནི་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་གང་ཞིག་ལ་དགེ་སློང་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པའོ། །
 ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་སོགས་ལ་
 བྱགས་པ་ཡིན་འོ། ། སློང་བས་ན་དགེ་སློང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློང་བར་བྱེད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དག་བཙུག་པ་འོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་དང་། སྒྲོན་ཆོག་ད་ཆོག་གིས་བསྟེན་པར་
 རྫོགས་པ་རྣམས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཡིན་འོ། །

སྒྲ་དོན་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐྱད་དོད་ལྷ་མ་ཅི་ཞེས་པ་ཁ་ཏོན་དང་སྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ངལ་
 ཞིང་དུ་བ་པ་དང་། མིག་མཆི་མས་གང་བ་སོགས་ལ་འཇུག་དགེ་སློབ་མའི་སྐྱད་དོད་ཤི་གཤམ་ཅ་
 ཞེས་པ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་ཅན་མ་ཞེས་པར་འཇུག་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་ལྷ་བ་
 སམ་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ཁྱང་འདས་ལ་ཉེ་བར་འཇུག་དགེ་སློང་གི་སྐྱད་དོད་ཤི་གཤམ་ས་པ་ལ་ཡི་གེ་དབྱི་
 བསྟན་ཀྱིས་བཤད་ན། **དགེ་སློང་ལ་གཅེས་པའི་མདོར།** **སྐྱ་འཇུག་**ཚུལ་ནི། ལུས་ངག་གི་ཉིས་པ་
རྣམ་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ན་དགེ་སློང་དང་། **དགེ་བ་སློང་བས་ན་**དགེ་སློང་དང་། **ཟས་བསོད་**
སྟོམས་སློང་བས་ན་དགེ་སློང་དང་། **སྟོགས་ཞི་བར་གནས་པས་ན་**དགེ་སློང་དང་། ལུས་ངག་

གི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་**ཞུགས་**པས་ན་དག་སྤོང་དང་། ཡོ་བྱད་ཀུན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་སྤང་བས་ན་
དག་སྤོང་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་བཟང་བས་ཡིད་དུ་འོང་བས་ན་དག་སྤོང་ངོ་། ། **ཞེས་**སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

སྔ་ཐར་གྱི་སྐྱེམ་པའི་སྤྱ་དོན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱོར་ཚུལ།

༥ སྔ་ཐར་གྱི་སྐྱེམ་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། རྒྱུར་རྒྱུན་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུན་
ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུར་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་ཉིད་དང་། བདག་
པོའི་རྒྱུན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྔ་ཐར་གྱི་སྐྱེམ་པ་ནི་**རྒྱུན་བཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་**
བདག་རྒྱུན་གཉིས་ལས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག་བདག་རྒྱུན་ལས་སྦྱོར་བའི་བྱིར།
དང་སོ་བྱུང་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་ལས་གཞན་རྒྱ་ལཱ་འདི་ནང་གི་སྐྱེལ་མཉམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ལས་སྦྱོར་
བའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོད་ཅ་བར། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡེལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་ལས་སྦྱོར་བའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད། ། ཅས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་མི་སྦྱོར་སྟེ། གཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། གཞུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། ། དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྦྱོར་
སྟེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། གཞན་ནི་གཉིས་སོ་དག་ལས་སྦྱོར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། **ཐལ་འཁྱར་བ་དང་**འདི་གཉིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་མི་འདོད་
མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འཁྱར་བས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་དདོས་རྒྱ་ནམས་རང་གི་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ན་སྔ་ཐར་གྱི་སྐྱེམ་པ་གཞུགས་ཡིན་ཁྱད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྦྱོར་
བར་འདོད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ནི་གཞུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
འདོད་པའི་ལུགས་སོ། ། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྒྱ་འགག་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྦྱོར་
བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་སོན་འགག་མ་ཐག་པ་ལྷ་གྱུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། **འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས།** **ས་སོན་འགག་མ་ཐག་པ་ལྷ་གྱུའི་**

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐིག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་བས་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པ་
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་སྤྱོད་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གཞུགས་ཀྱི་
ཁུལ་པར་འདོད་དེ། རྒྱུ་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་། ། ཞེས་
དང་། རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ཆོག་
གསལ་ལས། དེ་ལ་ལྟས་དང་རྒྱུ་ལྡན་གི་ལས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་།
སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། རང་རིག་པ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་པའི་གཞུགས་ལྟ་བུ་ནི། དངོས་སྤྱོད་
ཐུབ་མཐས་བརྟགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་འདོད་
ཀྱང་། དེ་གཞུགས་སྤྱོད་མི་འདོད་དེ། འཕགས་པ་ལྟས་མདོ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སྤྱོད་ རྣམ་རིག་མིན་པའི་
གཞུགས་ཡོད་མིན། ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཁྲིཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱང་བ་ལས། སོ་སོར་ཐར་བའི་
སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱུས་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
གཞུགས་མཆོད་ཉིད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཀུན་བཟུངས་དང་། སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་
རབ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་ལྡན་གི་འབར་བ་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཡང་མང་དོགས་ནས་སྤངས་སྤྱོད་
མ་བྱིས། མདོད་ཅ་བར། བྱེད་རྒྱུ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། ། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་
དང་། ། ཀུན་ཏུ་འགོ་དང་རྣམ་སྤྱོད་དང་། ། རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། ། ཅས་པ་ལྟར་རྒྱུ་དུག་
ཡོད་པ་ལས། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་
བའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་སྟེ། རང་གི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྒྲེ་པའི་ཕྱིར། སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་སྟེ། རང་གི་རིགས་འདྲའི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། **རྣམ་སྤྱོད་**གྱི་རྒྱུ་
ལས་སྒྲེ་བ་མིན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྣམ་སྤྱོད་ལྷུང་དུ་མ་བསྐྱུས་ཆོས། ། ཞེས་དང་།
གང་སྟེལ་ལས། མ་བསྐྱིབས་ལྷུང་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་སྒྲོས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
འགོའི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་བ་མིན་ཏེ། རྟོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། **ཀུན་འགོ་**ཞེས་བྱ་ཞོན་
མོངས་ཅན། ། རྣམས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། **མཚུངས་**ལྟན་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྒྲེ་བ་མིན་ཏེ། ཤེས་

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། ། སེམས་བྱང་ཉིན་མཚུངས་
ཅན་རྣམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་
པར་གསུངས་ཏེ། སེམས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞིའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་
ལ། འབྱུང་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། སེམས་ཀྱི་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་འབྲས་ཡིན་ལ་འབྱུང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་ཚ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི།
སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་འབྱུང་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སེམས་ནང་ན་ཉུང་བ་ནི་ཆོས་ལྔ་བཅུ་ཚ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ལྔ་བཅུ་ཚ་བཞི་སྟེ། རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་
ཉིད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་ལ་རུས་ལྡན་དང་རུས་མེད་
གཉིས། ཆོས་དེ་སྟེ་བ་ལ་སན་འདོགས་པའི་འདུས་བྱས་དེ། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རུས་ལྡན་གྱི་མཚན་
ཉིད། ཆོས་དེ་སྟེ་བ་ལ་གཤགས་དང་སན་འདོགས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་དེའི་ཕྱིས་འབྱུང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་དེ། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རུས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱེད་རྒྱ་རུས་ལྡན་དང་རུས་
མེད་སྟོས་ས་སྟོས་འདོག་གིས་ཡིན་གྱི། སྒྱིར་བྱེད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རུས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་
རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་སྟེད་ལ་དེ་ལས་མིག་ཤེས་སོགས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། རྒྱ་བརྒྱད་པའི་སྟོན་ནས་དེ་ཡང་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་ལ་རྟོགས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་བྱེད་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་རྟན་ཐོས་སྟེ་བའི་
ཐུབ་མཐར་གྲགས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་དོ། ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་བྱེད་རྒྱ་བྱེད་བཅས་
སམ་རུས་ལྡན་ལས་སྟེ་ཚུལ་ལ། རང་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལས་སྟེ་ཚུལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལས་སྟེ་
ཚུལ། ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་སྟེ་ཚུལ་
ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱེད་བྱེད་གཞིའི་འབྱུང་བ་རང་གི་སྤྱི་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་འབྱུང་
བཞི་དང་། གནས་བྱེད་ཉིན་གྱི་འབྱུང་བ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་སྟེ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ལས་སྟེ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་ཙམ་པོ་ལས་
སྟེ་བ་རྒྱུར་ཤོག་གི་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོ་ག་བྱུང་པར་ཅན་ལས་སྟེ་བ་སྟོན་ཆོག་

དང་ད་ཆོག་གི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་སྐྱོད་གི་བསམ་པ་ལས་སྐྱེ་ཚུལ།

ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཀུན་སྐྱོད་གི་བསམ་པ་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་ཀུན་སྐྱོད་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོར་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། དེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་འདོད་དང་། འཛོལ་ཤེས་དང་། བྱང་འདས་ཀྱི་སེམས་སམ་དེས་འབྱུང་གིས་བསམ་པ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འབྲེལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་སྐྱུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ལས། གསུམ་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པ་ནི་དེས་འབྱུང་གི་སྒྲིམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་འདི་ལ་ཡན་ལག་འདི་ཉིད་ཡུལ་འདིར་དུས་འདིའི་བར་དུ་འཐབ་མོའི་ཆོ་མ་གཏོགས་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་དེ་རིམ་བཞིན་སེམས་ཅན་དེས་པ་དང་། ཡན་ལག་དེས་པ་དང་། ཡུལ་དེས་པ་དང་། དུས་དེས་པ་དང་། ཆོ་དེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བ་དགོས་སོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་གང་སྐྱུངས་པ་དེ་ལ་དེས་པ་ལྟ་བུ་དགོས་ཟེར་རམ་སྟེ། གོང་གི་གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དགེ་སེམས་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ལ། ཐོབ་ཤེས་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་འབྲལ་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྟེ། དུས་གོ་བརྗོད་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསོལ་བ་ཐོས་ནས་བརྗོད་པའི་ཆོ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་ལུང་ཞུ་བ་ལས། གསོལ་བ་དང་ལས་བྱེད་པའི་ཆོ་གཉིད་ལོག་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་རྒྱུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བ་འོན་པས་ཀྱང་ནི་རང་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་གི་ཕྱིར་དུ་གོ་བར་ལྟར་ན་ལས་བརྗོད་པ་ནི་མི་ཐོས་ཀྱང་གང་ཟག་འདི་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་གི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བསྐྱུབ་བྱ་དེར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ལ་ཉེས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་སུ་མེ་རྟོག་འཕྲིང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། ། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་ལ་ཞེས་

པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིམ་ལྡན་དེས་སྟོག་གཅིད་མི་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། སྟོག་གཅིད་མི་རྒྱས་པ་ལ་སྟོག་གཅིད་པའི་སེམས་སྤང་དགོས་ན། ཉག་པ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་གསོད་སེམས་སྤང་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་པའི་ཚྭ་དེ་པ་ཁོང་ནས་སྒྲིང་བ་ལ། **སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ན་རེ།** སྒྲིམ་ལྡན་དེས་སྟོག་གཅིད་**མི་རྒྱས་པ་ལས་སྤང་ན་ཉག་པ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་**བདེན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞིད་པའི་བསམ་པས་སྒྲུངས་པས་བསྤང་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་ལ། དེ་ཡང་**རྒྱས་པ་ཁོ་ན་དང་**རྒྱས་གསུམ་གྱི་**མ་འོངས་པ་ལས་སྤང་**ངོ་ཞེས་ལན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་རྒྱས་པ་དག་ལས་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ཅེས་ན། ཞེས་པས་ཚྭ་དེ་པ་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞིད་པའི་བསམ་པས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་ལན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་འོ་ན་བསྤང་**ཡུལ་**རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མི་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། མི་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱས་པའི་དེར་སྟེ་བ་ཡོད་པས་དེའི་**སྟོན་ནས་སྒྲིམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱེ་སྐྱས་སྟོན་བརྗོད་པ་ལ།** སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། **སྟོན་མེད་པའི་ཅ་སྟེས་**ན་སྒྲིམ་པ་འཕེལ་ལ། སྟོན་ཡོད་པའི་ཅ་སྐྱམས་ན་སྒྲིམ་པ་འགྲིབ་པའི་སྟོན་མེད་**པ་དང་མཚུངས་སོ།** ། ཞེས་ལན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ན་རེ། ནས་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་དང་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཞེས་པས་ཚྭ་དེ་པ་དང་། དེ་ལྟར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོན་མེད་པའི་ཅ་སྟེས་སམ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་ཚྭ་ཚུལ་མང་ཁིང་རྩ་རྩེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་གལ་ཆེའང་མང་དོགས་ཤིང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྩ་བཞག་པ་སོགས་ནོར་བ་མང་བས་ཞིབ་དཔྱད་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག་བྱེ་སྐྱ་སོགས་སྒྲིམ་པ་**གཟུགས་ཅན་**དུ་འདོད་པ་**ལྟར་ནི་**དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་སྒྲིང་གི་སྒྲིམ་པ་རིམ་གྱིས་མནོས་ཆོ་སྡེ་མ་བྱི་མར་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ན་

ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་བར་དུ་ཚུལ་བྱིས་ཡིན་གྱི་མིང་ཙམ་འཕལ་ལ་
 འདོགས་སོ། དཔེར་ན། སྐྱེད་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ་དཔྱིད་དང་དབྱར་ནི་སྟོ། སྟོན་ནི་སེར། དབྱུན་
 ནི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་ཤིང་གི་ལོ་མར་ཁ་དོག་ཐ་དད་པར་བཟད་དེ། ཞེས་དང་།
 འོ་མ་དང་ཞོ་དང་མར་དང་མར་གྱི་སྟོང་པོ་ནམས་ནི་ནམ་བཞིར་ཐ་དད་དེ། བས་ཚུལ་བྱིས་ས་
 གྲང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཞེས་དང་། ལྷ་འགྲེལ་ལས། གཞེན་ཅུ་དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། ཟན་པོ་
 ཉིད་བཞིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་དེ་དག་གི་དོན་**དོང་ཙེ་སྐུམ་**
པ་རྟེན་གས་དོང་ཙེ་ཙམ་དུ་དོ་བོ་གཅིག་གྲང་རྟེན་གཏོང་ཐ་དད་པ་ལྟར། སྟོན་པ་གསུམ་པོ་དེ་**ཚུལ་**
བྱིས་ཙམ་དུ་དོ་བོ་གཅིག་མོད་གྲང་སྐྱར་དོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། དོང་ཙེ་གཅིག་དང་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དེ་དེ་དག་ནི་མ་འབྲས་པ་ཉིད་དེ།
 ཞེས་དང་། རྩ་བར། ཐ་དད་ཅེས་དང་། དྲིན་ལན་བསབ་པ་ལས། དགེ་སྐྱོད་གི་ཚུལ་བྱིས་ས་རྟེན་གས་
 པར་མཐོན་ན་བྱིས་ས་བཅུ་དང་བྱིས་ས་ལྔ་མ་མཆིས་པར་མི་འགྱུར་རམ། བཀའ་སྒྲུལ་པ། མེད་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པ་གསུམ་དག་ལ་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་གསུམ་
 བས་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་བརྟུང་བ་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་མཁས་དབང་བྱ་འདུལ་བ་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་ལས། དགེ་སྐྱོབ་མའི་
 སྟོན་པ་བར་མའི་ཚུལ་བྱིས་ས་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དགེ་ཚུལ་མས་ཆོས་
 བཅུ་གཉིས་ལོ་གཉིས་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྲུངས་ཙམ་ལས་རྩ་བཞི་གང་ཡང་བསྐྱུང་བར་དམ་མ་
 བཅས་ལ། སོ་ཐར་ལ་རྩ་བཞི་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་མི་དགེ་བ་སྐྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སོ་
 ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ཉམས་ན་རྗེའུ་ཆག་པ་དང་འབྲས་བུ་མེད་ལ། དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོན་པ་ཉམས་
 གྲང་སྲང་རུང་བར་རྩ་བ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་ལ་ཉིན་ཞག་དང་རི་སྟོང་འཆོའི་
 མཐའ་ཅན་དུ་རིས་གྲང་འདི་ལོ་གཉིས་ནས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་བཤད་པ་
 དང་དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷ་མ་དངོས་བཅགས་
 མ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བྱེ་ན་བདུན་ཡིན་པར་རྩོ་བོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་དགེ་སྟོབ་
 མའི་སྟོན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱིས་གྱི་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་

ཞེས་པ་དང་། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྒྲིམ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་སྒར་
བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། ། གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་རྩལ་ཐ་དང་དུ་ཡོད་པ་
དང་ལེན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་དང་། ཆོག་སོགས་མི་འདྲ་བས་**ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་ཉི་ཟླའི་**འོད་དུས་
གཅིག་ཤར་ཆོ་ཉི་ཟླ་ཐ་དད་ཀྱང་**གྲིབ་མ་**སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱ་མེད་པ་**ལྟར།** གསུམ་ལྡན་དེས་སོག་
གཙོད་ལྟ་བུ་གསར་དུ་བྱས་ཆོ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་འགལ་བའི་
ཉེས་བྱས་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་པམ་འདྲ། དགེ་སྤོང་གི་པམ་པ་གསུམ་**ལྷུང་བ་**ངོ་བོ་**གཅིག་ཀྱང་**
ལྟོག་ཆས་སོ་སོར་བཞག་**གོ།** སྒྲིམ་པ་**སེམས་**པ་ས་བོན་དང་བཅས་**པར་འདོད་**པའི་གྲུབ་མཐའ་
སྤྲོ་**བས་ནི།** གསུམ་ལྡན་རྒྱུད་གྱི་སེམས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་གསུམ་གཏོང་དུས་
སོགས་མི་འདྲ་བས་**གྲུབ་བདེ་རྩལ་གཅིག་མིན་ཀྱང་**སེམས་པའི་**རྩལ་**སུ་ངོ་བོ་**གཅིག་དུ་**སོང་བར་
འདོད་དོ། ། དེ་ལ་རིམ་གྱིས་**ཐོབ་**པ་དང་། རིམ་གྱིས་**གཏོང་ཚུལ་གྱིས་**མི་**གཞོད་**དེ། གསུམ་ལྡན་གྱི་
རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་གསུམ་**ནང་པན་ཚུན་ཡིན་པར་མ་སྤྲོས་**པའི་ཕྱིར་རོ། ། དཔེར་ན་གསེར་
དང་གསེར་**བྱམ་དངོས་**པོ་**གཅིག་**ཡིན་ཀྱང་གསེར་དང་བྱམ་པའི་**ངོ་བོ་འདོར་དུས་**མི་**མཚུངས་**
པ་**བཞིན་**ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་བྱམ་བཅོམ་པ་ན་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་དོར་ཀྱང་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་
མ་དོར་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་མཁས་དབང་ས་སྐྱ་བ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱིས། སོ་ཐར་བྱང་སེམས་སྤྲུགས་ཀྱི་
སྒྲིམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་མནོས་ཆོ་འོག་མ་རྣམས་གོང་མར་གནས་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་སོ་ཐར་གྱི་
སྒྲིམ་གསུམ་ཡང་གནས་འགྱུར་བར་བཞེད་པ་དང་། ལ་ཅིག་སོ་ཐར་བསམ་གཏུན་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྒྲིམ་གསུམ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་གསུམ་ག་མི་འཐད་དེ། སོ་ཐར་བྱང་སེམས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་
པ་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དེ་གསུམ་**པན་ཚུན་**གཅིག་གཅིག་**ཡིན་ན།** དེ་འདྲའི་དགེ་སྤོང་གིས་
ཀུན་དགྲིས་དག་པོས་**བད་མེད་ལ་སྟོད་པས་ཀྱང་།** སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་**གཏོང་**བར་ཐལ། སྤྲུགས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་དགྲིས་ཆང་བས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་བྱས་པ་དང་བྱང་
ཚུབ་སེམས་འདོར་གྱི་རྩ་ལྷུང་གིས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ། བྱང་སྒྲིམ་གཏོང་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ཤི་འཕོས་པས་བྱང་སྒྲིམ་དང་སྤྲུགས་སྒྲིམ་གཏོང་བར་ཐལ། སོ་ཐར་གཏོང་བའི་ཕྱིར་

ཏེ། བསྐྱབ་པ་སྤུལ་དང་གི་འཕྲོ་དང་། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། **གཞུགས་**
མེད་ཀྱི་ཉེན་ཐོབ་བས་ཀྱང་། **ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་སྒྱུན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་**
ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོད་རྩ་བར། ས་འཕྲོ་ཉམས་པ་དག་གིས་
གཏོང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིམ་པ་གཏོང་ཚུལ།

༥ སྒྲིམ་པ་གཏོང་ཚུལ་ལ། **དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ།** **ཐུན་མོང་གི་པམ་པ་**
འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བར་འདོད་དེ། འོད་ལྡན་ལས། རྩ་རབས་
པ་དག་ན་རེ། དེ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཞིག་པས་མཐར་ཐུར་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁ་བསྐྱང་བར་
མི་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། བསམ་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡང་བསྐྱབ་པ་འོད་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་
དང་། ཐུབ་བསྐྱབ་བྱི་དོར་ལས། པམ་པ་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པས་ཉམས་པ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པ་
སྐྱིན་པའི་སྒྲིམ་པ་སྤྱོད་གསོ་བར་བྱར་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བཏུས་དང་། ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལེའུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་སོགས་ལས་**འཆབ་མེད་བྱུང་བས་སྤྱོད་ལེན་པར་གསུངས་པས་བཏང་བར་**
འགྲུབ་སྟེ། མ་བཏང་ན་ལེན་དོན་མེད་པའི་བྱིར་གོང་མ་ལྟར་ན། **བྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་པམ་པ་**
འཆབ་བཅས་བྱུང་ནས་བྱེད་ལ་བྱིར་སྤྱོད་ན་གསོ་བར་ལུས་སེམས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་བྱང་
སེམས་སྤྱོད་ལྟར་བ་བྱང་ན་བྱེད་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་གནས་ན་དེའི་ཚུལ་
སྤྱོད་པམ་པའི་མཐའ་མེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ལ་བྱང་ན་བྱི་རོ་དང་། བྱི་རོ་བྱང་ན་སྤྱོད་ལ་དང་།
སྤྱོད་ལ་བྱང་ན་ནམ་གྱང་དང་། ནམ་གྱང་བྱང་ན་སྤྱོད་ལ་དང་། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་
བར་གནས་ན་དེའི་ཚུལ་སྤྱོད་པམ་པའི་མཐའ་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་
ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ནི་བྱིར་བཅོས་སྤྱོད་དོ། ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་ལྟག་པའི་བསམ་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་
ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཅོས་སྤྱོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་

འཆབ་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཆབ་མེད་གསོ་རུང་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་
བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པར་གྱུར་གྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ང་སྤོའོ། ། ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས།
སྦྱོར་བའི་སྤྲ་རོལ་ནས་བཅུམས་ཏེ་མཇུག་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཆད་ཏུ་སྦྱོན་སེམས་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྦྱོན་ས་མ་བྲལ་བར་ཡོད་ན་རྩ་ལྷུང་བྱུང་ཡང་སེམས་དེའི་མཐུས་ལྷུང་
བ་དེ་ཉིད་ཆེ་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲིམ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་སྦྱོབས་དང་མི་ལྟན་པའི་
རྣམ་ཆུང་ཏུ་སྦྱོང་། དེའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲིམ་པ་སྦྱོར་ཡང་སྦྱངས་ན་སྦྱོང་ཁིང་བཅོས་སྤྱུ་རུང་
བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། དེ་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྒྲིག་ཆེན་
རྣམས། ། རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་གིས་ངས་པར་སྤྲེག་པར་བྱེད། ། ཅེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་གཞུང་
ལས་ལས། རྩ་ལྷུང་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ན། ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཕྱིར་བཅོས་སྤྱུ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ལན་ཏུ་གསུངས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཁ་ཅིག་ ཐུན་དུག་གང་
གི་ནང་ཏུ་བྱུང་ཡང་ཐུན་དེ་རྫོགས་པར་གཉེན་པོས་མ་སྤེལས་ན་བྱང་སེམས་ཡིན་གྱང་བཅོས་
སྤྱུ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། སྤྲ་རྩོ་ལྷུང་བ་བྱུང་ན་བྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
མ་བྲལ་བར་གནས་ན་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མཐའ་མེད་དོ། ། ཞེས་པ་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་སྦྱོན་འགྲེལ་བར། ཐུན་ཆོགས་དུག་པོ་དུམ་བུ་བཅོ་བརྒྱད་འགྱུར། ། སྤྲ་རྩོའི་
ཐུན་ལ་དུམ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི། ། དུམ་བུ་དང་པོ་དུམ་བུ་བར་མ་ལ། ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་དུམ་
བུ་ཐ་མ་དེར། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྩེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉམས། ། ཕྱི་མ་སྤྲ་ལའང་དེ་
བཞིན་བསྦྱོང་བར་བྱ། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ལྷུང་དེའི་འཕྲོར། དུམ་བུ་དང་པོར་ལེགས་
པར་གསོ་བྱེད་དག རྒྱུས་བུ་རབ་ཡིན་འབྲིང་ནི་གཉིས་ལས་སོ། ། དུམ་བུ་ཐ་མར་གསོ་བ་ཐ་
མ་སྤྱོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། གསོ་བ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཚུལ་ཡིན་པས་གསོ་བ་དགྲ་དུག་
ང་བཞིར་ཡང་གསུངས་པ་ཅུམ་ལས་པམ་པ་གསོ་བ་ཐུན་ཆོད་ལ་ལྟོས་པར་སྦྱོན་པ་མིན་པས་
ཞིབ་དཔྱད་དགོས་སོ། ། པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་རྗེས་སྤྱུ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་གྱང་སྦྱར་གསོ་

མི་རུང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འཆབ་བཅས་བྱང་བ་མ་བཅོས་པར་བྱང་སེམས་ཉམས་
 རྗེས་སུ་གསོ་མི་རུང་སྟེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་ཅ་ལྟུང་བྱང་ནས་བྱིས་
 བྱང་སེམས་སུ་ཀྱུར་བ་ན་དགེ་སློང་གི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱར་ནས་སྒྲངས་ཀྱང་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་ཕུན་ཆོགས་ལས། གང་གི་ཆེ་བཟ་པ་བད་པ་དེའི་ཆེ་སྟོན་མའི་གཤམ་དུ་
 འདུག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། འདུལ་བྱེད་ལས། གང་གི་ཆེ་དེས་བཟ་པ་བད་པར་བྱས་པ་དེའི་
 ཆེ་གཤམ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་འདུག་པར་བྱ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་རྒྱན་བཅད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་མས་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་**ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ་**
ཆེ་རང་གཤམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་བསྐྱབ་པ་**སྟོན་**མའི་དུས་**ཀྱི་**གཤམ་མཆམས་**ཡིན་ན་ནི།** ཆོས་
 གཅིག་ལ་ཉམས་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱིན་བྱས། ཆོས་བཅུར་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཆོས་
 གཉིས་ལས་གསར་དུ་བསྟེན་རྒྱུགས་བྱས་པ་དེའི་གཤམ་འགོ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དུས་བཏང་བེན་པའི་བྱིར།
 རྗེས་མས་ཀྱང་མིན་ཏེ། རྗེས་མ་དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་རྒན་པའི་བྱིར། དག་བཅོམ་ཐོབ་པས་
 ཀྱང་མིན་ཏེ། སྦྱར་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཀྱང་བྱག་དང་གཤམ་རྒན་རིམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་
 བྱག་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་རྒན་པ་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ན་སྟོན་གཤམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་**སྒྲུབ་པ་དེ་ནམ་ཞིག་སྒྲང་བ་**འཆབ་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་
 གཏོང་བར་འདོད་པའི་**ལྷགས་འདིར་དབྱེད་**དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་མས་ཡིན་ཀྱང་
 དེ་དུས་སུ་ཡོད་མི་དགོས་ལ། ཆད་ལས་དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པས་ཕམ་པ་དག་པ་དང་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷག་མ་དག་པས་རང་
 གཤམ་ཐོབ་པ་བཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། **མདོ་སྟེ་བས་འཆབ་སེམས་**ཕམ་པའི་**ཡན་ལག་**ཡིན་པའི་
བྱིར་ན་འཆབ་མེད་ཀྱི་ཕམ་པ་**མེད་**དེ། འདུལ་བྱེད་ལས། དགེ་སློང་དགའ་བྱེད་གང་འཆབ་
 པའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྦྱོས་པ་ལ་རི་སྤྱོད་འཛོའི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་དང་། ལུང་
 གཞི་ལས། དགེ་སློང་དགའ་བ་ཅན་གྱིས་སྦྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྦྱད་ཀྱང་སེམས་སྐྱད་ཅིག་
 གིས་ཀྱང་མ་བཅའས་པས་ཕམ་པར་མ་གྱུར་གྱིས་རི་སྤྱོད་འཛོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པར་

བྱའོ། ། ཞེས་དང་། འཆབ་མེད་ཅན་ལ་པམ་པ་བྱང་ན་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་རང་གལ་ཐོབ་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་ཆད་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་གྱི་སྒོམ་པ་སྦྱིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲས་པའི་བྱེ་སྒྲས། འཆབ་སེམས་པམ་པའི་ཡན་ལག་
ཡིན་ན་དུས་མཉམ་པའི་ཡན་ལག་ལས་འོས་མེད་པས་མི་འཐད་དེ། འཆབ་སེམས་པམ་པ་བྱང་
མ་ཐག་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིས་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགའ་བྱེད་
ལ་གསོ་མི་རུང་བའི་པམ་པ་མ་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིགས་པས་བཀག་ཅིང་།
ནམ་འབྱེད་ལས། སྦྱོང་མས་ཆོམ་རྒྱན་དུག་ཅུ་འཆི་བར་བྱས་ཏེ། འཆབ་སེམས་གཏན་ནས་མེད་
ཀྱང་སྦྱོང་མ་པམ་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་སྦྱོང་མར་འཆབ་མེད་ཀྱི་པམ་པ་བྱང་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱུ་བ་ལས། བཙུན་པ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ། ཉན་བསྐྱབ་
པ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྒྲ་མ་ཞིག་པས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་
པར་གསུངས་པ་དང་། སྤུན་ཆོགས་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་བསྐྱབ་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་དང་འབྲ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་མ་ཞིག་ཀྱང་བྱི་མ་སྦྱིས་པས་དགེ་སྦྱོང་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་
འབྱེད་ལས། པམ་པ་བྱང་བ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལུང་དང་འགལ་བ་རི་ལྟར་སྦྱོང་སྦྱིས་ཤིག་ཅེས་ཀྱང་བཀག་གོ། མདོ་སྡེ་བས་དགའ་བྱེད་དང་
སྦྱོང་མར་པམ་པའི་སྒོམ་པོ་ཅམ་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་ཚུལ་
སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་བཅད་ཚུལ་ངོ་མཆར་བཤེས་དགོས་པ་མང་ངོ་། ། ཁ་ཆེ་བའམ་བྱེ་
སྒྲས་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྦྱབ་ཅུས་ཀྱི་སྒོམ་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་འདོད་
ལ། འཆབ་སེམས་སྦྱིས་པས་སྒོམ་པ་དགོས་པ་སྦྱབ་ཅུས་ལས་ཉམས་པས་མ་དག་པར་གྱུར་ཀྱང་
གཏོང་བ་མི་བྲིད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒོམ་པ་མེད་ན་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་
ཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་པས་པམ་པ་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཞིང་རབ་ཏུ་མི་
འབྱུང་། ཞེས་སོ། ། དེ་ལ་སྒོམ་དཔོན་གྱིས་རབ་བྱང་སོགས་བྱེད་མི་རུང་བ་སྒོམ་པ་ཡོད་པས་
མིན་གྱི་སྟོན་པའི་བཅས་དབང་དང་རྒྱུད་ངོ་ཆ་ཁྱིལ་མེད་ཆེན་པོས་ཉམས་པས་ཡིན་ཞེས་ལན་
བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་ཁྱིལ་མེད་པ་ཆེན་པོས་ཉམས་པར་བྱས་པས་སྒོམ་པའི་སྐལ་བ་

མེད་པ་ཡིན་གྱི། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། ། འཆབ་བཅས་བྱང་བ་
དགེ་སློང་ཡིན་ན། ལུང་གཞི་ལས། དགེ་སློང་གིས་དེ་བྱས་ན་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་སློང་དུ་མི་
རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྐྱེས་མདོ་ལས། **དགེ་སློང་མིན་པར་གསུངས་**
པ་དེ་མི་ངན་པ་ལ་མི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འམ་ཡང་ན་མདོ་ལས། དེའི་དགེ་སློང་གི་
ཚུལ་ཉམས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆེ་དེར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མི་རུས་པས་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་གི་
དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཟེར་ཞིང་། **ལོ་**ཞེས་པས་མ་རངས་པ་མཛད་དོ། །

བྱེ་སྐྱེས་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་མི་གཏོང་བར་འདོད་པ་**འདི་**
འདྲ་ས་གསུམ་པ་**འོད་བྱེད་པ་ལ་གནས་**པར་གསུངས་པའི་མཁས་མཆོག་**ཡོན་ཏན་འོད་**གྱིས་
མི་བཞེད་དེ། ཚ་བར། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟར་བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་
པམ་པས་ཉམས་པར་བྱས་པ་**ལྟར་བ་****ཀུན་**གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་**ཉེས་བྱས་**སུ་**གསུངས་པ་**ལྟར་
འོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་
སུ་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདུལ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཐོབ་གཏོང་གི་ཚུལ་ཐོགས་
མེད་སྐྱུ་མཆེད་ལྟར་ཡིན་པ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་དག་གང་ཁས་ལེན་སྐྱེས་ན་འདུལ་བ་ལ་ཡོན་
ཤུག་གཉིས་གཙོ་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་གཏོང་སྒྲོན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སོགས་དང་
ཡོན་ཤུག་གཉིས་མཐུན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེས་ན་འདི་འདྲ་དུ་མར་དགོངས་ནས་རིན་ཆེན་འཕྲིང་
བ་ལས། ཡོན་ཏན་འོད་ས་གསུམ་པ་བ་ཡིན་པས་བྱེ་སྐྱེད་རྟོག་བཏགས་མི་འདོད་དམ་སྐྱེས་ཞེས་
གསུངས་པ་གཅེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྐྱེས་པམ་པས་སྒྲུབ་པ་མི་གཏོང་
བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། པམ་
པར་འགྱུར་བའི་ལྟར་བ་བཞི་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ལྟར་བ་བྱུང་བ་སྟེ། ཚུལ་བྲིམས་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དགེ་སློང་མའི་སྟོན་པར་བསྐྱོས་པ་དེས་དགེ་སློང་མ་ལ་སྟོན་ན་ལྟར་
བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། པམ་པའི་ཉེས་པ་བྱུང་ལ་དེས་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་
ཏེ་བབས་པ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་མེད་ན་སྤུལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤུལ་
ཆོགས་ལས་གང་གི་ཆེ་ཟག་པ་ཟད་པ་དེའི་ཆེ་སྒྲོན་གྱི་གལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་

འབྲེད་ལས། མ་དག་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་ནི་གཞི་བཅུ་གཅིག་གིས་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞི་བཅུ་གཅིག་ནི། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་མེད་པར་མཐོང་སོགས་
སུ་སྐྱ་བ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་བརྗེད་བཞིན་དུ་མཐོང་སོགས་སུ་སྐྱ་བ་གསུམ་དང་། ཐོས་པ་
ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དོགས་པ་དང་། མི་དོགས་པ་བཞི་ལ་མཐོང་བར་
སྐྱ་བ་བཞི་དང་། དོགས་པ་ལ་མཐོང་བར་སྐྱ་བ་གཅིག་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱ་
བར། བདག་གིས་མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་བྱས་སོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གཞན་དག་གིས་
གསུམ་པོ་གཞན་དག་གིས་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མའོ། ། ཞེས་རང་ཉིད་
མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་པམ་པ་གཞན་གྱིས་སྐྱར་བ་བཏབ་ཀྱང་ལྷག་མར་ཁྱ་བ་
རྒྱུང་བས་མ་གསུངས་སམ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་དག་གིས་སྒྱུན་མེད་དེ་ཆ་ཉམས་པར་སྒྱུད་པས་
སྒྲོམ་པ་གཞིག་པ་མིན་པར་མཐོས་པར་ཁོ་བོ་ལ་མི་ཆངས་སྒྱུད་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྐྱས་པ་ལ། ཆ་ཉམས་
པས་གཞིག་པ་མིན་པར་དགོ་སྒྲོང་གཞན་ཞིག་གིས་ངས་བཞིན་པམ་པས་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ལ་
དགོངས་པའོ། ། འོ་ན་ཁྱ་བར། གཅིག་ལ་མཐར་འགྱུར་བ་བཞི་ཡང་འབྱུང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་
པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྱིར་རང་ཉིད་མི་ཆངས་སྒྱུད་ལ་གནས་པས་རྒྱན་སོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་
ནི་བཅོལ་ལོ་སྟེ་བཅོལ་ནས་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ནམ་པམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་ཆོས་
སྐྱ་མ་གཞན་ལ་བཅོལ་རྒྱ་མེད་པས་རང་ཉིད་མི་ཆངས་སྒྱུད་དང་མི་ཆོས་སྐྱ་མ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་གཉིས་བཅོལ་བ་དུས་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་ལུང་རིགས་གཏིར་མཛོད་དུ་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། མ་བྱིན་ལེན་གཞན་ལ་བཅོལ་ན་རང་ལ་ཐོབ་སྒྲོ་མ་སྐྱེས་པར་དངོས་གཞི་
རྫོགས་པ་ཡོད་དམ་སྟུང་། རིན་འཕྲེང་ལས། པམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོ་རང་ལ་གྲུབ་སྒྲོ་མ་དོན་གྱུར་མི་
དགོས་ཏེ། མངགས་པས་གནས་ནས་སྒྲོས་ཆོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྗེ་པམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་མདོ་རྩེ་བེན་བྲིས་ལས། རང་ལ་ཐོབ་སྒྲོ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་གོགས་ལ་སྐྱེས་པས་ཆོག་
པ་འདྲ་སྟེ། ཞེས་དང་། མཛོད་རྩ་བར། མི་དགོ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དག་དང་། ། སེམས་པ་གཅིག་
ཆར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་། ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སོ་སྟུམ་
ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་བས་དཔྱད། སྒར་གྱི་ལུང་དང་པོའི་དོན་ཉམས་པས་

དགེ་སློང་མ་ལ་སྟོན་ན་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་
 ལ། གཉེས་པ་བསྐབ་པ་ཕུལ་བ་བཅས་དབང་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། ། གསུམ་པ་སྟོན་པོས་མ་
 དག་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཟབ་ན་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ། ། **བསྐབ་བྱིན་གྱིས་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་**
 གནས་**བསྐབ་ཆོས་**ལ། རྩ་བར། སྟོན་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་སྟོད་པ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནས་གནས་
 བཟན་དང་སོ་སོར་ཐར་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འབད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་
 པའི་**ལྷ་བཙུ་དང་།** གཞན་ནས་གསུངས་པ་མཆོམས་གཞན་དུ་ཞག་ལོན་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་
སོགས་ཡོད་དེ། བམ་ལྷ་ལས། བསྐབ་པ་སྟོད་པས་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་པའི་ཆོས་འདི་དག་**ཡིན་**ཏེ། ཞེས་
 སོགས་**གསུངས་**པའི་བྱིར། སྤན་ཆོགས་ལས། ངས་བསྐབ་པ་བྱིན་པའི་དགེ་སློང་གི་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་
 པའི་ཆོས་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཅི་སྟེ་མི་རྣམས་ན་དགེ་སློང་ལ་བཅོལ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། **བོད་ཀྱི་**མཁས་པ་**ཁ་ཅིག་**པམ་
 པ་**འཆབ་བཅས་གྱིས་**སྟོན་པ་**ཀྱན་གཏོང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ།** **རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་**ལས། དགེ་སློང་པམ་
 པར་གྱུར་པ་ལ་སྟོན་པ་ཡོད་དུ་བྱིན་གྱང་ནས་དེའི་སྟོན་པ་ནི་མེད་པ་དང་འདྲའོ། ། ཞེས་པ་**དངས་**
པ་གང་གི་ལྷགས་ལའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལས་སྟོན་པ་ཡོད་དུ་བྱིན་གྱང་ཞེས་པའི་**ལྷང་དང་ཀྱན་**
གཏོང་ཡིན་པ་རིམ་བཞིན་**གོང་འོག་སོ་སོར་འགལ་**བའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། འདིས་གྲུབ་མཐའ་
 གང་དང་མ་སྐྱར་བ་ཡང་སྟོན་ཆེ་ཤོས་སུ་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་**ཁ་ཅིག་སོ་ཤོར་**
ཡིན་ཏེ། གསོད་པམ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བས་སྟོག་གཅོད་**དེ་སྤང་བའི་**སྟོན་པ་**རྣམ་དག་ཉམས་**
 ཡང་གཞན་རྣམས་མ་ཉམས་པར་**ཡོད་**པའི་བྱིར་ཏེ། **མཛོད་རང་འགྲེལ་**ལས། རྟོགས་གཅིག་ཁས་
 སྤངས་པ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྟོགས་གཅིག་བཏང་བ་ཡིས་ཐམས་ཅད་
 བཏང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གོང་མ་དང་མདོ་སྟེ་
 བའི་ལྷགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྟེ་ཞིང་། དེ་སྤངས་ལ་**ལྷང་དེ་དགེ་ཚུལ་དང་།** **དགེ་སློང་གི་སྟོན་**
 པ་ལེན་ཚུལ་**དང་འབུལ་ཚུལ་**ལ་སྐྱར་བ་**ཙམ་ཡིན་**ཀྱི་ཐོབ་གཏོང་ལ་སྐྱར་བ་མིན་ནོ། ། དམར་
 སྟོན་ན་རེ། པམ་པ་སྟོན་པའི་**ཀྱན་གཏོང་དང་སོ་ཤོར་གང་གི་སྟོན་**ཀྱང་གཏོང་**རྒྱ་མིན་**ཏེ། པམ་
 པ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ལ་**སྟོན་པའི་རྩ་ཆ་**བར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉམས་ཚུལ་ལ་སྟོན་ནས་**ཀྱན་གཏོང་**

ཡིན་ཏེ། གསོད་པམ་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱང་བས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ཀུན་དགོས་པ་སྐྱབ་ནུས་ལས་ཉམས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་རུང་ཡང་། འདིར་མི་འཐད་དེ། མདོ་སེམས་དང་ཡོན་ཤུག་རང་
ལུགས་ལ་གཏོང་རྒྱར་འདོད་པ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པ་དགོས་པ་སྐྱབ་ནུས་ལས་ཉམས་
ཞེས་པའི་དགོས་པ་དུག་ནི་མཆོ་རྒྱལ་ལས། བྱང་རྒྱལ་མཐོ་རིས་སྤང་སྟེ་དང་། ཆོས་དང་
“ཟང་ཟིང་ཕྱིར་བཅོས་རུང་།” ཞེས་པ་བསྐྱེ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། འཆབ་
བཅས་བྱང་ན་ཆོ་དེར་བྱང་རྒྱལ་མི་ཐོབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། པམ་པ་བྱས་པ་ནི་ཆོ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པས། ཞེས་སོ། མཐོ་རིས་ཐོབ་པའི་བྱེད་ལས་མེད་དེ། ལུང་སྤང་གཞི་ལས།
རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དན་འགོ་དན་སོང་ལོག་པར་ལྟུང་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྟེའོ། ཞེས་
སོ། སྒྲིམ་པ་སྤངས་ཀྱང་མི་སྟེ་སྟེ། ཅུ་བར། འདི་ལ་སྟེ་བའི་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་ཡང་འདའོ། ཞེས་
སོ། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྟོན་གཉིས་མེད་དེ། སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་ལས།
ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྟོན་པ་ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་དང་ལོངས་སྟོན་དུ་མི་དབང་གི་
གནས་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་སོ། ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱུ་ལས། ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་
རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཏོང་བའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལྡེ་ཀུན་
ཀྱིས་གཏོང་རྒྱར་འདོད་ཅིང་རིས་བརྒྱད་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་གཏོང་རྒྱ་ལྡོ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་ཐུལ་
བ་དང་། ཤི་འཕོས་པ་དང་། མཆོན་གཉིས་བྱང་བ་དང་། མཆོན་ལན་གསུམ་འཇུར་དང་། དགེ་
ཅུ་ཆད་པ་དང་ལྡོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་དང་འདུལ་བ་རྒྱ་མཆོད་སྤོང་པོ་ལས་སོ། དགེ་སྤོང་
པས་དངོས་བསམ་གང་རུང་གིས་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་ཤེས་པས་པའི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་། དགེ་སྤོང་མས་
སྟེས་པ་གཞན་དང་འབྲིག་པ་བསྟེན་པར་ཁས་སྤངས་པས་དེའི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་། ཉིན་ཞག་འདས་
པས་བསྟེན་གནས་གཏོང་བ་སྟེ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་ཐུལ་བའི་ནང་
དུ་འདུས་པའི་ཐུལ་བ་བརྒྱུད་ནས་གོ་བར་བྱས་ཏེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། སྐྱབས་འགོ་བཟང་
བ་སོགས་མང་ཁིང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ཕོ་དབང་ཆད་པའི་ཤུལ་ཅམ་པོ་དེས་མོ་དབང་གི་བྱ་
བ་བྱེད་པའམ་འཇུར་བ་བསྟེན་པ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། ཐ་མ་ནི་འཇུར་བ་
བསྟེན་ན་བསྟེལ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པའི་རྗེས་ནས་སྤང་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་

པའི་ཆོ་བསྐྱབ་པར་ཤེས་ཀྱང་མི་གཏོང་ལ། མངལ་ཤོལ་ཅིས་ནས་ཚང་ནའང་མི་གཏོང་སྟེ། ཙ་
 བར། ཤེས་ན་ནི་དེ་ཞིག་གོ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ན་མ་ལོན་པའི་ལོ། ། མངལ་ན་གནས་པ་དང་ཤོལ་
 གི་སྐྱབ་དག་དང་ཡང་བཅས་ཏེ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སམ་པས་ཉམས་པ་ཡང་འདུལ་བ་
 དང་མཛོད་ལྷགས་སོགས་ལ་གཏོང་རྒྱུ་འདོད་པ་བཤད་ཟིན་ཅིང་བདག་དགེ་ཚུལ་དུ་བབྱང་དུ་
 གསེལ་ཞེས་དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་པ་ཙམ་ཕུལ་བ་དེ་ཐུན་མོང་ངམ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཏོང་རྒྱ་
 གང་ཡིན་ཆོག་ལ་འཁྲི་ཚུལ་མང་བས་དབྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་སོ་ཐར་གི་ཐུན་མོང་གི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་
 བ། དེ་ལྟར་ཕུལ་བའི་རྒྱུད་ན་སོ་ཐར་གི་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན།
 དེ་ལ་ཐུན་མོང་གི་གཏོང་རྒྱ་ལྟ་པོ་གང་རུང་མ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་
 ཕྱིར། སོ་ཤོར་འདོད་ཚུལ་ལ། རྩས་སོ་ཤོར་དང་། ལུས་པ་སོ་ཤོར་དང་། ཉམས་པ་སོ་ཤོར་འདོག་ཚུལ་
 གསུམ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་དགོས་སོ། །

གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྐབས་སྐྱབ་པ།

༥ མཚོ་རླེག་གི་རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྐབས་
སྐྱབ་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན།

དང་པོ་གོ་རིམ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩོད་ལན་གཉིས་ལས། རྩོད་པ་ནི། མདོ་རྩ་བ་རྩོམ་པའི་གོ་རིམ་ལོག་པར་ཐལ།
རྒྱས་བཤད་སྟོན་ལ་བརྩམས་ནས་མདོར་བསྟུས་བྱས་བཤད་པས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་
རིམ་དང་འགལ་བ་དང་། ཡི་གེ་མང་ཤོས་སྟོན་ལ་བརྩམས་ནས་ཉུང་ཤོས་བྱས་རྩོམ་པ་སྤྱི་བསྟན་
བཅོས་ལས། ཡི་གེ་ཉུང་དང་མཚོད་པར་འོས། དང་པོར་བསྟན་པའི་འཐད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་
འགལ་བའི་སྟོན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལན་ནི། སྤྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་
གཞན་མེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་སྟོན་མེད་ལ། མདོར་བསྟུས་རྒྱས་བཤད་གོ་རིམ་ལོག་པ་མིན་
ཏེ། མདོ་རྩ་བའི་གོ་རིམ་འདི་ལས་གཞན་ཏུ་མདོར་བསྟུས་སྟོན་ལ་བཤད་ནས་དངོས་བཅས་རྩེས་
སྤྱི་བཤད་ན་སྟོན་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ཐོག་ཆོགས་ལས། དངོས་བཅས་སྟོན་ལ་བཤད་
ནས་མདོར་བསྟུས་བྱས་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དངོས་བཅས་ཆོག་མང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་
ནས་མདོར་བསྟུས་ལ་མཐའ་མེད་པས་རྒྱས་བཤད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མདོར་བསྟུས་སྟོན་ལ་བཤད་
ན་བསྟན་བཤད་གོ་ལོག་པའི་སྟོན་དང་། དངོས་བཅས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་མདོར་བསྟུས་
སྤྱི་མི་བྱས་པས་མདོར་བསྟུས་སྟོན་ལ་བཤད་ན་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་དང་འགལ་སྟོན་
གསུམ་ཡོད་པས་མདོ་རྩའི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་མི་འཐད་པ་མིན་ནོ།

དེ་ལས་འཕྲོས་པ་མདོར་བསྟུང་སྒྱིར་བཤད་པ།

ཕྱ གཉིས་པ་མདོར་བསྟུང་གི་སྒྱིདོན་ལ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། དབྱེ་བ་ངོ་བོ་མཚན་ཉིད་
ངེས་ཆིག་དང་། ། གཞི་དང་རྒྱ་མཚན་དང་ནི་སྒྱར་ཚུལ་དང་། ། སྒར་བཅས་རྗེས་བཅས་གང་
ཡིན་བརྟག་པ་སྟེ། ། བརྒྱད་ཀྱི་དོན་འདི་ནམ་པར་བཤད་པར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲར་ལས།
མདོར་བསྟུང་གི་གཞུང་ནི། བཅའ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤེའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་གུང་གི་
ཉེ་འཁོར་ཤིང་སྤུ་ལ་བྱུང་གི་ཚལ་ན་བཞུགས་སོ། ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་བྱ་རྒྱ་དང་
ལས་འདའ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ན་དགེ་སྦྱོང་ནམས་ལ་བཀའ་སྟུལ་བ། དགེ་སྦྱོང་དག་ངས་འདུལ་
བ་རྒྱས་པར་བསྟན་ན། མདོར་བསྟུང་ཉེ་མ་བསྟན་པས་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་
བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ། ། དགེ་སྦྱོང་དག་ཁྱེད་གྱིས་ངས་སྟོན་གནང་བ་ཡང་མེད་བཀག་
པ་ཡང་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་མི་རུང་བ་བསྟོན་ཅིང་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་ན། རུང་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱད་པར་མི་བྱུང་། ། གལ་ཏེ་རུང་བ་བསྟོན་ཅིང་མི་རུང་བ་དང་མི་མཐུན་
ན་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་འགྱུར་པར་མི་བྱུང་། ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་མདོ་རྩ་བ་འདིར་མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ་རུང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་
བསྟུང་། ། ཕྱི་མ་དང་མཐུན་ལ་སྤྱི་མ་དང་འགལ་བ་ནི་རུང་བར་རོ། ། ཞེས་བསྟུང་སོ། ། **མདོར་**
བསྟུང་གི་དབྱེ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་འཕམས་པར་གནས་པའི་ས་སྟོག་ཆགས་ཅན་བཞོས་
ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དགག་བྱ་མི་རུང་མཐུན་འཕམས་པར་གནས་པའི་བྱེ་མ་སྟོག་
ཆགས་ཅན་རྟོག་བ་བཀག་པའི་བཅས་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་དབྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་དངོས་
སུ་གསུངས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་རུང་
མཐུན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པར་བཅས་པ་དང་། ཡོལ་གོར་ཟན་ཟ་བ་གནང་བའི་རུང་
མཐུན་ཁམ་སོར་དུ་ཟན་ཟ་བ་གནང་བའི་བཅས་པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དགག་པའི་མདོར་
བསྟུང་དང་། **སྒྱུབ་པའི་མདོར་བསྟུང་དང་། གནང་བའི་མདོར་བསྟུང་གསུམ་ཡོད་པའི་མཚན་**
གཞི་ཡིན་ནོ། ། རོ་བོའི་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་མདོར་བསྟུང་དང་། ཡན་ལག་གི་ནི་
མདོར་བསྟུང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་སོ་ནི། བཅས་པའི་རོ་བོ་དང་ཡན་ལག་གང་ལ་ཡང་གསལ་

ལ་མེད་པར་ས་ཤོ་བའི་མདོར་བསྟུས་སྟུར་ནས་བྱེ་མ་སྟོག་ཆགས་ཅན་རྟོ་བ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་
དང་། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་ནི། སྟུལ་བ་རྩ་འཕྲུལ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཅན་
མིན་པ་རེག་པའི་གཙུག་པོ་པ་མའི་མི་ཆངས་སྟོང་མའི་རེག་པམ་རེག་ལྷག་གསུམ་ལས་གཞན་
བྱད་མེད་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་ཉེར་བཞི་ལས་འཁྲིག་ཆོག་སྟུང་བ་ལ་ལྷུང་འདུལ་བྱེད་
ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ལྷག་མ་ཉེར་གཉིས་ལ་དེ་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོར་དགོས་པར་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ། བྱད་མེད་ལ་བཞེན་པ་ཉེར་བཞི་ནི། རིན་འཕྲེང་ལས། རེག་པ་འཁྲིག་ཆོག་
བསྟེན་བཀྱར་སྟུན། ། འཕྲུ་ལེན་བལ་ཆེལ་ཆོས་སྟོན་དང་། ། མ་བསྐྱོས་སྟོགས་དང་ཉལ་ཤོམ་
གཉིས། ། ཉལ་འགྲོ་སོར་བཤགས་དང་པོ་གཉིས། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས་བས་རྩུང་མ་
བཟང་ངོ་། ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོར་བསྟུས་མ་གསུངས་གོང་དུ་གང་
ཟག་གིས་སྟོར་མི་ཤེས་པ་དང་། མདོར་བསྟུས་གསུངས་ཇེས་སུ་གང་ཟག་གིས་སྟོར་ཤེས་པ་
གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་སོ། ། བལ་དཀར་པོ་
དགོན་སར་དེ་འབང་ཞིག་གིས་སྟན་བྱེད་པ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་
བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་དུས་སུ་གང་ཟག་གིས་བལ་ནག་འབང་ཞིག་གིས་སྟན་བྱེད་པའི་མི་
རྩུང་མཐུན་སྟོར་མི་ཤེས་ལ། མདོར་བསྟུས་ཀྱི་བཅས་པ་མཛད་ཇེས་སུ་སྟོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ལྷུང་ལས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་
འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། ལྷུང་ལས་
བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པའི་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་སྟོན་པའི་བཀར་དམིགས་པ་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡང་མཆོ་རྒྱལ་ལས་
གསུངས་སོ། ། གསལ་ཀ་བཏོད་པའི་དོན་བྱ་བ་འདི་བྱས་ན་ལྷུང་བ་འདིར་འཁྱུར་དང་། བྱ་བ་
འདི་མ་བྱས་ན་ལྷུང་བ་འདིར་འཁྱུར། ཞེས་དང་། བྱ་བ་འདི་བྱས་ཀྱང་རྩུང་མ་བྱས་ཀྱང་རྩུང་
ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་བཅས་པ་མཛད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་མཆོམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཟེར། འོ་ན་མདུན་ཀྱི་ས་དཀར་པོ་རྟོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷུང་ཕྱེ་བཞི་གང་ནའང་མདུན་ཀྱི་ས་དཀར་པོ་རྟོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཅེས་སྟོགས་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་ཤོ་བ་ལྟུང་བྱེད་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ས་དཀར་སེར་སོགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། ། འོ་ན་དག་ཚུལ་གྱི་གསེབ་ལྟུང་ཡང་གསལ་
 ཀ་བཏོད་པར་ཐལ། གསེབ་སྟུང་བྱའོ་ཞེས་སྒྱིའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱི་
 བཀག་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་ལ། སྒྱི་བསྐྱབས་པས་བྱེ་བྲག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་ཞེས་
 འདུལ་རྒྱུ་ཉི་ཟེར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ལུང་ལས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་
 ཅིང་དགག་བྱའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་དཀར་དམིགས་པ་དེ། དགག་པའི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་
 ཉིད། ལུང་ལས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
 འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
 པའི་བཀར་དམིགས་པ་དེ། སྐྱབ་པའི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་ལས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་
 གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་དགག་དགོས་དང་སྐྱབ་དགོས་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
 འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
 པའི་བཀར་དམིགས་པ་དེ། གནང་བའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་ལས་བྱ་བ་
 བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་ངོ་བོ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གནས་པ་གང་ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
 པའི་བཀར་དམིགས་པ་དེ། རྒྱ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་ལས་
 བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་ཡན་ལག་ཁོ་ནའི་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་
 པ་གང་ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་
 བཀར་དམིགས་པ་དེ། རྒྱ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་ལས་བྱ་བ་
 བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་ཅིང་ཡན་ལག་ཁོ་ནའི་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གང་
 ཞིག་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་བཀར་
 དམིགས་པ་དེ། ཡན་ལག་གི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་
 པའི་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མདོར་བསྟུན་གྱི་སྟོན་དུ་གང་ཟག་གིས་སྒྱིར་མི་ཤེས་པ་

གང་ཞིག་ཅེས་དང་། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ཕྱིས་སུ་གང་ཟག་གིས་སྒྱུར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཅེས་སྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་འདྲའོ། རེས་ཆིག་ནི། ཚུལ་བྲིམས་སྟོན་པས་ན་འདུལ་བ་དང་། གསལ་ཀ་བཏོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཆིག་མདོར་བསྡུས་པས་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་སྟོན་མེད་དང་། ། འདྲ་བ་གཞན་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། ། ཞེས་དང་། ལུང་དང་རང་འགྲེལ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་ལས་མདོར་བསྡུས་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། ། བོད་སྐད་མ་ལ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མིང་ལ་**རུང་མཐུན་ཞེས་གྲགས་**ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་**མི་རུང་མཐུན་ཡང་ཡོད་**པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་བཀག་གོ། གང་ལ་མདོར་བསྡུས་སྒྱུར་བའི་གཞི་ནི། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གང་ཞིག་གནང་མེད་དེ་བཞིན་བཀག་མེད་པ། ། དེ་ནི་གསུངས་པའི་རྗེས་མཐུན་བཏགས་ཏེ་སྒྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་གནང་བཀག་མཛད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་དང་སྒྱུར་ཏེ་གནང་བཀག་མ་མཛད་པའི་གཞི་ལོ། ། རྒྱ་མཆན་གང་གིས་སྒྱུར་བ་ལ། དགག་བྱའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དགག་བྱ་ལ་གསུམ་ཏེ། ཆོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པའོ། ། དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི་རིམ་བཞིན་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཆོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་དང་། བཅས་པའི་རྒྱ་རལ་ཏེ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱ་བ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་དེ་ན་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་ཀྱང་སྤྱིར་བྱ་བ་དེ་ལ་དགག་བྱ་དེ་ཡོད་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། ཐུས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དེ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ། སློག་ཆགས་ལ་གཞིན་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། གཞན་མ་དད་པ་སྟེ་བ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། བཅས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་དགག་བྱ་དང་། སྤྱི་དགག་བྱ་དོན་གཅིག་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་དང་། སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་པས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གོང་མ་སྟེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ནི་སྟུབ་

པའི་མདོར་བསྟུན་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། ། གསུམ་པ་དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 ལྷར་གྱི་དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་སྟེ་གནང་བའི་མདོར་བསྟུན་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། ། དགག་བྱ་གང་གིས་བཅས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི། **སྟོན་གྱི་དགག་བྱ་ལུས་སྟོག་ལ་**
གཞོན་པ་དེ་རྩ་ཉག་མ་གཅིག་གིས་རྟེན་པས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་སྒྱུར་ན་རྟེན་པ་ལུས་སྟོག་ལ་
གཞོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་དེའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྒྱུ་ཡི་དགག་བྱ་དེས་བཅས་པའི་
 མཚམས་བརྒྱུད་བ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། **སྒྱུར་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་འབྲེལ་**
བའི་ལྷང་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་དགག་བྱས་མཚམས་བརྒྱུད་ནས་བཅས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། བཅས་པ་རྣམས་འདྲིལ་གི་སྟོན་གྱི་དགག་བྱ་དང་བཅས་པ་
 རྟེན་སྲུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མི་ལ་མཚན་གྱིས་**བསྟུན་ཏེ་ལུས་ལ་གཞོན་པའི་སྒྱུའི་**
 དགག་བྱ་གྲུབ་ཀྱང་མ་ཤི་བར་**གསོན་ན་སྟོན་གྱི་དགག་བྱ་མི་འགྲུབ་པས་པམ་པ་མི་སྦྱེད་པ་**
བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། **གནས་མལ་པན་སྤུ་ལྷར་ན་ལྷང་བ་སྦྱེད་ལ་མ་ལྷར་ན་མི་སྦྱེད་པར་**
བཅས་པ་ལྷ་སྤུ་སྟོན་གྱི་དགག་བྱས་མཚམས་བརྒྱུད་བ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། **བཅས་རྒྱུད་གི་**
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷང་བ་རྣམས་སྒྱུར་བཏང་ལ་སྒྱུའི་དགག་བྱས་བཅས་པ་ཤེས་
པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆང་རྩ་རྩེ་ཅུ་མ་གྱིས་ལན་གཅིག་བཏང་བ་ལ་སྟོན་གྱི་
 དགག་བྱ་ཚུས་པ་མེད་ཀྱང་སྒྱུའི་དགག་བྱ་ཆོད་མི་བེན་པ་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པས་དེས་
 མཚམས་བརྒྱུད་བ་ལྷ་སྤུ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོར་བསྟུན་སྒྱུར་ཚུལ་ནི། འཐས་པར་གནས་པའི་བྱེ་
 མ་སྟོག་ཆགས་ཅན་བཅས་ལྡན་དགེ་སྟོང་གིས་རྟོག་ཆོས་ཅན། མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་
 ཆགས་ལ་གཞོན། དོན་དང་བྱ་བ་མང་། གཞན་མ་དད་པ་སྦྱེ་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་ས་རྟོག་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་དང་། དགེ་ཚུལ་ཆོས་ཅན། རྟོན་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དེས་དགག་དབྱེ་
 བྱེད་དགོས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་དང་། བཅས་ལྡན་དགེ་སྟོང་གིས་ཁམ་པོར་དུ་བཟུང་བ་
 ཆོས་ཅན། རྟོན་གྱི་ཆ་ནས་མི་རུང་བ་མེད་དེ། རྟོན་གྱི་ཆ་ནས་དགག་དགོས་གང་ཡང་མེད་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཡོལ་གོར་བཟུང་བ་གནང་བ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་

དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་གྱི་མདོར་བསྟུས་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ནོ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་། རྒྱུ་ལས།
ཉལ་བ་དང་འགོ་བས་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་མི་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉལ་བ་དང་འགོ་བས་བས་
བཟའ་བར་མི་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་།
སྟུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་ཀྱང་། ། དགག་དབྱེ་གསུངས་ཕྱིར་
འདིར་ནི་གསོ་སྦྱོང་ཡོད། ། དགག་དབྱེ་དག་པ་གོ་བར་བྱ་བྱིར་ཏེ། ། དེ་ལས་གསོ་སྦྱོང་དོན་ནི་
ཐ་དད་མིན། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བྱེ་མ་རྒྱུ་བའི་ལྷུང་བྱེད་མེད་དེ། རྣམ་
འབྱེད་ལས། བྱེ་མ་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་བ་ལ་ནི་ལྷུང་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ་
སྟེ། དགག་བྱ་མེད་པའི་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ རྒྱུ་ལས། འདུལ་བ་མདོར་
བསྟུས་པ་ལས་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱེ་མ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་བྱས་སུ་
བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་ལས་མ་བརྟགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་བ་ལས། འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་ལས་འདྲ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་བྱས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མདོར་བསྟུས་
གྱི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་ཁིང་ལོ་ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་མི་འཐད་
དེ། སོ་ཐར་འགྲེལ་བ་བམ་སོ་ལྟ་བུ་པར། མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ་རུང་བ་དང་འགལ་བ་དེ་
དག་གར་བསྟུ་ཞེ་ན། དེ་དག་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟུ་བ་སྟེ། དག་སྦྱོང་གིས་དེ་དག་བསྟེན་
ཅིང་སྤྱད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་བསྟེན་ཅིང་སྤྱད་ན་གཞི་རི་ལྟ་བ་ལས་ལྷུང་བ་སྟེ་ལཱ་ཁ་མ་
ཐོ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ། ། འོ་ན་དེ་དག་གི་དོས་
འདྲིན་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུས་གྱི་པམ་པ་ནི། དག་སྦྱོང་གནས་ནས་ལྷུང་བ་དག་སྦྱོང་མས་
བྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་བྱིན་པ་ལ་དག་སྦྱོང་མ་ཞིག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་བྱང་བྱིང་
ལྟ་ཅིག་སྦྱོང་པ་ལ་མའི་དག་འདུན་གྱིས་བསྟོག་པ་ལྟས་བསྟོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་པམ་པ་ཡིན་
ཏེ། ལུང་ལས། བྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་བྱིན་པ་བཟོད་པ་གསོལ་བར་ངས་པ་ལ་དག་སྦྱོང་མ་
ཞིག་གིས་བཟོད་པ་མ་གསོལ་ཞེས་སྟུས་པ་མའི་དག་འདུན་གྱིས་བསྟོག་པ་ལྟས་བསྟོག་ཀྱང་མ་
བཏང་ན་པམ་པ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་དགག་བྱ་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོ་

རྒྱུ་ལས། བཟོད་པ་གསོལ་བར་ངེས་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་སྒྲེང་གཞིའི་
དབང་གིས་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། ཚོས་དང་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སྟོན་བྱེད་ན་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་བཞེགས་པ་ནན་ཏུ་དང་། སྦྱང་པ་ནན་ཏུ་དང་། ཕྱིར་འབྱེད་
ནན་ཏུ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལ་འགོ་བ་བཞིས་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་བསྐྱོག་པ་ལྷས་བསྐྱོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་ལྷག་མ་འབྱུང་སྟེ། རང་ལ་བསྦྱང་པ་ནན་
ཏུ་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་འགོ་བ་བཞིས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་བསྐྱོག་པ་ལྷས་
བསྐྱོག་ཀྱང་མ་བཏང་ན་ལྷག་མ་འབྱུང་བར་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། བལ་དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་སྟན་བྱེད་པའི་སྤང་ལྷུང་དང་། བྱེ་མ་སྟོག་ཆགས་ཅན་ཤོ་
བའི་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་། དགེ་སྟོང་མས་བསོད་པ་སྟོང་བའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་གཞི་
བཅུ། ཅ་བར། ཞོ་དང་མར་དང་ཁྱེན་མར་དང་འབྱུ་མར་དང་སྤང་ཅི་དང་བྱ་རམ་གྱི་དབྱ་བ་
དང་ཉམ་དང་ཤ་དང་ཤ་སྐྱམ་ནམས་ཀྱང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དགྲ་དང་སྤར་གསུངས་
པའི་འོ་མ་དང་བཅུར་མ་འདུས་པའི་བསོད་པ་ལ་དུ་དང་རོ་བརྒྱ་བའི་བས་ལྷ་བྱ་དགེ་སྟོང་
མས་བསྤང་ན་སོར་བཤགས་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱིས་གསོ་སྟོང་མ་བྱས་པ་སོགས་ཉེས་བྱས་མཐའ་
ཡས་པ་སྒྱིར་བསྟན་ལ་**དབྱད་**ན་ཤེས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མིའི་སྣ་སྟུག་པའི་སྟོམ་པོ་པམ་
པའི་སྟེ་དང་། རབ་བྱང་མོ་ལས་བས་ལེན་པའི་ཉེས་བྱས་སོར་བཤགས་ཀྱི་སྟེ་ལ་བཞག་ནས་
པམ་པ་དང་སོར་བཤགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་ལ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་མེད་པར་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག བཅུན་མོ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱད་པ་དང་། འོར་བྱ་རིན་པོ་
ཆེ་བརྒྱས་པ་དང་། ང་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་རྩོད་སྟེས་པའི་པམ་པ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་
ཏེ། རྩས་བཀག་པ་བས་བཅུང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་
བམ་ལྷ་ལས། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ནི་རྩས་བཅུང་པོ་ཡང་ངན་པ་དང་འབྲེལ་བས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་ནམས་ཀྱིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་བ་དང་། **མཚོ་རྒྱུ་ལས་**བཤད་ཚུལ་དེ་མི་
འཐད་པར་གསུངས་པས་རང་ལྟགས་མིན་ཀྱང་དབྱད་གཞི་ཆེད། ། སྤར་བཅས་རྩས་བཅས་ལ་
དབྱད་པ་ནི། **མཚོ་རྒྱུ་ལས་****ནི།** མདོར་བསྟུས་ཀྱི་བཅས་པ་**ཐམས་ཅད་རྩས་བཅས་**ཡིན་ཏེ།

དངོས་བཅས་མཛད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་འདུལ་ཁར་ཞུལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཤ་མིས་རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་རྗེས་
བཅས་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་གི་མདོར་བསྟུས་སྔར་བཅས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདུག་འབྲེང་གི་
ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་བཅས་པ་མཛད་ནས་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་བཅས་པ་མ་མཛད་གོང་དུ་དེའི་བཅས་
ལྷན་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་ཡན་ལག་གཞན་ཆང་བའི་རྒྱ་འཕྲུལ་ཐོབ་པའི་བྱེད་མེད་དང་འདུག་
འབྲེང་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་སྦྱིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་དུས་སྟུལ་མིན་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཅས་
པའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཆོ་རྒྱུ་ལས། དེའི་སྟོན་མེད་དེ་སྔར་གཞིར་
བཞག་པ་དེ་ལ་དབེན་པར་འདུག་འབྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དབེན་པར་འདུག་འབྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་རྫོགས་པར་བསྦྱིད་དོ། ། ཞེས་ལྷུང་
བྱེད་བསྦྱིད་པ་འདོད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ལ། ཤ་མིས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་འཕྲུལ་ཅན་
དང་འདུག་འབྲེང་བྱས་པ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱར་འགྱུར་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷུང་
བྱེད་མི་སྦྱིད་དེ། དགག་བྱ་ནི་མ་རྫོགས་པ་ལ་བཅས་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་རོ། ། དེ་
མི་འཐད་དེ། བཅས་པ་རྣམ་འདོག་གི་སྦྱིའི་དགག་བྱ་འདིར་རྫོགས་ལ་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་
དགག་བྱ་མ་རྫོགས་པར་བཅས་པ་རྫོགས་པ་བྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་སྟོག་ལ་གཞོད་པའི་དགག་
བྱ་མ་རྫོགས་ཀྱང་རྟེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་སྦྱིད་པར་སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མདོར་བསྟུས་ཀྱི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྔར་བཅས་ཡིན་ཏེ། རང་
རང་གི་དངོས་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཅས་པ་མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདུལ་ཁར་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཀ་མ་བཏོད་པས་བཅས་པ་མ་མཛད་དམ་སྟུང་པའི་
ལོག་རྟོག་ལྟོག་པའི་བསམ་ངོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོར་བསྟུས་མ་གསུངས་གོང་
དུ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་བཅས་པ་མ་མཛད་པ་དང་། མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་ཚུལ་མེད་བེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེ་དུས་པམ་པ་དང་པོར་མ་གཏོགས་པ་ལ་བསྐབ་པ་སྟུལ་ཉམས་མ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོགས་ཞེ་གཉིས་ལ་བསྐབ་ཆོགས་གཅིག་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ་
བ་སྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དུས་སུ་མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་

གཉིས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་བྱས་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤྱ་རིའི་བྱས་བཅུན་མོ་དཔལ་ལྡན་མར་
ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་བཅུན་མོ་འབྲེང་ལྡན་མའི་རྒྱན་ལ་རེག་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་ལ་དབྱད་དགོས་མང་། དགག་སྒྱབ་གནང་གསུམ་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་དང་།
རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་དེ་དང་། ཡན་ལག་གི་དེ་འགལ་མི་འགལ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེད་
པའི་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་དོན་དང་མཚན་གཞི་ལ་སྤར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པ་
སོགས་དབྱད་པར་འོས་པ་མང་ངོ་།

དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལས་སྣོན་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ ཐབས།

༥ གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལས་མཐའ་དཔྱིད་སོགས་ལྟར་ན་འདུག་བྱ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། སྣོན་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་
སྤྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་རྒྱུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

སྣོན་ཆོག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ཅ་བར་གཞི་དང་སྣོན་ཆོགས་ཁྱ་བ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བཤད་པའི་
དོན་མཐའ་དཔྱིད་འདིར་ལྟན་ཅིག་འདྲིལ་བར་བཤད་པ་ལ་སྣོན་ཆོག་དང་ད་ཆོག་གཉིས།
དང་པོ་ལ། དཀའ་གནས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། སྤྱི་དོན་གྱིས་རང་ལྷགས་བཞག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ཤ་མི་སོགས་གྱིས་སྣོན་ཆོག་བཅུ་བཞེད་དེ། དེའི་འདུལ་བ་ལས། སངས་
རྒྱུ་རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་མཁན་སློབ་མེད། ། ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཤོག་སྤྱབས་འགོ་དང་། །
སྣོན་པར་ཁས་སྤངས་དྲི་མཉེས་སྤྱི་ཆོས་སྤངས། ། འཕྱིན་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་སྣོན་ཆོག་
བཅུ། ། ཞེས་པ་ལྟར། **སངས་རྒྱུ་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ།** མཁན་སློབ་དང་
ཆོ་ག་སོགས་ལ་མ་བཞེན་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མི་སློབ་ལམ་སྤྱོད་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པའི་བྱིར། **རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་མཁན་སློབ་མེད་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ།** མི་སློབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུ་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྒྱུ་གྱིས་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མཆོག་བྱང་གཉིས་དགེ་སྟོང་ཚུར་ཤོག་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྐྱད་པ་སྟོང་ཅིག་ཅས་
 པས་བསྟེན་པར་རྫོགས། གླེ་བཟང་དྲུག་ཅུས་བདེན་པ་མཐོང་རྗེས་སུ་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་
 བརྗོད་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་བྱོད་ནི་ཁོ་བོའི་སྟོན་པའོ། ། ཁོ་བོ་
 བྱི་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོ། ། ཞེས་སྟོན་པར་ཁས་སྤངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ལེགས་སྦྱིན་ནི་དྲི་
 བས་མཉེས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས། སྦྱོང་དགུའི་བདག་མོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱི་བའི་ཆོས་
 བརྒྱད་ཁས་སྤངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ལྷན་ལའི་མདོག་གིས་འཕྲིན་ཆོག་གི་སྟོས་ཆོས་
 སྦྱིན་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་
 བཅས་སྟོན་ཆོག་བཟུར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་གཉིས་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་གསུམ་ནི་
 ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་སྟོས་པ་མིན་ཞིང་། འཕྲིན་ནི་ད་ཆོག་ཡིན། དྲི་བས་མཉེས་པ་
 དང་ཚུར་ཤོག་དང་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སྟོན་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། སྦྱི་ཆོས་ཁས་སྤངས་པ་
 རྣམས་ལ་སྟོམ་པ་འབོག་པའི་ཆོག་མེད་ལ། གསོལ་བཞིའི་ཆོག་ལ་སྟོན་ཆོག་ད་ཆོག་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་ཆོག་གཉིས་ཆང་མ་ཆང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོག་
 ཡིན་ལ། འདིའི་སྟོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 ལྟོས། ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་ཀྱི་དེ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རིག་བྱེད་
 མེད་དེ། རིན་འབྲེང་ལས། རང་བྱུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཆོག་ཡིན་པའང་མི་འཐད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འབྲེད་འགྲེལ་བ་ལས།
 མཐོང་ལམ་སྦྱོས་པས་དགེ་སྟོང་ཉིད་ལ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སྦྱོས་པས་
 དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟེ་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་དགེ་སྟོང་གི་ལམ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་ཐོབ་པས་དགེ་སྟོང་གི་དངོས་པོ་རྫོགས་པར་བསྟེན་པ་ཉིད་ལ་བཀོད་དོ། ། ཞེས་དང་།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེས་པར་འཇུག་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །
 ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པས་བསྟེན་
 པར་རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོ་རྒྱུག་
 ༩། རང་བྱུང་དང་ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྟོན་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཆོག་རང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་ཤིང་། ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་ནི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་ནམ་འབྲེད་ལས། ཆོག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་དང་། ནམ་འབྲེད་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་**ཆོག་ར་གསུངས་མོད་**ཀྱང་། ནམ་འབྲེད་ཀྱི་**དེ་ནི་ལྟ་བ་དང་འཆོ་བ་དང་ཆོག་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ནང་ཆན་གྱི་ཆོག་ཡིན་ནོ།** ། དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིའི་ཆོག་དང་དེ་གཉིས་**སྐྱ་དང་དོན་གང་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།** འདིའི་ཆོག་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་ངས་པར་ཡོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར་འདིར་ཆོག་ནི་དགེ་འདུན་ཆང་བ་དང་ལས་བརྗོད་པ་དང་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འཕྲིན་ཆོག་ཆོས་ཅན། ད་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། མཁན་སློབ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཤིང་། ལུང་གཞི་ལས། སྟོན་གྱི་ཆོགས་དེ་ལྟར་རབ་རྒྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྗོགས་པ་དག་མཁན་པོ་མེད་པ་དང་སློབ་དཔོན་མེད་པས། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་གནང་བ་བས་སྤར་བཤད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ཆོག་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་ཉགས་གྲུབ་ཤིང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས། མཁན་པོ་ལས་ལུང་མནོས་ཏེ་པོ་ཉས་སྤྲིམས་དཔོག་ཞེས་དང་། དཔོན་ཆོགས་ལས། དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་གྱིས་ལྷན་ལའི་ཁ་དོག་འཕྲིན་པར་ཐོངས་ཏེ་ཆོས་སྦྱིན་མ་བསྟེན་པར་རྗོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དང་། ཡང་དཔོན་ཆོགས་ལས། བྱ་མོ་ཆོས་སྦྱིན་མ་ལ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་དང་ངའི་བཀའ་དགེ་སློང་མ་ལྷན་ལའི་ཁ་དོག་མ་འཕྲིན་པར་བཏང་སྟེ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱུང་སྟེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅུ་ཡང་བྱིན་ནས། ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ཡང་བྱིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ལས། འཕྲིན་སྟོན་གྱི་ཆོག་ར་འདོད་པ་འདི་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་གསུམ་སྟེ། ཞེས་དང་། རིན་འབྲིང་ལས། ཆོས་སྦྱིན་མ་ད་ལྟར་ཆོགས་རང་བྱུང་དགེ་ཚུལ་མ་སོགས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་ཤིང་། རི་མཉེས་

སོགས་ལ་གསལ་བཞིན་ཆོག་མེད་པ་སྤྲིའིང་། ལྷན་ཤོག་སྟོན་ཆོག་མིན་ཏེ། ད་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་
 བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་རྒྱུགས་འབྲུབ་ལ། ཉུགས་བྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་འདུལ་ཁར་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
 རབ་བཟང་ལྷན་ཤོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། སུ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་ལས། རབ་བཟང་
 གིས་བདེན་པ་མཐོང་། ལྷན་ཤོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ། ཅེས་དང་།
 ལྷན་པས་ཀྱང་རྟོག་། ལྷན་ཆོས་ཁས་སྲུངས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་ད་ལྷན་གྱི་ཆོག་འདི་རྗེས་སུ་
 བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་དགྲའི་བདག་མོའི་བསྟེན་རྫོགས་ཞུ་བ་པོ་ཀུན་དགའ་བོ་གང་ཞིག་དེ་ད་
 ལྷན་གྱི་ཆོག་སྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉུགས་བཞི་པ་བྲུབ་སྟེ། ལྷན་ཆོག་སྟེན་ཆོག་སྟེ་
 ལ་མཚམས་དེར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུ་མི་དགོས་ལ། སྟོན་ཆོག་ལ་འདུན་པ་
 མེད་པས་འདུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། **མཆོ་རྒྱལ་**ལས། འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱུང་ལྷན་གཅིག་ཅིང་། ། ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྒྱུད་
 ལྷན་ཤོག་སྐྱབས་འགོ་དང་། ། སྟོན་པར་ཁས་སྲུངས་དྲི་མཉེས་ལྷན་ཆོས་སྟོང་། ། གསལ་བཞིན་
 ལས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་ཆོག་འདོ། ། ཞེས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱལ་གཉིས་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་ཞེས་སྤྲོད་ཀྱི་**དང་པོ་གཉིས་སྟོན་**ཞིང་། **འཕྲིན་**ཆོག་ད་ཆོག་ཡིན་པས་**དོར་**བའི་ལྷག་མ་
བརྒྱད། སྟོན་ཆོག་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་མ་མོ་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་ལྷན་པས་**བརྒྱ**ཞེས་གསུངས་པ་ལས་**ཆོག་**བརྒྱ་ཞེས་སྟོན་པ་ནས་བཟུང་
 འཕགས་ལྷན་གྱི་འདུལ་མཛོན་གྱི་མཁས་པ་**སུ་ཡིས་**ཀྱང་མ་**བཏགས་**པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མ་མོ་
 ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འོས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱའོ། ། ཞེས་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས།
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལས། གང་ཕྱིར་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་ནི། ། གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་བཞེད། ། འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱུང་གི་འོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བོད་སྤྱི་ཕྱི་མང་པོས། བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱ་འདྲེན་ལྷན་གཅིག་བྱས་ནས་རང་འགྲེལ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ཉུང་མེད་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། གཅིག་ལས་
 འཕྲོས་པ་སོགས་ཀྱི་**འདྲེན་ལྷན་མི་མཐུན་**པའི་ཕྱིར་ཏེ། **མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱུད་དང་།** **མཛོད་རང་**
འགྲེལ་དང་། **འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་**གསུམ་གར་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་དང་པོ་ལྷན་གྱི་**རང་བྱུང་**གཉིས་

བསྒྲུབས་ནས་གསོལ་བཞིའི་དེ་ལ་ལྷ་ཚོགས་དང་བརྩ་ཚོགས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བས་བརྩར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རང་བྱུང་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་སོ། ། དེས་པར་འདུག་པས་ཉེན་ལྡོག་པོ་རྣམས་སོ། ། དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་བྱ་བས་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། ། རྟོན་པར་ཁས་སྤངས་པས་ནི་འོད་སྤང་ཆེན་པོའོ། ། དྲི་བས་མཉེས་པས་ནི་ལེགས་སྦྱིན་འོ། ། སྤྲ་མའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པས་ནི་སྦྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོའོ། ། རོ་ཉས་ནི་ཚོས་སྦྱིན་འོ། ། འདུལ་བ་འདྲིན་པར་གཏོགས་པ་ལྷས་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། ། བརྩའི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་དབྱས་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། ། སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལན་གསུམ་བཞུས་པས་ནི་སྤྲེ་བཟང་དུག་ཚུའི་ཚོགས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲིམ་པ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་མིན་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པར་དགྲ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་འདྲ་ལ། སྦྱབས་འགྲོ་མ་བགང་བར་དེའི་ཚབ་གསོལ་བཞི་སྦྱི་ཙམ་བགང་བས་བརྩར་གསུངས་ལ། ལུང་མ་མོར་རང་བྱུང་གཉིས་ཐ་དད་བྱས་ནས་ལྷ་ཚོགས་བརྩ་ཚོགས་བསྒྲུབས་པས་བརྩར་གསུངས་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བྱུང་དང་། རང་སངས་རྒྱས་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ལྷ་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཚུད་པས་དང་། ཚོ་དང་ལྷན་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་རྟོན་པར་ཁས་སྤངས་པས་དང་། ཚོ་དང་ལྷན་པ་འཆར་ལྷན་དྲིས་ནས་ལུང་བསྟེན་པས་དང་། དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པས་དང་། སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚོག་གསུམ་ཀྱིས་དང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ན་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་དང་ལྷའི་དགེ་འདུན་ལས་དང་། ཡུལ་དབྱས་སུ་བརྩ་འདུས་པའམ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ལས་དང་། སྤྲ་མའི་ཚོས་ཁས་སྤངས་པས་དང་། རོ་ཉས་དང་། དགེ་འདུན་སྤེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་མོར་རང་བྱུང་ཐ་དད་དང་ལྷ་བརྩ་སྒྲིམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་དང་ལུང་མ་མོའི་གངས་བརྩ་མི་མཐུན་པར་ཐལ། མ་མོ་ལས་སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སོར་བྱས་པ་གང་ཞིག་དགེ་འདུན་སྤེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་རྫོགས་གཅིག་བྱས། དྲི་མཉེས་ཀྱི་དེ་ལེགས་སྦྱིན་མི་བྱེད་པར་འཆར་ལྷན་དངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བྱུང་དང་རང་སངས་རྒྱས་སྒོའ་དཔོན་མེད་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། བཅུ་ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་གཅིག་སྟུང་བས་གངས་གཅིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཚོ་རྒྱུ་ལས། ལྷང་མ་མོའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་
 རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་མཛོད་དང་མ་མོ་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིན་འབྲེང་གི་
 དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། མ་མོ་
 ལས་སངས་རྒྱས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་སོ་སོར་དང་། ལྷ་ཆོགས་བཅུ་ཆོགས་བྱས་ནས་བཅུར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩ་བའི་སྟོན་ལས། མ་མོར་རང་བྱུང་ཐ་དད་ལྷ་བཅུ་སྟོན། ཞེས་
 དང་། སྟོན་ཆོག་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐའ་དབྱེད་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ལྷང་མ་མོའི་དགོངས་པར་འགོ་བཤེས་
 ཆེད་ཡིན་པས་བཀའ་ངེན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། ཁོ་ན་རེ། མ་མོར་བསྟེན་པར་རྫོགས་བཅུ་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོ་ཉས་དང་། དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། ཐོ་ཉ་ལས་ཀྱང་དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་ཞེས་གངས་གཅིག་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་དབུག་ཀྱང་དོན་ཅ་ཡོད་པ་ལོ་
 ལྷ་བས་དང་ལ་བསྟུར་བ་ཅུང་མི་ལེགས་ལ། ལྷ་མའི་ཆོས་ཁས་ལྷངས་པས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་
 རྒྱུ་དོད་ཀྱི་ལྷ་ཞེས་ཡོད་པ་སྐབས་འདིར་ལྷ་བ་ལ་བསྟུར་ན་ལེགས་པ་དང་། སུ་དྲུ་ལ་ལེགས་
 སྟེན་དང་འཆར་ལུན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
 གྲགས་པ་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ཉི་བའི་ལྷ་སྟེང་གྲགས་པ་ཡིན་ན་
 ལྷང་དང་མི་མཐུན་པས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་མ་སྟུང་ཞེས་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བར་
 གསུངས་སོ། མཐའ་དབྱེད་ལས། འདིར་དོགས་གཅོད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཡིན་ན་མ་
 སྟུང་མོ། མཐའ་དབྱེད་ལས། འདིའི་ཆོག་གཉིས་ཆང་མ་ཆང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་རང་གིས་བསྟེན་རྫོགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་ལས་བརྗོད་པའི་ཆོ་
 ག་གཉིས་ཆོག་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཆང་བ་སྟོན་ཆོག་དང་འཕྲིན་དང་ལྷ་ཆོགས་བཅུ་ཆོགས་

ནམས་རིག་བྱེད་ལས་ཐོབ་པ་དང་། ཚུར་ཤོག་སོགས་གཞན་ནམས་ལ་དེ་གཉིས་མ་ཁོང་བས་
འདིའི་རིག་བྱེད་ལས་མ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲིམ་
པ་ནི་གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་ནམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ལ་འདི་ཡང་གཞན་གྱིས་ནམ་པར་
རིག་པར་བྱེད་ལ་འདི་ཡང་གཞན་ལ་ནམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ན་གཞན་གྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་
ལས་འཐོབ་པོ། ། ཞེས་དང་། མདྲོད་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེས་ན་འདིའི་ཆོ་གས་བྱེད་པ་ལ་རང་
གཞན་གཉིས་ཀས་སྐྱ་ཚུན་དུ་གོ་བར་བྱས་ནས་ཐོབ་པ་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཚུར་ཤོག་རིག་བྱེད་ལས་ཐོབ་མིན་སོགས་བྱིས་པའི་རོལ་ཆེད་མང་ཡང་མ་བྱིས། ལ་ཅིག་ལྷ་སྒྲེ་
ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུ་ཆར་རོལ་བ་ལས། ངས་ནི་བདུད་ཅི་ཐོབ་པོ། །
སངས་རྒྱས་སོ། ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། ། བྱེད་ཅག་གིས་འོག་ཁྲིམས་འདི་ལྟར་མ་བྱས་སམ།
ཞེས་བཀའ་སྒྲུལ་པས་དགེ་སློང་དུ་ལྟུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མར་དགེ་
སློང་དག་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྒྲེ།
དགེ་སློང་མིན་ན་དེ་ལྟར་འབོད་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཆོད་ཚུལ་ཕན་ཆོགས་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེན་པར་མ་
རྒྱུགས་པ་དག་ལ་ཅིའི་བྱིར་དགེ་སློང་ལྷ་སྒྲེ་དག་ཅེས་གསུངས་ཞེ་ན། ཞེས་པས་བསྐྱེན་ལ། ལན་
ནི། དེ་ཆོ་དགེ་སློང་མིན་ཀྱང་སློང་བའི་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་འཇུག་བ་
གཉིས་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ། ཞེས་པའི་ལན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སློང་བའི་བྱིར་དགེ་སློང་ཞེས་དང་། ཡང་ན་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་འཇུག་བ་ལ་
དགོངས་ནས། ཞེས་པས་བསྐྱེན་ཏོ། ། ལྷ་མས་སོགས་ཀྱིས། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱད་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ལྷ་སྒྲེ་དེས་མཇུག་གིས་བསྐྱེན་པར་རྒྱུགས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་བྱད་མེད་པའི་
བྱིར། **ཆོས་བྱིན་མའི་བསྐྱེན་རྒྱུགས་ལ་མཐུན་ཆེན་ལྷ་དང་། ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱས་ཚུལ་ལ་དབྱེད་**
དགོས་ཏེ། ཉགས་ཀྱི་མཐུན་ཆེན་མ་ཁོང་བའི་བྱིར་དང་། དུས་གོ་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ་དུ་ཐོབ་ཤེས་
མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་དང་། ལས་བརྗོད་ཆོ་དེས་པ་ལྷ་བྲལ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། བར་ཆད་སྤྱི་
ལ་བྱིས་པ་སོགས་དབྱེད་དཀའ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷན་ལའི་མདོག་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་དོད་བྱས་

ནས་བར་ཆད་དེ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་བྱས་པས་སྒྲིན་མེད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ལེན་
 པ་པོ་ཆེ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་སྒྲིབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ། དེ་འབྲེལ་སྐལ་ལྡན་དེར་
 མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ། ལེན་པ་པོ་གནས་དེར་འོང་བའི་རང་དབང་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་
 གསུམ་ཚང་བ་ཀྱན་ལ་ད་ལྟ་འང་འཕྲིན་ཚོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཅུང་བར་ལུང་དང་མཚོ་
 རྒྱུ་ལས་སོ། ། དེ་མཉེས་གསལ་བཞི་སྐབས་འགྲོ་འཕྲིན། ། མ་གཏོགས་སྲིད་པ་ཐ་མ་འོ། ། ཞེས་
 པ་ལྟར་རྒྱུ་ཤོག་སོགས་སྲིད་པ་ཐ་མ་འོ་རྟེན་ཁོ་ནར་གནང་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དགེ་སློང་ཚུར་
 ཤོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། མཚོ་རྒྱུ་ལས། རང་བྱུང་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་དང་སྟོན་པར་ལས་སྒྲངས་པ་དང་ཕྱི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་སློང་བར་ཁས་
 སྒྲངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཁོ་ན་ལ་མཛད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྔོན་ཚིག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆེ་དེར་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་སྒྲིབ་ཅུང་དགོས་པར་དེ་ཉིད་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སློན་ནས་ཞེ་བཟང་དུག་ཅུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟར་
 ལྟར་དང་། ལེགས་སྒྲིན་ནི། གཅིག་ཏུ་གཅིས་པ་གང་ཡིན། ཐར་པའོ། ། དེ་ལ་དགོས་པ་གང་
 ཡིན། དད་པའོ་ཞེས་ཏེ་དེ་བས་མཉེས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་སྟོམ་པ་ཐོབ་པར་སྟོགས་མ་
 ལཱའི་མདོ་ནས་འབྱུང་བར་པཎ་ཆེན་གྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལས་ཀྱི་སྐུ་ལས་འབྱུང་བར་རིན་འབྲེང་དང་
 མཚོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་ལྔ་པ་ཆོན་
 ལུ་བཅུ་གཉིས་སྔོན་ཚིག་དངོས་དང་། གཞན་རྣམས་བཏགས་པ་བ་དང་། འཕྲིན་མ་གཏོགས་ད་
 ལྟ་མེད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་ལྔ་པ་ལྟུང་ལུང་དང་རྩེ་
 དགེ་འདུན་གྱུ་ལྱི་སློང་འབྲུམ་དུ་གསལ་ཞིང་སློང་འབྲུམ་འདི་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དང་། རྩེ་འདུལ་འདྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་སློང་འབྲུམ་ལས་ཞལ་གསལ་ཞིང་། ཆོག་བྱུར་ཐོན་པ། ཆ་
 ཚང་བར་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྣང་བས་དེར་ངེས་པར་བལྟ་བར་
 བྱའོ། ། སྔོན་ཚིག་ནི། ཆེ་སྔོན་མ་ནས་ཆོས་དང་ལམ་ལ་སྐྱངས་པས་རྒྱུད་སྒྲིན་པ། དེའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲིན་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དད་སོགས་དབང་པོ་སྒྲིན་པ་སྟེ་རྩ་
 བ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། ངན་འགྲོའི་སྐྱང་པོ་སྒྲངས་པས་ལམ་འབྲས་ལ་གཤམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་

ནམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། མཚམས་མེད་ལྷ་དང་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ལྷ་བྱ་ལས་སྒྲིབ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུན་རིང་བས་ལམ་སྐྱེ་དཀའ་བ་ལྷ་བྱའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དེ་གསུམ་གས་རྒྱུ་བའི་གང་ཟག་ལ་རྗེས་སྤྱོད་གནང་བར་མཛད་ཅིང་། ད་ལྟ་སྒྲིན་ཆོག་གིས་བསྐྱེན་རྗེས་བྱས་ན་སྐྱེ་ཡང་མི་རུང་བར་རིན་འབྲེང་ལས། ད་ལྟ་སྒྲིན་ཆོག་གིས་བསྐྱེན་རྗེས་བྱེད་མི་རུང་ཡང་། བྱས་ན་སྐྱེ་བར་མཛད་ཏེ། ད་ལྟ་བར་ཆད་མ་ངེས་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་སྒྲིན་བྱ་མ་སོང་བ་དང་། མཁན་པོ་མེད་པར་བསྐྱེན་པར་རྗེས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་གསུངས་མོད། སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱང་སྒྲིན་ཆོག་མིན་ནོ། ། བྱ་སྒྲིན་ལས་རྒྱུ་ལས་ནི། དགེ་སྤོང་ཁ་ཅིག་གི་བར་གྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་བྱུང་ནས་ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་བཅས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཆད་ནས་སྒྲིན་གྱི་ཆོག་བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལོ། ། ཞེས་ད་ལྟ་བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱེས་པར་གསུངས་སོ། ། གང་ལ་ནོད་པ་ལྟལ་གྱི་བྱང་པར། གང་གིས་ནོད་པ་ཉེན་གྱི་བྱང་པར། ཇི་ལྟར་ནོད་པ་ཆོག་འདི་བྱང་པར། ཡོངས་སྤྱོད་རྗེས་པ་འབྲས་བྱའི་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་ཁིང་མཁན་སྒྲིབ་མི་དགོས་པར་གསོལ་བཞིས་རབ་བྱུང་བསྐྱེན་རྗེས་གཅིག་ཆར་བྱ་སྐབ་བྱེད་གྱི་ཆོག་དེ་འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བྱས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་དེར་དགེ་སྤོང་ཞིག་གི་བྱུང་བྱུང་རབ་བྱུང་བསྐྱེན་རྗེས་ལ་འོངས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱུང་བྱང་བ་བར་སྐྱབས་སྤྱི་བ་གསན་ནས། ངའི་ཉན་ཐོས་ཐག་རིང་པོ་ནས་འོངས་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་ཏེ་སྐྱམ་བྱ་དགོངས་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཐག་རིང་པོ་ནས་འོངས་པའི་སྐད་བྱུང་དེར་ཕྱིན་ཆད་དགེ་འདུན་འདུས་པས་རབ་བྱུང་བསྐྱེན་རྗེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་ནས་གནང་བ་ལོ་བྱུག་གི་བར་བྱ་གནས་ཏེ། རྣམ་འབྲེད་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱས་མཁན་པོ་བྱས་ཏེ་འཆར་ཀ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་ས་བསྐྱེན་པར་རྗེས་ནས་དེས་པོ་ཉ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སེར་རྒྱའི་གནས་སྤྱོད་ཏེ། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་མཛད་པར་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཁིང་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བྱུག་ལོན་ནས་སེར་རྒྱའི་གནས་སྤྱོད་ཏེ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བྱུག་ལོན་པ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་ནོད་ལྟལ་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་བཞི་ཡི་གངས་ཆང་ཁིང་། ལ་སྒྲོང་གི་ཆོས་འབྲེང་བ་མིན་པ། བསྐྱོད་ལས་སོགས་

ལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པ། འདུན་པ་ཡོངས་དག་སོགས་སྤུལ་བ་མིན་པ། བཅ་པས་ཉམས་པ་
 མིན་པ། བསྐྱོད་པར་མ་རྒྱུགས་པ་མིན་པ། མཚམས་མེད་ལྷ་གང་ཡང་མ་བྱས་པ། ཆོས་མིན་
 རྒྱུགས་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱི་ལྟ་ཅན་མིན་པ་དང་། སྤྱི་མཁུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་
 ཉེར་དྲུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ། ཆོས་རྒྱུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མིན་པ།
 བཤགས་བསྐྱམས་བསྐྱུངས་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་པའི་
 འཁྲུལ་བཅས་མིན་པ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལས་གཞན་མིན་པ། བསྐྱུབ་བྱ་དང་མི་ཆུ་ནམ་
 མཁའ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་མཚམས་གཞན་མིན་པ། མཚན་མི་མཐུན་པ་མིན་པ། ཞེས་
 པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཁ་སྐོང་པར་འོས་པའི་བྱད་ཆོས་དང་། མཚམས་དེར་
 གཏོགས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་། འདུས་པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་
 གི་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་དགེ་
 འདུན་ལས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྤྱིར་བཏུ་ཆོགས་སོགས་ལ་འདུན་པ་འབྲལ་བ་ཡོད་ཀྱང་།
 སྒྲིག་ཆོག་གི་དུས་སུ་འདུན་པ་འབྲལ་བ་དང་། མཚམས་བཅད་པའི་ཆོ་གའི་བཅས་པ་མཛད་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་ཁང་དེར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ལས་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། ཆ་བར། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། དགེ་འདུན་
 ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རྒྱུགས་གཅིག་གི་དགེ་འདུན་
 འདུས་པ་དགག་པའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས། དེའི་ཆོ་འདུན་པ་འབྲལ་བའི་ཆོ་ག་
 དང་དཀྱིལ་འཁོར་བར་བཅད་པའི་ཆོ་ག་བྱས་མ་བྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། རིན་འབྲེང་
 ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ལ། བཏུ་ཆོགས་ལྷ་ཆོགས་དང་དངོས་སུ་མ་འདུས་པར་འདུན་པ་སྤུལ་
 བསྐྱུངས་བྱེད་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། འདིར་ནི་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་
 དགེ་འདུན་མཚམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གང་གིས་ནོད་པ་པོ་རྟེན་གྱི་བྱད་པར་ནི། ད་ཆོག་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་མཁན་པོས་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱུངས་ནས་བསྐྱོན་པར་བྱེད་དགོས་ལ། འདིར་མཁན་པོས་མ་བགོས་པར་ནོད་པ་པོ་རང་
 གིས་སྐྱོད་དང་ཁ་སྐྱུ་བྱེགས། ཆོས་གོས་གསུམ་བགོས་ཏེ། རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་

རྫོགས་པར་བྱས། ད་ཆོག་ལ་ཕྱག་ཚན་པ་མང་པོ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་མང་པོ་མི་དགོས་པར་
དགེ་འདུན་གྱི་རྒྱ་རབས་བཞིར་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་གསུམ་འཛལ་ཁིང་། དེའི་གཅིག་གིས་
ལས་བཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་
གང་ཟག་རེ་རེ་ཅམ་ལ་མིན་པར་དགེ་འདུན་ལ་ཕྱག་འཛལ་བ་ཡིན་ནོ། ད་ཆོག་ལ་ཕྱག་ཚན་
བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་ཚན་གཅིག་དགེ་འདུན་གྱི་
ཕྱག་ཚན་དང་། མཁན་བོར་གསོལ་བའི་ཕྱག་ཚན་དང་། གོས་ཀྱི་ཕྱག་ཚན་ལ་གོས་བྱིན་ལྷབས་
ཀྱི་ཕྱག་ཚན་དང་། ལྷན་སྐྱུར་གྱིན་པའི་ཕྱག་ཚན་གཉིས་དང་། ལྷང་བཟེད་བྱིན་ལྷབས་ཀྱི་ཕྱག་
ཚན་དང་། གསང་སྟེ་སྟོན་པ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཕྱག་ཚན་དང་། ནང་དུ་མཆུག་ཡོན་གྱི་
ཕྱག་ཚན་དང་། དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་ཚན་གཅིག་དང་། དགེ་
འདུན་ལ་ཕྱག་ཚན་གཅིག་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་ལ་བར་ཆད་ངི་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ཚན་གཅིག་
སྟེ་ཕྱག་ཚན་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པ་ལོ། ། གཟ་ལྷ་ཉམ་ལས་ནི། དེ་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་འཛལ་
དུ་གཞུག་གོ། ཆོས་ལ་ཡང་རོ། ། ཞེས་ཆོས་ལའང་ཕྱག་ཚན་གཅིག་གསུངས་ཀྱང་ལུང་ན་མེད་
དོ། ། གཏང་རག་གི་ཕྱག་དང་བཅས་ན་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཁིང་། ལྷན་སྐྱུར་མེད་ན་ལྷན་སྐྱུར་
གྱིན་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཕྱག་མེད་དོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། བསྟེན་རྫོགས་གསོལ་འདེབས་རྗེས་
བསྐྱོས་ཀྱི་ཕྱག་མ་བཟང་བ་རང་གིས་བྱེད་ཀྱས་ན་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། བཅུ་
གསུམ་བྱེད་ཚུལ་ད་ལྟའི་ཕྱག་ལེན་ལ་ཆོས་ལ་མེད་པས་བསྟེན་རྫོགས་གསོལ་འདེབས་རྗེས་
བསྐྱོས་ཀྱི་ཕྱག་དང་ནང་དུ་བར་ཆད་ངི་བའི་ཕྱག་སོ་སོར་བྱས་ནས་མཆུག་ཡོན་གྱི་ཕྱག་དང་
བཅས་བཅུ་གསུམ་ད་ལྟ་ཕྱག་ལེན་ལ་ཡོད་དོ། ། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློབ་མ་དང་དགེ་སློང་
མའི་ཕྱག་གུངས་བདག་གི་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆའི་འདུལ་བ་དང་མཚོ་རྒྱུ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་
བྱལོ། ། ཅུ་བར། རང་གི་དོན་དུ་ཐུགས་ལན་གསུམ་བཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དེའི་འོས་ཉིད་ལ་
ཕྱག་བྱས་ཏེ་ལོ། ། ཞེས་གོས་དང་ལྷང་བཟེད་བྱིན་ལྷབས་ཀྱི་ཕྱག་གཉིས་དུང་མཐུན་སྐྱུར་བ་ཡིན་
ཀྱི་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ་ལྷག་མ་དགུ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། ། སྟོན་ལམ་
ཀྱི་བྱང་པར་ད་ཆོག་ལ་པ་གུའི་སྟེང་དུ་རྟེན་པས་མནན་ནས་ཡུན་རིང་གནས་དགོས་ཤིང་།

མཁན་པོས་ངོ་ཆེན་དང་ལས་སྒོའ་གིས་བརྗེས་ནས་གསུངས་པ་འདི་བས་དགོས་ལ། སྡོན་ཆོག་
 འདིར་ནི་པ་གྲུ་ལ་གནས་མི་དགོས་པར་ཚོགས་པ་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་སྐྱར་ནས་
 བསྟེན་རྫོགས་ཞུ་འབྲུལ་གྱི་གསུངས་འདི་བས་ལན་གསུམ་རང་གིས་བཏབ་པས་ཆོག་སྟེ། ཅ་བར།
 ཆ་ལུགས་འདི་བཞིན་བྱས་ཀླན་རིམ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཏེ་ཚོགས་ཚོགས་པ་འདུག་ཅིང་གསུངས་པ་
 བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་རི་ལྷ་རྩེ་དང་པ་ཆོ་གའི་
 བྱུང་པར་ནི། ད་ཆོག་ལ་གསུངས་པའི་སྡོན་དུ་འགལ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐུན་བྱེད་ཆང་
 བ་བརྗོད་དགོས། སྡོན་ཆོག་ལ་འགལ་བྱེད་བྲལ་སོགས་མི་བརྗོད་པར་གསུངས་པའི་ལས་བྱས་
 ཆོག་པའི་བྱིར། ཅ་བར། གསུངས་པ་དང་བཞིན་ལས་གིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་འབྲས་བུའི་བྱུང་པར་ནི་ཡོད་དེ། ད་ཆོག་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་རིམ་གིས་
 སྐབས་ཅིང་། སྡོན་ཆོག་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཅན་སྐབས་པའི་བྱིར་རོ། ཅ་བར། ཅིག་ཅན་རབ་ཏུ་
 འབྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཏེ་བར་སྐབས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྡོན་གྱི་ཆོ་གའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་པས་དགེ་ཚུལ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དགེ་ཚུལ་ལེན་པ་ནི་
 བསྟན་པ་ལ་རིམ་གིས་སྒོའ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། འདིར་རིམ་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་རིན་འབྲེང་ལས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ད་ཆོག་སངས་རྒྱུས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྡོན་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྡོན་ལ་མམ་
 པ་མ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ད་ཆོག་གི་བསྟེན་རྫོགས་ཆོ་མམ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར།
 ལྷུང་བར་གྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། དགེ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རོ་ཟེར་ན། ད་ཆོག་ལ་གདམས་ངག་སྐབས་མམ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་
 དེ། འོད་སྲུང་གིས་ཀུན་དགའ་བོ་ད་ཆོག་གིས་བསྟེན་རྫོགས་བྱས་པར་རྣམ་འབྲེད་ལས་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་དུས་མམ་བཞིན་བཅས་པ་མ་མཛད་པས་བརྗོད་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་དུས་མམ་བཞིན་
 བཅས་པ་མ་མཛད་དེ། དགེ་སྦྱོང་ནོར་ཅན་གིས་ཤིང་བརྒྱུས་ཆོ་ཀུན་དགའ་བོས་རིན་ཐང་གི་ཆད་
 ལམ་སྲང་ཀུན་ནས་དྲིས་ཏེ་སྡོན་པ་ལ་ཞུས་པས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་མམ་པ་བཅས། གསེ་སྦྱོང་གི་
 གནས་སུ་དགེ་སྦྱོང་ལྷུང་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་སྐྱུག་པ་བསྐྱོམས་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསད་པ་

སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཀུན་དགའ་བོས་ཁྱེས་པས་སོག་གཅིད་ཀྱི་དེ་བཅས། ཉ་པ་ལ་བརྒྱ་ལ་འཁོ་བ་
སྒྲུབ་ཚུལ་ཀུན་དགའ་བོས་དྲིས་པ་ཁྱེས་པས་རྩལ་པམ་བཅས་པར་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་པམ་པའི་བཅས་པ་མཛད་རྗེས་སུ་ད་ཆོག་ལ་དེ་བཙུང་དགོས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་དགོས་པས་
མི་འཐད་དོ། ། **ད་ཆོག་**སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་**དྲུག་ནས་བྱུང་**བ་ཡིན་ཏེ། ལོ་དྲུག་པ་དེ་ལ་**ཤ་རིའི་**
བྱ་ཡིས་སྒོན་པོ་**འཆར་ཀ་བསྟེན་**པར་**རྫོགས་**ནས་ཡབ་སྐུ་མཇུག་བའི་འཕྲིན་བྱས་པར་སྤར་
བསྐྱབས་བེན་པ་དེའི་**ཕྱིར།** སྒོན་གྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་**སྒོན་པས་**ནད་པ་ཞིག་གི་**བློ་གཤམ་ག་**
མཛད་པ་སྒོན་ཆོག་གི་**སྤྱིང་གཞི་**ལ་སྦྱོར་བ་འཐད་པ་**མིན་**ཏེ། དེ་ནད་གཤམ་གི་སྤྱིང་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤྱིང་གཞི་ནི། ལུང་གཞི་ལས། སྒོན་ཆོག་གིས་བསྟེན་རྫོགས་བྱས་པས་མཁན་
སྒོབ་མེད་པས་ཆོས་གོས་ལེགས་པར་**མ་བགོས་**པ་དང་། སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་། **ཆོད་**བག་གི་སྦྱོད་ལམ་
གྱིས་བསོད་སྟོམས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་**དང་།** དགེ་སྤོང་ཞིག་**ནད་**གཤམ་མེད་པར་**གི་**བ་**ལ་བརྟེན་**
ནས། ངའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་བ་དང་། ནད་པ་རྣམས་ལ་ནད་གཤམ་གི་
ཕྱིར་མཁན་སྒོབ་དང་བཅས་པའི་ད་ཆོག་གིས་བསྟེན་རྫོགས་གནང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། རིན་འབྲེང་ལས། དགེ་སྤོང་རྒྱན་རིམ་ལ་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་འཆོལ་ཏེ། ཞེས་
པ་བྱ་རྒྱུ་དང་རེད་མཐའ་བའི་རྒྱུ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། ལས་གྲུལ་གྱི་
དགེ་སྤོང་རྒྱན་རབས་བཞི་དང་། དེའི་ནད་ནས་ལས་བཙུང་མཁན་གཙོ་བོར་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་
བྱས་ནས་ཕྱག་གསུམ་ཆོན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དགེ་སྤོང་རྒྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་
རབས་ནི་རྒྱན་རིམ་སྟེ། དེར་ཕྱག་འཆོལ་ཏེ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱད་ལས། དེར་ཕྱག་འཆོལ་ཞེས་
ཡུལ་དང་ཕྱག་གཉིས་ཀར་གཅིག་ཆོག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྒོན་
ཆོག་ལ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་དེ། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སྒོན་གྱི་ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ལས་སྤུ་རོལ་ཏུ་འདི་ལྟ་བུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱེས་སྟེ། སྒོན་ཆོག་ནི་སྦྱོར་དངོས་དང་ཡུལ་རྟེན་དང་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་དེ་ལྟ་བུའི་རབ་དབྱེ་ཅན་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུལ་མཛད་ལྟར་རང་བྱུང་མི་སྒོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་
དེ་ཐོབ་པ་ན་སྒོན་པ་དང་བསེ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་

སྐར་ལྟར་ལ། གུབ་མཐའ་གོང་མ་ལྟར་ན་ཐུན་སྒྲུང་ལ། རང་བྱུང་སློབ་དཔོན་མེད་པ་ལ་བྱས་ནས་
རབ་བྱུང་གི་ཆེ་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བཞེད་དེ། ཨ་བྱུལ། དབྱ་སྐྱ་བྲེགས་ཏེ་བརྒྱ་
བྱིན་ལ་གནང་སྟེ། ན་བཟའ་དུར་སླིག་བསྐྱམས་ཏེ། དགེ་སློང་དུ་ཡུར་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྟོན་ཚོག་གིས་སྟོམ་པ་སྟེ་ན་ད་ཚོག་གིས་དགོས་པ་མེད་ལ། ད་ཚོག་གིས་སྟེ་ན་སྟོན་ཚོག་
དགོས་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ཤས་ཚུང་ཞིང་སྟོན་པ་གསུམ་ཤས་ཆེ་བའི་
གང་ཟག་ན་ཉུང་ཞིང་སྟོན་སོགས་རྟེན་སྟོན་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཚོགས་ཚུང་ཕྱིར་སྟོན་ཚོག་གནང་།
དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ད་ཚོག་གནང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

པ་ཚོག་ལུང་གཞི་ནས་བཤད་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ད་ཚོག་ལ། **པ་ཚོག་ལུང་གཞི་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། མ་ཚོག་ཕྱན་ཚེགས་**
སོགས་ལས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་ཚུལ་དང་། བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚ་བར། དགེ་བསྟེན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་ཞར་
བྱུང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། གཙུ་བོ་དགེ་བསྟེན་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་
བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། **མདོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་འབོག་ཚོག་ནི་གནས་འདོག་**
གི་མདོ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་བཤད་ལ། ལུགས་བསྟེན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་མདོ་དང་།
ཆོ་འཕུལ་ཀྱི་མདོ་དང་། སྟོན་མའི་མདོར་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསོ་
སྦྱོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྟེན་དུང་ནས་ལེན་དུང་བར་སྐར་ལྟར་གུབ་བསྟེན་གྱི་དོར་དང་ལས་
ཚོག་གསེར་མདོག་ལས་གསུངས་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་ལེན་དུང་བར་སྟོན་
ཚོག་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟེན་གནས་འདིར་དོན་
མི་གཅིག་པར་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ལ། སྐགས་དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་
ཁུངས་དང་། ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་དང་དགེ་བསྟེན་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་མཐའ་དབྱེད་རིན་པོ་ཆེར་ཆེས་
ཆེར་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས།

ཆོགས་ལྷ་མ་དག་ཚུལ་ལ་སྦྱར་དངོས་འབྱུག་གསུམ།

ཕྱི་གཉིས་པ་ཆོགས་ལྷ་མ་དག་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་འཆད་པར། ཚ་བར། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
དང་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་སྦྱར་དངོས་མཐུག་གསུམ་དང་། ཞར་ལ་མཁན་སྒོ་བ་སྒྲ་མའི་ནམ་
བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། **ཞེས་ཐུད་སྐྱབ་སྐྱམ་ཆོགས་ཕྱིར་མཁན་པོར་བསྐྱེན་དགོས་པར་**
བསྐྱེན་པ་དང་། ཐུད་དག་པར་བྱ་བའི་**ཕྱིར་བར་ཆད་རིས་ནས་དག་པ་བཟུང་བ་དང་།** **བསྐྱེན་**
པ་ལ་རིམ་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྦྱིན་པར་བསྐྱེན་པ་དང་། དགེ་
ཚུལ་སོགས་ཀྱི་**སྦྱོང་རུང་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ས་བཅད་བཞི་བྱུང་ངོ་།** ། དང་པོ་ནི།
ཚ་བར། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་ལ་མཁན་
པོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལའོ། ། ཞེས་ད་ཆོག་ཉེས་མེད་སྐྱབ་ཆོགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་བསྐྱེན་རྫོགས་
མཁན་པོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བསྐྱེན། དེ་ཡང་**མཁན་པོའི་ངོས་ནས་དང་པོའི་**རབ་ཏུ་འབྱིན་
པའི་**མཁན་པོ་དེས་བསྐྱེན་རྫོགས་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་**བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་ངེས་པར་དེ་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་**གང་ལ་མོས་པ་**དེ་ལ་བརྟེན་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། དགེ་སྦྱོང་
འགའ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལའོ། ། ཞེས་པས་**མཁན་བྱས་**རང་གང་ལ་མོས་པ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་ཆོག་པར་བསྐྱེན་པ་**ཡིན་པའི་**ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། འདི་ལྟར་འདོད་པས་འབྱུག་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྒྲོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉེས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྦྱིར་མཁན་པོ་མེད་པ་དང་བྱིམ་པ་ལས་ཀྱང་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་རིས་དགོས་ཏེ་བར་ཆད་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་སྒྲིམ་པ་མི་སྦྱེ་
བའམ། སྦྱེས་ཀྱང་མི་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། དང་པོའི་མཁན་
པོ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་རིས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སྐྱབས་དབྱེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རབ་བྱུང་དང་**དཀྱུས་གཅིག་དགེ་བསྐྱེན་སྐྱབ་ན།** དགེ་བསྐྱེན་སྐྱབ་པ་**དེའི་**ཐོག་མའི་**ཆོ་བར་**
ཆད་རིས་དགོས་ཀྱང་**དགེ་བསྐྱེན་རྒྱུང་པ་**སྐྱབ་ན་**བར་ཆད་རིས་**དགོས་ཏེ། **སྐྱ་སྦྱེགས་པ་**དགེ་
བསྐྱེན་དུ་བྱས་པ་ལ་གནས་པ་སྦྱིན་པར་བཤད་པ་དང་། **ཀྱུ་**དང་གཞོད་སྦྱིན་སོགས་ལ་དགེ་

བསྟེན་སྒྲུབ་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཐའ་དབྱེད་ལས་སོ། ། དགེ་བསྟེན་རྒྱུ་
བར་བར་ཆད་དྲི་མི་དགོས་ཀྱང་དུས་གོ་དགོས་པར་གནམ་ཅེ་ལྷེང་མར་གསུངས་སོ། ། གསུམ་
པ་ནི། ཉེས་མེད་སྤྱན་ཆོགས་ལ་དགེ་བསྟེན་དགེ་ལྡན་བསྟེན་རྫོགས་གསུམ་རིམ་གྱིས་ངེས་
པར་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། དགེ་བསྟེན་ཉིད་དང་དགེ་ལྡན་ཉིད་དང་དགེ་སྤྱོད་ཉིད་དག་གི་
སྤྲུལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པར་ཕྱི་མ་མི་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སྤྲུལ་སྤོན་དུ་
མ་སོང་བར་ཕྱི་མའི་སྤོན་པ་ཉེས་མེད་མི་སྐྱེ་ལ་ཉེས་བཅས་སྐྱེ་ཞེ། ཅ་བར། ཆོགས་སྤྲུལ་མེད་པ་
ཉིད་ལ་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། ། ཞེས་དང་། རྗེ་ཀླ་ལས། ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དེ་ལ་སྤོན་
པ་སྐྱེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བར་མ་རབ་བྱང་མེད་པར་དགེ་ལྡན་དང་དགེ་སྤྱོད་
གི་སྤོན་པ་མི་སྐྱེ་ཞེ། རྗེ་ཀླ་ལས། དགེ་ལྡན་ཉིད་རབ་དུ་བྱང་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད། ཅས་དང་། དགེ་ལྡན་
གི་སྤོན་པ་ནི་རབ་བྱང་སྤེལ་གང་རུང་གི་སྤོན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། སྤང་
གཞིའི་སྤོན་ལས། རབ་དུ་མ་བྱང་བསྟེན་པར་རྫོགས། ། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཁྱུ་བ་ལས། བྱིམ་པ་
རབ་དུ་མ་བྱང་བ་ཞིག་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བཞིན་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བཞི་འམ་མ་
རྫོགས་པ་ཞེས་བཞི། ཞུ་པ་ལི་བསྟེན་པར་རྫོགས་མོད་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདས་
པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དགེ་སྤྱོད་གི་སྤོན་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་དགེ་ལྡན་ལྟ་ཅི་
སློབ་པའི་ཕྱིར་ན་**བར་མ་རབ་བྱང་སྤོན་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་དགེ་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ།** །
རྗེ་ཀླས་ཉེས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། ། ཁ་ཅིག་རབ་བྱང་ཡིན་ན། མཁན་པོ་ལས་ཐོབ་པས་བྱས་
པར་ཐལ། རྗེ་ཀླ་ལས། རབ་བྱང་ནི་མཁན་པོ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མ་བྱས་ཞེ། དགེ་བསྟེན་དང་། བར་མ་རབ་བྱང་སྤོན་དུ་མ་སོང་བར་དགེ་ལྡན་གི་སྤོན་པ་སྤངས་
པའི་བསྐྱབ་**ཆོགས་**དེར་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་དགེ་ལྡན་གི་སྤོན་པ་དེ་བྱིམ་པ་དང་རབ་
བྱང་གང་གི་སྤོན་པ་ཡིན་**བསམ་**པའམ་དབྱེད་**ན་**རབ་བྱང་གི་ཡིན་ཀྱི་བྱིམ་པའི་སྤོན་པ་མིན་
པའི་**ཕྱིར་**དང་། དེ་འདྲའི་དགེ་ལྡན་གི་མཁན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། **རབ་བྱང་མཁན་པོ་ལས་ཐོབ་**
དགོས་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དཔུས་དོན་རབ་བྱུང་གི་སྒྱུར་བ།

༩༩ བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྩ་ཆ་ཁྲིལ་
ཡོད་ཅེད་དུ་གནས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་བའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བྱིར་རྟགས་སྒྱིན་ཅིང་མིང་སྟོང་བ། བར་
ཆད་སྤང་བའི་བྱིར་མཆོན་བརྟག་པའི་སྒྱུར་བ་གསུམ། འོ་ཞེས་པ་སྤྱིར་བསྟུན། དང་པོར་དགེ་
འདུན་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་དང་མཁན་པོར་གསོལ་བ་གཉིས། དང་པོར་དགེ་བཞེན་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་ནས་
དགེ་འདུན་ལ་རབ་བྱུང་ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་གྱི་དགེ་སྟོང་ལ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་འདི་དགེ་འདུན་ལ་རབ་བྱུང་
ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྡན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གཏོད་དགོས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་མཁན་དེ་ཡང་བཞེན་རྟོགས་གྱི་སྟོན་
པ་ནས་དག་དང་ལྡན་པ། མཆོན་མཐུན་པ་དང་། བཅས་མཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་
མཛོད་མཛོད་ཅེས་ལེགས་གཉིས་ལ་སྤྱིར་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ལྟ་བ་མཐུན་པ། སྤྱི་
ཤེས་དོན་གོ་བ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་ཐ་སྟོན་གསུམ་ལྡན། ལུས་སྤྱུལ་བསྐྱུར་མ་བྱས་
པས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྟེ་དགེ་སྟོང་ཆོས་དུག་གི་སྟེང་། མཆོས་
ནང་དེར་གནས་པ། མཁན་པོར་ཕྱོགས་པ་མིན་པ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཤེས་པའི་བྱུང་ཆོས་དགུ་པོ་དང་
ལྡན་པ་དེས་མཁན་པོར་བར་ཆད་རྒྱུ་སྤྲོད་ཞེས་སྤྱིར་བའི་དགེ་འདུན་བཞིར་འདུས་པའམ་
གནས་ཁང་སོ་སོར་འཁོད་ཀྱང་དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པ་ལ་ཁྱེད་དགོས་ཏེ། སྤྱི་ལས་ལས། དགེ་
འདུན་བཅུན་པ་ནམས་གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། དགེ་འདུན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་
སྟོང་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཞིགས་ཤིང་། བརྒྱད་
ནས་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་གུས་ཤིང་དང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོགས་
པ་སྟོང་པ་ཆུན་ཆུང་སྟོང་པ་དང་བཅས་པས་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ས་མས་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་
བར་ཆད་མཛོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་འདྲིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཞེན་པ་ལ་མ་མི་འབྲིན་པ་
དང་། སྤྱིང་གཞི་ལྟར་བྱ་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཆོག་སྟོང་བ་དང་དུག་ཡོད་དོ། །
མཆོད་རྟེན་ལས་གནས་ཁང་སོ་སོར་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རུང་བར་གསུངས་ཀྱང་།
འགྲེལ་ཆུང་ལས། ལ་ལ་ཞིག་མ་ལོངས་ནའང་གནས་ལ་འདུག་པ་གནས་གནས་སུ་རྒྱུ་ཞེས་དང་།
རྒྱུ་ལས། དགེ་སྟོང་རང་རང་གི་གནས་ཁང་དག་ན་གནས་པའི་ཆོ་གནས་ཁང་སོ་སོར་སོང་སྟེ་

དེ་དག་གི་མདུན་དུ་ཁྱེད་ལ་འཕྲིན་ལྷན་ལས་མིན་པས་གནས་ཁང་
སོ་སོར་ན་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིན་འབྲེང་ལས། ཡང་ན་དེའི་དོན་དག་འདུན་དུ་གྱུར་
པའི་དག་སློང་ནམས་རང་རང་གི་གནས་ཁང་སོ་སོར་འཁོད་པ་ལའང་ཁྱེད་རུང་བའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་འཐད་དོ། ། ལྷ་ཆོགས་ཅམ་ཡིན་ན་ཁྱེད་མི་རུང་ངམ་སྟམ་སྟེ། མཁན་པོར་
ཚུགས་པ་དང་ཁྱེད་མཁན་ལས་གཞན་དག་འདུན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ས་བཅད་ལྷག་མ་ནམས་སྟེ་
ཞིང་། རྩེ་བའི་མིང་གི་མཐའ་ཅན་དུ་འདོགས་ཚུལ་ནི། སྟོ་གོས་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་སྟེ། དཔལ་
བཟང་གྲགས་པ་ཡོད་སྟེ། ། བཤེས་གཉེན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་དང་། ། བཟང་པོ་དག་འདུན་པལ་
ཆེན་དང་། ། གནས་བརྟན་པ་ལ་གོ་ཆ་ལྟ། ། རྩེ་དང་འཆོ་དང་སྟོང་བའོ། ། མང་པོས་བཀྱར་ལ་
ཚུལ་བྱིས་དང་། ། ལྷ་བ་སེལ་སྟེ་སྟེ་པ་ཡིན། ། ཞེས་དག་བཅོམ་པས་བྱས་པའི་མིང་གི་ངེས་བཟོད་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

དངོས་གཞི་ལ་འགལ་སྐྱེན་བར་ཆད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞིར་དག་ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་སྐྱེན་བཞི་དང་
བལ་ཞིང་མཐུན་སྐྱེན་ལྷ་ཆང་བ་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་ཉེས་མེད་མི་སྟེ་བའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བར་ཆད་ལ། སྟོམ་པ་སྟེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་བར་ཆད་དང་། གནས་པའི་
བར་ཆད་དང་། མངོས་པའི་བར་ཆད་དང་། བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་དང་བཞི་ཡོད་
པའི་དང་པོར། ཉེན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྟེ་བ། ལས་གྱི་དབང་གིས་མི་སྟེ་བ། གནས་སྐབས་གྱི་
དབང་གིས་མི་སྟེ་བ། བསམ་པའི་དབང་གིས་མི་སྟེ་བ་བཞིའོ། ། དེ་བཞི་རིམ་བཞིན་མཆོད་རྟེན་
ལས། ལྷ་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་མིའི་ནམ་པར་སྟེ་པ་སྟེ། གཞི་འབྲེལ་ལས། སྟེ་པ་བཞིས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་ལ་
སོགས་པའོ། ། ཞེས་སོ། ། འབྲེལ་ཆུང་ལས། སྟེ་པ་རྣམས་པ་སྟེ་སྟེ་པ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་
ཆེ་བས་བྱིས་མི་ཆགས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མིས་སྟེ་པ་རྣམས་ཀྱང་བར་ཆད་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ཤུན་ཆོགས་ལས་དང་སྟོང་ནམ་མཁའ་ལ་འབྱུར་ནས་སྟོམ་པ་ལེན་དུ་འོང་བར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་ནི། ལུང་གཞི་ལས་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ན་མཆན་འཇུག་བ་ལ་
བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་ལས། ཞག་བཙེ་ལ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་པར་འཇུག་
ལ། ཞག་བཙེ་ལ་ནི་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གནོད་པར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་བསམ་པ་འཇུག་
བར་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་རུང་ངོ་། ། སྦྱེས་ཙམ་ནས་མཆན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྦྱེས་ནས་མ་ནིང་།
དུས་རྒྱུན་ལས་སུ་མི་རུང་ཡང་གཞན་གྱིས་འཁྱུད་ནས་བརྩལ་བའི་ཆོ་ལས་རུང་དུ་ལྡང་བ་
འཁྱུད་ལྡང་མ་ནིང་། དུས་རྒྱུན་ལས་སུ་མི་རུང་ཡང་གཞན་གྱིས་བརྩལ་བའི་བྱད་མེད་མཐོང་
ཆོ་ཕྱག་དོག་གིས་ལས་རུང་དུ་ལྡང་བ་ཕྱག་དོག་མ་ནིང་། མོ་དབང་ཕྱིས་སུ་ནད་དང་མཆོན་
སོགས་ཀྱིས་བཅད་པ་ཉམས་པ་མ་ནིང་སྟེ་མོའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མ་ནིང་ལྟ་དང་། མཆན་
གཉིས་པ་དང་། མོ་མཆན་དང་བཤད་སྟོག་ཅིག་པ་སྟེ་གདམས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཟླ་མཆན་ནམ་
ཁྲག་ཟག་པ་དང་། ཟླ་མཆན་མི་ཟག་པ་དང་། མཆན་མའི་ཤུལ་ཙམ་ཡོད་པའི་མཆན་མ་ཙམ་
ཡོད་པ་སྟེ་མོའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་གྱི་མ་ནིང་ལྟ་སྟེ་མོ་མོའི་མ་ནིང་ལྟ་ཕྱག་གཉིས་སྟོམ་པས་
བརྩམས། ། སྟོ་ཤོས་ལེགས་བཟང་གིས་མོ་མ་ནིང་ལྟའི་གངས་སུ་མཆན་དུག་མ་བགང་བ་མི་
འཐད་དེ། ཅ་བ་དང་མཆོ་མཆན་མཆོ་རྒྱུ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མཆན་ལན་གསུམ་དུ་
འཇུག་བ་དང་། གང་དང་ཉལ་བོ་བྱས་ཆད་ཀྱི་སྦྱེས་པ་འཆི་བར་འཇུག་བའི་མཆན་དུག་མ་
དང་། མཆན་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་ཆོས་མེད་པས་ཟེ་མ་དང་། དུད་
འགྲོ་དང་། ལྷ་སྐྱ་སོགས་མི་མིན་པ་དང་། བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྦྱན་པ་སྟེ་ལུས་ངག་གི་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་
སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཞིང་མིན་པ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོ་ག་མ་
བྱས་སམ་བྱས་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ལན་གཉིས་སྟོང་བ་རྒྱ་
ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། སྐྱ་རིངས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ནམ་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཕུ་སྟེགས་ཅན་
ཞུགས་པ་དང་། མ་བསད་པ་དང་། ས་བསད་པ་དང་། དག་བཙོམ་པ་བསད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱང་བ་དང་། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་
མཆོམས་མིན་སོགས་ལྟ་བུས་པ་དང་། དགེ་སྟོང་མ་རྣམ་དག་མི་ཆངས་སྟོང་གྱིས་སུན་ཕྱང་བ་
དང་། ཅ་ལྷང་འཆབ་བཅས་བྱང་བ་དང་། སྟོན་རབ་ཏུ་བྱང་བ་སྟེ་ཆོ་འདིར་ལས་ལོག་པར་སྦྱད་

བའི་རྒྱུ་པས་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བའི་བར་ཆད་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ་བཅུ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི།
 དགེ་ཚུལ་ལ་ལོ་བདུན་དང་དགེ་སློང་པ་ལ་མངལ་ཤོལ་དང་བཅས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་དང་། དགེ་སློབ་
 མ་ལ་བྱིས་སོ་བཟུང་ན་ལོ་བཅུ་དང་། མ་བཟུང་ན་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དགེ་སློང་མ་ལ་བྱིས་སོ་
 བཟུང་ན་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་། མ་བཟུང་ན་ཉི་ཤུ་སྟེ་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་མ་ལོན་པ་
 དང་། རྗེ་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཞན་པམ་སྟོང་པོ་དང་མཚོ་རྒྱུ་ལས། ལོ་དྲུག་ལོན་པ་ན་
 མངལ་ཤོལ་བཅིས་པའི་ལོ་བདུན་ལོན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་དམ་པ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལས་མངལ་ཤོལ་བཅིས་པ་མང་བ་ཅམ་ལས་རབ་
 བྱུང་དགེ་ཚུལ་ལ་མངལ་ཤོལ་བཅི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་སྟེ་བཞི་དང་། རང་འགྲེལ། རྒྱུ་རིན་
 འཕྲེང་སོགས་སྟེ་མེད་པས་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་ཡང་དབྱེད། གལ་ཏེ་བཅི་ན་མདོར་བསྟུས་སྦྱར་བ་
 ཡིན་ཟེར་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། ། གོས་དཀར་གྱི་ན་པ་སོགས་བྱིས་པའི་ཆ་ལྷགས་དག་དང་ལྗན་
 པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་བའི་ཆ་ལྷགས་ཡོངས་སྟེ་ཉམས་པ་དང་། ཆད་པའི་རྒྱ་ལས་བསྒྲིག་
 པ་ལས་མི་ལེན་པ་དང་བཞི་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་དུ་མི་སྦྱེ་བའོ། ། བཞི་པ་
 ནི། ལྷ་སྟེགས་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྗན་པ། སྦྱེ་བའི་ཆོ་ལེན་སེམས་ལོག་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
 གཟིར་ཏེ་རང་དབང་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཁྱོ་བས་རང་དབང་མེད་པར་སེམས་འཁྲུགས་པ་
 དང་། གཏི་ལྷག་གི་དབང་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐོབ་ཤེས་མེད་པ་དང་ལྷ་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྦྱེ་
 བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། བྱད་མེད་འབྲེ་བའི་སྦྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱིས་དབ་པ་
 དང་། དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ནི་མཚན་མ་གྱུར་ན་སྦྱེས་པ་པ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་སྟེ། གཞན་སྟེ་
 ཞིང་། ལྷང་དང་ཀམ་ཤུ་ཉམ་ལས། བྱད་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་ནི་སྐབས་མཚམས་མེད་བཞི་ལས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། མའི་བར་ཆད་ཁོ་ནར་བཞག་པ། སྦྱེས་པ་འབྲེ་བའི་བྱད་མེད་དང་། སྟོན་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བ་དང་། དགེ་སློང་མའི་པམ་པ་སྟུན་མོང་མིན་པ་བཞི་དང་། བྱད་མེད་སྐབས་ཀྱི་རང་རང་
 གི་ལོ་གྲངས་མ་ལོན་པ་སོགས་ཡོད་ལ། གཞན་རྣམས་གཉིས་ཀར་བཞག་པ་ཡིན་པས་སྟུན་མོང་
 ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། ། བྱད་མེད་ལན་གཅིག་བབས་ན་མི་སྦྱེ་བའི་སྦྱེས་
 པ་ལན་བདུན་དུ་བབས་ན་སྦྱེས་ལ། ལན་བརྒྱད་བབས་ན་མི་སྦྱེ་བས་དེ་བར་ཆད་གང་ཡིན་ཞེ་

ན། ལན་བརྒྱད་བབས་པའི་ལས་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱིས་མི་སྤྱེ་བའོ། ། དགེ་སློང་མ་ལ་མི་
ཆངས་སྤྱད་ཀྱིས་སུན་ཕུང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་མི་ཆངས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་རེག་པ་དང་
བཀའ་པའི་ཆོ་སམ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚིག་ཚུལ། རྒྱུ་ལས། འོ་ན་སུན་ཕུང་བ་
རི་ལྟར་ནམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཞེས་དང་། བསྟུ་བ་ལས། སྤར་ལུས་ལ་རེག་པར་བྱས་ལ་ཕྱིས་མི་
ཆངས་པར་སྤྱད་པ་ནི་དགེ་སློང་མ་སུན་ཕུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དག་གིས་བསྟན་ཅིང་།
ལན་ལ་མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཐད་ཀ་རྣལ་མའི་ལན་དང་། སྤྱིད་ཆོད་ཀྱི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མི་ཆངས་སྤྱད་ཁོ་ནའི་ཀུན་སློང་གིས་རེག་པ་དང་ལུས་བཀའ་བྱས་པ་མི་ཆངས་སྤྱད་ཀྱི་སྦྱོར་
བའི་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་ཀྱི་པམ་པ་དངོས་གཞི་མིན་པས་སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས། འོ་མ་པ་དང་ཉུག་པ་
ཉམས་སུ་མ་སྦྱོང་བའི་དགེ་སློང་མ་ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་ནའོ། ། ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་སྤྱིད་
ཆོད་ཀྱི་ལན་ནི། མཆན་རིང་ལྟ་བུས་ལངས་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཀྱིས་ལུས་གཞན་ལ་རེག་པ་དང་
བཀའ་པ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་མི་ཆངས་སྤྱད་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱོང་ནས་དགེ་སློང་མ་སུན་ཕུང་
བ་བྱེད་སྤྱིད་པས་སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས། ཡང་ན་སྦྱེས་པའི་ལུས་ལ་མ་རེག་པའི་དགེ་སློང་མ་
ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་ན་གང་ཟག་དེ་དགེ་སློང་མ་སུན་ཕུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་མི་སྤྱེ་བ་དེར་བངས་ཆེན་པའི་སྒྲིམ་ལྟར། གནས་དབྱུང་
བྱས་པ་བཟོད་གསོལ་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་གནས་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྒྲུགས་ཀྱི་རྟགས་ཅན་
གཉིས་བསྟན་ལ་སྦྱོར་གནས་པར་མི་བྱ་བ་རྩ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་པ་བྱ་སྟོན་
ལས་རྒྱལ་ལྟར་རོ། ། ལྷ་སྒྲུགས་ཅན་ལྷགས་པ་ལ་སྦྱར་རངས་མཐའ་ཅན་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུགས་ཅན་ལྷགས་
པའི་དོན་ནི། རང་བྱུང་བྱས་པ། ལྷ་སྒྲུགས་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པ། ཆོས་འདི་བའི་རབ་བྱུང་གི་
གོས་བོར་ནས་ལྷ་སྒྲུགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ནམ་ཆ་ལྷགས་བྱེད་བཞིན་ལྷ་སྒྲུགས་པའི་གནས་
དེར་སྦྱར་རངས་ཤར་བའི་བར་གནས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུགས་ཅན་
ལྷགས་པ་ལ། ལྷ་སྒྲུགས་པ་དངོས་དང་དེ་འདྲ་བ་བོན་པོ་སོགས་ལྟ་བུས་ལྷ་བ་དེ་ལ་མོས་པ་མ་
དོར་བཞིན་དགེ་འདུན་ཀྱི་ལས་ལན་གཉིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པར་བྱབ་
བསྟན་བྱེད་དོར་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་ཡང་རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་

དང་འདྲའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟ་སྟེགས་དངོས་སམ་དེ་འདྲ་བ་བོན་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཕྱོགས་
 དེ་ལ་མོས་པ་མ་དོར་བཞིན་དུ་དགོང་འདུན་གྱི་བྱ་བ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལན་གཉིས་ཉམས་
 ལྷ་ཕྱོང་ན་ལྟ་སྟེགས་ཅན་ཁྱེགས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པ་སྦྱར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་རྒྱུར་བྱས་པ་བབས་ནས་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ན་བྱ་རྒྱུར་གྱི་རྩ་ལས་
བསྐྱོག་པའི་ཆད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ། རྩ་བར་གཞིའི་སྐབས་འདིར་བསྟེན་པར་རྩོགས་ན་
 བཟོད་པ་གསོལ་བེན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བསྟེན་པར་རྩོགས་ན་ཞེས་བར་
ཆད་ཡིན་ཡང་སྒྲིམ་པ་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། **ཁྱེ་བའི་**སྐབས་འདིར་རྩ་ལས་
 བསྐྱོག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གནས་ནས་ཕྱང་བ་ལ་ཡང་མི་སྦྱོར། ཞེས་མི་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་མི་
འགལ་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རྩ་མ་གནས་ཕྱང་བབས་པའི་སྦྱོར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྦྱོར་པ་ལན་བདུན་བབས་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གནས་ཕྱང་བབས་པའི་**བྱད་མེད་**གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ཏེ། བྱད་མེད་སྟོན་རབ་དུ་བྱུང་བ་བར་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་**ཟེར་**བ་མི་འཐད་དེ། ཁྱེ་བའི་
 སྐབས་ལྟ་སྟེགས་པ་མི་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་སྦྱོར་པ་དང་བྱད་མེད་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱད་མེད་**སྟོན་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་****ཐུན་ཆོགས་**གྱི་སྐབས་ལྟ་སྟེགས་པ་**བཀག་**བེན་པའི་
 ཕྱིར་ན་སྐར་ཡང་ཁྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་བཀག་ན་**སྦྱོར་**སྦྱོར་དུ་འཇུག་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 རྩ་མ་གནས་ཕྱང་ལས་གཞན་**བཞིགས་**སྦྱང་སྦྱང་འགྲེད་ཀྱི་བྱ་རྒྱུར་**བཞི** ལོ་གང་རུང་བྱས་པ་
 ལ་དགོངས་ཏེ། གཞིའི་སྐབས་ལྟ་སྟེགས་རྩ་བར། རྩ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཆད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞེས་པ་
 ལས་གནས་ཕྱང་མ་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གནས་**དབྱུང་བདུན་**ལ་དགོངས་ཏེ། ཁྱེ་བའི་སྐབས་
 གྱི་རྩ་བར། རྩ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གནས་ནས་ཕྱང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ་**མི་འཐད་**དེ། ཕྱི་མ་ཁྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཆད་པའི་རྩ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གནས་
 དབྱུང་བདུན་བཞེད་པར་མ་ཟད་**རྩ་མ་**གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལ་**འང་**གནས་**དབྱུང་**བདུན་འཛོག་
པར་འྲིམ་དང་ལུང་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་མའི་སྐབས་ཀྱི་ལུང་གཞི་ལས། མ་མཐོང་
 བ་གནས་ནས་ཕྱང་བ་བབས་པ་གནས་དེར་ཕྱིར་འོང་ནས་ལུང་བ་མཐོང་གིས་བདག་རབ་དུ་
 དབྱུང་དུ་གསོལ། ཟེར་ན་རབ་དུ་དབྱུང་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། **རང་ལུགས་**ལ་

གཉིས་ཀ་ནན་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་འཐབ་བཀོལ་སོགས་དག་གིས་མི་གཏོང་བར་འབྲ་ན་ཡང་ཞེ་ནས་
བཏང་བ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་མ་བཏང་བ་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་མི་འགལ་ལོ། ། ལས་ཆོག་
གསེར་མདོག་ལས། ནན་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་ཆད་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་པ་འབྲའང་འཁྲུག་ལོང་གི་རྒྱ་འཐབ་
བཀོལ་སོགས་བཏང་མ་བཏང་ལ་དགོངས་གསུངས་པ་ལ་ཁུངས་གང་ཡང་མེད་པས་མི་འཐད་
དོ། ། གཉིས་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་ལ། རྒྱལ་བོས་བཀྲའས་པ་སོགས་རྒྱལ་བོས་མ་གནང་བ་
དང་། རྒྱལ་བོས་བཀྲའས་པ་ནི་སློན་པོའི་མཆོག་གམ་རུ་བའོ་ཞེས་བཤད་པའང་ཡོད་ཅིང་།
ཕན་ཆོགས་འགྲེལ་བར་རྒྱལ་བོས་བཀྲའས་པ་ནི། སློའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱུངས་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་
དོན་ལ་རྒྱལ་བོའི་ལས་ཀ་འཛིན་པའམ། གཡོག་བྱེད་པ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པ་ཞིག་སྟེ། སྐད་
དོད་ལ་སྒྲུབ་ཞེས་འབྲུང་བ་གཡོག་གམ་ཁོལ་བོ་ལ་འཇུག་པས་སོ། ། བྱ་དང་བྱ་མོ་པ་མས་མ་
གནང་བ་དང་། རྒྱུ་མ་ཁྱོ་བོས་མ་གནང་བ་དང་། བྱ་རྩེ་བོའམ་དེ་ལས་དབང་ཆེ་བས་མ་
གནང་བ་ནམས་སྟོམ་པ་སྦྱེའང་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འབབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་
བར་ཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ཁུད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་ཞེ་དུག་ཡོད་པ་ཤུ་ཉམ་ལས། མཛོ་དང་།
འབྲུམ་བྱ་འབྲུ་ཆེན་པོ་དག་ཡོད་པའི་འབྲས་ཀྱི་དང་། འབྲུམ་བྱ་ཕྱ་མོ་དག་ཡོད་པའི་ཕོ་ལ་མིག་
ཀྱི་དང་། འབྲུམ་བྱ་ཕྱ་མོ་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་རྡོལ་ཞིང་ཅ་རྒྱུད་མཐོང་བའི་འབྲུམ་
ཕྱ་ན་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲ་ཁྲ་བོ་ཡོད་པའི་ཤ་བཀྲ་དང་། གཡལ་ན་པའམ་གཡལ་འབ་ནག་
འཛོག་པའི་ཁྱི་རྩོ་དང་། གཡལ་ན་པ་དང་འབྲ་བ་ནག་མི་འཛོག་པའི་གཡལ་བ་དང་། གཡལ་བ་
ལས་སྟོག་པ་ལྡང་བས་སྟོག་པ་དང་། མེ་དབལ་ལམ་རྐང་ལྟ་དང་། ཁོང་སྟེམ་པའི་སྟེམ་ཀྱི་ནད་
དང་། སོགས་སྟེམ་བསྟུས་པ་ལུས་སོགས་སྟེམ་པ་དང་། རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་འཁྲུགས་པ་ལས་
བྱ་ན་པ་ཉམས་པའམ་གདོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བརྩེད་ཀྱི་བྱེད་དང་། བཀྲེས་པའི་ནད་དམ་
བཀྲེས་རྩབ་ཀྱི་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོག་སྦྱ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱ་རྩབ་ཀྱི་དང་། རྐང་པའི་ནད་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྐང་འབམ་ཀྱི་དང་། བཤང་གཅི་གཉིས་ལམ་གཅིག་ནས་འོང་བའི་མཆོན་བར་རྡོལ་

བ་ེད་དང་། བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པའི་རིམས་ེད་དང་། རབ་ཏུ་གཏུང་བའི་རིམས་བྲག་ེ་མོ་
 དང་། ཉི་མ་གཅིག་ནས་འབྱུང་བའི་རིམས་ཉིན་གཅིག་པ་ེད་དང་། གཉིས་ནས་འབྱུང་བའི་ཉིན་
 གཉིས་པ་ེད་དང་། གསུམ་ནས་འབྱུང་བའི་ཉིན་གསུམ་པ་ེད་དང་། ཉི་མ་བཞི་ནས་འབྱུང་བའི་
 རིམས་ཉིན་བཞི་པ་ེད་དང་། འདི་དག་ལ་ཕྱན་ཆོགས་འགྲེལ་བར་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡོད་པས་
 དེར་ལྟོས། རྒྱང་མཐིམ་བད་ཀན་འབྲུགས་པའི་འདུས་པ་ེད་དང་། ཉིན་རེ་ལ་རིམས་ཀྱི་བེན་པ་
 དང་འཆོ་བ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་རིམས་ཉིན་རེ་བ་ེད་དང་། ཉྀག་ཏུ་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཉྀག་
 པའི་རིམས་ེད་དང་། སོས་ཤིང་སྐྱར་ནས་འོང་བའི་རིམས་ལྡང་བྱབ་ེཔ་དང་། བགས་པའི་
 ནད་ཚུ་མེར་རྟག་ཁྲག་ཏུ་སོང་བའི་བྱ་བ་ེད་དང་། བཟའ་བཏུང་བྲགས་པས་མ་ཁུ་བའི་ནད་དམ་
 གསུད་ེཔ་དང་། སྐྱེགས་ེཔ་བྱེད་དང་། སྐྱོ་ལུང་ེཔ་དང་། སྐྱོག་རྒྱང་གི་ནད་དབྱགས་མི་བདེ་ེཔ་
 དང་། ལྟོག་བའི་བྱག་གམ་ལྟོག་ེཔ་དང་། ཡན་ལག་སོགས་ལ་གཟེར་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 ཟུག་ེཔ་དང་། མ་ཁུ་བ་འདྲིལ་ེཔའི་སྐྱན་དང་། ཁྲག་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྲག་ནད་ེཔ་དང་།
 མཐིམ་པ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཐིམ་ེཔ་ནད་དང་། བཤང་ཁའམ་གཞང་ཁའི་ནད་ཏུ་འབྱུམ་
 བྱའི་ནད་ཡོད་པའི་གཞང་འབྱུམ་ེཔ་དང་། དང་ཁ་ལོག་པས་སྐྱུག་བྲོ་བ་ེཔ་དང་། གཅིན་ནད་
 དམ་ཚུ་འགག་ེཔ་དང་། བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ཀྱང་ལུས་དུབ་པས་ེངལ་བ་དང་། ལུས་ཆ་
 ེཔ་དང་། རྩེབས་ལོགས་ེཆ་བ་དང་། རུས་པའི་གཏིང་ནས་ཟུག་རྩ་ཡོད་པའི་རུས་པ་ལ་ཟུག་
 ེཔ་ལྟེ་ཆོག་གིས་བེན་པ་ཞེ་གསུམ་དང་། དེའི་ལྟེང་དུ་ལུས་སྐྱོར་མི་བཟོད་པ་དང་། སེམས་
 བྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གཟེར་ེཔ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་གསུམ་
 བསྐྱན་པས་ཞེ་བྱག་བྱས་ན་ཡིག་ཆ་དང་ལས་ཆོག་ལས། འདི་ལྟ་བུ་གཞན་དག་ཀྱང་ཞེས་པའི་
 དགོངས་པར་འགྲོ་ཞེས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྟོམ་ལྡན་མངོས་པའི་བར་ཆད་ལ། ལུང་གཞིར། མཐིག་མ་པན་ཆད་མེད་པའི་
 ལག་རྩམ་དང་། སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་རྒྱང་རྩམ་དང་། ལག་པའི་སོར་མོ་སྐྱལ་གྱི་གདེངས་ཀ་
 འདྲ་བར་རྒྱུ་པོར་འདས་པ་བརྒྱང་དབྱག་མི་རུང་བ་ེད་དང་། ཡ་མཚུ་མ་མཚུ་གཉིས་མེད་པའི་
 མཚུ་མེད་དང་། ལུས་ལ་ཁབ་སོགས་ཀྱིས་གཙགས་ཏེ་སྐྱག་ཆ་སོགས་ཀྱིས་བྱི་རྩེས་ལྟ་བུ་དོད་

པའི་ཆ་མཚན་“ཅན་དང་། ཀླན་ཆེས་པ་ལོ་བདུན་ཅུ་ཡན་ཆད་”ལོན་པ་དང་། གཞོན་ཆེས་པ་ལོ་
བཅོ་ལྔ་མ་ལོན་པ་བྱ་རྒྱུ་སྒྲོད་མི་”རུས་པ་དང་། བྱ་རྒྱུ་བསྒྲོད་རུས་པ་ལོ་བདུན་མ་ལོན་པ་
དང་། ཀླང་པ་འཐེང་ཞིང་ལེབ་ལེབ་པོར་འགོ་བའི་འཐེང་“པོ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྲད་བྱད་ཅིང་བཤལ་
ཏེ་འགོ་བའི་སྤྲད་”འཆལ་དང་། བསྐྱའི་ཕྱགས་རྒྱུང་བྱ་ཚོད་འགྲོས་ཀྱིས་ཉམས་པར་གྱུར་པའོ། །
ཞེས་རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུ་ལས་སོ། ། མིག་ཡ་གཅིག་ཞར་”བ་དང་། མཁྱིག་མའི་ཕྱགས་ན་མཚན་
མ་ཙམ་གྱི་ལག་པ་ཡོད་ཅིང་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ་ལག་སོར་རྒྱུ་པོར་”འངས་པ་དང་། བྲང་དང་
སྤལ་ཆོགས་ཞོམ་པའི་སྒྱུར་”པོ་དང་། ལུས་ཏ་ཅང་ཆུང་བྲག་པ་མིའུ་མུང་དང་། རྒྱོག་མ་ལ་”ལྷ་
བ་ཡོད་པ་དང་། སྤྲ་མི་རུས་པའི་”སྤྱུགས་པ་དང་། རྟོན་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་མི་ཐོས་པའི་འོན་”པ་
དང་། ལག་པ་གཉིས་ལག་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུག་བཞིས་འགོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཐུམ་”བྱ་
དང་། ཀླང་”བམ་དང་། བྱད་མེད་ཤས་ཆེར་བསྟེན་པས་མཐུ་དང་གཟི་བརྗིད་ཉམས་པ་བྱད་མེད་
ཀྱིས་བྱབ་”པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་ངལ་ཆད་ཅིང་བྱབ་”པ་དང་། མི་གང་ཞིག་ལམ་བྱ་འགོ་བྲགས་
པའི་ཕྱིར་ལམ་ཀྱིས་ངལ་ཆད་ཅིང་བྱབ་”པ་རྣམས་དང་། གང་ཟོས་མ་ཞུ་བར་ཐུར་བྱ་རི་བཞིན་
འབྱུང་བ་ཡ་བཟོ་”མ་ལུག་དང་། ཡང་ན་ཀླང་པ་ལྷགས་སྒྲོག་གིས་ཉམས་པ་ལྷགས་སྒྲོག་ལས་གྲོལ་
ཡང་བཅིངས་པ་བཞིན་བྱ་འགོ་བ་ནི་སྒྲོག་”ཤོལ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་རྒྱུ་ལས་སོ། ། ལང་ཆོ་ལ་མ་
བབས་པར་རྒྱས་ཉམས་དོད་པའི་གཏའ་”གམ་དང་**ཉེར་བཞི་**ཡོད་ལ། **ཕྱན་ཆོགས་**ལས། ཡུང་
བས་ཁ་བསྐྱར་ལྟ་བུའི་**སྤྲ་**ལེར་དང་། **སོགས་**སྤྲས་བསྐྱར་པ་སེལ་རྒྱེད་སྤྲ་ལྟ་བུ་ལེར་སྤྲ་དང་། །
རམས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་སྤྲ་ལྷང་”ཁུ་ཁ་དང་། ཞེས་རྒྱུ་ལས་སོ། ། མའི་མངལ་ནས་སྤྲ་
དཀར་པ་དང་། སྤྲ་ལ་མདོག་སྤྲ་བས་སྤང་ཆེན་གྱི་སྤྲ་”འདྲ་བ་དང་། མགོ་བཅས་བུམ་ལྟར་སྤྲ་
”མེད་པ་དང་། མགོ་ལ་སྤལ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡོད་པ་མགོ་འབར་”འབྱར་ཅན་དང་། མགོ་ཆད་
ལས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་སྤང་”པོ་ཆེ་དང་། ལུས་ཏ་ཅང་སྤོམ་”པ་དང་། འབྲས་ཀྱི་སྤལ་སྤེབས་པ་ལྟ་བུའི་
ལུས་སྤེབས་པ་”འདྲ་བ་དང་། བོང་བུའི་མགོ་ལྟ་”བྱ་དང་། སྤག་གི་”མགོ་ལྟ་བྱ་དང་། མགོ་གཉིས་
”པ་དང་། དཔལ་བ་ཡན་ཆད་མེད་པའི་མགོ་”ཆུང་དང་། མི་གང་དག་གི་རྣ་བ་སྤང་ཆེན་གྱི་རྣ་
”བ་འདྲ་བ་དང་། ཉེར་རྣ་བ་”འདྲ་བ་དང་། བ་ལང་གི་རྣ་”བ་འདྲ་བ་དང་། སྤེལ་རྣ་”བ་འདྲ་

བ་དང་། བོང་བྱའི་ན་བ་^༡འདྲ་བ་དང་། སག་གི་ན་བ་^༡འདྲ་བ་དང་། ན་བ་ཡ་^༡གཅིག་པ་དང་།
 ན་བ་^༡མེད་པ་དང་། མིག་ཅན་ན་དམར་པོ་ལྟར་^༡དམར་པ་དང་། མིག་ཀོང་ཏ་^༡ཅང་ཆེ་བ་དང་།
 མིག་ཚུང་ཞིང་^༡བསྐྱམ་པ་དང་། ལྷག་པའི་མིག་ལྟ་བུ་མིག་ཏ་^༡ཅང་སེར་བ་དང་། མཆིང་བྱ་ལྟར་
 འོད་འཆར་^༡བའི་ཤེལ་མིག་དང་། མིག་ཚུ་བྱར་ལྟ་བུར་བྱི་རོལ་ཏུ་^༡སློ་བ་དང་། སྐྱེས་ཅམ་ནས་
 མིག་ཡ་^༡གཅིག་པ་དང་། མིག་^༡མེད་པ་དང་། ལྷ་སྐྱང་ཆེན་གྱི་ལྷ་^༡འདྲ་བ་དང་། ཉའི་ལྷ་^༡འདྲ་
 བ་དང་། བ་ལང་གི་ལྷ་^༡འདྲ་བ་དང་། སྤུའི་^༡ལྷ་འདྲ་བ་དང་། བོང་བྱའི་^༡ལྷ་འདྲ་བ་དང་། སག་
 གི་^༡ལྷ་འདྲ་བ་དང་། ལྷའི་བྱ་ག་གཅིག་པའི་ལྷ་^༡སྐྱབས་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་མེད་^༡པ་དང་། ཀོས་
 ཀོ་སྐྱང་ཆེན་གྱི་ཀོས་ཀོ་^༡འདྲ་བ་དང་། ཏ་ཀོས་^༡འདྲ་བ་དང་། བ་ལང་^༡ཀོས་འདྲ་བ་དང་། སྤུ་
 ཀོས་འདྲ་^༡བ་དང་། བོང་ཀོས་འདྲ་^༡བ་དང་། སག་ཀོས་འདྲ་^༡བ་དང་། ཀོས་ཀོ་གཡས་གཡོན་
 གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཀོས་སྐྱང་^༡དང་། ཀོས་ཀོ་མེད་^༡པ་དང་། སྐྱང་ཆེན་གྱི་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་།
 ཏ་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་། བ་ལང་གི་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་། སྤུ་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་། བོང་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་།
 སག་སོ་འདྲ་^༡བ་དང་། སོ་བར་མེད་པར་འདུས་པའི་སོ་གཅིག་^༡པ་དང་། སོ་གཅིག་བྱ་གེར་རེ་
 འདུག་པའི་སོ་གཅིག་^༡པ་དང་། སོ་མེད་པ་^༡དང་། མགུལ་བ་ཏ་ཅང་རིང་^༡ཆེས་བ་དང་། མགུལ་
 བ་མེད་ཅིང་ཐལ་གོང་ལ་མགོ་འབྱར་བའི་^༡འཛིང་རུབ་དང་། མགོ་མདུན་དུ་གྲག་པས་མིག་སྤྲག་
 པ་དང་མཉམ་པར་ལྟ་བའི་སྤྲག་^༡མིག་དང་། སྤྲག་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་མིག་ཡོད་པའི་སྤྲག་^༡མིག་
 དང་། ལུས་ཆེས་^༡སྐྱར་བ་དང་། སོ་མཆན་^༡ཆད་པ་དང་། རྒྱུག་སྤྲུག་ཞི་རྒྱང་གིས་བསྐྱུགས་པར་
^༡ལྟར་པ་ཞེས་རྒྱུ་དང་། ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཞེས་འབྲེལ་ཆུང་ལས་སོ། རྒྱུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡ་^༡གཅིག་
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱུག་པ་མེད་^༡པ་དང་། ལུས་བོང་ཏ་^༡ཅང་རིང་བ་དང་། ལུས་བོང་དང་རྒྱང་ལག་
 ཏ་ཅང་^༡སྐྱང་བ་དང་། ལུས་སྐྱེམ་^༡པོ་དང་། ཚོལ་བ་ཆུང་དུས་ཀྱང་དབྱུགས་རྫོགས་པ་སོགས་མ་
 འོས་པར་ངལ་སྐྱེན་^༡པ་དང་། ཤ་མདོག་སྤྲོ་ཆེས་^༡པ་དང་། སེར་ཆེས་^༡པ་དང་། དཀར་ཆེས་^༡པ་
 དང་། དམར་ཆེས་^༡པ་དང་། རྒྱང་ཡོན་ནམ་^༡ཀྱོལ་བོ་དང་། རྒྱང་པ་གཅིག་གི་སྤྲོང་གཅིག་འདོར་
 ཞིང་འགོ་བ་ལུས་^༡ཉམས་པ་སྟེ་**དོན་བཞི་དང་།** ལུང་**ཞུ་བར།** སོར་མོ་ནམས་འབྱར་ཏེ་སེན་མོ་
 གཅིག་པའམ་སོར་མོ་མ་འབྱར་བར་སེན་མོ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པས་**སེན་མོ་གཅིག་**^༡པ་དང་། **ལ་**

སོགས་པ་ལག་པ་དང་དབྱང་མགོ་གཉིས་སྟག་པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྱར་ཅིང་སྤྱིངས་ཡིག་རྒྱས་བཏབ་
པ་འདྲ་བའི་ལག་པ་འཇས་ཏེ་ལྟོབས་ཀྱི་པ་དང་། གཞོགས་བྱེད་སྒྲིམ་པའི་གཞོགས་བྱེད་འཇས་ཀྱི་པ་
དང་། མགོ་ཕོ་མཚན་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བའི་མགོ་སྦྱང་དང་། སྦྱོན་ཐབས་མཁན་གྱི་སྦྱར་ལྟ་སྦྱོར་
ཅན་དང་། རྒྱབ་སྦྱར་པོ་དང་། མདུན་དེ་པོ་དང་། རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་སྦྱར་སྦྱར་བ་
དང་། སོར་མོ་དུག་པ་དང་། སོར་མོ་འབྱར་པ་དང་། ལག་མཐིལ་ཅམ་ལས་སོར་མོ་མེད་པ་དང་།
མིག་གི་པགས་པའི་ནང་དུ་རྩི་མ་སྦྱོར་བ་མིག་རྩི་མ་ནང་དུ་བྱུག་པ་དང་། མིག་ནེ་ལེའམ་སྟེ་
མོང་གི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། མིག་སེར་སྦྱོར་ལྟ་བུ་པ་སྦྱོར་བོའམ་ལྟག་པའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། མིག་གི་
གྲ་བྱར་གཡས་གཡོན་གོ་ལྟོག་པའི་མིག་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྷ་གོང་མེད་པར་མིག་གི་གཡས་
གཡོན་འབྲེལ་བས་མིག་བར་འདྲིངས་པ་དང་། མིག་བར་བར་བྱེད་ལྟར་འཕྱང་བས་མིག་སྒྲོ་བ་
དང་། རྩི་མ་མེད་པའི་ཤུལ་ཁྲག་ལྟར་དམར་བའི་མིག་སྒྲོའོ་དང་། མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྷག་ཤུད་གྱི་
རི་མོ་ལྟར་སྦྱོར་པའི་མིག་སྦྱོང་གཉིས་ཡོད་པ་མིག་སྦྱོང་པོ་དང་། མིག་སྦྱོང་ཉ་ཅང་ཆེ་བས་མིག་
པོ་ཆེ་དང་། འདི་ལ་འགྲེལ་ཆུང་ལས། མིག་ཡངས་པ་དང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། མིག་གི་དབྱས་ན་
འདྲིངས་བུ་ཡོད་པའི་འདྲིངས་པ་ཅན་དང་། མིག་ཤུ་བ་ཅན་དང་། མིག་འབྲུམ་བུ་ཅན་དང་། རྩ་
བ་སེར་ཆེས་པ་དང་། དཀར་ཆེས་པ་དང་། དམར་ཆེས་པ་དང་། རྩ་བ་གཅིའུ་འདྲ་བ་བུ་གྲ་
ཅན་ནམ་སྦྱབས་ཅན་དང་། བྱི་རྩོ་དང་བཅས་པའི་རྟག་ཏུ་གཡའ་བ་ཆུང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཤུ་བ་
རེ་གཉིས་ཅམ་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་བྱི་རྩོ་འཕྱང་པ་འབྲིང་དང་། བྱི་རྩོ་ཆེ་བ་དང་། རྩིག་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕོ་མཚན་གཡོགས་པས་སྒྲོག་པའི་ནང་དུ་ཕོ་མཚན་རུབ་པ་དང་། ལེགས་ཉེས་
དང་བསྐྱེན་པར་རྩོགས་མི་ཤེས་པའི་སྦྱོན་པ་དང་། ལྷེ་གཏན་མེད་པ་དང་། རྩིས་ཅམ་ནས་
རྒྱང་པ་གཅིག་པའམ་ལག་པ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱང་པ་དང་ལག་པ་ཡེ་མེད་པ་དང་། ཡུང་གི་
ཁ་དོག་ལས་གཞན་པའི་སྦྱོར་པོ་དང་། མགོ་སྦྱང་པོ་ཆེའི་ལྟ་བུ་དང་། མགོ་རྩི་ལྟ་བུ་དང་།
བྱི་རྩོ་ལྟ་བུ་དང་། བ་ལང་གི་ལྟ་བུ་དང་། ལྟག་གི་ལྟ་བུ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་། ཉའི་
ལྟ་བུ་དང་། སྦྱུལ་གྱི་མགོ་ལྟ་བུ་དང་། མགོ་ལྟག་པ་ནས་དབྱུལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་རིང་བ་དང་།
ལྟས་གཅིག་ལ་མགོ་མང་བ་དང་། མགྲུལ་བ་ཁྲེམ་གཉེར་དུ་འདུག་པ་ཤིང་ཉ་ལའི་གཉེར་མ་

ལྷ་བྱ་དང་། སྐངས་པས་དུབ་པ་དང་། འགྲོ་བ་འཆག་གི་སྒྲིབ་ལས་གིས་པ་དང་། སྤང་
 འགྲོ་བ་དང་། འདི་ལ་རང་འགྲུལ་ལས། སྤང་གྲོལ་བ་ནི་རྒྱན་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་སྤྲིང་རྩེ་
 མེད་པ། བསད་བྱ་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་འབྲུང་ངོ་། ། སྤར་གྱི་ལུང་གཞིའི་ཉེར་
 བཞི་དང་། སྤན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་བཞི་དང་། ལྷ་བའི་ལྷ་བཅུ་སྟེ། དེ་དག་བསྐྱེམས་པས་དབྱིབས་
 དང་ཁ་དོག་ལ་བརྟེན་པའི་མཛེས་པའི་བར་ཆད་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། ། ལུང་གཞིར་ཉེར་
 གསུམ་ལས་མི་གསལ་ཡང་སྤར་ལྷར་གཞོན་ཆེས་ལ་གཉིས་བྱས་ན་རང་འགྲུལ་རྒྱུ་རིན་འཕྲེང་
 སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཨེ་འགྲོ་སྟེ། སྤན་ཆོགས་སུ་ཆོག་བེན་ལ་དོན་གཉིས་ལས་མི་གསལ་
 ཡང་། སྤར་ལྷར་སོ་གཅིག་པ་ལ་གཉིས་དང་། སྤག་མིག་ལ་གཉིས་བྱས་ནས་དོན་བཞི་བྱས་ན་
 རིན་འཕྲེང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲོ་ཞིང་། ལྷ་བར་སེན་གཅིག་ནས་སྤང་གྲོལ་བའི་བར་ལྷ་
 བཅུ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་གསལ་ཡང་། རྩ་བའི་སྤོམ་ལས་མིག་ནི་ལྷག་པ་སྤྲིན་པོ་ལྷ་བྱ་དང་། ཞེས་
 དེ་གཉིས་སོ་སོ་དང་། ཀླང་གཅིག་ལ་ལག་གཅིག་ལས་མེད་ཀླང་ལག་མེད། ཅེས་ཀླང་གཅིག་
 ལག་གཅིག་སོ་སོར་བགྲང་ནས་སྤང་གྲོལ་བ་མ་བགྲང་བར་ལྷ་བཅུ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་
 པའི་མིག་དང་སྤྲིན་པོའི་མིག་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅུ་ལས། དོན་སེར་སྒྱུ་དང་རྒྱུ་པོ་ལས་ལོགས་སུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། མིག་ལྷག་པའི་མིག་ལྷ་བྱ་ཞེས་པ་ནི་གང་གི་མིག་ལྷག་པའི་མིག་ལྷ་
 བྱའོ། ། ཡང་ན་སེར་སྒྱུ་ལ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་པོའི་མིག་འདྲ་བའོ། ཞེས་དང་། མཆོ་མཆན་ལས།
 མིག་ལྷག་པའི་ལྷ་བྱ་མིག་སེར་སྒྱུ་བ་རྒྱུ་པོ་སྤྲིན་པོའི་མིག་འདྲ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཀླང་ལག་གཅིག་པ་སོ་སོར་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷར་ན་ཀླང་ལག་མེད་པའང་སོ་སོར་བགྲང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པའི་དོན་ཏེ། ཀླང་པ་མེད་པ་དང་།
 ལག་པ་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་ལན་གང་ཡང་མེད་དོ། ། ལྷ་བཅུ་པོ་འདི་བོད་
 དུ་འགྱུར་བའི་ལུང་ལྷ་བ་ན་མི་སྤང་། ཁ་ཅིག་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་ལས་རྒྱན་ཆེས་གཞོན་ཆེས་སྟགས་
 པ་འོན་པ་རྒྱང་བམ་ཅན་དུབ་པ་བཞི་ཡ་བམ་ལྷག་སྟེ་བཅུ་པོ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སྒྲིན་
 ཆགས་པ་མིན་པས་ལྷག་མ་བརྒྱ་སོ་བརྒྱད་དུ་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བྱས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་
 ལྷར་ན་སྟེན་པ་དང་། སྤང་གྲོལ་བ་སོགས་ཀྱང་དབྱིབས་སོགས་ལ་སྒྲིན་ཆགས་པ་མིན་པ་སྤུ་མ་

བརྩ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ་ཀླན་ཆེས་སོགས་འགྲོ་འདུག་སོགས་ཀྱི་ལུས་དབྱིབས་ལ་
སྦྱོན་ཆགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པོ། ། བར་ཆད་ཅན་དང་བར་ཆད་འགལ་བས་མ་ནིང་
མཚན་གཉིས་པ་སོགས་བར་ཆད་མིན་པའི་ཞིབ་ཆ་ཨེ་དགོས་དཔུང། བརྩ་ཞེ་བརྩུང་ལས་ཁ་དོག་
ལ་སྦྱོན་ཆགས་པ་དུ་ཡོད་དང་། དབྱིབས་ལ་སྦྱོན་ཆགས་པ་དུ་ཡོད་དང་། དེ་དག་གི་བར་ཆད་ལ་
གང་འཇོག་སོགས་དཔུང་བྱ་མང་ཡང་སྤྲོ་ཁིང་། མཐའ་དབྱེད་དང་སྐྱོམ་ལས་བརྩ་སོ་བརྩུང་ཅེས་
པ་ཡི་གེ་མ་དག་གོ། རིགས་སྦྱོན་གྱིས་མཛེས་པའི་བར་ཆད་གསུམ་མཐ་རྒྱག་ཡོད་དེ། ལུང་གཞི་
ནས་གསུངས་པའི་**ལྷམ་མཁན་ནམ་གོ་**ཐག་མཁན་དང་། **གདོལ་**པ་རིགས་འདྲ་དང་། **གཡུང་**
པོ་ལྷ་ལྷོ་དང་གསུམ་མཐ། **ལ་སོགས་**པས་བསྟུས་པ་མེ་རྟོག་འཕྲིང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གཤེད་
མ་དང་། སྤྲིག་མ་མཁན་དང་། གཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་དང་། ཤིང་རྟ་མཁན་ལ་སོགས་པ་དང་།
གསལ་ཤིང་མཁན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆང་འཛོང་ལ་སོགས་པ་**རིགས་ཀྱི་**སྒོ་ནས་མཛེས་པའི་
བར་ཆད་**རྒྱག་**ཡོད་དོ། ། ཅ་བར། རབ་རྩ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོངས་པ་ལ་སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་མ་
ཡིན་ནམ། ཞེས་ངི་བར་བྱ་ཁིང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་ངོ། ། རྒྱུ་དང་མེ་
བ་རལ་བ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་སེམས་མགུ་བར་མ་གྱུར་བའི་སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་རབ་རྩ་དབྱུང་བ་དང་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བཀོལ་བ་མིང་དང་མིང་ཅན་
དུ་སྦྱར་རྒྱུ་ལ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། **སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་**མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་དང་། **སོགས་**སྐྱས་བསྟུས་
པ་རྒྱུ་འདྲ་དང་། མེ་བ་འལ་བ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་སེམས་མགུ་བར་མ་གྱུར་བའི་སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་
ཞེས་པ་བཞི་པོ་དེ་བཀོལ་བའོམ་བོར་བའི་ལྷག་མ་ཆོག་རྒྱག་ལ་བཀོལ་བ་ཞེས་བཏགས་ནས་དེ་
བརྩ་དང་། པ་མས་མ་གནང་པ་དང་། རུ་ལོན་ཆགས་པ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་། མ་ནིང་པ་དང་། རྩ་
ཐབས་སྤྲུ་གནས་པ་དང་། སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་ཞུགས་པ་དང་། མ་བསད་པ་དང་། པ་བསད་པ་དང་།
དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ལྷུང་བ་དང་། མ་རྣམ་དག་སྤྲུན་བྱུང་བ་དང་། སྤྲུན་མོང་གི་པམ་པ་
འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་དང་**བརྩ་བཞི་**ལ་སྦྱར་ཁིང་། **སྤྲུན་ཆོགས་**ལས། **རྒྱལ་པོས་བཀྲ་བས་**པ་དང་།
སོགས་སྐྱས་བསྟུས་པ་ཆོམ་རྩན་པར་གྲགས་པ་དང་། མཚན་གཉིས་པ་དང་། སྤྲེ་འདམས་པ་

དང་། ཉག་ཏུ་ཟླ་མཚན་ཟག་པ་དང་། ཟླ་མཚན་མི་ཟག་པ་དང་། མཚན་མ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་།
 མྱོན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་བས་ཕྱི་མ་པས་ཉེར་གཉིས་ལ་སྦྱར་རོ། ། སྦྱལ་བ་དང་
 སོགས་སྒྲས་བསྐྱས་པ་མ་ནིང་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། སྦྱ་སྒྲེགས་ཅན་ཞུགས་པ་
 དང་། ། མཚམས་མེད་ལྟ་བུས་པ་དང་། མ་ནམ་དག་སྦྱར་བྱུང་བ་དང་། ཐམ་པ་འཆབ་བཅས་
 བྱུང་བ་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་མིང་ཅན་ཆོག་དུག་སྦྱར་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་
 མེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་བར་བྱ་བའི་བྱུང་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་བཀོལ་བ་ཆད་པ་ཡན་ཆད་དོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་ལས་སྒྲོག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་བཀོལ་བ་
 སྦྱར་བར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཡོ། ། བཀོལ་བ་ཞེས་པ་མིང་རྩ་སྟེ་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་མིང་ཅན་ཆོག་
 དུག་ཡིན་ནོ། ། ཆོག་དུག་ནི། རབ་ཏུ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོངས་པ་ལ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དེ།
 རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དེ། ཡིན་ཟེར་ན་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་
 བྱ་ཟེར་བ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོངས་པ་ལ་མ་ཡིན་
 ནམ་ཞེས་དེ། སོགས་སྒྲས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དེ།
 ཡིན་ཟེར་ན་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ་དང་གསུམ་སྟེ་ཆོག་དུག་ལ་མིང་བཀོལ་བ་
 ཞེས་བཏགས་སོ། ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་ཆོན། བྱུང་ལག་རྩམ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་མི་དེ་བས།
 བར་ཆད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་དེ་བ་ཐུན་མོང་བ་མིན་པའི་སྦྱ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སོགས་པས་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མ་བསད་པ་སོགས་དང་། གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་སོགས་སྦྱ་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བཀོལ་བ་སྦྱར་བའི་བར་ཆད་འདིར་དེ་ཆོག་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ན་དགོས་ཏེ། ཆོག་
 དུག་གི་དོན་དུག་ཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་མཐའ་དེ་ལ་དག་
 འདུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་གནས་པ་བྱིན་ལ་ཟླ་བ་བཞིར་གནས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་
 པ་བྱིན་ཡུལ་ལ་ཆོས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དགོས་ཏེ། མྱོན་ནི་སྦྱ་སྒྲེགས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཤུག་དང་སོགས་
 སྒྲས་མེ་བ་རལ་བ་ཅན་མིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་མགུ་བ་མ་བཏགས་པར་རབ་ཏུ་འབྱིན་ཅུང་སྟེ།
 འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཤུག་དེ་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་དག་ལ་ཕྱིར་མི་རྒྱར་བའི་དཔའ་བ་དང་། ཆད་
 མི་འཐུང་བ་དང་། རྒྱན་དང་གཡོ་རྒྱ་མེད་པས་ན། ཞེས་དང་། མེ་བ་རལ་བ་ཅན་ནི། མེ་ལ་ལྟར་

འདི་ན་ཅིང་སྤྱིན་སྤྱིག་བྱེད་པ་ལ་བཙོན་པ་ཆ་ལུགས་རལ་བ་རིང་པོ་ཅན་ཏེ། ལྷ་བ་ལས་རྒྱ་འབྲས་
ལས་ལེན་པ་ལོ། ། ཞེས་སོ། ། **སེམས་མགྲུ་**་བ་ཡིན་པ་དང་། **དགེ་བསྐྱེན་ཡིན་**་བ་དང་། རབ་ཏུ་
འབྱུང་བར་་འདོད་པ་དང་། **ཆོགས་སུ་མ་**་འོངས་པ་དང་། ང་གིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་
་འདེབས་པ་དང་། **ལ་སོགས་**་པས་སྒར་གནས་པ་བྱིན་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་ཐ་སྐྱད་ལྟ་དང་
་ལྟན་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་་བ་སྟེ་བྱད་ཆོས་**བཅུ་**དང་ལྟན་པ་ལ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱིན་བྱེད་གནས་པ་ནི། མཁའ་པོས་བྱིན་པའི་གོས་དང་། **དགེ་འདུན་གྱིས་སྒྲུར་བའི་ཟས་**གྱིས་སྒྲེ་
བ་བཞིར་གནས་པ་ལོ། ། ལ་ཅིག་གིས། **བྱ་ལོན་ཆགས་པ་ལ་བཀོལ་བ་མི་སྦྱར་**ཏེ། མིང་ཅན་ཆོག་
དུག་ལས་མ་ཡིན་ནམ་གྱི་ཡིན་ནམ་བསལ་ཏེ་ཕུལ་དུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲུ་མ་རྒྱུང་བ་
བཞག་ནས་དེ་ལ་འགྲེང་བྱ་དང་རྗེས་འཇུག་གི་ད་བྱིན་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ལ་ལའི་བྱ་ལོན་མང་ཡང་རུང་
ཏུང་ཡང་རུང་རུང་ཟད་ཆགས་པ་**མེད་དམ་ཞེས་མིང་ཅན་**ཆོག་དུག་ལས་ཡིན་ནམ་**ཕྱུང་**བའམ་
བསལ་ནས་འགྲེང་བྱ་དང་ད་གསར་དུ་**འཇུག་པར་བྱས་**ཤིང་། བྱ་ལོན་ཆགས་པ་ཡོད་ཟེར་ན་
འཇལ་ལམ་ཞེས་པའི་དྲི་ཆོག་གི་མིང་ཅན་ལྷག་པའི་**བྱིར་ཞེས་**ཟེར། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་པ་མ་
ཡིས་མ་གནང་བ་ལ་ཡང་མཇུག་ཏུ་ཡུལ་ཐག་རིང་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་པས་མིང་ཅན་ལྷག་
པ་དང་། གནང་ངམ་ཞེས་མ་ཡིན་ནམ་གྱི་དགག་ཆོག་ཕྱུང་ནས་སྒྲུབ་ཆོག་བཅུག་པ་དེའི་བྱིར། པ་
མས་མ་གནང་བ་**དེར་ཡང་བཀོལ་བ་མི་སྦྱར་**བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། སྒར་
བཅས་ལ་པ་མས་མ་གནང་ཡང་རབ་ཏུ་འབྱིན་དུ་གནང་བ་ན་**ཞག་བདུན་བསྐལ་བ་**འདི་
གསུངས་ཀྱང་། རྗེས་བཅས་ལ་པ་མས་མ་གནང་བ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་དགག་པའི་བྱིར། མ་གནང་
བ་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པས་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པ་དེ་ཞག་བདུན་བསྐལ་ཡང་དོན་མེད་པའི་བྱིར་
དང་། གནང་བ་ནི་འོངས་མ་ཐག་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ་ཞག་བདུན་བསྐལ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་
ཞེས་ཞག་བདུན་བསྐལ་བ་**བཀག་ཀྱང་།** མཆོ་མཆན་ཆེན་མོ་ལས། རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་འདོད་པ་
པ་མ་གསོན་ཁིང་པ་མ་དེ་གཉིས་གྱིས་སམ་གང་རུང་གཅིག་གིས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་མ་གནང་
བ་ཡུལ་ཐག་མི་རིང་བ་ནི་འདྲི་ཁིང་མེད་པ་འོང་ངམ་མི་འོང་བཟླག་པའི་བྱིར་ཞག་བདུན་རབ་
ཏུ་མི་འབྱུང་བར་བསྐལ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བའི་དགོངས་པ་དངོས་

གང་ཡིན་དཔྱད། ཡུལ་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་ལུང་ལས། ཡུལ་ཐག་རིང་བ་པ་མའི་གཏམ་ཡང་མི་
 ཐོས་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་ཚད་
 བེ་པ་མས་དགྲག་པར་ཉམས་ཀྱིས་མི་སྒྲིགས་ཤིང་། མཐུས་མི་སྤྲགས་པ་ཙམ་ལ་བྱའོ། ། ཞེས་པ་
 ལྟར་རོ། ། ཇི་ཚུལ་ལུང་དང་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱང་བསྟན་ཚྭ་གས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་པ་
 མས་གནང་ངམ་ཞེས་སྒྲུབ་ཆོག་ཏུ་དེ་བར་གསུངས་ལ། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། རབ་བྱང་གི་སྐབས་སུ་
 པ་མས་མ་གནང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དགག་ཆོག་ཏུ་དེ་བར་གསུངས་སོ། ། སུ་ལོན་གྱི་བདག་པོ་
 མི་ཡིན་པ། གསོན་པོར་གནས་པ། ཡུལ་ཐག་ཉི་བ། དེའམ་དེ་ལས་དབང་ཆེ་བས་མ་གནང་བ།
 འཇལ་དགོས་པ་དང་། འཇལ་བར་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ལེན་ཡང་མི་འཁོར་བའམ་འཇལ་མི་རུས་
 པའི་སུ་ལོན་ཆགས་པ་ཆོས་དྲུག་ལྟར་རབ་ཏུ་དབྱང་མི་རུང་སྟེ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཕྱིས་འཇལ་
 བར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཕྱིས་འཁོར་བ་ཙམ་གྱི་ཚོད་ན་རབ་ཏུ་དབྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་བཞི་ནི། པ་མས་མ་གནང་བ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། པ་མ་གསོན་པོར་གནས་
 པ་དང་། མི་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་ཐག་ཉི་བ་དང་། དེའམ་དེ་ལས་དབང་ཆེ་བས་མ་གནང་བ་བཞི་
 ཚད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་ལས། པ་མས་མ་གནང་བ་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བགྱིས་ཀྱང་
 རོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ལྷ་བ་ལི་ཡོད་དེ། དེའི་པ་མ་རུས་ལས་འདས་པའམ། གྲོལ་
 སོང་ངམ། རོ་བོས་གནང་བར་གྱུར་པའོ། ། ཞེས་དང་། ཡུལ་ཐག་རིང་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐུན་རྒྱུན་ལྷ་བཤད་པ།

ཕྱི་གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་ལྷ་ཡོད་དེ། ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་ལས། མཐུན་རྒྱུན་ལྷ་ནི། ཡུལ་
 དང་། རྒྱུད་དང་། ཉུགས་དང་། བསམ་པ་དང་། ཆོ་ག་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལྷ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོད་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་བཞུགས་པ།
 ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡོད་པ། དགེ་འདུན་ནི། མཁན་སློབ་སོགས་

ཏེ། ཉེས་མེད་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སོགས་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
ནས་སྒྲིམ་རྒྱན་རྣམ་དག་བར་མ་ཆད་པར་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་བཅུན་པ་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
ལྷ་ཆུན་ཉེར་གཅིག་པོ་གང་རུང་དང་ལྷན་ཁིང་། ལ་སྐོང་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ངེས་
པར་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། ། གཉིས་པ་རྒྱུད་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ནི། **ཆོགས་སྤྱི་མ་**
ལོངས་ཤིང་སྒྲིན་དགེ་ཚུལ་སྐོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ལ་སམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་**ཉམས་པ་མིན་པ་**
དང་། གསུམ་པ་**རྟགས་**མཐུན་པའི་རྒྱུན་ནི། **བྱིས་**པའི་རྟགས་**སྤངས་**ཤིང་**རབ་ཏུ་བྱུང་**བའི་**ཆ་**
ལྷགས་འདྲིན་པ་དང་། བཞི་པ་བསམ་པ་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ནི། བྱུང་པར་ལྷ་ལྷན་དགོས་ཏེ། **བསམ་**
པ་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་དང་། སྤྱིང་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་**ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་།** **ཐོབ་ཏུས་ཤེས་པ་**
དང་། **ངེས་པ་ལྷ་དང་བྲལ་བ་དང་།** **ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་**དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཐུབ་བརྟན་གྱི་དོར་དང་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སྤྱི་གསལ་བསམ་ཤེས་བྱེད་མ་སྒྲིལ། རང་གི་རྣམ་བཤད་
དང་། རྒྱུ་དང་། ཇི་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་ལས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་དོན། **བྱུང་དོར་**སོགས་ཀྱིས་**ངེས་འབྱུང་བརྟན་པོ་ལ་**སྒྲིམ་བྱུང་དགོས་**ཟེར་བ་མི་**
འཐད་དེ། སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་**གནས་ནས་**དེ་རྗེས་**ཐོས་བསམ་**ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་ལ་**གཞི་ནས་**
སྦྱོར་དགོས་པ་ཏུ་མ་**ཡོད་**པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྷན་པས། ། སྒྲིམ་
པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན་སྒྲིམ་པ་མི་སྦྱེ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིང་གཞི་ལྟར་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་
དང་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་དགེ་སྐོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག **བརྟན་པོ་ཡོད་ན་རྒྱལ་**
སྤིད་སོགས་ཀྱི་**ཕྱིར་ཏུ་མི་གཏོང་**དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེད་ཏུ་གཏོང་བ་ཐར་སྒྲོ་མི་བརྟན་
པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་མི་དགོས་པ་ལ་**ཀུན་**
དགའ་བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་ལྟོ་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཉེ་སྤེ་སོག་སྦྱོབ་པའི་ཆེད་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
དང་། འཆར་ཀ་སྟོན་པའི་ངོ་མ་ལྷོག་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་**དཔེར་བྱེད་པ་བསོད་གྲགས་**པའི་འདུལ་
བ་དང་། རྗེ་བཅུན་པའི་ལྷ་ཉིག་འཕྲེང་བ་སོགས་ལས་ཀུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་སོགས་ལ་སྒྲིམ་པ་
ལེན་ཏུས་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཏུས་ལམ་ཁྱེད་གས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤིད་

བ་ཐ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་ཞེ། མངོད་ལས། ལྷུ་བ་སྤྱི་དུ་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་**བཀག་མོད།** དེ་མི་འཐད་དེ། **སྤྱི་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་**
 གིས་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལྷུ་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་**མིད་པ་ཨེ་མ་ཏོ་** ཞེ་རྟེན་མཆར་
 བའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྣེན་འགའ་ཞིག་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོ་
 གསུམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མངོད་རྩ་བར། ། དངོས་གཞིས་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་། ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། གང་གི་
 ཆོ་སྤྱོད་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཆོགས་བསགས་པ་དེ་ནི་ཆོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ངེས་
 པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྦྱོང་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ལྷུ་བ་ཆོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་སྦྱོབ་པར་བའི་མངོད་
 གྱི་ཟིན་བྱིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཀུན་སྦྱོང་
 ངེས་འབྱུང་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་གནམ་ཅེ་ལྷིང་མར། སྦྱབས་འགྲོའི་བརྟུང་སྦྱར་
 བའི་གོ་བ་བརྟན་པོ་ལ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོས་བྱུང་གི་ངེས་འབྱུང་གྲགས་དྲག་པས་ཀྱང་
 རུང་ལ། སྤྱིར་ངེས་འབྱུང་ལ། རྒྱུད་སྤྱོད་དུ་ཀྱི་ལས། བྱམ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་
 འབྱུང་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་པའི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལམ་རིམ་ལས། འཁོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན་དེ་འདྲོར་
 འདོད་དང་། དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཙམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཐུབ་བརྟན་བྱི་དོར་ལས། འདི་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་
 ཐོག་མར་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་། ཕྱིས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
 པ་སྦྱོས་པ་ན་སྤྱིར་གྱི་ཚུལ་སྤྱོད་དེ་ཡང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པས་ངེས་འབྱུང་གི་
 ཚུལ་སྤྱོད་སྦྱོང་ཏེ། དཔེར་ན་གཙུང་དགའ་བོས་དང་པོར་སྟོན་པའི་བཀའ་མི་འདོད་བཞིན་
 དུ་སྤྱོད་པ་སྤངས། ཞེས་སོགས་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལ་ཡང་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བྱིན་
 གིས་སྦྱབས་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྦྱོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཆད་མོད། དེ་
 ནི་བསྦྱབ་དགའ་བར་སྤྱང་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཉེན་བཟང་རོ། ། ཞེས་བཞེད་ཚུལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཉེན་འཐད་པར་གསུངས་

ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་མ་འཐད་པ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་སྤར་བྲངས་པ་
ནམས་དང་རིན་འབྲེང་མཆོད་རྒྱུ་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་གྲུང་བསྐྱེགས་ཏེ་དབྱད་དགོས་
མང་ངོ་། ། **མཐུན་རྒྱུན་ལྷ་པ་ཆོག་**སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལས་
སྦྱར་བ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་ཆོག་སྦྱབས་འགྲོ་ཚུལ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཆོག་ལན་གསུམ་བཅོད་པ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒོམ་པ་སྦྱེ་དུས་ཡོད་དེ། ཆོག་ལན་གསུམ་པའི་སྦྱབས་སུ་མཆོད་ཡན་ཆད་**སྦྱབས་**བཅོད་པ་དང་།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བ་དགེ་ཚུལ་དུ་ཞེས་པ་**བདག་**བཅོད་པ་**རྗེས་**སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་
བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་གཞན་བཅོད་ཁའི་**ཆོ་ན་སྦྱེ་**བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར་**དེ་ཆོ་སྦྱོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་**
པ་དཔེར་མཛད་དེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དཔེར་ན་གཞན་བཅོད་པའི་དུས་ན་དགེ་ཚུལ་
ཉིད་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། བདག་ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱོབ་
དཔོན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོབ་བཅོད་པའི་གོང་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དགེ་ཚུལ་**འདི་**ལ་ཆོག་ལན་དང་པོ་གཉིས་ལ་བཅུན་པའམ་མཁན་པོ་ཞེས་དང་། ཐ་མ་ལ་སྦྱོབ་
དཔོན་གྱིས་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་**ཆོག་བསྐྱར་**དགོས་པར་ལས་ཆོག་སོགས་སུ་གསལ་ཁིང་། **དགེ་**
སྦྱོང་ལ་བཅོད་པ་**གསུམ་གའི་**མཆོད་ལྷ་ཆད་བསྐྱབ་བྱའི་**དངོས་པོ་བཅོད་**པ། དེ་ནས་གསོལ་
ན་ཞེས་པའི་བར་བསྟེན་པར་རྗེས་པའི་**བྱ་བ་བཅོད་**པ། དེའི་སྤྱད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་མན་ཆད་
བྱེད་པ་བཅོད་པ་གསུམ་**འདྲ་**བས་ཆོག་བསྐྱར་དགོས་པ་མེད་དོ། ། བདེ་ལེགས་ཉི་མ་དང་སློ་གྲོས་
ལེགས་བཟང་སོགས་ཀྱིས་སངས་འཕགས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། འཕགས་པ་ནམས་
དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཤེན་ནམས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་
དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་
རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་གཞུང་ཆོད་ལྷན་དག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ཅ་
བར། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། ། མི་སྦྱོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགེ་བསྟེན་བར་མ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་

བསྟེན་རྟེན་གསུངས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབོགས་པ་ལ། གསུམ་མན་ཆད་དུ་གནས་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་ལྷག་པ་ལ་
 ལྷན་ཅིག་དུ་སྟོན་པ་ཐོག་ཀྱང་མི་སྟེ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་མི་འཆགས་སོ། ། ཞེས་པ་
 དངས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལའང་སུམ་ཚན་བྱེད་དགོས་པ་ཡོངས་དག་དང་
 དབྱར་ཁས་ལེན་ལ་སུམ་ཚན་བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་གྱིས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་
 ཆེས་གསུངས་སོ། ། དགེ་སྟོང་པ་མ་གཉིས་དང་། དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོན་པ་གསུམ་དགེ་འདུན་ལས་
 ཐོབ་ལ། གཞན་རྣམས་གང་ཟག་ལས་འཐོབ་སྟེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་སྟོང་དང་། དགེ་
 སྟོང་མ་དང་། དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དགེ་འདུན་ལས་སོ། ། གཞན་དག་ནི་གང་ཟག་
 ལས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་རྟེན་གསུངས་ལ་མཁན་སྟོབ་མ་སྤྲུགས་ཆེ་མཁན་པོ་ལ་རྣམ་
 དག་གི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ན་མཁན་པོ་མ་དག་ཀྱང་སྟོན་པ་སྟེ་ལ། ལས་སྟོབ་དང་ཁ་སྟོང་གི་དགེ་
 འདུན་ལ་དམིགས་བསལ་མེད་པས་བཤགས་བསྐྱམས་བསྐྱབས་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་
 བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དག་པ་ངས་པར་དགོས་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་མཁན་པོ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་བྱིས་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ལྷན་པར་ཡིད་ཆེས་ན་
 སྟོན་པ་སྟེ་བར་གྲུབ་པོ། ། དེས་ན་བསྟེན་རྟེན་གསུངས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ལ་
 དག་ཐེར་དང་ལས་འཆགས་མི་འཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར། མཁན་པོ་
 རྒྱུད་དག་མ་དག་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་བཞག་ཅི་བ་ནི། འདུལ་བ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པོའི་རྣམ་ཐར་
 འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ངས་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་བྱས་ཤིང་འཆགས་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱི།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟེ་མི་སྲིད་ལ། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟའི་བསྟེན་རྟེན་གསུངས་ཀྱི་ལས་གྲུལ་
 དུ་པམ་པ་བྱུང་བ་སྤྲོད་ཡང་བསྐྱར་ནས་བསྟེན་རྟེན་གསུངས་སྤངས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་འཁོད་པ་
 དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྟར་བ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་འདུས་པ་དག་ལ་ལྟར་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་
 པའི་ལས་མི་འཆགས་ཤིང་། དེ་མ་ཆགས་པ་ན་བསྟེན་རྟེན་གསུངས་ཀྱི་ལས་དངོས་གཞི་མི་
 འཆགས། དེ་མ་ཆགས་ན་སྟོན་པ་མི་སྟེ་བས་ཆོ་གའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པས།
 རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པར་ལྟ་བ་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱས་ཤིག་ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་གསོ་སྦྱང་ལྟར་གྱི་ཕྱིར་བཅོས་ངས་པར་དགོས་ཏེ། རབ་

བྱུང་གི་གཞི་ལས། དགེ་སློང་གང་དག་དེ་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་དེར་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོ་རྒྱ་བ་བྱེད་འདས་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱམ་པར་བྱ་བ་དང་། བཤགས་
པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པར་བྱ་ཁིང་། ཉེས་པ་ཤེས་
པ་བསྐྱམས་པའམ་བཤགས་པས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་འདུ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ལས་ཆོག་ལས། ལག་ལེན་ལ་འདུས་ནས་ལྷུང་བཤགས་
དང་སྤྱི་བཤགས་སོགས་བཏོན་ནས་མཐོང་སྒྲོམ་ངེ་ལན་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་ལྷུང་བཤགས་སྤྱི་
བཤགས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ལས་ཆོག་ལས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཤགས་བསྐྱམས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱད་དག་པར་བྱས་ཏེ་འདུ་དགོས་ལ། ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་བྱི་
དོར་ལས། འདུལ་བའི་གཞུང་ལྷགས་ནས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལྷུང་བ་རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་
ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་ཆོ་ག་བཞིན་ཏུ་བཤགས་ཡུལ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཏུ་
བཤགས་པ་དགོས་ཀྱི་ལྷུང་བཤགས་སོགས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་པ་གཞན་གྱིས་འདུལ་
བ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་སྟུག་བསལ་ཁྱོང་དགོས་པའི་
རུས་པ་བྱང་བར་རུས་ཀྱང་རྒྱུད་ལྷུང་བ་མེད་པར་བྱེད་མི་རུས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་
ཆོག་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འཁུལ་བར་སློ་ནས་ཐོན་པ་དགོས་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། ཆོ་གའི་
ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འཁུལ་བར་སློ་ལ་ཐོན་པའི་སློ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ལས་བྱེད་པ་ལ།
ངས་པར་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པས་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟན་གྱིས་
སློས་སོ། ། ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་
མ་འཁུལ་བར་སློ་ལ་ཐོན་པ་རྣམས་དགོས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་དང་། ཆོ་གའི་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་
མ་འཁུལ་བར་སློ་ལ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་སློས། ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་དཔེ་ཆ་དག་པོ་སྟོག་པ་ཡང་མི་ཤེས་པར།
ཐར་ཐོར་གང་བྱུང་བསྐྱགས་ནས་ཆོ་ག་བྱེད་པ་ལ་ནི་སལ་ཆེར་ལས་མི་འཆགས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་
སྤང་བས། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཏན་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པའི་ལས་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས། སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འཁུལ་བར་སློ་
ནས་ཐོན་པ་དགོས་ཏེ་ནས། དཔེ་སྟོག་གིས་ལྟ་བུ་སློས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་མཆོན་འདུལ་

བའི་ལས་ཐམས་ཅད་དང་གསོ་སྦྱང་གི་མདོ་ཡང་སློབ་ནས་འདོན་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ལེགས་
 པར་ཐོན་པས་གདོན་ཏེ། ཆིག་བྱེད་ཀྱང་མ་འབྲལ་བ་ཉིད་ནའོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། སོ་
 སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཁ་ཏོན་དུ་ལེགས་པར་ཐོན་པས་གསོ་སྦྱང་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་
 ལེགས་པར་ཐོན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། ཆིག་བྱེད་ཀྱང་མ་འབྲལ་བ་ཉིད་ན་སྟེ། གང་ཆིག་བྱེད་ཀྱང་
 མ་འབྲལ་བར་ཐོན་པ་དེ་ནི་ལེགས་པར་ཐོན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་གདོན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་།
 རིན་འབྲིང་དང་མཆོ་རྒྱུ་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

ཞར་བྱང་མཁན་སློབ་སླ་མའི་རྣམ་གཞག

༥ བཞི་པ་ཞར་ལ་མཁན་སློབ་སླ་མའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་སླ་མའི་མཆན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བསྟུ་དང་ཁྱར་དུས་དང་མཆན་ནས་སློབ་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སླ་མ་ལ་ཚུལ་**བྲིམས་**
 དག་པ་**མེད་ན་རོ་ལངས་**ལྟར་སློབ་མ་ལ་དེའི་སློབ་ཀྱིས་གཞོད། **བཅེ་བ་མེད་ན་སེམྱེ་དང་འབྲ་**
 བར་མི་སན། **འཁོར་མ་**དག་པ་མང་ན་ཅུན་སྒྲུལ་གྱིས་**དགྱིས་**པ་ལྟར་འཇིགས་པ་ཆེ། ཆོས་དང་
 ཟང་ཟིང་གི་**སན་**འདོགས་**མེད་ན་གིང་སྐམ་བཞིན་**བསྟེན་ཡང་འབྲས་བྱ་མེད་པ་དེའི་**བྱིར་སླ་**
མའི་མཆན་ཉིད་སྐམ་བརྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟན་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་
 ཤེས་པ། **ནད་པར་སྟིང་བཅེ་བ།** **འཁོར་ནི་དག་པ་དང་།** ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སན་འདོགས་པ་
 ལ་བརྩོན་པ། གང་སྐབས་བབས་ཀྱི་**དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་**ལྟར་སླ་མར་བསྟུགས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བྱང་ཆོས་དུག་ལྟན་ཞིག་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཁན་སོགས་སུ་འོས་
 པའི་སླ་མའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི་དབྱེ་ན། རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་རབ་བྱང་དང་། བསྟེན་
 རྒྱུ་གྱི་**མཁན་པོ་གཉིས་དང་།** དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་
 དང་། ལས་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། གནས་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། སྟོག་གི་**སློབ་དཔོན་དང་ལྔ་**ཡོད།
 སྦྱིར་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་མཁན་སློབ་ལ་བདུན་པོ་དེར་མ་ངེས་ཏེ། སྟར་གྱི་མཁན་པོ་གཉིས་
 དང་། **དགེ་སློབ་མ་ཡི་མཁན་པོ་**སྟེ་མཁན་པོ་གསུམ་དང་། སྟར་གྱི་སློབ་དཔོན་ལྔ་དང་། **བསྟེན་**

གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་། དགེ་བསྟན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། མ་བུའི་སྒྲིམ་ལྟར་འཕྲིན་གྱི་ལས་
བརྗོད་པའི་སློབ་དཔོན་དང་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འཕྲིན་གྱི་སློབ་དཔོན་མ་
བཟང་བར་ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་ལོགས་སུ་བཟང་བས་བརྒྱད་བྱས་ནའང་རུང་ཙམ་སོ། དེ་
དག་བསྟུས་ན་མཁན་སློབ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། མཁན་པོར་གྱུར་དུས་ནི། བསྟུབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་
པ་སྟེ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར། མཁན་པོར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཟབ་པའི་གསུམ་པའི་མཐར་ཆ་
གསུམ་པ་ཁས་སྤངས་པ་ན་དེར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་རབ་བྱུང་སྟབས་ཁ་མའི་བྱིས་པའི་རབ་བྱུང་གི་
མཁན་པོ་ཡང་ཡོད་དོ། ། གསང་སྟོན་ལ་སྟོག་ཏུ་བར་ཆད་ངེས་པ་ན་འགྱུར་བར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་
གསུངས་ཀྱང་། རིན་འཕྲིང་ལས་སྟོག་ཏུ་ངེས་ནས་ནང་དུ་དགེ་འདུན་ལ་ཁྱས་པ་ན་འགྱུར་དགོས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་འདོད་དོ། ། དགེ་སློང་ཆོས་དྲུག་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་
དགེ་ཚུལ་གྱི་ཆོ་གཤེས་པ་སྟེ་བྱང་ཆོས་བདུན་ལྡན་དང་། ཡང་དགེ་སློང་ཆོས་དྲུག་གི་སྟེང་སྟོག་
ཏུ་བར་ཆད་ངེས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་འཕམ་གྲེས་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་
དུ་འོས་པ་དང་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་མཆན་ཉིད་གསང་སྟོན་དུ་བསྐྱོ་
ཆོས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་མཆོམས་གཞན་ན་གནས་པ་མིན་པ་དང་། བསྟུབ་བྱ་དངས་གསལ་མེ་ལོང་
ལས། འགྲོ་བ་བཞི་ནི་འདུན་པ་སྟེ་བསྟན་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་འགྲོ་བ་ཞེ་སྤང་
ཆོ་བ་དང་། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་རྒྱལ་པོ་སོགས་
ཀྱི་ཆད་པས་འཇིགས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རམ། སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་འདུལ་བ་ལས། རྟོར་དང་
སྟན་གྲགས་སོགས་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སློབ་པ་འདུན་པས་འགྲོ་བ་དང་། མི་
དང་མི་མིན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱུང་དོགས་ནས་དེ་ལ་སློབ་པ་འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་ལ་
འགྲན་སེམས་དང་ཕྲག་དོག་གིས་དེ་ལ་སློབ་པ་ཞེ་སྤང་གིས་འགྲོ་བ་དང་། ལྟ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་
གིས་ཀུན་ནས་བསྤངས་ཏེ་དེ་ལ་སློབ་པ་གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བའོ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་འགྲོ་བ་བཞི་
དང་བྲལ་བ། སློབ་དང་། ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང་། སྤར་བསྐྱོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་པ་དང་།
མཁན་སློབ་ཏུ་སྟོགས་པ་མིན་པའི་བྱང་ཆོས་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། སྤར་བ་བཅུ་བཞི་
བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱོ་བྱ་ཀུན་ལ་སྤྱར་དགོས་སོ། ། རབ་བྱུང་གྲེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྟོན་པ་དག་པ་

དང་། བསྐྱབ་བྱའི་**ཆོས་དེཤེས་**་པ་དང་། **སོགས་**སྐྱེས་བསྐྱེས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་་པ་དང་།
 མཚན་མཐུན་པ་དང་། ལྟ་བ་མཐུན་པ་སྟེ་**སྟོག་**གི་སློབ་དཔོན་ལ་བྱད་ཆོས་ལྟ་ལྟན་དགོས་སོ། །
 དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གས་དེ་དང་ཆད་མཚུངས་པའི་ཆོག་ལྷག་པན་ཚུན་
 སློབ་འདོད་ཀྱིས་**ལན་གསུམ་བསྐྱེས་**ན་སྟོག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་འགྱུར་བར་བཅོམ་བསྐྱེས་གི་ལུང་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། **དེའི་ཕྱིར་**ཁ་ཅིག་གིས། ས་རོལ་པོས་**གོ་ན་**ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་པར་
འདོད་པ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་བསྐྱེས་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེས་
 བ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་། སྟོག་པའི་སློབ་དཔོན་གང་ཞེ་ན། གང་ལས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པ་ཅམ་ཡང་ལན་གསུམ་བསྐྱེས་ཏེ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཚ་བར། སྟོག་པ་ནི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་གཅིག་ལན་གསུམ་བསྐྱེས་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁན་པོ་དང་གནས་ཀྱི་
 སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་ལ་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་དགོས་ལ། ལས་སློབ་རྒྱུད་པ་དང་
 དགོ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། གསང་སྟོན་དུ་འོས་པ་ལ་ལོ་བཅུ་ལོན་མི་དགོས་ཤིང་། སྟོག་གི་
 སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པ་ལ་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྟ་གང་རུང་གི་སྟོན་པ་དག་པས་ཆོག་པས་མཁན་པོར་
 འོས་པ་དང་མཁན་པོ་ལ་ཕྱ་བཞི་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་དགོས། བཞི་པ་**མཁན་སློབ་མིང་ནས་སྟོས་**
ཚུལ་སོགས་སུ་མ་རྒྱ་བར། **སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་དཔོན་**རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་ལྟན་པས་
 བརྟེན་དགོས་སོ་སྟེ་དགོས་ལ། མཁན་པོ་ལ་**དོན་སོགས་**ཏེ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ནས་སྟོས་ཏེ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་**འདུད་**པ་དང་བཅས་པས་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མིང་འདི་ཞེས་
 བཀྱི་བ་ཞེས་མཁན་པོར་གྱུར་བའི་ཆོག་དག་བརྟེན་དགོས་ལ། **རྒྱན་པ་ལ་བཅུན་པ་**ཞེས་པའི་ཉེ་
 བའི་ཆོག་གིས་བརྟེན་ཅིང་། **གཞོན་པ་ལ་འང་ཆེ་དང་ལྟན་པ་**ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་ཆོག་གིས་དང་། **དེ་**
བཞིན་དུ་རྒྱན་གཞོན་གང་ཡིན་ཡང་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་ལ་གནས་བརྟན་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་ཆོག་གིས་བརྟེན་དགོས་སོ། ། **སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་**བརྒྱུད་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་
 ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ལྟ་གཞན་ལ་ཕྱག་མཚོད་སྟོང་བ་དང་། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་སེམས་
 ཅན་ལ་གཞོད་འཆོ་སྟོང་པ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཕྱ་སྟེགས་ཅན་ལ་མཐུན་
 འདུག་སྟོང་པ་སྟེ་སོ་སོར་བསྐྱབ་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ། ལུས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་

མཆོག་གསུམ་མི་གཏོང་བ་དང་། རྣམ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་མཛོད་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་ལ་
བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཐབས་གཞན་མི་འཛོལ་བ་དང་། ཏུས་ཏུས་སུ་མཛོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱ་
ཞིང་ཅི་ཟེའི་སྤྲུལ་གྱིས་མཛོད་པ་དང་། ཏུས་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་ཞིང་། ཐ་ན་ཉིན་
ལན་གསུམ་མཛོད་ལན་གསུམ་ཏུ་སྐྱབས་འགོ་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་གང་ཏུ་འགོ་འང་རྟོགས་དེའི་
སྐྱབས་གནས་ལ་ལྷག་པར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་ཐུན་མོང་བ་ལྷ་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། ། ཐ་
མ་འདི་ལ་ཁྲུངས་མ་མཐོང་བར་མདོ་རྩེ་བེན་བྱས་ལས་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རྟོགས་
བཅུའི་ཐུན་སེལ་རྟོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་ན། ། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
འཆོ། ། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་རིམ་དང་། མདོ་བེན་
ལས་རྟོགས་གང་ཏུ་འགོ་འང་རྟོགས་དེའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་
མིན་པར་བསྟན་གྱི། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཁྲུངས་མེད་པར་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་འགོའི་པན་ཡོན་བརྒྱད་དེ། རྣང་པ་སངས་རྒྱས་པར་རྟེན་པ་དང་། རྩིས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་རུང་བ་དང་། ཆོ་རབས་སུ་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་རྣམས་ཟད་ཅིང་སྐབ་
པར་འཇུར་བ་དང་། རན་སོང་དང་ལོག་པར་མི་ལྷུང་བ་སྟེ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་
གཞོན་པས་མི་ཚུགས་ཤིང་སྟེ་མི་ཚུགས་པ་དང་། བསམས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་བཞིན་ཏུ་
འགྲུབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་། ལྷུང་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འཇུར་བ་
དང་བརྒྱད་མཆོ་རྒྱུ་སྤྲུལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ལོག་པར་ཁྱེད་པ་མིན་པར་རྫོངས་
པའམ་མི་ཤེས་པས་སྐྱབས་འགོ་ནི་མ་བྱས་ཀྱང་བསྟེན་གནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། གང་
ཞིག་མི་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་ལོག་པར་ཁྱེད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་བཟུངས་སྐྱབས་
སུ་མི་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་ཡང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྐྱེའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་གཤོང་པ་སྤྲུལ་ན་རེ། སྤྲུང་རྒྱུད་སྤྲུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་
འདུན་ལ་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་རྟ་ཤང་གེ་མང་དང་འབག་གིས་ཁ་སྐོང་མཛད་ཅེས་
ཤེས་བཞིན་ཏུ་སྤྲུང་བ་ནི་ཁ་བདུད་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ཆོག་སྟེ། དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་ནི་རྒྱའི་
དགེ་སྐོང་གེ་མང་དང་གྱི་མན་གཉིས་དང་ལྷུང་ཆང་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གྲུ་མེས་གྱི་

གསུང་ལྟར་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་སྟོན་
 ཆོས་འབྱུང་ལས། སྤར་གྱི་མཁན་སློབ་ཀྱིས་མཁན་སློབ་བྱས། དམར་གྱིས་གསང་སྟོན་བྱས། ཟུང་
 དགེ་སློང་གཉིས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་ལྡེ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་སོ། ། ཞེས་དང་།
 ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་ལས། ཟུ་ནག་གི་དགེ་སློང་གེ་མང་དང་གྱི་མན་བྱ་བ་གཉིས་བཅའ་ཏེ་བཏང་
 རོ། ། དེ་ནས་སྤར་གྱི་མཁན་སློབ་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་ལས་སློབ་བྱས། དམར་གྱིས་གསང་སྟོན་
 བྱས། ཟུང་དགེ་སློང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་སོ། ། ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་
 བསོད་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། ། བོད་ཀྱི་ཁ་ཅིག་མེ་ཏྲོག་
 འཕྲེང་རྒྱུད་ལ་བཞེན་ནས་དགེ་སློང་བཞི་ཁོ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ་
 གནོད་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་བཞི་ལས་མེད་ན་གཅིག་གསང་སྟོན་དུ་བསྐོ་དགོས་ཤིང་།
 གསུམ་གྱིས་གསང་སྟོན་བསྐོ་བའི་ལས་བྱས་ཀྱང་དགེ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་བས་ལས་མི་འཆགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། **བཞི་ལས་**བསྟེན་པར་**མི་རྫོགས་ཏེ། ས་ག་ལྟས་གལ་ཏེ།** ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་
 དང་ལྡན་པའི་ཁ་སྐོང་གི་དགེ་སློང་**བཞི་དང་།** ལས་སློབ་**ནི་ལས་བརྫོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། རྩལ་**
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་**བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡེ་པ་མ་སྤྲད་པར་གྱུར་པ་སྟེ་**
 ཉེས་མེད་ཐུན་ཆོགས་སྐྱེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། བཞི་ནི་**ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ནི་ཞེས་**པའི་
དགར་ཆོག་གིས་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཁ་སྐོང་བཞི་ལས་**བྱུར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།** ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་
 ལས། འཕྲེང་རྒྱུད་ལས་བཞི་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ལས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཁ་སྐོང་བཞིའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མཁན་པོ་གཅིག་གིས་
 དུས་གཅིག་ལ་བཞི་ཡན་ཆད་བསྟེན་པར་རྫོགས་ན་སྡེ་པ་སྐྱེ་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ། རྩ་བར། ཆོགས་
 ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་མི་བྱེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོམས་གཅིག་ཏུ་དུས་
 གཅིག་ལ་ལས་གཅིག་གིས་ཆོགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལས་མི་འཆགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 སྤྱིར་ལས་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་ཞུགས་བཞིར་**ཐ་དད་པའི་མཆོམས་**སུ་བཅད་པ་ལ་
གནས་པ་བརྒྱ་གཉིས་གསོལ་བ་གཅིག་དང་ལས་གཅིག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་**རུང་བ་**ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་ལས། འདི་ལྟར་ལས་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་གནས་བཞི་ཆར་གྱི་མཆོམས་སུ་ཤིང་།

ངམ་འཁར་བའམ། རེ་ལྡེ་རྣམས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་རེ་རེ་ནས་སམ། གཉིས་གཉིས་ནས་སམ། གསུམ་
ནས་གསུམ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་བཞིར་མ་ཆང་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁང་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོལ་བས་དེ་ལྟར་བཅད་ཆེ་དེ་དག་མཆམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེའི་
གཅིག་ཏུ་ཆོས་གོས་བཞག་ནས་གཅིག་ཤོས་ཞིག་ཏུ་ཉལ་ན་འབྲལ་སྤང་འབྱུང་བ་དང་། ལུབ་ལྷག་
ཞིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་བདག་པོ་གཅིག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡོལ་བས་ལུབ་ལྷག་མི་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོལ་བས་བཅད་ཆོག་པ་རྣམས་འབྱེད་སོགས་ལས་
གསུངས་པས། སྦྱིར་བདག་པོ་གཅིག་པའི་གནས་སོ་སོ་ལ་འབྲལ་སྤང་མི་སྦྱེད་ཀྱང་། འདི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་མཆམས་སོ་སོར་བཅད་པས་འབྲལ་སྤང་ལ་ཉེས་བྱས་ཞིགས་པར་བདག་གི་སྒྲ་
མ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་གོས་མཆན་ཅན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། འདི་སྐོར་ལ་ད་དུང་ཞིབ་ཆ་དུ་མ་
ཡོད་པར་སྤང་ངོ་། ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། འདུལ་འཛིན་རྩོམ་གཞིན་ལུང་ལྷག་ལེན་ཟེར་ནས་
བསྐྱབ་བྱ་དུ་ཡོད་སུམ་ཆན་བྱས་པའི་བར་ཐག་པས་བསྐྱོར་ནས་ཐག་པའི་སྟེ་ལ་དགེ་འདུན་
བཞུགས་ནས་ཆོ་ག་ལན་གཅིག་བྱས་པས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཕན་ཆོགས་
ལས། ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་དག་མི་བྱ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤུན་ཐང་བའི་དྲིས་
ལན་དུ། ཐག་རྒྱ་མ་འཐད་དེ། ལྷང་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རེ་ལྡེ་འམ། རས་སམ་
ལོ་མ་དང་སྤྱད་བྱས་བསྐྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་དག་མཆམས་ཐ་དད་དོ། ། ཞེས་པའི་ལྷང་དེ་རིགས་རལ་
དང་བྱ་སྟེན་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐག་རྒྱའི་ལས་དུང་བའི་མདོ་རྩོམ་པ་བསྟེན་ཏམ་
ཆེ་སྟེ། ལྷང་སྟེ་བཞི་གང་ནའང་དེ་འདྲའི་ལྷང་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ཆད་ལྡན་
གང་ནའང་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེ་གཞིན་ཚུལ་བྱ་བས་ཁམས་སུ་སྤྲོ་ཆེན་གྱི་མཁན་བྱ་ཡ་བྱི་
བོན་སྟེན་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས་པས། དེར་བས་ཟེར་ནས་སྐྱབ་ལོངས་མེད་པར་འདས་པས་དེར་
བས་ཟེར་བས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཟེར་བས། **དེར་བས་**གྱི་བསྟེན་རྫོགས་དང་། འ་ཞེ་ཡེ་ཤེས་གཡུང་
དུང་གིས། སྤྲོ་ཆེན་གྱི་མཁན་བྱ་གེ་བོ་མཆོག་སྤེལ་དགེ་ཚུལ་ཞུས་པས། ངས་རྒྱ་གཏོར་བཏང་ལ་
འོང་གིས་གསུངས་ནས་འདས་པས། དེས་སྒྲིམ་པ་རྒྱ་གཏོར་བཏང་ལ་འོང་གིས་ཟེར་བ་ཙམ་གྱིས་
ཐོབ་པར་བྱས་པས་དགེ་ཚུལ་**རྒྱ་གཏོར་མ་**ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ཐག་རྒྱ་མ་**དེ་བས་**ཀྱང་ངོ་**མཆར་**

བས་མི་འཐད་དོ། ། **སྐྱེས་པ་མ་ཆོག་གིས་**བསྟེན་རྒྱུ་ལ་**ན་ཉེས་བཅས་སྐྱེ་**ལ། བྱད་མེད་པ་
 ཆོག་གིས་སྐྱེ་བ་ཀྱང་ཉེས་བཅས་སྐྱེ་ཞིང་། **མ་ཆོག་ཉེས་མེད་ཀྱིས་**བསྟེན་པར་རྒྱུ་ལ་པའ་
ཡོད་དེ། ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པའི་བྱད་མེད་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་ཁ་མའི་ཆོ་པར་**མཆོན་འགྱུར་**བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། དེས་ན་གོ་བོ་བསོད་ནམས་སེལ་སྟོན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པ་ཤེས་སྤྲོད། ། སྒྲིམ་པ་
 གང་ཡིན་དེ་སྐྱེ་བའི་**ལོ་ཡི་**གྲངས་ཆང་དགོས་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་ལྟར་གྱི་ལོ་ཆང་བས་མི་ཆོག་པའི་**ཞིབ་**
ཆ་མ་ཆོག་གིས་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྒྱུ་ལ་ཆོ་མཆོན་གྱུར་ན་ལོ་གྲངས་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་ཆོ་མི་
 འཆགས་ལ། རང་རང་གི་ལོ་གྲངས་ཆང་ན་ཉེས་མེད་ཆགས་པ་**འདིས་ཤེས་སོ། །** **མཁན་པོ་མེད་པ་**
དང་། བྱིས་པས་མཁན་པོ་བྱས་པ་**ལས་**ནམ་དག་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་**སྐྱེ་ཡང་།** མ་དག་པ་སོགས་
 ལུ་ཤེས་པ་**དང་།** དེ་ལ་མཁན་པོ་བྱེད་པར་**མི་དགའ་**བའམ་མི་མོས་པའི་སྒོ་ནས་མཁན་པོས་
 སོགས་ཀྱི་**མིང་བསྟར་**བ་དང་། མིང་མ་སྟོས་པ་**སོགས་ལ་**སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་**མིན་**ཏེ། རིམ་བཞིན་མེ་
 ཏྲོག་འཕྲིང་རྒྱུད་ལས། ། མཁན་པོ་གཏན་མེད་ཉིད་དང་ནི། ། བྱིས་པའི་རྟགས་ཅན་ཡིན་ཡང་
 རུང་། ། ཞེས་དང་། ཚ་བར། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་མ་བཟོད་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡོ་བྱད་དུག་གི་**འགའ་ཞིག་མེད་པ་ལ་**སྒྲིམ་པ་**སྐྱེ་**ཞེ། ཚ་བར། ལྷུང་བཟེད་མེད་ན་རབ་ཏུ་དབྱུང་
 བར་བྱལོ། ། ཞེས་དང་། སྤུན་ཆོགས་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ། ། **ཡོ་བྱད་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་**སྐྱེ་བ་
མིན་ཏེ། ཚ་བར། བྱིས་པ་དང་སྤུན་ཆོགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་ལ་ཡང་མི་སྐྱེ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། **ཆོས་གོས་**ནམ་གསུམ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཞེ། དེ་མེད་ན་**རྒྱ་ཡི་**བྱིན་རྒྱལ་ས་**རུང་བར་ཤ་ཏམ་**
 ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མངོན་གྱུར་བརྒྱུད་སྐོར།

ཆོ་གའི་བྱད་པར་ལ། མངོན་གྱུར་བརྒྱུད་གོ་དོན་དང་། ཆོ་གའི་བྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་**མངོན་གྱུར་བརྒྱུད་ལི་སྟོན་པ་**མངོན་གྱུར་ནི། **དགེ་འདུན་**མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་འདུས་པ་མངོན་
 དུ་གྱུར་བ་ལ་སྟོན་སྤྲོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་དག་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་**ལོགས་སུ་སངས་**

རྒྱལ་མངོན་གྱུར་ལ་བརྟེན་བཏགས་པའི་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་མངོན་གྱུར་ཏུ་ཡོད་པ་བཞག་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་མངོན་གྱུར་ཡོད་དེ། འདིར་ལས་བྱེད་པ་དང་ལས་ཆོག་གཉིས་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་
ནན་ཏན་བྱེད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་རིམ་བཞིན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་གྱུར་ལ་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། མཁན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སློབ་དཔོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་
འདོད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། བར་ཆད་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་ཡོ་བྱད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། གསོལ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལས་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསོལ་བ་དང་ལས་མངོན་གྱུར་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། སྟོན་འདུལ་བ་རྣམས་གསོལ་བ་བཞིའི་གསོལ་བ་ནི་གསོལ་བ་མངོན་གྱུར་དང་། བརྗོད་པ་
གསུམ་བྱས་པ་ནི་ལས་མངོན་གྱུར་ལ་བཞེད་ཀྱང་གསོལ་བ་དེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་ན་འཐད་དཀའ་ལ། སྟོན་འདུལ་བ་རྣམས་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་
བཏབ་པ་གསོལ་བ་མངོན་གྱུར་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱས་པ་ལས་མངོན་གྱུར་ལ་བཞེད་པ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འདུལ་བ་ལྟར་གྱི་ཐ་སྟོན་དེ་འདྲ་གཏན་མེད་པ་མིན་པའི་ཚུལ་མཐའ་
དཔྱད་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྒྲུབ་བ་དང་དངོས་གཞི།

༥ གཉིས་པ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་དཀྱུས་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ལས། སྦྱོར་
པའི་བྱད་པར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཁན་པོ་ཉིད་དུ་ཕྱོགས་པས་ལས་སློབ་དང་སོགས་སྐྱས་གསང་
སྟོན་བྱེད་རྒྱུའི་དགེ་སྦྱོང་སོགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མཁན་པོ་ཉིད་དུ་ཕྱོགས་པའི་ལས་
'དང་གཅིག དེ་རྗེས་བསྐྱབ་བྱས་རང་ལ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། མཁན་པོ་
དེས་བསྐྱབ་བྱ་དེར་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་གདིང་བ་དང་ཚུ་
ཆགས་ཆོག་གིས་སྟེར་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་པ་དང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་བཞི། བསྐྱབ་བྱ་ལས་མི་ཐོས་ཤིང་དགེ་འདུན་མཐོང་བའི་སར་བཀར་

ནས་གསང་སྟོན་ལ་སྒྲིབ་བ་བྱས་ཏེ་“བསྐྱེན་བ་དང་། གསང་སྟོན་དེ་ཡིས་སྐྱོག་ཏུ་བར་ཆད་བྱས་
ནས་ནང་དུ་འོང་བ་ལྷ་བ་དང་། ལས་བྱེད་ཀྱིས་བཅའ་སྤྲད་པ་ཡིས་དགེ་འདུན་དུ་ཆོགས་པ་ལ་
བསྐྱེན་རྒྱུ་གསལ་བ་དང་། མཁན་པོ་འཇམ་མཁན་སྟོབ་མ་སྤྲུགས་ན་ལས་སྟོབ་ཀྱིས་བར་ཆད་
བྱི་བའི་གསལ་བ་བྱས་ནས་ནང་དུ་བར་ཆད་བྱི་བ་དང་སྒྲིབ་བ་བརྒྱད་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་
བ་བསྐྱེན་པ་ལས། ཆོས་གོས་ནམས་དང་ལྷུང་བཅེད་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེན་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེན་
པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ་ཆོས་གོས་སྐྱེན་པར་ཤེས་དཀའ་ཞིང་ལྷུང་ལས་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་མི་སྟོན་ལ། ལྷུང་བཅེད་ཀྱི་མདོར་བསྐྱེན་སྒྲིབ་ན་ཡང་མི་འཐད་
དེ། ལྷུང་བཅེད་ལས་ཆོས་གོས་ཀྱི་བཅས་པ་ཡངས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བས་བཅས་པ་ཡངས་དོག་མི་
མཛུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བལ་གོས་དང་། ཤ་ནའི་གོས་དང་། ཟར་མའི་གོས་དང་། དུ་གུ་ལའི་གོས་
དང་། རས་བལ་གྱི་གོས་དང་། གོ་ཏམ་པའི་གོས་དང་། ཉི་འོག་པའི་གོས་སྟེ་ཆོས་གོས་ལ་རྒྱ་རུང་
བ་བདུན་དང་། སྟོན་པོ་དང་དམར་པོ་དང་རུར་སྐྱིག་སྟེ་ཁ་དོག་གསུམ་རུང་བར་གསུངས་ལ།
ལྷུང་བཅེད་ལ་རྒྱ་ས་ལྷགས་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། ཆོས་གོས་ལ་རྒྱའི་བྱིན་སྐྱབས་འཆགས་ལ་ལྷུང་བཅེད་ལ་རྒྱ་ཡི་བྱིན་སྐྱབས་མི་འཆགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷགས་གོང་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་སྟོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རས་ལྷག་ལྟ་བུ་ལ་
གོས་ཀྱི་སྟོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ལྷུང་བཅེད་ཆད་ལས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བ་དང་ཁ་དོག་སྐྱེ་
བོར་ལྷུང་བཅེད་ཀྱི་སྟོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཡི་བྱིན་སྐྱབས་འཆགས་པར་ཐལ་བས་མཆོ་རྒྱུ་
བཀག་ཅིང་། རང་ལྷགས་ལ་བཅས་དབང་གིས་མི་འཆགས་པར་འདོད་དགོས་སོ། ། ལྷུང་ལྟ་
ཆན་པ་ལས། ལྷུང་བཅེད་ལྟ་ནི་བཅང་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ལྟ་གང་ཞེ་ན། རྟོའི་ལྷུང་བཅེད་དང་།
ཞེས་དང་། ལྷུང་མ་མོ་ལས། ལྷུང་བཅེད་ནམ་པ་བརྒྱད་ནི་མི་གནང་བ་སྟེ་རྟོ་ལས་བྱས་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་དང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། གཞན་ཡང་ལྷུང་བཅེད་ནམ་པ་བཞི་པོ་གསེར་ལས་བྱས་པ་
དང་། དདུལ་ལས་བྱས་པ་དང་། བེལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཤེལ་ལས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
ལྷུང་བཅེད་ནམ་པ་བཞི་པོ་ར་གན་དང་། ཟངས་དང་། མཁར་བ་དང་། ཤིང་ལས་བྱས་པ་དག་

ལས་འདི་ལྟར་ལྷུང་བཟེད་སྒྲུ་མ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་སྒངས་པ་ཡང་སྒང་བར་མི་
བྱ་ལ། སྒངས་པ་ཡང་བཏང་བར་བྱའོ། ལྷུང་བཟེད་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
མ་སྒངས་པ་ནི་སྒང་བར་མི་བྱ་ཞིང་སྒངས་པ་ནི་སྒྲན་པོར་དུ་ལོངས་སྤྱད་པས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་ལྷགས་དང་། སའི་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་ནི་བྱིན་གྱིས་བཟོ་བ་དུ་རུང་བ་དག་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། བསྐྱུ་པ་ལས། ལྷུང་བཟེད་རྩོལ་ས་བྱས་པ་ནི་ས་ལས་བྱས་པའི་
ནང་དུ་འདུའོ། གཞན་དུ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་རུང་བ་འཆང་། ཞེས་དང་། མཐའ་
དཔྱད་ལས། ས་རྩོལ་གས་གང་རུང་ལས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། གསེར་ཟངས་ར་གན་གིང་
སོགས་ལས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། དཔག་བསམ་འཁྲི་གིང་ལས། ཤེལ་གྱི་ལྷུང་བཟེད་
ཟེར་བ་ཡང་ན། ཆིང་བྱ་ཡིན་པས་རྩོལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། འཁྲི་གིང་གི་ཡལ་འདབ་ཉེར་དུག་
པ་ལས། བ་ནམས་འོ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས། སྒངས་ནས་ཤེལ་གྱི་སྤོད་དུ་ནི། ཞེས་དང་། མཆོ་
རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་ནི་རྩོལ་ལྷུང་བཟེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་
ནམས་ལ་ནི་ལྷ་ཆེན་པ་དང་མ་མོ་ལས་རྩོལ་ལྷུང་བཟེད་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཞེས་སོགས་མི་འགལ་ཚུལ་དབྱད་པར་བྱའོ།

གསང་སྟོན་བསྟོ་བ་དང་། ནང་དུ་བར་ཆད་རྩི་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་
གཉིས་དགོས་པ་དང་། དག་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསོལ་བ་འབའ་
ཞིག་པའི་ལས་མིན་པར་འདྲ་ཡང་། ལྷ་མ་བསྐྱུ་བྱས་ཐོས་མི་རུང་ལ་ཕྱི་མ་ནི་ཐོས་རུང་བའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་པར་གསང་སྟོན་གྱིས་ངོས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆོ་རྒྱུ་དང་། ནང་མིར་ངེས་མ་ངེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་སྟོན་ལས་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་སྒྲར་ལས་སྟོབ་ཀྱིས་བར་ཆད་རྩི་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་
འདུན་སྤྱགས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་བར་ཆད་འགའ་ཞིག་སྟོ་བར་དུ་འབྱུང་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་
ནམ་དབྱད།

མཐུག་དུས་གོ་བཅོམ་ཚུལ།

ཕྱི་གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། གསོལ་བཞིའི་ལས་མཐུག་བསྐྱུས་དང་བཅས་པས་བསྐྱེན་
 པར་རྫོགས་ཤིང་། ཕྱི་གསུམ་པ་ནི། **བསྐྱེན་བཀུར་གྱི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུས་**
གོ་བཅོམ་པ་དང་། **བསྐྱེད་བྱའི་གནས་རགས་པ་ཤེས་ཤིང་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་**
པ་མཐུག་ཆོག་གོ། དང་པོ་དུས་གོ་བཅོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། **གྲིབ་ཆོད་སྐྱེས་བྱ་དང་རྒྱུ་པ་དུ་ཡོད་**
དང་། **ཉིན་མཚན་གྱི་ཆ་སྐར་ལ་སོགས་པ་དང་།** **ཆོས་གྲངས་གང་ཡིན་དང་།** **ཟླ་བ་དང་།** ཡར་
 རོ་མར་རོ་གང་ཡིན་དང་། **དུས་ཆོད་**དམ་དུས་ཆོགས་ལྡེ་ལས་གང་ཡིན་དང་། ལུང་ན་དངོས་སུ་
 མེད་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་བྱི་བ་སོགས་**ལོ་འགྲོས་**གང་ཡིན་དང་**བདུན་ཆར་**ཕྱ་རིམ་ནས་གཞལ་ཏེ་
 རགས་རིམ་ནས་**བཅོམ་**ན་ལག་ལེན་ལ་བདེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **དཀྱུས་གཅིག་**
 ལ་བསྐྱེད་བྱ་**བརྒྱ་སོགས་སྐྱབ་**ཆེ་ལག་ལེན་དོག་མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ། སུམ་ཚན་འགའ་རེ་ལ་
 སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཚང་མ་རེ་བྱ་བའམ་ཡང་ན་སྒར་ལྟར་ཡོལ་བས་གཅོད་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོས་
 སུམ་སོང་བ་བྱས་ནས་སྐྱབ་ན་ལུང་གི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་འོང་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་**གྲིབ་ཆོད་**
 གཅིག་གིས་གཞལ་ན་དེ་དག་གི་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱན་གཞོན་མེད་པར་ཐལ་བས་མི་འཐད་དམ་
དཔུང། གྲིབ་མ་སོར་བཞི་ལ་སྐྱེས་བྱ་དང་གསུམ་མན་ཆད་ལ་རྒྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གྲིབ་
 མ་སོར་ལྡེ་ཡོད་ཆེ་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་དང་རྒྱུང་བ་གཅིག་ཅེས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། དུས་ཆོགས་ལྡེ་ནི།
 བཅུ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་ཟླ་བ་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་**མགོ་**ཟླ་བ་དང་། **རྒྱལ་**ཟླ་བ་དང་། **མཆུ་**ཟླ་བ་
 དང་། **དཔོ་**ཟླ་བ་སྟེ་**དཔུན་གྱི་**ཟླ་བ་བཞི་དང་། དེ་ནས་**ནག་པ་**ཟླ་བ་དང་། **ས་ག་**ཟླ་བ་དང་། **སྦྱོན་**
 ཟླ་བ་དང་། **ཆུ་སྟོད་**ཟླ་བ་སྟེ་**དཔྱིད་**གྱི་ཟླ་བ་བཞི་དང་། **གྲོ་བཞིན་**ཟླ་བ་གཅིག་པོའི་དུས་དབྱར་
 རོ། ། **ཁྲུམས་སྟོད་**ཟླ་བའི་**ཆོས་གཅིག་**གི་དུས་དབྱར་**ཐུང་**ཅུང་དུས་དང་། ཞག་གཅིག་པོ་དེས་
 མ་ཆང་བའི་**ཁྲུམས་སྟོད་**ཟླ་བ་དང་། **ཐ་སྐར་**ཟླ་བ་དང་། **མིན་དུག་**ཟླ་བ་གསུམ་**དབྱར་རིང་**པོའི་
 དུས་སོ། ། དུས་ལྡར་བྱེ་བ་ནི་**དབྱར་ཐུང་**ཅུང་དུས་**རོས་བཟུང་**བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། **དེ་ལ་དབྱར་གྱི་**
མ་ལས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་རིན་འཕྲུང་དང་། གདུལ་བྱ་ལྡེ་ཚན་ལ་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་སོ། ། ཟླ་འདོག་གི་སྐབས་སུ་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་ཆོགས་**གསུམ་**

དུ་བྱེ་བ་ནི། དུས་ཚིགས་སུ་སྤྱད་བའི་དམན་པ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་ཚད་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཡིན་ལ།
གསེ་སྤྱོད་གི་གཞི་ལས་དགུན་སྤྱོད་དང་། དགུན་སྤྱོད་དང་། དཔྱིད་དང་། སོ་ག་དང་། དབྱར་
དང་། སྟོན་དང་དུག་ལ་ཁྲ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་འབྲེལ་
ཀྱི་གསེ་སྤྱོད་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། དུས་ཚིགས་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བྱེད་ལུས་
པ་ཉིད་ལའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། འདི་དག་གི་དཀའ་བའི་གནས་མང་པོ་ཞིག་སྟོབས་
རུས་མོད་ལོགས་སུ་བྱའོ། །

གདམས་ངག་བཤད་པ།

༥ གདམས་ངག་མདོ་ཚན་གྱི་སྟོན་ནས་བྱེ་ན་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་ཉི་ཤུ།
མར་མདོ་ཚན་གྱི་སྟོན་ནས་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ཚེས་བརྒྱད་བརྗོད་པ་བསྟན་པས་བཅུ་
གཉིས་དང་། དོན་ཚན་གྱི་སྟོན་ནས་བྱེ་ན་སོ་གཅིག་ཡོད་དོ། ། དེ་ཡང་པ་ལ་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་
ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ན། གོས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་དང་། ཟས་བསོད་སྟོམས་པ་དང་། གནས་མལ་གིང་རྩང་
པ་དང་། སྟན་བཀུས་ཏེ་བོར་བ་སྟེ་བཅུད་ཕྱང་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚངས་སྦྱོད་ཀྱི་གནས་པ་
བཞི་དང་། ཚོར་བ་སྟུག་བསྐལ་ཁྲོ་བའི་བྲོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཞེ་སྤང་ཅན་ལ་དུར་ཁྲོད་པ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་གནང་བས་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དགུ་གདམས་ངག་
གི་སྐབས་སུ་མ་བརྗོད་དེ། རིན་འབྲེང་ལས། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དགུ་མ་བརྗོད་དེ། ཞེ་
སྤང་ཅན་ལ་མ་གནང་བའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ཀུན་ལས་
བརྟེན་པ་གསུམ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་སྦྱོད་པ་དང་། གཏི་ཕྱག་སྦྱོད་པ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པར་དགའི། ཞེ་སྤང་སྦྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཞེ་སྤང་སྦྱོད་
པ་ནི་བསྐབས་དཀའ་ན་མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་རྫོད་བག་བྱིན་པ་བཞིན་དུ་བྱིར་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེ་སྤང་སྦྱོད་པ་ནི་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དགོན་པས་ཁྲོ་ན་གིང་རྩང་ལའང་འདྲ་བས་འཐད་མིན་དབྱད་གཞིར་སྤང་

ཞིང་། གློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས་དགུ་མ་བཟོད་པ་སྟེགས་མའི་སེམས་ཅན་སྟིང་སྟོབས་ཆུང་བས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སམ་དཔྱད།

ལྷང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སམ་པ་བཞི་དང་། དགེ་སྤྱོད་ཏུ་བྱེད་པའི་ཆོས་གཤེ་ཡང་སྐྱར་མི་གཤེ་བ། ཁྱོད་སྐྱར་མི་ཁྱོད་བ། དེག་ཀྱང་སྐྱར་མི་དེག་བ། མཚང་འབྲུ་ཡང་སྐྱར་མཚང་འབྲུ་བ་མེན་པ་བཞི་འོག་མ་རབ་བྱང་དང་བསྟེན་རྫོགས་མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ཉིད་མཁན་སྟོབ་ཏུ་འོས་པ་དང་། དགེ་འདུན་མཐུན་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་མི་གཡོ་བ་བཞག་པར་མི་འོས་བ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དང་ཁྱེད་ཅག་གཉིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ། དེས་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཟོད་པ་དང་། འདིག་ཉེན་གྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་མཁན་པོ་དང་ཕན་ཚུན་སྦྲུལ་བྱེད་ཤེས་བཞག་སྟེ་རི་སྤྱི་འཆོའི་བར་ཏུ་ནད་གཡོག་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱའོ། ། ཞེས་མཐུན་པ་བཟོད་པ་དང་། གནས་བརྟན་དང་། བར་མ་དང་། གསར་བྱ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་དང་། ཞེས་དང་། འདིགས་པ་དང་བཅས་པས་དུལ་བར་གནས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཟོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱང་བའི་དགོས་བ་ལུང་ནོད་པ་དང་། ལ་ཏོན་དང་ཚུལ་བཞི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྟོབ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ནན་ཏན་ཏུ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཟོད་པ་དང་། འདི་དག་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བཟོད་པར་ཟད་དེ་གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་འདོན་པའི་ཆེ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མཁན་སྟོབ་དང་། མཁན་སྟོབ་གཅིག་པ་སོགས་ལས་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་གི་བརྟན་པ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུས་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཟིན་གྱིས་བག་ཡོད་པར་སྐྱབས་ཤིག་ཅས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བཟོད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུའོ། ། མ་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་བྱ་ན་སྟེར་གྱི་རེག་སམ་དང་། བཀའ་སམ་དང་། འཆབ་སམ་དང་། བརྫོག་སམ་སྟེ་བཞི་དང་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་སྤར་གྱི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་ཏུ་བསྟན་ཏེ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཆངས་སྟོད་གནས་བཞིའི་ཤིང་རྩུང་བཀོལ་བས་ལྷག་མ་སོ་གཅིག་གོ། མ་བྱའི་

སྒྲིམ་ལས། དེ་ལས་སྒྲིམ་བྱེད་དབྱར་གནས་དགག་དབྱེ་གསུམ། ། ལས་འདས་ལྷུང་བྱེད་གཞན་
ལྷ་ཉེས་བྱས་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྷ་རྩེ་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་ཉེས་བྱས་གང་བྱས་
ཀྱང་རུང་སྒྲིམ་བྱེད་དུ་མགྲོལ་བ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷེ་བའི་ཆོས་ཞེས་ཟེར་བའོ། ། དེ་ཡང་
པའི་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བ་གདབ་དགོས་པ་དང་། འདི་
ལ་ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས། དགེ་སྦྱོང་མས་རབ་དུ་བྱུང་བ་དང་བསྟེན་བར་རྫོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་
མའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་འདི་ནི་ལྷེ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་སྟེ། ཞེས་རབ་བྱུང་
ཀྱང་ཁྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། སྒྲིམ་བྱེད་བྱེད་ན་གདམས་ངག་ཁྱེད་བ་དང་། མཆོམས་པོ་ཆེ་
བཅད་ན་དཔག་ཆད་བྱེད་གསུམ་དང་མ་བཅད་ན་དཔག་ཆད་གཅིག་གི་ནང་དུ་པའི་དགེ་
འདུན་མེད་པར་དབྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་གསུམ། བ་མ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་
པ་ལྷག་མ་དང་ལྷེ་ཆོས་ཀྱི་མགྲོལ་བ་སྟོན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་དང་གཉིས། དགེ་སྦྱོང་གང་ཟག་
ལ་བརྟེན་པ་ཉི་དགའ་ལྷ་བྱ་གཅིག་གི་འང་ཉེས་པ་མི་སྤང་བ་དང་། དེ་ལྷ་བྱ་ལ་མི་སྟོབ་པ་དང་།
དགེ་སྦྱོང་གསར་བྱ་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱ་བ་དང་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། ། ཆངས་སྟོན་གནས་པ་བཞིའི་
འཕྲོས་དོན་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ནི། བསོད་སྟོམས་པ་གཉིས་དང་། ལྷན་གཅིག་
པ་གསུམ་དང་། ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གཉིས་དང་། ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་འཆང་རུང་ཡང་འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་ལས་གཞན་མཁོ་བ་དང་ལྷག་པའི་ཆོས་གོས་གསུམ་མི་འཆང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་
པ་བ་དང་། ལྷག་བལ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱས་པའི་ཕྱིར་བ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གོས་མི་འཆང་
བས་ཕྱིར་བ་བ་ཞེས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས་སོ། ། སྤན་ཆོགས་ལས། དགེ་སྦྱོང་
དག་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱ་བར་མི་བྱ་སྟེ། བེའུ་རས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་དང་།
ཕྱིར་བ་ཐམས་ཅད་དང་། གླམ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་འདིས་བྱས་
བྱུང་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། ། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་གཉིས་དང་། ཁྲོད་ལས་རྒྱུད་གྲགས་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཆོད་པའི་དབེན་པར་གནས་པའི་དགོན་པ་བ་དང་། འདི་ལ་གཞན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
དང་། གསོ་སྦྱོང་དང་། དགག་དབྱེ་དང་། ན་བ་དང་། ལྷུང་འོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཁྲོད་དུ་
སྦྱ་རེངས་ཤར་ཡང་དགོན་པ་བའི་ཡི་དམ་མི་འཛིག་པར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས་

སོ། ། ཉིན་རྒྱུ་གི་རྩལ་སྤྱིང་གི་གྲིབ་མས་རི་སྤྱོད་ཁྲལ་པ་དེ་སྤྱོད་རྩལ་གནས་པར་དམ་བཅའ་
 བའི་**ཤིང་རྩེ་པ་དང་།** འདིས་སྤོང་ཆུ་དང་། ཤིང་ཁོང་སྤོང་སོགས་ལ་གནས་པ་སྤོང་བར་
 གསུངས་སོ། ། སྤོང་མ་གཡོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་བཅའ་བའི་**སྤྲ་གཤམ་མེད་པ་དང་།** འདི་
 ཤིང་རྩེ་རྩལ་གནས་པས་དེ་འདི་ག་བར་གསུངས་སོ། ། **རྩེ་ཁྲོད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་།** **ཅོག་**
བྱ་པ་ཀྱི་གསུམ་དང་། སྤྲ་མི་བཟེ་བའི་**གཞི་རི་བཞིན་པ་ཀྱི་སྤྲ་ཆེ་ལོང་དབྱེ་**བས་བཅུ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པ་དེ་ལོ། ། **ཞིབ་མོ་རྣམ་གཞག་རྩེ་མེད་ཀྱི་ཡོད་དེ།** འདིས་པའི་བྱིས་ཅམ་ནས་བཟང་
 འན་ཅི་བྱུང་བ་**པ་རྩེད་པས་ཆོག་པའི་**བསོད་སྟོམས་པ་**དང་།** བྱིས་བཟང་འན་མི་འདམ་པར་
 བྱིས་མཐར་ཆགས་ཀྱིས་སྤངས་ཏེ་ཅི་ཐོབ་བར་བྱེད་པ་མཐར་ཀྱིས་སྤོང་བའི་བསོད་སྟོམས་
 པ་གཉིས། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། ། **སྤྲ་ལས་ལྡང་ནས་མི་བཟེ་བའི་**སྤྲ་གྱི་མཐའ་པའི་
 སྤྲ་གཅིག་པ་དང་། ཁ་བཤལ་བའི་ཆུ་དང་ལྡང་བཟེད་རྩེ་**ཆུ་**སྤངས་ནས་མི་བཟེ་བ་ཆུའི་མཐའ་
 བའི་སྤྲ་གཅིག་པ་དང་། ཁམ་གྱི་ཐ་མ་མེད་ནས་སྤྲ་མི་བཟེ་བ་**བས་ཀྱི་མཐའ་བའི་**སྤྲ་གཅིག་
 པ་སྤྲ་གསུམ་མོ། ། བྱིས་མི་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་**བ་འཕྲོ་བཏོད་ནས་**ཉིན་ཞག་དེར་བས་བྱིས་མི་
ལེན་པ་འདྲ་ཡང་བཟེ་བའི་**སྤྲ་རོལ་**རྩེ་རྩལ་རྩེ་གི་བས་བྱིས་ལེན་ལན་གཅིག་བྱས་ནས་ཉིན་
 ཞག་དེར་རྩལ་རྩེ་གི་བས་བྱིས་མི་ལེན་པ་**དང་།** འབྲས་ཆུ་དང་ཆོད་མ་དང་། ཞོ་ལྷ་བྱ་སྤོང་
 སོ་སོར་སྤྱགས་པ་བཟེ་བའི་སྤྲ་རོལ་རྩེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་ལེན་**རིམ་**ཀྱིས་བྱས་ཏེ་བས་འཕྲོ་བཏོད་
 རྣམ་ཞག་དེར་བྱིས་མི་ལེན་པ་གཉིས་ནི་ཆུ་མཆུ་ཏེ་གཉིས་ཀྱི་**བྱིས་**རིམ་བཞིན་**རྩལ་གཅིག་**
པ་དང་། **གསོག་བྱ་**པའི་བྱིས་མི་ལེན་པ་གཉིས་སོ། ། འདི་ལྟར་ཉན་ས་ལས་བཤད་ཅིང་། ཀུན་
 ལས་བརྩལ་པ་གསུམ་པ་ལས། བས་བྱིས་མི་སྤང་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྷག་པའི་མཐའ་པ་ཉིད་དང་།
 བཟུང་བའི་མཐའ་པ་ལོ། ། དེ་ལ་ལྷག་པའི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོས་ཏེ་སྤངས་ནས་ཡང་མི་
 ཟ་བའོ། ། བཟུང་བའི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྤྲལ་པ་གཅིག་གོ།
 ཞེས་འབྲུང་ངོ། ། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ལ། ལམ་སྤང་ལ་སོགས་པར་བོར་བའི་གོས་ཀྱི་རྩམ་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་བཟུས་ལ་རྩལ་ཏེ་ཁ་དོག་བསྐྱར་ཅིང་འཆང་བ་**བོར་**བའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་**དང་།**
 གཞན་གྱིས་སྤྲ་བ་བཞི་ཡན་ཆད་སྤྱད་ཅིང་དམན་པར་བྱས་པ་ལས་གཞན་གོས་གསར་མི་ཁྱོད་

པའི་**དུས་ཚིགས་སུ་སྤྱད་པའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་**པ་གཉིས་ཞེས་ཉན་ས་ལས་འབྱུང་ལ། སྤངས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བདག་པོ་མེད་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་གྲགས་པའོ། ། དེ་ལ་དུར་ཁྲོད་དམ། ཕྱག་དར་གྱི་སྤང་བོའམ།
ཆོང་འདུས་སམ། ལམ་པོ་ཆེ་ནས་དམ་དུམ་དག་བདུས་ནས་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་འཆང་བ་འདི་
ནི་བདག་པོ་མེད་པའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཆར་བཅད་པ་དང་། སུན་ཆར་བཅད་པ་
དང་། བ་ལང་གིས་ཐོས་པ་དང་། བྱི་བས་ཐོས་པ་དང་། མེས་ཚིག་པ་དང་། ཡས་སྟགས་དང་།
རོ་བག་གི་གོས་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་མཚན་མ་འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དུར་ཁྲོད་པ་ལ། ཟས་གོས་སྒོད་སྤྱད་གནས་མལ་ཐམས་ཅད་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྩིས་ལ་བརྟེན་
པས་ན་**ཐམས་ཅད་དུར་ཁྲོད་པ་**དང་། དེ་དག་ལས་སྣ་འགའ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྩིས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱོགས་འགའ་དུར་ཁྲོད་པ་གཉིས་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བཤད། ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། ཉེ་དུ་
དག་གིས་ཤི་བའི་དུར་ཟས་ལྡ་དུར་ཁྲོད་དུ་འདོར་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཟས་སུ་བྱེད། རོའི་གོས་དུར་
ཁྲོད་དུ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་བཟུས་ཏེ་དུབས་ཤིང་ཁ་བསྐྱར་ནས་ཆོས་གོས་སུ་བྱེད། ཤི་བ་
དེའི་རྩིས་སུ་དུར་ཁྲོད་དུ་འདོར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲི་མོ་བཞག་པ་དེ་ལྷུང་བཟེད་དུ་བྱེད། གནས་
མལ་ཡང་དུར་ཁྲོད་པ་སྟེ་དེར་གནས་བཅའ་བར་བྱེད་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། དུར་ཁྲོད་པས་
དུར་ཁྲོད་དུ་སྦྱིལ་བུ་དང་ཁང་པ་མི་བྱ་བར་དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་སྤྱངས་པའི་ཡོན་
ཏན་བསྟན་པ་ལས་སོ། ། གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་བཞིར་དུས་**ཀླན་དུ་མི་སྟེལ་**བའི་**ཙོག་བྱ་**ཆེན་
པོ་དང་། རྒྱབ་ཙམ་ལས་གཞན་གསུམ་མི་བརྟེན་པའི་ཙོག་བྱ་འབྲིང་། གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་
གསུམ་བརྟེན་ཀྱང་མགོ་སྟེས་ལ་མི་འདོག་པའི་ཙོག་བྱ་**ཆུང་དུ་གསུམ་**སོགས་སྤར་གྱི་དབྱེ་བ་མ་
བྱས་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བསྟན་པས་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉན་ས་ལས་སྤར་གྱི་བཅུ་གཉིས་ལས་
བསོད་སྟོམས་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཟས་ཚིག་པ་བ་བསྟན་པས་བཅུ་གསུམ་གསུངས་ལ། ཆོས་མདོན་པ་ལས་བརྒྱད་
དུ་བསྟུས་ནས་གསུངས་སོ། ། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་དམ་བཅའ་

འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་། དམིགས་བསལ་ཡོད་ཅིང་སོགས་ཀྱིན་ལས་བརྟམ་པ་གསུམ་པ་དང་། ཉན་
ས་དང་། གསེར་འབྲེང་མཆོ་རྒྱུ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། བརྟམ་གཉིས་པོ་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་
གྱིས་བསྟུས་ན། **ཟས་ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། གོས་ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། སྦྱོད་ལམ་**
ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། གནས་མལ་ལ་སྲིད་པའི་དབྱའམ་གཉེན་པོ་བཞིར་འདུ་སྟེ། དང་
པོ་གསུམ་དང་། དེའི་འོག་མ་གསུམ་དང་། ཅོག་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ལྔ་གོ་རིམ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་འདུ་བའི་བྱིར། གདམས་ངག་བརྟམ་གཅིག་གཉིས་སྟེ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་དབྱ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡུལ་ལ་གདམས་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྟོབ་བྱེད་གཉེན་པོར་གདམས་པ་གཉིས་གྱིས་བསྟུས་པའི་
བྱིར།

ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྤང་བའི་ཚུལ།

གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེར་གཅིག་

ལྟ་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྤང་བའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་མཚོ་རྒྱུ་ལྟར་བྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྤང་ཚུལ་དང་། རང་གི་རྒྱ་བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྤང་ཚུལ་དང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོ་ཤེས་པའི་སློན་ནས་བསྤང་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་བསྤང་ཚུལ་དང་། བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུན་བསྟེན་པའི་སློན་ནས་བསྤང་ཚུལ་ལྟ་ལས་དང་པོར་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤང་གཞི་དང་། ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉེ་ལྷེས་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་གོང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྦར་འོངས་པ་ལ། ཉེ་ལྷེར་འདི་ཁྱོད་གྱི་ཅི་ཡིན་ཞེས་བཀའ་འདྲི་བྱས་པར། མཁན་སུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱས་པ་ལ། འོ་ན་ཁྱོད་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ནམ། མ་ལོན་ནོ་ཞེས་ཁྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་མཁན་པོ་དང་། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་། མི་གནས་པར་འདུག་པ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་དགོས་པའི་བཅས་པ་མཛད། ཁན་ཁྱགས་འདུལ་བ་མི་ཤེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ཞིག་གིས་སྤྲེགས་ཅན་ཞིག་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་གི་བཅས་པ་གཅིག་ཅར་མཛད་ལ། སྟོན་པ་སྤྱོདས་རྒྱུའི་ཁྱོགས་ཉུང་བར་གཟིགས་ནས་ལོ་ལྟ་ལོན་ཁིང་ལྟ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་ཐ་མ་དང་ལུན་ན་སྤྱོདས་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་རྗེས་བཅས་མཛད། ལྟ་ཆོན་ཐ་མ་རྗེས་བཅས་སུ་མཛད་ཅེས་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་ཁིང་ལྟ་ཆོན་ཐ་མ་དང་ལུན་ན་སྤྱོདས་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་བཅས་པ་རྗེས་བཅས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་

པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་བཅས་པ་གཅིག་ཅར་མཛད་པ་ལུང་དང་
སྤང་འབྲུམ་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ལོ་བཅུ་འཛི་གཞི་ལ་མཐའ་དབྱེད་སོགས་ལས་ཉེ་དགའ་
ཞེས་འབྲུང་ཡང་ལུང་དང་སྤང་འབྲུམ་དུ་ཉེ་སྤེ་ཞེས་འབྲུང་བས་མ་དག་གམ་དཔུང། ལྟ་ཆོན་
ཉེར་གཅིག་ནི། ལུང་གཞིའི་བར་སྒྲོམ་ལས། ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་ལྟ་པ་དང་། སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་འཛིན་
པའི་ལྟ་པ་དང་། སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་ལྟ་པ་དང་། སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་རིག་པའི་ལྟ་པ་དང་།
སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་གསལ་བའི་ལྟ་པ་དང་། སྤེ་སྤྲོད་གསུམ་འཛིན་འཇུག་གི་ལྟ་པ་དང་། ལྷག་པའི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་ལྟ་པ་དང་དེ་ལ་སློབ་དུ་འཇུག་ཀྱས་པའི་ལྟ་པ་དང་། ལྷག་པའི་
སྤྱོད་སོགས་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་ལྟ་པ་དང་། དེ་ལ་སློབ་དུ་འཇུག་ཀྱས་པའི་ལྟ་པ་སྟེ་སློབ་པ་
དང་སློབ་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། སྤྱན་ཆོགས་གོང་མའི་ལྟ་པ་དང་། སྤྱན་
ཆོགས་འོག་པའི་ལྟ་པ་སྟེ་ལྟ་ཆོན་གཉིས་དང་། བཅ་ལྷན་གྱི་ལྟ་པ་དང་། ནང་དུ་ཡང་དག་
འཛོག་པའི་ལྟ་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། སློབ་པའི་ལྟ་པ་
དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་པ་དང་། བྱུང་ཤེས་གྱི་ལྟ་བ་དང་། གནས་འཆའ་བའི་ལྟ་བ་དང་། རེ་ཞིག་
གནས་འཆར་འཇུག་གི་ལྟ་པ་དང་། ལྟ་བ་ཤེས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཀྱན་དགའ་
བོ་འཁོར་དུ་བྱོན་རྗེས་སུ་གནས་སྟོ་ཡི་རི་ལ་རྒྱ་བ་ཡི་ཆེ་ན་ལྟ་པའི་སྤེ་ཆོན་ཡང་དག་པར་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། ལྟ་ཆོན་དང་པོ་སྤེ་སྤྲོད་གཉིས་ཤེས་གྱི་ལྟ་པ་ཡིན་པ་སྟེ།
དེའི་ཡན་ལག་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་སྒྲོམ་རྒྱན་རྣམ་དག་བར་མ་ཆད་བར་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་
དང་། སྤྱིང་བཅེ་བས་གནས་པ་ན་བའི་ནད་གཡོག་རང་གིས་བྱེད་དམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་
ཀྱས་པའི་མཐུ་ཡོད་པ་དང་། འདུལ་བ་ལ་མཁས་པས་བྱ་བ་འདིས་ལྟ་བ་དང་བཅས་བར་གྱུར་
ཏམ་མ་གྱུར་སྒྲུམ་པའི་འགྱོད་པ་སེལ་བ་རང་གིས་བྱེད་དམ་གཞན་བྱེད་འཇུག་ཀྱས་པ་དང་།
མངོན་པ་ལ་མཁས་པས་སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་སྤྱིང་བ་རང་གིས་བྱེད་
དམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་དང་། བསམ་པ་ཤེས་པས་སློབ་མ་གནས་སམ་ཡུལ་གང་ལ་
མི་དགའ་བ་འདོར་བ་སྟེ་དོར་ནས་དགའ་བའི་གནས་སུ་འཛོག་པ་རང་གིས་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་
འཇུག་ཀྱས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ལྟ་ཆོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱོད་པ་བསལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་

འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་འདུལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཉིད་བསྟན་རྟོ། ། ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལས། འདིས་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་མི་དགའ་བ་འདོར་བ་དག་ལ་བྱེད་དམ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་རུས་པ་ཞེས་པའི་གནས་སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས། གནས་ཀྱི་སྒྲ་མར་མི་དགའ་བ་འདོར་བ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲེལ་གནས་ཡུལ་སྤྱོད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། སྤྱོད་ཀྱིས་གང་ཏུ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་རྣམས་མངོན་པར་མི་དགའ་ན་དེ་འདོར་བའམ་འདོར་ཏུ་འཇུག་རུས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཡུལ་དེར་གནས་པ་ལ་མི་དགའ་ན་ཡུལ་གཞན་ཏུ་གཏོང་བར་རུས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དེ་རྩ་བར། ལྷ་ཆེན་དང་པོའི་ཡན་ལག་གྱི་མ་བཞི་དང་ཉེ་བར་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ན་སྐབས་དེར་མ་བཟང་ཡང་རྟོགས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། བསྟན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའམ་ལྷག་པ་སྟེ། དེ་ནི་འདིར་ལྷ་པ་དང་པོའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་རྩོ། ། རྒྱུ་ལས། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་འདི་ནི་ལྷ་པ་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྷ་པ་ཡིན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་འབྲུང་བ་ནི། མས་རིམ་ནས་བཟང་བའི་ཐ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་ལུང་དང་གཞི་འགྲེལ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་འདིས་ལྷ་ཆེན་དང་པོའི་ཁ་སྐོང་བྱེད་ལ། ལྷ་ཆེན་གཞན་ལ་འདིས་ཁ་སྐོང་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལྷ་ཆེན་དང་པོ་ལ་འདི་དངོས་སུ་མ་བཟང་ན་ཡན་ལག་མི་ཆང་ལ། གཞན་ལ་དངོས་སུ་བཟང་ན་ཡན་ལག་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ལྷ་ཆེན་གཞན་ཉི་ཤུ་ལ་དངོས་སུ་བཟང་བ་མིན་ནོ། ། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་ལྷ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་ལས་དོན་ལ་ལྷ་སྤྲུགས་གཅིག་དྲུག་སྤྲུགས་བཅོ་བརྒྱད། བདུན་སྤྲུགས་གཉིས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དོན་གྱི་དགུ་སྤྲུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་འཇུག་གཉིས་དོན་གྱི་དགུ་སྤྲུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་འཇུག་ལ་དེ་གསུམ་ལ་རང་གིས་སྟོབ་པ་གསུམ་དང་། གཞན་སྟོབ་ཏུ་འཇུག་རུས་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་གི་སྟེང་ཏུ་སྤྲོན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་སྟེ་དོན་གྱི་དགུ་སྤྲུགས་ཆང་དགོས་

པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྟེ། སློབ་ཏུ་འབྱུག་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲའི་དོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ལ་ལྟ་སྤྱད་ཀྱི་གཅིག་དང་། **བྱག་སྤྱད་པ་བཅུ་བྱག་དང་། བདུན་**
སྤྱད་པ་གཉིས་སུ་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་མཆོ་རྒྱུ་ལྟར་ན། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ལ་
ལོ་བཅུ་ལོན་པ་དང་འདུལ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་བསྐྱར་ནས་དོན་གྱིས་བདུན་སྤྱད་ཀྱི་ལྟ་སྤྱད་དང་། ལྟ་སྤྱད་
དང་པོ་དོན་ལའང་ལྟ་སྤྱད་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་དང་སློབ་ཏུ་འབྱུག་གཉིས་ཏེ་ལྟ་སྤྱད་ལས་གཞན་བཅུ་
བྱག་ལ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་བཟང་བས་དོན་གྱི་བྱག་སྤྱད་པ་བཅུ་བྱག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་
དོན་གྱི་བྱག་སྤྱད་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱག་སྤྱད་པ་མིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལྟ་སྤྱད་ལ་དགའ་བའི་རོར་ལྟ་
སྤྱད་པ་ཁོ་ནར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བདུན་སྤྱད་པ་བྱུང་ཤེས་ལྟར་ཤེས་
གཉིས་བཞག་ནས་ཚུལ་ལྟར་དང་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་གཉིས་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཟང་བ་མི་
འཐད་དེ། ཚུལ་ལྟར་ལྟ་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་མེད་མི་རུང་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་
ན་ལྟ་སྤྱད་པ་དང་པོ་ལའང་སྦྱོར་དགོས་པས་དོན་གྱི་བྱག་སྤྱད་པ་སུ་ཐལ་བས་སོ། ། མང་ཐོས་ཚུལ་
ལྟར་གྱི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་ལྟ་སྤྱད་པའི་ཆད་ནི། དགེ་སློང་པམ་པས་མ་གོས་ཤིང་། **རང་བཞིན་གྱི་ཁ་**
ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འདྲིམ་པའོ་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། འོད་ལྟར་ལས། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་
ལྟ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པམ་པའམ། ལྟར་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་བྱུང་བའོ། །
ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་ལྟ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ནི་དགེ་
བའོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་ལྟ་སྤྱད་པ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་གིས། ཚུལ་བྱིས་པ་དང་ལྟ་སྤྱད་པ་ནི་པམ་ལྟ་གིས་མ་གོས་པའོ། ། ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་དེ། **རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དུང་འགྲོ་སོགས་གསོད་པའི་**ལྟར་བྱེད་ལྟ་སྤྱད་པ་གོས་ན་
འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་སུ་འགྱུར་ལ། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་**ཁང་ཆེན་གྱི་ལྟ་སྤྱད་པ་ལྟ་སྤྱད་**
གོས་ཀྱང་ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། **འཆལ་བའི་ཚུལ་**
བྱིས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། **རིན་ཆེན་འབྲེང་**
བ་ལས་མཆོ་རྒྱུ་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་བཀག་ནས་ཚུལ་ལྟར་རབ་ལ་ལྟ་སྤྱད་པས་མ་གོས་པ་དགོས་
པར་ཤེས་རབ་བྱེད་པ་ལས། པམ་ལྟ་སྤྱད་པ་ལྟ་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཉམས་པ་སྟེ་དགེ་སློང་དུ་ཚུད་པ་ལ་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་འབྱུང་ཁིང་། རང་ལུགས་ལ་ཚུལ་ལྡན་ནི་མ་མཐའ་ཕམ་པས་མ་གོས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འདྲིམས་པ་དང་། རབ་ལ་ཕམ་ལྷག་གཉིས་ཀས་མ་གོས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འདྲིམ་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། མང་ཐོས་ཚུལ་ལྡན་གཉིས་ལྷ་ཆན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལ་སྦྱར་དགོས་པས་ལྷག་པའི་སྟོང་སོགས་གསུམ་ལ་སློབ་སློབ་འཇུག་གཉིས་ལ་མདོ་མདོན་མང་ཐོས་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སོགས་སྐྱུས་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་འདྲིལ་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྷ་པ་གསུམ་ལ་འདུལ་བ་མང་ཐོས་དང་། རྩེ་སྟོང་གསུམ་འདྲིན་པའི་ལྷ་པ་དང་། སོགས་སྐྱུས་རྩེ་སྟོང་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་ལྷ་པ་དང་། རྩེ་སྟོང་གསུམ་རིག་པའི་ལྷ་པ་དང་། རྩེ་སྟོང་གསུམ་གསལ་བའི་ལྷ་པ་དང་། རྩེ་སྟོང་གསུམ་འདྲིན་འཇུག་གི་ལྷ་པ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་སློབ་སློབ་འཇུག་གི་ལྷ་པ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས་སྤྱི་གཙོ་བོ་སོགས་སྟོན་པའི་ཕྱི་པའི་བསྟན་བཙུགས་མང་ཐོས་སྦྱར་དགོས་པས་ལྷ་ཆན་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མང་ཐོས་མི་འདུའོ། ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་ནི་གང་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ལྷ་པ་དེ་ལ་རྩེ་སྟོང་གསུམ་ཤེས་པ་ཡོད་ན་རིག་པའི་གནས་དང་པོ་བཞི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། མེད་ན་རྩེ་སྟོང་གསུམ་ཤེས་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་འཐད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསུམ་ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་བསྟན་བཙུགས་དང་རྩེ་སྟོང་ཤེས་པ་དངོས་བསྟན་ལ་མེད་ན་རང་གི་ཀྱབ་མཐའི་བསྟན་བཙུགས་མང་ཐོས་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩེ་སྟོང་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིག་གནས་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། འདི་མན་ཆད་ལྷ་པ་གང་ལ་མདོ་རྩེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོའི་རྩེ་སྟོང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེར་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་བསྟན་བཙུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། གང་དུ་རྩེ་སྟོང་མདོན་པར་ཤེས་པ་མ་བསྐྱུས་པ་དེར་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་རང་གི་ཀྱབ་པའི་མཐའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། རྩེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་མི་བརྩེད་པར་འདྲིན་པ་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ལས། མདོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་བ་མི་བརྩེད་པ་ནི་འདྲིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་སློབ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས། སློབ་ཀྱི་འབྲས་ལྷན་རེ་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་།
སློབ་ཚལ་མཁན་པོའི་འདུལ་བ་ལས། ཟླ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆིག་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གནས་
མང་ཐོས་སྐྱར་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། འཛིན་པ་ནི་ཆིག་
དོན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་ཀྱི་འབྲས་བཟུང་ཡང་ཟླ་སྟོང་དེ་
ཤེས་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་དེ་ཡོད་དེ། ཟླ་སྟོང་གསུམ་འབྲེལ་བར་གནས་པ་མ་
འབྲས་པར་འབྲེལ་བར་མཁས་པ་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཟླ་ག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དང་ལྟ་པའི་དེ་ཡོད་དེ། ཆད་
མ་གསུམ་གྱིས་ཟླ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆིག་དོན་ཤེས་པའི་སློབ་པ་ཟླ་སྟོང་གསུམ་རྩོམ་པ་གསུམ་གྱི་
སྟེང་ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་དང་། ཟླ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆིག་དོན་མ་འབྲས་པར་
གཞན་ལ་འཆད་རུས་པའི་སྟེང་དུ་ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་ཆན་གཉིས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་རིགས་པ་དང་གསལ་བའི་ལྟ་ཆན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསལ་བ་ནི་ཟླ་
སྟོང་གསུམ་ཆད་ལྷག་འོར་འཁྲལ་མེད་པར་སྦྱོར་རུས་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལས། ཟླ་སྟོང་
གསུམ་ལ་གསལ་བ་སྟེ་བྱང་བ་དང་། འཆད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མ་འོར་བར་སྦྱོར་རུས་པའོ། ། ཞེས་པའི་
ལུང་འདིས་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་པ་ལ་ལྟ་པ་གཞན་ལྟར་མི་དགོས་པས་ལྟ་པ་རང་
དབང་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་སོ། ། དུག་པ་འཛིན་འཇུག་གི་
དེ་ཡོད་དེ། ཟླ་སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་དག་རང་གིས་བཟུང་ནས་གཞན་འཛིན་དུ་འཇུག་རུས་པ་
གསུམ་དང་ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལ་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རང་གི་སློབ་པ་གསུམ་
དང་། ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་སློབ་འཇུག་གི་
ཡན་ལག་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གཞན་ལ་སློབ་དུ་འཇུག་རུས་པ་གསུམ་དང་།
ཐུན་མོང་གིས་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ལྷག་པའི་སྦྱོང་སོགས་
གསུམ་ལ་སློབ་པའི་དེ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྟེགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་འདུལ་བའི་སྦྱོང་པའམ་སྦྱོང་ལམ་

བཞི་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པའི་སློ་ནས་ལྷུང་བས་མ་གོས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་
སོགས་ལུང་སྡེ་བཞིའི་འདུལ་བ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་ལྷག་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པ་
གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མིན་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་
མ་སོ་ཐར་ནི་པ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་སུ་རིན་འབྱེད་དང་མཚོ་རྒྱུ་དང་ལེགས་བཟང་
པས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲགས་ཆེད། ། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་དོན་ནི་
གཞི་འགྲེལ་ལས། ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པའི་དོན་དང་དབང་དུ་བྱ་བའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་པ་
ལྟར་མུ་སྟེགས་ལས་ལྷག་པ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་དང་མུང་འདས་བཞིའི་སྡེ་མ་སྡེ་མ་བྱི་མ་བྱི་མ་
ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའམ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་སྟོང་པ་
སོགས་གྱི་ལྷག་པའི་དོན་མུ་སྟེགས་པ་ལས་ལྷག་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷག་པའི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་དོན་དང་། ལྷག་པའི་སྟོང་སོགས་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་དོན་
མི་གཅིག་གོ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་ལྷ་པའི་ཡན་ལག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལན་གཉིས་བུང་
བས་སྒྲོས་སོ་ཞེས་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་སྡེ་མ་ལྷག་ཚུལ་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱི་མ་ལྷན་ཚུལ་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཡན་ལག་གི་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དེ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་སྒྲོས་སོ། ། ཁ་ཅིག་གིས། སྡེ་མ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡེ་མ་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་བྱི་མ་སོ་ཐར་གྱི་སྡེ་མ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་སྒྲོས་ཟེར་བ་
ལ་ལོ་ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་མི་འཐད་དེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདུལ་
བའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དང་། ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་སློབ་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་དང་།
རིན་འབྱེད་ལས། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་སོར་ཐར་པར་གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཐམས་
ཅད་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་
དག་གི་སྒྲུང་དོར་ཤེས་ནས་སློབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆོན་བརྩུ་པའི་ཡན་ལག་
ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷག་པའི་སྟོང་སོགས་གསུམ་ལ་སློབ་འཇུག་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་
གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩུ་གཅིག་པ་ཐུན་ཆོགས་གོང་མའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། དང་

བའི་དད་པ་དང་། མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གསུམ་སྟེ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། བཅས་རང་གིས་མ་གོས་པའི་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་། འདུལ་གཞུང་སོགས་མང་པོ་ཐོས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལས་ཐོས་པ་དང་། བྱོགས་མང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོས་པ་སྟེ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཐོས་པ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་དང་། ལུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་གཏོང་བ་དང་། དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཏོང་བ་དང་། ཟས་ཁམ་གང་དང་གོས་ལུས་གང་ཅིམ་ལས་ཐོས་ཀྱིས་གཏོང་བ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་གཏོང་བ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་དང་། ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་སྟེ་ལྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩ་གཉིས་པ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་འོག་མའི་ཡན་ལག་ལྟོ་ཡོད་དེ། ཚུལ་བྱིས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོར་བཤེས་པས་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། སྟོམས་འདུག་གི་སྦྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་མི་སྦྱོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་དང་ལྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཚུལ་བྱིས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་ཞེས་པས་འདུལ་བ་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ། ལྷོ་ལས། ཚུལ་བྱིས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་སྦོས་པས་ནི་འདུལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟོན་ནོ། ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་མི་སྦྱོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་བྱའོ། ། དེ་མཐོང་བ་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བར། རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ་། ། ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། རིན་འཕྲེང་ལས། མི་སྦྱོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་ཆུང་གི་རྩ་བར་ཀྱིས་ཞེས་པ་མེད་ཅིང་ལུང་ལས་ཀྱང་ཚུལ་བྱིས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་ཞེས་མ་གསུངས་པས་མ་དག་པར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་འབྱུང་བས་དབྱད། སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་འོག་མའི་ལྟ་བུ་འདི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་སྦྱོབ་པའི་ལྟ་བུར་མི་སྦྱོས་ཏེ། མི་སྦྱོབ་པའི་ལྟ་བུ་དེའི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་བྱིས་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་སྟུམ་སྟུམ་ཆོགས་འོག་མའི་དེ་བཅས་རང་གིས་མ་གོས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་བྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྦྱོབ་པའི་ལྟ་ཆོན་དེ་ལྟན་ན་སྟུམ་

ཆོགས་འོག་མའི་ལྷ་ཆན་འདི་ཡོད་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་འགལ་གྱི་ལྷ་བ་བྱུང་བའི་
དགྲ་བཅོམ་དེ་མི་སློབ་པའི་ལྷ་ཆན་དང་ལྷན་ཡང་སྤུན་ཆོགས་འོག་མའི་དེ་དང་མི་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མེད་དག་བཅོམ་ཡང་
སྤར་བཞིན་མི་སློབ་པའི་ལྷ་པ་དང་ལྷན་ཡང་སྤུན་ཆོགས་འོག་མའི་དེ་དང་མི་ལྷན་ཏེ། སྒྲིམས་
འབྲུག་གི་སློབ་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། བརྩ་གསུམ་པ་བྲན་ལྷན་གྱི་དེ་ལྷ་ཡོད་དེ། གཞི་
འགྲེལ་ལྷར་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡང་དག་སྤོང་བའི་བཅོན་འགྲུས་དང་།
ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ལྷ་ཆན་བརྩ་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཚུང་ལས། ལུས་དབེན་པ་ནི་དགོན་པ་ན་
གནས། སེམས་དབེན་པ་ནི་མུ་དན་མེད་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྒྲོན་ནས་
ནང་དུ་ཡང་དག་བཞག་པ་དང་། སྤར་ལྷར་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་བཅོན་ཤེས་གཉིས་དང་།
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆན་བཅོ་ལྷ་བའི་ཡན་
ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། རིན་འབྲེང་ལྷར་བྱིང་རྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཆོགས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྤར་ལྷར་བཅོན་ཤེས་གཉིས་དང་། མང་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བརྩ་བྱག་པ་སློབ་པའི་ལྷ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་གཉིས།
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་གཉིས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་གཉིས། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་
སློབ་པ་བདུན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་ཟག་མེད་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་སྤང་བྱ་ཀུན་སྤངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་ལས་
གྲོལ་བའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་དང་། མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་བཅོད་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱང་པོ་དེ་ཤེས་དང་དེ་མཐོང་ངོ་ཞེས་རྒྱུ་ལས་དང་། སྒྲིམ་ལམ་ལ་བཅོད་
པ་མེད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་རིན་འབྲེང་ལས་གསུངས་པ་
ལྷར་རྣམ་གྲོལ་ཤེས་མཐོང་གི་ཕྱང་པོ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་
བཅོད་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་སློབ་པའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། སློབ་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ཤེས་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་མཐོང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགོས་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་མ་ཐག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སློབ་ལམ་གྱིས་འབྲས་
བྱ་བར་པ་གཉིས་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། དབང་པོ་འཕྲོས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་པའི་ལྟ་པའི་
ཡན་ལག་གི་རྣམ་གྲོལ་ཤེས་མཐོང་གི་བྱང་པོ་དེ་ལྟར་འཇོག་དགོང་། བཅུ་བདུན་པ་མི་སློབ་
པའི་ལྟ་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ། **མི་སློབ་**
པའི་འདུས་བྱས་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་དང་། **ཟད་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཤེས་པས་བསྐྱབ་པའི་དེའི་རྣམ་**
གྲོལ་ཤེས་པའི་བྱང་པོ་དང་། **མཐོང་བ་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་ལྟ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།** ཅ་བར།
མི་སློབ་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་པ་བྱང་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་
ཡོད་དེ། བྱང་བ་ཤེས་པ་དང་། བཅས་པ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཅས་པ་ཤེས་པ་དང་། བཀག་པ་
ཤེས་པ་དང་། གནང་བ་ཤེས་པ་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སློང་གཞི་དང་། རྒྱ་མཚན་
དང་། བྱེད་རྒྱ་གསུམ་ནི་བྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
སློང་གཞི་ནི། བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས། སློང་གཞི་ནི་ཡུལ་དང་གང་ཟག་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཉེས་པའི་གཞིའི་བྱེད་བྱ་གིས་རྣམ་པ་བཞིའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་དཔེར་ན། **ཡུལ་སློང་བྱེད་ལྟ་བུ་**
འདི་དང་འདིར་གང་ཟག་བཟང་སྦྱིན་ལྟ་བུ་འདི་དང་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་
འདི་དང་འདིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཉེས་པ་མི་ཆངས་པར་སྦྱུད་པ་ལྟ་བུ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་
བྱས་པ་ནི་སློང་གཞིའོ། ། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་མཚན་སྦྱིའི་དགག་བྱ་དང་།
དགོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཉེས་དམིགས་ནི་རྒྱ་མཚན་དང་། གསུམ་པ་ནི། **གཞི་དང་བསམ་པ་དང་**
སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་ཆོགས་ནི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཆར་ཆོགས་པ་ལ་རྟེན་ནས་
བཅས་པ་བྱང་བས་ན་**བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ།** ། དེ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སྦྱེད་པའི་སྐྱས་བཞིན་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟངས་ལས་
བྱང་བ་འདི་དང་སློང་གཞི་འདི་དང་སྐབས་འདིར་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་བསྐྱབ་པ་མཛད་
ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་བ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་གསུངས་པའི་བྱང་བ་དང་མི་
གཅིག་གོ། བྱང་ཤེས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། **དགེ་རྒྱལ་སློང་གཞིར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱས་སྦྱ་**
གཅན་འཇིན་ལ་སངས་རྒྱས་གར་བཞུགས་ངེས་པར། འདི་དང་འདིར་བཞུགས་སོ་ཞེས་**རྒྱན་**

སྐྱུ་བྱང་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྤྲད་པ་ཙམ་ལས་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩུན་གྱི་བཅས་པ་མ་མཛད་
པ་ལྟ་བུ་བྱང་ལ་མ་བཅས་པའི་བྱང་ཤེས་དང་། བྱང་ལ་བཅས་པ་དང་རྗེས་སུ་བཅས་པ་ཤེས་
པའི་བྱང་ཤེས་ཏེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཅས་པ་ཤེས་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་
གྱི་བཅས་པ་ཤེས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། གཉིས་པར་བྱང་བའི་རྗེས་བཅས་མ་དོར་བུ་གསུམ་ཤེས་པ་
དང་། དོར་བུ་རྩུག་ཤེས་པ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་རྗེས་དགག་པ་ནི། སྐལ་ཚིགས་བྱི་
ལ་ལྟར་མཉེན་པའི་དགེ་སྲོང་རྒྱལ་མཉེན་གྱིས་གཞན་གྱིས་ཆ་སྒྲོར་སྤྲད་པ་བཀག་ཀྱང་རང་ལ་
མ་བཀག་སྐྱམ་ནས་རང་གི་ཁ་ལ་སྤྲད་པ་དང་། དགེ་སྲོང་གི་ཅན་དགོན་པ་པས་མི་ལ་བཀག་
ཀྱང་དུད་འགོ་ལ་མ་བཀག་སྐྱམ་ནས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ལ་སྤྲད་པ་ལ་སྟོན་པས་གཞན་དང་མི་ལ་
བཀག་ན་རང་དང་དུད་འགོ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པས་མི་གཏི་ཐུག་ཅན་དེ་དག་པམ་པར་བྱས་ཟིན་
ལ། ད་ཕྱིན་ཆད་བསྐབ་པའི་གཞི་འདི་ལྟར་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། མི་ཆངས་པར་སྤྲད་ན་ཐ་ན་དུད་
འགོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཀྱང་རུང་སྟེ། དགེ་སྲོང་དེ་པམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
གྱི་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཅས་པ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྐབ་རྗེས་སྐབ་པ་ནི། དབྱར་སྤྱི་
མ་ཁས་ལེན་མ་རྩུས་ན་དབྱར་བྱི་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཅས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གནང་རྗེས་
གནང་བ་ནི། ལྷམ་གནང་པའི་རྗེས་སུ་ལྷམ་སྐབས་ཅན་ནམ་ཐོག་ཁེབ་ཅན་དང་ཡུ་ཐུང་སོགས་
གནང་པའི་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ། མཆན་ཉིད་མི་འདོར་བའི་མ་དོར་བུ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་ཡིན་ན། སྤྱི་མའི་རིགས་མ་དོར་བའི་བཅས་པའི་ཆ་དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྗེས་བཅས་བསམ་དོར་བ་
ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། དགག་རྗེས་དགག་པ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་དོར་བྱས་
པའམ་བསམ་དོར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་མ་དེས་ཏེ། དགེ་སྲོང་ཞིག་གིས་སྤྱི་མོ་མིའི་སྤུལ་པ་ཞིག་
ལ་སྤྲད་པ་ལས་སྤྱི་ཆགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤུལ་པ་ཞིག་སྟེ་སྤུལ་མཐུག་ཁྲ་རིང་བ་མཐོང་བས་
སྤྲག་སྟེ་ཆགས་པའི་རོམ་མུང་བ་དང་། དགེ་སྲོང་མི་པམ་པས་རང་གི་གོས་བརྒྱུས་པ་ལ་སྤར་
ཉེས་བྱས་དང་སྟོམ་པོ་གང་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་བཏོད་པ་ལ་འདིར་སྟོམ་པོའི་མིང་ཙམ་གསར་
དུ་བཅས་པས་རྗེས་བཅས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་བཞིན་ལུང་ལས། པམ་པའི་
ཉེས་པ་ནི་མེད་གྱི་ཉེས་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་ལུང་ལས། དགེ་སྲོང་དག་མི་

པམ་པ་མི་གཉི་ལྷག་ཅན་དེ་ནི་རང་གི་ཆོས་གོས་རྩིང་རྩིང་པ་དག་གིས་སློམ་པོའི་ལུང་བ་བྱུང་
ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་མོར་སྤྱད་པ་དང་རང་གོས་བརྐྱས་པ་ལ་སློམ་
པོའི་བཅས་པ་མཛད་པ་དེ་རྗེས་བཅས་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་སློམ་པོ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བཅས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ལ་ལུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལུང་ལས།
ལས་དང་པོ་བ་ལ་ལུང་བ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤར་ལྟར་དེ་ལ་སློམ་པོའི་
མིང་ཅམ་གསར་དུ་བཅས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། པམ་འབྲ་དང་སློམ་པོའི་བཅས་པ་པམ་པའི་
བཅས་པ་དང་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། པམ་པ་དང་པོའི་བཅས་པ་མཛད་ཆེ་མཐར་
ལྷག་གི་ཡན་ལག་བདེ་བ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། པམ་པ་གཉིས་པའི་བཅས་པ་མཛད་ཆེ་རྗེས་
བདག་གཞན་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གི་བཅས་པ་མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། བཅས་པའི་ལས་དང་
པོ་བ་ལ་ལུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་པམ་པ་ལྟ་བུ་རིགས་འབྲ་སྤར་མ་མཛད་པའི་བཅས་པའི་
ལས་དང་པོ་བ་ལ་དགོངས་སམ་དབྱད། སྐབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐབ་པ་ལ་རྗེས་བཅས་བསམ་ངོ་བས་
མ་བྱབ་སྟེ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ན་གསེ་སྤྱོད་ཕྱེད་དགོས་པར་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་མ་
ཆང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་གསེ་སྤྱོད་མ་གྲུབ་ན་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་བར་བྱ་དགོས་པའི་བཅས་པ་
མཛད་པ་ལྟ་བུ་མཆན་ཉིད་མི་འདོར་བ་མིན་ལ་རྗེས་བཅས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དབྱར་ཕྱི་མའི་བཅས་པ་མཆན་ཉིད་མི་འདོར་བ་མིན་ལ། རྗེས་བཅས་མཆན་ཉིད་པའང་མིན་
ནོ། ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལ་རྗེས་བཅས་བསམ་ངོ་བས་མ་བྱབ་སྟེ། ལྷན་རས་བཅང་
བར་བྱའོ། ། ཞེས་གནང་བའི་རྗེས་སུ་ཆོས་གོས་གསུམ་པས་ཀྱང་ངོ། ། ཞེས་ཆོས་གོས་གསུམ་
པས་ཀྱང་བཅང་བྱུང་བར་གནང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མཆན་ཉིད་མི་འདོར་བ་དང་། རྗེས་བཅས་བསམ་
ངོ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྤན་ཆོགས་ཀྱི་སློ་གཉིས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་སློང་
ཤུ་རིའི་བྱའམ། ཤུ་རིའི་བྱ་དང་འབྲ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུ་གནང་གིས་དགེ་སློང་
དག་གིས་འདིག་རྟེན་རྒྱུང་པན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །
ཞེས་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོག་པ་གནང་ཡང་རྗེས་བཅས་ལ་
སྤན་ཆོགས་ལས། པས་ཀྱི་རྟོལ་བ་ཆར་གཅོད་ལྷན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་འདིག་རྟེན་

རྒྱུད་པན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའི། བྱིས་པ་དང་། རྫོངས་
པ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། མི་མཁས་པ་དག་གིས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་**ལྷ་རིའི་བྱ་ལྷ་**
བྱ་ལ་དམིགས་གྱིས་**བསལ་**ཏེ་ཉི་མའི་སྐྱམ་ཆ་གཅིག་ལ་བྱི་རོལ་པའི་གཞུང་སྒྲིག་པ་གནང་
བས་ལྷ་རིའི་བྱ་ལྷ་བྱའི་དབང་རྫོག་ལ་**གནང་**བ་དང་། དབང་རྒྱལ་ལ་**བཀག་**པ་གཉིས་ཀ་**ཆང་**
པའི་**བྱིར་**ན་དབང་རྫོག་ལ་སྟོས་ཏེ་མཆན་ཉིད་**མི་འདོར་ཡང་།** དབང་རྒྱལ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྗེས་
བཅས་**མཆན་ཉིད་**པ་ཡིན་པའི་བྱིར། **རྗེས་བཅས་**བསམ་ངོ་བའི་པམ་པའི་**སྤྲེང་གཞི་**དེ་དག་
པམ་པའི་**སྤྲེང་གཞི་**མིན་ལ་པམ་པའི་**སྦྱོར་སྦྱོམ་**གྱི་བཅས་པ་ཡང་**པམ་པའི་**བཅས་པ་མཛད་
པའི་**ཆོ་ན་བྱས་སམ་**སྟམ་ཡང་དེ་ལྟ་ན་སྦྱོར་སྦྱོམ་དང་དངོས་བཞིའི་རྣམ་པའི་སྦྱོམ་པོ་སོགས་
པམ་པ་དང་སྦྱོམ་པོའི་བཅས་པ་གཉིས་གང་དང་འགལ་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་མིན་དང་། བཅས་པ་
དེ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་སོགས་**དབྱུང་བྱ་**མང་། **དགག་རྗེས་སྐྱབ་**པ་ནི། སྤྲེང་མའི་**སྦྱོར་བྱ་**འགྲོ་
བ་**བཀག་**ཀྱང་། གཙོང་རོང་སོགས་གནས་**ཉམ་ང་**བར་སྦྱོར་བྱ་འགྲོ་དགོས་པར་**སྐྱབ་**པའི་
བཅས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ། **མཆོ་རྒྱུ་**ལས། སྤར་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པ་བཀག་ནས། **བྱ་ལོན་**ཆགས་པ་
ཐབས་གཞན་གྱིས་སྤྲེང་བར་མི་རུས་ན། དགེ་སྤྲོད་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཡུལ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་
བས་སྤར་མའི་རྒྱུད་སྤྲེང་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སྐྱབ་དགོས་སུ་གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་ལོན་**ཅན་**
གྱིས་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པར་བཅས་པ་སྐྱབ་པའི་བཅས་པར་**གསུངས་**ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་པ་
རྗེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མདོ་རྩའི་བེན་བྱིས་ལྟར་རོ། ། **དགག་རྗེས་གནང་**བ་ནི། བྱི་དྲུའི་
ཟས་བཀག་ནས་བྱིས་**ནད་པར་བྱས་**མིན་གྱི་ཟས་བཅ་བ་གནང་བ་ལྷ་བྱའོ། ། **སྐྱབ་རྗེས་**གནང་བ་
ནི། ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔའི་མཆན་ཐོག་ཐག་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱབ་
ནས། བྱིས་**ནད་པས་**དེ་མ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ནད་པས་**མི་ཉན་**ཡང་**བྱང་**བར་
གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ། ། **སྐྱབ་རྗེས་དགག་**པ་ནི། སྤར་གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤང་
བ་སྐྱབ་པར་བཅས་ནས། **གནས་ལ་བཞེན་**པ་དང་**འདོམ་**པའི་**ཆོ་ན་**གང་ན་གནས་མེད་པ་དེར་
གསོ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱད་པ་དང་**དབྱར་གནས་**པར་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་**བཀག་**པ་ལྷ་བྱའོ།
གནང་རྗེས་བཀག་པ་ནི། མཆིལ་**ལྷམ་གནང་**བའི་རྗེས་སུ། **སྤྲེང་གྲོག་གྲོག་**བེར་བ་དག་བཅང་

བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་ལྷགས་འཛེར་ཅན་སོགས་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ། ། **གནང་རྗེས་སྐྱབ་པ་ནི།** སྐར་
དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་གནང་ལ། དེ་ནི་ཁི་བར་བྱ་
བའི་མཐུ་ཡོད་པ་ལྟ་ན་མི་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་དགེ་འདུན་གྱི་**དབྱེན་ཞི་**བའི་**བྱིར་དུ་**བྱིན་
གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་འགྲོ་**དགོས་སོ། །** **ཞེས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་།** ཡང་ན་**རིན་འབྲིང་ལས།** ལམ་
གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོར་རུང་བ་གནང་ནས་ལམ་གྲོགས་ན་ན་ངེས་པར་ནད་གཡོག་བྱེད་
དགོས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་**ནད་གཡོག་བྱེད་པ་སྐྱབ་**དགོས་པར་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པར་གསུངས་སོ། ། སྐྱབ་རྗེས་སྐྱབ་པ་དང་། གནང་རྗེས་གནང་བ་དང་། དགག་རྗེས་དགག་པའི་
བཅས་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་མ་དོར་བ་ལྟ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་སྐར་བཅས་ཀྱི་རིགས་མ་དོར་བར་སོ་ན་གནས་ཤིང་རྗེས་སུ་བཅས་
པ་ནི་གཞན་ལ་བཀག་ཀྱང་རང་ལ་མ་བཀག་སྟུང་པའི་གང་ཟག་གི་བསམ་ངོའི་ལོག་རྟོག་ལྟ་
བུ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་དུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོར་བ་ལྟ་དུག་
ཅས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་སྐར་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དོར་ནས་རྗེས་བཅས་
ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཁྱགས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དགག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དོར་ནས། དགོས་པ་དང་
དགག་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཁྱགས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དོར་ནས།
དགག་བྱ་དང་དགག་དགོས་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཁྱགས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དགག་
དགོས་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དོར་ནས། དགག་བྱ་དང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཁྱགས་
པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་སྒྱུར་རྒྱུ་ལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། མདོར་ན་སྐར་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དགག་བྱ་
དང་། དགོས་པ་དང་། དགག་དགོས་གང་ཡང་མེད་པ་སོ་ན་གནས་པས་ན་མ་དོར་བ་དང་།
སྐར་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དེ་གསུམ་དོར་བའི་བྱིར་ན་དོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མཆན་སྐར་བཞིན་
ནོ། ། རྒྱ་མཆན་དོར་ཞེས་པའང་གཏན་མེད་དུ་དོར་བ་དང་། ཟིལ་གཞོན་དུ་དོར་བ་གཉིས་ལས།
གནང་རྗེས་དགག་པ་དེ་སྐར་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གཏན་མེད་དུ་དོར་བ་དང་། ནད་པ་ལ་**བྱི་**
དྲོའི་ཟས་གནང་བ་དེ་ཟིལ་གཞོན་དུ་དོར་བའོ། ། དེ་ཡང་ནད་པས་བྱི་དྲོའི་ཟས་ཟས་པ་ལ་ལུས་
ཀྱི་སྟོབས་སྟེ་བ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ན་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པས་དགག་བྱ་ལུས་རྒྱགས་པར་

འཇུར་བ་མེད་པས་སོ། ། རྗེས་བཅས་གཞི་གང་ལ་གནས་པའམ་བརྟེན་པའི་གཞི་ལ་གཉིས་
ལས། དགག་རྗེས་དགག་པའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་སོ་གང་རུང་ལ་དགག་རྗེས་དགག་པའི་རྟེན་གྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། རྗེས་བཅས་
མེད་པའི་དེ་གཉིས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་པའི་ལྷུང་བ་ལ་
དགག་རྗེས་དགག་པའི་རྟེན་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡོད་ལ། རྗེས་བཅས་གཞན་བརྟེན་གྱི་རྟེན་མི་སྲིད་
དེ། གནང་བ་དང་སྐྱབ་པ་གང་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གནང་བ་མི་སྲིད་པས་གནང་
པའི་རྗེས་སུ་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་དང་། དགག་རྗེས་གནང་བ་མི་སྲིད་ལ། སྐྱབ་བ་མི་སྲིད་
པས་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་དང་དགག་རྗེས་སྐྱབ་པ་བཞི་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མུ་གཞན་བརྟེན་སྤྱིར་བཏང་བཅས་རྒྱུ་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་རྟེན་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གནང་བ་མི་སྲིད་ན། འོ་ན་རྣམ་འབྱེད་
དང་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་ཀའི་རྩན་པམ་གྱི་སྐབས་ལས། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་མ་
གཏོགས་ཏེ། ཞེས་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་མི་ཆོས་སྤྱི་མའི་རྩན་གནང་བར་གསུངས་ལ། ལྷག་
མ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་མ་ནི་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྗེས་སུ་
གནང་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ལ་བ་ན་མི་ལམ་གྱི་མ་གཏོགས་ཏེ་དགེ་འདུན་ལྷག་
མའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་སྤྱིས་པ་ནི་པ་རོལ་བའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱར་བར་འདོད་པ་མེད་པས་རྩན་མིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྩན་གནང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། མི་ལམ་
དུ་ཁྱེད་ལ་བ་ལྟར་བ་དེ་ཅི་དགར་གནང་བ་མིན་ཡང་ལྷུང་བ་མེད་པར་བཅས་པས་གནང་བ་ཙམ་
ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བཞི་པ་བཀག་པ་མདོན་ཤེས་ཀྱི་བཀག་པ་ནི་སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་
སློག་གཅོད་སློགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། ཆང་འཕྱང་བ་བཀག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཤེས་
པ་ནི་བཀག་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་བཀག་པ་ཙམ་དང་གནང་བ་ཙམ་བཅས་པ་ཞེས་པས་བསྐྱར་ལ། སྐྱབ་པའང་གནང་
བ་མདོན་ཤེས་འདིའི་གནང་བ་འདི་མིན་ཏེ་ཅི་དགའ་དུ། དུའམ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་མིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། ། བྱམ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་པ་གནང་བ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་གནང་བ་ནི་ཁམ་པོར་དུ་ཟན་ཟ་བ་
གནང་ལ་དེར་བོས་ཀྱང་རུང་མ་བོས་ཀྱང་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཤེས་པ་གནང་བ་མངོན་ཤེས་
ལ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། **དགག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོག་པ་ལ། དེས་པ་བཞིར་ལོག་པ་དང་།**
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལོག་པ་གཉིས། དང་པོར་ཡུལ་དང་དུས་དང་དངོས་པོ་དང་གང་ཟག་དེས་པ་
བཞིར་དགག་དགོས་ལོག་པ་བཞི་ལས། ཡུལ་དེས་པ་ནི། ཡུལ་རྩོམ་ན་ནམ་**ལྷ་སྟར་བརྟུར་བྱས་**ཅི་
ཅམ་བྱེད་ཀྱང་ལྟོང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུས་དེས་པ་ནི། **སྐྱེ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་བྱས་བྱེད་པ་ལ་**
ལྟོང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོ་དེས་པ་ནི། རྩོམ་**སོ་པག་**ཉིན་གཅིག་ལ་**རིམ་པ་གསུམ་**
ལས་ལྷག་པ་བཅིགས་ཀྱང་ལྟོང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་དེས་པ་ནི། **བ་ལང་བདག་ལྟ་བུ་**
མིད་པ་གཉིས་པས་བྱི་རྩོ་སྟོག་པ་མིད་པ་ལ་ལྟོང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། ཞག་བཙོལ་བྱས་ཀྱི་ཉིན་མོ་ལ་བྱས་བྱེད་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་གྲགས་པ་ཡིན་པས།
དེར་བྱས་བྱེད་བ་ལ་ནི་དུས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པར་བྱ་མི་དགོས་སོ། ། ཞེས་དུས་བྱིན་མི་དགོས་པར་
གསུངས་པ་དེ་དེས་པ་བཞི་པོ་གཞན་ལའང་རིགས་འབྲུག་དགོས་ལ། **བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་དུ་བྱིན་**
ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་ལ་དུས་ཤེས་པའམ་དུས་བྱིན་དགོས་པར་ལུང་དང་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྷ་སྟར་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེར་དུས་བྱིན་མ་བྱས་པར་བོས་ན་ལྟོང་བ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་ཡང་ཉེས་
བྱས་འབྱུང་བས་**ཡུལ་དེས་པ་མིན་པར་བཞེད་པ་ལྟར་**ལེགས་ཀྱང་། མཆོད་རྟེན་ལས། ཡུལ་དེས་པ་
བྱང་གི་སྐྱེ་མི་སྟན་དུ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་ལ་ནི་དུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས། ཞེས་དེ་
ཡུལ་དེས་པར་གསུངས་སོ། ། དབྱར་བྱི་མའི་བཅས་པ་དེ་རྩིས་བཅས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ན། དེ་
སྤར་བཅས་རྩིས་བཅས་གང་ཡིན་དང་བཅས་པ་དེ་མཛད་པའི་དུས་དབྱར་སྤར་སྤར་མའི་བཅས་པ་
མཛད་པའི་དུས་ཡིན་མིན་སོགས་དང་། ལྷན་སྐབས་ཅན་གནང་བའི་བྱིས་ཡུ་ཐུང་དང་ཡུ་རིང་
གནང་བའི་བཅས་པ་དེ་རྩིས་བཅས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ན། ཡུ་ཐུང་སོགས་གནང་བའི་བཅས་པ་
ལ་ལྷན་གནང་བའི་བཅས་པ་བྱི་ལྟོག་དེ་འདྲིལ་མི་འདྲིལ་དང་ལྷན་གནང་བའི་ཆོ་ཡུ་ཐུང་དང་
ཀྲོག་ཀྲོག་ཟེར་བ་སོགས་གནང་མ་གནང་སོགས་ལ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་ཞིང་། མཆོད་རྟེན་ལས། གནང་
བའི་རྩིས་སུ་གནང་བ་རྩིས་བཅས་ནི་རྩིས་བཅས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་ནས་གནང་བར་

བཅས་ཟིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གནང་བ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྲུགས་དགོངས་ཀྱིས་
གནང་ཁིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་མེད་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། གནང་བའི་བཅས་པ་ནི་གསུང་གི་
མཚམས་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱིས་འཕྲུལ་ཏུ་གནང་བའི་བཅས་པ་མཛད་པ་འོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལྟམ་ཡུ་བྱུང་གནང་བའི་བཅས་པ་རྗེས་བཅས་མཚན་ཉིད་པར་འཇུག་
ལ། གནང་བ་རྣམས་དང་པོ་ཉིད་ནས་གནང་ན་ལོ་བཅོ་ལྔ་མ་ལོན་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་པོ་ཉིད་
ནས་གནང་བར་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བཀག་པ་དང་གནང་བ་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། ། མ་
གནང་བེར་ན། སྒྲ་རིའི་བྱས་བཅུན་མོ་དཔལ་ལྡན་མ་ལ་ཉི་མ་རྒྱབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་།
ཀུན་དགའ་བོས་ས་ག་མའི་རྒྱན་ལ་རེག་པ་སོགས་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་
དུས་མ་གནང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྒྲ་མའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཉིད་ཏུ་འདུག་
སྟེ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྐབས་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། སྒྲ་རིའི་བྱ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་རྣམ་འབྱེད་ལས།
ངས་མ་གནང་ཡང་གནང་བར་འཇུག་བ་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་
པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གནང་བ་རྣམས་**སྒྲར་ནས་གནང་བ་དང་མ་གནང་བ་**གང་ཡིན་**དཔྱད་པར་**
བྱའོ། བཅུ་དགུ་པ་གནས་འཆར་གཞུག་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ་ཡོད་དེ། **སྟག་གཅོད་**སོགས་
ཐར་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། དེ་ལས་**ལྟག་པ་**སྟག་གཅོད་སྟོང་བ་སོགས་ཐར་པའི་བར་གཅོད་
ལས་**གཞན་**བར་གཅོད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དང་། བར་ཆད་དང་བར་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྟུང་བ་པོ་ཉིད་དང་། རྗེས་སྟོན་གསུམ་མཐ་རྒྱག་གིས་འདོམས་པའི་རྗེས་སུ་
སྟོན་པ་ཉིད་དང་། **རང་ཉིད་**དགེ་སྤྲུག་གི་སྤང་སྤང་ལ་**ལེགས་**པར་**གནས་**ནས་གཞན་སྟོབ་མ་
སོགས་དེ་ལ་**རྗེས་**སུ་**འཁྱིད་**པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ལ་**རྗེས་སྟོན་**ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། རྗེས་སུ་
སྟོན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
སྟོན་རྒྱག་ཡོད་དེ། སྟོབ་བྱ་བྱ་བ་མིན་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་**དགེ་བ་ལ་ལེགས་**པར་**འཛོག་པ་**དང་།
བྱ་བ་མིན་པ་**སྤྲུག་**པའི་**ལས་**ལ་ཞུགས་པ་ལས་ཉེས་པ་བཙོད་ནས་འཕྲོ་གཅོད་པའི་**རྣམ་པར་**
བསྐྱོག་པ་དང་། **ཐོས་བསམ་**སྟོམ་གསུམ་སོགས་ལ་**རྗེས་སུ་སྟུབ་**པར་**འདུག་པ་**དང་གསུམ་ཡོད་

ལ། གསུམ་པོ་**དེ་དང་དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱ་བ་གསུམ་དང་དྲུག་ཡོད་**
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། **རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི།** སློབ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་བྱ་བ་མིན་པ་
དག་ལས་ལེགས་པར་འདོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བསྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་
བསྟན་པ་དང་། བྱ་བ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ལ་སྦྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་སྦྱ་བ་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དགེ་བ་ལ་ལེགས་པར་འདོག་པ་དང་དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་བསྟོན་པ་དང་དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཐོས་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པ་ལ་འདུག་པ་དང་། དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་
པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་རྗེས་སུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། སོ་སོར་བྱས་ན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་
གཉིས་ཀ་རྒྱུ་འདི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། འདིས་རྗེས་མཐུན་གསུམ་བྱས་པ་བཞིན་
དུ་གཞི་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོ་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་
ལས། ཞེས་པ་ནས། **རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱ་བ་ཉིད་དེ།** ཞེས་དྲུག་གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རང་ཉིད་གཞན་དུ་འགོ་བའི་ཆེ་སློབ་མ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་
འཆར་གཞུག་རུས་པ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུ་པ་རེ་ཞིག་གནས་འཆར་གཞུག་རུས་ཀྱི་ལྟ་
པའི་ཡན་ལག་ཡོད་དེ། ལྟ་མ་བཞིའི་སྟངས་དུ་རང་ཉིད་སློ་མགུ་སོགས་ལ་གནས་ཆེ་རང་གི་སློབ་
མ་སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་རེ་ཞིག་གནས་འཆར་གཞུག་རུས་པ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་གཅིག་
པ་ལྷུང་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་ཡོད་དེ། བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་**ལྷུང་བ་**
ཤེས་པ་དང་། སྦྱབ་པ་དང་གནང་བའི་བྱ་བས་བསྐྱུས་པའི་**ལྷུང་མེད་ཤེས་པ་དང་།** ལྷུང་བའི་**ལྷུ་**
ཡང་ཤེས་པ་དང་། **སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་།** **རྒྱས་པ་ལྷུང་སྟེ་བཞི་སྟོན་པ་ཐོན་པ་སྟེ་ལྟ་ཆེན་ཐ་**
མའི་ཡན་ལག་ལྟའོ། དེ་དག་ལས་**ལྷུ་ཡང་གི་བྱད་པར་འདུལ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས།** **ལྷུང་བ་རྣམས་**
ཀྱི་ཆུང་དུ་དང་། **ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྟར་ནི་ཡོད་པར་རིག་པར་**
བྱ་སྟེ། **ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་།** **བྱེད་པས་དང་།** **གཞིའི་སྟོན་པ་དང་།** **བསམ་པའི་སྟོན་པ་དང་།**
ཆོགས་པའི་སྟོན་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ལྟའོ། དང་པོ་ཆད་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་
ནས་ལྷུ་ཡང་གི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། **པམ་པ་ལྷུ།** **ལྷག་མ་འབྲིང་།** **ཡང་བ་ནི་ལྷུང་བྱེད་མན་ཆད་དོ།** །

ཞེས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དེ། རིན་འབྲེང་ལས། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་ཁྱེ་ཡང་ནི་གོང་མ་ཁྱེ་ལ་འོག་མ་ཡང་བའམ། སམ་པ་ལྷག་མ་དེ་མན་ཆད་ནམས་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤར་ལྟར་ཆད་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་
སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་མིན་ཏེ། དགེ་སློང་མའི་འཆབ་པའི་སམ་པ་ལས་དགེ་འདུན་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་
མ་ཁྱེ་ལ། དགེ་སློང་མའི་གཅིག་ཕུ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷག་མ་ལས་ཕྱགས་སམ་དུད་འགྲོ་གསོད་
པའི་ལྟར་བྱེད་ནམ་སྒྲིམ་ཁྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱད་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྐྱེད་པ་ལས། དུད་འགྲོའི་
སྒྲིག་གཙོད་པའི་ལྟར་བ་ནི་ཁྱེ་ཡི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཉིས་གཉིས་གཅིག་རིམ་བཞིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་སམ་ལྷག་གཉིས་ཁྱེ་བ་དང་།
ལྟར་བྱེད་སོར་བཤགས་གཉིས་འབྲིང་། ཉེས་བྱས་ཡང་བར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་དོ། །
སྒྲིམ་ལས། ཡན་ལག་གཅིག་བྲལ་སམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཁྱེ། ། མཆོམས་བཅད་མཆོམས་གཏོགས་ཀུན་
དང་མཆོམས་ཕྱིར་དུག གཉིས་བྲལ་སམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཡང་བ་བཞི། ། ལྷག་མའི་སྒྲིམ་པོ་ཁྱེ་བ་ལྷ་
ལ་སྟེ། ། ལྟར་བྱེད་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་གཅིག་ལ་བཤགས། ། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲིམ་པོ་བཤགས་
ཡུལ་ལ་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལས། ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་བཤགས་
པ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་ཐམས་
ཅད་ཆོགས་པ་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཁ་ཅིག་ནི་བདུན་ལ།
ཁ་ཅིག་ནི་ལྷ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་བཞི་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སམ་པའི་སྒྲིམ་
པོ་ཁྱེ་བ་བདུན་ལ་བཤགས་པར་བཤད་ཀྱང་ཡི་གེ་མ་དག་པར་མདོན་ཏེ། བདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས་
སམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཁྱེ་བ་དུག་ལ་བཤགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་གཞི་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བདུན་ལ་ཞེས་འབྲུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འགལ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་ཡི་གེ་དང་
བསྐྱེད་ཏེ་ཕྱིས་བཅོས་པར་གསལ་ལོ། ། ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེ་ཡང་ཆད་ལས་
ལ་མི་སྦྱོར་བར་སྦྱོར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ལ་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སྦྱར་བ་འབྲུལ་ལོ། ། གཉིས་པ་
བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ནས་ཁྱེ་ཡང་གི་བྱད་པར་ནི། མ་གུས་པས་བྱས་པ་ཁྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་བས་
བྱས་པ་འབྲིང་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པས་བྱས་པ་ཡང་བ་སྟེ་ཁྱེ་འབྲིང་ཡང་གསུམ་གྱི་

བྱང་པར་ཡོད་དོ། ། གསུམ་པ་གཞི་ཡི་སྒོ་ནས་མྱེ་ཡང་གི་བྱང་པར་ནི། མི་དང་མི་མིན་དང་དྲུང་
 འགྲོ་གསུམ་བསད་པས་ལྷུང་བ་མྱེ་ཡང་གསུམ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། ། བཞི་བ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་མྱེ་
 ཡང་གི་བྱང་པར་ནི། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་མཐུགས་དྲག་ཞན་གྱི་
 སྒོ་ནས་ལྷུང་བ་མྱེ་ཡང་གསུམ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། ། ལྷ་བ་ཆོགས་པའི་སྒོ་ནས་མྱེ་ཡང་གི་བྱང་པར་
 ནི། ལྷུང་བ་ལན་གཅིག་དང་གཉིས་བྱུང་བ་ཡང་། གསུམ་ནས་གྲངས་ཤེས་པའི་བར་འབྲིང་། ལྷུང་
 བའི་གྲངས་མི་ཤེས་པ་མྱེ་བ་སྟེ། ཚ་བར། ལྷུང་བ་གསུམ་དུ་ལོངས་ཏེ་མང་པོ་ཉིད་ནི་ཆད་ཤིན་ཏུ་
 མང་པོ་དང་ལྷན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་དཔྱད་ལས་ལྷུང་བ་
 གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་ཡང་བ་དང་། དྲག་ནས་གྲངས་ཤེས་པའི་བར་འབྲིང་དང་། གྲངས་ཤེས་པར་
 མི་རུས་པ་མྱེ་བར་བཤད་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་
 འགལ་བ་མེད་དོ། ། ཉེན་གྱི་སྒོས་མྱེ་ཡང་གི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་དེ། མི་མཁས་པ་སློབ་པོས་བྱས་པ་
 མྱེ། མཁས་པས་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་ཡང་སྟེ། འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས། གང་ཟག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་
 བས་མ་བཞེན་པ་སློབ་པོའི་རྒྱུད་དེའི་མྱེ་བའོ། ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་ཡང་བའོ། ། ཞེས་དང་། མངོན་
 འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ་། ། འདི་ནི་སྤར་མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པས་བྱས་པ་ཡང་བར་བཤད་
 པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་གསོད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་མོད་ཀྱང་། འདིར་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས་
 པས་བཤགས་སྒོམ་མེད་པའི་དབང་གིས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་མྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །
 དེ་ཡང་དཔེར་ན་མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་རྒྱུད་ཡང་རྒྱ་ཡི་གཏིང་དུ་འབྲིང་། །
 དེ་ཉིད་སྔོན་དུ་བྱས་ན་ཆེ་ཡང་སྟེང་དུ་འཕྱོ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བླ་གི་བཟུ་ཚུལ།

ལྷ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་བསྐྱས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་བཅུ་བདུན་ལྷ་པ་བྱང་པར་
 ཅན་དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལྷ་པ་བྱང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ནང་དུ་བཅུ་བདུན་ལས་གཞན་
 ལྷག་མ་བཞི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་བཅུ་བདུན་ལས་བཅུ་དྲག་སྟེ་སྔོན་གསུམ་ཤེས་དང་། ལོ་

བརྩ་ལོན་པའི་ལྷ་པ་གཉིས་ཤེས་ཡན་ལག་དུ་ཆང་བས་ན་ལྷ་པ་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐ་མ་བཞི་འདུལ་བ་རྒྱུད་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པས་བྱང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོ་
རྒྱུ་ལས། འདིར་སྒྲ་མ་ནམས་ལྷ་པ་བྱང་པར་ཅན་ལྷ་ཆན་དང་པོ་བརྩ་བདུན་ནོ། ། བྱང་པར་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྷ་ཆན་གྱི་མ་བཞིའོ། ། ཞེས་འཆད་དོ། ། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་བཤེས་པའི་རྒྱུ་
ལས་ལྷ་པ་འདི་དང་། འོག་ནས་ལྷུང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་པས་འདུལ་བ་འབའ་
ཞིག་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པའི་ལྷ་ཆན་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལ་གནས་འཆའ་དང་འཆར་འཇུག་གི་ལྷ་ཆན་གཉིས་ནི་ལྷ་པ་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་
ཏེ། འདུལ་བཤེས་པའི་སྟེང་དུ་གནས་འཆའ་འཆར་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་རྒྱུ་ལྷར་བྱང་ཤེས་དང་ལྷུང་ཤེས་གཉིས་ཁོ་ན་འདུལ་རྒྱུད་ཤེས་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་
ཞིང་། གནས་འཆའ་འཆར་འཇུག་གཉིས་ལྷ་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་བརྩ་
བདུན་བྱང་པར་ཅན་དུ་གསུངས་པ་རིན་འབྲེང་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་
ལྷ་པ་གཉིས་གསུམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། རིན་འབྲེང་མཚོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་གསུམ་
ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་སློ་ནས་བྱང་པར་ཅན་དུ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་མདོ་
མདོན་མི་ཤེས་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། འདུལ་རྒྱུད་ཤེས་པའི་
ལྷ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། འདུལ་བ་རྒྱུད་ཤེས་དང་།
སྟེ་སྟོད་གསུམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་རྒྱུད་ལྡན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་ལ་
དུས་གཅིག་དུ་ལྷ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་འབའ་
ཞིག་ཤེས་པའི་ལྷ་ཆན་ཡིན་པ་དང་། སྟེ་སྟོད་གསུམ་ཤེས་པའི་ལྷ་ཆན་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། རིན་འབྲེང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྷར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། སློབ་མི་སློབ་
ཀྱི་ལྷ་པ་ནི་གསུམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་། ཤེས་
རབ་སོགས་ཀྱིས་མདོ་མདོན་ཤེས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤུལ་ཆོགས་འོག་མའི་དེ་དག་གིས་
མདོ་མདོན་ཤེས་པ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་འབྲེང་བའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་མི་སློབ་གང་རུང་
ལ་འཕགས་པའི་བྱང་པར་བརྒྱུད་ལྡན་དང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་རྩབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་ཡང་ལྷ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། **བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་**
སྒོ་བ་པའི་ལྷ་པ་**དང་།** དེ་ལ་**སྒོ་བ་འདུག་གི་ལྷ་པ་དང་།** **ཕུན་ཚོགས་འོག་**མའི་ལྷ་པ་**དང་།** **སྒོ་བ་**
 པའི་ལྷ་པ་**དང་།** **མི་སྒོ་བ་**པའི་ལྷ་པ་སྟེ་ལྷ་པོ་**འཕགས་པ་ཉིད་**དམ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་
 ལྷ་པ་དང་། **གཞན་**བཅུ་དྲུག་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷར་གྱི་ལྷ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཞག་པ་
དེའི་ཕྱིར་འདུལ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ལྷ་པ་**འཕགས་པར་མེད་**དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་མདོ་མདོ་ན་ལ་
མཁས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འདུལ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ལྷ་པ་འཕགས་པ་ལ་མེད་པར་འདོད་
 པ་ལ་ལོ་ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་**མི་འཐད་དོ།** རིན་འཕྲེང་ལས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒོ་བ་
 པའི་དོན་དུ་གཞོན་སྒོ་བ་པ་དང་གོམས་ཟིན་མིན་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སྒོ་མ་པ་ཡིན་པས་
 རེས་བར་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། ཞེས་སོ་སྟེ་ལ་བཞག་པ་རྒྱུད་ལ་མ་སྟེས་ཀྱང་
 ཉམས་ལེན་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 ལ་སྒོ་བ་པའི་ལྷ་ཕྱགས་དེ་ལ་སྒོ་བ་ཏུ་འདུག་ཅུས་པའི་ལྷ་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
 ལྷ་ཕྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་དེ་བླ་མེད་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་
 མཐའ་དཔྱད་སོགས་ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་བླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དེ་དག་རང་
 རྒྱུད་ལ་བསྟེན་ནས་སྒོ་བ་པ་ལ་བྱེད་པས་མི་འགལ་ལོ། སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་ཀྱི་ལྷ་བའི་ཡན་ལག་གི་
 འདུལ་བ་ཤེས་པ་གང་གི་བརྟན་ཅེ་ན། རིན་འཕྲེང་ལས། ལོ་བཅུ་ལོན་པ་མེད་མི་རུང་དུ་བརྟན་
 པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་དག་འཕགས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གྱས་པའི་ཕྱིར་འདུལ་བ་སྒོ་བ་
 ལ། སྒོ་མིག་དང་ལྷན་པས་ལོ་བཅུ་ལོན་པར་ཤེས་པར་ཡང་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་
 གཉིས་ཀས་**ལོ་བཅུ་ལོན་པར་ཤེས་པར་འདུལ་བ་ཤེས་**ཅུས་ཉེ། **བསྐྱབ་པ་ལ་གྱས་ཤིང་སྒོ་གོས་ཀྱི་མིག་**
དང་ལྷན་པའི་**ཕྱིར་**རོ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་**གསུངས་པའི་**ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
 ལས། ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ཉིད་དང་འདུལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཉིད་ནི་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཡན་
 ལག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། མཚོ་རྒྱུ་སོགས་ལས་དོན་གྱི་དྲུག་ཕྱགས་བཅུ་དྲུག་

དང་། བདུན་སྟུགས་གཉིས་སོགས་སྟུགས་སྒྲུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལྷ་ཚན་ཉིར་གཅིག་པོ་གང་རུང་
དང་ལྷན་པ་ལ་ལོ་བཅུ་ལོན་དགོས་པར་སྤང་ཡང་མི་འཐད་པར་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལོ་ལྷ་ལོན་ཁིང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན་གནས་མ་བཅས་པར་སྒྲོངས་རྒྱར་
འགྲོ་རུང་བ་ཡིག་ཆ་ཀུན་ལ་མཐུན་གྱུ་བ་ཡིན་པས་དབྱད། **ལྷ་པ་ཡི་བཅས་པ་དང་ལྷན་པའི་**
དགྲ་བཙེམ་པ་ལ་ལྷ་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་པའི་བཅས་པ་མཛད་རྗེས་ཀྱི་བསྟེན་
པར་རྫོགས་མ་ཐག་པའི་དགྲ་བཙེམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

༥ **རང་དབང་ཅན་གསུམ་**ཀྱི་དང་པོ་**ལྷ་པ་རང་དབང་ཅན་**ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་
ཉིད་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་**ལྷ་ཚན་གཞན་**རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་ལ་**སྟོས་མི་**དགོས་པའི་ལྷ་པ་དེ་ཡིན་ལ།
རང་ཉིད་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་ལྷ་ཚན་གཞན་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་ལྷ་པ་དེ། ལྷ་པ་རང་
དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟླ་སྟོད་གསུམ་**འདྲིན་ཏུ་འཇུག་**པའི་ལྷ་
པ་དང་། ཟླ་སྟོད་གསུམ་**གསལ་**ཀྱི་ལྷ་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་འཇུག་གི་
ལྷ་པ་དང་། ལྷག་པའི་སྟོད་སོགས་གསུམ་ལ་**སྟོབ་འཇུག་**གི་ལྷ་པ་**གཉིས་དང་**བཞི་ནི་རང་
ཉིད་རྒྱད་ལ་ལྷན་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ཟླ་སྟོད་གསུམ་འདྲིན་པའི་ལྷ་པ་དང་། གསུམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་
པ་དང་། བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པའི་ལྷ་པ་དང་། སྟོད་སོགས་གསུམ་ལ་སྟོབ་པའི་ལྷ་པ་དང་
ལྷན་དགོས་པའི་བྱིར་ན་ལྷ་པ་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། ལྷ་པ་རང་
དབང་ཅན་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་**བཞི་པོ་དེ་ལས་གཞན་**བཅུ་བདུན་པོ་**རྣམས་**ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། ། གཉིས་པ་ནི། **ལྷ་པ་འཚང་བའི་གཞི་བྱེད་**ཅིང་ལྷ་པ་གཞན་ཀྱི་ཁ་སྐོང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
མི་འགྲོ་བ་དེ། **ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་**ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། **དན་པ་དང་ལྷན་པ་**
དང་། སོགས་སྐྱས་ནང་ཏུ་ཡང་དག་འདྲིག་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡན་ལག་སོགས་
ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གསུངས་སོ། ། དེ་ལས་**བསྟོག་པ་**ཡན་ལག་རང་
དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་གཞི་ནི། ཐུན་མོང་གི་**མང་ཐོས་རྒྱལ་**ལྷན་གཉིས་དང་། **བཙོན་**
འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། **ཤེས་**རབ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། **བར་ཆད་ཡིན་མིན་**ཤེས་པའི་
ཡན་ལག་གཉིས་དང་། དེ་**སྤྲུ་**བ་པོ་ཉིད་དང་། **རྗེས་སྟོན་**ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཡན་ལག་

རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཏེ། མང་ཚུལ་གཉིས་ལྷ་ཆན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་དང་། བཙོན་ཤེས་གཉིས་ལྷ་ཆན་གསུམ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་གནས་འཆའ་
 འཆར་འཇུག་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་རྒྱ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བརྟན་མཁའ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ། འདིར་བསྟན་གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད།
 བསྟན་པར་རྫོགས་ནས་སྟོན་རྒྱུན་བར་ཆད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དང་། འདུལ་བ་ལ་
 མི་མཁའ་པའི་སྤྱན་པོ་ལོ་བཅུ་ལོན་པས་ཀྱང་བརྟན་པའི་ཆ་ནས་མཁན་སོགས་སུ་འོས་པ་མིན་
 ཞིང་། དང་པོར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་ཐུབ་པ་དང་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱིས་དགྲ་བཙུག་ཐོབ་
 མ་ཐག་པ་འདྲ་སྤྱིར་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཀྱང་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པས་འདིར་བཤད་པའི་
 བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་མིན་ལ། སྟོན་རྒྱུན་ནམ་དག་བར་མ་ཆད་པར་ལོ་བཅུ་ཙམ་
 ལོན་པའི་མ་ཡང་བརྟན་པའི་ཆ་ནས་མཁན་སོགས་སུ་འོས་པ་མིན་ཏེ། བཅས་པའི་ལས་དང་
 བོ་བ་སོགས་ལས་གཞན་མཁན་མོར་འོས་པ་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་
 ལོན་པར་བསྟན་པར་རྫོགས་ན་ལོ་མ་ལོན་པར་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱུད་བྱེད་འབྱུང་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པ་ཉིད་ལ་ལོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོ་
 རྒྱུ་ལྟར་ན་ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ལྷ་ཆན་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན་སྤྲོངས་རྒྱུར་འགྲོ་རུང་བར་གསུངས་པ་
 ལྷ་པ་ཐ་མ་ལོན་ལ་དེས་བཟུང་རྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་སྟེ་
 སྟོན་གསུམ་ཤེས་ཀྱང་འདུལ་བ་ལྷུང་རིལ་བོ་ཆོག་ལ་ཏོན་རྒྱ་སྟོ་ལ་ཐོན་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་འདི་
 མི་གནང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། ཚ་བར། གཞན་རྒྱ་ན་གསུམ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པ་
 ལྟར་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པས་འདས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་ཤེས་པས་མ་འོངས་པ་དང་།
 ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ལྷ་ཆན་ཐ་མ་
 དང་མི་ལྷན་ན་གནས་མ་བཅས་པར་སྤྲོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བར་མི་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས་ལ། རིན་འབྲེང་ལས། དེས་ན་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་མཆོན་དོན་ཡིན་པ་ལྟར་ལྷ་པ་ཐ་མས་
 ཀྱང་ལྷ་པ་གཞན་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་ལོ་ལྷས་རྒྱག་ཅུ་མཆོན་པ་ལྟར་ལྷ་པ་ཐ་མས་གཞན་
 རྣམས་མཆོན་པར་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལྷ་པ་ཐ་མ་མཚོན་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བར། ཅི་སྟེ་ལོ་ལྷ་ལོན་ན་
ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་མི་ལྷན་ན་ཡང་འགྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལྷང་གཞི་ལས།
བཅུན་པ་དག་སྤོང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་དྲུག་རྩ་ལགས་ལ། དེས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་རྒྱས་
པ་བསྐྱག་པ་དང་ཐོན་པ་མ་ལགས་ན་དེས་མི་གནས་པར་སྤོངས་རྒྱར་མཆི་བར་མི་བགྱི་འཇ། ཉེ་
བར་འཁོར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། སྤར་གྱི་རྩ་བའི་ལྷང་དང་གསུམ་པོ་དེས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། རིན་འཕྲེང་ལས་གོང་གི་ལྷང་དེ་དག་གིས་མི་གཞོད་དེ་དེ་དག་མཚོན་དོན་ཡིན་པར་ལན་
འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགལ་སྤོང་མཛད་ཅིང་། ཡང་རིན་འཕྲེང་ལས། མཚོན་དོན་ཡིན་ཏེ།
འདི་བག་ཡངས་སུ་གནང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་ན་དེ་ཉིད་ཆེས་དགོན་པས་བག་ཡངས་སུ་མི་
འཇུར་བའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལྷ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་བའི་རིགས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་མཐའ་དབྱེད་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་
བར་ཡང་དེ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་རིན་འཕྲེང་གི་གོང་དུ། འདིར་ལོ་ལྷ་
ལོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་པ་གང་གཙོ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་གཙོ་སྟེ། དེས་ན་དེ་
གཉིས་ལྷན་པ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་མི་ལྷན་ན། ཞེས་པ་ནས་གསུམ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་གནས་
མ་བཅས་པར་སྤོངས་རྒྱ་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་
ན་ཡང་ལོ་ལྷ་མ་ལོན་པ་དེས་ཀྱང་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། ། ལྷ་ལོན་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་མི་
ལྷན་པ་དེ་ལྷན་ཡང་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་གྲང་བསྐྱིགས་ཏེ་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ། ། མཚོ་
རྒྱུ་ལས། བཞི་པ་པན་ཡོན་གསུམ་འབྱུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁ་བསྐྱས་ཀྱིས་རུང་མི་རུང་གི་ཡན་
ལག་གི་དོན་ནི། ། ལྷ་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུལ་བ་ཤེས་བ་མ་བཟང་ན། ཡོན་ཏན་ཁ་བསྐྱས་
ཀྱི་ལྷ་ཚན་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་ལ། ལྷ་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུལ་བ་ཤེས་པ་བཟང་ན་ཡོན་ཏན་ཁ་
བསྐྱས་ཀྱི་ལྷ་ཚན་གྱིས་ཀྱང་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་གོ་ཆོད་དེ། ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁ་བསྐྱས་ཀྱི་ལྷ་ཚན་ནི།
སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷན་དང་འདུལ་བའི་ཆོག་ཤེས། ། ནད་པར་སྤྲིང་བཅེ་འཁོར་ནི་
དག་པ་དང་། ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་པན་འདོགས་ལ་བཙོན་དང་། ། དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་དག་སྒྲ་
མར་བསྐྱགས། ། ཞེས་པ་ལྷར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདུལ་བ་ཤེས་པ་བཟང་ན་ལྷ་ཚན་

གྱི་གོ་ཚད་ཅེས་པ་འདུལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ལོ་བརྩ་ལོན་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་ལྷ་ཚན་གྱི་
 གོ་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ཤེས་པ་འདུལ་བའི་ཚོགས་ཤེས་པ་ཞེས་པས་བསྟན་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁ་བསྟུས་གྱི་ལྷ་ཚན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལྟན་དང་ཞེས་པ་མང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བསྟུས། འདུལ་བའི་ཚོགས་ཤེས་པ་ནི་ལྷ་
 ཚན་ཉེར་གཅིག་གི་འདུལ་བ་ཤེས་པ་ལས་བསྟུས། ཅན་པར་སྟིང་བཅེ་བ་ནི་ལྷ་ཚན་དང་པོའི་
 ཅན་གཡོག་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འབྱུག་ཅུས་པ་ལས་བསྟུས། འཁོར་ནི་དག་པ་དང་ཞེས་པ་ལུང་
 གི་སྐབས་གཞན་ལས་བསྟུས། ཚས་ཀྱི་པན་འདོགས་ལ་བཙོན་པ་ནི་སྟོབ་པ་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་
 ལས་བསྟུས། ཟང་ཟིང་གི་པན་འདོགས་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་པ་ནི་གཏོང་བ་སུན་ཚོགས་ཞེས་པ་
 ལས་བསྟུས། ཏུས་སུ་འདོམས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལས་བསྟུས་པས་ན་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བ་ལས། བརྒྱད་ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་
 མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། ཡན་ལག་ལྷག་མ་
 རྣམས་ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་། ཤེས་རབ་
 དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དེ་ཤེས་དེ་མཐོང་རྣམས་ཡན་ལག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལྷ་སྤྱགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་གཞན་གྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་སྟོབ་པའི་ལྷ་སྤྱགས་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལྷ་སྤྱགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཆེས་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྟེ། སྟོབ་པའི་ལྷ་སྤྱགས་ཀྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་སྟོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཞེས་འདྲེན་དགོས་ཀྱི། ཉིང་ངེ་འདྲིན་སོགས་སྟི་ལྷག་མི་འདྲེན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཐ་མས་གཞན་རྣམས་མཚོན་པར་གསུངས། ། ཞེས་པའི་མཚོན་བྱའི་ལྷ་ཚན་ལ་
 ལྷ་ཚན་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལས་གཞན་བརྩ་དགུ་འདྲིག་ལ་ལྷ་ཚན་དང་པོ་མི་འདྲིག་སྟེ། དེ་ལ་ལོ་
 བརྩ་ལོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་ལོ་བརྩ་ལོན་པ་དོན་ལ་ཚང་དགོས་མི་དགོས་སོགས་
 ལྟར་ལྟར་དབྱེད།

གནས་ཀྱི་སླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ།

ཕྱི་གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ལ། ལྷ་བ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་དང་། བསྟེན་བཀུར་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམན་པ་ལས་བསྐྱང་ཚུལ་གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི་ཆ་བར། གནས་བསལ་གནས་ལ་མ་ལྷས་པར་བྱ་བ་མི་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལྷས་བའི་དགོས་པ་ནི་དངོས་སྤྱུ་མ་ལྷས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་ཤིང་། བརྒྱད་ནས་རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་སྟེ་བ་དང་། བྱ་བ་དེ་བྱ་བ་མི་བྱ་བ་གི་ནམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དང་། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལ་གྲུས་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་བྱ་མི་བྱ་བ་ཁོ་བོས་ཆང་བུང་བར་བྱ་སྟོག་བཅད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་ལྷ་ལ། རུང་མི་བྱ་བ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དང་། རུང་བར་ཤེས་པ་སལ་ཆེར་ལྷའོ། ། ལྷ་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དག་བཟྱི་འཆལ་ཞེས་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དག་བཟྱིའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ལྷ་བ་སྟེ། དེས་ལྷ་བྱ་ཀུན་ཏུ་བྱ་བ་ལྷ་དགོས་པར་བསྟན་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པར་མཐའ་དབྱེད་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་ལྷ་ཆེ་བྱ་བར་རང་རང་གི་མིང་ནས་སློབ་ནས་ལྷ་དགོས་པའི་བྱིར། རྣམ་འབྲེད་ལས། སྤམ་སྤྱར་འཆོམ་པར་བྱ། ཉིན་མོ་སྦྱོད་པ་ལ་མཆི་བར་བྱ། བསོད་སྟོམས་ལ་མཆི་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་སོ་སོར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལོ་རྒྱུ་ལས། ཆག་ཆག་དང་ཕྱག་དང་སྟོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་དང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་རྣམས་བཟྱི། ཞེས་དང་། ཀླ་རི་ཀླ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། འཆལ་མ་འཆལ་ཞེས་སླ་མ་ལ། བརྒྱལ་བྱགས་ཅན་གྱིས་ལྷ་བར་བྱ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་སོར་མ་ལྷས་ན་བྱ་བ་རུང་མི་རུང་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གནམ་རྩེ་ལྗང་མར། བྱ་བ་རེ་རེ་ནས་ལྷ་མ་ལྷས་ན་དགོངས་གསོལ་བྱས་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟྱི་བ་དེང་གི་གདུགས་དང་མཆོན་གྱི་རིམ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དག་བཟྱི་བར་ལྷ་འཆལ། ཞེས་འོད་ལྡན་ལྟར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཡང་མཛད་དོ། ། ལྷ་བ་སོ་སློབ་མའི་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་པར་ནི། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། སླ་མ་ལ་གྲུས་ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་དག་དང་། ། བསམ་གཏན་དང་ནི་འདོན་ལ་རྟག་བཅོན་དང་། ། བྲིམས་ཤིང་དུལ་ལ་བཟོད་དང་ལྡན་པ་ནི། ། སྒྲིམ་བཅོན་

གནས་པའི་ཆོས་ལུན་ཤེས་པར་བྱ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ལྷ་བ་ནི། བྱ་བ་ནར་མ་
ནམས་གནས་དང་གནས་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་གཅིག་ན་ཉིན་རེར་ལན་གསུམ་
ལྷ། ། རྒྱུ་གསལ་ཅན་ན་ཉིན་རེ་ལ་ལན་རེ་ལྷ། རྒྱུ་གསལ་ལྷའམ་དུག་གིས་ཆོད་ན་ཞག་
ལྷའམ་དུག་ནས་ལྷ། མཆོམས་པོ་ཆོ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་དཔག་ཆད་ཕྱིད་དང་གསུམ་དག་
ན་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོ་སྤལ་གྱི་བྱ་བ་ནར་མ་ནམས་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷ་ཞིང་། བྱ་བ་སློ་བྱར་པ་ནི་བྱ་
བ་དེ་བྱེད་དགོས་ནམ་བུར་ན་ལྷ་ལོ། ། དམིགས་བསལ་ལ། ལྷལ་གྱི་དམིགས་བསལ། **རྟེན་གྱི་**
དམིགས་བསལ། བྱ་བའི་དམིགས་བསལ་གསུམ་ལས། དང་པོར་བཞི་ཡོད་དེ། དབྱར་བྱི་མའི་
སླ་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཆོ་སླ་མ་མེད་ན་ཀན་པ་དང་། **དེ་ཡང་མེད་ན་གཞོན་པ་མཁས་པ་ལ་ལྷ་**
བ་དང་། སླ་མ་ཐག་ཉེ་བར་མི་གནས་པའི་ཆོ་ན་གཞན་ལ་ལྷ་བྱང་བ་དང་། སླ་མ་ས་གཞན་ན་
གནས་པ་སྦྱོང་པའི་ཆོ་རེ་ཞིག་གི་གནས་ལ་ལྷ་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་
པའི་མདོར་བསྐྱུས་གཅིག་དང་བཅས་བཞེར་མཆོ་རྟེན་དང་ཆ་བྱའི་སྟོན་དུ་གསལ་ལོ། ། གཉིས་
པ་**རྟེན་གྱི་**དམིགས་བསལ་**བརྒྱད་ཡོད་དེ།** ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན་
སྦྱོངས་རྒྱ་བའི་དུས་དང་། གནས་ཡོངས་སུ་**ཆོལ་བ་ལ་ལྷགས་པའི་ཆོ་མ་རྟེན་ན་ཞག་ལྷའི་དུས་**
དང་། སློ་བྱར་དུ་འོངས་པ་**ངལ་གསོ་བའི་རྟེན་གཅིག་གམ་གཉིས་པའི་དུས་དང་།** ཞག་གཅིག་
གནས་གཞན་དུ་བྱིན་པའི་དུས་དང་། **སླ་མས་གནས་བཀག་པའི་དུས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་**
གནས་ནས་ཕྱུང་བའི་དུས་དང་། ལྷན་ན་སྟོག་དང་**ཆོངས་སྦྱོང་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་བའི་དུས་**
དང་། སོགས་སྐྱས་དེ་དག་དང་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་མདོར་བསྐྱུས་གཅིག་དང་བཅས་བརྒྱད་
གྱི་ཆོ་ལྷ་མི་དགོས་པའི་བྱིར།

མཆོ་རྟེན་ལས། དབྱར་བྱི་མ་ཁས་སླངས་ནས་སླ་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་དུས་ན་གནས་གྱི་
སླ་མ་མེད་ན་གཞོན་ཅུའི་ནང་ནས་ཆེས་ཀན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདིར་ཡང་བགྲངས་སོ། ། གསུམ་
པ་བྱ་བའི་དམིགས་བསལ་ལ་དགུ་ཞེ། བཤང་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། ལྷས་ཞེས་པས་བསྐྱུས་པ་
སོ་ཤིང་འདོར་བ་དང་། མཆོམས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཞར་བུར་གི་ཕྱག་བྱ་བ་
“དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ནས་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཅུ་དགུ་ཚུན་ཆད་འཆག་”པ་དང་། ལས་སུ་**བསྐྱོས་**

པར་ཞར་བྱུང་གི་བྱ་བ་གཞན་བྱུང་བ་དང་རྒྱག་ལུང་དང་རྩ་བ་འདིར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་དང་
འོད་ལྗན་རྩ་བ་འགྲེལ་ལས་རྩ་བ་དུང་བ་མི་ཞུ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྩལ་སྒྱག་པ་སོགས་བྱ་བ་ཕན་
ཆོགས་ནམས་རྒྱུ་དགོས་པ་ལས་བཞོལ་ལོ། ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལས། གོས་ལ་རྩལ་ཆགས་པ་
སྒྱག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མ་ཞུས་པར་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཞུས་ན་བཞད་གང་གི་གཞིར་
འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོ། ། གོང་གི་དེ་དག་དང་རྩ་བ་མཆོན་མཚུངས་པའི་མདོར་བསྟུས་གཅིག་
དང་བཅས་དགུ་ཡོད་དོ། ། ལ་ཅིག་ནན་ཏུར་གྱིས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་མི་བྱའོ་ཞེས་དགོ་འདུན་ལ་ཞུ་
མི་དགོས་པར་ཐལ། གནས་གི་སྒྲ་མར་སྟེ་སྟོང་འདྲིན་པ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནན་ཏུར་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་བཅོས་གི་གཞིར་སྟེ་སྟོང་འདྲིན་པ་ལ་ནན་ཏུར་དེ་བྱེད་ན་སྟོམ་པོར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟེ་སྟོང་འདྲིན་པ་སྟོགས་འཁོར་མང་ཁིང་དེ་ལ་ནན་ཏུར་བྱས་ན་
དགོ་འདུན་བྱེ་བར་འཇུར་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་འམ་
དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་མེད་ན་སྟེ་སྟོང་འདྲིན་པ་ཆད་པའི་རྒྱུ་དང་ལྗན་པ་གནས་ནས་དབྱུང་
ཡང་བྱུང་སྟེ། འོད་ལྗན་རྩ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་གི་བསྟན་པའི་ཀ་བར་གྱུར་པ་མདོ་སྟེ་འདྲིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འདྲིན་པ་ཡང་ཆད་པའི་རྒྱུ་དང་
ལྗན་ན་ནན་ཏུར་གི་ཆོག་བཞིན་དུ་སྟུང་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ལ་ཅིག་གནས་གི་སྒྲ་མར་ལྟག་མ་བྱུང་ན་སྟོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་ཞུ་བའི་གོགས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་གི་གཞི་ལས། སྟེ་སྟོང་འདྲིན་པས་གཅིག་མདུན་དུ་བཤགས་
པས་ལྟག་མ་འདག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ཞེ་ན། སྟོ་མགུ་མ་སྟུང་ཀྱང་ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་
སེམས་སོགས་ཕྱིར་བཅོས་གི་བསམ་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ངང་གིས་མི་སྟེ་ན་སྟོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་
དགོས་ལ། སྟོ་མགུ་སྟུང་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ་ན་སྟོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་མི་
དགོས་པ་ལ། དགོངས་པས་འདིར་མི་འགལ་ཏེ། བསམ་པས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་གི་ཆད་པའི་ལས་
གིས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

ལྷུང་བཟེད་མཁར་གསེལ་རྒྱ་ཆགས་གསུམ་བཤད་པ།

ཕྱི་རབ་བྱུང་གི་ཡོ་བྱང་སྔོན་སྐྱེས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དག་ལས་ལྷག་མ་གཞི་སྤངས་ཏུ་འཆད་ལ།
ཉེར་མཁོ་ལྷུང་བཟེད་དང་མཁར་གསེལ་དང་རྒྱ་ཆགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་
བར། ལྷུང་བཟེད་མེད་པར་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པ་
ནས་ཉེ་འཁོར་བྱག་དར་དང་ཆག་ཆག་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། རུང་བ་ཆད་ལྷན་གྱི་སྒོ་
ནས་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱི་གཙུག་པོར་དམིགས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སྔོན་དེ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། སྐྱིན་བདག་དག་གི་ཟས་ལྷུང་བ་བཟེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་བྱིར། ལྷུང་བཟེད་ལ་རུང་བ་ཆད་ལྷན་གྱིས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་ཆད་ལྷན་དགོས་ཏེ། མི་
རུང་བ་དང་ཆད་དང་མི་ལྷན་པ་འཆང་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། **ལྷུང་བཟེད་ལ་རྒྱ་དང་**
མདོག་དང་དབྱིབས་དང་དངོས་པོ་དང་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ལྷ་དགོས་ལ། དང་པོ་རྒྱའི་
རུང་བ་ས་ལྷགས་གང་རུང་གི་བསྐྱུས་པ་ལས་བྱས་པ་དགོས་ཏེ། རྩ་བར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
རུང་བ་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷགས་ལས་བྱས་པ་དང་ས་ལས་བྱས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིར་དོགས་གནས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྤར་བྱིས་ཟིན། ། གཉིས་པ་མདོག་གི་
རུང་བ་ནི། བྱ་རོག་གི་མིག་ལྟར་ནག་པ་དང་། གསུམ་པ་དབྱིབས་ཀྱི་རུང་བ་ནི། སྒོ་ང་བྱེད་
བཀའ་པ་ལྟར་རྒྱུ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞི་དང་ཟུར་གསུམ་སོགས་མི་རུང་བའི་བྱིར། **བཞི་**
པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ནི། **ལྷན་པ་ལྷ་ཡན་ཆད་མ་སོག་ཅིང་།** འོངས་**སྐྱེད་བཟོད་ཏུ་**ཡོད་
པའོ། ། ཞེས་བཤད་**དོ། །** **ལྷ་པ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ནི།** **རྒྱ་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རུང་བར་མ་ཟད་**
ཆོ་གས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའོ། ལྷུང་བཟེད་ལ་ཆོ་གས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བས་མ་
བྱས་ཤིང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ཆད་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཡང་**བོད་བྱེར་ཡ་ཁྱོར་ཉེར་གཅིག་ཤོང་བ་དེའི་དྲུག་ཆ་དྲུག་སྤུལ་ཡིན་ཞིང་།** **བདུན་ཆ་བདུན་**
སྤུལ་ཏུ་བཞག་པའི་བྱིར་ན་དེའི་སྒོ་ནས་བཅི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབུས་མ་ག་རྟའི་བྱེ་གང་
རེར་ཡ་ཁྱོར་བདུན་ཤོང་བས་**དྲུག་སྤུལ་ཡིན་ན་གཉིས་དང་།** **བདུན་སྤུལ་དོ་དང་ཁྱོར་བ་གང་**
ཤོང་བའི་བྱིར། དེས་ན་**འབྲས་བྱས་མ་སྐྱུ་པོ་འབྲུག་པོ་ཆེ་མ་ག་རྟའི་བྱེ་གང་བཙོས་ན་གསུམ་**

འཕེལ་བྱ་བྱུང་བའི་འབྲས་ཆན་ལ་བྱག་སྤུལ་བྱག་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཆོད་མ་བྱག་སྤུལ་དོ་ཁའི་
ཆ་ནས་སྒྲོང་བ་བྱག་སྤུལ་གང་སྟེ་བྱག་སྤུལ་དགུ་ཤོང་བ་མ་ཡི་ལྷུང་བཟེད་རྒྱུ་མཐའོ། ། དེའི་
ཉིས་འཁྱུར་བྱག་སྤུལ་བཙོ་བརྒྱད་ཤོང་བ་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས། འབྲས་འཕྲག་སོ་ཆེ་མ་ག་
སྟེ་བྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ་དོ་བཙོས་པ་སྟན་ཆོད་དང་བཅས་ཆོད་མ་དང་བཅས་པ་བཟའ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུག་པ་དེ་ཤོང་ཁིང་རྒྱུ་དང་ལྷུང་བཟེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཆེན་པོའི་ཆད་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོད་མ་དང་སྟན་ཆོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱུ་ལས། ཆོད་མ་ནི་
གཤེར་ཆོད་དང་། སྟན་ཆོད་ནི་སྐམ་ཆོད་བྱ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡང་
ཡོད་དོ། ། རྒྱུ་ལས། ཆོད་མ་འབྲས་ཆན་སྟགས་རྒྱས་ཙམ་ལས་མི་ལྷག་པར་བཤད་ལ། བམ་ལྷ་
ལས་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོད་མ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སྤུལ་གྲངས་གསལ་བར་མ་བཤད་
ཀྱང་། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས། འགྲེལ་རྒྱུ་དུ་འབྲས་ཆན་གྱི་སྤུལ་ཆ་ཞེས་བཤད་པས་བྱག་སྤུལ་
གསུམ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དེ། མཆོ་རྒྱལ་རིན་འཕྲེང་སོགས་ལས་དེ་འཐད་
ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་འགྲེལ་རྒྱུ་ན་དེ་མེད་ཀྱང་ཡི་གེ་ཆད་དམ་དཔྱད། སྤུལ་
མ་བྱག་སྤུལ་དགུ་ཙམ་ཤོང་བ་དགེ་སྒོང་མ་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཆད་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྒོང་མའི་རྣམ་
འབྲེད་ལས། དགེ་སྒོང་མའི་ལྷུང་བཟེད་ཆེན་པོ་ནི་ཡུལ་མ་ག་སྟེ་བྱེད་རྒྱུ་གང་དོ། ། རྒྱུ་
ཅ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་ཕྱེད་དོ། ། དེའི་བར་ནི་བར་མ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྟེ། དེ་ནི་
འབྲས་སྐམ་སོ་བྲེ་གང་བཙོས་པའི་འབྲས་ཆན་བྱེད་རྒྱུ་གསུམ་ཤོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒོ་གོས་ལེགས་བཟང་གིས། དགེ་སྒོང་མ་རང་གི་མཐེ་བོའི་ལྷོ་གང་གི་ལྷག་མར་དགེ་སྒོང་མ་
རང་གི་ནང་གཅིག་འགྲང་ཙམ་གྱི་ལྷོ་ཤོང་བ་རྒྱུ་ཆད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས།
དགེ་སྒོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་རྒྱུ་ཅ་ནི་འགྲངས་པ་ཙམ་ཤོང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མཆོ་རྒྱལ་ལས། མའི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཆད་ཀྱི་ཕྱེད་བཤད་པ་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་
འབྲེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷུང་བཟེད་སྤར་ནས་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་ཀླན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་སྤོང་གཞི་མེད་ལ། སྤོང་དགའ་མོས། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོང་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་མའི་བྱ་རྒྱུ་
གི་རོ་བཅུག་སྟེ་དོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སྒོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་པའི་ལྷུང་བཟེད་རྒྱུ་ཆད་

ལས་ལྷག་པ་འཆང་མི་རུང་བའི་རྩིས་བཅས་མཛད་པ་དེ་དག་སྤོང་མས་སའི་ལྷོ་བོད་རྒྱུང་
 རྩ་ལས་ལྷག་པ་འཆང་མི་རུང་བའི་སྤོང་གཞི་ཡིན་གྱི། དག་སྤོང་མའི་ལྷོ་བོད་ཀྱི་སྤོང་གཞི་
 མིན་ནོ། ། དབུས་འཇུག་འཆང་ངམ་མ་ག་རྒྱའི་གསེར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་ཡུལ་མ་ག་རྒྱ་དེའི་སྤང་
 གཅིག འབས་སྐམ་པོ་མ་ག་རྒྱ་དེའི་སྤང་བཅུ་དྲུག་ལ་མ་ག་རྒྱ་དེ་ཡི་བྲེལ་རྒྱུ་གང་གི་ཆད་
 ཡོད་ལ། དེ་ལ་བོད་སྤང་སྐམ་ཅུ་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་དག་དབྱད་པའི་གཞིར་བྱས་ཏེ་ལྷོ་
 བོད་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་རྩ་བཅུའི་ནང་དུ་བྲེལ་སྤྱོད་གསུངས་དུ་ཤོང་རེའུ་མིག་དུ་བཀོད་པའི་
 རྩིང་ནས་ངེས་པར་དབྱད་པར་བྱོས་ཤིག

དུག་ལྷག་གི་གྲངས།	དུག་ལྷག་གི་ཤོང་པ། བཅུ་བཞི་ཤོང་པ།	བཅུ་ཤོང་པ། བཅོ་ལྔ་ཤོང་པ།	བཅུ་གཉིས་ཤོང་པ། བཅུ་དྲུག་ཤོང་པ།	བཅུ་གཉིས་ཤོང་པ། བཅུ་བདུན་ཤོང་པ།	བཅུ་གཉིས་ཤོང་པ། བཅོ་བརྒྱུད་ཤོང་པ།
བདུན་ལྷག་གི་གྲངས།	ཕྱིད་དང་བཅུ་གཉིས། བཅུ་དྲུག་དང་ཡུལ་གྲངས།	བཅུ་གཉིས་དང་ཡུལ་གྲངས། ཕྱིད་དང་བཅོ་བརྒྱུད།	ཕྱིད་ཀྱི་དང་ཡུལ་གྲངས། བཅོ་བརྒྱུད་དང་ཡུལ་གྲངས།	བཅུ་བཞི། ཕྱིད་དང་ཀྱི་དང་ཡུལ་གྲངས།	ཀྱི་དང་ཡུལ་གྲངས། ཉེར་གཉིས།
ཡུལ་གྲངས་ཀྱི་གྲངས།	ཕྱིད་དང་མོ་གཉིས། ཞེ་དགུ།	མོ་གཉིས། ཕྱིད་དང་མོ་གཉིས།	ཕྱིད་དང་མོ་དགུ། ད་དྲུག།	ཞེ་གཉིས། ཕྱིད་དང་དྲུག་ལྷན།	ཕྱིད་དང་ཞེ་དྲུག། རེ་གཞུམ།
མ་གཞིའི་བྲེལ་གྲངས།	བྲེལ་དང་མ། བྲེལ་དུ་གྲུ།	བྲེལ་མ། ཕྱིད་དང་བཅུ་དྲུག།	ཕྱིད་དང་མ། བྲེལ་དྲུག།	བྲེལ་དྲུག། ཕྱིད་དང་དགུ།	ཕྱིད་དང་བདུན། བྲེལ་དྲུག།
འབས་སྐམ་པོ་མ་གཞིའི་སྤང་གྲངས།	དོན་གཉིས། བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས།	བཅུ་དང་ལྷན་པ། བཅུ་དང་ཉེར་གཉིས།	བཅུ་དང་ལྷན་པ། བཅུ་དང་ཉེར་བཅུ་དྲུག།	དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག། བཅུ་དང་མོ་དྲུག།	བཅུ་དང་བཞི། བཅུ་དང་ཞེ་བཞི།
བོད་ཀྱི་སྤང་གྲངས།	བཅུ་དང་ཞེ་བཞི། ཉིས་བཅུ་དང་ཉེར་བཞི།	བཅུ་དང་དྲུག་ལྷན། ཉིས་བཅུ་དང་ཉེར་བཅུ་དྲུག།	བཅུ་དང་དོན་དྲུག། ཉིས་བཅུ་དང་དོན་དྲུག།	བཅུ་དང་གོ་གཉིས། ཉིས་བཅུ་དང་དོན་གཉིས།	ཉིས་བཅུ་དང་བཅུ་དྲུག། ཉིས་བཅུ་དང་ལྷན་པ།
འབས་སྐམ་པོ་མ་གཞིའི་སྤང་གྲངས།	ཡུལ་གྲངས་ཀྱི་ཡུལ་གྲངས། མོ་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	ཉེར་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། མོ་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	ཉེར་མཛུགས་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། མོ་བདུན་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ།	ཉེར་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། མོ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	ལྷན་པ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། ཞེ་གཉིས།
ཆོད་མའི་ཡུལ་གྲངས།	ཡུལ་གྲངས་དྲུག། བཅུ་དང་དགུ་ཆ་བཅུ་དྲུག།	བདུན་དང་དགུ་ཆ་བདུན། བཅུ་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	བཅུ་དང་དགུ་ཆ་ལྷན། བཅུ་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་བཞི།	དགུ་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། བཅུ་གཉིས་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།	བཅུ་དང་དགུ་ཆ་གཉིས། བཅུ་བཞི།
སྤོང་པའི་ཡུལ་གྲངས།	ཡུལ་གྲངས་ཕྱིད་དང་བཞི། ཕྱིད་དང་དགུ་ཆ་བཞི།	གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་བཅུ་དྲུག། ཕྱིད་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་བཅུ་དྲུག།	བཞི་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་གཞུམ། དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།	བཞི་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	ཕྱིད་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག། ཡུལ་གྲངས་དྲུག།
འབས་སྐམ་པོ་མ་གཞིའི་སྤང་གྲངས།	བདུན་ལྷག་བདུན། བཅུ་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	བདུན་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། བཅུ་གཉིས་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཀྱི་འ	བཅུ་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཀྱི་འ	དགུ་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཀྱི་འ	བཅུ་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། བཅུ་བཞི།
ཆོད་མའི་བདུན་ལྷག་གི་གྲངས།	བདུན་ལྷག་དོན་དང་ཡུལ་གྲངས། གཞུམ་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཀྱི་འ	དོན་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་བདུན། གཞུམ་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	དོན་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ལྷན། བཞི་དང་དགུ་ཆ་བཞི།	གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། བཞི་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།	གཞུམ་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་གཉིས། བཞི་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག།
སྤོང་པའི་བདུན་ལྷག་གི་གྲངས།	བདུན་ལྷག་ཀྱི་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག། ཀྱི་འདང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་བཞི།	བདུན་ལྷག་ཀྱི་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་བཅུ་དྲུག། ཀྱི་འདང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག།	བདུན་ལྷག་ཀྱི་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག་ལྷན། དོན་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།	ཀྱི་འདང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག།	ཀྱི་འདང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག། དོན་དང་ཡུལ་གྲངས་དོན་དང་དགུ་ཆ་ཕྱིད་དང་དྲུག།
འབས་སྐམ་པོ་མ་གཞིའི་སྤང་གྲངས།	དྲུག་ལྷག་དྲུག། དྲུག་ལྷག་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ།	དྲུག་ལྷག་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ།	དྲུག་ལྷག་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག།	དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ། དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ།	དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། དྲུག་ལྷག་བཅུ་དྲུག་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།
ཆོད་མའི་དྲུག་ལྷག་གི་གྲངས།	དྲུག་ལྷག་དོན། དྲུག་ལྷག་གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་གཉིས།	དྲུག་ལྷག་དོན་དང་དགུ་ཆ་གཉིས། དྲུག་ལྷག་གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་གཞུམ།	དྲུག་ལྷག་དོན་དང་དགུ་ཆ་བཞི། དྲུག་ལྷག་གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་ལྷན།	དྲུག་ལྷག་དོན་དང་དགུ་ཆ་དྲུག། དྲུག་ལྷག་གཞུམ་དང་དགུ་ཆ་བདུན།	དྲུག་ལྷག་དོན་དང་དགུ་ཆ་བཅུ་དྲུག། དྲུག་ལྷག་བཞི།

- 160 -

དུག་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྷུང་ལྷུང་རྣམས་མཐའ་དབྱེད་དང་མཚོ་རྒྱུ་ཏུ་གསལ་
 པའི་ཕྱིར། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལས་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས། འབྲས་འཐུག་པོ་ཆེ་བཅོས་
 པས་ཆན་སུམ་འཁྱུར་དུ་འཁྱུར་བས། དེ་སུམ་འཁྱུར་ལ་བྲེ་ལྷ་འབྱུང་། ཆོད་མའི་ཆད་འདི་རི་
 ཅམ་གྱིས་འབྲས་ཆན་སྟགས་རུས་པ་ཅམ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཆད་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་
 སྣང་ཡང་། ཆོད་མ་འབྲས་ཆན་གྱི་བཞི་ཆ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་པ་དང་བསྟན་ན་བྲེ་གང་དང་སུམ་
 གཉིས། མཐེ་བོད་ལྟོག་གི་གོ་ས་ལ་བྲེ་བཞི་གསུམ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་ན་བྲེ་བདུན་དང་ལྷ་སྟལ་
 རོ་འབྱུང་གིན་སྣང་བས་དེ་ཅམ་ཤོང་བ་ལྷུང་བཟེད་ཐ་ཆད་དོ། ། དེའི་ཉིས་འཁྱུར་རབ་ཆད་དོ། །
 འབྲིང་དེའི་བར་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་བྲེ་ལྷ་ཆུང་གསུམ་ལ་བོད་ཀྱི་བྲེ་གང་འབྱུང་ཞེས་བཤད་དེ།
 རྒྱལ་སྟོན་དུས་ཀྱི་བྲེ་ཆེ་བར་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། ། ཞེས་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་ཆད་གྱི་ནང་དུ་བོད་བྲེ་
 བདུན་ཤོང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་ཆན་བྲེ་ཕྱེད་དང་ལྷ་ཆོད་མ་དང་བཅས་པ་ཤོང་
 པའི་ལྷུང་བཟེད་གསུམ་སྟེན་བདག་གཅིག་ལས་དུས་གཅིག་ལ་ལེན་རུང་བ་གང་ཞིག་དེ་ལས་
 ལྟག་མ་རིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས་ལྷུང་བཟེད་འབྲིང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆད་ཀྱི་འབྲས་ཆན་བྲེ་
 ཕྱེད་དང་ལྷ་ལ་ནི་འབྲས་འཐུག་པོ་ཆེ་གྲུས་མ་སྐམ་པོ་མ་ག་རྒྱའི་བྲེ་ལྷ་ཆུང་ཕྱེད་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་
 མན་ཅི་འདོད་སྤང་བར་བྱའོ། ། དེ་ལས་ལྟག་པར་ལེན་ན་ལྷུང་བྲེ་དུ་འཁྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞུང་དམ་པ་ལས། ལྷུང་བཟེད་ཆོལ་ལ་གདོད་རབ་དུ་བྱུང་ཞིག་གལ་ཏེ་མ་འབྱོར་
 ན་བདག་གི་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་དུ་བྱིན་ཅིག་ཅས་དང་། བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷུང་བཟེད་མེད་
 པར་དགེ་ཚུལ་མི་བྱའོ། ། ཡང་ན་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་དུ་འམ་ཁ་ཕོར་སྟེན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཤད་
 ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཚ་བར། ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་དང་སྦྱ་བོས་ཀྱང་མི་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞུང་སྤྲུལ་ཁ་ཁ་ཆེད་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་སྒྲིལ་བྱིས་པ་ཡིན་པས་མདོ་ཚ་དང་མི་མཐུན་
 ན་གཙུག་བོར་མི་བཟུང་ངོ་། ། ཞེས་མཚོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། འོ་ན་རྒྱུ་ལས། ལྷུང་བཟེད་མེད་ན་རབ་
 ཏུ་དབྱུང་བར་བྱ་ཡི་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྷུང་
 བཟེད་མེད་ཀྱང་རབ་བྱུང་ཉེས་མེད་ཆགས་ལ་བསྟན་རྫོགས་ཉེས་མེད་མི་ཆགས་པའི་དོན་ལོ། །
 སྟོང་རྫོལ་རིན་པོ་ཆས་བསྟོག་ཆུ་མའི་ཆ་ཐབ་ལྷ་སྟལ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ཚ་བ་དང་ཕན་

ཆོག་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་ཏ་ལའི་ལོ་མ་དོན་གཅིག་
བར་འགྲེལ་ཆུང་ལས་སོ། །

ལྷ་གཉིས་པ་མཁར་བསིལ་འཆད་པར། རྩ་བར། གལ་ཏེ་བསོད་སྟོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
གསིལ་བྱེད་ཀྱང་ངོ་། ། ཞེས་བྱུང་། མཁར་གསིལ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། **འདས་པའི་**སངས་
རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་**ར་གཅིག་**པ། **མ་འོངས་**བྱམས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་**ར་གཉིས་**པ། **ད་ལྟའི་**སངས་རྒྱུ་
ལྷ་ཀ་ཐུབ་ལྷགས་ཀྱི་**ར་བཞི་**པ། **གསུམ་ཀའི་**ལྷགས་ཀྱི་**ར་དྲུག་མ་**སྟེ་བཞི་ཡོད་པར་བཀའ་
གདམས་སྟེགས་བམ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཆད་དབྱིབས་ཡོད་དེ། བྱང་ལག་བདུན་
མཚོན་བྱེད་**སྤྲད་གཞོག་ཟུར་བདུན་**ལྷགས་ལས་བྱས་པ་སྟབས་ཅན། དེའི་སྤྲད་ཀྱི་ཆར་ངན་
སོང་གི་སྟོ་གཅོད་པ་མཚོན་བྱེད་**ལྷགས་ཀྱི་མདུད་པས་བཀའ་**པ། **བར་དུ་**གྲུས་སེམས་**བྱང་**
པོའམ་གཡོ་མེད་པའི་ལས་སུ་རུང་བའི་**རང་བཞིན་**མཚོན་བྱེད་**གསོམ་ཤིང་**དབྱས་སྟོམ་པ་
དང་། **སྤྲད་གཞོག་**འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མཚོན་བྱེད་**ཟུར་བརྒྱད་**པ། **སྤྲད་དུ་**ཁོང་
སྤོང་དང་ཆེ་མོར་བདེན་བཞི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་**ར་བཞི་**། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་
བྱང་ཆུབ་**མཚོན་རྟེན་གཉིས།** གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་**ར་འེ་རེ་ལ་ཨ་**
ལོང་གསུམ་གསུམ་སྟེ་**བརྒྱ་གཉིས་**སྤོང་དུ་ངན་སོང་ལས་འདྲེན་པ་མཚོན་བྱེད་**ལྷགས་ཀྱི་**དང་
བཅས་པའོ། ། ཆོས་འཁོར་མཚོན་བྱེད་**འཁོར་ལོ་**གསུམ་བཅེགས་པ་**ཡང་**ཡོད་ལ། མཚོན་ཚུལ་
ནི། ཡང་དག་པའི་ངག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་རྟེན་པའི་ལྟེ་བ་
དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་ཚོལ་བ་དྲན་པ་ལྟ་བ་བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ནང་དུ་འདྲ་
བས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཆེབས་དང་། ཉིང་ངེ་འདྲིན་སྤྲད་པའི་སྐྱ་ཁྱུང་ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་འཐད་ཀྱི།
བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩེ་བཙན་པའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་ལས། དྲན་པ་སྐྱ་ཁྱུང་ལ་སྐྱར་བ་མཛོད་
རང་འགྲེལ་དང་། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལ། གསེར་འཕྲེང་དུ་དྲན་པ་
ཆད་འདུག་གོ། **མཁར་གསིལ་དུམ་བུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་མཚོན་**ཁིང་། འདི་དག་
བཀའ་གདམས་མ་ཆོས་ལས་འབྱུང་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱ་ཁིང་། མཁར་གསིལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི་
གསུངས་པ་པལ་ཆེན་སྟེ་པའི་ལྷགས་སུ་མཐའ་དབྱོད་ལས་གསུངས་སོ། ། རྩ་བཤད་ཡོད་དེ།

མཁར་བ་ནི་དབྱག་པ་དང་། སྒྲ་སིལ་སིལ་བྱེད་པས་ན་མཁར་གསེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་**ཆུ་ཚགས་ལ་ནམ་པ་ལྔ་**ཡོད་དེ། སྔོན་གྱི་ཁར་ཤིང་རིང་པོ་གསུམ་མདུང་
བྱིས་ལྟར་བཅུགས་པའི་དབྱས་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཐ་གྲུས་བཏགས་པའི་སྤྱད་ཚགས། བྱམ་
པ་ཁ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་བྱམ་ཚགས། ཟོ་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་རིལ་བ་ཞབས་ཚགས་
ཅན། རས་ཀྱི་ཁྲག་མ་ཁ་ཞབས་གཉིས་སུ་ཐ་གྲུས་བཏགས་པའི་བསལ་ཚགས་དང་། དེང་སང་
ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ཆུ་ཚགས་སུ་གསུམ་དང་ལྔ་པོ་**དཔེ་རིས་སྤོང་ནས་ངས་**པར་བྱའོ།

༥ གཉིས་པ་མ་ཚོག་ཕྱན་ཚོགས་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། ལོ་ཚོགས་མི་ཤེས་ན་
མཚན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཞེས་པ་ནས། དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་བར་སྐབས་སུའོ། ། ཞེས་པའི་བར་
བྱང་། དེ་ཡང་དགེ་བ་སྟེན་མ། རབ་བྱང་མ། དགེ་ཚུལ་མའི་ཚོ་ག་གསུམ་པ་དང་འབྲ་བ་དང་།
དགེ་སྦྱོབ་མ་དང་། ཚངས་སྦྱོང་ཉེར་གནས་ཏེ་**བྱད་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཚིགས་གཉིས་པོ་གསེལ་གཉིས་**
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྟེར་ཞིང་། ཉེས་མེད་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་མ་སྐྱབ་པ་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སམ་ཉི་
ཤུ་ལོན་ཞིང་། དགེ་བ་སྟེན་ནས་ཚངས་སྦྱོང་ཉེར་གནས་ཀྱི་བར་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། སྤམ་སྒྱུར་སྒྲ་
གོས་མཐང་གོས་ཤིང་ད་དུང་བཅད་རུལ་གཟན་ཏེ་ཚོས་གོས་ལྔ། གདིང་ལྷུང་ཆུ་ཚགས་ནམས་
ཚངས་སྦྱོང་གྱི་དུས་སུ་སྟེར་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ཤུ་ཏམ་གྱི་སྟོམ་ལས། གཉིས་ལ་གསེལ་དང་
གསེལ་བ་དང་། རི་དང་ལས་དང་གིབ་ཚོད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་
ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་གསེལ་འདེབས་དང་། རྟེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བར་ཆད་རི་བའི་གསེལ་བ་འབའ་
ཞིག་པའི་ལས་དང་། ནང་དུ་བར་ཆད་རི་བ་དང་། དངོས་གཞི་གསེལ་བཞིའི་ལས་པའི་ལས་སྟོབ་
ཁོ་ནས་བརྗོད་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། མཐུག་དུས་གོ་དང་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་སྤར་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། **དགེ་སྟོབ་མ་མཚན་གྱུར་པའི་དགེ་ཚུལ་**གྱི་རྒྱད་ལ་སྤར་གྱི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་
པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོམ་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་**དགེ་**
ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་དང་**རྒྱན་གཉིས་ཡོད་དམ་**སྟུམ་སྟེ། སྟོམ་པ་སྤྱི་གནས་འགྱུར་མི་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མཚོ་རྒྱུ་ལས། སྤར་གྱི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་དང་། དགེ་
སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་དེ་མཚན་གྱུར་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པར་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན། དེའི་རྒྱད་

ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་**དཔྱད།** བོད་སྐད་
རབས་པ་རྣམས་ལ་མདོ་རྩ་བའི་སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་དུ་དཀའ་བའི་གནས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་
པར་གྲགས་པ་ལས། **སྟོད་ན་**ཁྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་བར། **སྦྱེ་**བའི་ཆོ་ཉིད་ན་**ཕུལ་**ལམ། **ཉམས་**ན་
མི་སྦྱེའོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་དོན་འཆད་**དཀའ་ཞེས་གྲགས་**ཏེ་སྦྱེ་བའི་ཆོ་ཞེས་པ་སྦྱེ་ཁའི་ཆོ་
ལ་བསམས་ནས་སྦྱེ་ཁའི་ཆོའམ་དངོས་རྒྱའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེ་བ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་
བྱེད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དེ་ལ་ནི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། ། ཞེས་
དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། ། འབྲས་བུ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་
རུས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྦྱེ་བའི་ཆོ་ཉིད་ན་ཞེས་པ་སྦྱེ་ཁའི་ཆོ་ལ་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། སྐད་ཅིག་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོ་ཉིད་ཅས་བྱའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིམ་པ་སྦྱེས་བ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོའམ་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བ་ལ་སྐད་
ཅིག་དུ་མས་བར་ཆོད་པའི་**ལེན་**པའི་ཆོ་**ལེན་སེམས་ལོག་པ་**ནི་འདིའི་**ཕུལ་བ་**ཡིན་**ཏེ།** མཆོ་
རྒྱུ་ལས། སྒྲིམ་པ་ལེན་སེམས་ལོག་པའོ། ། ཞེས་དང་། ལྷང་སེལ་བུ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཟིན་
ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ཕུལ་བ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་ཞེས་བྱ་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ལྟ་
ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤར་གྱི་དུས་དེའི་ཆོ་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་པོས་**མཆོན་གཉིས་**གཅིག་
ཆར་**བྱུང་**བས་སྒྲིམ་**པའི་ཉེན་ཉམས་**པ་ནི་འདིའི་ཉམས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པ་**མི་སྦྱེ་**ཞེ། རྒྱུ་ལས།
མཆོན་གཉིས་སྦྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཉམས་ན། ཞེས་སོ། །

ཐང་བྱ་རྩ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ཚུལ།

པ་མ་བྱུན་མོང་གི་བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་ཆོག་བཤད་པ།

ཕྱི་གསུམ་པ་སྤྱད་བྱ་རྩ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ཚུལ་ལ། རྩེ་ལྷ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་དང་།
ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོར་དགེ་སློང་པའི་རྩེ་ལྷ་བཤད་པ་དང་། དགེ་སློང་མའི་རྩེ་ལྷ་
བཤད་པ་གཉིས། དེའི་དང་པོར་ཡང་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀའི་བྱུན་མོང་བ་བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་
ཆོག་བཤད་པ་དང་། ལྷ་བ་རྩེ་ལྷ་བཤད་པ་དང་པོ་འཆད་པར། རྩེ་བར། རང་
བཞིན་ཉམས་པས་བྱས་པ་ཉིད་ནི་སྤུལ་བ་ཉིད་མིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་བྱང་། བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་ཡུལ་
ལ། མི་ཡིན་པ། སྤྱེཤེས་པ། རོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་ནིང་མཆོན་གཉིས་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྟོད་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཏེ། ལྷགས་པ་ལ་མ་ཡིན། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་མ་
ཡིན། མ་གོ་བ་ཉིད་ལ་མ་ཡིན། དེ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས། ལྷ་དང་སྤུལ་པ་དང་
དུད་འགྲོ་དང་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་སྤུལ་ན་སྤུལ་བ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཐ་སྟོད་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་
དང་། བདག་ལས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་བདུན་ལྷན་དགོས་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། ཅིས་ཀྱང་
སྤྱད་མ་རྣམས་ན་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་བ་ལ་སྤུང་བསྤུང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། ད་ལྟ་ལྷ་བ་མི་འབྱུང་བ་
དང་། ཕྱིས་སྤོམ་པ་སྤང་ན་སྦྱེ་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་གྱི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། གང་གིས་འབྲུལ་
བའི་རྟེན་ནི། ལྷས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ཞེ་ནས་
འབྲུལ་བར་འདོད་པ་གསུམ་ལྷན་ངེས་པར་དགོས་སོ། ། བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་
པོ་འབྲུལ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་འབྲུལ་བ་དང་། མཁན་པོ་

དང་སློབ་དཔོན་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདག་རྒྱུན་འབྲུལ་བ་དང་། མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བ་
དང་། ཚུ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་བུང་བ་དང་། ཟ་མ་མ་ནིང་སོགས་སུ་བཟུང་བུ་གསོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁས་སླངས་པའི་སློ་ནས་འབྲུལ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་ལ། འདིར་
བསྟན་ཕུལ་ཉམས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཕུལ་
བ་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཕུལ་བ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བརྟུང་པའི་
སློ་ནས་བསྐབ་པ་ཕུལ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་དེ། བསྐབ་པ་ཉམས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། ། ལ་ཅིག་
གིས། ངག་གིས་འབྲུལ་དགོས་ཏེ། ཚུ་བར། འབྲུལ་བའི་ཆོག་ངག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མ་མོ་ལས།
སྤྲིངས་ཡིག་དང་། ལག་བརྟན་བསྐབ་པ་འབྲུལ་ན་ཡང་བསྐབ་པ་མ་ཕུལ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་
ཀྱང་བསྐབ་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་འོད་ལྗན་ལས། གོ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
བརྟན་ཕྱད་མི་ལ་གོ་བྱེད་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་མོའི་དོན་པ་རོལ་པོས་དོན་
མ་གོ་བ་ལ་དགོངས་སོ། ། ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། སྤྱིར་བཏང་ལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐབ་པ་
འབྲུལ་མི་རུང་བའི་དགག་པའི་བསྐབ་བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དམིགས་བསལ་གྱིས་ཅིས་
ཀྱང་བསྐང་མི་ལུས་ན་ངེས་པར་འབྲུལ་དགོས་པའི་སྐབ་པའི་བསྐབ་བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཕྱི་ཕྱི་སྤྱི་དོན་དང་ལྷང་བ་བཟུ་ཚུལ།

ཕྱི་གཉིས་པ་ལྷང་བ་སྤེ་ལྟ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་བྱེ་
བྱག་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་བའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷང་བ་དེ། ཚུ་བའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷང་བ་སྤེ་ལྟའི་དབྱེ་གཞིའོ། ། དེ་ཉིད་སྤྱིར་ལྷང་བ་སྤེ་ལྟའི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་
སྟེ། དགེ་བསྟན་རྒྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་མ་ལ་མཚན་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
པམ་སོགས་ཀྱིས་དབྱུང་ཅིང་། རབ་བྱུང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷང་བ་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། པམ་སོགས་
ཕྱིམ་པའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགེ་སློང་པ་ལ་སྒོམ་བསྟུས་ཀྱི་ལྷང་བ་ཉེས་བརྒྱུང་

- 167 -

དང་། **ན་རེ་བ**འམ་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁང་པའི་ལྷག་མ་ལྟ་
བུ་སྒྲོར་བ་རྒྱན་ལྡན་དང་། རེག་ལྷག་ལྟ་བུ་སྒྲོར་བ་རྒྱན་དང་མི་ལྡན་པ་སྐད་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། **ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་དགེ་བ་**དང་། **ལུང་མ་བསྟན་**གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སམ་སོགས་ལྟ་བུའི་
མི་དགེ་བའི་ལྷུང་བ་དང་པོ་དང་། བྱད་གསོད་སོགས་ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་བཅས་རྒྱུད་གི་ལྷུང་བ་
རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཀུན་སྒྲོང་གི་འཕེན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་མི་
འགྲུབ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། **མཐར་ཐུག་ཀུན་སྒྲོང་གི་འཕེན་པས་འགྲུབ་པ་སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་**དང་།
འཕེན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མི་ཆངས་སྟོད་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། **གཞི་ཡི་སྒོ་ནས་གཞི་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ལ་བརྟེན་པ་**གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྟོག་
གཅོད་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། མི་རེག་གི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **བྱེད་**
པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་དང་། **གཞན་ལ་བཅོལ་**ཡང་འགྲུབ་པའི་
ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མི་ཆངས་སྟོད་དང་རེག་ལྷག་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྟོག་གཅོད་དང་
མ་བྱིན་ལེན་སོགས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་སྟེ་ལྟ་བུ་**འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་**གཉིས་
སུ་འདུ་སྟེ། **ལུས་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་ལྷུང་བ་གཉིས་**སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་དང་
པོ་དང་། རྒྱན་སམ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ནི་བསྐྱམས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷུང་བ་
ལས་ལྡང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ལྷུང་བ་ནི་བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་
གྱི་ལས་ལ་བཅས་ལ། ཞེས་ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ལུས་ངག་གི་ལྷུང་བ་གཉིས་
སུ་འདུ་མི་འདུ་དཔྱད། **བྱ་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་རུང་བ་མི་བྱེད་**པའི་ལྷུང་བ་དང་། དེ་ལས་**གཞན་བྱ་**
མི་རུང་བ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མཐོ་གང་གི་སྤང་བ་དང་། གསོ་སྒྲོང་མི་བྱེད་
པའི་ཉེས་བྱས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོ་རྒྱལ་ལས།
བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་སྟངས་ཏུ་གསོ་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བཤད་
དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་བ་སམ་པ་འཆབ་བཅས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་
བ་རྣམས་ཉེ་མས་རིམ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། **འདིར་བསྟན་བཅས་རང་གི་བྱེད་**
པར་ལ་མཆོ་རྒྱལ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཀུན་སྒྲོང་མི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་པར་དགེ་

མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལྷང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་ཆ་ནས་
བཞག་པའི་ལྷང་བ་དེ། བཅས་རྒྱུད་གི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད། ཀུན་སྒྲོང་མི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་
བསྐངས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལྷང་བ་དེ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད་
དུ་བཞག་ཀྱང་སྤྱིར་སྤྱི་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ནམས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་
རྒྱུའི་བྱུང་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ལ། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ལས་མི་དགེ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་
དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། ལས་ལྷང་མ་བསྟན་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་དེ་བཅས་རྒྱུད་
གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་ནམ་སྤྱིར་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་
པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། ནམ་སྤྱིར་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ལྷང་བ་དེ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཅས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་ཆགས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་ཆགས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་ཆགས་པ་མིན་པའི་
ལྷང་བ་བཅས་རྒྱུད་གི་ལྷང་བར་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ལ། རིན་
འབྲེང་ལས་ཐྱོས་འགྱུར་འཁྲུང་བ་ལ་བཅས་རང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་དང་དགོས་དབང་གིས་
གནང་བ་མེད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་གནང་བ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་གོ།

སྤྱིར་གྱི་སྤྱིག་པ་ཡིན་ལ་ལྷང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཆེ་དེར་སྤྱོད་པ་ལེན་མ་ཁྱོང་བའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སྒྲོག་ཅོད་ལྟ་བུ་དང་། ལྷང་བ་ཡིན་ལ་སྤྱིག་པ་མིན་པ་ནི། བཅས་ལྷན་དགེ་སྒྲོང་གིས་བསམ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྩ་བཅད་པའི་ལྷང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། བསམ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཁམ་ཐོར་དུ་ཟན་ཟ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་པ་བརྩི་སྤྱོད་ལ། གསོད་པའི་
པམ་པ་བྱུང་འབྲལ་ལམ་བྱུང་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་དེའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱིག་ལྷང་རོ་བོ་གཅིག་
ཀྱང་ཕྱིས་སུ་སྒྲོ་བས་བཞི་ཆང་བས་བཤགས་ན་སྤྱིག་པ་དག་ཀྱང་ལྷང་བ་དག་པའི་མིང་ཐོབ་པ་
མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྐབ་བྱིན་སྤྱིར་མི་འོང་གིས་པམ་པ་འཆབ་མེད་སྤངས་ཡང་དག་བཅོམ་མ་
ཐོབ་བར་དུ་བསྐབ་ཆོས་ལ་སྤྱད་དགོས་པས་དག་པའི་མིང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། ། བྱད་མེད་མཚན་

གྲུར་ན་མའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་པམ་པའི་ངོ་བོ་དག་ཀྱང་དེའི་སྒྲིག་པ་མ་དག་ལ། ཞི་འཕྲོ་པའི་
ཆོ་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་པམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དག་སྟེ། ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་
ཉེན་འབྱུང་བཞི་ཞིག་པས་དཔེར་ན་ཀྱང་ཞིག་པ་ན་དེའི་རི་མོ་འཇིག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོང་ཀྱང་ཞི་འཕྲོ་པ་དང་མཚན་འགྲུར་བ་པམ་པའི་དག་རྒྱ་མིན་ནོ། ། བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ཉམས་
གཉིས་ལ་ཕུ་བཞི་ཡོད་པར་སྐྱེང་འབྲུམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། མ་བྱའི་སྒྲིམ་དུ་སྒར་གྱི་འབྲུལ་
རྒྱལ་བཞིའི་སྐྱེང་དུ་སྒྲིམ་པའི་གཞི་འབྲུལ་བ་བསྐྱན་པས་སྒར་གསུངས་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། མ་
ངས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལྷུང་བྱེད་གྱི་སྒྲེར་འདུས་ཏེ་ལྷུང་བྱེད་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་དུ་བྱད་མེད་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་
པ་ཅམ་ལ་ལྷུང་བྱེད་ལས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་པམ་པ་བྱུང་ན་དེའི་སྒྲིམ་དུ་འདུག་པ་པམ་
པའི་སྒྲེ་དང་། ལྷག་མ་བྱུང་ན་དེའི་སྒྲིམ་དུ་འདུག་པ་ལྷག་མའི་སྒྲེར་གཏོགས་སོ། ། གཉིས་སྒྲུ་མ་
ངས་པའི་ལུལ་ལ་བྱད་མེད་འདོད་པ་སྟེན་མི་རུང་བ་གསུངས་པ་འདོམ་གང་གིས་ཆོད་པས་
འདོད་པ་སྟེན་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྒྲིར་བྱད་མེད་འདོད་པ་སྟེན་རུང་དགོས་སོ་ཞེས་ཞིབ་
ཆ་བྱེད། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་བ་མི་དགེ་བ་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དག་བཅོམ་པ་
དག་ལ་སོ་སོའི་སྒྱུ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་
ངས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དག་བཅོམ་པས་གསར་དུ་བྱས་
པའི་ལྷུང་བ་ལ་ལྷུང་མ་བསྐྱན་གྱིས་བྱས་པ་གཏམ་གཞིའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་ཐོབ་
པ་ལྷུང་བའི་དག་རྒྱར་གསུངས་པ་དབྱེད། མཛོད་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་མི་དགེ་བ་བཏང་བར་
གསུངས་པ་དང་། འདིར་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདུལ་མངོན་གྱི་བྱད་ཡིན་
ལ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྷུང་བའི་དག་རྒྱར་གསུངས་པ་དེའི་ཆོ་དག་རྒྱུའི་ལྷུང་བ་ཡོད་པས་ཡིན་
ནོ། ། ལྷུང་བ་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པས་བྱས་པར་གསུངས་པ་གོང་མའི་
ལུགས་ཡིན་ལ། པམ་བཞི་ལྟ་བུ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བས་བཤགས་ན་འདག་རུང་བར་གསུངས་པ་བྱེ་
སྒྲའི་ལུགས་མིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ངས་པའི་ལས་འདག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བྱ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི། རྩོགས་རྩོགས་སུ་སྟན་པའི་གྲགས་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་བ་དང་། **བདེ་བར་གཉིད་**ལོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་ཆོ་ལྷ་ཡིས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། **སོགས་**སྒྲས་འགྱུར་པ་མེད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རིམ་གྱིས་མུ་དན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པ་དང་། སྤྱིག་པས་འཛིགས་པ་དང་། ཉམ་དང་བ་མེད་པ་དང་། དག་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ནམས་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་གོས་སོགས་ཆོགས་ཚུང་དུས་ཉིད་པར་འགྱུར་བ་དང་། **འཆལ་**ལོ་སྟམ་པའི་**འགྱུར་པ་མེད་**པའི་སྟོན་ས་ཆོས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆོ་འགྱུར་པ་མེད་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་པ་དང་བཅུ་བམ་ལྔ་དང་ཉན་ས་ལས་གསུངས་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་**མང་**ཞིང་། མཐའ་དཔྱད་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆད་ལ། མ་བྱའི་སྟོན་སོགས་ལས་བཅུའི་གྲངས་འདེན་འདི་དང་ཅུང་མི་མཐུན་པར་ཡོད་དོ། ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཅུ་ལྔ་ཞུ་བའི་སྐྱོང་གཞི་ལས་འབྱུང་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱོ། །

༥ དགག་པའི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་དང་། **སྐྱབ་**པའི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་དང་། གནང་བའི་**བསྐྱབ་པ་འཆའ་**བའི་རྒྱ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་**བཙོ་ལྔ་**དང་། **ལྔ་སོགས་**ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཉེས་པ་ནམ་པ་བཙོ་ལྔ་ཡིས། ། ལྟང་བ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་བཞག དངོས་ལྷི་ཀུན་དགྱིས་བྲག་པོ་དང་། ། འབྲལ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ། གནས་སྐྱབས་དག་ནི་འབྱེད་པ་དང་། ། མ་དད་དད་པ་གཞན་འགྱུར་དང་། ། བྱ་བ་མང་པོའི་ཉེས་པ་དང་། ། ལྷག་པར་ཆགས་དང་གཞན་ལ་ཡང་། ། མཐོ་འཆོམ་གཞོད་པ་ཀུན་སྟོང་དང་། ། བདེ་འགྲོ་དགེ་སྟོན་ཚུལ་གོགས་དང་། ། སྤངས་དང་གནས་དང་བསྟེན་བཀུར་དང་། ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་རིག་པ་དང་། ། གསང་ལ་སོགས་དང་འཆབ་པ་དང་། ། སྟེན་དང་བསྟེན་བྱ་མིན་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བཙོ་ལྔ་ལས་མི་ཆངས་སྟོན་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་པོ་ལྷི་བ་དང་། ཀུན་དགྱིས་བྲག་པོ་དང་། མ་དད་པ་དང་། དད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་

གྲིས་གེགས་སོགས་དང་། འབྲལ་སྤང་ལ་འབྲལ་བ་དང་ཆོ་ག་མི་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་ཉིས་པ་
དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་སྤངས་པ་དང་། མི་སྤངས་པ་སྤངས་པ་གང་རུང་གི་ཉིས་པ་གཉིས་དང་།
མི་ཆོས་བདེན་སྤྲེལ་གསང་བྱ་སྒྲོག་པ་དང་། བསྒྲག་བྱ་འཆབ་པ་གང་རུང་གི་ཉིས་པ་གཅིག་
སྒྱུར་བ་སོགས་སྡེ་ལྷའི་ལྷུང་བ་རང་རང་གི་དགག་བྱ་དང་སྒྱུར་ཚུལ་དང་། ཉིས་པ་བཅོ་ལྔ་ཉིས་
པ་ལྔ་འདུ་ཚུལ་སོགས་གཞི་བསྟུས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། གཉིས་པ་སྒྱུབ་པའི་བསྒྲུབ་པ་འཆའ་
བའི་རྒྱ་ནི། ངན་འགོ་ལས་བསྒྲོག་བདེ་འགོ་ཆོས། ། སྒྲོག་ཚུལ་བར་ཆད་གཉེན་པོར་སྒྱབ། ། ཅས་
པ་ལྟར་ལ། བསྒྲུབ་པ་**བཅས་པའི་ཕན་ཡོན་**བཅུ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་རིགས་
བཞི་ལས་**དགེ་འདུན་བསྟུ་བ་དང་། དགེ་འདུན་འདོད་པ་སྤངས་པས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་དང་།**
ངལ་དུབ་གྱི་མཐའ་སྤངས་པས་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང་། **སོགས་**སྒྲུབ་པ་ངན་ཁྱེད་ལས་ནན་
ཏུར་སྒྲོ་ནས་ཆར་བཅད་དང་། ། རྩ་ཆོས་རྣམས་ཕྱིར་བཅོས་འགྱུར་པ་ལེགས་པ་མ་དང་ཡོ་བྱད་
སྒྲོ་ནས་དད་པར་བྱེད། ། དད་ཟིན་སྒྲིན་ཅིང་ལྷུང་གྱུར་འདིའི་ཟག་སྒྲིམ། ། བག་ལ་ཉལ་སྤོང་
ཐུབ་བཞུག་ཡུན་རིང་གནས། ། ཞེས་པ་ལྟར་**བཅུ་ཡོད་དོ།** ། སྒྲོག་ལེགས་བཟང་གི་འདུལ་བ་
ལས། དགེ་འདུན་བསྟུ་བའི་དོན། དགེ་སྤོང་པ་མ། དགེ་བསྟེན་པ་མ་སྟེ་འཁོར་རིགས་བཞི་པོ་སྒྱུབ་
པའི་ཕྱིར་དུའོ། ། ཞེས་རིགས་བཞི་འཁོར་རིགས་བཞི་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་
པ་ལས། དེ་ལ་དགེ་འདུན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བཞུག་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རིགས་
བཞི་པོ་རྒྱལ་རིགས་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། རྗེ་ལྷ་རིགས་དང་། དམངས་རིགས་དག་དད་པས་ལེགས་
པ་ཁོ་ནར་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟུ་བ་ལས་བརྒྱམས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡམ་པའི་ལྗེ་ཆན།

མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡམ་པའི་སྒྲུབ་པོ་བཤད་པ།

ལྷ་རང་གཞན་གྱི་བསྟེན་བྱ་མ་སྒོ་གསུམ་དང་། རྟེན་བྱེད་ལོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་
ལུས་ལས་བཀོལ་བའི་སྒྲུབ་པོའི་ཆོགས་བཞི་ལས། གཉིས་ཀ་ལུས་ལས་བཀོལ་བ་སོགས་ཡན་ལག་
བཞི་ལྷག་མ་ཆང་བ་ཡང་ཡོད་ལ། རིན་འབྲེང་ལས་སྒྲུབ་པོ་བཞི་བཅུ་གསུངས་ཚུལ་ནི། མ་བྱའི་
སྒྲུབ་ལས། རང་དང་སྤྱི་གཞན་བྱུང་མེད་མ་ཉིད་བཞི་འདྲི། ། བསྟེན་བྱ་མ་བཅུ་པོ་དང་རྟེན་བྱེད་
གཉིས། ། གང་རུང་བཀོལ་མ་བཀོལ་དང་གཉིས་མ་བཀོལ། ། གཉིས་བཀོལ་སྒྲུབ་པོ་བཞི་བཅུ་རིན་
འབྲེང་གསུངས། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། སྒྲུབ་པོ་བཞི་བཅུ་བསྟེན་བྱེད་སྒྲུབ་པོ་རིགས་
བདུན་གསུངས་པ་ནི་མདོ་ལྷ་མས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་བསྟེན་བྱ་ལུས་ལས་བཀོལ་བ་
དེ། རྟེན་བྱེད་ལུས་ལས་མ་བཀོལ་བ་དང་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་པོའི་རིགས་གཅིག་དང་། རྟེན་བྱེད་ལུས་
ལས་བཀོལ་བ་བསྟེན་བྱ་ལུས་ལས་མ་བཀོལ་བ་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་པོའི་རིགས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཉིས་ཀ་བཀོལ་བ་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་པོ་མཆོན་ནས་བསྟན་ལ། མདོ་བྱི་མས་
གཞན་ཁོ་ནའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་བསྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་གཉིས་ཀ་བཀོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
བཀོལ་བའི་སྒྲུབ་པོའི་རིགས་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཅིག་བཀོལ་ལ་གཅིག་མ་བཀོལ་
བའི་སྒྲུབ་པོའི་རིགས་གཉིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བདུན་ཡོད་ལ། རིན་མེད་
ལས་མདོ་གཉིས་ཀས་བསྟན་ཚུལ་དང་གྲངས་མི་འདྲ་བ་རུང་ཡོད་པ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། སྒོ་
གྲོས་ལེགས་བཟང་པས། རབ་རྒྱ་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བབས་པའི་ཆོ་བཟང་སྦྱོར་ལ་
བརྟེན་ནས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡམ་པའི་བཅས་པ་མཛད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། བམ་ལྷ་

ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་བརྟེན་ནས་ལོ་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ལ་སྦྱོན་མེད་ཅིང་ཚུ་བྱར་
མེད་དེ། ཞེས་དང་། ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལ་བབས་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་
པམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། བཅས་ལྡན་དགོ་སྤྱོད་གིས་རང་འབའ་ཞིག་གམ། རང་གཞན་གྱི་ལམ་
དང་ཡན་ལག་ཟུང་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་ཀྱུར་བའི་ལྷུང་བ་
དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚོ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། མཐའ་དབྱེད་ལས། རོ་བོ་
ཡོད་དེ། བཅས་ལྡན་དགོ་སྤྱོད་གི་ཉན་ལ་རང་གི་ནོར་བུ་མ་ཉམས་པར་མའི་སྒོ་གསུམ་གང་རུང་
དུ་བརྒྱག་པའི་བདེ་བ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་པའི་
མཚན་ཉིད་དམ་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དགོ་སྤྱོད་པའི་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་
པའི་གཙུག་པོ་ལ་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དུ་ན་དགོ་སྤྱོད་མའི་པམ་པ་དང་པོ་དང་། དགོ་སྤྱོད་པས་
རང་གི་ཁ་དང་བཤང་ལམ་དུ་སྦྱེས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་བདག་གིར་བྱས་པའི་པམ་པས་མ་
ངས་པའི་ཕྱིར།

མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་བདག་གི་དབྱེ་བ།

༥ གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་རོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགོ་སྤྱོད་གིས་པ་རོལ་
གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྣམ་ཚད་དུ་ཡོངས་བ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པས་རང་ངམ་གཞན་ལ་ལེན་
བརྒྱག་ནས་སྤངས་པའི་ཐོབ་སྒོ་སྦྱེས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱིར་རྣམ་བདག་ལ་བཞི་
ཡོད་དེ། **བསམ་སྦྱོར་གྱིས་**རྣམ་དེར་**དབང་**ཞིང་བདག་པོར་གྱུར་པ་ནི། ཡོ་བྱད་ཅི་རིགས་གཞན་
ལ་**ཞེ་**ཐག་པ་**ནས་**བསྐྱོས་པ་ན་**བསྐྱོས་པའི་ཡུལ་**དེ་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། **ཡུལ་ཚོས་གྱིས་**རྣམ་
དེ་**དབང་**བ་ནི། **ཤོ་གམ་**གཞལ་དགོས་ཀྱི་རྣམ་ལ་ཤོ་གམ་ལེན་པ་པོ་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། **ཁྲལ་**
གྱི་རིགས་ལ་ཁྲལ་ལེན་པ་པོ་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། **རིགས་རྒྱུད་གྱིས་**དབང་བ་ནི། **བྱ་ལ་ནི་ས་**
ཡི་ནོར་དབང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **ནོར་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དབང་**ཞིང་བདག་པོར་

གྱུར་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་དང་ཆོས་དང་མཆོད་ཉིད་དང་ཐུག་བཤག་ལ་སྤུལ་བ་ནི་དེ་དག་ཁོ་ནར་
 དབང་བས་དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་
 ལྟར་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་ནི། **ལུང་རྟོགས་དེ་དང་དེ་ལྟན་པ་ལ་དབང་བ་ཡིན་**
ལོ། ། དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སྤུལ་བ་ནི། རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་**དགེ་འདུན་**
 དབང་ཞིང་། ལུང་གི་ཆོས་ལ་སྤུལ་བ་ནི། ལུང་གི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཡན་ཆད་འཛིན་པའི་
 དགེ་**འདུན་ལ་**དབང་བ་རྩ་བ་ལྟར་རོ། ། དགེ་འདུན་ལ་**སྤུལ་བ་**ནི། དགེ་འདུན་**དེ་དབང་ཞིང་དེ་**
ཡང་དབང་ཚུལ་**རྣམས་པ་བཞི་སྟེ།** དབྱར་གནས་པ་**སོགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་རྟེན་པར་**གནས་དེར་དབྱར་
 གནས་པར་**ཁས་སྤངས་**ནས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་རྣམས་**དབང་**བ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་གི་དུས་ཀྱི་
 རྟེན་པ་དེ་གང་གིས་སྤྱ་བརྒྱུད་བཏིང་བ་རྣམས་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། **ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་སྟེ་ཆོགས་**
 པ་དབང་ཡུལ་**སོ་སོར་དབང་**བ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་མི་དབང་བའི་རྟེན་པ་དང་། དབང་
 བའི་རྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ནད་པ་ཤི་བའི་སྤྱ་རྩལ་ཏུ་མི་འདི་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ངེས་པར་བྱས་
 པའི་རྣམས་དེ་མི་དེ་ལ་དབང་བ་དང་། སྤྱ་ལོན་པ་བྱུང་ན་དེ་ལ་གཞལ་བར་བྱ་བའི་ཆད་ཀྱི་རྣམས་
 དེ་སྤྱ་ལོན་པ་དེ་ལ་དབང་བ་དང་། མི་བཅུའི་བགོ་རྣམས་མ་བགོས་པའི་སྤྱ་རྩལ་ཏུ་འགའ་ཞིག་ཤི་
 བ། དེ་དག་གི་སྐལ་བ་ཆོམས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་དེ་ལ་དབང་བ་དང་། རྩོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་
 ལྟན་པ། ཤི་པ་དེ་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཆོན་མཐུན་པ། གནས་ནས་མ་བྱུང་བ། ནད་གཡོག་གི་
 བྱ་བ་བྱས་པ་སྟེ་ནད་གཡོག་གི་ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་ན་ཤི་བ་དེའི་ཡོ་བྱད་དུག་ནད་གཡོག་དེ་ལ་
 དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་སྤོང་ཤི་བ་དེའི་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཁྱིམ་གཞན་ན་འདུག་པ་ན་
 ཁྱིམ་བདག་གིས་ཆོས་ལྟ་ལྟན་གྱི་རབ་བྱུང་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་ལ་དབང་བ་ལྟ་བུ་དབང་ཚུལ་མི་
 འབྲ་བ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་དགེ་འདུན་ལ་
 དབང་བས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ཉགས་ཅན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནི་དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་འབྱུལ་ཞིང་། ལྷ་ཉིག་སངས་རྒྱུ་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། གོ་ཆ་སོགས་ནི་རྒྱལ་པོ་
 ལ་འབྱུལ་དགོས་པ་སོགས་གོས་གཞི་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། **སྟོ་བྱར་བའི་རྟེན་པ་དབང་ཚུལ་**
ལ་ཡང་ལུང་དང་འོད་ལྟན་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་**བཞི་སྟེ།** གནས་**འདིར་**རྟེན་པ་བྱུང་བ་གང་ཟག་

གམ་དགེ་འདུན་འདིས་དབང་བར་བྱར་ཡོད་དོ། ། ཞེས་སྤྲིམས་སུ་བཅས་ན་སྤྲིམས་སུ་བཅས་པ་
ལྟར་དབང་བ་དང་། ཡང་ན་ཡོན་བདག་གམ་མཆོད་གནས་ཀྱི་རིས་འདི་དང་འདི་ནས་སྤུལ་བ་
ནམས་དགེ་འདུན་འདི་དང་འདི་ནམས་ལ་དབང་ངོ་ཞེས་སྤྲིམས་སུ་བཅས་ན་ངེ་ལྟར་ངེས་པར་
བྱས་པ་ལྟར་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྩིས་འདི་དགེ་འདུན་ལ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་དགེ་འདུན་གྱི་བྲག་ཏུ་
མ་བྱེ་བར་མཚམས་དེར་སྤུལ་བ་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱིན་ཡུལ་དགེ་
འདུན་ནམ་གང་ཟག་འདི་ལ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱས་ན་སྦྱིན་བདག་གི་ཆོག་གིས་
གང་ལ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དབང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་ཆོག་གིས་ངེས་པར་མ་བྱས་
ཀྱང་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤུལ་ན་གང་ལ་སྤུལ་བ་དེ་དབང་བ་ལྟ་བུ་བཞི་
ཡོད་དོ། ། དེ་དག་ནི་རྩིས་བདག་སྦྱིའི་དབྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་ཀྱི། བྱེ་བྲག་མ་བྱིན་ལེན་ཀྱི་རྩིས་བདག་
མི་ཡིན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྩིས་བརྟུས་པ་ལ་སྦྱོམ་པོ་ལས་མི་འབྱུང་བར་མཆོ་
རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་སྦྱོམ་པོ་བསྐྱེད་པ་དེ་འཐད་ཀྱང་པམ་པ་བསྐྱེད་བ་དེ་
མི་འཐད་པས་ཞེས་པ་ནས་རྩིས་བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་དེ། དབྱུ་མ་ཆེན་མོ་ལས། སངས་རྒྱས་མུ་ངན་ལས་མ་
འདས་གོང་དུ་དེའི་རྩིས་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྟུས་ན་པམ་པ་བཅས་ལྟན་ལ་འབྱུང་ཞིང་། མུ་ངན་
ལས་འདས་རྩིས་སུ་དེ་ལྟར་བརྟུས་ཀྱང་པམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་
པ་ནས། མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྟ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་
རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདོ་རྩའི་ཟིན་བྲིས་
ལས། ཁ་ཅིག་མུ་ངན་ལས་མ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་དཀོར་བརྟུས་པ་ལ་པམ་པ་དང་། འདས་པ་ལ་
སྦྱོམ་པོར་མ་ཆོ་འདོད་པ་ལ། གཞན་དག་སོ་ཐར་གྱི་འགྲེལ་བ་ལུང་གི་ནམ་བཤད་ལས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དཀོར་བརྟུས་ན་མི་པམ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་མེད་པས་སྦྱོམ་པོ་འོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་
ཆུང་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བའི་དཀོར་བརྟུས་པ་ནི་ལྟ་ཉིད་འོར་བརྟུས་
པ་དང་འདྲ་འོ། ། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོམ་པོ་འོ། ། ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་
རྩ་འགྲེལ་མཁན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྡུ་མའོ། ། ཞེས་དང་། གནམ་རྩེ་ལྷིང་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྟག་

མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དགོན། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་རྒྱུ་བམ་ལྷ་གསུམ་ཀ་ལས། སྤང་
 བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཉིད།
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཤག་འཛིན་སྤངས་པས་དེའི་རྣམ་ལ་པམ་པ་མི་སྦྱོད་ན་ལྷགས་
 འདིར་བཤག་འཛིན་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་འབྲས་གནས་བཞི་གའི་རྣམ་ལ་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་
 ཐལ་བས་དག་བཅོམ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤོ་གམ་གཞལ་བའི་
 གནས་ནི། ས་ཡིན་པ། བསྐྱུང་བ་ཡིན་པ། བཅོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྷན་དགོས་ཤིང་
 གང་ལ་གཞལ་བའི་བཤག་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དང་།
 སྦྱོབ་པ་དང་། སྦྱིང་པ་དང་། ཀུན་འགོགས་པར་བྱེད་པ་དེས་ཤོ་གམ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་
 ལྟར་ལ། དེ་དག་གི་དོན་རིམ་བཞིན། འོད་ལྷན་ལས། སྦྱེ་དགུ་ཉོན་མོངས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་
 ལ་ནི་ཤོ་གམ་གཞལ། ཞེས་སོགས་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱི་དམག་ལས་སྤང་བ་དང་། རང་གི་ཡུལ་
 མིས་འཛོམས་པ་ལས་སྦྱོབ་པ་དང་། ཆོང་པ་ནང་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱིང་པ་དང་། ཡུལ་ཆོས་གྱི་
 རིགས་ཆོང་དུ་ལེན་པའི་དོན་དུ་མཚོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། ། གང་ལས་གཞལ་པའི་རྣམ་ནི། ཉོ་
 ཆོང་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་ཁོ་ན་དགོས་ཏེ། འོད་ལྷན་ལས། འཛིག་ཉོན་པའི་ལྷགས་གྱི་ཐོང་ཁོ་ན་ལ་ཤོ་
 གམ་བཅད་པར་རིགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ས་མ་དང་དགོན་མཚོག་གི་ཕྱིར་དུ་
 བྱིར་བའི་རྣམ་ལས་ཀྱང་ཤོ་གམ་སྦྱིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱ་བའི་
 རྣམ་ལ་ཡང་ཁ་ཆར་བཅད་པ་དང་། རྒྱུ་གཤམ་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཕྱི་བས་ཁ་བསྐྱུར་བ་སོགས་བྱ་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ས་མ་དང་དགོན་མཚོག་གི་རྣམ་ལ་ཤོ་གམ་སྦྱིན་པར་གསུངས་
 པ་ནི་ཁ་མཚུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཁ་ཆར་བཅད་པ་སོགས་ནི་འོད་ལྷན་ལས། ཁ་ཆར་བཅད་པ་
 དང་། རྒྱུ་གཤམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལ་ཤོ་གམ་མི་གཅོད་པའི་ཡུལ་ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། འོ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། དགོན་མཚོག་དང་། མཁན་པོ་དང་།
 སློབ་དཔོན་དང་། ས་མ་དང་། སྦྱེས་གྱི་ཕྱིར་བྱིར་བ་དེ་ལས་ཤོ་གམ་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཉོ་ཆོང་
 བྱ་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བས་སོ། ། ཞེས་དང་། འོད་ལྷན་དུ་བྱངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱན་དག་ལས།
 བག་མ་སྤང་བ་དང་། བཏང་བ་དང་། མཚོད་སྦྱིན་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ལ་མཚོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་

བདེ་ལྟངས་པར་གྱི་རྩིས་ནི་ཤོ་གམ་མི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འབྲུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་གྱི་ལན་གདབ་དགོས་སོ། ། ཤོ་གམ་རི་ཙམ་གཞལ་བདེ་ཆད་ནི། ལུང་དུ་མི་གསལ་ལ། འོད་
ལྡན་ལས། རྩོད་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཆ་ཤོ་གམ་ཡིན་ལ། ཚཤིང་ལ་ནི་དུག་ཅུ་ཆ་ཤོ་གམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲུང་
ལ། རྒྱ་སེམས་དང་རིན་ཐང་ཆང་ན་པམ་པ་འབྲུང་བར་གསུངས་སོ། ། ཤོ་གམ་གྱིས་མཆོན་པའི་
དོན་ནི། བྱ་བཅས་དང་ལ་གཅན་སོགས་ཡིན་ལ། འོད་ལྡན་ལས། སྤྱི་མ་མ་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས། །
རབ་ཏུ་བྱུང་དང་ཐུབ་པ་དང་། ། བྲམ་ཟེ་དང་ནི་རྟགས་ཅན་ལ། ། བྱ་བཅས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །
ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་དང་གསལ་རྒྱལ་གཉིས་གྱིས་དགེ་སྤྱོད་ལ་ཤོ་གམ་དང་
བྱ་བཅས་མེད་པར་བྱས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཡུལ་དེར་དབྱ་བཅོམ་པ་སོགས་ལ་བྱ་བཅས་
སོགས་ཡོད་ན་འཇལ་དགོས་པ་འོད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པར་བདག་གི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་
སོ། ། རྩིས་རིན་ཐང་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རིན་ཐང་མ་ཆང་ན་སྤྱི་མ་པོ་ལས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར།

རྩིས་རིན་ཐང་ཆང་བའི་ཆད།

དེ་ཡང་ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་པའི་དུས་སུ་རིན་ཐང་ཆང་བ་དང་། ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་པའི་གནས་
དེར་རིན་ཐང་ཆང་བ་དང་། བརྒྱ་ཡུལ་ལ་ལྷོས་ཏེ་རིན་ཐང་ཆང་བ་དང་། རྒྱ་མཁན་ལྷོས་ནས་
རིན་ཐང་ཆང་བ་དང་། རིན་ཐང་གི་ཆད་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་སྒྲོ་མ་སྒྲིམ་
པའི་སྡོན་དུ་རིན་ཐང་མ་ཆང་ཡང་། ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་པའི་དུས་སུ་རིན་ཐང་ཆང་ན་པམ་པར་
འབྱུང་ལ། ཐོབ་སྒྲོ་མ་སྒྲིམ་པའི་སྡོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་ཡང་། ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་དུས་རིན་ཐང་མ་ཆང་
ན་པམ་པ་མི་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འབྲོག་ནས་བརྒྱས་ཏེ་རྩོད་ནས་ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་
ན་འབྲོག་ནས་རིན་ཐང་མ་ཆང་ཡང་རྩོད་ནས་རིན་ཐང་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ལ་པམ་པ་འབྲུང་བ་
དང་། དེ་ལས་ལྷོག་ན་པམ་པ་མི་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བརྒྱ་ཡུལ་མི་བཅུའི་འདྲིལ་
རྩིས་མི་གཅིག་གིས་བརྒྱས་ན་རིན་ཐང་ཆང་བ་གཅིག་གིས་པམ་པ་འབྲུང་ཞིང་། མི་བཅུའི་
བཤོད་རྩིས་མི་གཅིག་གིས་བརྒྱས་ན་རིན་ཐང་ཆང་བ་བཅུ་མ་ཐོབ་ན་པམ་པ་མི་འབྲུང་བ་ལྟ་

བྱ་ཡིན་ཏེ། བསྐབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱ་བ་པོ་གཅིག་གིས་མི་ཐ་དད་པ་བཅུའི་བཤོད་ཇམ་བརྒྱས་
 ན་རིན་ཐང་ཆང་བ་བཅུ་ཐོབ་པ་ཡན་ལག་དྲུ་དགོས། བཅུའི་འཛོག་ཇམ་ཡིན་ན་རིན་ཐང་ཆང་
 བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྦྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བསྐབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། ཇམ་
 བདག་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ་པོ་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུས་བཤོད་ཇམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱས་ན་རིན་ཐང་ཆང་
 བ་བཅུ་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། འཛོག་ཇམ་གྱི་ཕྱིར་བརྒྱས་ན་རིན་ཆང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྦྱེད་དོ། །
 ཇམ་བདག་བཅུའི་བཤོད་ཇམ་རྒྱ་བ་པོ་བཅུས་བཤོད་ཇམ་གྱི་ཕྱིར་བརྒྱས་ན་རེ་རེས་ཀྱང་རིན་
 ཐང་ཆང་བ་བཅུ་བཅུ་ཐོབ་དགོས་ལ། སྦྱིར་བསྐྱེམས་ན་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱ་ཐོབ་པ་དགོས་
 ཏེ། སྦྱིར་ནོར་ཐ་དད་པ་བཅུའི་འཛོག་ཇམ་གྱི་ཕྱིར་བརྒྱས་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྒྱས་པ་
 དང་འབྲ་བར་རིན་ཐང་ཆང་བ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་པམ་པ་བསྦྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུས་ལྷུང་བ་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་
སྦྱིར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བ་དགོས་པའོ། ། ཇམ་བདག་གི་ཡུལ་དུ་རིན་ཐང་ཆང་
 ལ་རྒྱ་བ་པོའི་ཡུལ་དུ་རིན་ཐང་མ་ཆང་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་དང་། རིན་ཐང་མེད་པའི་སར་
ཐོབ་སྟོ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་སྤར་གྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀར་ཉེ་བ་དེས་**བཅིས་**ནས་པམ་པར་འཛོག་མི་
 འཛོག་གི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་ཅིང་། ཐག་ཉེ་རིང་**མཉམ་པ་**ཡུལ་གཉིས་གྱི་དབུས་ལྷ་བྱར་གནས་**ན་**
རྒྱན་མའི་གནས་གྱི་རིན་ཐང་གིས་**བཅི་**དགོས་སོ། ། རིན་ཐང་གི་ཆད་ལ་སྟོན་པས་བཅས་པ་
 མཛད་དུས་དང་མདོ་ཅ་ཅོམ་དུས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཅོམ་དུས་གསུམ་གར་**མགོན་བྱ་ཉི་ཤུར་**ཆང་
 བའི་རིན་ཐང་ལ་**ཀར་ཀ་ན་གཅིག་གི་**ཆད་དུ་བཅི་བ་སྟེ། ཀར་ཀ་ན་**དེ་བཞི་སྟོམ་པའི་རིན་**
ལ་མ་ཤ་ཀའི་ཆད་**ཟེར།** མ་ཤ་ཀ་དེ་ལྷ་ཀམ་པ་ཆའི་བཞི་ཆ་ལ་བྱའོ། ། དེ་ནི་མགོན་བྱ་སྟོང་དུག་
 བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཡིན་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཅ་
 བར། ཀར་ཀ་ནི་བཞི་ལ་མ་ཤ་ཀའོ། ། ལྷ་ཉིད་ནི་ཀམ་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། ། གང་
 དེའི་ཆོགས་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྱེད་ལས། མ་ཤ་ཀ་ལྷ་
 ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་དང་། ལྷ་བ་ལས། ལྷ་ཉིད་ནི་ཀམ་པ་ཆའི་བཞི་ཆའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ངོ་། ། པར་འདིར་དེ་ལྷ་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་རིན་ཐང་ཡིན། ། ཞེས་པའི་ཆོག་

གཅིག་ཆད་པར་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་ལ་བརྟགས་ན་ཤེས་སྒྲ། **མ་ཤ་གསུམ་གྱིས་པམ་པའང་དུས་**
གྱིས་སྤྲོད་དེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཅུན་པ་མ་ཤ་ག་གསུམ་བརྟགས་ན་པམ་པར་འགྱུར་བ་
མཆིས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཡོད་དེ། གང་ན་མ་ཤ་ག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཀུཾ་པ་ཏ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ནའོ། ། མ་ཤ་ག་ལྷ་ལས་ལྷག་པ་བརྟགས་ན་པམ་པར་མི་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་བ།
ཡོད་དེ་གང་ན་མ་ཤ་ག་བཞི་བཅུ་ལ་ཀུཾ་པ་ཏ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཆོ་རྒྱུ་ལས། པ་ན་ཞེས་པ་ནི་མ་ཤ་གའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་མི་འཐད་
དེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཀུཾ་པ་ཏ་ནི་པ་ནའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། མདོན་ཆོན་ཅན་ཡིན་ན་དངུལ་ལས་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུཾ་པ་ནི་རྩ་གསེར་རམ་གཙོ་བོར་དངུལ་ལས་བྱས་པ། དབྱིབས་དོང་ཅའི་
རྣམ་པ་ཅན་རྩལ་བོའི་རྟགས་འབྱུར་བ། སྟོན་པ་ལས་མི་རབས་མང་བོས་སྡེ་བའི་རྩལ་བོ་རྩ་བུ་
ཟེར་བས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་མཐའ་དཔྱོད་དང་མཆོ་རྒྱུ་ཀུཾ་གསལ་ལོ། ། མ་ཤ་ག་ལ་གསེར་དངུལ་བྲངས་ལྷགས་ལས་
བྱས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུང་བྱ་བ་ལས། གསེར་གྱི་མ་ཤ་གའམ། དངུལ་གྱི་མ་ཤ་ག་སྒངས་ན་ཅིར་
འགྱུར། སྒང་བར་འགྱུར་རོ། ། ལྷགས་གྱི་མ་ཤ་ག་འམ་བྲངས་གྱི་སྒངས་སམ་ལེན་དུ་བཅུག་ན་
ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མདོད་ལས། ཀུཾ་ལྷ་སོགས་མ་ཤ་
ག་ དེ་དག་བཅུ་དྲུག་ཞོ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པའི་ཀུཾ་ཞེས་པ་དང་། མདོ་རྩར། ཀ་ག་ནི་བཞི་ལ་
མ་ཤ་གའོ། ། ཞེས་པའི་ཀ་ག་ནི་དང་། མདོ་རྩའི་རང་འགྲེལ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་མས་སེ་
བ་བརྟན་ཅེས་བྱ། ཞེས་པའི་སེ་པ་ཞེས་བའི་དངོས་འདིན་ནི། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པའི་ལས་ཆོག་
གསེར་མདོག་རྣམ་རྩལ་དུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་བོས་མཛད་པའི་བྱིས་ལན་གྱི་ཆོག་བྲངས་
པ་ལས། ཀ་ག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུཾ་ཞེས་བྱ་བ་དམར་ཏུ་མགོ་ནག་གི་མིང་ཡིན། བཞི་ལ་མ་ཤ་
ག་ཞེས་བྱ་བ་གསེར་སེ་བ་དོ་ཡིན། ལྷ་ཉིད་རིན་ཐང་གི་བྱང་པར་ཞེས་བྱ་བ་གསེར་སེ་བ་བཅུ་
ཀུཾ་པ་ཏའི་བཞི་ཆ་ཡིན། འཆི་མེད་མདོད་ལས། ཀུཾ་ལྷ་སོགས་མ་ཤ་ག་ དེ་དག་བཅུ་དྲུག་
ཞོ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་དེས་ན་ཀུཾ་པ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་མགོན་བྱ་

སྟོང་རྒྱལ་བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་དེ་གསེར་ཞོ་དོ་ཡིན། དེའི་བཞི་ཆ་གསེར་ཞོ་བྱེད་ནི་མགོན་
བྱ་བཞི་བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཡིན། ཀ་ཀ་ནི་འཕ་བྱེད་ཀའཕ་ཀུམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དམར་རྩ་
མགོ་ནག་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་འཐད་དམ་སྟུང་སྟེ། བེ་དཀར་གཡལ་སེལ་ལས། དམར་རྩའམ་ཀ་
ཀ་ནི་གཉིས་ལ་སེ་བ། དེ་ཉི་ཤུ་ལ་ཞོ། ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྤང་གང་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་སོ། ། གཞན་
ཡང་ཞོ་སྤང་གི་ཆད་ཤ་ལི་རྟ་ཏ་དང་། འགྲེལ་པ་སྒྲ་བེར་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་ཉེ་བར་
མི་མཁོ་བས་མ་བྲིས།

རྒྱ་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་ཡིས། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ནི་གསོད་པའི་དགག་བྱ་དང་
བསྟན་ནས་བཞག་པ་གང་ཞིག་དེ་ཙམ་ལ་གསོད་པའི་དགག་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱིར་བེར། སྟོར་
མོ་ལུང་པ་སྤལ་ཏི་བ་བཙོན་འགྲུས་དབང་ཕུག་དང་། སྟེད་ཆལ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་ཆོས་
བཟང་གཉིས་ན་རེ། རྣམ་ཁལ་བཞི་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྗན་དུ་ཆུ་གཏོང་འགོག་གི་སྐབས་
སུ་ནས་ཁལ་བཞི་དཔེར་བརྗོད་པའི་བྱིར་བེར། བྱ་སྟོན་གྱིས་ཆོང་འདུས་མགྱར་མོའི་གསེར་
བེའི་བཞི་ནམ་མ་བཞིན་ཆ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ལ་ཅིག་གསེར་སྒྲུལ་འབྲིང་པོའི་བཞི་
ཆ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། མཉམ་མེད་རེད་མདའ་བས། གསེར་ཞོ་བྱེད་ཙམ་ཡིན་ཏེ། མ་
ཤ་ཤ་གཅིག་དང་། གསེར་རྒྱལ་ནམ་གཅིག་ཆད་མཉམ་པར་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ངེས་པ་
ཅན་ཡོད་ཅིང་། མ་ཤ་ཤ་གསུམ་རིན་ཐང་གི་ཆད་དུ་ལྷང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་
ཞེས་གསུངས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས། རིན་ཐང་གི་ཆད་ཆོང་འདུས་མགྱར་མོའི་ཞོ་ཆ་
ལ་ཆད་འདྲིན་པར་སྤང་བས། དེ་ཡང་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་མགྱར་མོ་རབས་ཁ་བྱ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེར་བྱིས་སུ་ཆོང་འདུས་ཆགས་པ་ལ་ཆོང་འདུས་མགྱར་མོར་གྲགས་པ་དེའི་ཞོ་གང་
དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཐུར་སྤང་ཆེ་བ་ཞོ་གང་ཆད་མཉམ་པར་སྟེ་དགེ་བསྟན་འདྲིན་ཐུན་ཆོགས་
ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཨ་ལུ་སྟོ་བཟང་བསྟན་རྒྱལ་པའི་གསུང་ཐོར་དུ་འང་པལ་ཆེར་དེ་དང་མཐུན་
པར་འབྱུང་། ཀཱ་པ་ཤ་ཞེས་པ་བསྟར་ན་ཞོ་གཉིས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅན་པར། ཀཱ་པ་ཤ་ས་
ཏ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་ཀཱ་པ་ཤ་ཞོ་གཉིས་ལ་བསྟར་བས་སོ། ། སོགས་སྟུང་
བསྟར་པ། པཤ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པས། ཆོང་འདུས་མགྱར་མོའི་གསེར་ཞོ་གང་གི་བརྒྱད་ཆ་

ལ་བཞེད་དེ། དེའི་འདུལ་བ་ལུང་རིགས་ཉི་མ་ལས། གུང་བསྐྱིགས་ན་མགུར་མོའི་གསེར་ཞོ་
གང་གི་བརྒྱད་ཆ་ཙམ་ལ་འོས་པ་གཙང་རྒྱུ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། ། ལེགས་བཟང་པའི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་རྒྱན་ལས། གསེར་
སེ་བ་གསུམ་མཐ། དངུལ་ཞོ་གང་གི་རིན་ཐང་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་སྦྱེས་པར་བྱེད་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་རྒྱས་རིན་ཐང་ཆང་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོའི་
རྣམ་བཤད་འཕགས་འོར་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་སྤྱ་གཟིངས་ལས། དམ་པ་དག་གིས་ད་ལྟ་བོད་
ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་བཅི་ན། ལྷ་གེ་མེད་ཆོ་ནས་ཁལ་གཅིག་དང་། ཡོད་ཆོ་ནས་ཁལ་བྱེད་ཙམ་
ལ་རིན་ཐང་ཆང་བར་གསུངས་པའི་ད་ལྟ་ཡུལ་དུས་འདིའི་བཅིས་ལ་དངུལ་ཞོ་དོ་ལྟག་ཙམ་
སྤངས་ན་པམ་པ་འབྱུང་བར་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
མཛད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འོད་ལྡན་སྤྱིང་པོ་ལས། དོན་བརྒྱད་མར་དངུལ་ཞོ་གཅིག་ཙམ་ལ་རིན་
ཐང་གི་ཆད་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡང་སེ་བ་གསུམ་ཙམ་མཐ་དངུལ་ཞོའི་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་གིས་
རིན་ཐང་གི་ཆད་འོངས་པར་འདུལ་འཛིན་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཞེས་བཤད། སྔོན་དུས་
གསེར་ཞོ་རེ་ལ་ཀྱི་བརྒྱད་རེ་བྱེད་པས་འདིའི་དངུལ་ཞོ་ཞེས་པ་ཀྱི་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། ། དེ་
ལྟར་ན་དངུལ་ཞོའི་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ནི་དངུལ་བལ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་རིན་ཐང་
གི་ཆད་འོངས་པར་གསུངས། ཞེས་གསུངས། སྤུན་སྤྱོ་སྤོ་སྤོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཞན་པ་སྤྱིང་
པོ་ལས། བཤད་པ་རྣམས་དང་བསྐྱུན་ན་འདིའི་ཞོ་གསུམ་མ་འོངས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན།
ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་མཛད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འོད་འཕྲེང་ལས། མ་ཤ་ཀ་ལྟ་ལ་ནས་ཁལ་གསུམ་
བྲེ་དུག་སྤུལ་བཞི། མ་ཤ་ཀ་བཞི་ལ་ཁལ་གཉིས་བྲེ་བཅུ་གསུམ་སྤུལ་དོ། ། ཆད་དེ་གཉིས་གང་
ལ་བྱས་ཀྱང་མངོན། ཞེས་གསུངས། ཀུན་གཟིགས་ལྟ་པས་བོད་དུ་སྤྱ་གེ་མེད་པའི་ཆོ་ནས་ཁལ་
གཅིག་ཙམ་དང་། ལྷ་གེའི་ཆོ་ནས་ཁལ་བྱེད་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འོངས་པར་མངོན། ཞེས་གསུངས།
མཚོ་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་དེར་རྒྱལ་བྱིམས་ཡོད་ན་ཅི་ཙམ་གྱིས་གསོད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་
ཡོད་པའི་ཆད་དེ་པམ་པའི་ཆད་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་རྒྱལ་བྱིམས་མེད་
སར་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་ཡུལ་དུས་ཀུཾ་པ་ཤ་བཞི་ཆས་བཅི་བར་གསུངས་ལ། ཀུཾ་པ་ཤ་ནི་

དདུལ་ཞོ་བྱེད་ལས་བྱས་པ་དང་། དེའི་བཞི་ཆར་བཅིས་པས་དདུལ་སྐྱེ་ཞོ་གཅིག་གི་བརྒྱད་ཆ་
 ལ་བྱ་གསུངས་པ་སོགས་མཁས་པ་སྡེ་མའི་བཤད་ལུགས་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་། རང་ལུགས་
 འཐད་ལུན་ནི། གསེར་མ་ག་རྒྱའི་ཞོའི་བརྒྱད་ཆའམ། དེའི་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དདུལ་ལ་བཅི་
 བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ། འོ་ན་ག་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཛད་པའི་ཀླ་རི་ཀླ་ལྷ་བཅུ་བའི་འགྲེལ་
 བ་དོན་བརྒྱད་མ་ལས། མ་ཤ་ག་ལྷ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་དདུལ་ཞོ་གཅིག་ཙམ་བརྒྱས་
 ན་པམ་པར་བཅིའོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། ཞོའི་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ལ་བྱས་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི། རིན་
 ཐང་ཆང་བར་བཅིའོ། ། ཞེས་དང་། རིན་འཕྲིང་དུ་ཤེས་རབ་བྱེད་པ་དངས་པ་ལས། དེང་སང་
 གི་དུས་དང་སྐར་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་མ་ཤ་ལ་བོད་ཀྱི་དདུལ་གྱི་ཐད་དུ་བཅི་ན་དདུལ་ཞོའི་
 བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་དེ། བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡན་ཆད་བརྒྱས་ན་པམ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཁྱད་
 ལས། སངས་རྒྱས་བཀྲའ་པོའི་ཆོ་ན་ཀཱུ་པ་ཤའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ལ་མ་ཤ་ག་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
 བཅི་ན་དདུལ་ཞོའི་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་དེ་དེས་པམ། དེང་སང་ནི་མ་ཤ་ག་བཞི་ལ་དདུལ་
 ཞོའི་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་སྟེ། མ་ཤ་ག་བཞིས་པམ་པར་འགྱུར། ཞེས་རྒྱ་འགྲེལ་གསུམ་གྱིས་དདུལ་
 ཞོའི་བརྒྱད་ཆར་གསུངས་པ་དདུལ་ཐུར་གྱིས་གཞལ་བའི་གསེར་ཞོ་གང་གི་བརྒྱད་ཆ་ལ་བྱ་
 ཡི། འདིག་བྱའི་ཇུས་ནི་དདུལ་མ་ཡིན་ནོ། ། གཞིའི་སེལ་བ་ནི། གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཟས་ཟན་
 རྩོན་དང་འབྲས་ཆན་སོགས་དང་། གཤེད་མས་སྐྱག་སྐྱབ་ཏུ་བདག་ཏུ་བབྱང་བའི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་
 ཇུས་གཉིས་ལ་རིན་ཐང་ཆང་ཡང་པམ་པ་མི་སྦྱེད་དེ། རིམ་བཞིན་རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཟས་
 ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་སློམ་པོའི་ལྷང་བར་ནམ་པར་ཤེས་
 ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་འོད་ལུན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ཟས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
 པའི་བསམ་པ་ཞན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་སློམ་པོ་ཁོ་ནར་མངོན་གྱི་རིན་ཐང་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཐང་ཅི་བར་བྱའོ། ། ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་རྗེ་ཡབ་
 སྲས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སློམ་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་དོ། ། འོན་ཀྱང་མཆོ་རྒྱལ་ལས། འོ་ན་
 ཟུ་གའི་ཆོ་ན་ཟན་རྩོན་དང་འབྲས་ཆན་དང་བྱེ་ཁལ་བརྒྱ་བརྒྱས་ཀྱང་པམ་པ་མི་སྦྱེད་པར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། ། དེས་ན་སྐབས་འདིར་སློམ་པོར་གསུངས་པ་ནི་མི་

དབང་བའི་བསོད་སྟོམས་ཉུང་ཤས་ལེན་པ་སྟེ་རིན་ཐང་མ་ཚང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་
ལས་སྟོམ་པོར་རིགས་སོ། ། ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་གོང་གི་ལུང་དེ་དག་གིས་འབྲུབ་
ཅིང་། ཟན་ངོན་ཁལ་བརྒྱ་བརྒྱས་ཀྱང་པམ་པ་མི་སྦྱེད་པ་བཅས་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་
པ་བྱབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྩིས་དེ་དག་ལ་བདག་པོ་ཉིད་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཀའ་
པ་ལ་སོགས་པས་འདི་བདག་གིས་འཛོལ་སྟམ་དུ་དེ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བའི་སྟོབས་པ་དེ་གལ་
ཏེ་དགོ་སྟོང་གིས་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་ལེན་ན་ཉིས་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དུར་ཁྲོད་ནས་ལེན་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་ལེན་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་པམ་པར་བཅས་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་
དང་། རྒྱུ་ལས། དུར་ཁྲོད་འདི་ཐམས་ཅད་བདག་གིའོ། ། ཞེས་བདག་པོས་བདག་གིར་བྱས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་བརྒྱས་ན་པམ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྩི་
རྩིས་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱལ་པོས་འཆོ་བ་རྩི་རྩིས་ལ་གཏང་པ་དང་། ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩི་
རྩིས་ལ་གཏང་པ་དང་། དཔྱ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རྩི་རྩིས་ལ་གཏང་པ་དང་། གསུམ་ལ་བརྒྱས་ན་ནི་
པམ་པའོ། ། གསོད་པའི་གཤེད་མར་བཏང་སྟེ་རྩི་རྩིས་ལ་བྱིན་པ་ལས་བརྒྱས་ན་སྟོམ་པོའོ། །
ཞེས་དང་། རྩི་མདོ་བེན་ལས་རྒྱུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་འཐད་པར་གསུངས་ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་འབྱུང་མོད། འོད་ལྗན་ལས། འདྲིལ་ཉིན་ན་དུར་ཁྲོད་པའི་རྩིས་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་མདོན་
པར་ཞེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པའི་ཕྱིར་དམན་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གྲུང་བསྐྱོགས་ཏེ་
དཔྱད་དགོས་མང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོ་གདུང་གི་རིང་བསྐལ་བརྒྱས་ན་པམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་
བ་ལས། རིང་བསྐལ་བརྒྱས་ན་ཅིར་འགྱུར། མཐར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོ། ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ལྷ་འི་
ཡི་གེ་དཔེ་བརྟན་མི་སྟེར་བ་ཐུག་ཐུབ་ཏུ་སྒྲངས་ནས་དཔེ་བྲིས་ཏེ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཉིས་པ་
མེད་དོ། ། ལྷ་འི་ཡི་གེ་བརྒྱ་སེམས་ཀྱིས་ཐལ་བྱུང་དུ་བྱིར་ན་པམ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལྷ་བ་
ལས། དགོ་སྟོང་གི་སྟེགས་བཅ་བརྒྱས་ན་ཅིར་འགྱུར་སྟེགས་བཅ་ཀྱི་རིན་ཐང་བཅི་བར་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། མ་ཤ་ཀ་ལྟར་ཆང་ན་པམ་པར་འགྱུར་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་
པས་དཔེ་ཆ་རྒྱ་བ་སོགས་ལ་བག་ཟོན་བྱ་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

མདོར་ན་གཞིའི་ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ཇམ་བདག་མི་
མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་མི་སྟོན་གྱི་འོར་དང་། རིན་ཐང་མ་ཆང་བ་དང་། སྤར་ལྟར་གཡོས་སུ་བྱས་
པའི་ཁ་བཟང་དང་། ཏུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཇམ་དམན་པ་སྟེ་དྲུག་སོགས་བརྟུན་ན་ལྟང་བ་ན་སྦྱང་ལས་མི་
འབྱུང་ཞིང་། འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་བའམ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་
དང་། མ་བྱིན་པའི་དང་། རང་དོན་དུ་དང་། འཆོ་བའི་དོན་དུ་དང་། གཏན་དུ་འབྲལ་འདོད་
པའི་ཀུན་སྒོར་ལྟ་དང་། བསམ་པ་རྒྱན་མ་ལོག་པ་རྣམས་དགོས་ལ། **གཞན་དོན་མིན་པ་**ཡང་
དགོས་ཏེ། ཅ་བར། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ན་ཡང་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའོ། ། ཞེས་སོགས། སྦྱོར་བའི་
སྒོ་ནས་མ་བྱིན་ལེན་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཐུས་འཕྲོག་པའི་ནན་ཁྲག་དང་། གཞན་ལས་སྦངས་
པ་བྱིར་མི་སྟེར་བའི་དངན་འཐེན་དང་། གངས་རྩིས་དང་རྒྱན་སོགས་ལ་དོར་བྱེད་པའམ་གཡོ་
སྦྱར་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། གནད་ལ་བསྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཐབས་དང་། བརྟུན་པ་བྱིར་མི་སྟེར་
བ་དང་། བསྐྱེས་པ་དོད་དོན་པ་མི་སྟེར་བ་དང་། བྱ་བཅས་དང་ལས་བཅོལ་བ་ལ་སྦང་རྒྱ་
ཆད་དུ་མི་སྟེར་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཇམ་གཏམས་པ་བྱིར་མི་བྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གིས་
རྒྱ་བ་བརྒྱད་དང་། གཞན་ལ་བཅོལ་བ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །

ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། བཅུན་པ་རྒྱ་བ་དུ་མཆིས། ཉེ་བར་འཁོར་དུག་སྟེ།
མཐུས་རྒྱ་བ་དང་། འདྲིད་པས་རྒྱ་བ་དང་། གཏམས་པས་རྒྱ་བ་དང་། སྤར་བྱིན་པར་བྱ་བས་རྒྱ་བ་
དང་། འཛོམས་པས་རྒྱ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱ་བ་དང་དྲུག་གོ། ། ཞེས་དང་། དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་མཐར་
འཁྱུར་ལགས། ཉེ་བར་འཁོར་ཆོས་རྒྱ་བ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐར་འཁྱུར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱ་བ་ལ་སྤར་ལྟར་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། ། ལུང་རྣམ་འབྲེད་དང་བམ་ལྟ་དང་རྒྱུ་དང་
འོད་ལྡན་སོགས་ལས་མཐར་བྱུག་གནས་ནས་སྤགས་པ་དགོས་པར་བཤད་པའི་དོན་གནས་གང་
ན་ཇམ་གང་ཡོད་པ་དེ་ནས་གཞན་དུ་སྦྱོང་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མི་དགོས་པར། ས་རོལ་པོའི་ཡིན་
པའི་གནས་ནས་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་སྤགས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་ཆེ་ས་རོལ་གྱི་རེ་བའི་གནས་
རེ་བ་མེད་པའི་གནས་སྤགས་དང་། མ་པམ་པའི་གནས་ནས་པམ་པའི་གནས་སུ་སྤགས་པ་
སོགས་ཇམ་གྱི་གནས་སྤགས་དང་སྒྲིའི་གནས་སྤགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་ནས་ཞིབ་དུ་དབྱེད་དགོས་

མང་ཡང་མང་བས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ། མཚོ་རྒྱུ་རིན་འབྲང་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
སུ་བཏུ་བར་བྱའོ། ། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པར་གཞིའི་ཡན་ལག་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་ལས་གཞན་
དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་གསོད་ན་ལྷུང་བའི་སྡེ་ཆོན་གཞན་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་
བུ་དང་། གཞི་མེད་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མ་ལ་གསལ་བར་མ་སྦྱས་ན་བཅས་བ་གཞན་བག་ཅམ་
སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་ལ།

ལྷུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ལྟོ ལྷུང་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་འགྱུར་བ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་མེད་
པས་ལྷུང་མེད་དུ་བྱས་པ་འབྱུང་བུ་ལྟ་བུ་ནས་རིན་ཐང་མ་ཆང་བ་ཉུང་ཅུ་ཉུང་ཅུ་བརྒྱས་
ནས་རིན་ཐང་ཆང་བར་གྱུར་ཀྱང་ལྷུང་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་འདུལ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ལྷུང་བ་རྣམ་བཞག་མེད་པས་ལྷུང་མེད་ནི། ཉེ་སྡེས་གསོད་སེམས་མེད་པར་སྡེ་པའི་རྒྱུང་མའི་
མངལ་སྒྲགས་སུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཅམ་སྟེ། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་མིན་
པར་རྣམ་འབྲེད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་མེད་པའི་ལྷུང་མེད་ནི།
ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་ལེན་མི་རུང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ལྷུང་མེད་
དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཅ་བར། ལས་སུམ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་སོ། ། འོ་ན་ལྷུང་བ་གཏན་
ནས་མེད་དམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། སྐབས་གཞན་རྗེན་བཅོས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
རྣམ་འབྲེད་ལས། འབྱུང་བའི་ལྷུང་མེད་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་གཏན་ནས་
མི་སྐྱེད་པས་ལྷུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་སྦྱོས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། སོགས་སྦྱས་བསྐྱས་པ་རང་རང་གི་ཀུན་སྤོང་མེད་པ་དང་། ལྷུང་བ་རང་རང་གི་
བཅས་པའི་ལས་དང་སོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཅས་རང་གི་ལྷུང་བ་མཐའ་དག་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཅས་
པ་འབའ་ཞིག་པའི་ལྷུང་མེད་དང་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་འདི་ལ་བཞི་སྟེ། དགག་བྱ་ཉེས་དམིགས་
མེད་པའི་ལྷུང་མེད་ནི། རྫོང་ང་སོ་ཕག་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་བཅིགས་པ་དང་བྱེ་མ་སྟོག་

ཆགས་མེད་པ་བརྟོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། བར་ཆད་རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་ལྷུང་མེད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་གཙུག་པོ་བ་
 རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་འདོམས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གཙུག་པོ་བ་ལམ་སྦྱོར་པ་དང་འདོམས་
 པ་དང་། སློག་གི་བར་ཆད་དང་ལྷན་པ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པ་དང་། འདོམས་པ་གསུམ་གྱི་ཆེ་དེ་དག་
 གི་ཕྱིར་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུ་ལམ་ཆེར་གནང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། ། དེ་ཡང་སློག་གི་ཕྱིར་དུ་
 མ་གནང་བའི་བཅས་རྒྱུ་ཆང་ཆོ་ནར་སྦྱར་གྱི་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསུངས་ཀྱང་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་སོགས་
 སྒྲ་སྒྱུར་བ་དང་། མདོ་ཟེན་ལས་པམ་པ་མན་ཆད་གྱི་བཅས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གནང་བར་གསུངས་
 པ་སོགས་གྱིས་དཔྱད། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལྷུང་བ་ལ་ནམ་ཡང་གནང་བ་ཞིག་མེད་དེ།
 རང་བཞིན་གྱི་ལྷུང་བ་དེ་འདྲ་དང་གསོད་པ་དང་། གཞན་མི་དང་དུད་འགྲོ་གསོད་པ་ལྟ་བུ་ནང་
 འདོམ་ཆེ་རང་ཉིད་གསོད་དུ་བཅུག་ཀྱང་། རང་གི་སློག་ཡལ་བར་དོར་བའི་སེམས་དེ་པ་རོལ་
 བའི་སློག་གཙུག་པོ་ལྷུང་བུ་དེ་གྱི་སེམས་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་གསོད་སེམས་མིན་ལ། སྦྱོན་པ་ལ་
 ལྷུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་བཅས་པའི་ཞིང་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་བཀག་པ་དང་གནང་བ་གང་
 ཡང་མིན་ནོ། ། བཅས་རྒྱུ་ནང་འདོམ་ཆེ་རྒྱུ་དུའི་དོར་ཆེ་བ་གནང་སྤྱིད་དེ། དགེ་ཚུལ་གྱིས་
 དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་བྱས་སྤང་བའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བ་ལྟག་པ་
 ཉལ་བ་གནང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བཅས་རྒྱུ་ཆེ་རྒྱུ་མཉམ་པ་གཉིས་ནང་འདོམ་ན་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་
 གྱི་དགག་དགོས་གང་ཆེ་བ་དེ་གཙུག་པོར་བྱེད་དགོས་སོ། ། སྦྱོབ་མི་རུས་པས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་
 ཀྱང་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་བཅུ་མ་ཆང་བར་ལྷ་ཅམ་གྱིས་བསྟེན་རྟོགས་བྱ་
 རུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་མེད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བག་ཡངས་ཁ་
 འཕྱར་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་མེད་ནི། སྤྱ་བརྒྱུད་བཏིང་པའི་ཆེ་འཆང་སོགས་བཅུ་ལ་ལྷུང་མེད་དུ་
 གནང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བག་ཡངས་ཆེན་པོར་འབྲེལ་བ་ནི། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། དགེ་སྦྱོང་དག་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཕྱ་མོ་དང་ཕྱན་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་ཆོགས་ནས་སྐྱབས་
 དབྱེ་ཞིང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་བྱལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བས་གཞི་གང་ལ་བག་ཡངས་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་
 དང་། ཆོ་ག་གང་གིས་དང་། ཀུན་ཏུ་རུང་མི་རུང་གི་དོགས་གཙུག་སོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་

ལས། གཞི་གང་ལ་བག་ཡངས་བྱ་བ་ནི། བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོགས་ལས། ཉན་
ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་དོགས་མཐའ་བབྱང་བ་དང་། ཡངས་མཐའ་བབྱང་བ་གཉིས་སུ་བྱས་
གསུངས་པ་ལས། **དོག་མཐའ་བབྱང་ན་**རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལས་གཞན་**གཞིའི་**
བསྐྱབ་པའི་ཉེས་བྱས་ཅན་དང་། **ཡངས་མཐའ་**བབྱང་ན་པམ་ལྷག་གཉིས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། ཆང་མ་གཏོགས་པའི་**སྤང་ལྟུང་མན་**ཆད་ཀྱི་བཅས་རྒྱུ་པལ་ཆེར་ལ་སྐབས་
དབྱེ་ཁིང་གནང་བར་འོས་པ་ཡིན་**ནོ།** ཆོག་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་**སྟེར་**དགོས་ཏེ། རྣམ་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་
སྤྲ་བ་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཅུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་སྤྲེ་པ་ལ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲ་
མོ་ཁ་ཅིག་གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་ཆོགས་པས་བག་ཡངས་སུ་བྱས་ན་བག་ཡངས་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གྲགས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་བཅས་རྒྱུ་**རེ་རེ་ཅན་**སྟེར་བ་ལས་གཞན་མཁས་པ་ཁ་གཅིག་གིས་
དུས་**མཉམ་དུ་**པམ་ལྷག་ལས་གཞན་པའི་བཅས་རྒྱུ་**ཀླན་སྟེར་**བར་གསུངས་པ་ནི་**ཅིང་**ཉལ་གྱི་
བཤད་པ་ཡིན་པར་མཐའ་དབྱེད་ལས་སོ། ཡོད་སྤྲོ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྲེ་པ་གཞན་གྱིས་**ཚུལ་འདི་**
ལྟར་བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པ་**བཀག་**སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ཡང་གྲགས་པ་
ཅན་དུ་ཟེད་ཀྱི། བསྐྱབ་པའི་གཞི་འགའ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱིས་བག་ཡངས་སུ་བྱས་པའམ་བྱེད་པ་
ནི་མེད་དོ། ཞེས་སོ། གང་གི་བྱིར་བག་ཡངས་བྱ་བ་ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། དགེ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་སྤང་བ་དང་། གང་ཟག་སྐབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དང་། བསྟན་
པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དཀའ་བས་འཆོ་བ་སྤང་པས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། དེའི་དང་པོ་
ནི། དགེ་འདུན་རྣམས་ལྟར་བ་དང་བྱས་མ་བྱས་ཚེད་པས་མི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གཞིའི་ལྟར་བ་
སྤྲོ་ཆོགས་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་གང་ཟག་རིགས་མཐོན་
པོ་བསྟན་པ་ལ་གཅིས་སྤྲོ་བྱེད་པ་ཞིག་རྟེན་ལ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་བསྐྱབ་མི་
འདོད་ན་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཚེད་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སེམས་ཅན་དག་བསྐྱབ་
པའི་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲ་བ་མང་པོ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་ཅིང་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་

༥ ཙ་པར། མཐས་ཅད་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་
 འཕྲོས་དོན་བསྐབ་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་སྒྲུབ་པ་དངོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། སྐབས་ནས་འབྱུང་
 པའི་བསྐབ་བྱ་དང་། སྐབས་སྲ་གཏོགས་བའི་བསྐབ་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་འདུག་
 གི་སྒྲིང་གཞིའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་པ་དབེན་པར་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྟེ།
 རྒྱུར་བ་དེ་དང་མི་མཐུན་ཡང་། དེའི་སྒྲིང་གཞི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བས་སོ། ། གཉིས་
 པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་རྒྱད་འགྲོར་མཐུན་པའི་བསྐབ་བྱ་ནི། མཐ་པ་དང་པོའི་
 སྐབས་མ་བསྐྱུངས་པར་ཉིན་མོ་སྒྲོས་པབ་རྟེ་གཉིད་ལོག་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་བསྐྱུང་བ་གསུམ་
 གྱིས་མ་བསྐྱུངས་པར་ཉིན་མོ་སྒྲོས་པབ་རྟེ་མི་གཉིད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རྟེ། དེ་ཉིད་བརྒྱད་
 བས་མི་ཆངས་སྒྲོད་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུང་བ་རྗེས་སྐྱབ་མཐུན་པའི་བསྐབ་བྱ་ནི། དེག་པའི་ལྷུང་བྱེད་གི་སྐབས་སུ་ག་
 བ་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་དགག་བྱ་ཉེས་དམིགས་
 མཐུན་པའི་བསྐབ་བྱ་ནི། མི་རེག་གི་སྐབས་སུ་མེད་ལ་རེག་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་མེད་ལ་མི་རེག་
 པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བསྐབ་བྱ་དེ་དག་ལས་འདས་ན་ཉེས་བྱས་སྟེད་ཅིང་། སྐྱ་བཤད་
 བྱི་ལྷུང་བ་ནམ་བཞག་གིས་མི་གོས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྐབ་པར་བྱ་ཡིན་པས་ན་བསྐབ་བྱ་ཞེས་
 བམ་ལྟ་ལས་བཤད་དོ། །

སྒྲིམ་པོའི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ།

ལྷ་གཉིས་པ་སྒྲིམ་པོའི་རྣམ་གཞག་དངོས་ནི། ལུང་ལས་ལྷུང་བ་སྡེ་ལྷ་ཀྱན་ཀྱང་སྒྲིམ་པོའི་
སྒྲིམ་བཞུན་པ་ཡིན་ཏེ། སམ་ལྷག་གཉིས་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིམ་པོར་གསུངས་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ལས་གཞན་ལྷུང་བྱེད་སྟེ་བཤད་གསུངས་ཉེས་བྱས་རྣམས་ནི་ཉེས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་དམན་
པ་སྒྲིམ་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོའི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་
གང་ཞེ་ན། སམ་པམ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མཐོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་སྒྲིམ་པས་ན་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་དང་། རང་བཞིན་
གིས་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པས་ན་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ལུང་མ་མོ་ལས། ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཉེས་པའི་རིགས་ལྷག་མ་
གསུམ་སྟེ། ལྷུང་བ་དང་སྒྲར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་
མེད་པའི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་སྒྲིམ་པོར་བཤད་པ་དེ་
དག་སྒྲས་བརྗོད་གིས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྒྲིམ་པོའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་ཆགས་པའི་སྒྲིམ་པོ་སྒྲིམ་པོ་
དངོས་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲ་ཡི་སྒྲིམ་པོ་བཏགས་པ་བ་སྟེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིམ་
པོའི་སྒྲ་དོད་རྩ་ན་ཡ་ནི་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། ཉེས་བྱས་དུ་མ་བསྐྱས་པའང་ཡོན་ཏན་སྒྲའི་སྒྲིམ་
པོར་འོད་ལྷན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ནི། ཉེས་པ་མང་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་སྒྲའི་སྒྲིམ་པོ་འདི་ན་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྷ་ཀྱན་ལ་ཡོད་
ལ། སམ་ལྷག་གཉིས་ཡོན་ཏན་སྒྲའི་སྒྲིམ་པོ་མིན་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྷོས་ཏེ་དབྱེ་གངས་ཉུང་བའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཐའ་དབྱེད་ལས། སམ་ལྷག་འདིར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། མང་པོའི་དོན་མི་ཆང་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་མ་མོ་དང་འགྲིག་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
ལྷུང་བྱེད་སྟེ་གསུངས་རེ་རེ་བ་ཡོན་ཏན་སྒྲའི་སྒྲིམ་པོར་འཛོག་མི་འཛོག་དབྱེད། སྒྲིམ་པོའི་རྩ་ཆོགས་
ཆང་བས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱས་པ་སྒྲིམ་པོའི་མིང་གིས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ། སྒྲིམ་པོའི་མཆོད་ཉིད།
སྒྲིམ་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་སམ་ལྷག་གང་རུང་མི་རྟོགས་

པའི་ཉེས་པ་གང་ཞིག་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྒྱུར་བ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་སྒྲིམ་པོ་དེ། **སྒྱུར་བའི་
རྣམ་པའི་**སྒྲིམ་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་གསོད་འདོད་མེད་པར་མིའི་ལག་པ་གཅོད་པའི་
སྒྲིམ་པོ་དང་། གསོད་སེམས་མེད་པར་མི་ལ་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ནགས་མེ་བཏང་བའི་སྒྲིམ་པོ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། མཐར་དཔྱད་ལས། དེ་ནི་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོའི་མཆན་གཞི་བསྟོན་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས། མི་ལ་འཆོ་བ་ཙམ་གྱི་བསམ་པས་མེ་བཏང་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་
མཐར་འཁྱར་བ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་པ་ནས་ལག་པ་གཅོད་པ་དང་། ལྷ་
འབྲུགས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་འབྲུལ་བ་དང་། སྒྲ་ཅན་འཆོང་བ་དང་། འབྲས་མ་སྒྲིན་པ་བརྗོད་པ་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ངེས་པར་སེམས་རྒྱབ་པ་ཉི་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པོར་འཁྱར་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཙུང་དགའ་བོ་ལ་སྒྲོབ་མ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་
བྲམ་ཟེ་རིག་བྱེད་སྒྲོག་པས་རང་གི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་དབྱུག་པ་བསྒྱུན་དུ་བཅུག་པས་ཉི་དགས་
དེའི་ལག་པ་གཉིས་གཅོད་དུ་བཅུག་པ་སྒྲིང་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པོའི་མིང་ཙམ་གྱི་བཅས་པ་
མཛད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་པམ་ལྷག་གང་རུང་སྦྱེད་ངེས་པའི་སྒྲིམ་པོ་
དེ། བཞིར་བྱེ་བའི་སྒྱུར་སྒྲིམ་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། **རྒྱ་བརྗོད་པར་ངེས་པའི་སྒྱུར་སྒྲིམ་ལྟ་
བུ་དང་།** དབྱེ་ན་པའི་པམ་ལྷག་བཅུ་བདུན་དང་། མའི་པམ་ལྷག་ཉེར་བརྒྱད་གྱི་སྒྱུར་སྒྲིམ་སོགས་
ཡོད་པ་སྟེ། ། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཆང་ཞིང་མ་བྱེན་ལེན་ལྟ་བུའི་ལས་
ལམ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་ཡང་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་དང་རིགས་འདྲ་བའི་སྒྲིམ་པོ་
དེ། བཞིར་བྱེ་བའི་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་གཞན་དོན་དུ་རྩིས་
རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱས་པའི་སྒྲིམ་པོ་ལྟ་བུ། སྒྱིར་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་འཕམ་གསུམ་དུ་
བྱེ་བའི་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། པམ་ལྷག་རང་རང་དངོས་གནས་པ་མི་
སྦྱེད་པར། སྒྲིམ་པོ་རང་གི་སྒྱུར་དངོས་འཇུག་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞིའམ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཅིང་།
པམ་སོགས་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྒྲིམ་པོ་དེ་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་**གསོད་མིན་
ལག་གཅོད་**གྱི་སྒྲིམ་པོ་དེ་ཡང་སྒྱིར་**དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོར་**འདོད་དགོས་ལ། དངོས་
གཞིའི་སྒྲིམ་པོ་ལ། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་དང་། སྒྱིར་དངོས་གཞིའི་

ནམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་སོ། ། མ་བྱིན་ལེན་དང་སློག་གཅོད་ལྟ་
བུའི་ལས་ལམ་མཐ་པམ་ལྟག་གང་རུང་གི་མཐར་ཐུག་ཆང་ཁིང་སློག་གཅོད་ལྟ་བུ་དེ་དང་དེའི་
དངོས་གཞི་ཐུབ་པའི་སྒྲིམ་པོ་དེ། བཞིར་བྱ་བའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམ་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་
རང་དོན་དུ་རྩལ་རིན་ཐང་མ་ཆང་བ་བརྟུས་པའི་སྒྲིམ་པོ་དང་། ཐུག་ཐུབ་ཏུ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་
དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རྩལ་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྟུས་པའི་སྒྲིམ་པོ་དང་། འབྱུང་པོ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། ཉི་
ཆོ་བའི་དམུལ་བ་དང་། ལྟ་སོགས་བསད་པའི་སྒྲིམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། **ལྟ་དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་**
ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་པའི་**དངོས་གཞིའི་སྒྲིམ་པོའོ། །** **སྒྲིམ་པོ་བཞིར་བྱ་བ་ཡིག་ཆར།** བྱ་འདུལ་
འཛིན་གྱིས་བཞིར་བྱ་བ་ལེགས་ཀྱང་མཆན་ཉིད་ཅུང་མ་ལེགས་པ་སྤར་བཤད་པ་དག་གིས་ཤེས་
ཀུན། ཞེས་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་མི་འཐད་ཀྱང་བཞིར་བྱ་བ་**ཤིན་ཏུ་བསྐྱགས་**
སོ། ། གསོད་མིན་ལག་གཅོད་སློག་གཅོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་འབྲ་བས་སྒྱུར་བའི་ནམ་པ་དང་། ཁོ་
རང་གི་བསམ་པའི་མཐར་ཐུག་ཐུབ་པས་དངོས་གཞིའི་ནམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་གཉིས་ཀར་འཛིན་པར་
སླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། མཐའ་དཔྱད་ལས། མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་སྒྲིམ་པོ་ནི།
རྟེན་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྟ་དང་། སྟེ་ཆན་སྟེ་ལྟ་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། མཆོ་རྒྱལ་རང་
ཉིད་ལས། རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམ་པ་གསུམ་ལ། ཞེས་དང་། ལྟ་བྱེད་མན་ཆད་སྟེ་ཆན་གསུམ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞེས་འབྱུང་བས་དཔྱད་གཞི་ཆོ་ཁིང་། རིན་འཕྲེང་དུ་ཡང་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་འབྱུང་
ངོ་། ། རྒྱ་དང་ནེ་བ་པལྟོ་ཉ་བྱ་ཤ་དམར་སྟོན་མཆོ་རྒྱལ་སོགས་འགོག་ཚུལ་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསལ་
བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། སྒྱུར་སྒྱུར་སྒྲིམ་ཡིན་ན། པམ་ལྟག་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་
ངས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་གཞི་མ་ཐུབ་གོང་དུ་འདུན་པ་ལོག་པའི་སྒྱུར་སྒྲིམ་དང་སྐྱེད་
གཅིག་གཉིས་པར་སློག་དབང་འགག་ངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་སྒྲིམ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསོད་
འདོད་མེད་པར་མིའི་ལག་པ་གཅོད་པའི་སྒྲིམ་པོ་དེ་ལ་བཞིར་བྱ་བའི་སྒྱུར་སྒྲིམ་མེད་པ་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ངས་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལག་པ་བཅད་
པ་དེའི་རྟེན་གྱིས་ཤི་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེན་སློག་གཅོད་དངོས་གཞི་ཐུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་
ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཐུབ་པ་མེད་པ་སོགས་གྱིས་ཞིབ་ཆ་ཡོད་དམ་དཔྱད། ལྟའི་སྒྲུལ་པ་སེམས་

མེད་ལ་མིར་འདུག་པའི་སློབ་ནས་མཆོན་བསྟན་ན་སྦྱར་བ་སློབ་པོ་དང་དངོས་གཞི་ལྟར་མེད་
 ཡིན་ལ། ལྷན་མིར་སྦྱལ་བ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་སློབ་གཙོད་ན་སྦྱར་དངོས་གཞིས་ཀར་སློབ་
 པོ་དང་། ལྷན་སྦྱོན་ཁོ་ན་གསོད་སེམས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱོན་དང་མི་མ་ཡིན་དང་། ཏུད་འགྲོ་གསུམ་
 བསད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སློབ་པོ་དང་། དངོས་གཞི་ལ་ལྟར་མེད་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། མི་མ་ཡིན་
 པའམ། ཏུད་འགྲོ་འམ། མི་གཞན་འཆི་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལས་ལྟར་བ་མེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ལས། གང་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ཁོ་ན་ལས་ལྟར་བར་འགྱུར་
 བར་འདོད་ཀྱི་གཞན་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བཏང་ལ་ལྟར་བྱེད་མན་
 ཆད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་དགོས་ཀྱང་། མིར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གསོད་སེམས་ཁྱེད་ཀྱི་ཏུད་
 འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་སློབ་པོ་དང་། དངོས་གཞི་ལ་ལྟར་མེད་ཡོད་པའི་ཚུལ་
 སོགས་ཤེས་དགོས་མང་།

སློབ་གཙོད་ཀྱི་པམ་པ་བཤད་པ།

སློབ་གཙོད་པམ་པའི་སློང་གཞི་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མི་སྦྱག་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་བསློམ་ཚུལ་དང་། དེ་སློམ་པ་ལ་བསྟགས་བརྗོད་མཛད་པས། **དགེ་སློང་མང་པོས་མི་**
 སྦྱག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསློམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྦྱེས་པས་ཏང་གིས་
 རང་བསད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སློང་རི་དྲགས་བསྐྱོག་གིས་དགེ་སློང་དྲུག་ཅུ་བསད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སློང་གིས་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་རང་གིས་གསོད་དམ་གསོད་ཏུ་བཅུག་
 བ་པམ་པར་བཅས་པ་མཛད་པ་**སྟེ།** མེ་ཉོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལས། དགེ་སློང་མི་གཙང་ཡིད་འབྱུང་
 གང་། ། རི་དྲགས་དྲུག་ཐོགས་ཞེས་པས་བསད། ། ཅས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོད་ཆལ་
 མཁན་པོའི་འདུལ་བ་ལས། དམར་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོ་ལ་བཅས་
 པ་ཡིན་གྱི། དགེ་སློང་སྟེད་ལ་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས། དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་
 གིས་གསོད་ཏུ་བཅུག་ནས། ཞེས་དང་། དགེ་སློང་སྟེད་བྱིས་པ་ཡིན་པར་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་

བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དགེ་སྤྱོད་རབ་རྒྱ་མང་པོ་ནི་གསོད་དུ་འཇུག་
པ་པོ་དང་བསད་བྱ་ཡིན་གྱི། གསོད་པ་པོ་སྤོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་ཐོབ་དང་
ལྷུང་བཟེད་སོགས། ། འདོད་པ་དེ་བརྟེན་བཀག་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ཡང་དགེ་སྤྱོད་མང་པོ་ལ་
མི་འགྲིག་གི་གསོད་པ་པོ་དགེ་སྤྱོད་སྤོང་ལ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པར་བཤད་པ་ཡང་སྤོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། **རི་དྲགས་བསྐྱོག་**
ནི་ཕྱི་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤོང་གཞིར་འདོད་པ་མི་ལེགས་ཏེ། བཅས་པའི་**ཁིང་**
མིན་པའི་ཕྱིར། རིན་འབྲེང་ལས། ལ་ཅིག་དགེ་སྤྱོད་སྤོང་ལ་བཅས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་
དེ། ལུང་དང་བམ་ལུར་འགལ་ཁིང་། རྣམ་རྒྱུ་ལས་དགེ་སྤྱོད་སྤོང་ཅས་བྱ་བ་ནི་བྱིས་པ་ཞིག་
གི་མིང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར་འདི་ལྟར་འབྱུང་བས། རྗེ་བཙུན་པའི་
འདུལ་བར་ཡང་། དགེ་སྤྱོད་སྤོང་བྱེད་ལ་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་སོགས་བྱིན་ཏེ་གསོད་
དུ་བཙུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་དགེ་སྤྱོད་སྤོང་དགེ་སྤྱོད་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་ཤེས་སྟེ།
བཅས་ལུན་དགེ་སྤྱོད་གིས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་གང་རུང་ཀུན་
སྤྱོད་གསོད་སེམས་གིས་སྤྱོད་པ་རང་ངམ་གཞན་གང་རུང་གི་ལུས་ངག་རྒྱ་གུབ་ཅིང་། མཐར་
ཐུག་དེའི་རྒྱུན་གིས་རང་གི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ལྷན་པའི་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་དེ། སྟོག་གཙོད་པམ་པའི་
མཆན་ཉིད། མིར་ཆགས་པ་དང་མིའི་བྱད་པར་ནི། མཛོད་སྟོམ་ལས། ལུང་མེར་ནར་བོ་མཁྱང་
འཇུར་རྒྱུ་ལག་འཇུག་། བྱིས་གཞོན་དར་མ་དར་ཡོལ་རྒྱས་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་མིའི་སྤྱོད་པའི་
གནས་སྐབས་བཙུའི་དང་པོ་བཞི་ནི། ལུས་སྟོག་ཡིད་གསུམ་འདུས་ཙམ་གྱི་མིར་ཆགས་པའི་
གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྷ་པ་རྒྱུ་ལག་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མིག་སོགས་དབང་
པོ་དུག་དོད་མ་དོད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་དོད་པ་མིར་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དོད་
པ་ནས་མིར་འདོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། མི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གིས་མིག་དང་རྣ་བ་
དང་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པའི་ལྷན་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བར་རྟེན་པའོ། ། ཞེས་དང་། མཆོ་
རྒྱུ་ལས། རྒྱུ་ལག་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་མི་དང་མིར་ཆགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མཐའ་དཔྱོད་འོད་ལྡན་གཉིས་ཀར་རྒྱུ་ལག་འཁྱུས་པ་ནས་མི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སྡུར་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལག་འཁྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་མིན་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་རྣམ་འབྱེད་དང་པས་ཤེས་སྟེ། སྟོ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས། འབྱུང་མགོ་ལྡོད་པ་ནས་མིར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་རྣམ་འབྱེད་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་ལོ། ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དོད་པ་བདུན་ཕྲག་གང་གི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞེ་ན། དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས། ཞག་བདུན་པ་བརྩ་དགུ་པ་ལ་ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དེས་དབང་པོ་བཞི་བོ་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། མདོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས། བདུན་ཕྲག་ལྔ་པ་ནས་རྒྱུ་ལག་འཁྱུས་པ་དང་། བདུན་ཕྲག་བརྩ་དགུ་པ་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །

ཁྲ་ཆེ་ཆུང་གི་ཚྩོད་སྒྲོལ་འཕྲོལ་དོན་དང་བཅས་པ།

གཞི་དེས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཤི་ནའོ། ། ཞེས་པ་ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཁྲ་ཆུང་བ་དང་ཁྲ་ཆེ་བར་ཚྩོད་པའི་སྟོན་སྒྲོལ་གཉིས་བྱས་པའི་དང་པོ་ལ། དངོས་དང་འཕྲོལ་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། **དགེ་སྦྱོང་བརྩམས་ཉིན་གཅིག་ལ་རིམ་བཞིན་** ཞག་བརྩ་ནས་གཅིག་གི་བར་**འཆི་ངེས་**གྱི་**མཆོན་བསྟན་པ་ལ།** སྟོག་གཙོད་པམ་པའི་**ལྷུང་བ་**བརྩ་བོ་**གང་ལ་འབྱུང་**མི་འབྱུང་ལས་འཕྲོལ་པའི་**ཚྩོད་པ་**དང་། ལན་**མང་**པོ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་དགེ་སྦྱོང་བརྩ་ཀ་ལ་པམ་པ་སྟེད་དམ་མི་སྟེད། སྟེད་ན་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ལས། དེའི་བྱིར་སྡུ་མ་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་པམ་པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། བརྩ་བས་ནི་པམ་པའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཡང་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྡུ་མ་དགུ་ལ་རིག་བྱེད་མེད་པར་གསུངས་པས་སྟོར་བ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། སྟོར་བ་མེད་ན་དེའི་རྟོན་གྱིས་ནི་བ་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། ། མི་སྟེན་ན་དེ་ཉིད་ལས། བརྩ་ཆར་གྱིས་པམ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་སོ། ། ཞེས་བརྩ་ཀ་ལ་རིག་མིན་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན་

ལན་ནི། སྡེ་མ་ཀུན་ལ་སྒྱུར་བ་མེད་པར་མ་གྲབ་སྟེ། འོད་ལྡན་ལས། བརྩ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་སྒྱུར་བ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་མ་དགུ་ལ་རྣམ་རིག་མེད་པར་གསུངས་པ་དངོས་གཞི་ལ་ཡིན་གྱི། སྒྱུར་བ་ལ་མིན་ལ། བརྩ་པ་ལ་རིག་མིན་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་པ། མཆོན་བསྟན་པའི་དུས་ཉིད་ན་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཕྲོས་དོན་ནི། འོད་ལྡན་ལས། སྒྱུར་བ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་པའི་མཐུན་ལྷགས་ལ་བྱང་དོར་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་གྲོས་མཐུན་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གྲོས་མཐུན་བྱས་ན་གཅིག་ཁོ་ནས་མཆོན་བསྟན་པས་ཀྱང་ཀུན་ལ་སྡེ་མ་པ་སྦྱེད་ལ། འདི་བརྩ་ཆར་གྱིས་མཆོན་བསྟན་པ་ལ་སྡེ་མ་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་མི་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས། གྲོས་མ་བྱས་པར་དགོ་སྤོང་བརྩ་མི་གཅིག་ལ་འཆི་བར་མི་རུས་པ་རེ་རེ་བསྟན་ཏེ། བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རུས་པ་མཐུ་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གི་ན་དེ་དག་ལ་སྡེ་མ་པ་སྦྱེད་དམ་མི་སྦྱེད་ཅེས་ཅོད་པ་ལ། བརྩ་ཀའི་སྒྱུར་བ་རུས་པ་མཐུ་བསྐྱེམས་སུ་མཐུན་པས་བརྩ་ཀ་ལ་སྡེ་མ་པ་སྦྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་མཁས་པ་དག་གིས། སྡེ་མ་དགུ་ལ་སྡེ་མ་པ་མི་སྦྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོམ་པོའི་རྩུ་ལས་སྡེ་མ་པ་སྦྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་གོས་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུས་ལྟར་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཐལ་བ་བཞིས་བཀག་ལ། མཐའ་དཔྱོད་དུ་དེ་གི་བ་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞི་ཀའི་དོན་བསྟན་ཡིན་ནོ། ། ཞར་བྱང་གསོད་བྱེད་སྡེ་མས་རྩུ་མ་ལ་བྱ་ག་གཅིག་དོད་པའི་སྟེང་དུ་གསོད་བྱེད་ཕྱི་མས་བྱ་ག་གཉིས་དོད་པས་བྱག་གཟེར་ཆེར་སྦྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོ་སྐད་ཅིག་དུ་མ་རེ་རིང་དུ་སོང་བས་ཕྱི་མ་དེ་ལ་སྡེ་མ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྱུར་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོ་སྐད་རྩར་བཏང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོ་རྒྱུ་ལས་སྡེ་མ་པ་སྦྱེད་མི་སྦྱེད་ཁ་ཆོན་བཅད་དཀའ་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྒྱུར་བ་དེས་བྱག་གཟེར་ཆེར་བཏང་བས་སྐད་ཅིག་དེར་འཆི་མ་རུས་པ་ཙམ་ལས་ཆོ་རིང་དུ་བཏང་བ་མིན་པས་སྡེ་མ་པ་འབྱུང་སྟེ། སྒྱུར་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་གི་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་བྱབ་ཆེ་བའི་ཅོད་ལན་ནི། བསད་བྱ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གི་བ་དང་། གསོད་པའི་འདུན་པ་ལོག་པའི་འོག་དུ་གི་

[illegible]

སྟག་མ་བཤད་པ།

ཕྱི་གསོ་བ་དགེ་འདུན་ལ་རག་ལས་པས་དགེ་འདུན་སྟག་མར་བཤད་པ་དེ་ལས་རིག་
པའི་སྟག་མའི་སྐབས་སུ་མདོ་རྩ་བར། འདི་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉེད་ནི་བྱད་མེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་
མདོ་ཉི་ཤུ་པོ་དེས་ནི་ཆོག་ཆོགས་ཉུང་བའི་བྱིར་བྱད་མེད་མཆོན་བསྟེན་རུང་གཞིའི་ཡན་ལག་
ཏུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་ནམས་ལས། རིག་སྟག་དང་། འཁྲིག་ཆོག་སྟག་མ་དང་། བསྟེན་
བཀྲར་བསྟགས་པའི་སྟག་མ་དང་། ཉལ་པོ་བྱེད་པར་ཤོམ་པའི་བྱིམ་ཏུ་འདུག་འགྲེང་ལྷུང་བྱེད་
གཉིས་དང་། དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་དང་། བྱད་མེད་དང་སྟན་ཅིག་
ཉལ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བྱད་མེད་དང་སྟན་ཅིག་ལམ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བྱིམས་
གྲོགས་མེད་པར་བྱད་མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་བཅུ་བསྟུས་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་
འྲིཁ་ལས། ད་ནི་གང་དང་གང་ལ་བྱེད་པ་པོ་བྱད་མེད་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་བྱིར།
ཞེས་བྱད་མེད་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་སྟན་
དང་འཁྲར་འདུག་དང་མ་བསྐྱོས་ནི་རྒྱབ་དང་ཟས་རུང་བྱིར་སྟོན་སོགས་མ་བཟང་བ་འགལ་
ལོ་ཞེས་ཚད་པ་དང་། སྟེས་བ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཆོགས་ལས་ནི་བསྟེད་པའི་ཉལ་ཤོམ་
འདུག་འགྲེང་བསྟུས་ལ་སྟན་བྱེད་པའི་སྟག་མ་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། དགེ་སྟོང་མས་
བསྟེད་པའི་འདུག་འགྲེང་གི་ལྷུང་བྱེད་བསྟུས་ལ། འཁྲར་འདུག་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་དབྱེད་པར་བྱུང་། དེ་ཡང་རྩ་བའི་སྐབས་འདིར་ལྷུང་བ་འདི་བཅུ་པོ་བསྟུས་ལ་གཞན་
མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྐབས་འདིའི་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོའི་བྱད་མེད་མཆོན་བསྟེན་རུ་
རུང་བ་དང་། འོན་ཀྱང་བར་རྒྱས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལུང་ནམ་འབྱེད་ལས། འཁྲིག་ཆོག་སྟག་མ་
དང་། བསྟེན་བཀྲར་བསྟགས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་བྱད་མེད་ལ་ལེགས་པར་སྟོབ་
དང་། ཉེས་པར་སྟོབ་གཉིས་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དགོས་ལ། གཞན་བདུན་ལ་མཆོན་བསྟེན་རུང་ཡན་
ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཐད་འདིར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འོན་བསྟུས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟར་གྱི་
འགལ་སྟོན་དེ་དག་མེད་དོ། ། འོན་དབེན་པར་འགྲེང་བ་དང་ཉལ་ཤོམ་འདུག་འགྲེང་གཉིས་
ཏེ་ལྷུང་བ་གསུམ་ལ་བསྟེན་རུང་དགོས་པ་ད་ལྟའི་ལུང་ནམ་འབྱེད་རུ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་

ཡི་གེ་ཆད་པར་གསལ་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་བསྟེན་རུང་དགོས་པར་ཅ་བ་འདིར་བསྟུས་ལ།
 ལུང་ལས་མ་གསུངས་ན་འགྲེལ་པར་ལུང་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་རང་བཟོའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་
 གྱུན་སྒྲོང་མཛད་དགོས་པ་ལ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་སོ། ། པའི་སྤྲིམས་གྲོགས་
 དགོས་པ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་འདུག་འགྲེང་བཞི་དང་། ཉལ་བ་དང་ལྷ་པོ་ལ་སྤྲིམས་གྲོགས་ཅམ་
 གྱིས་རུང་ལ། སྤྲིམས་གྲོགས་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི། ལམ་འགྲོ་ཆོས་སྟོན་གཉིས་
 སོ། ། དེ་ཡང་སྤྲིམས་གྲོགས་མཆན་ཉིད་པ་ནི་ཆོས་དགུ་ལྡན་ཏེ། ལྷགས་པ་མིན་པ། སྟོན་པ་མིན་
 པ། དམུས་ལོང་མིན་པ། སྟོ་བ་མིན་པ། མི་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་མིན་པ། མཆན་གཉིས་པ་མིན་
 པ། ཐ་སྟོན་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། སྟེས་པ་ཁོ་ནའི་མཆན་དང་
 ལྡན་པ་སྟེ་དགུར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ལ། རིན་འབྲེང་ལས་སྤྱིང་འདི་པ་ཡིན་པ་སྟེ་བཅུ་
 ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། བན་ཚུན་གྱི་ཉེར་འཁོར་ཁྱ་བཞི་རེ་སྟེ་བཅུད་
 དང་། བར་ཁྱ་བྱེད་དང་བཅས་པས་ཆོད་ན་རུབ་ལྷག་གི་ཉེས་བྱས་ཡང་ཁེགས་ལ། འདོམ་གང་
 གིས་ཆོད་ན་རུབ་ལྷག་གི་ལྷུང་བྱེད་ཁེགས་པར་གསུངས་ལ། སལ་ཆེན་སྟེ་པས་ཡོལ་པས་རུབ་
 ལྷག་པར་ཉལ་བའི་བར་ཆོད་པར་སྟོ་ཞིང་། གནས་བརྟན་པས་ཐག་པ་དང་། མང་བཀུར་པས་
 རི་མོ་ཅམ་གྱིས་ཆོད་པར་སྟོའོ། ། བྱིན་ལེན་ཡང་། སལ་ཆེན་སྟོན་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པས་འཆག་
 གནས་བརྟན་བསྐྱར་ཐབས་མང་བཀུར་འཕྲོགས་ཐབས་སུ། ། རང་ལུགས་ལག་པ་བཀུན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་བྱེད། ། ཅེས་པ་ལྟར་སྟེ་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་མང་།
 ཁང་པ་ཁང་ཆེན་གྱི་ནི་བྱེད་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁང་པ་དགོན་མཆོག་ལས་གཞན་བའི་དོན་
 གྱི་ཕྱིར་བཅིགས་པ་དང་། ཁང་ཆེན་ཆོགས་སམ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགོན་མཆོག་ཡིན་
 ན་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡིན་ཡང་རུང་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མ་འབྱུང་ལ། ཁང་པར་ས་གཞི་དང་། ཡོ་
 བྱེད་བཅའ་དགོས། གཞན་ཁང་ཆེན་ལ་དེ་བཅའ་དགོས་པ་མིན་པ་དང་། ཁང་པར་ཆོད་ལས་
 ལྷག་དགོས། ཁང་ཆེན་ལ་ཆོད་ངེས་བབྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན་གྲུབ་སྟེ་ཅ་བར།
 གཅིག་གི་དོན་དུའོ། ། ཞེས་དང་། ཆོགས་གྱི་དོན་དུའོ། ། ཞེས་དང་། བཅའ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་
 དང་། ཆོད་ལས་ལྷག་པའོ། ། ཞེས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཆོད་ངེས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་པའི་

དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁང་ཆེན་ཡིན་ན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། རྩ་བའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པའི་གཞུང་ལས་
ཁང་ཆོས་ཅན། ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འོད་ལྡན་ལས། ཁང་པ་དང་
ལྷ་ཁང་དུ་གཏོགས་པ་དག་སྟེ། ཞེས་དང་། ཁང་ཆེན་ཞེས་པའི་**ཆེ་བ་**དེ། སྤྱིན་པ་ཆེན་པོ་དང་
ཆོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྔ་མ་**སྤྱིན་ཆེན་ལ་**བྱེད་པ་**ཡིན་ཀྱི།** ཕྱི་མ་**ཆོད་ཆེན་ལ་**བྱེད་
པ་**མིན་**ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། ཁང་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་པར་བྱ་བས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱི་ཆེ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས། འདིར་ནི་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེན་པོར་དགོངས་པ་
ཡིན་ཀྱི་ཆོད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། རྩ་བར། ཁང་པ་ལ་**གཅིག་གི་དོན་དུ་**འོ། ། ཞེས་
དང་། ཁང་ཆེན་ལ་**ཆོགས་ཀྱི་དོན་དུ་**འོ། ། ཞེས་**གསུངས་**པ་ནི། **དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་**
དབང་དུ་བྱས་ནས་གཅིག་གི་དོན་དུ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པ་དགོས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པ་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པ་མི་
དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གཉིས་ལས། འདིར་**ཁྱིམ་པ་**ཡན་ཆད་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་
དང་། རབ་རྟུ་མ་བྱུང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། གང་ཟག་བཞི་ཡན་ཆད་ལ་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
སོ། ། ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ཁྱིམ་པ་ཡན་ཆད་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་ཡང་རུང་
སྟེ། གང་ཟག་བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་དང་ཆོད་ངེས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་སྐོང་གཞིའི་དབང་གིས་མཆོན་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་སྐོང་གཞིའི་དབང་གིས་ཏེ། དཔེ་ཅམ་དུ་བྱད་པས་འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་
དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཐའ་དཔྱད་དུ་འབྱུང་བ་འདིས་ནི་འཁྲུལ་བའི་སྤྲོད་ཆོགས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་བསལ་ཏེ་ལེགས་བཤད་ཉི་མོའི་སྤྱང་བས་ཁྲབ་པར་བྱས་པ་ནི་སྟོན་ལྡན་ཡོངས་ཀྱིས་
དད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཁོ་ན་འོ། ། གཞི་མེད་སྦྱར་འདེབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྦྱ་ཤེས་དོན་གོ་དགོས་
སམ་མི་དགོས་ཞེ་ན། མཁས་མཆོག་**ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཆོས་བཤེས་**སོགས་ཀྱིས། **སྦྱགས་པ་**

ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པ་སློམ་པོར་བཞེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་པ་ལ་གཞི་མེད་པ་དང་བག་
 ཅམ་དག་གིས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་སློམ་པོའོ། ། སླེན་པ་དང་འོན་པ་ལ་ཡང་གཞི་མེད་པ་
 དང་བག་ཅམ་གྱིས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་ཡང་སློམ་པོའོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ལུང་ཁྱེད་ལས། ལྷགས་པ་དང་སླེན་པ་དང་འོན་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཉེས་
 པ་སློམ་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པོ། ། **དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་**
 གིས་ཁྱེད་པའི་ལུང་དེ་ཡི་གེ་ལྷག་པར་འདོད་དེ། དེའི་མཛད་པའི་ཁྱེད་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱགས་
 པ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པ་སློམ་པོར་འདོད་ན་ལོང་བ་དང་། འཐེང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་པས་དེ་ལྟར་བས་ན་འདི་ནི་གདོན་པར་མི་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་བས་ན་འདི་
 ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རང་ལྷགས་ཡོན་ཏན་འོད་ལྟར་སླེན་སྐྱགས་འོན་གསུམ་ལ་ཕམ་པས་སྐྱར་ན་
 སློམ་པོ་ཡིན་ཞིང་། འཐེང་པོ་དང་ལོང་བ་སོགས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། ། ཐོ་མའི་
དབང་པོ་མེད་པ་མ་ནིང་གི་བླ་མ་གྱི་བྱུང་ཚམ་པར་ལོག་པར་སྦྱོད་ན་སློམ་པོའི་ལུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཚ་བར། མི་བསྟེན་པས་སྐྱར་བ་འདེབས་ན་སློམ་པོའོ། ། ཞེས་དེས་སྐྱར་བ་
 བཏབ་པ་སློམ་པོར་གསུངས་ཀྱང་། ཤ་མི་སོགས་ཀྱིས། འདི་ནི་མིང་སློམ་པོ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་
ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ། དེར་མི་ཆངས་པར་སྦྱད་པ་སློམ་པོ་ཡིན་ལ། སློམ་པོས་སྐྱར་ན་ཉེས་བྱས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་པ་ལས། སློམ་པོས་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱ་
 ཆེར་འགྲེལ་བ་ལས། ཕམ་པས་སྐྱར་ན་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ། ། དགེ་འདུན་ལྷག་མས་སྐྱར་
 ན་ནི་ལུང་བྱེད་དོ། ། ལུང་བ་གཞན་གྱིས་སྐྱར་ན་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། **ལོ་**ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་
 སློམ་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སློམ་པོར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། སློམ་པོས་སྐྱར་བ་བཏབ་ན་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་བ་དེ་དག་ནི་སྦྱིར་བཏང་
 ཡིན་ལ། དགེ་སློང་ལ་མི་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ནི་ཆང་ཆེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་སྟེན་
 པས་སྐྱར་བ་འདེབས་ན་སློམ་པོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པོ། ། ཞེས་གསུངས་

ལ། རིན་འབྲེང་ལས། རྟོན་གོ་བ་ལ་གཞོན་པས་སྒྲིམ་པོར་གསུངས་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ་སྒྲིམ་པོའི་
སྐྱར་བ་མིན་པར་དགོངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་མདོ་བེན་ལས། སྐྱར་མཁན་གྱིས་
ཟག་བྱེད་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིམ་པོ་དང་། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར། སྐྱ་བ་པོས་
མ་ནིང་མོ་སྐྱབས་མེད་པ་ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་ཅེས་སྤྱིར་སྐྱ་བའི་ཡུལ་གྱིས་མ་ནིང་མོའི་པམ་
པ་སྦྱེད་ཅུས་ཀྱི་མའི་སྒོ་གཞན་གཉིས་སུ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་པ་ལ་གོ་བ་ཡོད་པས་སྒྲིམ་པོ་སྦྱེད་
ལ། སྐྱ་བ་པོ་རང་གིས་མའི་ཟག་བྱེད་ལ་བསམས་ཏེ་སྐྱས་པས་ལྷག་མ་མི་སྦྱེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་
ཀྱང་བསྒྲིགས་ཏེ་དབྱད་དགོས་མང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་ཕྱང་བ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
བྱས་པའི་ལྷུང་བ་སྒྲིམ་པོ་དང་། དེས་སྐྱར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་ཁྱུ་བ་དང་། རང་འགྲེལ་དང་། རྗེ་རྒྱ་
གསུམ་ལས་བཤད་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་ལས། ལྷག་མར་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆུང་ལས་སྒྲིམ་པོར་བཤད་
པ་སོགས་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལས་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་
ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་དབྱད་གཞི་ཆེ། དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་སོགས་བསྒྲིམ་པོ་ལྷུང་
བ་བརྩ་པོ་ལ་བསྒྲིག་པ་ལྷ་དགོས་པ་ལས་དགོ་འདུན་ནམ་དགོ་འདུན་དེས་བསྒྲིམ་པོའི་མཇུང་
བཤེས་ལྷ་བྱ་ཡིས་ངག་འཇམ་པོས་བཞམ་བསྒྲིམ་བྱས་པ་དེ་དང་། དེ་རྗེས་གསོལ་བ་དང་། དེ་
རྗེས་བརྗོད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སྟེ་བརྗོད་པ་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་སྒྲིམ་པོ་རེ་རེ་སྟེ་བཞི་
དང་། བརྗོད་པ་གསུམ་པ་པལ་ཆེར་རྗོགས་པ་ན་སྒྲིམ་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་བརྗོད་པ་གསུམ་
པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་གཅིག་སྟེ་བསྒྲིམ་པོ་ཕྱིར་སྒྲིམ་ལྷ་དང་། བརྗོད་པ་གསུམ་པ་རྗོགས་
པ་ན་དངོས་གཞི་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་དུག་བསྦྱེད་པར་ནམ་འབྱེད་ལས། བརྗོད་པ་གསུམ་
པ་བརྗོད་པ་ན་མ་རྗོགས་པར་གཞི་དེ་གཏོང་ན་དེ་ལྷ་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་མི་གཏོང་ན་ཉེས་པ་
སྒྲིམ་པོར་འགྱུར་རོ། ། རྗོགས་པར་བརྗོད་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
དངས་ནས་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་ལྷུང་བ་དུག་སྦྱེད་པ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་
དང་མདོ་བེན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྷ་འབྱུང་ཡང་། རིན་འབྲེང་ལས། དེ་ནི་འགྲེལ་པ་འདིར་མ་དངས་
ཤིང་དེའི་དོན་ཡང་མ་གྲོལ་ལ། མ་ནམ་དུ་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་མ་རྗོགས་པ་ལ་ལྷུང་མེད་དུ་

གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར། བརྗོད་པ་གསུམ་པ་བྱས་པ་ན་མི་གཏོང་ན་དངོས་གཞིའི་དྲུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་འབྲུང་གི་དེའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་བས་ཡི་གེ་ལྷག་པའམ། ཡང་ན་སྔར་གྱི་སློམ་པོའི་རྒྱུན་ལ་དགོངས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་**ཡིག་ཆར།** **བརྗོད་པ་གསུམ་པར་དངོས་གཞི་ལས་སློམ་པོ་བྱུར་བ་**འབྲུང་བར་རྒྱུ་བམ་ལྷ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་**བསྐྱོད་ཀྱི་ལྷང་བའི་གངས་ལྷར་གསུངས་**སོ། ། བོད་དུ་འཇུག་པའི་མ་རྣམ་དང་། མེ་ཏོག་འབྲེང་རྒྱུད་དང་། འདུལ་བ་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཀར་**བཞུགས་བསྐྱོའི་མཐར་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་**ལོ། །

བསྐྱོད་ཀྱི་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དྲུས་ལ་རྒྱུ་ལས། དངོས་པོ་འདི་ལྷ་བྱ་ཐོང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་ཆོག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ནི་འདིར་དངོས་གཞིའི་དྲུས་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་བྱས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་དངོས་གཞིའི་དྲུས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་ཆོག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ན་འབྲུང་བར་གསུངས་པ། རྩ་བར། ཆོག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། རྣམ་འབྲེད་ཁྱད་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་མཆོ་རྒྱལ་ལྟར་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། བམ་ལྷ་ལས། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་མཐུག་སྐྱད་དང་མཐས་པ་རྫོགས་པའི་མཐར་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཤད་པ་ལྟར་མཐུག་སྐྱད་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འབྲུང་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་གསུམ་ལས། རང་ལྷགས་སྔ་མ་ལྟར་འཐད་དེ། རིན་འབྲེང་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་དེའི་བསྐྱོད་པའི་མཐའ་ལ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ན་དབྱེན་ལ་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་གཏོང་ན་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བ་རྫོགས་པར་འབྲུང་བལོ། ། ཞེས་དང་། མདོ་བྱིན་ལས། བརྗོད་པ་གསུམ་གྱི་སྐམ་གཉིས་དང་། བརྗོད་པ་རྫོགས་པ་མི་འགལ་ཏེ། འདིར་རྫོགས་མ་རྫོགས་ནི་ལྷང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སོང་བའི་བརྗོད་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ལ་དགོངས་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པལ་ཆེར་བྱས་པ་ན་བྱས་པལོ། ། ཞེས་རྒྱུ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེན་གྱི་མཆོམས་མེད་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ལ་ཁ་སྐྱོང་དུ་འོས་

པས་དགེ་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཡན་ཆད་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མ་བུར་བའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་
པའི་མཆམས་ནང་དེར་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་གཞན་དུ་འབྱེད་དགོས་ཀྱང་བསྟོག་པ་ལྷ་མི་
དགོས་ལ། **དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་སྦྱེད་པར་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པས་འབྱེད་མི་དགོས་པར་བསྟེན་**
རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསེར་ལྷན་ཆད་དང་ལྷན་པའི་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྱོད་གིས་དགེ་འདུན་
ལས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞམ་བསྟོན་དང་གསེལ་བཞེད་ལས་
ཀྱིས་བསྟོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལས་མཐར་ལྷུང་བ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུ་བ་ལས།
དགེ་སྤྱོད་ལ་དེ་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དང་དགེ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་
ལྷག་མར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་སྒྲིམ་ལས། ལྷས་སྦྱིན་དང་སྤྱོད་མཛོད་ཤེས་
ལྷ་ལྷན་དུ། ། སྦྱེས་འཁོར་སྟོན་པས་བྱེ་བའི་རྣམ་སྦྱིན་ལོ། ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དགེ་
འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་བུར་བ་ཡོང་དཀའ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་ལས་གཞན་གྱིས་དགེ་
འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མ་བསྐྱབས་པ་གང་ཞིག་ལྷས་སྦྱིན་དེའི་ཆོ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་**འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། དབྱེན་གྱི་ལྷག་**
མའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་ལ་མཆམས་མེད་ཡོད་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་
པའི་ཕྱིག་པ་ནི་མཆམས་མེད་པ་སྟེ། ལྷུང་བ་ནི་སྒྲིམ་པོ་ལོ། ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་མཆམས་མེད་པ་འདི་གཉིས་ནི་སྒྲིམ་པོ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེན་ལྷག་སྦྱེད་
པའི་དུས་ལ་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་དགོས་པར་མཆོ་རྒྱུ་བམ་ལྷ་མཐའ་དཔྱོད་གསུམ་ཀར་
གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས་སངས་རྒྱུ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་
མི་འབྱུང་ཁིང་། ལས་དང་པོ་བ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པས། དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་སྤྱིད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བསྐྱབ་ཆོག་ལྷ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྐྱོད་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་
པོར་གསེལ་ཁིང་དོན་དེའི་ཚུལ་ཤིང་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྟོག་བསྟོན་རྣམ་པ་

ལྷ་བྱས་པའི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་ན་ལྷག་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱིད་ལས།
 སངས་རྒྱུ་འདས་རྗེས་སུ་ཡང་སྟོན་པའི་བཅས་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བཅས་
 པ་དང་། དེ་དག་གོལ་དུ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་གཉིས་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
 དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་གི་དེ་གསུམ་དང་། བམ་ལྷ་ལས། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཐུ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོ་ན་ཉེས་པ་སྟོམ་པོའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་སུ་
 དེ་ལྷར་བྱས་ན་སྟོམ་པོ་ཙམ་ལས་མཆམས་མེད་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་
 གོ། ། འདི་དག་ལ་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས།

སྤང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱེ་ཆན།

སྤང་སྤང་བྱེད་མོང་བ་སྤང་གང་ལས་བདུམ་པ།

ཕྱི་གསུམ་པ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་ཕྱེ་ཆན་ལ། དངོས་པོ་སྤང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་སྤང་དང་།
བཤགས་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བྱེད་མོང་གི་ཡན་
ལག་དང་། སོ་སོའི་ནམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་སྤང་སྤང་ལ་ནི་བྱེད་མོང་གི་མདོ་བཅུ་བདུན་ཡོད་
དེ། ལྷ་བ་ལས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཚ་བར། ལས་ལ་ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའི་ལོ། ། ཞེས་དང་། རང་
བཞིན་ལས་ཉམས་ན་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་དང་། དེའི་སྤང་དུ་བྱིས་བཙོས་དང་འབྲེལ་
བའི་མདོ་གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། ཚ་བར། རྒྱུད་བ་ཉིད་ཀྱི་དུམ་བུ་དེ་ནི་མི་འཇུག་རོ། ། ཞེས་དང་
དགེ་འདུན་ཀྱི་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། འདི་ལ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོའོ། ། ཞེས་པ་གསུམ་མོ། ། ཀོ་
ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཚ་བར། སྤང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་རང་གི་ཉིད་
དོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ན་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
མདོ་ཆོན་བཅུ་ནམ་འབྱེད་ལས་བསྐྱུས་པར་མཆོ་རྒྱུ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར་ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་
གཞི་ལས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཡང་ནམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་པར་བྱས་སོ། ། དེས་ན་ནམ་འབྱེད་ལས་
བསྐྱུས་པ་བཅུ་གཉིས། བྲན་ཆོགས་ལས་བསྐྱུས་པ་བཅུ་བཞི་བེར་དགོས་ཏེ། མདོར་བསྐྱུས་སྦྱོར་
བའི་མདོ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིས། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཚ་བར་སྤང་བ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་མདོ་ལྷ་
བྱུང་ལ། ཞེས་པ་མ་དག་པས་ལས་ལ་ནི་ཞེས་བེར་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་
ལྷ་བ་ཁོ་ན་ལས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས།

དུས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་མོང་བ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་དེ་ལ་ཡང་དུས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་མོང་བ་དང་། བདག་
པོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་མོང་བ་དང་། ཤན་དང་། ཕྱིར་བཅོས་དང་། སྤང་བ་དང་སོགས་མ་དང་
འབྲེལ་བའི་བྱ་མོང་བ་དང་ལ། དང་སོ་ནི་ཆ་བར། ཉན་མཆན་གྱི་དང་སོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་མ་
མ་ཡིན་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་སོགས་མདོ་དང་པོ་བཞི་བྱུང་། དེ་ལ་དུས་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་བ་
བརྩ་བུ་སྟེ། གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་འཆང་སྤང་གཉིས་དང་། ལྷ་འཛོག་དང་བསོག་འཛོག་གི་སྤང་
བ་གཉིས་དང་། རས་ཆེན་བཞག་འབྱིས་དང་དབྱར་རྟེན་བཞོད་འབྱིས་གཉིས་དང་། ཆོས་གོས་
གྱི་ཞག་གཅིག་གི་འབྲལ་སྤང་དང་དགོན་པ་པའི་འབྲལ་སྤང་གཉིས་དང་། གནས་ངན་ལེན་པ་
འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ལྷུང་ལྷུག་ཉལ་གྱི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དང་། དམག་ནང་ན་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། སྤང་བཅས་སུ་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དང་། སྤང་བ་རྩིས་ཕྱོགས་གྱི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྷུང་
བྱེད་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་དང་སྤང་བསྟན་བཅོ་ལཱོ། སྤང་བ་རྩིས་ཕྱོགས་དུས་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་བར་གསུངས་པ་
དེའི་ནང་ཆོན་ནམ་བྱེད་བྱ་དགེ་སྤོང་གནས་བྱུང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་ངས་ཤར་གྱི་བར་ཉལ་བའི་
ལྷུང་བྱེད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་རས་ཆེན་བཅའ་སྤང་དབྱར་
རྟེན་བཞོད་སྤང་གཉིས་དང་། དགེ་སྤོང་མའི་འཆབ་པམ་དང་མའི་རེག་ལྷུང་སྟེ་བཞི་སོགས་ཡོད་
ལ། ཕྱི་མ་རེག་ལྷུང་ངམ་ལོངས་སྟོད་ཅིང་གནས་པ་བཏང་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དགེ་སྤོང་མ་གཉིས་
ཁྲི་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་ལུས་རྩིན་རེག་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཉལ་པཱོ། ། དེ་ཡང་དུས་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་
བ་བརྩ་དགུར་བྱས་པ་སྟོ་གོས་ལེགས་བཟང་གིས་བཤད་ཚུལ་གཞིར་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་
རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་བཞི་ཁོ་ནར་མ་ངས་ཏེ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། མཆན་མོའི་འབྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཁ་ཅིག་ལ་ལུང་ལས་སྐྱེད་ངས་ཤར་བ་ན། ཞེས་གསུངས་ལ། གནོད་འཇུག་སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་མདོར་བསྟན་སྤྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱིར་དབྱར་
དགག་གསོ་གསུམ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་བྱས་དང་། གནས་མེད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་སོགས་དུས་འབྲེལ་གྱི་
ལྷུང་བ་མང་ཡང་བརྩ་དགུ་སོ་དེ་ལས་ལྷ་འཛོག་དང་། རས་ཆེན་བཞག་འབྱིས་དང་། འཆང་བ་

གཉིས་དང་། སྒྲན་གསེག་འདྲིལ་དང་དགོན་པ་བའི་འབྲལ་སྤང་དང་། ལུབ་ལྷག་ཉལ་ནམས་རིམ་
བཞིན་ཞག་སྒྲུལ་ཅུ་དང་། བཙུ་ལྷ་དང་། བཅུ་དང་། བདུན་དང་། རྩལ་དང་། གསུམ་གྱི་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་། བདུན་པོ་འདི་དང་སྤུས་གཉིས་ལས་གཞན་བཅུ་ལ་ཞག་གཅིག་གི་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ལ། དེའི་སྤུས་གྱི་སྤུན་
བཅུ་པོ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་མིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་ལྟ་བུའི་ཞག་
ཐ་མའི་ཉིན་མཚན་གྱི་དང་པོ་མིན་པའམ་མཐའི་སྐད་ཅིག་སྐྱེ་རངས་འཆར་བའི་དུས་དེ་མཐར་
ཐུག་སྐྱེ་བའམ་འབྲལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། ཐ་མ་མ་ཡིན་པ་སྤུན་ཆོད་སྤུས་མ་ནམས་མཐར་ཐུག་
གི་ཡན་ལག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བཤད་དེ། བམ་ལྷ་ལས། མདོར་ན་སྐྱེ་རངས་དང་པོ་ཤར་
ནས་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་རངས་དང་པོ་མ་ཤར་པའི་མདུན་གྱི་སྤུན་ནམས་ལ་ཞག་ཏུ་མི་བཅི་
བས་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་
དག་ལ་ཐ་མ་ལུབ་ལྷག་མ་གཏོགས་པ་རྩལ་དང་གོས་འབྲལ་བགོད་འཕྱིས་ཏེ་བརྒྱད་ལ་སྦྱོར་ལྷུང་
མེད་པར་ཡང་མདོ་འདིས་གསུངས་པ་འྲིམ་འདི་དགོངས་པའོ། ། འོ་ན་རིན་འབྲིང་ལས། དེ་ཡང་ཞག་
བཅུའི་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་ཆུབས་པ་སོགས་བྱ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་
ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས། འཆང་བ་དང་འབྲལ་པའི་སྤང་པའི་ལྷུང་བྱེད་གྱི་
སྦྱོར་བ་བརྒྱུས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་མ་སྤུག་པར་དུ་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས།
འཆང་པའི་སྤང་བ་ལ་ནི་ཞག་བཅུར་སྤུགས་མ་བཟུང་ན་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། རང་དགར་འདྲིལ་པ་སྦྱོར་བ་ལྟོད་པ་བསྐྱེད་བྱེད་ཉེས་
པ་ལ་དགོངས་སོ། ། ཞེས་དང་། སྦྱོང་བ་དེ་ནམས་ལ་སྦྱོར་ལྷུང་མི་སྦྱེད་པ་ནི་ལྷུང་བ་ནམ་བཞག་
གི་སྦྱོར་ལྷུང་གི་བཅས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཚ་
བའི་དོན། ཆོས་གཅིག་ལ་གོས་རྙེད་ན་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་མཚན་གྱི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེའི་
སྐྱེ་རངས་འཆར་ཁའི་དུས་ལ་བྱས་ནས་དེ་དུས་རྙེད་ཀྱང་སྐྱེ་རངས་ཤར་བ་ན་ཞག་གཅིག་སོང་
བྱིན་པར་བཅི་བ་ཡིན་ལ། མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྤུན་ཆོད་སྤུས་མ་ནམས་
ལ་རྙེད་པ་ངས་བཟུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ན་ཡང་རུང་སྟེ།

འྲིཤ་ལས། ཉིན་མཚན་དང་པོའི་མཐར་ཐུར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཉིན་མཚན་ཞེས་
 བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་བས་སྤང་བ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཡི། གང་དག་སྐད་
 ཅིག་མ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་སྤང་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཡན་ལག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྩ་བའི་དོན་བཅས་ལྟར་འཆང་གཉིས་འདྲིག་གཉིས་དགོན་འབྲལ་ལྟའི་ལྟངས་
 བསྐྱེད་པའི་ཐ་མའི་ཞག་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་ལ། རང་འབྲེལ་དང་། འྲིཤ་ཐོག་མའི་ཞག་ལ་
 སྐྱར་ནས་དངོས་སུ་སྤར་གྱི་ལྟ་པོ་དེ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ།
 རིན་འབྲེང་ལས། སྤར་གྱི་ལྟ་དང་། འབྲལ་སྤང་སྟེ་དུག་ལ་མདོ་འདི་སྐྱར་རུང་ལ། དུས་འབྲེལ་གྱི་
 ལྟངས་བ་གཞན་ལ་མི་སྐྱར་བར་གསུངས་ཀྱང་། མཚོ་འྲིག་དང་མཐའ་དཔྱིད་དང་སྟོན་ཆོག་སོགས་
 ལྟར་ལྟངས་བ་བཅུ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་དགོས་པ་སྤར་ལྟར་རོ། ། དམག་ནང་ཉལ་ལ་ཞག་
 གཉིས་གྱི་མཐར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་པལ་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། ། དགེ་སྟོང་
 པའི་རྣམ་འབྱེད་གྱི་སྐབས་ན་ཞག་འདས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟངས་བ་བཅོ་ལྔ་གསུངས་པ་
 ལས་འཆང་གཉིས་འབྲལ་གཉིས་འདྲིག་གཉིས་འཆབ་པ་རུབ་ལྟག་སྤང་བ་སྟེ་ལ་གཉིས་དང་བྱད་
 མེད་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟངས་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་རང་གི་ཞག་བྱངས་འདས་པའི་སྐྱེ་རངས་
 གྱི་དུས་སུ་ལྟངས་བ་དངོས་འབྱུང་བར་རེ་རེ་ནས་གསུངས་པས། རང་རང་གི་མཚན་མོའི་མཐའི་
 སྐད་ཅིག་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་རྩ་བ་འདིར་ཉིན་མཚན་
 གྱི་ཞེས་སོགས་ཆོག་གཅིག་པོ་འདིར་བསྟུས་བས་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་
 ལ། འཕྱིས་གཉིས་དམག་ནང་གནས་སྤང་བཅས་ཉལ་བཞི་ལ་མདོར་བསྟུས་སྐྱར་བས་གཉིས་
 ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་གནས་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་པའི་སྟོན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་
 འདིས་ནི་**དུས་འབྲེལ་གཞན་པ་**རུབ་ལྟག་བྱད་མེད་སྤང་བཅས་སྤང་བ་བསྟེ་ལ་**ཉལ་བ་ལྟ་**
དང་། དམག་ནང་གནས། འཆབ་པ་བདུན་གྱི་སྐྱོན་མོང་གི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་
 གནས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟངས་བ་བདུན་པོ་ལ་ནི་སྐྱེ་རངས་ཤར་བ་ན་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་
 མ་ཟད་མཚན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་སྤར་ལྟ་ལྟར་སྦྱོར་ལྟངས་ལ་སྟོན་པར་འཐད་པ་ཉིད་
 དོ། ། དམག་ནང་གནས་ལ་ཉིན་མོ་ནས་སྦྱོར་ལྟངས་ཡོད་ལ་གཞན་ལ་མཚན་སྐྱོན་དང་པོ་ནས་ལྟངས་

བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཁིང་། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་ལས་འཆབ་པ་ཅུབ་ལྷག་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་
ཉལ་བ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྐྱུ་རེངས་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
འདིར་ཆིག་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ཤིང་གཞན་བཞི་ལ་མདོར་བསྐྱུས་སྒྱུར་པས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་
ཅན་ནོ། ། **ཅུབ་ལྷག་གོང་དུ་** རྒྱུ་ལས་ཞག་དང་པོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་སྐབས་**སྒྱུར་ལྷང་མེད་པའི་**
གངས་ལ་བགང་ཡང་ཉལ་བ་ལྗེའི་གངས་གཅིག་ཡིན་པའི་**ཕྱིར་ན་སྒྱུར་ལྷང་ཅན་འདིར་བགང་**
བ་གཙོ་སྟེ། དེ་གནད་ལ་ཆད་བཟུང་གི་**ལྷང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །** མདོ་དང་པོར་ཉིན་མཆན་གྱི་
དང་པོ་ཞེས་པའི་ཉིན་མཆན་གྱི་དང་པོ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དང་པོ་ནི་སྐྱུ་རེངས་དང་པོ་དེའོ། ། ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་ལས་འཆང་འབྲལ་སོགས་ལ་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ན་ཞེས་གསུངས་གྱི་
དང་པོ་ཤར་ན་ཞེས་མ་གསུངས་ཀྱང་སྒྲོ་གཏན་གྱི་སྐབས་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་སྐྱུ་རེངས་ཐ་མ་
ཡིན་པར་དགོངས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དུ་མཆན་འགྲོའི་ལྷང་བྱེད་ཁོ་ན་དམིགས་གྱི་བསལ་
བའི་གནད་གྱིས་གཞན་རྣམས་ལ་སྐྱུ་རེངས་དང་པོ་དེའོ་ཞེས་མདོར་བསྐྱུས་སྒྱུར་བས་མདོར་
བསྐྱུས་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། ཆོས་གངས་ངེས་པ་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་**ལས་ལ་**
ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོ། ། **ཞེས་**པ་ནི་ཁྱབ་ལས། དག་སྟོང་དག་གིས་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་ན་
བདག་གིས་གསོ་སྟོང་མ་བྱས་སོ་སྟུང་དུ་བྲན་པ་སྤར་རྟེན་པར་གྱུར་ན། དེ་དག་དེའི་ཆོ་ན་གསོ་
སྟོང་བཅུད་ན་གསོ་སྟོང་བཅུས་པ་ཞེས་བཅུའམ། ཉེ་བར་འཁོར་དག་སྟོང་དེ་དག་གི་གསོ་སྟོང་
བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་ན་བྲན་པར་གྱུར་
ན་དག་སྟོང་དག་གིས་ངེ་ལྟར་དགག་དབྱེ་བཅུ། ཆིག་གསུམ་པས་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དགག་
དབྱེ་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱིས་དུས་ལས་ཡོལ་ན་ཞག་གངས་
ངེས་པ་ཅན་དེའི་ཕྱི་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་གོང་ཙམ་དུ་འང་**གསོ་སྟོང་དགག་དབྱེ་**བྱར་རུང་བར་
ལྷང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དབྱར་གྱི་སྒྱུར་ཆིག་སོགས་ལ་མདོར་བསྐྱུས་སྒྱུར་བའོ། ། འོ་ན་
མདོ་འདི་ཆིག་ཆོགས་བསྐྱུངས་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གསོ་སྟོང་དགག་དབྱེ་གཉིས་
ལ་ཆིག་ཆོགས་བསྐྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། ཆིག་ཆོགས་བསྐྱུངས་བའི་དགོས་པ་ཅན་ལ་
གཞི་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་ཆིག་ཆོགས་བསྐྱུངས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བདག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་བ།

གཉིས་པ་བདག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མདོ་བཞིའི་དང་པོ་སྤང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་རང་གི་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་འཆང་འབྲལ་འཛོག་སོགས་ཀྱི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་རང་དབང་ཞིང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དེ་ལ་རང་གིར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་དེ་ལ་གཞན་གྱིར་འདུ་ཤེས་པ་གསུམ་གང་ལའང་ལྟར་བ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་གིས་དགེ་སློང་ལ་ཆོས་གོས་དག་བསྐྱར་ཞིང་། འདི་ནས་བཏང་བ་དེར་མ་བྱིན་པ་དག་ལ་ཡང་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་པ་བསྐྱར་བྱ་ལ་འཆང་པའི་སྤང་བར་མི་འགྱུར་པ་ནི་རང་དབང་བའི་འདུ་ཤེས་མེད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་བསྟན་ལ། སྐྱར་བྱེད་ལ་འཆང་བའི་སྤང་བར་མི་འགྱུར་པ་ནི་རང་གི་མ་ཡིན་པས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་བསྟན་སོ། ། ཞུ་བར་འཁྱུར་འདུག་དང་། བལ་ཆེལ་འདུག་དང་། འཐག་འདུག་དང་། རས་ཆེན་གྱི་སྤང་བ་དང་། བརྟན་བྱུང་དང་ལྔ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རང་གཞན་ཐུན་མོང་དུ་དབང་བ་ཡིན་ན་ལྟར་བ་ན་སྤང་དུ་གསུངས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་ལྟར་བ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་འབའ་ཞིག་གི་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་བསྟན་གིང་། བདག་འབྲེལ་གཞན་རྣམས་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའམ། རང་ཁོ་ནས་ཡིན་པ་ཅི་རིགས་པར་མདོར་བསྟུན་སྐྱར་བས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། བདག་འབྲེལ་གྱི་སྤང་ལྟར་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་གསུམ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱོས་པ་ཉིད་ན་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་རང་གི་ཡིན་ཀྱང་བྱིས་པའམ་རབ་བྱུང་གཞན་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བསྐྱོས་ན་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཆང་གཉིས་འཛོག་གཉིས་ཏེ་བཞིའི་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་བཏང་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་གིང་། བདག་འབྲེལ་གཞན་ལ་མདོར་བསྟུན་སྐྱར་བའི་མདོ་གཅིག་དང་། རབ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་རབ་བྱུང་བ་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བཟུང་བ་ལ་ལྟར་བ་མེད་

པར་བསྟན་པའི་མདོ་གཅིག་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ཏུ་བསྐལ་
བར་བྱེད་ན་ལྷུང་བ་མེད་དེ། ཞེས་ལྷུང་བ་བཟུང་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་གོས་འཆང་བ་སོགས་
བདག་འབྲེལ་གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྟུར་བས་མདོར་བསྡུས་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་
ནོ། ། ཆོས་གོས་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་བརྟག་ནའོ། ། ཞེས་མཁོ་བ་དང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
སློབ་པའི་རྣམ་བརྟག་གི་ཆོ་ག་བྱས་ན་སྤང་ལྷུང་མི་འབྱུང་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་མདོ་གཅིག་གོ།
དེ་ནི་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཆང་གཉིས་སྟེ་འདྲིལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །
ཞེས་རེ་རེ་ལ་གསུངས་པ་འདིར་བསྡུས་པས་ཆོག་ཆོགས་བསྡུངས་པ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། །
རྣམ་བརྟག་གི་ཆོ་ག་ནི་ཆོས་གོས་སོགས་མཁོ་བ་དང་ལྷག་པོར་བྱིན་གྱིས་བསྟོན་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་
པས་གཞན་ལ་བསྟོན་པ་དང་མི་འདྲ་འོ། ། འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པ་འདིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཆང་གཉིས་སྟེ་འདྲིལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་བརྟག་བྱས་ན་
ཤན་ཡང་མི་འབྱུང་བར་རེ་རེ་ནས་གསུངས་པ་བསྡུས་པས་ཆོག་བསྡུངས་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་
ནོ། ། རང་བཞིན་ལས་ཉམས་ན་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་པ་འདིས་ཁྱུ་བ་ལས། དགེ་སློང་གིས་ཆོས་གོས་
རྟེན་ནས་དགྲུང་ལྷ་ལགས་ནས་སེམས་རྣམ་པར་འཁྱུགས་པར་གྱུར་ན་དེའི་དགྲུང་སྤང་མ་བཅུ་
པོ་གང་ཚུན་ཆད་ནས་བགྲང་བར་བཞི། ཉེ་བར་འཁོར་རང་གི་སེམས་ཕྱིར་རྟེན་པ་ནས་སོ། ། ཞེས་
ཞག་ལྷ་མ་ལྷ་པོའི་རྟེན་གྱིས་འཆང་སྤང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་སྦྱེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཤན་མི་
འབྱུང་བར་མདོར་བསྡུས་སྟུར་ལ་སྟེ་འདྲིལ་སོགས་ཀྱི་དངོས་དང་ཤན་གཉིས་ཀར་མདོར་བསྡུས་
སྟུར་པས་དེ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། །

ཤན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱན་མང་བ།

གསུམ་པ་ཤན་དང་འབྲེལ་བའི་མདོ་དང་པོ། དེ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུར་གཞན་ལ་
ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་སློང་གིས་ཆོས་གཅིག་ལ་
ཆོས་གོས་རྟེན་ལ་ཆོས་གཉིས་ལ་ཆོས་གོས་གཞན་ཞིག་རྟེན་ནས་གཉིས་ག་མ་བསྟོན་པར་

བཞག་ན་ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཆེ་བྱི་མ་ལ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བར་
གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷུང་བཟེད་འཆང་སྤང་དང་། ལྷ་འཛོག་དང་གསོག་འཛོག་
སྟེ་བཞི་ལ་ཞག་ཤན་འབྱུང་བར་རེ་རེ་ནས་གསུངས་པ་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། དགེ་
སྤྱོད་མའི་ཆོས་གོས་ལྷ་བ་བྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་མི་སྟོབ་པ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྤྱར་བས་གཉིས་
ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། **ལྷུང་བའི་གཞི་ཆོས་གོས་སྤར་རྟེན་བྱིན་གྱིས་མ་བཟུངས་པ་ལྟ་**
བྱ་ཞག་ཤན་རྟེན་དེ་ཡོད་ན་བྱིས་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞག་ཤན་རྟེན་ལས་
གཞན་ཞག་ཤན་བརྟེན་བྱ་ལ་ཞག་ཤན་དང་དེའི་ལྷུང་བ་**འབྱུང་ཡང་།** མདོ་གཉིས་པ་ཞག་
བདུན་པ་ལ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་ལའོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་རང་འབྲེལ་དུ་བྲངས་པའི་རྣམ་
འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཆོས་གཅིག་ལ་མར་རྟེན་ལ། ཆོས་གཉིས་ལ་མར་གཞན་
ཞིག་རྟེན་པར་གྱུར་ན་སྤར་མ་གོས་བཟུང་བར་བྱ་ཞིང་། བྱི་མ་གོས་བཏང་བར་བྱ་བ་འཕ་རྣམ་
པར་བརྟག་པར་བྱ་བའམ་གཞན་ལ་སྤྱིན་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་ཞག་བརྟེན་པའི་སྐྱ་
རེངས་ཤར་ན་སྤང་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲུ་མར་གྱིས་ནི་འབྲུ་མར་ལའོ། ། སྤང་
ཅིས་ནི་སྤང་ཅི་ལའོ། ། རྟགས་ཀྱིས་ནི་རྟགས་ལའོ། ། ཞེས་པ་དེ་འདིར་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་
ཤིང་། བྱ་རམ་དང་། ཞག་དང་། ལྷའི་བདུད་ཅི་སོགས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྤྱར་བས་གཉིས་ཀའི་
དགོས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། **དམིགས་བསལ་དུ་ཞག་བདུན་པའི་སྟོན་ཤན་**ནི་བཅས་རིགས་མཐུན་
པར་མ་ཟད་བརྟེན་བྱ་རྟེན་པར་སྟོན་རིགས་མཐུན་པ། དཔེར་ན་མར་གྱིས་མར་
དང་། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་པར་གསུངས་སོ། ། **རྟེན་བྱེད་དེ་ཡིས་རང་གི་བརྟེན་**
བྱ་ལ་ཉེས་པ་ཞུགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤུགས་དེ་ཤན་གྱི་དོན་ནམ་མཁོན་ཉིད་ཡིན་ལ།
ཤན་དང་། ཤུགས་དང་། རྟེན་ཞུགས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
སོ། ། འདིར་ཤན་ལ་དབྱེ་ན། **གོས་**གྱི་ཤན་དང་། **ལྷུང་བཟེད་**གྱི་ཤན་དང་། **སྟོན་**གྱི་ཤན་དང་།
ལྷུང་ཤན་དང་བཞི་ཡོད། ། **དང་པོར་ཞག་བཅུ་པ་དང་ལྷ་འཛོག་གི་ཤན་དག་གོ།** ལྷ་པ་བསྡུས་
ན་ལྷུང་བའི་གཞི་རྟེན་ཤན་དང་། སྤང་བའི་རྟེན་ལྷུང་ཤན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་འོ། ། གཙོ་བོར་
རྟེན་སྤར་མའམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གོས་པར་བྱས་པའི་ལྷུང་བའི་གཞིའི་རྟེན་དེ། རྟེན་ཤན་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཅེས་རྩལ་ཤུན་རྩལ་སྲ་གསུངས་པ་རྩལ་ཤུན་གྱི་གཞིའི་རྩལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
སྦྱར་རྩལ་ཤུན་ལ་རྟེན་བྱེད་དེས་བརྟེན་བྱ་ལ་ཞག་མ་ཚང་ཡང་ལྷུང་བ་འབྱུང་བྱུང་བྱུང་བའི་
ཆ་ལྟ་བུ་འདྲིལ་དགོས་ལ། དེ་དང་ཞག་ཤུན་དུས་ཤུན་གསུམ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྟེན་བྱེད་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བརྟེན་བྱ་ལ་ཞག་ཚང་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར། **ཞག་བཅུ་པ་ཡིས་**
དེ་འབྲའི་ཞག་བཅུ་པའི་གོས་ལ་དང་། སྒྲ་འདྲིལ་གི་དེ་འབྲའི་སྒྲ་འདྲིལ་གི་གོས་ལ་ཤུན་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུ་བཅས་པ་རིགས་མཐུན་པ་དགོས་ལ། ལྷུང་བ་དེ་ཡོད་ན་ཡོ་བྱད་ཅམ་བདག་གིར་བྱས་
པ་ལ་སྤང་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང་**སྒྲ་འདྲིལ་**ལྟ་བུའི་སྤང་
ལྷུང་དང་ཤུན་ལྷུང་འབྱུང་བའི་གཞིའི་གོས་ཡང་གཞན་ལ་སྤང་དགོས་པར་མ་ཟད་བྱིས་རྟེན་
གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་ཡང་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལ་
སྤང་བའི་ཤུན་ལྷུང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། **སྤང་ཤུན་དང་ལྷུང་བ་ཤུན་**སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་**མི་**
འབྲའོ། དེར་མ་ཟད་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཤུན་ལྷུང་འབྱུང་ཡང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤང་ལྷུང་དེ་
བཤགས་ཆེ་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་སྤང་མི་དགོས་ལ། ལྷུང་བའི་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་**ཆོགས་སམ་**
དགེ་འདུན་གྱི་ཡིན་ན་ཡང་མི་སྤང་དོ་སྟེ་སྤང་མི་དགོས་པའི་བྱིར། **མཆོ་རྒྱལ་**ལས། དགེ་འདུན་
གྱི་ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ནི་འབྲལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་གྱི་འབྲལ་བའི་སྤང་ལྷུང་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་**ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་**པར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་བ་དང་རྩ་ཆེར་འགྲེལ་དང་
འདུལ་བསྐྱོངས་སོགས་ལས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཆད་ལས་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་
སོ། ། མདོ་འདིས་འཁྲུར་འཁྲུག་དང་། ལེན་པ་དང་སྤོང་པ་གསུམ་ལས་གཞན་བདུན་དང་། བཅུ་
ཆན་ཐ་མའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཉེ་དགུ་ལ་རྣམ་འབྱེད་ལས་རེ་རེ་ནས་གསུངས་པ་བསྐྱོངས་ཤིང་།
ལྷུར་འཁྲུག་སོགས་གཞན་ལ་མདོར་བསྐྱོངས་སྦྱར་བས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། བྱིས་རྟེན་
ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་ཁྱུ་གང་ངམ་དེ་རེ་བ་མེད་ན་ཡང་སྤང་མི་དགོས་ལ། སྤིད་དུ་ཁྱུ་གང་ལོངས་ལ་
ཞེད་དུ་ཁྱུ་གང་མེད་ཀྱང་དེ་འབྲའི་གོས་ལ་ཆོས་གོས་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ནི་འཆགས་ན་གོས་དེ་
ཡིས་འབྲལ་སྤང་མི་བསྐྱེད་དམ་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་པོ་ལས། ཆོས་གོས་ཐ་ཆད་ལས་ཆུང་བ་
དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱའི་བྱིན་རྒྱལས་ཅན་རྣམས་དང་བྲལ་ན་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་

གསུངས་ཀྱང་། མདོ་བྱིན་ལས། དེ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་གང་རུང་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་
 དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་གང་རུང་གི་བྱིན་རྒྱབས་གནས་པ་དགོས་ཀྱི་སྤར་ལྟར་མི་དགོས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལུགས་ལ་སྦྱེད་པར་འདོད་དགོས་སོ། ། ཁ་ཅིག་ཞག་ཤན་རྩལ་ཤན་ལས་
 ཟུར་དུ་འབྲེན་ཡང་དེ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པ་སྤར་ལྟར་རོ། ། གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་དང་སྦྱོན་གྱི་
 ཤན་གསུམ་ལ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཏེ། དེག་བྱེད་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པས་
 བདེག་བྱ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བྱུང་པར་ཅན་མིན་པ་སྟེ། བདེག་བྱ་དེག་
 བྱེད་གཉིས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མེད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེག་བྱེད་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པས་
 བདེག་བྱ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་
 ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར། བྱི་མར་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཤན་འབྲེས་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་གོས་གཉིས་རྟེན་པས་གཅིག་ཤོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 བས་གཅིག་ཤོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་ན་ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ཆོ་
 བྱི་མར་རང་སྟོབས་སྤུ་མར་ཤན་སྟོབས་གྱིས་སྤར་ལྷུང་བསྦྱེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། ། གཉིས་
 པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་གོས་གཅིག་རྟེན་ཆོས་ལྟར་འང་དེ་མཚུངས་རྟེན་དེ་ཆོས་དུག་ལ་གོས་སྤུ་
 མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་གོས་བྱི་མ་ནི་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་གཞག་ན་སྤུ་མ་ནས་བཟང་
 བའི་ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ཆོ་ཆོས་གོས་བྱི་མ་ལ་གོས་སྤུ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་མ་
 བྱས་གོང་གི་ཞག་བཞིའི་ཤན་དང་། བྱི་མའི་ཞག་དུག་གི་རང་སྟོབས་བསྟོམས་པས་སྤར་ལྷུང་
 འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་ཞག་རེ་རེ་འང་ཉེས་པ་ཡོད་དམ་ཅིའི་བྱིར་ན། ཞག་བཅུ་མ་
 ལོན་པར་དུག་ཅུ་ནས་སྤར་ལྷུང་འབྱུང་ན་ཞག་རེ་རེ་ལ་འང་ཉེས་པ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་ན་
 དཔུང་ཅས་པ་རིན་འབྲེང་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་འདུན་སོགས་མེད་ན་སྤར་ལྟར་ཉེས་པ་ཡོད་
 ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་འདུན་སོགས་ཡོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ན་གནང་ལ་
 ཆོད་བབྱུང་གི་ལྷུང་བ་མིན་པར་འཇུག་བའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་འདོག་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ། གསོག་
 འདོག་ལ་ཞག་བདུན། རས་ཆེན་ཞག་འབྲིས་ལ་ཞག་བཙོ་སྤུ། གོས་ལྷུང་འཆང་བ་གཉིས་ལ་
 ཞག་བཅུ་རེ། དགོན་འབྲལ་ལ་ཞག་དུག་ ལུབ་ལྟག་ལ་ཞག་གསུམ་དང་དུས་འབྲེལ་གཞན་

པལ་ཆེར་ལ་ཞག་གཅིག་གི་མཆན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་གམ་སྐྱ་རེངས་འཆར་ཁའི་དུས་འདིར་
བཅས་པའི་ཞག་སོ་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་གསར་དུ་མཐོང་བ་ན་སྐྱ་འདོག་སོགས་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་ཞག་སོ་གཅིག་དང་བདུན་སོགས་འདས་ནས། སོ་
གཉིས་དང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ངོ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞག་བཅུ་གཅིག་འདས་ན་འཆང་
པའི་སྤང་བའོ། ། ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཞག་བདུན་ན་འབྲལ་བའི་སྤང་བའོ། ། ཞེས་དང་།
སྐྱ་རེངས་བརྒྱད་པ་ཤར་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེས་མཆོན་
ཅུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ན་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འབྲེད་ལས། ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་
སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། ། ཞེས་དང་། ཉི་མ་སུམ་ཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་ལྷུང་བྱེད་དོ། །
ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་ནི་འབྲལ་བའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
སོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ཞག་བཅུ་གཅིག་འདས་ན་ཞེས་པ་དེ་སྤང་ལྷུང་ནག་འབྲམས་སུ་
འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། མདོ་རྩའི་དོན་ཞག་བདུན་ཀྱི་ངོ་མཐོང་བ་ན་དགོན་འབྲལ་འབྱུང་
བའི་དོན་ཡིན་པ་རྒྱུ་འདི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་རེངས་བརྒྱད་པ་ཤར་ནའོ་ཞེས་པ་
སྐྱ་རེངས་བརྒྱད་པ་ཤར་པའི་དོན་མིན་གྱི་ཞག་བརྒྱད་བའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མ་རྣམ་ལས། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆུང་གི་འཇུག་ལས། བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ནའོ། ། ཞེས་པ་དེ་འཇུག་
ལེགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། **མཆན་མོ་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་དེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་མ་ཐག་པའི་**
སྐད་ཅིག་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་ལས། ཉིན་མཆན་གཉིས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་
ཉིན་མཆན་གསུམ་པའི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར་ན། ཞེས་དང་། ཉིན་མཆན་གྱི་མཐར་ནི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་པ་རྫོགས་པར་འཇུག་ཏེ། འདིར་གཞུང་ནི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཤར་ན་པམ་པར་འཇུག་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཆབ་པམ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར་ཉིན་
མཆན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱ་རེངས་ཤར་
ན་འཆབ་པ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་འཇུག་རོ། ། ཞེས་དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་

ལས། མཚན་མོའི་མཐར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲས་ཏེ། སྐྱ་རེངས་ཤར་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ལས། ཉིན་མོའི་དུས་དང་པོ་ནི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
དེའི་མདུན་རོལ་ནི་མཚན་མོའི་མཐའ་ཡིན་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། ཉིན་མཚན་
ཀྱི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱི་ལུང་
དོན། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། ། ཞེས་པ་ལྟར་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
སྐབས་འདིའི་མཚན་མཐའ་ཞེས་པའི་མཐའི་དོན་མཇུག་གི་ཆ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འདྲ་ཞེས་
མཚོ་རྒྱལ་ལས་བཀག་གོ།

རང་ལུགས་ལ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་དུས་**བཅས་པའི་**དབང་དུ་བྱས་པའི་**ཉིན་དུས་ཡིན་**
ཡང་སྤྱིར་ནི་མིན་པ་མཐའ་དཔྱོད་ལྟར་རོ། དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཤན་འབྲེལ་ཚུལ་
དང་ཤན་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་སྤང་ཤན་རྟེན་ཚུལ་སོགས་གོས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཁོ་ནས་ཤེས་སྟེ། སྤྲན་
ཤན་ལ་**ཞག་བདུན་**པའི་དེ་དང་**ནད་ལས་**ལྟར་པའི་**འཚོ་བཅང་གི་དེ་**དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་
པའི་ཤན་གསུམ་ལས་ཞག་བདུན་པ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས། དང་པོ་ཆོས་གཅིག་
ལ་བྱ་རམ་གཉིས་མཉམ་དུ་རྟེན་པའི་གཅིག་བྱིན་གྱིས་ལྷབས་གཅིག་ཤོས་ལ་བྱིན་ལེན་དང་
བྱིན་ལྷབས་གང་ཡང་མེད་པར་རང་དོན་དུ་བའི་ཕྱིར་བཞག་ན་ཞག་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་
ཤར་ཆོ་སྤྲ་མ་ལ་རང་སྟོབས་དང་བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྤྲན་དུས་
མཉམ་པ་ལ་ཤན་འབྱུང་ཚུལ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་གོས་ཀྱི་རུང་མཐུན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཆོས་གཅིག་ལ་མར་རྟེན་པ་བྱིན་གྱིས་བལྟམས། ཆོ་གཉིས་ལ་མར་རྟེན་པ་བྱིན་གྱིས་
མ་བལྟམས་པར་སྤར་ལྟར་བཞག་ན་ཞག་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཆོ་སྤྲ་མར་རང་སྟོབས་དང་
བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། དགེ་སློང་གིས་ཆོས་
ལ་མར་རྟེན་ལ་དེས་ཆོས་ལ་གཞན་ཞིག་རྟེན་པར་ལྟར་ན། དེས་སྤར་མཐོས་བཟའ་བར་བྱ་ཞིང་
བྱི་མཐོས་བཟའ་བར་བྱ་བ་འཕ་རུང་བར་བྱ་བ་འཕ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། ། གཏོང་བར་མི་
བྱེད་དམ་རུང་བར་མི་བྱེད་དམ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ན་ཞག་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་
ན་སྤངས་པའི་ལྟར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པ་འདིས་མཚོ་རྒྱལ་སོགས་ལས་སྤྲན་གྱི་ཤན་བརྟེན་བྱ་རྟེན་

བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཞིགས་སོ། ། བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་མར་རྟེན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ཆོས་གཉིས་ལ་མར་རྟེན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ཏེ་བཞག་ན་ཞག་བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་རིངས་ཤར་ཆེ་སྤྱི་མར་རང་སྟོབས་བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་གྱིས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ལས། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱལ་པ་དེ་ཞག་བདུན་འདས་པར་འཆང་དུ་བྱིན་ཀྱང་ཉིས་པ་མེད་དེ། རུང་བའི་བྱིར་གསེར་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་གཉིས་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། དེ་ནི་ཤན་དང་མ་འབྲེལ་བར་བྱིན་ལེན་དང་བྱིན་རྒྱལ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བྱ་རམ་ཞག་བདུན་པ་དེ་ཡང་རུང་བ་གསུམ་གང་རུང་བྱས་པ་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་འཆང་ཡང་ཉིས་པ་མི་འོང་བ་རུང་བ་བྱས་པའི་གསེར་བཞིན་ཡིན་པར་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དུས་སྐབས་རུང་བ་དང་། སྤྱན་རྟོན་དུ་རུང་བ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་པ་རྣམས་གྱིས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཁྱུར་བ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། ། འདིར་ནི་ཞག་བདུན་པ་སྟོས་པ་དཔེ་ཅམ་དུ་རིགས་རཔ་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ཞག་བདུན་པ་སྟོས་པ་ནི་དཔེ་ཅམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པས་སྤྲན་བྱི་མ་གསུམ་ལ་རང་སྟོབས་ཤན་སྟོབས་གཉིས་ཀ་དང་། དུས་རུང་གིས་རང་སྟོབས་གྱིས་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ན། གནམ་རྩེ་ལྗང་མ་ལས། གཞིའི་ཡན་ལག་ནས། རང་རམ་རང་དང་འབྲེལ་བས་བྱིན་ལེན་དང་བྱིན་བརྒྱལ་གང་རུང་བྱས་པའོ། ། ཞེས་དང་། མཐར་ཐུག་བྱིན་རྒྱལ་མེད་པའི་སྤྲན་བཞི་པོ་སྤྱོད་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་གྲུང་ཆོགས་འདས་པ་དང་། བྱི་རྩོ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་སྤྱན་རྟོན་འདས་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་ཅན་རང་གི་དུས་འདས་པའོ་ཞེས་པའི་ལྷུང་སྤྱི་མའི་དོན་ཤན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བྱི་མ་བྱིན་རྒྱལ་དང་ཤན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་བ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་བྱིར་ན་འཆོ་བཅང་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་དང་པོ་དུས་མཉམ་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་ཨ་རུ་ར་གཉིས་རྟེན་པའི་གཅིག་ནད་འཆོ་བཅང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་གཅིག་བྱིན་ལེན་དང་བྱིན་བརྒྱལ་མེད་པར་བཞག་ན་ནད་སོས་པའི་ཞག་གི་སྐྱེ་རིངས་དུས་

བསྐྱབས་པ་ལ་རང་སྟོབས་དང་། མ་བསྐྱབས་པ་ལ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། མི་
མཉམ་པ་ཆོས་གཅིག་ལ་ཨ་རུ་ར་རྟེད་པ་ནད་འཛོལ་བཅང་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། ཆོས་གསུམ་
ལ་ཨ་རུ་ར་རྟེད་པ་བྱིན་སྐྱབས་དང་བྱིན་ལེན་མེད་པར་བཟུང་བཞག་ན་སྤྲ་མར་རང་སྟོབས་
བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། བྱད་པར་ཅན་མིན་པ། ནད་ཐ་དད་པའི་བྱིར་
ཨ་རུ་ར་གཉིས་ཉིན་སོ་སོར་རྟེད་པ་རྟེད་པའི་ཉིན་སོ་སོར་རིམ་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་
ནད་བྱི་མ་མ་སོས་ཀྱང་སྤྲ་མ་སོས་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ཆོས་སྤྲ་མར་རང་སྟོབས་བྱི་མར་ཤན་གྱིས་
ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་དགོས་པ་གསུང་རྒྱུ་འཁྲུལ་མེད་དོ། དེའི་བྱིར་ན་
འཛོལ་བཅང་ཞག་བདུན་པ་འདི་**དང་**པལ་ཆེར་**འདེེ།** འདི་ལ་སྤར་ལྷར་སྐྱར་དགོས་ཀྱི་ནད་
གཉིས་ཀྱི་བྱིར་སྤྲན་རིགས་མཐུན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མེད་དེ་བྱད་པར་
ཅན་མིན་པ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་ཤན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆོས་གསུངས་སོ། །

ཐུན་ཆོད་ཀྱི་སྤན་ལ་ནི། སྐྱུ་རུ་རའི་ཁྲ་བ་རྟེད་པ་སྤྲ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། བྱི་བྱི་སྐྱུ་
རུ་རའི་ཁྲ་བ་རྟེད་པ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བཟུང་བཞག་ན་མཆན་མོའི་ཐུན་དང་པོ་འདས་
ཆོས་སྤྲ་མར་རང་སྟོབས་བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་གསོག་འདོག་གི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཤན་ནི་
བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། ཐུན་ཆོད་ཀྱི་ཤན་ལ་**བྱད་པར་ཅན་མིན་པ་མེད་དེ།** ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་
བ་ནི་**ཉིན་གཅིག་ཁོ་ནར་**བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་**བྱིར་དང་།** དེ་ལྷར་ན་གཉིས་ཀར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་མཉམ་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། **སྤན་ཤན་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་བྱ་**
རྟེན་བྱེད་གཉིས་གང་ལའང་བྱིན་སྐྱབས་མེད་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར། བྱིར་རྟེན་བྱེད་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པས་བརྟེན་བྱ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་ཁྱལས་པའི་ཤན་དེ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པས་**མ་བསྐྱབས་པ་ལ་འཇུག་**པའམ། ཁྱལས་པའི་ཤན་དེ་གཉིས་**རིམ་བཞིན་**ཤན་བྱད་པར་ཅན་
མ་ཡིན་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མའི་བརྟེན་བྱ་རྟེན་བྱེད་གཉིས་ལ་བྱིན་སྐྱབས་ཡོད་
མེད་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། བྱི་མའི་དེ་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་རིམ་
བཞིན་སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་**ནོ། །** **མཚོ་རྒྱུག་**ལས་དེ་ལས་གོ་**ལྷོག་**སྟེ་སྤྲ་མ་བྱིན་སྐྱབས་ཅན་ལ་
ཁྱལས་པའི་ཤན་དེ་བྱད་པར་ཅན་དང་། བྱི་མ་བྱིན་སྐྱབས་མེད་པ་ལ་ཁྱལས་པའི་ཤན་དེ་བྱད་

པར་ཅན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཚོ་རྒྱུ་གི་འཛོག་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཕྱིན་རྒྱལ་ས་
དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་གི་བརྟེན་བྱའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཉེས་པ་གོས་པར་བྱས་པའི་ཞག་ཤན་དེ་ཞག་
ཤན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
གོས་ལྷུང་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སྤར་ལྟར་དགོས་པ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་གོང་
འོག་ཀུན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོ་རྒྱུ་ལས་སྤན་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ཤན་མེད་པར་
གསུངས་པ་རང་ལུགས་མིན་པ་སྤར་ལྟར་ལ་ཆེ་ངེ་སྤྱིད་འཚོ་བཅང་ལ་ཤན་མེད་དེ། ཆེ་འཕོས་
ན་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བདག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤན་མོང་བ་ནི། ཚ་བར། སྤང་བ་ལ་
ནི་ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་རྒྱག་གམ་བཞི་བྱང་། **བདག་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི།** **མཚོ་**
རྒྱུ་ལས། གོས་ཞག་བརྩ་**འཆང་སྤང་དང་།** **ཟླ་འཛོག་དང་།** **འཕྱར་འཇུག་དང་།** **སྤང་ལྷུང་གི་**
བརྩ་ཚན་བར་བ་སྤྱིན་བལ་གྱི་སྤང་བ་དང་། **བལ་ནག་འབའ་ཞིག་གི་དེ།** **ཆ་གཉིས་བསྐྱེས་**
པའི་དེ། **ལོ་རྒྱག་སྤན་གྱི་དེ།** **མཐོ་གང་གི་དེ།** **བལ་ཁྱར་བའི་དེ།** **བལ་ཆེལ་འཇུག་གི་དེ།** **གསེར་**
དཔུལ་ལ་རེག་པའི་དེ། **མདོན་ཚན་ཅན་གྱི་དེ།** **ཉོ་ཆོང་གི་སྤང་ལྷུང་དེ་བརྩ་ཚན་བར་བ་དང་།**
ལྷུང་བཟེད་འཆང་པ་དང་། **འཐག་འཇུག་གི་དེ་དང་།** **རས་ཆེན་བཞག་འཕྱིས་དང་།** **བརྟན་**
བྱུང་བའོད་འཕྱིས་དང་། **མཐའ་གསོག་འཛོག་གི་སྤང་བ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།** **ཞེས་**
པའི་སྒྲིམ་ལྟར་གསུངས་ལ། **ལ་ཅིག་གཞན་གྱི་** **དངོས་པོ་དེ་སྤང་མི་** **དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲལ་**
སྤང་གི་གཞིའི་གོས་ལ་ཡང་རང་གི་ **ཡིན་པ་དགོས་ཏེ།** **ལུང་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས།**
དགེ་འདུན་གྱི་ཆོས་གོས་གང་ཟག་གིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འབྲལ་བར་བྱེད་ན་ཆོས་གོས་
འབྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། **ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བཤགས་པར་བྱའོ། །** **ཞེས་དང་།** **བམ་ལྷ་ལས།** **རིས་**
སྤྱི་མ་བཅང་པ་རང་གིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་བྲལ་ན་འབྲལ་བའི་སྤང་བར་ནི་མི་བྱ་ལ།
ལྷུང་བྱེད་དུ་ནི་འགྱུར་རོ། ། **ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལོ། །**

དེ་ནི་གཞིའི་རྣམས་སྤང་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤང་ལྷུང་མིན་པའི་དོན་མིན་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་ངོ་ཚད་ལྡན་ཞིང་སྟེ་སྟོད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་

ཏན་ཅན་གྱི་སྤང་ལྷུང་དང་། དགེ་སློང་མའི་སྒྲིམ་པ་བཅིང་གྲོལ་གྱི་སྤང་ལྷུང་མེད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་གཞིའི་དངོས་པོ་སྤང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞིའི་ཡན་ལག་རང་ཉིད་དབང་
 བར་ཡིད་ཆེས་པ་སྟེ། སྤང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་རང་གི་ཉིད་དོ། ། ཅས་སོ། ། **དེ་**
ཡི་སེལ་བ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་སྟེ་གཞན་ཁོ་ནའི་རྩལ་ཡིན་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཡིན་པར་ཤེས་
 པ་དང་། **རང་**ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འཁྲལ་བ་དང་། གཞན་ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་
 ལ་རང་གི་ཡིན་པར་**ནོར་བའོ།** ། དེའི་དང་བོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་དང་།
 ལྷུང་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གཅིག་དང་། ཅ་སྤྲད་དུ་འགྱུར་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གཞན་གྱི་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་ཤེས་ན་ཅིར་འགྱུར་ནི། གོས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་
 གཞན་ཁོ་ནའི་ཡིན་ན་འཆང་གཉིས་དང་། སྒྲ་འཛོག་དང་། བཞག་འཕྱིས་བགོད་འཕྱིས་གཉིས་
 ཏེ་ལྟ་ལ་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་མེད་ལས་གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ཡུན་རིང་བོར་བཅངས་ཀྱང་
 ལྷུང་བ་མེད་དེ། ཞེས་**དང་།** རྩམ་འབྲེད་ལས། གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུའི་ནང་རོལ་དུ་
 གཞན་ལ་བཏང་བར་བྱ། གོས་དེ་སྒྲ་བའི་ནང་རོལ་དུ་གཞན་ལ་གཏང་པར་བྱ། ཞེས་སོ། ། རས་
 ཆེན་ནི་སྤང་བ་ལ་གཏང་ན་ལྷུང་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བགོད་འཕྱིས་ལ་དགག་བྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **རིན་ཆེན་རིག་ལ་འབའ་ཞིག་**པའི་ལྷུང་བ་གཞན་ལོངས་པ་གཞིར་
 གཏོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་ཅ་ལས། རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་མ་ཡིན་པ་དང་། དེར་སྒྲོས་པ་ལ་རིག་
 གམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ན་སྤྲད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འཁྲུང་འཁྲུག་སོགས་ལྷག་མ་
བཅུ་གཉིས་ལ་ལྷུང་བ་**རང་རང་གི་ན་སྤྲད་**དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་མེད་ལས། གཞན་དབང་པའི་ཆོས་
 གོས་འཁྲུང་ཚོལ་ན་ཅིར་འགྱུར། ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་**དོ།** ། གལ་ཏེ་བཅུ་
 གཉིས་ལ་ན་སྤྲད་ཡིན་ན་བམ་ལཱའི་མཐོ་གང་གི་སྐབས་ལས་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ལོངས་
 སྟོང་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་མེད་ལ་དགོངས་
 ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། དགེ་སློང་གཞན་གྱི་སྤྲོ་བ་གསོག་འཛོག་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་དང་། བསྟེན་
 པར་མ་རྫོགས་པའི་སྤྲོ་བ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པས་གསོག་འཛོག་བྱས་ན་ཉེས་མེད་ཡིན་ནོ། ། གོས་

ལྷུང་འཆང་བ་གཉིས་དང་། ལྷ་འཛོག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་བཞི་ལ་རང་གཞན་ཐུན་མོང་
དུ་དབང་བ་ལ་སྤང་ལྷུང་དང་། གཞན་འཁྱུར་འཇུག་སོགས་ལྷ་ལ་ན་སྤང་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། དེ་ནམས་ལས་གཞན་པའི་བདག་འབྲེལ་ནམས་ལ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པར་གསུངས་
སོ། ། གཉིས་པ་རང་གི་ཡིན་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འབྲུལ་ན། གོས་ལྷུང་འཆང་བ་གཉིས་
དང་ལྷ་འཛོག་འཕྱིས་གཉིས་ཏེ་ལྷ་ལྷུང་བ་མེད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་ལ་ཡོངས་པ་གཞིར་
གཏོགས་ཀྱི་ན་སྤང་བསྐྱེད་དོ། ། འཁྱུར་འཇུག་སོགས་བཅུ་གཉིས་སྡེ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ན་སྤང་
དུ་བཞེད་དེ། ན་སྤང་གི་ཀུན་སྒྲོང་བྲངས་པའི་ཕྱིར། ན་སྤང་གྱུང་རྫོགས་པར་མི་བསྐྱེད་དེ། ན་
སྤང་གི་དོན་དང་འདུ་ཤེས་སྤང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་གཞན་ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་ལ་རང་
གི་རྫས་སུ་འབྲུལ་ན་བདག་འབྲེལ་གྱི་ལྷུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་ན་སྤང་དོ། ། རིགས་ལྡོག་
མི་ལྡོག་དང་ཤན་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་སྐྱུར་པའི་སྐུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་རིགས་ལོག་ཅིང་ཤན་ཡང་
འབྱུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་མེད་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཞིག་གི་ཆོས་གཅིག་ལ་ནི་འཁོར་གསུམ་
མི་ཁེབ་ཅིང་ཁྱ་གང་ཡོངས་པ་ཁ་སྒྲོང་གི་རི་བ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་ཞིག་
རྟེན་པ་བཞག ཆོས་བརྒྱུད་ཆོས་གོས་ཡོངས་རྫོགས་རྟེན་ན་དེའི་ཁ་སྒྲོང་གི་རི་བ་ཆད་པས་
སྡེ་མའི་ལྷ་འཛོག་གི་རིགས་ལོག་ནས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་གོས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱུར་ཏེ་ཞག་
བཅུ་གཅིག་འདས་ཆོ་སྡེ་མར་རང་སྟོབས་དང་། དེ་ཡི་ལྷུང་བ་འབྱུང་རུང་གི་ཤན་གྱིས་ཆོས་
གོས་ཕྱི་མར་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རིགས་ལོག་ལ་ཤན་མི་འབྱུང་བ་ལྷ་འཛོག་
གི་གོས་སྡེ་རྟེན་པའི་ཕྱི་རྟོ་ཆོས་གོས་རྟེན་པས་ཁ་སྒྲོང་གི་རི་བ་ཆད་ན་ལྷ་འཛོག་གི་རིགས་
ལོག་ལ། དེ་ནས་ཆོས་གོས་གཞན་རྟེན་པ་མེད་པར་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་སྐུ་རིངས་ཤར་ཆོ་སྡེ་
ཕྱི་གཉིས་ཀས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རྟེན་པའི་ཕྱིས་གཞན་མ་རྟེན་པར་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་
པར་འཆང་ན་རིགས་མི་ལྡོག་ཅིང་ཤན་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཁ་སྒྲོང་གི་རི་
བ་ཆད་ནས་རིགས་ལྡོག་པ་སྤྱིད་དོ། ། བཞི་པ་རིགས་མི་ལྡོག་ལ་ཤན་འབྱུང་བ་ནི། ཁྱ་གང་གི་ཆད་
ཡོངས་པ་ཁ་སྒྲོང་གི་རི་བཅས་ཀྱིས་ཁ་གསོག་གི་ལྷ་འཛོག་གི་གོས་ཞིག་རྟེན། དེ་རྫས་ཆོས་གཉིས་

ནས་སྐུམ་ཅུང་སྡོན་དུ་ཁ་སྐོང་བྱའི་ཁ་གསོག་གི་གོས་གཞན་ཞིག་རྟེན་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་
ན་ལྷ་བ་གཅིག་འདས་ཆེ་བྱི་མར་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྟུང་འབྱུང་ངོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཕྱིར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱན་མོང་བ།

བཞི་པ་ཕྱིར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱན་མོང་བའི་མདོ་ནི། ཅུང་བ་ཉིད་ཀྱི་དུམ་བུ་
དེ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོགས་མདོ་གསུམ་བུང་། ལྷ་གང་བས་ཅུང་བའི་དུམ་བུ་དེ་ནི་སྤང་
དགོས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོ། །
ཟས་ཁམ་དུ་མ་ལོངས་པ་དང་། སྟོད་སྤྱད་པོར་བུ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་འགྱུར་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་ཀྱང་སྤང་མི་དགོས་སོ། ། བཞོད་རིས་སུ་མ་བཅད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་
སྤང་མི་དགོས། དངོས་པོ་དེ་ཆོག་གམ་སྟོར་རམ་བཅོངས་སམ་བརྟེས་པ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་
དེ་ལ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་པའི་གཙུག་པོའོ།

ལྷ་པ་སྤང་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱན་མོང་བ་ནི། ། དེ་གསུམ་ནི་སྤྱ་བརྒྱུང་
བཤིང་བ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ། ། ཞེས་སོ། ། **སྤྱ་བརྒྱུང་བཤིང་བ་ལ་འཆང་བ་དང་སོགས་སྤྱས་འབྲེལ་བ་**
དང་འཛིག་པའི་སྤང་བ་གསུམ་གསར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་ཀྱན་བཤིང་
ངོ་སྟེ་ཀྱན་བཤིང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གོས་གསུམ་**རེ་རེ་བ་ཡང་གདིང་རུང་བའི་**
ཕྱིར་ན་གང་མ་བཤིང་བ་དེ་ལ་འབྲེལ་སྤང་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། **དམིགས་བསལ་སྤྱ་བརྒྱུང་**
སྤང་བའི་དགེ་སྟོང་དེར་བཤིང་བའི་སྤྱ་བརྒྱུང་གིས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་སྤང་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་ཡོད་
དགོས་སོ། ། བྱིན་འཕྲོག་ལ་པམ་པ་མེད་པ་སྟེ་མི་འབྱུང་བ་ནི་རང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཐར་
ཐུག་ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པ་དགོས་པས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་པ་ལས། **རང་གི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་འཕྲོག་**
པའོ། ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་པམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ལ་**ལོ་ཞེས་**
མ་རངས་པ་བྱས་པ་ནི་བྱིན་འཕྲོག་ལ་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་དགོས་ཏེ། **གཞན་གྱིས་བྱིན་**

པ་འཕྲོག་པའང་ཡོད་པར་རྒྱུར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱིས་བྱིན་པའང་འཕྲོག་ན་
ལྟ་ཆེས་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་བྱིར་ཆོག་གིས་ཀྱང་འཕྲོག་ན་ཞེས་དང་། བམ་
ལྷ་ལས། གཞན་གྱིས་བྱིན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཐོབ་སློ་མི་དགོས་ཏེ།
གནམ་ཅིང་སྤིང་མ་ལས། མཐར་ཐུག་ལུས་ལས་འཕྲལ་བའམ། ལུས་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཕྲོག་
ན་གནས་ནས་སྤགས་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་བྱིན་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། ། རང་གི་
གོས་བྱིན་འཕྲོག་ལ་རྒྱ་སེམས་མེད་པས་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་རྒྱུ་ལས་སོ། །

སྤང་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱན་མོང་བ།

ཕྱི་ཤེས་བཞིན་རྩན་སྤྲི་སྐབས་སུ་ནམ་འབྲེད་ལས། རྩན་དུ་སྤྲི་བ་ནི་ལྷ་སྟེ། སམ་པར་གྱུར་
པའི་རྩན་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དང་། སྟོམ་པོ་དང་། ཉེས་བྱས་དང་ལྷུང་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རྩན་
དང་ལྷོ། ། ཞེས་པའི་སམ་ལྷག་གི་དེ་གཉིས་བཤད་བྱིན་ཅིང་། སྐབས་འདིར་བྱི་མ་གསུམ་བཤད་
པའི་དང་པོ་ནི། ཆོས་ལ་**ཆོས་མིན་**པར་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་**སྟོན་པ་**གཉིས་
དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་**ཕྱོགས་**སུ་གཏོགས་པའི་**སྟོམ་པོའི་རྩན་**དང་། **སམ་ལྷག་**དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་
བྱས་ཀྱི་རྩན་དང་། ཆོད་མས་**འབྲས་ཆན་འགེབ་པ་**སོགས་ཉེས་བྱས་སོ། །

ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བ།

ཤེས་བཞིན་རྩན་གྱི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སམ་ལྷག་གི་སྤེར་གཏོགས་དང་། སྤེ་ལྷའི་ཉེས་བྱས་
ལས་གཞན་དང་། བཤེས་ངོར་འབྱ་བ་ཟས་ཅུང་ལྷག་མའི་སྐྱུར། ཉེས་འཛོག་ད་གདོད་དུག་ལས་
གཞན་པའི་རྩན་ཞེས་པ་ལྟར་བཟུང་ངོ་། ། ལྷུང་བ་**ན་སྤྲད་ཀྱིས་སྐྱར་**བ་བཏབ་པ་ལ་**སྟོན་ནས་སྤྲི་**
བའི་**ལྷུང་**བ་**བསྐྱེད་**པ་ཡོད་ན་**ལྷུང་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱར་**བ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་

ཟེར་ན། སྒྲིན་ནས་སྤྲུལ་འདོད་ཀྱིས་པམ་ལྷག་གི་སྐྱུར་ན་ལྷག་མ་དང་ལྷུང་བྱེད་བསྐྱེད་ལ། སྒྲིན་སྤྲུལ་འདོད་ཀྱིས་སྤྲེ་ཚན་བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྐྱུར་ན་ལྷུང་བྱེད་དང་། སྐྱུར་འདོད་ཙམ་གྱིས་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས་འགལ་བ་མེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས། བྱིས་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྒྲིན་པའི་སྐྱབས་སྒྲིན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་ལ་ཆོག་ལྷའམ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་ན། ཆོག་ལྷ་ཡིས་བསྐྱེད་དམ་ཞེ་ན། །སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོག་ལྷ་ཙམ་གསུངས་བ་མདོར་བསྒྲན་ལྷ་བྱ་མེད་པ་དང་། དྲུག་གསུངས་པ་དེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཕུང་པོ་ནི་ལྷ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལོ། ། ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ན། མདོར་བསྒྲན་རྒྱུས་བཤད་དེ་ལས་དོན་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར་ན་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཆོག་ལྷ་ལོ། ། མདོར་བསྒྲན་རྒྱུས་བཤད་དེ་ལས་བྱུར་དུ་བཟང་ན་དྲུག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་རུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། བཤེས་ངོར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་འདི་གོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་གཞི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་དགོས་པས་མཚན་མཐུན་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་དང་རྩན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཟེར་ན་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ལ། བཤེས་ངོར་བྱེད་ཅེས་སྐྱུར་བ་དང་བྱས་ཞེས་སྐྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ལ། འདི་ནི་བཤེས་ངོར་བྱེད་པ་མིན་པས་མི་འགལ་ལོ། ། ལྷུང་བྱེད་བརྒྱུ་པ་འདིར་ནི་ཆོག་འདི་འདྲ་བཏོན་པས་ཅི་བྱེད་ཅེས་འདུལ་བའི་ཆོག་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ཡིན་ལ། གོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཁྱུ་བ་ལས། དགེ་སློང་གིས་བསྐྱབ་པ་སྦྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཆའ་ན་ཅིར་འགྱུར། ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གི་རྒྱུ་དུ་གོ་བར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

འདུལ་བར་གཏོགས་པའི་མདོན་པས་ལྷུང་བྱེད་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མདོན་པས་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པས་མདོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་བསྐྱེད་ལ། འོག་གི་ཁྱད་གསོད་ད་གཞི་དེ་ལྷུང་བ་ནི། འདི་འདྲ་བཀག་ཡོད་པ་ད་གཞི་དེ་ཤེས་ཟེར་བ་ལྷ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་ཁྱད་གསོད་ཡིན་ནོ། ། གསོག་འདོག་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བཞི་འམ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལག་ཉ་དང་། མཚམས་བཙོས་དང་། ཞག་ལོན་དང་། རྩེན་བཙོས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་བཞི་དང་། དེ་བཞི་བྱས་པ་ཟ་བའི་ཉེས་བྱས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་

པོ་ལག་ཉི་ནི། དངོས་པོ་རང་ངམ་རང་དང་ཚོག་གཅིག་པ་ལ་དབང་རུང་ཁིང་། འབྲུ་ཁིང་ལ་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་བརྟན་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ། འབྲུ་ཁིང་ལ་སྐྱེ་བ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཉེས་པའི་སྐྱ་
གོན་དུ་གནས་པ། རུང་ཁིང་ཚད་དང་ལྡན་པ། རྩད་ཟ་བའི་རྒྱན་མེད་པ་སྤར་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་
པ་དང་། བྱིན་ལེན་སྟོབ་པར་མ་འབྲེལ་བ། སྤུན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཉེས་མ་
འབྲུལ་ཁིང་། རང་ངམ་རང་དང་ཚོག་གཅིག་པས་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་འདོད་ལས་གཞན་
པའི་བསམ་པས་རེག་པ་ན་ལག་ཉི་དེའོ། ། དེ་འདྲའི་ཟས་ལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་འདོད་
ཀྱིས་རེག་ན་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚམས་བཅོས་ནི། རང་ངམ་རང་འདྲ་བ་དབང་བའི་ཟས་རུང་བ་ཚད་ལྡན་
ཀྱི་རྗེན་པ་རང་ངམ་རང་འདྲའི་དགེ་སྲོང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེད་མིན་ཁིང་། དེ་འདྲའི་དགེ་
སྲོང་ལ་དབང་པའི་རུང་ཁང་མིན་པར་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྗེན་སྐྱས་
བཅོས་ཀྱང་མཚམས་བཅོས་འབྱུང་ཁིང་། མཚམས་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཐོས་ན་ཐོས་པའི་དགེ་སྲོང་
ལ་ཉེས་བྱས་བ་སྦྱེད་དོ། ། ས་བོན་འཛོམས་པའི་ལྷུང་བྱེད་མཚམས་བཅོས་དེ་དང་མི་འདྲ་བ་ཤེས་
སྟེ། གསུམ་པ་ནི། རང་ངམ་རང་འདྲ་བའི་ཟས་སམ་འབྲུ་དང་འབྲས་བུ་ཟས་ཀྱི་ཉི་བའི་སྐྱ་གོན་
དུ་བྱས་ཏེ་གནས་པ་རུང་བ་ཚད་དང་ལྡན་པ་དེ་རང་ངམ་རང་དབང་བའི་རུང་ཁང་ལས་གཞན་
པའི་གནས་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པར་རྩད་ཟ་བའི་རྒྱན་མེད་པར་རང་ངམ་རང་འདྲས་ཟ་ཆེད་
མིན་པར་བཞག་སྟེ་ཞག་ལོན་ན་ཞག་ལོན་བསྦྱེད་དོ། ། ཞག་ལོན་པའི་ས་བོན་ཕྱི་རོལ་དུ་བཏབ་
པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་བྱ་སོགས་ཞག་ལོན་མིན་ཁིང་། ཞག་ལོན་པའི་བ་ལང་ཕྱི་རོལ་དུ་བཞོས་པའི་
འོ་མ་དང་། ཞག་ལོན་པའི་འོ་མའི་ཞོ་ཞག་ལོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་མར་ཞག་ལོན་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བྱ་སྐྱེས་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་སྤར་མ་དང་སྤུན་རིགས་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རང་ངམ་རང་འདྲར་དབང་པའི་ཟས་སམ་ཉེ་བའི་སྐྱ་གོན་དུ་གནས་ཤིང་
རུང་བ་ཚད་ལྡན་ཀྱི་འབྲུ་དང་ཤ་བཅོས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དང་། དེ་དག་ཐོས་ན་རང་ངམ་རང་འདྲའི་
དགེ་སྲོང་ལ་ཉེས་བྱས་བསྦྱེད་པ་མཚམས་བཅོས་དང་འདྲའོ། ། ལྷག་མ་སྟོམ་བསྐྱས་པལ་ཆེར་རྩ་
བར་གསལ་བས་མང་དོགས་ནས་མ་སྟོམ།

ཉེས་བྱས་སོ་གསུམ་བཤད་པ།

ཕྱི་ཚུ་བར། གང་ན་གནས་མེད་པ་དེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 དང་དེ་མིན་ཀྱང་སྐབས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷ་ཚན་ལྷ་དང་
 བཞི་ཚན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཚན་དང་པོ་ནི། གནས་ཀྱི་སྐྱ་མ་བསྟེན་པ་དང་གསོ་སྦྱང་
 འདོམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་ན་གསོ་སྦྱང་ལ་བསྟན་ན་སྐབ་རྗེས་དགག་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་
 བྱས་གཅིག་དང་། གནས་མེད་པར་གནས་དེར་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་སྐབ་རྗེས་སྐབ་པ་དང་འགལ་
 བའི་གནས་མེད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང་། གནས་ཀྱི་སྐྱ་མའི་རྩང་དུ་རང་པར་ལ་འགྲོར་ཡོད་
 བཞིན་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་སྐྱ་མ་བཅའ་དུ་ཡོད་པ་ལས། མི་འཆོལ་ན་སྐབ་རྗེས་སྐབ་པ་དང་འགལ་
 བའི་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང་ཉེས་བྱས་གསུམ་མོ། ། གནས་དང་གསོ་སྦྱང་འདོམ་པ་ལ་ཚྱོགས་ཆོ་
 རང་གི་གནས་གསོ་སྦྱང་ཡོད་པ་དེར་གནས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཚུར་ལ་འབོད་དུ་ཡོད་བཞིན་མི་འབོད་
 ན་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང་། དེའི་ཆོ་སྐྱ་མ་ཚུར་ལ་མི་འབོད་པར་གནས་ཀྱི་སྐྱ་མའི་རྩང་དུ་ཕྱིན་
 ཏེ་གནས་ཤིང་གསོ་སྦྱང་བྱིན་སྐབས་མ་བྱས་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་གསོ་སྦྱང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་
 བྱས་གཅིག་སྟེ་གནས་དང་གསོ་སྦྱང་འདོམ་པའི་ཉེས་བྱས་ལྷ་ཚ་བ་ལས། གང་ན་གནས་མེད་
 པ་དེར་གསོ་སྦྱང་ལ་བསྟན་པར་མི་བྱ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཏོ། ། ལྷ་ཚན་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པ་ནི། གང་ན་གནས་མེད་པ་དེར་གནས་པར་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པས། གནས་
 དང་འདོམ་ཆོ་དབྱར་ཁས་སྦྱང་བ་སྦྱིར་བཀག་བས་དབྱར་སྟེ་གཉིས་ཀ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་
 སྟེ་ཕྱིའི་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གནས་མེད་འདོམ་པ་ན་གསོ་སྦྱང་ལ་འདོམ་པ་བཞིན་དུ་
 འདོམ་ངེས་པའི་ཆོ་ཉེས་བྱས་གསུམ་དང་། འདོམ་པ་ལ་ཚྱོགས་ན་གཉིས་རེ་སྟེ་དབྱར་སྟེ་ཕྱི་རེ་
 རེ་དང་སྦྱར་བའི་ཉེས་བྱས་ལྷ་ལྷའོ། ། ལྷ་ཚན་བཞི་པ་ནི། གནས་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་སྟེ་མ་རྗེས་
 སུ་བསྐྱང་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསོ་སྦྱང་ལ་འདོམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་མའི་དབྱར་
 ཀྱི་སྐྱ་བ་གཅིག་ཡན་ཏེ་སྐྱ་བ་དང་པོ་བསྐྱང་བ་དང་། གནས་ལ་བརྟེན་པ་འདོམ་ན་འདོམ་ངེས་
 པའི་ཆོ་ཉེས་བྱས་གསུམ་དང་། འདོམ་པར་ཚྱོགས་པའི་ཉེས་བྱས་གཉིས་ཏེ་ཉེས་བྱས་ལྷ་ཡོད་དེ།
 རྒྱུ་ལས། གནས་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་སྟེ་མ་དུ་ཏེ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་ཞིང་། གང་ན་གནས་

ཡོད་པ་དེར་དབྱར་བྱི་མ་གཅིག་ཤོས་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་པར་བྱའོ། ། ཞེས་འདིར་སྡེ་མའི་སྒྲ་
བ་གསུམ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། ལྷ་ཚན་ལྷ་པ་ནི། ཅུ་བར། བྱི་མ་ལ་ཡང་སྒྲ་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་
པའོ། ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དབྱར་བྱི་མའི་སྒྲ་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་སོང་ནས་ནི། སྒྲ་བ་གསུམ་པ་
བསྐྱུང་བ་གནས་ལ་བརྟེན་པ་དང་འདྲོམ་པར་ངེས་པ་དང་། འདྲོམ་པར་སྐྱོགས་ཆེ་སྡེར་བཞིན་
ལྷ་སྟེ། དབྱར་བྱི་མའི་སྒྲ་བ་གཅིག་འདས་ནས་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་སོང་ན་ཕྱིས་སུ་དབྱར་མེད་ཅིང་།
བྱི་མ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་སྒྲ་བ་གཉིས་མ་སོང་ན་དབྱར་གྱི་དོན་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱི་མའི་སྒྲ་
བ་སྡེ་མ་གཉིས་པོ་དེའི་ཆེ་གནས་དང་འདྲོམ་ཀྱང་དབྱར་གཙོ་བོར་བྱའོ། ། ཉེས་བྱས་བཞི་ཚན་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དབྱར་བྱི་མའི་སྒྲ་བ་སྡེ་མ་གཉིས་བསྐྱུང་བ་དང་། གནས་ལ་བརྟེན་པ་
འདྲོམ་ངེས་པའི་ཆེ་ན་གནས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ན་སྐྱབ་རྗེས་དགག་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་
གཅིག་དང་། དེའི་ཆེ་མཚམས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་བྱང་དུ་སོང་ནས་སྐྱེ་རངས་
ཤར་གྱི་བར་བསྐྱེད་ན་སྐྱབ་རྗེས་སྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་བྱས་གཅིག་
དང་། དེ་གཉིས་འདྲོམ་པར་སྐྱོགས་ཆེ་དབྱར་གྱི་གནས་དེར་སྒྲ་མ་འབོད་དུ་ཡོད་བཞིན་མི་
འབོད་ན་ཉེས་བྱས་གཅིག་དང་། དེའི་ཆེ་སྒྲ་མ་འབོད་དུ་ཡོད་བཞིན་མ་བོས་པར་དབྱར་སྐྱུང་
ཞིང་ཐོ་རངས་སྐྱེ་རངས་ཤར་ན་གནས་མེད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་སོ། ། བཞི་ཚན་གཉིས་པ་ནི། དབྱར་སྡེ་
མའི་སྒྲ་བ་གཅིག་ལྷག་པ་སྟེ་སྒྲ་བ་བར་མའི་དབྱར་བསྐྱུང་བ་དང་གནས་ལ་བརྟེན་པ་འདྲོམ་
པའི་ཆེ་ན་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བཞི་སྟེ་སོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤ་སྐྱས་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་
མའི་དབྱར་ཁས་ལེན་དང་གནས་འདྲོམ་ཆེ་དབྱར་བྱི་མ་ངེས་ཅན་དུ་བསྐྱུང་ངོ། ། གཞན་དུ་མ་
བསྐྱུངས་ན་ལོ་དེར་གང་ཟག་དེའི་དབྱར་ཚུལ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབྱར་བྱི་མའི་
སྒྲ་བ་སྡེ་མ་གཉིས་བསྐྱུང་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་སོ་ལོ། དེ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་
ལ་གཞི་དབྱེད་གསུམ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཐད་ཚུལ་གཉིས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཁས་སྒྲུངས་ཟིན་ན་ལོ་དེའི་དབྱར་གཙོ་ཡང་། ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་སྡེར་ནི་གནས་ལ་བརྟེན་
པ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། ། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྱོས་པར་མཁན་པོ་བཞི་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་ཁོ་ནས་སློབ་མ་སྤྱད་པའི་མཁན་པོ་དང་། ཟང་ཟིང་ཁོ་ནས་སྤྱད་པའི་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་

དང་བཅུ་གཅིག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་མ་སྟེང་པའི་མཁན་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟེང་པ་མིན་པའི་
མཁན་པོ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིས་པ་བལྟས་ཏེ་འགྲོ་
བ་དང་། གསུམ་པ་ནམ་འཁོར་བར་དུ་སྟོང་ཅིང་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། བཞི་པ་བསྒྲིལ་ང་མི་
བལྟ་བར་འགྲོ་བར་བྱ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་མཁན་སྟོབ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
སྟོབ་བྱ་ཆོས་དང་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་ཏེ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚུའི་ནང་གི་པར་བཞིན་
དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

༥ སྒྲིབ་པ། སྒྲིབ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱག་གར་གྱི་ནམ་འགྲུར་ཉིད། ། འབྱོར་རྒྱད་དབྱར་གྱི་ཉལ་
འགྲོའི་རྒྱན་ལ་ལྟ། ། དག་གཉེན་འགྲུར་བ་བྱིས་པའི་ཅེད་འཛོའི་ལྷ། ། སྤྱིད་བའི་སྦྱོར་ཆོགས་མི་
ལམ་རེལ་པར་མཚུངས། ། དམ་པ་པལ་ཆེར་ཞི་བའི་བདེ་ལ་གཞོལ། ། ལེགས་བཤད་ཆོགས་ནི་
དབེན་པའི་རྒྱུ་སྤྱུ་བཞིན། ། མཁས་པའི་བྱ་ཆོགས་ནམ་ལངས་རྒྱ་སྐར་དང་། ། ཕན་བདེ་ལྟག་
ཚུ་ཆད་པའི་རྩིང་བྱར་འགྲན། ། གྱེ་དུད་རྒྱལ་བལྟན་ཉི་མ་ཉུབ་རིར་འཕོས། ། བཤད་སྒྲིབ་དམར་
འོད་ཆགས་པའི་ལང་ཆོ་ཉམས། ། སྒྲིགས་མའི་སྦྱོར་པས་སྤང་དོར་སྤང་བ་སྒྲིབ། ། བདེ་སྦྱོར་དུས་
བཞིའི་མཐའ་ལ་མཛའ་བ་བསྟེན། ། འོན་ཏང་ནམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཅ་བ་བརྟན། ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
པའི་ཡལ་གའི་ཕྱོགས་རྫོགས་ཤིང་། ། དོན་གཉིས་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་སྒྲིབ་པ་ཡི། ། མཁས་པ་
ནམས་ནི་ཡོངས་འདུའི་འཁྲིཤིང་བཞིན། ། ཆེས་བཟང་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་དམ་པས་བྱིན། ། ལུང་
རིགས་སྤང་ཆར་འཛོའི་བ་བརྩོན་པའི་མཐུ། ། སྤེབ་ལེགས་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ལྟན་སྦྱོར་ཉིད། ། དཀའ་
གནད་མདུད་རྒྱ་གོལ་བ་སྤྲོ་མའི་བྱིན། ། འདིས་མཚོན་ལེགས་བྱས་ལྷང་ཆེན་མ་ལུས་པ། ། ཡབ་
རྩེའི་དགོངས་བཞེད་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲེས་པས། ། སྒྲིབ་དགའི་ཀུན་དགྱིས་འདག་པའི་དཔལ་བྱིན་
ཏེ། ། སྒྲིབ་ཞེའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་སྒྲིབ་ལྷུར་ཅིག་ ཅེས་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་
མདོར་བསྟུས་པ་ནོར་བུའི་འབྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་འབྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
གཞན་ཕན་སྤང་བའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་གཞི་སྟོང་གི་སྐབས་རྫོགས་སོ། ། ། སམ་མཁྱའི། །
ང་ཡུལ། །

༡༡། ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྟུས་པ་ནོར་བུའི་
འཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་
པན་སྒྲུང་བའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་ཁུ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་བཟུགས་སོ། །

རྒྱ་ལྷའི་འགྲོ་ལ་བཅེ་བས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཅིང་། ། བྱ་དཀའི་སྒྲུབས་ཆེན་སྦྱོང་པའི་ཁྱར་
བཟུང་བས། ། རྒྱ་བཞིའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་སྒྲིན་པ་ཡི། ། སྤུང་དབང་སྒྲུབ་པའི་ཉི་མས་དགེ་
ལེགས་སྦྱེལ། ། རྒྱ་ལྷའི་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་མོར་བྱེད། ། འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་འཁྱུ་བས། ། ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་སྤང་ཅིའི་རྒྱལ་མཚན་ཆ་ལ། རྒྱས་མཛད་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བས་སྦྱོངས། ། མད་བྱང་བསྟན་པའི་བ་གམ་ངོན་མཐོ་བར། ། མཁྱེན་རབ་སྒྲུང་བ་དམ་
པས་ཡོངས་བཟུང་བའི། ། ཟབ་གསལ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ་སྟོང་འབར་བ། ། མཁས་པའི་མཁས་པ་
དེ་ལ་མགོས་བྱག་འཛལ། ། སྦྱིར་བསྟན་གཞུང་བརྒྱའི་དགོངས་ཟབ་ན་ཀྱའི་གྲོང་། ། རྣམ་དཔྱོད་རི་
ཡི་དབང་པོས་བསྐྱབས་པ་ལས། ། ལུང་རིགས་འོད་སྒྲུང་ཟད་མེ་ཤེས་པའི་གཏེར། ། ལེགས་བཤད་
སྤྱིད་པའི་མིག་གཅིག་འདི་ན་སྦྱེལ། །

སྦྱིར་བསྟན་གྱི་སྦྱིར་དོན་བཤད་པ།

དེ་ལ་འདིར་ཁུ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྦྱིར་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་
དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གོ་རིམ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། རང་བཟོའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པ་དང་། སྦྱིར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱིར་བསྟན་

ནམ་འབྲེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲེད་གཉིས་ལས་ཡི་གེ་ཉུང་བའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། སྒྱུར་བསྟན་བཅོས་ལས། གཉིས་ལས་ཡི་གེ་རབ་ཉུང་ངམ། ། ཡང་ན་མཆོད་འོས་དང་པོ་སྒྱུར། ། ཞེས་པས་སོ། ། ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྒྱུར་བསྟན་ནི་**ནམ་འབྲེད་**གཉིས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ནམས་ཀྱི་**ཤན་**ནམ་ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་**ཕྱིར་**ན་ནམ་འབྲེད་ཀྱི་**རྗེས་**སྲུ་**གསུངས་**པ་འཐད་དེ། རྒྱུ་འབྲེད་ཀྱི་རྗེས་སྲུ་དེའི་ཞིབ་ཆ་འཆད་པའི་**ཞུ་བ་**གསུངས་པ་**བཞིན་**ནོ། །

༥ གཉིས་པ་ནི། ལྷུང་ལས་སྒྱུར་བསྟན་ཞེས་ལེའུ་བྱར་བ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཟོའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། **རང་བཟོ་མ་ཡིན་**ཏེ། མདོ་རེ་ལྷ་ལས། **མི་ལ་དུད་འགྲོ་**ཡང་ངོ་། ། ཞེས་པ་**དང་།** **རྗེས་བཀག་པ་བས་བཟང་**པོ་ལ་ཡང་དེ་**དང་**ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དང་། **འདྲ་**བ་ལ་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་པ་**གསུམ་ནམ་འབྲེད་**ལས་**གསུངས་**པ་བསྟུས་ཤིང་། **ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་དུ་སྤང་**དུ་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའང་ནམ་འབྲེད་ལས་བསྟུས་པར་**རིན་འབྲེང་**ལས་བཤད་དོ། ། **རྩ་འཕྲུལ་**ཀྱི་**ཆོས་ཅན་**ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པར་**འདུལ་བྱེད་**ལས་བསྟུས་པར་བཤད་དེ། མདོ་**ལྷག་མ་རེ་གཅིག་ཞུ་བར་འབྱུང་**བ་བསྟུས་ཤིང་། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། ། ཞེས་པ་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། དག་སྤོང་གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟེ་བཞི་ཞེས་སོགས་ལས་ཀྱང་བསྟུས་པར་མཆོ་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་བའི་མདོ་ནམས་ཕྱན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་བསྟུས་པའི་**ཕྱིར་**ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྱུར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་**དགོས་པ་གསུམ་**སྟེ། དང་པོ་ནི། **སྒྲུལ་མིན་**ཏེ་**རྩ་འཕྲུལ་**ཀྱི་**ཆོས་ཅན་**མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་**རྩ་འཕྲུལ་**ཀྱི་**ཆོས་ཅན་**མིན་པ་འདུལ་བྱེད་ལས་འཁྲིག་ཆོག་གི་གཞི་ལ་དངོས་སྲུ་གསུངས་པ་མི་ཆངས་སྟོད་དང་། རེག་པམ། རེག་ལྷག་སྟེ་རེག་པ་ལས་གཞན་བྱུང་མེད་ལ་བཞེན་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་བས་**མདོར་བསྟུས་རྟོགས་**པའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། **རྩན་**པམ་**སོགས་**མཐར་ཐུག་དོན་གོ་དགོས་པ་**སུམ་ཅུར་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་**བ་ཡན་ལག་ཏུ་

དགོས་ཞེས་ལུང་ལས་སོ་སོར་སྒྱུར་བ་འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བོའི་ཞེས་ཆིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཆིག་ཆོག་གས་བསྐྱེད་པ་འཕམ་ཉུང་བའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། འདིར་རྩལ་སོགས་སྐུ་ཅུ་ཞེས་པ་མཆོ་རྒྱུ་དང་། སྒྱིར་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཆིག་བེན་ལྟར་ཡིན་གྱི་མཆོ་རྒྱུ་གི་འོག་ཏུ་ཉེར་དགྲ་དང་། རིན་འབྲེང་ལས་སོ་གསུམ་དུ་མཛད་ཅིང་སྒྱིར་སོ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆིག་ཆོག་གས་བསྐྱེད་པ་དང་མདོར་བསྐྱེད་ཆོག་གས་པ་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ནི། ཆིག་སྐྱེ་མར་སྒྱིར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་རོ། ། ཞེས་པས་བསྐྱེད་ཆིག་གཅིག་པ་ལྟར་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་རྩལ་སོགས་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་ལ་མདོར་བསྐྱེད་སྒྱུར་ཁིང་། དེ་ཡང་། རྩལ་པམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཞི་འཆང་གཉིས། ། འབྲལ་དང་ལྷ་འདོག་ཆོས་སྟོན་འདོན། ། བདེན་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཆིག་གས་ཁྱད་གསོད་དང་། ། ཕྱིས་གཞོན་རིམ་ལྷག་མ་བསྐྱེད་ཀྱིས། ། འདུག་འགྲང་སྐྱེ་སྟོན་འདུས་བཟང་དང་། ། དུས་མིན་གསོག་འདོག་བྱིན་མིན་བ། ། ཉལ་ཤོམ་འདུག་འགྲང་ཀྱབ་ལྷག་ཉལ། ། སྤྱི་ལྷ་ཁྱུས་བྱེད་ཚུལ་ཅེ། ། བྱད་མེད་ཉལ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་འགྲོ། ། མ་ལོན་མི་སྐྱེ་དུས་མིན་འགྲོ། ། བྱོང་རྒྱ་པོ་བྱང་ད་གདོད་དང་། ། སོར་བཤགས་མཐའ་གསུམ་བཅས་ཞེ་གཉིས། ། ཞེས་པ་ལྟར་སོ་བཤགས་ཡན་གྱི་ཞེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཁྱབ་ལས་སོ་སོར་དངོས་སུ་སྒྱུར་ཀྱང་འདིར་ཆིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཤིང་། ཞེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྐྱེད་སྒྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆིག་གས་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། དགེ་སྦྱོང་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཁྱབ་ལས་སོ་སོར་བཤགས་པ་ཡན་ཆད་ལྟར་བ་སྟེ་བཞི་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྩལ་སྐྱེ་པམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལ་བསྐྱེད་ཆིག་གཅིག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་རེ་རེ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ཆིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཤིང་བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་མདོར་བསྐྱེད་སྒྱུར་ཏེ་སྒྱིར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འོ། ། ཞེས་དང་། མ་བྱའི་སྟོམ་ལས། རྩལ་སོགས་ཞེ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ། ། བསྐྱེད་ཆིག་གཅིག་པར་ཆིག་གས་སྐྱེར་ཞེས་པའི་མདོས། ། ཆིག་བསྐྱེད་ཞེ་གཉིས་ལ་ཡང་མདོར་བསྐྱེད་སྒྱུར། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བདག་གི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེ་

ལྷན་གསུངས་སོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས་ཞེ་ལྷ་གསུངས་པ་སྤྱན་བལ་སོགས་གསུམ་པ་བསྟོན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལ། གཞན་ཡང་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆའི་
སྒྱུར་བསྟན་དང་སྟོན་ཆོག་གི་ཆོག་བེན་ལྷན་བསྟན་ཆོགས་གཅིག་པ། མི་ཚངས་སྟོན་དང་
རྒྱན་པམ་འབྲིན་སོགས་བཞི། ། གཞི་མེད་བག་ཙམ་བསྟོན་གྱུར་བཞི་འཆང་དང་། ། ཟླ་འཛོག་
བལ་ཁུར་ལྷང་འཆང་བརྟན་བྱུང་དང་། ། དགོན་འབྲལ་གསོག་འཛོག་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། ། ཞེས་པ་
ལྷན། རྒྱན་སོགས་བཅུ་ཆོན་གཉིས་པོ་འདི་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་པམ་སོགས་སྤང་ལྷང་ཡན་གྱི་ལྷང་
བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ལས་སོ་སོར་དངོས་སྒྱུར་ཀྱང་འདིར་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་གིང་
སྤར་གྱི་ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་སྒྱུར་ཞེས་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ཞིང་། མཚོ་
རྒྱུ་གི་ཞེ་གཉིས་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་ན་རུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་ཆོམ་མི་
སྤྲོ་བར་དཔྱོད་ཅིག

ཕྱ བཞི་པ་སྒྱུར་བསྟན་གྱི་བསྟན་དོན་ལ། **མཐའ་དག་སྒྱུར་བསྟན་དང་། པལ་ཆེར་སྒྱུར་**
བསྟན་དང་། ཞར་བྱུང་སྒྱུར་བསྟན་གྱི་མདོ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་རེ་ལྷའི་དང་པོ་ཉམས་པ་
དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྷང་བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉིས་བྱས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྷ་བུའོ། ། **བསྟན་པ་བྱིན་པ་ནི་**
འདྲ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྷ་བུ་གཉིས་པའོ། ། བསྟན་བྱིན་སྒྱུར་ལས་ཀྱི་**ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་མིན་པའི་**
བྱིན་ན་རྣམ་དག་ཆོགས་པའི་ལས་ལ་འདུན་པ་བྱིན་བསྟར་དང་། དེའི་ལས་ཀྱི་གནས་མི་སྤྲོ་བར་
འགོ་བ་ལ་ལྷང་བྱེད་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། **བསྟན་བྱིན་འབའ་ཞིག་ཆོགས་པའི་སྐབས་མ་**
གཏོགས་སོ། ། གཞན་སྟོན་བསྟན་གྱི་ལྷང་བ་པལ་ཆེར་བསྟེད་པའི་རྟེན་ལ་རྣམ་དག་དང་། འདྲ་
བར་བསྟན་པས་པལ་ཆེར་སྒྱུར་བསྟན་དུ་བཞག་གོ། **ཤ་མིས་བསྟན་བྱིན་ལ་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་**
སྟེད་ཅེས་བེར་བ་མི་འཐད་པར་མཚོ་རྒྱུ་ལས། དགོ་འདུན་གྱི་**དབྱེན་ཆགས་པ་དང་།** དབྱེན་གྱི་
མཚམས་མེད་བསྟེད་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་**ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་དགོས་ཀྱང་།** **དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ་**
བསྟེད་པ་ལ་མི་དགོས་པར་ཁྱེད་པའི་ལྷང་གིས་བསྟན་པས་ནས་གསུངས་སོ། ། བསྟན་བྱིན་ལ་དགྲ་
བཅོམ་མེད་བྱིན་དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྤྱི་ལྷང་བ་མེད་ཀྱང་། **བདེན་སྤྱི་ཙམ་ནི་ཡོད་དེ།** **ཉིས་བརྒྱ་**
ང་གསུམ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིན། གསུམ་པ་སྒྱུར་བསྟན་གྱི་

ཞར་ལ་བྱུང་བས་སྒྱིར་བསྟན་གྱི་མདོར་བཞག་པ་ནི། ཅ་བར། མགྲ་བ་སྒྱུད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་
དོ། ། ཞེས་དང་། ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དོ། ། ཞེས་དང་། སེན་མོ་དང་སོ་དང་སྐྱ་མེད་པའི་
རྒྱས་པ་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་དང་། རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཉམས་པའོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་
དག་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། ། དེ་ནི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་མདོ་
བྱུག་སོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག

སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སེལ་བ་བསྟན་པ།

༥ གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་རྟེན་སྟགས་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཚན་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་གྲེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོར་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ལྷུང་བ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་དང་ལྷ། དེའི་དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གི་བྱད་པར་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཚིགས་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞི། དེའི་དང་པོར་དངོས་དང་ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་དངོས་ལ་ཡང་། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལ་ཅིར་འགྱུར་དང་། མ་རྟོགས་པ་གསུམ་ལ་ཅིར་འགྱུར་དང་། བསྐྱབ་བྱིན་ལ་ཅིར་འགྱུར་གསུམ་མོ། དང་པོ་སྟོན་པར། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྷུང་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། ། ཞེས་བྱང་། སྐབས་འདིའི་ཉམས་ཚུལ་སྟགས་གྲེ་སྐྱ་ལྟར་བཤད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉམས་པ་ལ་སྟོན་པ་ཡོད་པས་ལྷུང་བ་སྟོན་པ་སྟོན་པར་སྦྱོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྷུང་བ་སྟོན་པ་པོ་གང་གི་གཞི་ལ་སྦྱོར་བའམ་ཞུགས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་སྦྱོད་ཅེས་དགག་སྐྱས་བསྟན་ལ། སྟོན་པ་སྦྱངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་ལ་སྟོན་པ་མ་སྦྱོས་པས་སྟོན་པ་པོ་གཞི་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟོན་པ་མ་ཆགས་ན་ཡང་ཁས་སྦྱངས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཞེ་ག་བསྦྱོད་ཅེས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་དྲོ། ། གང་གིས་ཉམས་ན་དངོས་བསྟན་བྱ་མོང་བའི་སམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཀྱིས་སམ་པར་བྱས་པ་ནི་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གང་ལས་ཉམས་ན་བསྟེན་རྫོགས་ནས་དག་གི་དགོས་པ་བྱུག་སྐབ་རུས་ལས་ཉམས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དགེ་སྲོང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས། ཞེས་སོ། ། ཇི་ལྟར་ན་སྤར་གསོ་
མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་སོ། ། འདི་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་བསྐབ་བྱིན་དང་སྐྱར་ནས་བསྐྱན་ཚུལ་ཤེས་
དགོས། དེ་གཉིས་ལ་ཉེས་བྱས་ཅན་ལས་མི་སྦྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་བ་བྲངས་པ་ལས། **སྤར་**
ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། དང་པོ་འཁྲུགས་པ་དང་། མ་ནིང་དང་། དགེ་
སྲོང་མ་སུན་ལྷུང་བས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། སམ་
པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བེར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སམ་པས་ཀྱང་སྒྲིམ་
པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སམ་པ་བྱུང་བའི་དགེ་སྲོང་མ་མཆན་
གྱུར་པ་ན་དགེ་སྲོང་ས་ཡིན་པ་མི་འཐད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་རིན་
འབྲེང་དགོངས་ཀྱན་ལས་སོ། ། སྟོག་གཅིད་སམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་ཉམས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོག་
གཅིད་སྲོང་བའི་དགོས་པ་སྐབ་རུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་ཀྱང་། མ་བྱིན་ལེན་སོགས་སྲོང་བའི་དགོས་
པ་སྐབ་རུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིམ་པ་མ་ཆང་བའི་དགེ་ཚུལ་སྲོང་
ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། **བྱེ་སྐྱེས་**སམ་པས་སྒྲིམ་པ་མི་གཏོང་བའི་སྐབ་བྱེད་ལྡ་བཀོད་དེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྲོང་གིས་དགེ་སྲོང་མར་ཆོས་སྟོན་ན་དགེ་སྲོང་རང་ཉིད་ལ་**སྟོན་པའི་**
ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བར་ནས་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་**དང་།** ལྷུ་བ་ལས། གཅིག་ལ་**སམ་**པར་འགྱུར་
བ་བཞི་འབྱུང་ཞེས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་སམ་པ་བཞི་**འབྱུང་**བར་བཤད་པ་དང་། ལྷུ་བ་ལས། དགེ་
སྲོང་རང་ཉིད་ན་རེ། བདག་གིས་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བྱས་སོ་བེར་བ་ལ། དེ་ལ་དགེ་སྲོང་གཞན་
ཞིག་གིས་གསུམ་པོ་གཞན་དག་གིས་སྐྱར་ན་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མཐོ། ། ཞེས་
གཞན་ལ་གཞི་མེད་ལྷག་མ་བསྦྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་ཆོགས་ལས། གང་གི་ཆོ་བཀུ་
པ་བདེ་པ་དེའི་ཆོ་སྟོན་གྱི་གྲལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བསྐབ་བྱིན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ཆོ་
རང་གལ་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་**ཤིང་།** ལུང་གཞི་ལས། སམ་པའི་ཉེས་པ་བྱུང་ལ། དེས་བསྐབ་པ་
ཕུལ་ཏེ་བབ་པ་ན་ཞེས་དེ་ལ་བསྐབ་པ་**འབུལ་རྒྱ་ཡོད་**པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐབ་བྱེད་ལྡ་

བཀོད་པའི་དང་པོ་བཞི་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་སྟེ་ཞེས་འོད་ལྗན་དུ་བཀོད་ལ།
 ཐ་མ་ཕྱིས་ཀྱི་འདུལ་འདྲིན་དག་གིས་བཀོད་དོ། ། བྱེ་སྐྱབ་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པའི་ལན་འདེབས་
 ཚུལ་སྒར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འདུལ་བ་རང་ལུགས་ལྟར་ན་ཉམས་པ་དགག་སྐྱབ་བསྟན་ཚུལ་ནི།
 དེས་སྒྲིམ་པ་སྒྲུངས་ཟིན་པས་སྟེ་ལྷ་རྒྱུགས་པར་བསྐྱེད་དམ་ཞེ་ན། ཉེས་བྱས་ལས་མི་སྐྱེད་ཅེས་
 བཤད་དགོས་ཤིང་། འཆབ་མེད་ཀྱི་པམ་པ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ། པམ་པ་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཐའ་གོང་མ་འདུལ་བ་རང་ལུགས་
 རྣམས་ལ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་སྐྱབ་ལྟར་ན་བྱས་པ་མ་གྱུབ། མདོ་སྟེ་བ་ལྟར་ན་རྟགས་མ་གྱུབ་པོ། ། བྱེ་
 སྐྱབ་དང་མདོ་སྟེ་བས་བསྐྱབ་པ་སྐྱེན་ཅུང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་
 པར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཉམས་པ་དང་ཞེས་སོགས་མདོ་དང་པོས་བསྟན་ཏོ། ། མདོ་འདིས་
 སྒྲིམ་བསྟུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་བསྟན་པས་མཐའ་དག་
 སྐྱར་བསྟན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་པའི་འབྲལ་སྤང་དང་དགོན་འབྲལ་གཉིས་དང་དགེ་སྦྱོང་མ་
 ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་བསྟེན་རྒྱུ་ཆོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། ལྷེ་ཆོས་ལས་
 འདས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་དགོས་ལ། སྟེ་
 མ་གཉིས་ལ་ཆོས་གོས་བྱིན་ལྷབས་ཅན་མེད་པས་དེ་དག་འབྲལ་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་རྒྱ་མེད་
 ལ། བསྟེན་རྒྱུ་ཆོགས་བྱས་ན་ཉེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོས་དང་བྱུང་བའི་ལ་ལོངས་
 སྐྱེད་ན་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དབྱང་། ཞུ་བ་ལས་སྟེ་རེ་རེ་ལ་གསུངས་པ་བསྟུས་པས་ཆོག་
 ཆོགས་བསྐྱུངས་པ་དང་། སྒྲིམ་བསྟུས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་རྣམས་དང་། མ་རྒྱུགས་པ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་པ་
 དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུངས་འདས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མི་བྱུང་བར་ཉེས་བྱས་ཅམ་
 འབྱུང་བ་མདོར་བསྟུས་སྐྱར་ཀྱང་། དགོས་པ་གསུམ་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་རྒྱུ་ཆོགས་པའི་དགོས་པ་ཅན་
 མིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་པོ་བཞིའི་ཉེས་པ་དང་། ཆོགས་ཆོགས་བསྐྱུངས་པ་ལ་དེ་འདྲའི་ཉེས་
 པ་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་བྱས་དང་མ་རྒྱུགས་པ་གསུམ་ལ་མདོར་
 བསྟུས་སྐྱར་བ་པལ་ཆེར་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ། རྒྱུ་བམ་ལྷ་སོགས་སུ་མདོ་འདི་བྱེ་སྐྱེད་
 ལུགས་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི། སྐྱར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་བ་གསུམ་གས་འདོད་པའི་ཐུན་མོང་

གི་ཡན་ལག་སྟོན་ཅིང་། འདིའི་ཉམས་ཚུལ་གསུམ་ཀ་མི་འབྲ་བ་དང་བྱད་པར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་
གཞུལ་ན་བྱེ་སྤྲུལ་འདི་མཐའ་དག་སྦྱིར་བསྟན་དུ་འཛོག་ཚུལ་དཀའ་བས་**འཆབ་བཅས་ཀྱི་པམ་**
པས་སྒོམ་པ་མི་གཏོང་བར་འདོད་ན། འཆབ་བཅས་པམ་པ་བྱང་བའི་རྒྱད་ལ་སྒོམ་པ་ཡོད་དགོས་
པས་**མདོ་འདིས་**ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བ་**མཐའ་དག་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་ག་ལ་ཡིན་**ཏེ།
དེའི་རྒྱད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་ན་སྡེ་ལྷ་གཞི་ལ་ཞུགས་ཆེ་ལྟར་བ་དེ་དང་དེ་དངོས་
འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དགོས་པ་སྦྱབ་ཀྱས་ལས་ཉམས་པས་ཉེས་བྱས་
སུ་གསུངས་ཞེས་པའི་འགལ་སྔོང་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ། རིན་གྲོང་ལྷར་སོ་ཤོར་དུ་
འདོད་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་**གསོད་པམ་བྱང་བས་སྟོག་གཅོད་སྟེར་གཏོགས་བཅས་གང་ལ་ཞུགས་**
ཀྱང་ཉེས་བྱས་ལས་མི་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་སོ་ལོ།

སྤངས་འདས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་**མ་རྫོགས་པ་ལ་**ཅིར་འགྱུར་ནི། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་དུ་བྱང་བའི་
སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་རོ། ། དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་། ཞེས་བྱང་།
འདི་ལ་**སྤངས་འདས་ལ་**ཅིར་འགྱུར་དང་། **ཕྱོགས་མཐུན་ལ་**ཅིར་འགྱུར་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྡེ་
ལྷ་རྫོགས་པར་སྟེད་པ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ།
བར་མའི་སྤངས་འདས་**གསུམ་དང་།** དེའི་སྟེང་དུ་**དགེ་ཚུལ་པ་མ་ལ་དངོས་སྤངས་བཅུ་**ཞེ་བཅུ་
གསུམ། དེའི་སྟེང་དུ་ཅ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་ཆོས་དྲུག་སྟེ་**བཅུ་གཉིས་བསྟན་པས་ཉེར་**
ལྷ་དགེ་སྟོབ་མ་ལ་བཞག་པ་རྣམས་ལ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། སྤངས་
འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་བསྟམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ལས་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། འདི་གཉིས་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཐའ་དག་སྦྱིར་བསྟན་དུ་གསུངས་
ཀྱང་མཆོ་རྒྱུ་ལས་མདོ་དང་པོ་ཞུ་བ་ལས་གནང་བ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་མ་གཏོགས་སྟེ་
བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་པ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱན་གྱི་

སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སྐྱེ་མ་སྤྱིར་བསྐྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་ལ།
 ཕྱི་མ་པལ་ཆེར་སྤྱིར་བསྐྱེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། ། ཀུན་དགའ་བོའི་མཁན་བྱ་བྱི་རྩི་བྱ་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དགསུམ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་བྱ་བསྐྱེད་ནས་
 བསྐྱེད་པ་བཞིན་བྱ། མང་པོ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་ཁྱུ་པ་སྤྱང་ཆེད་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུངས་
 འདས་བཅུར་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་སོ་སོར་བྱི་ན་སྐྱེད་ལྟར་ཆ་བ་བཞིའི་སྟོག་གཅོད་ལ་མིའམ་མིར་
 ཆགས་གསོད་པའི་པམ་འབྲུག་གཅིག་དང་། དུད་འགྲོ་འདེབས་སྟོད་གསོད་གསུམ་སྟེ་བཞི། མ་
 ཕྱིན་ལེན་དང་མི་ཆངས་སྟོད་གྱི་པམ་འབྲུག་གཉིས་དང་། རྩུན་ལ་པམ་འབྲུག་རྩུན་གཅིག་
 དང་། གཞི་མེད་དང་བག་ཙམ་དང་། དགོ་འདུན་དབྱེན་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་། བྱི་
 སུན་འབྱེན་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩུན་དང་། བཤེས་ངོར་བྱེད་པ་དང་། འཕྱ་བ་དང་། ཟས་ཅུང་
 ཕྱིར་སྟོན་དང་། ལྷག་མའི་སྐྱེར་འདེབས་དང་། བསྐྱེད་པ་སྟོང་བ། འབྲས་ཆན་འགོབས་པ་སྟེ་
 རྩུན་བཅུ་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་ལས་ཆང་དང་། གར་སོགས་ལ་སྤྱོད་གར་རོལ་མོ་གསུམ་
 དང་། འཕྲིང་སོགས་ལ་འཕྲིང་བ་བྱུག་པ་རྩུན་ཁ་དོག་བཞི་དང་། བྱི་སྐྱེད་ཆེ་མཐོ་བཞི་དང་། ཕྱི་
 རྩིའི་ཁ་ཟས་དང་། གསེར་དདུལ་ལེན་པ་སྟེ་དགོ་ཚུལ་སྐབས་གྱི་སྒྲུངས་འདས་སོ་གསུམ་དང་།
 བྱི་པའི་རྟགས་སྟོང་བ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་དང་། མཁན་བོར་གསོལ་བ་བཏབ་
 པ་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་མཁན་བོ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་འདས་པ་སྟེ་སོ་དྲུག་ཡོད་ལ།
 དེར་མ་འདུས་པའི་སྒྲུངས་འདས་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལས་གཞན་གསོད་པ། དེ་རྩམས་ལ་རྒྱ་བ་
 སོགས་དང་། ཕྱོགས་མཐུན་གསེར་དདུལ་སྟོང་བ་གནས་དབྱུང་མཆོད་མི་མཐུན་པ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་བཤགས་བྱ་མང་ངོ་། །

རིན་འཕྲིང་ལས་སོ་དྲུག་གི་འཕྲིང་རྩུན་གཉིས་གཅིག་དང་། བྱི་སྐྱེད་ཆེ་མཐོ་གཉིས་
 བྱས་ནས་སོ་གསུམ་དང་། མཆོ་རྟེན་ཏུ་སོ་གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞི་ལ་
 འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྩུན་བཞི་བཞག་ནས་སོ་བདུན་དུ་མཛད་པ་དབྱེ་བསྐྱེད་ཙམ་ཡིན་པས་མི་
 འགལ་ལ། རྩམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཏུ་སྤྱོད་བཞག་ནས་ད་གདོད་བགྲང་བ་འདུལ་འཛིན་གྱི་སྟོམ་
 དང་འགལ་ཞིང་། ད་གདོད་རྩུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། ། དགོ་སྟོང་ལ་སྟོག་གཅོད་

བཞིའི་དང་པོ་མི་ཚངས་སྟོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་པམ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྟོག་གཅོད་བྱི་
མ་གསུམ་ལྟར་བྱེད་དང་། མི་ཚོས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་པམ་པ་དང་། གཞི་མེད་སྟགས་ལྷ་ལྟག་མ་དང་།
རྩུན་སྟགས་དྲུག་ལྟར་བྱེད་དང་། འབྲས་ཆེན་འགོ་བས་པ་ཉེས་བྱས་དང་། ལྷ་ནས་འཕྲིང་བའི་
བར་བདུན་ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟར་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་ཐ་དད་པ་བདུན་
དང་། མལ་ཆེ་མཐོ་བྲི་གང་འཆོས་པའི་ལྟར་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་དང་། ཕྱི་རྩོམ་ཁ་
བས་བ་བ་ལྟར་བྱེད་དང་། གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་སྤང་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་པར་བྱི་ན་སྒྲངས་འདས་ང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། **བར་མའི་ཉམས་པ་གསུམ་དང་།** དགེ་
ཚུལ་གྱི་དངོས་སྒྲངས་མི་གསོད་པ་དུད་འགྲོ་འདེབས་སྟོད་གསོད་པ་སྟེ་བཞི་དང་། དཔུལ་བ་
ཡི་དྲགས་ལྟ་ལྟ་མིན་གསོད་པའི་**སྟོག་གཅོད་**བཞི་སྟེ་**བརྒྱད་དང་།** མི་དང་ལྟ་དང་དཔུལ་བ་
ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྷའི་རྣམ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལྷ་དང་། དེ་འབྲའི་འགྲོ་བ་ལྷར་
མི་ཚངས་པར་སྟོད་པ་ལྷ་དང་། **རྩུན་སྒྲ་ལ་སྤར་ལྟར་པམ་འབྲུག་ཅིག་དང་།** བཤགས་བྱས་རྩུན་
བཅུ་གཉིས། ཚུག་ཚུག་ལ་སྟགས་པ་ཉེས་བྱས་བཞི་ལ་ཡང་མངར་སྒྱར་རྩོ་གང་གི་འདུ་ཤེས་
བསྒྱར་བའི་ཆ་ནས་བཤགས་བྱ་བཞི། **འབྲའི་ཆང་འཕྲང་བ་དང་།** **བཅོས་པའི་ཆང་འཕྲང་བ་**
གཉིས། ལྷ་དང་། གར་དང་། **རོལ་མོ་བྱེད་པ་དང་།** **འཕྲིང་བ་དང་།** **རྩུན་དང་།** **སྟོས་དང་།** **ཁ་**
དོག་བྱུག་པ་སྟེ་བདུན། **ཁྲི་ཆེ་མཐོ་གཉིས།** **སྟན་ཆེ་མཐོ་གཉིས།** **ཕྱི་རྩོམ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་**
བ་བ་བ་གཉིས། **སྤར་གྱི་འགྲོ་བ་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལྷ་སྟེ་ལྷ་**
བཅུ་ང་ལྷ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོབ་དཔོན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲངས་པའི་སྒྲངས་འདས་ཡིན་ལ།
མཁན་པོ་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་སྒྲངས་པ་གསུམ་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སྒྲངས་
མིན། ཀླ་རི་ཀླ་ལྷ་བཅུ་བ་ལས། དུད་འགྲོ་དང་ནི་སེམས་དཔུལ་དང་། ། ཡི་དྲགས་འོན་ཏེ་ལྟ་
ཡང་རུང་། ། བསད་ན་ངན་འགྲོར་ལྟར་བ་ཡི། ། རྟིག་པ་སྟོམ་པོ་ཐོབ་པར་འཇུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་
དཔུལ་བ་པ་བསད་པའི་ཉེས་བྱས་ཡོད་ན་མཛོད་ལས། ། དཔུལ་བ་ན་ནི་ཀྲལ་བ་དང་། ། ཆོག་
རྩུབ་གཞོད་སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ། ། ཞེས་**དཔུལ་བར་ལས་ལམ་གསུམ་ལས་མེད་པར་གསུངས་**
པ་དང་འགལ་བས་དཔུད། མཛོད་ཀྱི་དོན་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། ། ཞེས་པའི་དོན་

དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྤྱིར་དཔུལ་བ་པ་བསད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩལ་བདག་གིས་
བྱས་པ་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཀླ་རི་ཀླ་དང་། རྩ་བ་བྱེ་བ་རིའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། དཔུལ་
བའི་ཤིང་རྩ་འབྲེན་པའི་ཀྱང་གྱི་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། ། ཚད་པུལ་བ་བསད་པའི་ཐངས་
འདས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་བསྟན་ཚེས་འཕྲོ་ལས། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྟོམ་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངས་པ་ལྟ་བུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
མཁའ་དེས་སྒྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པས་ཚ་
དཔུལ་བ་དང་། སྒྲ་མི་སྟན་པ་དང་། གོང་མའི་ལྟ་སོགས་སོག་གཅོད་མི་རུས་པའི་སེམས་ཅན་
གྱི་སོག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་ལེན་དགོས་པས་དེ་དག་གི་སོག་གཅོད་སོགས་སྤང་
དགོས་པའི་དོན་ནོ། ། འོན་ཏེ་དག་གི་སོག་གཅོད་པའི་ཐངས་འདས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྤང་
བའི་དག་སྤོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དབྱེད་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་སྤར་ལྟར་མི་བགྲང་བར་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩུན་ལ་ཡང་ངན་སོང་གསུམ་
དང་། ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གྱིས་སྤར་ལྟར་ལྟ་བུ་ནང་ལའི་གྲངས་ཚང་དོ། ། ཞེས་ཟེར་ལོ། ། དེ་
ལྟར་ན་མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་ལའང་དེ་འབྲེན་པར་ཐལ། སྤར་ལྟར་
བྱེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་འབྲ་
མེད་པའམ་ཡོད་ཀྱང་ང་བརྒྱུད་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩུན་ལ་ལྟ་འབྱེད་
ན་རྩུན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་དཔལ་
ལྷན་གྱིས། རྒྱབས་འགྲོ་ཉམས་པ་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་ང་ལྟ་གསུངས་པ་ལས་རྒྱབས་འགྲོ་ཉམས་
པ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་སྤྱིར་བསྟན་དུ་བཀག་ནས་ལྷག་མ་ང་བཞི་དེའི་ལྷགས་སུ་གསུངས་ཤིང་།
ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞིར་མངར་སྒྱུར་དོ་གང་གིས་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་རྩུན་བཞི་མཚོ་རྟེན་ལས་
གསུངས་པས་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་ནས་ང་བརྒྱུད་དུ་བྱས་ན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བས་ལེགས་སོ་
ཞེས་སྟོམ་འདིས་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ལྟར་ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞི་ཉོར་གྱི་སྤྱིར་བསྟན་ལྟར་དཔུལ་སུ་
བཅུག་ནས་མ་བཤད་ན་ལྟ་བུ་དག་ཚུལ་དངོས་ཐངས་འདས། ཞེས་པའི་གྲངས་བཤད་
པ་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤར་ལྟར་བཤད་དགོས་པ་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་ལ། ཡང་ན་སྤྱིར་བསྟན་དང་

སྒོམ་ཆོག་གི་ཟེན་སོ་ལྟར་བྱས་ནས་ང་ལཱ་འདི་གངས་སྒོང་ལ། ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩན་ལྷ་མི་འདྲན་
པར་མཆོ་རྒྱལ་ལྟར་སྒྲངས་འདས་གྱི་ཉེས་བྱས་བཞིས་ཁ་བསྒོང་བ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆའི་
དགོངས་པར་སྒོམ་གྱིས་བསྟན་ཅེས་བཤད་ཀྱང་རུང་སྟུ། **རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྤང་ལྟང་**
གི་གཞིའི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རང་གིར་བསྐྱར་བ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ལྷ་ལས་བྱང་བའི་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱིས་བདག་གིར་འདྲིན་ན་སྒྲངས་འདས་འབྱུང་ངོ་།།

མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཅ་བཞིའི་ཉེས་པ་ཡང་བཤགས་བྱ་ཡིན་པར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་
པམ་པར་འཇུག་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འཇུག་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
ཞེས་**པམ་འདྲ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་མིན་པར་འདོད་པ་འབྱུང་ཏེ།** རྒྱུ་ལས། མི་ཆངས་པར་
སྦྱོད་པ་ནི་དེ་སྤོང་བའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་དེ་
ལ་ནི་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འཇུག་རོ། ། ཞེས་དང་། རིན་འབྲེང་ལས། རང་ལྷགས་
ལ་དགོ་ཚུལ་ས་མའི་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནི་བསྐྱར་ན་བཅུ་གསུམ་ཡིན་ལ། དགོ་སྒོ་བ་མའི་
བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱར་ན་ཉི་ཤུ་ཅ་ལཱོ། ། ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། འགྲེལ་བར་
མི་ཆངས་སྦྱོད་བཤགས་བྱར་གསུངས་པ་ནི། བཤགས་པར་འདགས་པས་བཤགས་བྱར་སྟོན་པ་
མ་ཡིན་གྱི་བསྐྱམ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤགས་པ་མ་བྱས་པར་བསྐྱམས་
པ་ཅམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་ཉེས་བྱས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། རིན་
འབྲེང་ལས། དེས་ན་པམ་པ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བས་པམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ལ། འཆབ་
སེམས་མ་བྱས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་
ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། **མཆོ་རྒྱལ་ལས།** པམ་འདྲ་
བཤགས་བྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཞིབ་མོར་བྱེ་ན་དགོ་ཚུལ་ས་མ་ལ་བཤགས་བྱ་སུམ་
ཅུ་ཅ་བདུན་ཏེ། ཞེས་**བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སོ་བདུན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།** དེ་རེ་རེ་ལ་
བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡོང་བའི་དོན་ནམ། པམ་འདྲ་བཤགས་བྱར་བཤད་པ་སྦྱོར་བའི་གནས་
སྐབས་ལ་དགོངས་ཟེར་རམ་དཔྱད། རྒྱུ་ལས། ཉེས་བྱས་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་མ་རྫོགས་པ་གསུམ་
གྱི་ལྟང་བ་དེ། **བསྐྱར་པར་རྫོགས་པའི་ལྟང་བ་ལས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་**

ཅམ་ལས་པམ་པ་སོགས་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། བྱན་ཅམ་གྱི་བས་
 དམག་གི་དབྱུང་པམ་པ་མེན་པ་བཞིན་ནོ། ། འོད་ལྡན་ལས། འཕགས་པ་ཉེར་སྤྲོས་ཀྱི་ཞལ་ནས་
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་མ་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། ཞེས་བཤད་ཅིང་འཕགས་པ་སྤྱོད་པ་ལྟོས་ཀྱི་ཐ་མར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། རང་ལྷགས་ཐངས་འདས་ལ་བཤགས་བྱ་དགོས་ཀྱང་། སྤྱུ་འོད་དང་
 ཤེས་རབ་བྱེད་པར་བར་མ་གསུམ་ལས་འདས་པ་བསྐྱམ་བྱར་གསུངས་སོ། ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་
 བས་དབྱད། གོ་རིམ་ནི། སྤྱིར་སྤྱི་ཡང་གི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་གོ་རིམ་ནི། པམ་
 གཞི་མི་དགེ་བཅུའི་གོ་རིམ་ལྟར་དང་། སྤྱུ་གར་མན་ཆད་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་
 གོ་རིམ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྤྱུ་གར་རོལ་མོས་ཐོག་མར་བསྟ། དེ་ནས་རྒྱུ་འབྲེང་འདོགས་
 པ་སོགས་བྱེད། དེ་ནས་ཁྱི་སྟན་ཆེ་མཐོར་འདོག་དེ་ནས་བཟའ་བཅའ་སྟོབ། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་
 འབྲལ་བ་དང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྤྲུམ་བུ་པ་ལྟར་རོ། །

དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས་ལ་དགེ་སློང་པའི་སྟོན་བསྟུས་ཀྱི་ཐངས་འདས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་
 དེ། ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ། ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་བྱས། གར་སོགས་འབྲེང་སོགས་
 བདུན་ཁྱི་རྒྱུང་འཆོས་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་བྱས། ཁྱི་སྟན་ཆེ་མཐོ་བཅུ་བཞི་དོར་བའི་ལྷག་
 མ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློབ་མ་ལ་པའི་སྟོན་བསྟུས་སྤར་ཀྱི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 སྟེན་བྱེད་པ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བྱ་བ། གསོག་འདོག་བྱ་བ། སྦྱོར་པ་
 གཅོད་པ། ས་རྒྱུ་བ་སྟེ་དུག་བསྐྱུར་པས་ཉེར་བཟུད་ཡོད་དོ། ། དགེ་སློང་མའི་སྟོན་བསྟུས་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་སྤར་ཀྱི་ཉེར་གཉིས་ལས་བས་རྒྱུང་དོར་བའི་ཉེར་གཉིས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རིན་ཆེན་སློང་བ་
 དང་། ཇིས་ལྷས་ལ་བྱུག་པ་དང་། ཁྱི་པའི་རྒྱན་ཐོགས་པ་དང་། སྤྱུ་གར་རོལ་མོ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ་
 དུག་བསྐྱུར་པས་ཉེར་བདུན་དང་། དགེ་སློབ་མ་ལ་དེའི་སྟེང་རེག་པམ། སྟེན། གཅིག་ཕྱ་ལམ་དུ་
 འགོ་བ། རྒྱ་བཀལ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ། སྦྱོར་པའི་ཆོགས་འདིག་པ། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་
 བྱ་བ། གསོག་འདོག་བྱ་བ། ས་རྒྱུ་བ། འདོམ་ཀྱི་སྤྱུ་འབྲེག་པ་བཅུ་བསྐྱུར་པས་སོ་བདུན་ནོ། ། དགེ་
 སློབ་མའི་འདུག་འཆབ་གཉིས་པ་མ་གང་གི་ཡང་སྟོན་བསྟུས་མེན་ནོ། །

ལྷུང་མེད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཚྱུགས་མཐུན་རྟོགས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཉེས་མེད་དང་པོར་བསྟན་པ་དང་།
ཚྱུགས་མཐུན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལས། འཆང་བ་དང་
ནི་འབྲལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ས་ནི་ཆོ་བ་དང་། རིན་ཆེན་རིག་དང་མེ་ལ་རིག་བཏང་ནས་
ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་ཤིང་འཛིག་དང་ཤིང་གཅོད་དང་། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་བ་དང་།
རྩ་སྒྲོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསོག་འཛིག་ཟ་བ་དང་། ས་བོན་འཛོམས་དང་
བསྐབ་པའི་གཞི། ལྷ་འཛིག་དགོན་པའི་འབྲལ་བ་དང་། གསོག་འཛིག་བྱེད་དང་དགེ་ཚུལ་
ཉལ། མི་སྒྲ་འགོ་དང་བཙེ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། འཆང་བར་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤངས་
དང་། ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤངས་གཉིས་སོ། གཞན་རྣམས་གྲངས་བཞིན་ལ། བྱིམ་པར་
དགེ་ཚུལ་རྒྱབ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱབ་ལྷག་ཉལ་བྱེད་དུ་བཤད་ལ། དགེ་ཚུལ་
དང་རྒྱབ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་དེ་དང་ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཙེ་བརྒྱད་བྱེ་བ་དགེ་སློབ་མར་ཤིང་
གཅོད་པ་ཉེས་བྱས་དང་། ས་བོན་འཛོམས་པ་ལ་ལྷུང་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་སུ་བྱས་ལ།
མའི་སྒྲིམ་ལ་དེ་གཉིས་ལྷུང་བའི་གཞི་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་པའི་སྒྲིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས་ལ་ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ། འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་
ཀྱི་དགེ་སློང་མར་ཞེས་པ་དང་ལྷུང་བྱེད་བཅས་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། དགེ་སློང་མར་ཤིང་
གཅོད་ཉེས་བྱས་དང་། ས་བོན་འཛོམས་པ་ལྷུང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། བདུན་ཅུ་ཚ་
གཉིས་སོ། ཞེས་དང་། ས་བོན་འདེབས་དང་རིམ་གཉིས་ཚྱུགས་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་དགེ་སློབ་མར་རིམ་བཞིན་ཉེས་བྱས་དང་ལྷུང་མེད་དུ་བཞག་
པས་ཡིན་པ་སྒྱིར་བསྟན་དང་འདུལ་འཛིན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱིར་བསྟན་ལས།
དགེ་སློབ་མ་ལྟར་སོ་སོར་བྱེ་ན་བཙེ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་དང་། འདུལ་འཛིན་གྱི་ལུང་ཡིག་ཆར་
ངངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་མ་ལ་ཆངས་སྟོད་གནས་པ་བཞིའི་ཤིང་དུང་དུ་གནས་པ་བཀག་
པའི་ཕྱིར་ན་དགོན་པ་བའི་འབྲལ་ལྷུང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། མའི་སྒྲིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷུང་
བ་དེ་གཏན་མེད་པས་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་དགོན་འབྲལ་མེད་ཅིང་། དེ་ལྷུང་མེད་དུ་གནང་བའི་མིང་

ཅམ་ཡང་མེད་ལ། ཤིང་གཅོད་ས་བོན་འདྲེས་ས་ལས་བྱུང་དུ་སྒྲོམ་བསྐྱུས་མིན་པའི་བྱིར་ན་
 ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་སྤྲོད་མའི་སྒྲོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དགེ་ཚུལ་
 ས་མ་ལ་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་སྤྲོད་ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་དགོན་
 འབྲལ་གྱི་ལྷུང་བ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱབ་བཟུང་གི་སྤྲོད་དུ་དགེ་སྤྲོད་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྒྲོམ་བསྐྱུས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱུང་གི་ཆོས་གོས་ལྷ་རྟེན་བའི་ཉི་མ་དང་པོ་ལ་བྱིན་གྱིས་མི་སྒྲོབ་
 པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་གོས་སྒྲོབ་བྱེད་བྱེད་དུ་བྱིན་གྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་སྟེ་ཆོས་གོས་
 བྱིན་སྐྱབས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པར་མི་རྟོགས་
 པ་དང་། རྟེན་པ་འཆོད་པ་དང་བཞི་སྟེ་ལྷུང་མེད་ཉིར་གཅིག་གོ། སྟོན་ཆགས་མེད་པའི་ས་རྒྱ་བ་
 ལ་བྱ་བ་མང་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་ཀྱིར་དགེ་སྤྲོད་དང་དགེ་སྤྲོབ་མ་ལ་བཀག་ཀྱང་དགེ་ཚུལ་ལ་
 ལྷུང་མེད་དུ་བྱས་ཤིང་། སྟོན་ཆགས་དེ་དང་བཅས་པའི་ས་རྒྱ་བ་དགེ་ཚུལ་སྤྲོད་ཀྱི་ལ་བཀག་
 གོ། ཉིར་གཅིག་པོ་དེ་ལས་དགེ་སྤྲོབ་མ་ལ་གཞན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་
 བྱས་པར་བ་དང་། གསོག་འདྲིག་བྱས་པ་བ་དང་། ལྷ་སྟོན་པོ་ཉམས་འདུན་གྱིས་མི་གཅོང་
 བ་འདྲོར་བས་མཆོན་ཤིང་སོགས་སྟེ་བ་གཅོད་པ་དང་། ས་རྒྱ་བ་སྟེ་ལྷུང་སྐྱབས་འདས་འབྱུང་
 ཞིང་། གསོག་འདྲིག་བྱེད་པ་ལ་སྟོན་མ་མཐུན་འབྱུང་བྱིར་ལྷག་མ་བཅོ་ལྷ་གནང་། དགེ་སྤྲོད་མའི་
 སྒྲོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་ཚུལ་ས་ལ་ཉེས་མེད་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཉིན་མོ་
 འབྲལ་བ་དང་། མཆོན་མོ་འབྲལ་བ་དང་། གཅིག་ཕྱར་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་
 མ་བཞི་དང་། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་གཅིག་དང་། གོས་སྟེ་བ་སྟེན་པ་དང་། ཡང་
 བ་སྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྲོད་ལྷུང་གསུམ། བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་།
 བྱིམ་བདག་ལ་མ་བྱིས་པར་བྱིམ་གཞན་དུ་དང་། མ་བརྟག་སྐྱབས་ཡོད་པར་དང་། གནས་ཁང་དུ་
 དགེ་སྤྲོད་མེད་པར་མཆོན་མོ་འདུལ་བ་གསུམ་དང་། བུ་བཤལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྟེན་པ་
 འཆོད་པ་དང་། སྟེ་གཤམ་མི་འཆང་བ་དང་། རྒྱ་གོས་མི་འཆང་བ་དང་། བྱི་སར་གཅིག་ཕྱར་འགྲོ་བ་
 སྟེ་ལྷུང་བྱེད་དགུ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་གནང་བ་སོ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་མ་ལ་སྤྲོད་བྱེད་དང་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་རྟོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་

འཆོད་པ་གསུམ་བསྐྱན་པས་བཅུ་དགུ་ཡིན་ཀྱང་། ཉེར་གཅིག་གསུངས་པ་ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་སོ་
སོར་བབྱང་ཁིང་། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དགེ་སྒོང་མ་ལ་ཉེས་
བྱས་དང་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ་སོར་བབྱང་བར་གསུངས་སོ། ། དགེ་སྒོང་མ་ལ་སྐྱ་མ་བཅུ་
དགུ་པོ་དེ་ལས་སྒྲངས་འདས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞི་དང་། ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱེད་དང་། གསོག་
འཇོག་བྱེད་པ་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་པས་ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཅུ་བཞི་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མ་བཙོ་ལྷ་
གནང་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། ། ལྷུང་མེད་འདི་དག་ལ་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཞུགས་ན་ཉེས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྩབ་ལྷག་བྱེད་ཡིན་པ་དང་འདྲ་
བར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང་། གཞིའི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བེར་ན་ལོངས་
པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲངས་འདས་སོགས་ཀྱིས་དབྱད།

ཕྱོགས་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་མཐུན་དངོས་ནི། དགེ་ཚུལ་པ་མ་ལ་པའི་སྒོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་རྩྭ་བཅུ་
གསུམ་དང་སྒོག་གཙོད་བཞི་སྟེ་བཅུ་བདུན། སམ་པ་གཞན་མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཆངས་སྒྱུད་
གཉིས། ཕྱི་རྒྱའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་དང་། ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་དང་། ཆང་སྟེ་སྒྲངས་འདས་ཉེར་
གཉིས་དང་། ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྒོམ་པས་སྒོམ་བསྐྱུས་
སུམ་ཅུ་ཅ་བྱེད་དང་དགུ་མ་གཏོགས་པ་ཉིས་བརྒྱ་བྱེད་དང་བཙོ་ལྷ་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། ། འདི་
ལ་སྒྱིན་ནས་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་མ་དང་། ད་གདོད་དང་། ཅུག་ཅུག་སོགས་བཞི་ལ་རྩྭ་ཀྱི་སྒྲངས་
འདས་ཡོད་པས་དབྱད། དགེ་སྒོང་མ་ལ་པའི་སྒོམ་བསྐྱུས་སྒྲངས་འདས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཉེར་
བདུན། ལྷུང་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཅུ་ ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱེད་དང་། རྩབ་ལྷག་གི་བྱེད་དོར་
བས་ཉེས་བརྒྱ་བྱེད་དང་བཙོ་ལྷ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་དོ། ། དགེ་སྒོང་མའི་སྒོམ་བསྐྱུས་ཀྱི་དགེ་
ཚུལ་པ་ལ་སྒྲངས་འདས་ཉེར་བདུན། ལྷུང་མེད་བྱེད་དང་སོ་གཉིས་དོར་བས་ལྷག་མ་ཕྱོགས་
མཐུན་སུམ་བརྒྱ་བྱེད་དང་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། དགེ་ཚུལ་མ་ལ་སྒྲངས་འདས་ཉེར་བདུན། ལྷུང་

མེད་ཕྱིད་དང་བཅུ་དགུ་དོར་བས་ལྷག་མ་ཕྱོགས་མཐུན་སུམ་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་ཡོད་དོ། ། དགེ་
སློབ་མ་ལ་སྒྲངས་འདས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོ་དྲུག་ལྟར་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཅུ་གཉིས། ས་བོན་སྦྱོར་
འཇིག་གི་ཕྱིད་དང་། ལུབ་ལྷག་གི་ཕྱིད་དོར་བས་ཕྱོགས་མཐུན་སུམ་བརྒྱ་ཕྱིད་དང་བཅོ་ལྔ་
ཡོད་པ་ནམས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། ། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་
ནས་སྦྱོན་དང་སྤྲ་མ་སོགས་སྦྱོར་བ་ལ་བཤགས་བྱ་དང་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་གཉིས་བསྦྱེད་པར་
ཐལ། བསྐྱམ་བྱ་ཆེན་པོ་ལས། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་སྦྱོན་དང་སྤྲ་མའི་ཆོག་སྦྱོར་རྩལ་གྱི་ཆ་
ནས་བཤགས་བྱ་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྐྱམ་བྱ་གཉིས་ཀ་སྦྱེད་དོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོན་སོགས་བརྗོད་པའི་ཆ་དང་འབྲེད་
འདོད་སོགས་བསྐྱམས་པས་འདག་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་མི་འབྱུང་སྟེ། འབྱུང་
ན་དེ་ཡང་རྩལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཕྱི་མ་ལ་བདེན་པས་བསྐྱར་བ་འཇོག་
པར་གསུངས་སོ། །

ནམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་དབུས་པར་བྱ་བརྒྱད་པར། གར་སོགས་འཕྲེང་སོགས་ཆེ་
མཐོ་ཉམས་པ་གཉིས་ནམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་དང་། འོངས་པ་གཞིར་གཏོགས། ཁ་
མ་བསྐྱར་བའི་གོས་ཀྱིན་པ་གསུམ་སྟེ་ནམ་འབྲེད་དང་སྐྱར་ན་ཉེར་ལྔ་འདུས་སོ། ། ཞེས་གསུམ་
དང་སྟོག་གཅོད་བཞི། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཆངས་སྦྱོད། རྩལ་བཅུ་བཞི། ཆང་། ཕྱི་རྩོམ་ཁ་ཟས་སྟེ་
ཉེར་གཉིས་ཞེས་པ་སྟོམ་པས་སྒྲངས་འདས་ཉེར་ལྔ། ལྟར་མེད་ལ་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྐྱར་བཅས་
ཕྱིད་བཅོ་ལྔ་དང་། ཕྱོགས་མཐུན་ཉེས་བརྒྱ་ཕྱིད་དང་བཅུ་གཅིག་སྟག་ཆང་བའི་འདུལ་བ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་ཙམ་ཉེས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དགེ་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་མཐུན་ཉེས་བརྒྱ་ཕྱིད་དང་བཅོ་ལྔར་
བྱས་པར་འདུལ་འཇོག་ལྟར་ལ། ཉེས་བརྒྱ་ཕྱིད་དང་བཅོ་ལྔ་ལས་ཁང་པ་ཁང་ཆེན། ལུབ་ལྷག་
གསུམ་སྒྲངས་འདས་སུ་བྱས་ནས་སྒྲངས་འདས་ཕྱིད་དང་ཉེར་ལྔའི་སྟེང་ལྟར་མེད་ཕྱིད་དང་
བཅུ་བདུན་བཅས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཉེས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་གནམ་ཅེད་ལྡིང་མའི་
དགོངས་པར་མ་བྱའི་སྟོམ་དུ་གསུངས་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ། འཁྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀུར་བསྐྱམས་

པ་རུབ་ལྷག་གསུམ་དོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཚངས་པར་སྒྲིད་པ་སྤྱི་འདོད་དང་། གཞན་
གིས་སྤྱི་པ་དང་དུ་ལེན་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
དེར་གཏོགས་ཀྱི་བཤགས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་
རེག་པའི་སྤང་ལྷུང་དགེ་ཚུལ་ལ་སྤངས་འདས་ཡིན་ལ། རུབ་ལྷག་ཉལ་དང་། འདུན་པ་ཕྱིར་
བསྐྱར་རིན་འབྲིང་ལྷར་ལྷུང་མེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་གསུམ་དོར་བར་བཤད་པ་སོགས་འདྲ་མིན་
ཡོད་པས་དབྱད། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེ་བ་ཆེ་བར་འཆང་གཉིས། འབྲལ་གཉིས། འཛིག་གཉིས་སྟེ་དུག་
སྤངས་ཟ་དང་བདུན་ལ་དགེ་སློབ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་ལུང་ཡི་གེ་རྟོར་བ་སྟེ། ཁྱེ་བ་རྒྱུད་ཤོས་ལས་འཆང་བ་ལ་
སོགས་པ་ཉེས་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཆོ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
ལས་ཉེས་མེད་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་གཙོ་བོར་བྱའོ། ། ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཕྲུལ་
གི་མེ་ལོང་ལས། ཁྱེ་ཆེན་འཆང་འབྲལ་འཛིག་དུག་སྤངས་ཟ་བདུན། མ་རྫོགས་གསུམ་ལ་ཉེས་
གསུངས་ཡིག་རྟོར་ཏེ། ཁྱེ་རྒྱུད་འོད་ལྡན་ཉེས་མེད་གཙོ་བོར་གཟུང་། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། སྤངས་
འདས་དང་དགག་དགོས། སྒྱིར་བ་རྩེས་སྒྱུབ་བརྒྱད་པ་བརྒྱར་འགོ་གསུམ་གིས་མཐུན་པའི་
བསྐྱམ་བྱས་ཉེས་བྱས་དེ། སྤང་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་། མ་རྫོགས་པས་དངོས་སུ་སྤངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་གསུམ་གིས་མཐུན་པའི་བར་མས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གཉིན་པོ་
ཕྱོགས་མཐུན་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མཐུན་གི་དབྱེ་བ་མང་ཡང་བསྟན་
གཞི་བརྩེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤངས་འདས་གི་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འདུ་སྟེ། འཁྲུ་ལས། ཉུགས་དང་སྒྲོང་
དང་སྒྲོད་དང་ནི། ལོངས་སྒྲིད་འཕྱར་གཡེང་འདོད་པ་དང་། གཞོད་པ་དང་ནི་གནས་པ་
དང་། མ་གུས་མི་སྒྲིད་གཞི་ལས་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གི་སྤངས་འདས་བརྩེ་ཡི་ཕྱོགས་
མཐུན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུ་ཐུང་གྲོན་པ་སོགས་ཁྲིམ་པའི་ཉུགས་སྒྲོང་བ་ལས་ཉམས་པ་
རྣམས་ནི་ཉུགས་གི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་རྩ་མོང་
གི་བལ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་གོས་གྲོན་པ་དང་། སྤྲ་ཆན་པས་འབྲེག་པ་ལྟ་བུ་སྤྲ་བྲེག་ཉེས་པའི་
ཉེས་བྱས་ལྟ་བུ། རང་དོན་དུ་རིན་ཆེན་སྒྲོང་ཞིང་བདག་གིར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོང་བའི་གཞི་ལས་

བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་བསོད་པ་སྤོང་བ་དང་སྤགས་པ་སྤོང་བ་དང་དོ་གསུམ་ལྷག་ལེན་ལྷ་བྱ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་ཁབ་རལ་བདག་གིར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་སྟོད་སྟུང་གི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་བ་སོའི་ཁབ་རལ་བདག་གིར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། བྱི་རྩོའི་ཁ་བཟ་བ་དང་། ཆང་འཕྱང་བ་ལྷ་བྱ་ལོངས་སྟོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་སྟོག་ཅོང་བ་ལྷ་བྱ་དང་། གར་སོགས་དང་། ཁྲི་ཆེ་མཐོ་སོགས་འཕྱར་གཡེང་སྟེ་སྟེག་ཆོས་གི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་དགོས་མེད་དུ་མཆོངས་རྒྱག་དང་རྒྱ་ཡི་ཅེན་པ་སྟེ་བཅེ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། བྱིམ་བྱེད་འདོད་ཀྱིས་ཆད་དབྱིབས་སོགས་མི་རུང་བའི་ཁང་ཆེན་བཅེགས་པ་དང་། མི་ཆངས་སྟོད་ལྷ་བྱ་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་འབྲིན་པ་དང་འཁྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀྱར་བསྟེགས་པ་སོགས་ལྷ་བྱ་དང་། འགོ་བ་ལྷའི་སྟོག་གཅོད་དང་དབྱེན་སོགས་གནོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་སྤངས་འདས་དངོས་དང་། དེའི་རྗེས་མཐུན་བརྟེན་གཟས་དང་ཆོག་རྩལ་ཕྱ་མ་སོགས་ལྷ་བྱ་དང་། གནས་དབྱུང་མཆོན་མི་མཐུན་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མཆོན་མོར་གནས་པའི་ཉེས་བྱས་ལྷ་བྱ་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་སྟེར་གཏོགས་ཀྱི་བཤགས་བྱ་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་བྱིམ་པ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། མཁན་པོར་མ་གུས་པ་སྤངས་འདས་ཀྱི་སྟེར་གཏོགས་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་བསྐྱབ་པ་རྒན་པ་སོགས་ལ་མ་གུས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་སྤོང་བའི་སྦྱོར་བར་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་ལྷ་བྱ་མི་སྦྱོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བའི་བཤགས་བྱ་དང་། དེའི་ཕྱགས་མཐུན་དབྱར་གི་དམ་ཆོག་འབྲལ་བ་ལྷ་བྱའོ། ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། སྤངས་འདས་བཅུ་པོ་དེའི་ཕྱགས་མཐུན་ནམས་བཤགས་བྱ་དང་བསྐྱམ་བྱ་གང་ཡིན། ལྷང་བ་གང་གི་སྟེར་གཏོགས་པ་སོགས་དབྱུད་པར་འོས་ཞེས་བསྐྱེལ་ཀྱང་དབྱུད་མཁན་ཉུང་བར་སྤང་རོ། ། རྒྱུ་སོགས་སུ་ཁང་པ་ཁང་ཆེན། བྱུང་མེད་དང་ཉལ་བ་རིན་ཆེན་སྤོང་བ་སོགས་རེ་རེའི་མཐར་སྤངས་པ་ལ་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་སྤངས་འདས་ཀྱི་སྟེར་གཏོགས་པས་བཤགས་བྱ་

ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གནས་དབྱུང་མཚན་མི་མཐུན་པ་དང་ཉལ་བ་མི་ཚངས་སྟོང་གི་སྦྱར་བ་དང་། རིན་ཆེན་སྟོང་བ་གསེར་དབྱལ་ལེན་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གསོ་སྦྱང་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་སྟོང་བའི་སྦྱར་བ་དང་། ཐོད་པའི་སྟོང་ལྟ་བུར་བཏུང་བ་སྟོང་རྟགས་གཉིས་ཀའི་དང་། དེ་རྗེས་ཚྱུགས་དང་བྱིས་སུན་འབྱེན་གནས་པའི་དང་། མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་དབྱེན་མ་གྲས་པའི་དང་། བསྐྱབ་པ་སྟོང་བ་མ་གྲས་པ་དང་མི་སྦྱང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲངས་འདས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། ། བྱིས་བྱེད་འདོད་ཀྱིས་**ཆད་དབྱིབས་**གཞི་དོག་**མི་རུང་**ཁིང་རྩོམ་བཏེག་པ་དང་སེམས་བསྐྱུས་པ་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱི་**ཆོག་མ་བྱས་པའི་ཁང་ཆེན་**བཅིགས་པ་ལ་མང་བཅིགས་དུས་**བྱིས་པའི་རྟགས་སྟོང་**བ་ལས་ཉམས་པའི་**སྒྲངས་འདས་**འབྱུང་ཁིང་། བྱིས་བྱེད་འདོད་མེད་པར་དེ་ལྟར་བཅིགས་པ་ལ་ཚྱུགས་མཐུན་དང་། འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་བཅིགས་པ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་**གསུངས་**ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤགས་བྱར་བཤད་པ་བཅིགས་དུས་**དུད་འགྲོ་**འདེབས་སྟོང་དང་**གསོད་**པ་འབྱུང་བའི་**བྱིར་ན་དེ་ལ་དགོངས་ཞེས་བེད་**དེ་ལྟར་ན་གཞོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་དགོས་པས། རྒྱུ་ལས། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ཅིག་པ་ཡང་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་**འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་**ལོ། ། ཚྱུགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་ཉམས་པ་ཕམ་པའི་ཚྱུགས་མཐུན་དང་། རྟགས་སོགས་སོ་སོར་ཉམས་པའི་ཚྱུགས་མཐུན་གཉིས་དང་། གཞི་ནས་བཤད་པ་དང་། སྟོན་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚྱུགས་མཐུན་གཉིས་དང་། སྟོན་པ་ཉམས་པའི་ཚྱུགས་མཐུན་དང་། བར་མ་ཉམས་པའི་ཚྱུགས་མཐུན་གཉིས་སུ་འདུལ་།

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱིན་ལ་ཅིར་འཇུག་ནི། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འབྲ་བ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པས་འདི་ལ་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་ཡང་སྟོན་པོ་ཕྱི་བ་དག་ཆེད་དང་། ཐུབ་མཐའ་གོང་མ། འདུལ་བ་རང་ལྷགས། སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིས་སྒྲར་སྟོན་པ་བཏང་བས་སྟོན་པ་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲར་གྱི་ཕམ་པ་དག་ཆེད་དང་། བྱེ་སྐྱུས་སྟོན་པ་མ་བཏང་ཡང་དགོས་པ་སྐྱབ་རྟུས་ལས་ཉམས་པས་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་ཕམ་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པར་འདོད། འབྲ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་འབྲ་ཚུལ་དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་སྟེ་ལྷ་རྩོགས་པར་སྦྱེད་པའི་

རྟེན་ལ་རྣམ་དག་དང་འདྲ། རྣམ་དག་གིས་བསྐྱབ་བྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་རྟེན་གཟས་སོགས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་མཆོ་རྟེན་ཏུ་གསལ་ལོ། ། བསྐྱབ་བྱིན་གྱིར་མི་
འོང་ལྟེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་རྣམ་དག་དང་འདྲ་མིན་དང་། བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་
སློབ་མ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད། དགེ་སློང་དགའ་བ་ཅན་བདུད་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོས་བསྐྱུས་ཏེ་འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་གསེལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་རི་སྤྱིད་འཆོར་བསྐྱབ་ཆོས་
ལྟ་བུ་བྱིན་ཏེ་སྟོན་པ་ལེན་དུ་བཅུག་དེས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་ཆད་ལས་གྲོལ་ཏེ་རང་གཤམ་ལ་
འདོག་ཏུ་བཅུག་གོ། བསྐྱབ་ཆོས་སྦྱོད་པའི་དགོས་པ་རང་གཞན་ལ་སྟོན་སེམས་དང་སྦྱོར་བ་སྦྱོ་
ཆེད་དོ། ། འདི་ལྟར་བ་པལ་ཆེར་ལ་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱུང་བ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། །

ཞར་བྱུང་ནི། བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལུན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་། ། དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ། དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་རྟེན་གྱི་ཞར་ལ་ཡུལ་སྟོན་པའི་མདོ་གསུམ་བྱུང་། མདོ་དང་
པོ་གཉིས་མདོར་བསྐྱས་དང་། ཆོག་ཆོགས་སྦྱངས་ལ་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་དང་། ཐ་མ་
མདོར་བསྐྱས་རྟེན་གསེལ་པ་ཁོ་ན་དང་། འདི་གསུམ་གྱིས་ལྟར་བ་ཉུང་ཤོས་ཤིག་གི་ཡན་ལག་བསྐྱེན་
པས་མཐའ་དག་སྦྱར་བསྐྱེན་སོགས་གང་ཡང་མིན་ནོ། ། བསྐྱབ་བྱིན་ནི་རྟེན་རྣམ་དག་གི་ཡུལ་ལ་
བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལུན་པ་སྟེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་ཚུལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིས། དང་
པོ་སེལ་བའི་སྟོན་སེམས་འདྲ་ཚུལ་མཆོ་རྟེན་ལས། བསྐྱེས་བསྐྱུར་ཆོག་ལ་བྱུང་དུ་གསོད། ། བསྐྱབ་
པ་སློང་དང་མི་སྦྱ་འགོ། ། བཞི་ལ་ན་སྦྱང་དངོས་སུ་གསུངས། ། དེ་མཚུངས་གཞན་ལ་མདོར་
བསྐྱས་སྦྱར། ། ཞེས་པ་ལྟར་དགེ་སླང་པས་བསྐྱེད་པ་ཞེ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་བྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་
སྦྱང་དང་། གཞི་མེད་བག་ཅམ། ལྷག་མས་སྦྱར་འདེབས། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་བརྫོད་གཉིས་
ཏེ་ལྟ་ནི་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱིན་ལས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དོ། ། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་འདྲ་ཚུལ།
འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྫོད་ལ། ། ལྷ་ཆུང་ནས་གསུངས་བསྐྱེན་བཅོས་མཐུན། ། ལྷ་ཆེན་
ན་སྦྱང་སྦྱོར་ལ་དགོངས། ། བདེན་སྦྱ་རུབ་ལྷག་མདོར་བསྐྱས་སྦྱར། ། ཞེས་པ་ལྟར། མ་རྫོགས་པ་
སྦྱིས་བསྐྱེད་དང་པོ་བཞི་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དོ། ། གསུམ་པ་བསྐྱེན་
པར་མ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་འབྲུབ་པའི་སྟོན་སེམས་འདྲ་ཚུལ། དེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་བྱིན་ལེན་

འཆགས་ལ་རེག་ན་འཇིག་པར་ལུང་མ་མོར་དང་རྒྱུ་ལས་སོ། ། བཞི་པ་རྣམ་དག་གི་བྱ་བ་མི་
འབྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མ་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། ལས་ཀྱི་ཁ་སྐང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དག་
གི་བྱ་བ་རྣམས་མི་འབྲུབ་ལྟེ། ཆོ་ག་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ཉམས་པས་སོ། ། ཟུ་བ་ལས། གནས་མལ་
དང་གདིང་བ་སྟུང་བ་བཅོལ་ཡུལ་དང་། ཕྱི་རྫོག་ཆུ་བ་བརྗོད་ཡུལ་མི་འབྲུབ་པར་དངོས་སུ་
གསུངས་ཤིང་། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཡུལ་སོགས་ལ་མདོར་བསྟུས་སྦྱར་རོ། ། བསྐྱབ་བྱིན་དེ་
ལ་བསྐྱབ་བྱིན་གཞན་ནི་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་བ་མིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཞེ་བྱག་ལ་ལྟུང་བ་
རྫོགས་པར་བསྟེན་པའི་བྱིན་དང་། དེའི་བསྐྱབ་བྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་འདོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟུང་
བ་མི་སྟེན་ལ། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཡུལ་རྣམ་དག་མེད་ན་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་རུང་ཞིང་།
བྱིན་ལེན་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིན། ཉེན་དགེ་སློབ་མ་ལ་དགེ་སློང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་མོ་དེ་བསྟེན་པར་
མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། སྤར་གྱི་སྤྱུ་བཞིས་སོ། །

བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ།

གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟེན་པ་ན་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལས། ། ཞེས་དང་། སོགས་སྦྱས་བསྟུས་པ་མེད་ན་ནི་
ན་སྦྱད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱུང་། མི་ཆངས་སྟོང་དང་སྟོག་གཅོད་བཞིའི། ལྟུང་བ་རྫོགས་གསུངས་
མདོ་འདིར་བསྟུས། ། བལ་ཁུར་སྦྱེས་འདོམས་དོན་མཐུན་སྟེན། ། མ་གཏོགས་སལ་ཆེར་མདོར་
བསྟུས་སྦྱར། ། ཞེས་པ་ལྟར་བཟུང་བར་བྱ་ཞིང་། མདོ་དང་སོ་འདིས་འདུ་ཤེས་ཡོད་པས་མཆོན་
ནས་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བསྟན་པས་མཐའ་དག་
སྦྱར་བསྟན་དུ་གསུངས་ཤིང་། མདོ་བྱི་མ་འདི་མཐའ་དག་སྦྱར་བསྟན་མིན་པ་ལྟེ་ལྟ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བསམ་པའི་སེལ་བ་སྟོན་པས་འབྲུབ། དགོས་པ་གང་དང་ལྡན་དབྱེད་ཅེས་གསུངས་
སོ། ། དགེ་སློང་གིས་སྟགས་དང་སྟན་དང་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་ན་
དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་བལ་ཁུར་སྦྱེས་འདོམས་སོགས་མ་གཏོགས་ལྟེ་ལྟ་སལ་ཆེར་

བསྐྱེད་ལ། **ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྡེ་ལྷ་སལ་ཆེར་གྱི་དངོས་གཞི་མི་**
འབྱུང་བར་ན་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཅེས་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། ། དེ་ལ་བརྟུན་ཡོད་དེ།
 དེ་ནི་ལས་ཀྱི་ནུས་སྒྲིབ་སྒྱུས། ། སྒྲག་གཞོན་མ་མཉམ་མུ་ངན་གྱིས། ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་**སྒྲོ་བ་**དང་།
 འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་སེམས་**འབྱུགས་**པ་དང་། ཆོར་བ་**སྒྲུག་**བསྐྱེད་ཀྱིས་**གཟེར་བ་**
 དང་། སྒྲགས་སོགས་ཀྱིས་ལུས་གཞན་སྒྲག་དུ་**སྒྲུལ་**བ་བཞིའི་**ཆོ་རང་ལ་**དགེ་སློང་གི་**འདུ་ཤེས་**
མེད་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་གཙོ་བོ་བཞི་དང་། **གཉིད་**འཕྱག་པོ་སོག་
 པ་དང་། ཆང་སོགས་ཀྱིས་**ཐྱོས་**པ་དང་། འགོག་པ་སོགས་ལ་**སྒྲིམས་**པར་**འབྱུག་**པ་དང་། **བརྒྱལ་**
བ་བཞི་སལ་བ་སྒྲེ་དེ་བཞིའི་**ཆོ། ཉལ་**ལྷུང་དག་**དང་ཁང་པ་ཁང་**ཆེན་གི་**ལྷུང་**བ་སོགས་**འབྱུང་**
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་མ་བཞིའི་ཆོ་ལྷུང་བ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཁང་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ཆང་བར་གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་དགེ་སློང་རང་ཉིད་**གཙོ་**
བོ་བཞི་བོ་གང་རུང་ལ་གནས་ཆོ་སལ་ཆེར་**བྱབ་པ་ན་ཡན་ལག་གང་ཞིག་མ་ཆང་དཔུང་པར་**
བྱ་དགོས་ཀྱང་། ཀུན་སློང་གི་བསམ་པའི་བྱགས་ཆད་པ་དང་བཅས་དབང་གིས་ཀྱང་ལྷུང་བ་
 མི་འབྱུང་ངོ་། ། སྒྲུལ་ཆོ་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་**གསོད་བཞི་**དང་། **རྒྱ་བ་**དང་། **སམ་པ་**
 དང་**ལྷག་མ་****དང་པོ་**ལ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་**ལྟར། བལ་ཁུར་སྒྱུས་འདོམས་**དོན་མཐུན་སྒྲིབ་པ་
 བདེན་སྒྲུས་དང་དབེན་པ་གཉིས་སོགས་ལྟ་བུ་**མ་གཏོགས་**སྡེ་ལྷ་སལ་ཆེར་ལ་**སྒྲུལ་ཆོ་**དགེ་
 སློང་གི་**འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་དངོས་གཞི་འབྱུང་**བར་སྒྱིར་བསྟན་ཚུམ་འཕྲོ་རིན་འཕྲེང་སོགས་
 ཀྱིས་བམ་ལྷ་ལྟར་གསུངས། རང་རེའི་**ཡིག་ཆའི་གཞི་སྟོན་**དུ་ལྷུང་བ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ལ་
 ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་**མཆོ་རྒྱལ་**དང་། བསྐྱེད་བྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་
མཐུན་ཆེད་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་སྒྱིར་བསྟན་ལྟར་བཟུང་ངོ་། །

དེས་ན་རྩུག་སམ་སོགས་ལུས་མི་སྤང་བར་བྱས་ན་ན་སྒྲིབ་དང་། ལུས་བསྐྱེད་བ་ལ་
 སེལ་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། ། རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་དོན་ཅ་བ་ལས། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་
 མི་ཤེས་ན་རང་བཞིན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རིན་འཕྲེང་ལས། མདོས་ནི་ཤེས་
 པ་གཏད་བྱབ་པ་དང་། མི་བྱབ་པ་ཉིད་བསྟན་པར་མདོན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཅ་བར། ཐ་སྟོན་དུ་

རུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་ཉམས་པ་ཉིད་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ལྟར་དགོས་ཀྱི། སྒྲོ་བ་དང་སྒྲོས་པ་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། མེལ་བ་ནི། གཟུགས་བསྐྱར་བ་སོགས་གྱིས་མི་ཆངས་སྒྲོད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་
བའི་ཆོ་དག་སྒོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ལ། མཐར་ཐུག་གི་ཆོ་མེད་ན་རང་བཞིན་མི་གནས་པ་གཙོ་
བོ་བཞི་ལ་སྒྲོར་བ་ན་སྒྲུང་དང་དངོས་གཞི་ལྟར་མེད། སྒྲོར་དངོས་གཞིས་ཀའི་ཆོ་རང་བཞིན་
དུ་མི་གནས་ན་གཙོ་བོ་པལ་བརྟུང་ཀ་ལ་སྒྲོར་དངོས་གཞིས་ཀ་ལྟར་མེད་ཡིན་ལ། སྒྲོར་བའི་ཆོ་
མི་གནས་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་གནས་ན་སྒྲོར་ལྟར་མེད་ཅིང་། སྒྲོར་དངོས་གཞིས་ཀ་འཕེན་
པས་མི་འགྲུབ་པ་པམ་ལྟག་དང་བོ་གཞིས་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་ཐུག་འགྲུབ་ལ་སྒྲོར་བ་མི་འགྲུབ་
པ་སྒོག་གཙོད་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གཞི་ན་སྒྲུང་དང་། སྒྲོར་བ་འགྲུབ་ལ་མཐར་ཐུག་མི་འགྲུབ་པ་
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱམ་བྱ་དང་། གཞིས་ཀ་འགྲུབ་པ་འཆང་འཛོག་ལྟ་བུ་
ལྟར་མེད་དོ། ། སྒྲོར་བའི་ཆོ་གནས་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་མི་གནས་ན་གཙོ་བོ་བཞི་ལ་དངོས་
གཞི་ལྟར་མེད་དང་། པལ་བ་བཞི་ལ་མི་འགྲུབ་པ་གསུམ་ལ་ན་སྒྲུང་དང་། གཞིས་ལ་འགྲུབ་པ་
ལ་དངོས་བཞི་རྫོགས་པར་འབྱུང་ཞེས་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྟ་ཀ་ལ་འབྲ་བར་བསྟན་པར་གསུངས་ལ།
སྒྲོར་དངོས་འཕེན་པས་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་རིན་འབྲེང་ལས། དེའི་ཆོ་ལྟས་ངག་གི་བྱ་བ་
དང་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་པ་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་ལ་འཆང་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། དག་སྒོང་གིས་རང་ཉིད་དུང་འགོར་སྒྲུལ་ཏེ། དག་སྒོང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་
མི་ཞིག་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་ན་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་འབྱུང་བར་
ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྒྲོར་བའི་ཆོ་མི་གནས་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོ་གནས་པ་
ལ་དགོངས་གསུངས་སོ། ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ། དེ་ལྟར་ལྟར་བ་བཞི་བཅུ་ལ། ལྟས་མི་སྣང་བས་ན་
སྒྲུང་གསུངས། ། ཞེས་རྟུན་པམ་སོགས་བཞི་བཅུ་ལྟས་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ལ་ན་སྒྲུང་དུ་བྱ་བར་
གསུངས་པར་བཤད་པས་ལྟར་བ་བདུན་ལས་གཞན་སྡེ་ལྟ་ཀ་ལ་ལྟས་མི་སྣང་བར་མ་བྱས་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང་། ཐ་མལ་དུ་གནས་ལ་མི་དགོས་སོ། །

ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ།

གསུམ་པ་བསྐབ་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། ཆོགས་སྔ་མར་སྟོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་རྟོ། ། ཞེས་དང་། སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་བྱི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱང་། མདོ་འདི་གཉིས་སྔར་ལྟར་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་དང་མཐའ་དག་སྒྲིར་བསྟན་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྔ་མ་བྱིས་པ་དགེ་ཚུལ་ས་མ་དགེ་སྟོང་མ་སོགས་སྔ་མ་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་དགེ་ཚུལ་སོགས་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྟེན་ལ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བྱང་གི་སྟོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་། ཆོགས་སྔ་མར་སྟོར་བའི་ན་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་། བྱི་མར་དངོས་གཞིའི་ན་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་འོད་ལྡན་ལྟར་བསྟན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་སྔེ་ལྟ་གྱུར་གྱི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལ་མེད་མི་རུང་བའི་སྟོར་དངོས་ལ་བསྐབ་ཆོགས་གཅིག་པ་དགོས་ཏེ། ཆོགས་བྱི་མ་དགེ་སྟོང་ས་མའི་རྟེན་ལ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་། དགེ་སྟོབ་མ་སོགས་ཆོགས་སྔ་མའི་སྟོན་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མར་བབས་ཆེ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་འབབ་ཆེ་སྟོན་སེམས་མེད་བྱིར་སམ་འདྲ་སྟེ་བར་རིན་འཕྲེང་ལས། བདག་ཉིད་དགེ་ཚུལ་བབས་ཤིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་དུས་སུ་མཐར་ཐུག་ན་ཉེས་བྱས་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལྟར་གསུངས་སོ། ། ཆོགས་སྔ་མར་གསོད་སོགས་ཀྱི་སྟོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཆོགས་བྱི་མར་དངོས་གཞི་གྲུབ་ན་སྔེ་ལྟ་གྱུར་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དེ། སྟོན་པ་བྱི་མ་ལེན་ཆེ་སྟོན་སེམས་འཕེལ་བས་གསོད་སེམས་འོག་པའི་བྱིར་རོ། ། བསྐབ་ཆོགས་བྱི་མར་སྐར་ཡང་སྟོར་བ་བྱས་ན་སམ་པ་སྟེ་ཡང་བསྐབ་ཆོགས་སྔ་མ་ནས་སྟོར་བ་བཅུམས་པ་དེ་ཉིད་སྟོར་བའི་སྟོར་བ་ཡིན་གྱི་སམ་པའི་སྟོར་བ་མིན་ཏེ། ཡིག་ཆར་སམ་ལྟག་གང་རུང་གི་སྟོར་བ་ལ་སྟོན་པོས་བྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། སམ་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྟོར་བ་ཡིན་ན། སམ་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་པས་མ་བྱས་པས་འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་རུང་རོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། རྩལ་བཀག་པས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འདྲ་བ་ལ་ཡང་རྟོ། ཞེས་བྱང་། མདོ་འདི་གཉིས་བམ་ལྟ་ལྟར་ན་ལྟང་བ་ཐམས་ཅད་

ལ་སྐྱར་བས་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་དག་སྒྱིར་བསྐྱར་དུ་འགྱུར་ལ། རིན་འབྲེང་ལས་བརྩ་གཅིག་ཙམ་
ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་ན། རྣམ་འབྲེད་ལས་ཆ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་དེ་གཞན་བརྩ་ལ་མདོར་བསྡུས་
སྐྱར་བས་དེ་ཁོ་ནའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། རྣམ་དངོས་སུ་བཀག་པ་བས་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བའི་
སྒོ་ནས་བཟང་པོ་ལ་བཀག་པ་དེའི་ལྷང་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བཀག་པ་
དེ་དང་འདྲ་བའི་བཟང་པོ་ལ་ཡང་ངོ་སྟོན་མ་ལྟར་རོ། ། **དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བས་བསྐྱེད་པ་ནི། །**
སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། ། བལ་ཁུར་སྒྲེལ་དང་གསེར་དབུལ་རེག་ བའོན་མཚན་
ཉོ་ཆོང་བསོད་པ་ལངས། ། ཁབ་རལ་ལས་ཀྱུར་བརྩ་གཅིག་གོ། ཞེས་རིན་འབྲེང་ལས་སོ། ། འདུལ་
འཛིན་གྱིས། བལ་ཁུར་སྒྲེལ་བ་ཉོ་ཆོང་གསུམ་དོར་བ་ནི། དེ་དག་གི་གཞི་ལ་རིན་ཆེ་བ་མི་དགོས་
པས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་**ཁབ་རལ་རྒྱ་ཡིས་**ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས་མ་དོར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་**དབྱད་**
ཅེས་པ་སྐྱེང་གཞིའི་དབང་གིས་སོ། ། འདྲ་བ་གསེར་ལ་རེག་པ་བཀག་པ་དང་འདྲ་བར་གཡུ་ལ་
ཡང་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁབ་རྩིང་བ་ལ་རེག་པ་དང་བྱང་ཤ་ཟན་གྱི་ཡུལ་དུ་**རྩམ་པས་**
བསོད་སྒོང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །

མཚན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པ།

མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྷུང་བ།

བཞི་པ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྟེ་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོར་སྟུན་མོང་
ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྟུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་དང་། བྱི་མའི་མཚན་ལ་ཅིར་འགྱུར་གསུམ།
དང་པོ་ལ་སྟུན་མོང་དང་། སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་སྟུན་མོང་པ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་
ཅི་འདྲ་བ་དང་། རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ནི། སྟུན་མོང་བའི་ཕྱི་ཕྱོད་པ་བཞི་དང་།
“སྟུན་དང་། གཞི་མེད་དང་། བག་ཙམ་གྱིས་སྐྱར་འདེབས་གཉིས་དང་། གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་
བ་དང་། ལྷ་འཛོལ་དང་། སྟོང་བའི་སྟུང་བ་དང་། ལ་སྟགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྟོང་།”རིགས་དང་།
སྟགས་པ་སྟོང་བ་དང་། སོ་སོ་ནས་སྟགས་པ་སྟོང་བ་དང་། བསྐྱུར་བ་བཅས་སྟེ་ལྷ་དང་། གསེར་
དུལ་ལ་རིག་པ་དང་། མངོན་མཚན་ཙན་དང་། ཉེ་ཆོང་དང་། ལྷུང་བ་ཟེད་འཛོལ་བ་དང་།
སྟགས་པས་འཐག་པ་དང་། འཐག་པ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་རྟུན་དང་། མ་
རྟོགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འདོན་པ་དང་། མི་ཚས་སྟེ་མ་བདེན་སྟེ་དང་། ས་བོན་སྟེ་འཇིག་
དང་། སྟོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འདེབས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ལས་ལྟག་ཅིག་པའི་ཕྱོགས་
གཅིག་དགེ་འདུན་ལས་དཀོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཅིག་པའི་དེ་དང་། ལྟ་སྟེགས་པའི་
འདུག་གནས་སྟེ་ཐ་བ་དང་། ལ་སྟགས་པས་བསྐྱུས་པ་དོ་གསུམ་ལྟག་ལེན་དང་། སྟངས་ཟ་
སྟེ་གསུམ་དང་། དུས་མིན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་དང་། སྟོག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོད་པ་དང་། གཅིར་བྱ་བ་ལ་ཁ་ཟས་སྟུན་པ་དང་། དམག་ལ་ལྟ་བ་
དང་། དམག་ནང་དུ་ཞག་གཉིས་གནས་པ། གཡུལ་བཤམས་དུ་ཁྱེད་གསུམ་དང་། མེ་ལ་

རིག་པ་དང་། བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཀྱི་ཉལ་བ་དང་། འི་མི་ལ་བསྐྱར་བའི་གོས་
གྲོན་པ་དང་། ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་དང་། ལྷན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཏུད་འགྲོ་གསོད་
པ་དང་། རྒྱལ་ཅེ་བ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། གཞི་མེད་པར་ལྷག་མའི་སྐྱར་འདེབས་དང་།
རྒྱན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ས་རྒྱོ་བ་དང་། མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་དང་།
མ་གུས་པའི་རྩྱགས་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས་པ་དང་། ཆང་འཐུང་བ་
དང་། ཏུས་མིན་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཟས་བཅས་ཀྱི་སྒོམ་བསྐྱར་ཕྱི་རོ་གྲོང་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་
པོའི་སྤྲོ་བྱང་དུ་མཆོད་མོ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། འབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་།
གདིང་བ་ཆོད་ལྷག་གི་ལྷུང་བྱེད་དང་། གཡན་པ་དགའ་བ་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་དང་། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཆོད་དམ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་གོས་བྱེད་པ་སྟེ་མཆོད་ཉིད་ཅི་
འདྲ་བའི་ལྷུང་བ་དང་བདུན་འདུལ་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན། ལྷག་མ་ཅི་འདྲ་
གསུམ་དང་མིང་ཅུ་བཞི། ། སྤང་ལྷུང་ཅི་འདྲ་བཅུ་གསུམ་མིང་ཅུ་བཞི། ལྷུང་བྱེད་ཐུན་མོང་
བདུན་ཅུ་ཆ་གཉིས་ལས། ། ཅི་འདྲ་སོ་ལྷ་མིང་ཅུ་སོ་བདུན་ནོ། ། སོར་བཤགས་གསུམ་པ་མིང་
ཅན་གཞན་གསུམ་དང་། ། ཞེས་བཟུང་ངོ། ། རིན་འབྲེང་ལས། བཅའ་དང་ཞེས་པ་སྤངས་ཟེ་ཆོ་
ག་འདིག་པས་དེ་ལས་བསལ། མ་གུས་པ་རྩྱགས་གཅིག་ཡིན་པས་བསལ་བས་ལྷ་བཅུ་དང་ལྷ་བྱས་
ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས་སྤྲོད་པ་ཁྱེ་བར་པ་མ་པན་ཚུན་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པས་དེ་དང་ནི་མ་
གུས་པ་རྩྱགས་གཅིག་ཅུ་ཡིན་པས་བསལ་བས་ཤིང་གཙོད་པ་ཁྱེ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་།
ས་བོན་འདྲིམས་པ་ལ་མདོར་བསྐྱས་སྐྱར་བས་ཤིང་གཙོད་ས་བོན་འདྲིམས་པ་ལས་ཟུར་དུ་བཟང་
བས་དང་ཐུག་བྱས་སོ། ། པའི་འདུས་ཟེ་མཆོད་ཀྱི་ཆོ་ཉེས་བྱས་སུ་ཁྱེ་བར་གསུངས་པ་ཡན་ལག་
མ་ཆང་བ་ལ་དགོངས་པར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། སྤྲོད་པ་པ་མ་པན་ཚུན་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་
གསུངས་པ་སྐྱོར་བར་དགོངས་ལ། སོ་ཐར་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་བྱིས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། འོན་ཀྱང་ལྷུང་བ་དེ་དག་ལ་མཆོད་ཉིད་ཅི་འདྲ་བས་མ་ཁྱེ་སྟེ། རང་གི་ཟག་བྱེད་དང་སྐྱེས་
པ་གཞན་གྱི་ཞོར་བྱ་སྤང་པ་དང་། དག་སྤོང་པ་རང་གི་ཞོར་བྱ་དང་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་ཟག་བྱེད་
སྤང་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྤོང་པའི་མི་ཆངས་སྤོང་དང་། རྒྱལ་དགུ་པས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བའི་

ལུང་བཟེད་འཆོལ་བའི་སྤང་ལུང་དང་། མ་དག་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་གསུམ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཅི་
འདྲ་བ་མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་དེའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲས་པ་དང་རིམ་གཉིས་ཁོ་ན་ཕྱོགས་
གཅིག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་མེད་བག་ཙམ་གཉིས་དང་སྤོང་སོགས་ལྟ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་། མཚོ་རྒྱུ་རང་ལ། སམ་རྒྱུན་བདེན་སྤྱོད་འདོམས། །
ཞེས་བདེན་སྤྱོད་ཡོད་ལ། རྒྱ་དང་སྐུན་དང་སྐྱར་འདེབས་གསུམ། ། ཞེས་བག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། བྱིས་
སྐུན་མེད་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བས་ཅི་འདྲ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན། མཚོ་རྒྱུ་
སྤེད་པ་དང་ནི་མ་གྲས་བསལ། ། ཤིང་གཅོད་ཟུར་དུ་བགྱང་བས་ང་དུག་བྱས། ། ཞེས་སྤོམ་གྱི་ཆིག་
བསྐྱར་དགོས་པར་བྲིད་རྒྱུན་ལས་འབྲུང་བ་ལྟར་ལས་འོས་མེད་དོ། །

རྒྱལ་མཐུན་མིང་ཙམ་གྱི་ལུང་བ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་མཐུན་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་ལུང་བ་ལ་གཉིས། མཚན་མཐུན་ཡན་ལག་
ཏུ་དགོས་པ་དང་། མཚན་མི་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རིན་འབྲེང་ལས།
བསྐྱོར་བཞི་དང་འཕྲོག་པ་“དང་། ། བསྐྱོར་བསྐྱར་སྐྱོན་”དང་ཕྱ་མ་“དང་། ། སྐྱོ་སྤྲུགས་”དང་
གནས་ངན་“ལེན་བརྗོད་པ་”དང་། བཤེས་ངོར་“བྱེད་པ་”དང་། བྱེད་གསོད་“ཉིད་དང་། འབྱུང་”བ་
དང་། བསྐྱོར་བ་ན་“ལ་གཞོན་དང་། བྱི་སྤྲེ་གནས་”མལ་གྱི་ལུང་བ་དང་། གདིང་བའི་“ལུང་བ་
དང་། བྱིས་གཞོན་”དང་། རྩ་བ་འབྲུང་བ་“ལ་འདུག་པ་”དང་། བཟའ་བཅའ་སྤངས་“པར་སྤོབ་
པ་”དང་། འདུས་“ཟ་བཤེག་”གཟས་“ཉིད་གནས་ངན་ལེན་འཆབ་”པ་དང་། བདེ་སྤྲེ་ཟན་“གཅོད་
དང་། འདུན་པ་ཕྱིར་”བསྐྱར་དང་། ཚོས་ཏེ་སྤྲེག་“ལྟ་བརྗོད་པ་”དང་། སྤྱོད་བཤེས་སྤངས་“པ་རྒྱལ་
ཕྱོགས་དང་། དགོ་རྩལ་བསྐྱེལ་”བ་སྤྲེད་པ་དང་། འཕྲོད་པ་བསྐྱེད་“པ་”དང་། སོར་མོ་སྤྲེ་ག་ག་
ཆོལ་བྱེད་“པ་”དང་། སྤངས་“པར་བྱེད་པ་”དང་། བསྐྱེད་“པ་ཉེར་འཛིག་དང་། ཉན་ན་”བྱེད་
པ་དང་། ལས་གྱི་གནས་ནས་“མ་སྤྱོད་པར་འགྲོ་བ་”དང་། དགོ་འདུན་“ལ་མ་གྲས་པ་བྱེད་པ་
དང་། ཟས་བཅས་”དང་། ད་“གདོད་དང་། བྱི་རྒྱུང་”འཆོས་པ་དང་། ཤིང་བལ་“བདལ་བ་”དང་།

དམག་དཔོན་མེད་ལས་ཀྱང་པ་སྟེ་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའོ། །
ཟས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཟས་དང་བཅས་པའི་བྱིས་ཏུ་
རང་གི་ཆོག་གིས་མཆན་མཐུན་གྱི་དགེ་འདུན་སྦྱོར་བྱངས་པ་དགོས་པས་རྗེས་མཐུན་མིང་ཅམ་
འདིར་བགྲང་ཡང་། ཕྱི་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་མཆན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བར་གྲངས་བེན་པའོ། ། མ་གྲས་པ་འདིར་
བགྲང་བ་ནི་དེའི་ཚོགས་གཅིག་དགེ་འདུན་ལ་མ་གྲས་པ་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་སྒྲིམ་ཆོག་སྒྲིམ་དང་
འགལ་བས་སོ། ། གཉིས་པ་མཆན་མི་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཁྲུ་
འཁྲུག་པ་དང་ལེན་པ་དང་། ། བྱིས་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་དང་། ། དེ་དང་ལམ་འགྲོ་བྱུང་མེད་ཉལ། །
དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྟ་ཡིན་འོ། ། འབྲལ་དང་སྤངས་པ་བ་དང་། ། གསོག་འདྲིག་བྱེད་དང་བ་དང་། །
ཆོག་འདྲིག་པ་བཞི་བསྐྱེད་ན་བཞི་བཅུ་ཅ་དགུར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་ཆོག་འདྲིག་པ་ཞེས་བཤད་
པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། མཆན་གྱུར་ཆོག་གིས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོག་འགྱུར་བའི་
བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོད་གོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་ལ། མཆན་སྒྲིམ་མའི་རྟེན་ལ་ཟས་སྤངས་པས་མཆན་
བྱི་མར་ཟས་སྤངས་པའི་གོ་མི་ཆོད་པ་དང་། དེའི་ཆོད་བྱིན་ལེན་ཞིག་ཅིང་མཆན་མི་མཐུན་པའི་
གསོག་འདྲིག་གིས་གསོག་འདྲིག་བ་དང་ལྷུང་བྱེད་མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར།

པ་མའི་སྦྱོར་མོང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་མིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ལ། པ་མའི་སྦྱོར་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་པ་མའི་སྦྱོར་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་སོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདུལ་འདྲིན་གྱིས། འབྱིན་པ་
དང་། དེ་ནས་རིག་ལྟག་དང་། འཕྲིག་ཆོག་སྤྱོད་དང་། བསྐྱེད་བཀྱུར་བསྐྱེད་པའི་བར་བཞི་
དང་། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷུང་བ་དང་། སྦྱོར་བལ་གྱི་སྦྱོར་བྱེད་པར་ནས་བལ་ནག་པོ་འབའ་
ཞིག་གིས་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཆ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་དང་། ལོ་བྱུག་སྦྱོར་གྱི་དང་། མཐོ་གང་གི་
སྤང་བ་དང་། བལ་ཁུར་བ་དང་། བལ་རྗེས་བའི་སྤང་ལྷུང་གི་བར་བདུན་དང་། ལྷུང་བཟེད་
ཞག་བཅུ་འཆང་བ་དང་། བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་དང་། དགོན་པ་བའི་འབྲལ་བ་དང་།

རས་ཆེན་གྱི་སྤང་བ་དང་། སྒྲོད་པའི་སྤང་བ་དང་། མ་བསྐྱོས་དང་། ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་ཉི་
མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཉིས་དག་དང་། ། རྟོན་མཐུན་སྤྱད་དང་དབེན་པ་གཉིས། །
དགེ་སྤོང་མ་ཡིས་སྦྱོར་བརྒྱག་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བརྟུ་དང་། ཡང་ཡང་བྲ་དང་བསོད་པ་སྤོང་
བ་དང་། ། ཉལ་ཤོམ་བྱིམ་ལ་འདུག་དང་འགྲེང་བ་དང་། ། གདེང་མེད་སྦྱོད་དང་མ་ལོན་བསྟེན་
པར་རྫོགས། ། རས་ཆེན་ཆད་ལྷག་གི་ལྷུང་བྱེད་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པ་སེལ་ལས་ཀྱུར་བ་
ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ། གཉིས་པར་དགེ་སྤོང་མའི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། བམ་པ་
སྐུ་མོང་མ་ཡིན་རྣམ་བཞི་དང་། ། ལྷག་མ་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་བརྟུ་གསུམ་དང་། ། སྤང་ལྷུང་སྐུ་
མོང་མ་ཡིན་བརྟུ་བཞི་དང་། ། ལྷུང་བྱེད་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་བརྟུ་ཅུ་བརྟུད། ། སོ་སོར་བཤགས་པ་
བརྟུ་དང་ཉེས་བྱས་གཉིས། ། ཞེས་མའི་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་བརྟུ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་
བྱ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་སོ། ། བམ་བཞི་ལྷག་མ་བདུན་དང་སྤང་ལྷུང་ནི། ། བརྟུ་དགུ་ལྷུང་བྱེད་
འབའ་ཞིག་བདུན་ཅུ་གཉིས། ། སོར་བཤགས་གཅིག་དང་ཉེས་བྱས་བརྟུ་དང་བརྟུ། ། སྐུ་མོང་
ལྷུང་བ་ཉེས་བརྟུ་བརྟུ་གསུམ་མོ། ། ཞེས་ཀྱང་བཟུང་ངོ་། ། གོང་གི་དེ་རྣམས་སྐུ་མོང་མིན་པར་
འགྱུར་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ས་མ་གཉིས་མཆོན་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་ན་ལུས་མི་འདྲ་ལ། ལུས་མི་
འདྲ་བའི་བྱིར་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ། དེ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་ལུས་དག་གི་ཉེས་སྦྱོད་མི་འདྲ།
དེའི་དབང་གིས་བཅས་པའང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ངོ་། ། བཅས་པ་མི་འདྲ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡོད་མེད་
མི་འདྲ་བ་ནི། དགོན་པ་བའི་འབྲལ་སྤང་མ་ལ་མེད། ཉིན་མོ་འབྲལ་བའི་ལྷག་མ་པ་ལ་མེད་
པ་ལྟ་བུ། ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ནི། མཆོན་མི་མཐུན་ལ་རེག་པ་མ་ལ་བམ་པ་དང་པ་ལ་ལྷག་མར་
བཅས་པ་དང་། འབྲིན་པ་པ་ལ་ལྷག་མ་དང་མ་ལ་ལྷུང་བྱེད་ཏུ་བཅས་པ་ལྟ་བུ། མང་ཉུང་མི་
འདྲ་བ་ནི། ས་ལ་འགྲེང་པ་གཉིས་དང་སྒྲོད་པ་གཅིག་བྱས། མ་ལ་དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་དང་སྤང་
གཤམ་མེད་པར་བྱིམ་པ་དང་དགེ་སྤོང་དང་འགྲེང་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། མ་ལ་དབྱར་
ཁང་དང་བྱིམ་གཞན་ནས་སྒྲོད་པ་གཉིས་སྤྱད་བཅས་པ་ལྟ་བུ། ལྷེ་མཆོན་མི་འདྲ་བ་ནི། བྱིམ་ཏུ་
མ་བསྐྱོས་པར་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང་། ལྷེ་སྟོན་པོའི་སྤྱོད་ཏུ་མི་གཙང་བ་འདོར་བ་གཉིས་པ་ལ་
ཉེས་བྱས་དང་མ་ལ་ལྷུང་བྱེད་ཏུ་བཅས་པ་དང་། བསོད་པ་སྤོང་བ་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དང་མ་ལ་

སོར་བཤགས་སུ་བཅས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། ལྷུང་བ་བསྐྱེད་དུས་
མི་འདྲ་བ་ནི། **ལྷུང་བཟེད་**བྱིན་གྱིས་མ་བཞུབ་པར་བཞག་ན་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་**ཞག་གཅིག་དང་**
པ་ལ་ཞག་བཅུ་ཉི་མཐར་ལྷུང་བཟེད་འཆང་སྤང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ། བྱིས་སོ་མ་བཟུང་བ་**ཉི་ཤུ་མ་**
ལོན་པར་**རྫོགས་པའི་**ལྷུང་བྱེད་མ་ལ་**སྤྱིད་ཕྱིར་**ལྷུང་བཟེད་འཆང་བ་དང་། སྤྱོད་པ་སོགས་རང་
ལྷོག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་
ཡིན་པས་མ་བྱུང་པས་མཆོན་ལྷུང་བ་**སོ་སའི་ཞིབ་ཆ་**ཤེས་**དགོས་**མང་ངོ་། ། ལྷག་མ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་བཅུ་གསུམ་ལས། ། ཉིན་འབྲལ་མཆོན་འབྲལ་ལམ་འཇུག་ཆུ་བཀལ་བཞི། ། ལྷུང་མེད་
ལྷག་དགུ་ཉེས་བྱས་མཆོ་རྒྱུ་གསུངས། ། སྤང་ལྷུང་ཐུན་མོང་མིན་པ་བཅུ་གསུམ་ལས། ། ལྷུང་
བཟེད་མ་བཞུབས་ཞག་གཅིག་འདས་པ་དང་། ། ལྷ་བྱེད་མི་སྤོབ་ལྷུང་ཡང་གོས་སྟེན་བཞི། ། ལྷུང་
མེད་ལྷག་མ་བཅུ་པོ་ཉེས་བྱས་གསུངས། ། ལྷུང་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་བཅུ་བཅུད་ལས། ། མ་
ལོན་འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉེར་འཛོག་དང་། ། འཁོར་མང་བཅེགས་དང་གཞོན་འཇུར་སྤང་
གསུམ་དང་། ། སྤེལ་བ་མི་འཆང་ཆུ་གོས་མི་འཆང་དང་། ། བཟུ་བཤལ་བ་ལ་གོས་ནི་འཇུར་
འཇུག་དང་། ལྷུང་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཞི། ། ཕྱི་སར་གཅིག་ཕྱར་འགོ་དང་
བཅོ་ལྔའོ། ། ཞེས་པའི་**ལྷུང་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པར་**ལྷུང་མེད། ། རྒྱ་སྐྱེགས་འཆང་བུ་འཇུད་པ་སྤོམ་པ་
དང་། ། ལྷག་མ་གོ་གཉིས་ཉེས་བྱས་མཆོ་རྒྱུ་གསུངས། ། སོར་བཤགས་བཅུ་ནི་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་
དང་། ། རྟེན་པ་སྤང་བར་བགོ་བ་ལྷུང་མེད་དོ། ། ལྷ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་གདམས་ངག་མི་ཉན་པ་
དང་། པའི་དགེ་འདུན་མེད་པར་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། དབྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཉེས་མེད་དུ་
འཇུར་ཆུལ་སོགས་དཔྱད།

ལྷ་གཉིས་པ་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ནི། པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་**ལྷུང་བ་**ཆེ་ཆུང་སོགས་
མཉམ་པོར་བཅས་ཤིང་། **ཐུན་མོང་གི་**སྤོམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ལྷུང་བ་དེ།
ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བའི་མཆོན་ཉིད། ཆེ་ཆུང་མཉམ་པོར་བཅས་པ་ཞེས་པས་བསོད་པ་སྤྱོད་བ་
ལྟ་བུ་གཅོད། སྤོམ་བསྐྱུས་སྤོམ་པས་སྤྱོད་འགྲོང་གི་ལྷུང་བྱེད་ལྟ་བུ་གཅོད་ཅིང་ཆ་བཞག་གིས་
བྱེད་མ་སྤོག་ཆགས་ཅན་རྟོག་དང་གསོ་སྦྱོང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་དེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་

དང་པོ་མདོར་བསྟུས་དང་ཕྱི་མ་གཞིས་བསྟུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཞིག་ལྷལ་སྐུ་མོང་བའི་
 ལྷང་བ་དེ། མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ལྷལ་སྐུ་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ལྷང་བ་དེ། རྗེས་མསྐུ་མིང་ཙམ་གྱི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད། ཕ་མ་གཉིས་ལ་ལྷང་བ་ཆེ་ཆུང་
 སོགས་མི་མཉམ་པར་བཅས་ཤིང་། སྐུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་ལྷང་བ་དེ། སྐུ་མོང་མིན་པའི་ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད། ཆ་བཞག་གིས་སྒྲིང་འགྲེང་གི་ལྷང་
 བ་ལྟ་བུ་སྟུང་། སྒྲ་མའི་དབྱེ་བ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་དང་། རྗེས་མསྐུ་མིང་ཙམ་གཉིས་ལྷལ་
 དང་ཡན་ལག་གཞན་གྱི་སྒྲོས་འདོག་ཀྱང་ཉེན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྒྲོས་མི་འདོག་སྟེ། ཉེན་གྱི་ཡན་
 ལག་ཕ་མ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་ཕྱི་མའི་མཚན་ལ་ཅིར་འགྱུར་ནི། མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་རྣམས་མཚན་སྒྲ་
 མར་སྒྲིང་པ་བྱས་པ་མཚན་ཕྱི་མར་དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲ་མར་དངོས་
 གཞི་རྫོགས་པ་རྣམས་ཕྱི་མར་སོ་ན་གནས་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲིང་དངོས་བར་དུ་མཚན་ལན་
 གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་དང་། དེའི་བར་དུ་བསམ་པ་ལོག་པ་དང་། སྒྲིང་བ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་དེར་མ་
 གཏོགས་པས་སོ། ། རྗེས་མསྐུ་མིང་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་མཚན་མསྐུ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་
 དང་། སྐུ་མོང་མིན་པ་འབྱིན་པ་དང་རེག་པ་སོགས་མཚན་སྒྲ་མའི་སྒྲིང་པས་ཕྱི་མར་དངོས་
 གཞི་མི་སྒྲིང་ཅིང་། སྒྲ་མར་རེག་པམ་ལྟ་བུ་ལྷང་བ་ཆེ་བའི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལས་མཚན་ཕྱི་
 མར་སྒྲིམ་པོ་ལྟ་བུ་ལྷང་བ་ཆུང་དུར་འགྱུར་གྱི་ལྷང་བ་ཆུང་ལས་ཆེ་བར་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་།
 རྗེས་མསྐུ་མིང་ཙམ་གྱི་མཚན་མི་མསྐུ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་དང་། མ་བསྐྱོས་སྟོན་
 པའི་བཅུ་ཚན་སོགས་སྐུ་མོང་མིན་པའི་ལྷང་བ་ཕལ་ཆེར་ལ་མཚན་སྒྲ་མའི་སྒྲིང་བས་ཕྱི་མར་
 དངོས་གཞི་མི་བསྒྲིང་ཅིང་། སྒྲ་མར་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱི་མར་མེད་པར་འགྱུར་
 བྱིད་ཀྱི་དེ་ལས་གོ་སྟོག་ན་མིན་ནོ། ། རིན་འབྲེང་ལས། དགེ་སློང་གི་ལྷང་བཟེད་འཆང་བ་ལྟ་བུ་
 སོ་ན་གནས་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྐུ་མོང་མིན་པའི་ལྷང་བ་མཚན་ཕྱི་མར་སོ་ན་གནས་པ་ཡོད་པ་
 ཕལ་ཆེར་སྒྲོས་པའི་དོན་ནོ། །

གཞུང་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ཚན་དགུ་ལས། དང་པོ་མཚན་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཁིང་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་འདིས་མཚན་གྱུར་གྱི་མ་ནི་མཚན་སྔ་མའི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྷུང་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེའི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཁིང་དང་མཚན་སྔ་མར་ལྷུང་བ་དེ་དག་གི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སོ་ན་གནས་པའི་ཁིང་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྷུང་བ་དང་དྲུག་ལ་སྐབས་འདིར་སྒྱུར་རོ། ། ཁོ་ན་རེ། མཚོ་རྒྱུག་ལས། སྐྱེད་པ་བསལ་ཏེ་དང་དྲུག་གམ་དང་ལྷན་བྱས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེའི་སྒྱུར་ན་མ་བྱས་སྟེ། གོང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྒྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ལ་དགོངས་སོ། ། ཞེས་དང་། ལུང་ནམ་འབྱེད་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་རྩ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཕྱེ་ལྷུ་སྒྱིས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱུར་དེས་ན་སྐྱེད་པ་མཚོ་རྒྱུག་ལྷན་ན་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བར་བྱེད་དགོས་ལ། འོ་ན་མཚོ་རྒྱུག་སྐྱེད་པ་དང་ནི་མ་གྲུས་བསལ། ། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ན། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་སྒྲིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། ། རང་འགྲེལ་རྒྱུ་བམ་ལྷ་རིན་འཕྲེང་སོགས་ལྷན་ན་ལྷུང་བ་གང་དང་གང་གིས་སྒྱུར་དངོས་ཀྱི་བར་རམ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ས་མ་སན་ཚུན་མཚན་གྱུར་ན་མཚན་གྱི་མ་དེ་ནི་དངོས་གཞི་དང་སྒྱུར་བའི་ལྷུང་བ་དེའི་ཁིང་ངམ་ཉིད་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་སྒྱུར་བསྟན་ཏེ། དེའི་དམིགས་བསལ་དུ་ལྷུང་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལྷ་དང་དོགས་གཅོད་བཅས་གསུངས་པས་མཐའ་དག་སྒྱུར་བསྟན་དང་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །

ཕྱི་སྒྱུར་བའི་དོགས་གཅོད་ནི། ལྷ་སྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། ། ཞེས་དགེ་སྤོང་མ་ཡིས་འབྲིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་མཚན་གཞན་ལ་དངོས་གཞི་རྫོགས་ཆེ་བཅས་པ་སྒྱི་ཆེ་བ་འབྲིན་ལྷག་གི་བཅས་ལྷན་དུ་གྱུར་གྱང་། འབྲིན་ལྷག་གི་ན་སྐྱེད་པའི་དོན་འབྲིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་ལྷུང་དེ་ཉིད་སོ་ན་གནས་པས་གྱི་མའི་ཉིན་ལ་འབྲིན་

པའི་ལྷུང་བྱེད་ལས་འབྱེན་ལྷག་གི་མི་སྦྱོང་ཅེས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་དོགས་གཙོད་དོ། ཕྱི་མར་
 བཅས་པ་ཆེ་བར་གྱུར་ཀྱང་སྔ་མའི་ན་སྦྱང་གི་སྦྱོར་ལྷུང་སོ་ན་གནས་པས་དངོས་གཞི་མི་སྦྱོང་
 པའི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་སྤྱུ་གསུངས་ཤིང་། པའི་འབྱེན་ལྷག་གི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་
 པར་མཆན་གྱུར་ན་སྦྱོར་བར་ཉེས་བྱས་དང་། དངོས་གཞི་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་བསྦྱོང་པའང་
 བསྟན་པ་རིན་འབྲེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་དངོས་ཀྱི་བར་དུ་མཆན་གྱུར་པས་ལྷུང་བ་
 ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མདོ་འདི་སྦྱོར་དགོས་ལ། མཆན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་ནམས་དང་།
 མཆན་ཕྱི་མར་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ནམས་ལ་མི་སྦྱོར་རོ། མཐར་ཐུག་བྱུང་བེན་ཆེ་ལས་ཆུང་
 ཅུར་འགྱུར་བ་ནི། བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་རེག་པམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་མ་ཡང་
 བར་མཆན་གྱུར་ན་བཅས་པ་ཆུང་ཅུར་གྱུར་པས་རེག་པམ་དེ་ཉིད་དེའི་ན་སྦྱང་དགེ་སྦྱོང་གིས་
 སྦྱོས་པ་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རེག་ན་སྦྱོམ་པོ་ཡིན་པས་སྦྱོམ་པོར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། ལུས་
 བཀའ་སྦྱོམ་པོ་འཆབ་པམ་ཉེས་བྱས་དང་། བསྐྱོག་པམ་རྫོགས་ཕྱོགས་འབྱེན་ལྷག་ལྷུང་བྱེད་
 དང་། བསོད་པ་བརྩུ་པོ་སྦྱོང་བ་སོར་བཤགས་སོ། ཞེས་ཀྱང་ངོ་། རྒྱུ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་
 མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྟོག་གཙོད་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ལྷུང་བ་
 ཆུང་ཅུར་འགྱུར་བ་དང་། མཆན་ཉིད་འདྲ་བ་ནམས་ལ་སྦྱར་ན་མདོ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་དང་
 འདི་དག་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་དང་འགྲིག་གོ། ཞེས་པ་སྔོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་དོ།

༥ འོ་ན་གང་དུ་མཆན་གྱུར་པའི་ཕྱི་མའི་རྟེན་དེ་ལ་ལྷུང་བ་གང་གི་བཅས་པ་མཛད་
 པའི་ལྷུང་བ་དེར་འགྱུར་བར་ངེས་སམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་བྱུང་བའི་དགེ་སྦྱོང་
 མ་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་ན་ཡང་ལྷག་མར་མི་འགྱུར་བར་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་སོ་ན་གནས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལྷུང་བ་ཆུང་ཅུ་མཆན་གྱུར་བ་ལས་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བཤད་བེན་ཅིང་། མཆན་
 ཕྱི་མའི་འབྱེན་ལྷག་ལ་ལྟོས་ཏེ་ན་སྦྱང་པ་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་བྱུང་བའི་དགེ་སྦྱོང་མ་མཆན་
 གྱུར་ཆེ་ན་སྦྱང་པ་ལྷུང་བྱེད་དེ་ནི་ན་སྦྱང་པ་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཉིད་
 དུ་གནས་ཤིང་དངོས་ལྷུང་སོར་གནས་དང་བཅས་པ་ཆེ་བར་མའི་སོར་བཤགས་བརྩུ་དང་མའི་
 ཉེས་བྱས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོགས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། འོ་ན་རེག་ལྷག་དང་

འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་མཆན་གྱི་མར་སོན་གནས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། བམ་པའི་སྒྲེར་གཏོགས་གྱི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་མེད་སོན་གནས་ཤིང་བཅས་པ་ཡོད་པ་ནི། ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བམ་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་མ་བསྐྱབས་པར་ཞག་དགུ་འཆང་ནས་མཆན་གྱུར་ན་སྒྲེར་གྱི་ཞག་དགུ་པོ་དེ་ནི་ཞག་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་སྒྲོ་ཅམ་ལ་འཆང་བ་དང་འབྲ་བས་ལྷུང་བ་མེད་ཅེས་དགོན་འབྲལ་ཉིན་མོར་འབྲལ་བ་མཆན་མོ་འབྲལ་བ་སོགས་ལ་སྒྱུར་ཞིང་། མདོ་འདི་ལྷ་བར་ཞག་བཅུ་འདས་ནས་མཆན་གྱུར་ན་ལྷུང་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱགས་བསྟན་དང་། བེ་ཞེས་པས་ཞག་བཅུ་ལོན་པ་དགར་བས་ཞག་བཅུ་ལོན་ནས་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་འདིས་ཡང་བྱགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

༥ བཅས་ལྷུང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། ། ཞེས་འཁོར་མང་པོ་ཉེར་བར་འཛོག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་ལྷན་པ་པར་མཆན་གྱུར་ཆེ་ལྷུང་བ་དེའི་བཅས་པའི་ཞིང་མིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷུང་བ་དེ་གཏན་ཉམས་སུ་འགྱུར་པས་བཤགས་པ་ཡང་མི་དགོས་ལ། མདོ་འདི་མ་བསྐྱོས་སྟོན་པ་སོགས་མ་ལ་ལྷུང་མེད་བརྒྱད་དང་། དགེ་སྤྱོད་མའི་མཆན་མོ་འབྲལ་བ་སོགས་ལྷག་མ་བཞི་དང་ལྷུང་བཟེད་ཞག་གཅིག་འཆང་བ་སོགས་སྤང་ལྷུང་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས། མ་ལོན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སོགས་ལྷུང་བྱེད་བཅོ་ལྔ་སྟེ་པ་ལ་ལྷུང་མེད་ཉེར་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བར་མ་བསྐྱོས་སོགས་བརྒྱད་ལ་མཆན་གྱུར་ཆེ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་མཆན་སྒྲེར་མར་སྒྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། ། འབྲིན་ལྷག་ཅན་གྱི་པ་མཆན་གྱུར་ཆེ་འབྲིན་པའི་ལྷག་མ་དག་པར་ལྷ་བ་ལས། དེའི་མཆན་འཕོས་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་མར་གྱུར་ན་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་ནི་བྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱོད་ཡང་མཆན་གྱུར་ན་སྟོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་དགོས་ཏེ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ལྷག་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཆན་ལན་གཉིས་གྱུར་ན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དེ་སྤྱོད་སྟོན་པར་གསུངས་ལ་ཞེས་པས་སོ། ། དེག་པམ་བྱུང་བ་མཆན་གྱུར་ཆེ་སྟོན་པོར་གྱུར་བ་སྟོན་པོའི་མིང་གིས་ཕྱིར་བཅོས་མ་བྱས་ན་སྤྱོད་མཆན་གྱུར་ཆེ་པམ་པར་སྟོན་ལ་བྱས་ན་མི་སྟོན་པར་རང་ལྷགས་ཡིན་

ཀྱང་མཆོད་ཀྱི་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལྷུང་བ་ཆེ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དག་གམ། རྒྱུང་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དག་སྔ་མ་ལྟར་ལྷུང་བ་ཆེ་བའི་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཅོས་མ་བྱས་པ་དང་འགལ་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་མཆོན་གྱུར་ན་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་ལྷུང་བ་སྤང་བ་སྦྱབ་མི་རུས་པའི་སྦྱོན་འདུག་གམ་**དཔུང་པར་བྱའོ།** ལྷུང་བ་ཆེ་བའི་མིང་གིས་ཕྱིར་བཅོས་མ་བྱས་ཀྱང་དེའི་རྣམས་རྒྱན་ཕྱིར་བཅོས་པས་མི་སྦྱོག་ལ། ལྷག་མ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པར་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ནས་སྤང་བ་ནས་སྤོ་མགྲ་དགོས་སམ་དཔུང།

༥ མཆོན་གྱུར་ཆོ་སྦྱོན་གྱི་བཅབས་ཉེས་ཉམས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། མཆོན་གྱུར་བ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ཆོ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་འཆབ་ལུལ་ལ་མཆོན་མཐུན་མི་མཐུན་ཀུན་ཡོད་པས་འཆབ་སེམས་སྦྱོས་པ་མི་ཉམས་ལ། པམ་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་ཞག་གི་བཅབས་ཉེས་ཀྱི་**བཅབས་ལུལ་མཆོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མཆོན་གྱུར་ཆོ་**དེའི་ཉེས་པ་བཅབས་པ་དེ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་**ཉམས་པས་སྤོ་མགྲ་སྦྱོང་པ་**སོགས་མི་དགོས་སོ། ། འདི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞག་གི་བཅབས་ཉེས་ལ་སྦྱོར་བས་མཐའ་དག་སྦྱིར་བསྐྱབ་ཡིན་ནམ་གསུངས།

༥ ཞར་བྱང་ནི། མགྲ་བ་སྦྱང་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མགྲ་བ་སྦྱང་བྱེད་ནས་དབྱུང་བ་མ་བྱས་པའི་དུས་སམ་**མགྲ་བ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ཆོ་**མཆོན་གྱུར་ན་མཆོན་སྔ་མར་མགྲ་བ་ཞག་དུག་གམ་ལྷ་བྱེད་སྦྱང་པ་**དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞི་ནས་ལྷ་བྱེད་དམ་ཞག་དུག་མགྲ་བ་སྦྱོང་དགོས་སོ།** ། **ཁ་ཅིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷག་མ་ནམས་**མཆོན་གྱུར་ཆོ་དག་པའི་**ཕྱིར་ན་སྤང་མགྲ་བ་སྦྱང་པ་དོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་།** **ཐུན་མོང་པའི་ལྷག་མར་སྤང་པ་དོན་མེད་**མིན་ཏེ། **སྤང་གི་ཞག་གྲངས་**ཅི་ཅམ་སྦྱང་པ་དེ་བགྲང་ནས་དེའི་ཁ་སྐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་ལས། ཅི་ཅམ་དུ་སྦྱང་པ་དེ་གྲངས་པ་ལ་དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་བྱེད་དུ་སྐོངས་ཤིག་ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་**ཟེར།** **རང་ལྷགས་ལ་**དེ་མི་འཐད་དེ། མགྲ་བ་ཞག་དུག་གམ་ལྷ་བྱེད་རིལ་གྱིས་སྦྱང་ཀྱང་རུང་། ཆཤས་སྦྱང་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྤང་མགྲ་བ་སྦྱང་པ་ནི་ཕྱིས་མཆོན་གྱུར་པ་ན་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གདོད་མགྲ་བ་རྗོགས་པར་སྦྱོང་དགོས་སོ་ཞེས་རང་གི་ནམ་བཤད་དང་རྒྱུ་ལས་

གསུངས་པ་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡུང་ཡི་གེ་མ་དག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དེའི་འཐད་སྒྲུབ་ནི། འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་ཀྱི་ཏོ། ། ཞེས་བཅས་པའམ་ཆོ་ག་འགྱུར་བར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་བཅས་པ་ཆེ་བ་ཆུང་བ་དང་ཡོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དང་
པོ་གཉིས་དང་བཞི་ལྔར་མི་སྒྱུར་ཁིང་། ། ཕྱི་མ་གསུམ་དང་གསུམ་པའི་འཐད་པར་སྒྲུབ། ། ཞེས་
བཟུང་ངོ། །

ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འདས་མ་འོངས་ལ་བསྟན་པའི་
དོགས་པ་བཅད་ནས་ད་ལྟའི་ལུས་ལྟར་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོན་པར། ཅ་བར། དེའི་ཆོ་ལུས་བྱེད་
པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་ནི་མེད་མི་ཅུང་གི་སྒྱུར་དངོས་འབྱུང་བའི་དུས་
དེའི་ཆོའི་ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་ལུས་དེ་སྒྱུར་དངོས་ཀྱི་ལྟར་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་དེའི་སྐྱེ་བྱིའི་
ལུས་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་པས་སྒྲིས་པར་རེག་
པའི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་མཐར་རེག་ཡུལ་དེ་མཆོན་གྱུར་ན། མཆོན་གྱུར་མོའི་ལུས་དེ་ཉིད་ལྟག་
མའི་བྱེད་པོ་ཡིན་གྱི་འདས་པའི་སྒྲིས་པའི་ལུས་ལྟག་མའི་བྱེད་པོ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཆོ་རྒྱུ་ག་
ལས། རེག་སྒྲིན་འཁྱུར་འཁྱུག་ལེན་དགོས་ཏེ། ། ལྷ་ལ་སྒྱུར་དང་མཐར་ཐུག་གི། བར་དུ་ཡུལ་
དེའི་མཆོན་གྱུར་ན། ། བ་སྒྲུབ་གསུངས་བསྒྲུས་གཞན་ལ་སྒྲུབ། ། ཞེས་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ཁྱབ་ར་
རེག་པ་མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་ཉི་ལུབ་ཟས་ཅུང་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་གཉིས་ཀའི་དགོས་
པ་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆོ་ལུས་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ། དེའི་ཆོའི་མཆོན་མཐུན་བྱེད་
པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཆོ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
ཞེས་གོས་དང་གནས་དང་ཟས་སོགས་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྱུར་བས་
མཐའ་དག་གྱིར་བསྟན་ནོ། ། འདིས་ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། ། **དམིགས་**
བསལ་མཆོན་མེད་པ་མངལ་ན་གནས་པ་ལ་སྒྲིན་བྱེད་པའི་སྒྱུར་སྟོན་གྱི་ཡུལ་མཆོན་བསྟན་

རུང་དེ་དུས་མེད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ཡོད་པ་དེ་འདྲིལ་ཅིང་དེས་ལྷག་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ལ་མང་བཅིགས་ཆེ་སྟོག་ཆགས་བསད་ན་མཐའ་ལ་སྟོག་ཆགས་མེད་
 ཀྱང་ལྷག་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དང་པོ་ཚྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་གཞིར་བཅིགས་ནས་མཐར་
 ཐུག་གི་དུས་ཚྱོད་པ་ཞི་ཡང་འདས་པའི་གཞི་དེས་ལྷག་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུར་མཆོ་རྒྱུ་སོགས་
 ལས་སོ། ། སྤང་ལྷང་གི་གཞིའི་གོས་ལ་མཐར་ཐུག་གསར་དུ་བྱུང་དུས་ཀྱི་གོས་དགོས་མི་དགོས་
 དང་། འབྲལ་སྤང་གི་གཞིའི་གོས་ལ་བྱིན་ལྷབས་ཅན་ཡོད་མེད་དང་། གོས་ཀྱི་བྱིན་ལྷབས་ལ་
 གང་འདྲིལ་བདག་འབྲེལ་གྱི་ལྷང་བའི་གཞི་ལ་གཞན་ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཚྱོད་
 ཚུལ་མང་ངོ། །

༥ གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་བཅད་ནས་རང་གི་འགྲོ་བར་
 གཏོགས་པ་ལྷང་བའི་བྱེད་པོར་སྟོན་པ་ནི། གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། མི་ལས་གཞན་དུང་འགྲོ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་དེ་ནི་རང་གི་འགྲོ་
 བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་བརྟགས་པ་དང་སྟོག་བཅད་པས་པམ་པ་འབྱུང་ངོ། །
 དཔེར་ན་ཆོང་བ་བྱ་ཆག་ནས་ཚུས་ཁྱེར་བ་རྒྱ་མཆོའི་སྤིང་དུ་བྱ་ལྷང་ལྷང་མོ་དང་སྤང་པ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་བྱ་གནས་བརྟན་གྲགས་དང་ནི་ཉི་བའི་གྲགས་ལྟ་བུ་བསད་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་
 རིན་ཆོང་བ་བརྟགས་ན་པམ་པར་འགྱུར་ལ། མིས་བསྐྱེད་པའི་མི་མིན་དང་དུང་འགྲོ་འང་མི་མིན་
 དང་དུང་འགྲོ་རང་རང་གི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རིམ་བཞིན་མི་མིན་བསད་པའི་སྟོམ་པོ་
 དང་དུང་འགྲོ་བསད་པའི་ལྷང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། ། མདོ་འདི་མི་དང་མཚུངས་པར་
 གཞན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་མཆོ་རྒྱུ་ལས། ས་ཚུ་མེ་ལས་ཀྱུར་བའི་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་ཚུ་མེ་རང་
 རང་གི་རྒྱན་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟར་བད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་ཚུ་མེ་ནམས་ཀྱང་
 ལྷང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པར་སྦྱར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་བད་པར་གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་
 ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ས་ཀློང་བ་དང་ཚུལ་ཅེ་བ་སོགས་དང་། མེ་ལ་རེག་པ་སོགས་དང་། རྩི་བྱོགས་
 སུ་གཏད་དེ་འབྱིན་པའི་སྟོམ་པོ་ལྟ་བུ་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བཞི་རང་མཆོན་པ་
 དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེས་ན་སྦྱལ་པར་གྱུར་པའི་གོས་དང་། ཟས་དང་། གནས་མལ་སོགས་པ་

སྒྱུར་བྱང་བས་མཐའ་དག་སྒྱིར་བསྟན་ཡིན་ནོ། ། རྒྱང་མ་གསུངས་པ་སྒོམ་བསྟན་རང་སྟོག་རྒྱང་གིས་སྒྱུད་པ་ཞིག་མེད་པས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་དབྱིབས་དང་མདོག་ལ་རྟེན་པའི་དོགས་པ་བཅད་ནས་ཤེས་རྒྱུད་གར་གཏོགས་པར་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྟོན་པ་ནི། ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསང་པ་ལ་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་བྱུང་། རྣམས་རྣམས་སོགས་ཀྱིས་མི་ཞིག་འགྲོ་བ་གཞན་དུང་འགྲོ་སོགས་སུ་སྒྱལ་བ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་དུང་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ཀྱང་། འདི་བསང་སྟམ་དུ་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་བསང་ན་སྒྱུར་བར་དུང་འགྲོ་གསོད་པའི་སྒྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་དང་། བསང་པ་ན་སྒྱུར་སྒོམ་མེད་པའི་དངོས་གཞིའི་སམ་པ་འབྱུང་ལ་ཡང་ངོ་སྟེ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་ཀྱང་མི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ལྷས་སྒྱིན་གསོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ནོར་ནས་མཆོད་སྒྱིན་བསང་པ་ལ་དངོས་གཞི་སམ་པ་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། གང་ཞིག་གསོད་འདོད་སྒྱེས་པའི་གཞི་ལྷས་སྒྱིན་དང་ལྷས་སྒྱིན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཇུག་པའི་གཞི་མཆོད་སྒྱིན་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་དུང་འགྲོའི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་དུང་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ནས་བསང་པ་འདིས་ནི་གསོད་འདོད་སྒྱེས་པའི་གཞི་དང་དུང་འགྲོའི་འདུ་ཤེས་འཇུག་པའི་གཞི་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཅིང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཆ་ལ་མ་འབྲལ་བར་འདི་བསང་སྟམ་དུ་བསམ་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་སར་དག་བཅེས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཐ་དེ་བསང་པ་ན་འདི་གསོད་སྟམ་པའི་གཞི་དག་བཅོམ་དེ་དང་ཐ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མཆོམས་མེད་གཉིས་འབྱུང་བར་ལྷང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་རིན་འབྲེང་ལས་སོ། །

འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྐབས་འདིར་རིན་འབྲེང་དུ་བྱངས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་བསང་ན་ཡང་མཆོམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་བསང་དོ་སྟམ་དུ་རྟེན་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་བྱེད་པར། མིར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བསང་ཀྱང་གསོད་པའི་ཆེ་ཉེས་བྱས་ཤི་ན་སམ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རིན་འབྲེང་རང་དང་རྗེ་ཤ་ལས། འདིར་ལྷས་སྒྱིན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཆོད་སྒྱིན་བསང་པ་ལ་སམ་པ་མི་འབྱུང་བ་ལྷ་བྱར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དངོས་གཞི་ལ་སམ་

པ་འབྱུང་ན་དེའི་སྒྱུར་བ་སྟོན་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཞེ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ་སྒྱུར་སྟོན་མེད་པའི་
 རྒྱ་པམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེས་པ་དང་བཅོལ་བ་ལ་སྟོ་བྱར་དུ་ཐོབ་སྟོ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར་འདི་ཉིད་ལས། སྒྱུར་བ་ལ་དེ་མེད་ན་དེ་མ་བྱས་པ་ཉིད་མིན་ནོ། ། ཞེས་
 དང་། འོད་ལྡན་ལས། ཅི་སྟེ་དངོས་གཞི་ལ་རྒྱ་བའི་སེམས་ཉིད་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་དངོས་གཞི་ཁོ་
 བ་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ལྷང་བ་ནི་མེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་རིན་འཕྲེང་དུ་བྲངས་ཏེ་མཚོ་རྒྱུ་ལས།
 ཁད་རིང་བའི་སྒྱུར་བ་ལ་རྒྱ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཁད་ཉི་བའི་སྒྱུར་བ་སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་སྔ་ལོགས་
 ལ་སོགས་པ་ན་རྒྱ་སེམས་ཡོད་པས་སྒྱུར་ལྷང་མེད་པའི་སམ་རྒྱུད་དེ་འབྲ་མི་འཐད་པར་སེམས་
 སོ། ། ཞེས་པམ་ལྷག་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱི་སྒྱུར་སྟོན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་ནང་
 འགལ་བསྟན་པའང་བཀག་གོ།

མཚོ་རྒྱུ་ལས་ནི་མི་ལ་མི་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ན་པམ་པ་འབྱུང་བ་མི་
 འཐད་དེ། ལྷ་བ་ལས། མི་ལ་མི་མ་ལགས་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བཀྱམ་ན་ཅིར་འགྱུར། སྟོན་པོར་
 འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཐར་འགྱུར་བ་མེད་
 པར་བསྟན་ནོ། ། ཞེས་པས་སྐྱབ་ཅིང་། ལྷས་སྐྱེན་དང་མཚོན་སྐྱེན་ལྟར་མི་སྟག་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཐ་
 དད་ཡིན་པ་འབྲ་བས་ནང་འགལ་ལ། གཙུག་སྤྱད་ཅན་ལ་དག་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་
 མེད་མ་བྱུང་སྟེ། འོད་ལྡན་ལས། ལྷས་གཅིག་ལ་དག་བཅོམ་པའི་ཆོས་མེད་པར་ནོར་བས་བསད་
 བ་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་གི་སམ་པ་ནི་སྐྱུས་ཀྱང་སྟོག་དཀའོ། ། ཞེས་དང་། མཛོད་
 འགྲེལ། རྩ་བ་འབྲེད་འགྲེལ་པ་སོགས་བྲངས་ནས་རྒྱུ་རྒྱུར་ཅིང་ལྷང་ལས་མཚམས་མེད་
 གཉིས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་ཅན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་མཚམས་མེད་པ་
 གཉིས་བྱས་ཏེ། ས་བསད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པའོ། ། ཞེས་བཛོད་པ་འདི་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 བ། སྟོན་གཉིས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་དགོངས་པ་ལེན་པར་གསུངས། ལྷ་
 བ་དང་འོད་ལྡན་དེར་བྲངས་པ་དང་མཐའ་དཔྱོད་ལས་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ནས་མི་བསད་ན་
 པམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལེགས་བཟང་པ་ལྟར་མི་དང་དུད་འགྲོ་གང་ཡིན་
 ཀྱང་གསོད་སྐྱུ་པའི་སྟོན་ནས་མི་ལ་དུད་འགྲོར་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་མི་

དང་དུད་འགོ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ན་མི་དེ་དུད་འགོ་དེར་འཁྲལ་ནས་བསད་པ་ལྟ་བུ་ལ་
དགོངས་ཏེ། ལྷ་བ་ལས། མི་གཉིས་ལས་གཞན་བཀུམ་པར་བཅུས་པ་ལས་གཞན་བཀུམ་ན་ཅིར་
འགྱུར་ལགས། ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོར་འགྱུར། ཞེས་རྒྱུད་ཐ་དད་པར་སྒྱུར་ལ། རྒྱུ་དང་བམ་ལྷར་རྒྱུད་
གཅིག་པར་སྒྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བར་གསལ་ལོ། ། འོན་ཀྱང་དགྲ་བཙེམ་པར་མ་ཤེས་པར་
བསད་ན་དགྲ་བཙེམ་བསད་པའི་མཆམས་མེད་འདུལ་བ་རང་ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉིད་ཀྱི་
ནམ་བཤད་ལས། དགྲ་བཙེམ་པ་ཉིད་དང་། མ་དང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་འདྲ་བར་མཆམས་མེད་
པའི་ལས་ལ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྟག་ཆགས་ཅམ་པོ་
ལ་འདིར་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྟང་བ་དངོས་གཞིའོ། ། ཞེས་དང་། འོད་ལྗན་སྒྲར་གྱི་དེའི་
ཕྱིར། རྒྱུར་མཆམས་མེད་གཉིས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་
ནས་དཔེར་བཀོད་དམ་དཔྱད། རིན་འཕྲེང་ལས། མདོ་དེའི་དགོངས་པ་པམ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་
ན་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡིག་ཆར་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་
ལེན་དགོས་ལ། འོ་ན་རྒྱུ་ལྟར་མི་དུད་འགོར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་
སྒྱུར་བ་དང་། མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་དུད་འགོ་བསད་པའི་སྒྱུར་བ་མི་བསད་པའི་པམ་པའི་སྒྱུར་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཐའ་དཔྱེད་ལས། མིའི་འདུ་ཤེས་དང་གསོད་སེམས་ཁྱལ་ན་དུད་འགོ་གསོད་
པའི་ལྟང་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྲིམ་པོ་དང་། དངོས་གཞི་ལྟང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ་རིམ་པ་ལྟར་པམ་པ་དེ་དང་། ལྟང་བྱེད་དེའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དེས་ན་ཡིག་ཆར་ལྟང་བ་གཞན་གྱི་སྒྱུར་སྒྲིམ་དང་ལྟང་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་སྒྲིམ་
ཡང་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས་མི་དུད་འགོར་སྒྲུལ་པ་མིའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསད་ན་པམ་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྒྱུར་རོ། ། དེ་ཉིད་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ཏེ། མི་
ཆངས་སྒྱུད་དང་འབྲིན་པ་དང་། ། མ་བྲིན་ལེན་དང་སྟག་གཙོད་བཞིའོ། ། ལྟང་བའི་ཡུལ་ལྷས་
ཐ་མལ་ཏུ་གནས་མི་དགོས་པ་བདུན་ལས་འབྲིན་པ་ལ་མདོར་བསྒྱུས་སྒྱུར་ཁིང་གཞན་ཏུག་
ལས་ལྷ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་བསྒྱུས་པས་ཆོག་ཆོགས་བསྒྱུངས་པའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། །

༥ བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་
 འཕངས་པས་བསྟུན་པའི་ལུས་དེ་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྟོན་པ་ནི། ཚ་བར། གནས་སྐབས་གཞན་
 ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མི་དེ་སོ་སྦྱེ་གནས་སྐབས་སུ་གསོད་པའི་
 སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ན་བསད་ན་མི་ལས་གཞན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པས་ཕམ་པ་འབྱུང་བར་ཁྱེད་བར་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ཆོས་མིན་སྟོགས་སུ་བྱས་པ་ལས་
 དབྱེན་ལྷག་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གནས་ངན་ལེན་བཅོལ་པ་མི་ཆོས་བདེན་སྟེ་
 འདུག་གནས་སུ་བ་བ་དུད་འགོ་གསོད་པ་གསུམ་གཅིར་བྱ་སོགས་མ་གཏོགས་པ་མི་ལས་ལྷུང་
 པའི་ལྷུང་བ་གཞན་ནམས་བསྐྱེད་པ་ལ་མདོར་བསྟུན་སྦྱར་རོ། ། བསད་བྱ་དེ་སོ་སྦྱེའི་དུས་སུ་སྦྱོར་
 པ་བྱས་ནས་དག་བཅོམ་དུས་བསད་ན་ཕམ་པ་དང་མཚམས་མེད་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བར་རྒྱུ་དང་
 རིན་འཕྲིང་དུ་བཤད་པ་མཛོད་ལས། ། བསྟུན་འོག་དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 མི་འགལ་ཏེ། སྤུ་མ་སྤར་ཡང་སྦྱོར་བ་བཅུམས་ནས་གསོད་པ་ལ་བྱེད་ལ་བྱི་མ་སྤར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཁོ་
 གས་གོངས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

ལྷུང་བ་ཐ་དད་སྦྱེ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་
 གཉིས་སོ། ། དང་པོ་དངོས་ལ་ཡང་བསྐྱབ་རྒྱན་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པ་དང་།
 ཀུན་སྦྱོང་གི་རྒྱན་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པ་དང་བཅས་པའི་རིགས་ཐ་དད་པ་
 ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པ་དང་། ཀུན་སྦྱོང་གི་ནམ་པ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་
 ཐ་དད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་དུ་སྦྱེ་ཚུལ་སྤུ་ལས། དང་
 པོ་ནི། ཚ་བས། ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ནི་འོང་བ་ནི་ཐ་དད་དོ། ། ཞེས་སོ། ། ལོ་དྲུག་སྟན་
 དང་མགོན་གཉིས་རིང་འདུག་གཉིས་ལ་ཁྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། གནང་
 ལ་ཚད་བབྱང་ལས་གཞན་ཕལ་ཆེར་ལ་མདོར་བསྟུན་སྦྱར་བས་ཕལ་ཆེར་སྦྱོར་བསྟན་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་གནང་ལ་ཆད་བཟུང་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྱུར་དངོས་ཀྱི་བར་དུ་ཉེས་པ་
དེའི་བཅས་པ་མེད་པའི་བྱིས་པར་བབས་པ་དང་། དགེ་སློང་མར་གྱུར་པས་ཆོད་ན་བསྐབ་རྒྱན་
སྲ་མ་ལ་སྒྱུར་བའི་ནམ་པའི་ན་སྤང་དང་། ཕྱི་མ་དངོས་གཞིའི་ནམ་པའི་ན་སྤང་འོང་བས་སྒྱུར་
དངོས་ཀྱི་ན་སྤང་ཐ་དད་སྒྲུའོ། ། རྒྱུ་མར་ལོ་དུག་སྟན་གྱིས་མཆོད་ནས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བཅས་
ལྟན་དགེ་སློང་གིས་སྟན་སྤང་བཟོད་ཡོད་བཞིན་དུ་ལོ་དུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཞན་བྱས་འཕྲོར་
བྱིས་པར་བབས། ཕྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་སྟན་གཞན་ཞིག་བྱིན་པར་བྱས་ནས་ལོ་དུག་མ་
ལོན་པར་སྟན་སྲ་མའི་འཕྲོ་བྱིན་པར་བྱས་ན་བསྐབ་རྒྱན་སྲ་མའི་སྟན་བཅུམས་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་
ཉེས་བྱས་དང་། ཕྱི་མའི་སྲ་མ་ཉེས་མེད་དང་། ཕྱི་མ་འཕྲོ་བྱིན་པར་བྱས་པ་ལ་དངོས་གཞིའི་
ནམ་པའི་སློམ་པོ་དང་འོག་དུ་དུས་མིན་པ་ཁོ་ནར་སྒྱར་བཅུམས་པ་དེ་ཡང་བྱིན་པར་བྱེད་
པའི་ཆ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་སྤང་
ལྷུང་དངོས་གཞི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚ་བར། ཕྱེད་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་ཉིད་
དོ། ། ཞེས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་རིན་འཕྲེང་ལས། འདི་རང་ཐེ་བའི་འཕྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྲ་
མ་རང་གི་བྱེད་འཕྲོ་དང་། ཕྱི་མ་གཞན་ཀྱི་བྱེད་འཕྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཚུལ་
གཅིག་དང་། ཡང་ན་འདི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ཅུམ་ལ་དགོངས་པར་འགྲེལ་ཚུལ་གཅིག་དང་
གཉིས་གསུངས་ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཕྱི་མ་དེ་སྤངས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་པོ་
ཉིད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་སྟན་ཀྱི་ཆད་རྫོགས་ནའོ། ། ཞེས་ཕྱི་མ་སྟན་ཀྱི་ཆད་
ལོངས་པ་གསར་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་ཀྱང་རང་ལུགས་རིན་འཕྲེང་གི་བཤད་
ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་རོ། ། ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དང་། བདེ་ལེགས་ཉི་མས་སྒྱུར་བའི་ལྷུང་བ་
ཐ་དད་པ་གཉིས་དང་། དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་གཅིག་བཅས་འབྱུང་བས་བཤགས་པ་ཐ་དད་དུ་
བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༄ གཉིས་པ་སྟོན་པར་བཏང་པ་ཡང་དོ། ། ཞེས་གསུངས། ཁང་ཆེན་བཅིགས་འཕྲོ་
བྱེད་ལྟ་བུ་ལུས་པ་ན་ཅིག་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ལོག་པའམ་བཏང་ནས་སྤར་ཡང་འཕྲོ་སྐབ་ན་
སྤར་བཞིན་དུ་ན་སྤང་ཐ་དད་སྒྲུ་བས་བྱིར་བཅོས་སོ་སོར་དགོས་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཁང་པ་

ཁང་ཆེན་རིམ་ལྷན་དང་། གོས་བྱེད་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་བདུན། དེ་ལྟར་ལྷ་པ་བ་བཅུ་གཅིག་
ལ། བསམ་པས་གཏོང་ན་ན་སྒྲིལ་གསུངས། ཞེས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཁྱེད་བར་དངོས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། གཞན་ནམས་ལ་མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་བས་གཉིས་ཀའི་དགོས་ཅན་དང་པལ་ཆེར་སྒྱུར་
བསྟན་ནོ།

ལྷ་གསུམ་པ་བཅས་པའི་རིགས་ཐ་དད་པ་ནི། གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་
ནི་རི་སྒྲིལ་དེ་སྒྲིལ་གྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས། དུ་མ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་ཚུལ་དུས་
མིན་ཟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱེད་པ་ལས། དགེ་སྤྱོད་གིས་སྐད་ཅིག་སྒྱུད་པས་ལྷ་པ་བ་བཞིར་འགྱུར་བ་
མཆིས་སམ། ལྷ་པ་ལི་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ། མི་རུང་བ། གསོག་འཛོག་དུ་བཞག་པར་
གྱུར་པ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་དེ་དང་རྩལ་སྒྲིལ་གཉིས་དང་། རྩལ་
གྱི་ལྷ་པ་བྱེད་དང་རྩལ་སྒྲིལ་ཉེས་བྱས་གཉིས་དང་། ལུབ་ལྷན་བྱེད་མེད་ཉལ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བར་ཁྱེད་བར་གསུངས་ལ། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་སོགས་བཞི་ལ་ཡང་དངོས་སུ་
གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཆོག་བསྐྱུངས་དང་གཞན་ལ་མདོར་བསྟུས་སྒྱུར་རོ། ཁོ་ན་རེ། རྩལ་
དང་སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་བའི་ལྷ་པ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རིན་འབྲེང་ལས། བཅས་
པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ལྷ་པ་ཆོག་ཆ་ནས་བཏགས་པར་འོང་ངོ་། ཞེས་ལྷ་པ་ཆས་བྱེད་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་ལྟེ། ལྷ་པ་ཆས་བྱེད་ན་མི་འགལ་བ་ཡིན་མི་དགོས་ལ། ལྷ་པ་ཆའམ་ལོག་སའི་
ཆ་ནས་ལྷ་པ་བ་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལྷ་པ་བྱེད་དང་ཉེས་
བྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དང་། བཤགས་བྱ་དང་བསྐྱུངས་བྱའི་ཉེས་བྱས་དང་། ཐམ་པ་དང་ཐམ་འབྲེང་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་འགལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། རྩལ་
གིས་སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་བ་ལ་ལྷ་པ་ཆས་བྱེད་བའི་རྩལ་སྒྲིལ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་བའི་ལྷ་པ་བྱེད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཆར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་འདོད་དེའི་ཀུན་སྤྱོད་གི་ཆ་ནས་
མ་བཞག་པར་རྩལ་སྒྲིལ་འདོད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཅས་པ་དང་འགལ་
བའི་ལྷ་པ་ཆ་ནས་མ་བཞག་པར་རྩལ་སྒྲིལ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ལྷ་པ་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
ཕྱིར། རིན་འབྲེང་ལས། བཅས་པ་ཐ་དད་པས་ལྷ་པ་བ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ནོ། ཞེས་པས་སོ།

དག་སྒྲོང་གིས་དག་སྒྲོང་ལ་འདིས་མི་རྟ་གཉིས་བསད་དོ་ཞེས་སྐྱར་ན་ལྷག་མ་དང་ཉེས་བྱས་གཉིས་འབྱུང་བ་གཞིའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། དུང་འགྲོ་གཉིས་བསད་དོ་ཞེས་སྐྱར་ན་གཞི་འབྲ་བས་ལྷང་བ་གཅིག་དུ་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་སྒྲོང་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དམིགས་བསལ་མཆོན་དཔེ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཡི་ཆ་ནི་དེར་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། མི་ཆངས་སྒྲིད་ལྷ་བྱ་ཆ་ཅན་དེ་ཡི་ཆ་འབྲིན་པ་ལྷ་བྱ་ཆ་ལྷག་མ་དེའི་ཆ་ཤས་སམ་སྒེར་གཏོགས་ཀྱི་ཆ་ཅན་པམ་པའི་ཆའམ་སྒེར་མི་གཏོགས་སོ། ། འདི་མཆོ་རྒྱལ་ལས། བརྟེན་གཟས་ལྷས་དང་རང་རང་གི། ཀུན་སྒྲོང་དགོས་གསུངས་གཞན་ལ་སྒྱུར། ། ཞེས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་དང་མཐའ་དག་སྒྱིར་བསྟན་ནོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ཆ་ཅན་གྱི་ལྷང་བ་ནི་མི་ཆངས་སྒྲིད་ཀྱི་ལྷང་བ་ལྷ་བྱ་དང་། དེའི་ཆ་འབྲིན་རེག་ལྷ་བྱ་དང་། འབྲིན་སོགས་ནི་ཆ་ལྷག་མ་དེར་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་འབྲིན་སོགས་ཆ་ཅན་མི་ཆངས་སྒྲིད་དུ་གཏོགས་པ་འགོག་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱལ་ལས། མདོ་འདིས་མ་བཟོད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་ཀྱི་རྟ་ཅང་ཐལ་བར་འཁྱར་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་མདོ་འདི་སྒྲར་པམ་པ་དང་ལྷག་མ་སོགས་ལ་རང་རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་མི་སྒྲོས་ཏེ། མདོ་འདི་ཡིས་འབྲིན་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་བ་པམ་པའི་སྒྲོར་སྒྲོམ་དུ་རྟ་ཅང་ཐལ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ། རིན་འཕྲིང་ལས། ཆའི་ལྷང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆ་ཤས་ཀྱི་ལྷང་བ་དང་། ཆར་གཏོགས་སོ། ། འབྲིན་སོགས་ཕྱི་མར་བཤད་པ་ཡིས་ཆ་ཅན་མི་ཆངས་སྒྲིད་ལྷ་བྱ་དེར་འདུས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ལྷང་བ་སྒྲོར་སྒྲོམ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་གསུངས་པ་གནད་གཅིག་གོ། དེ་ལྷར་ཆའི་ལྷང་བ་དེ་ཆ་ཅན་དུ་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཀུན་སྒྲོང་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། པམ་བཞི་བཀའ་སློ་མི་བདེ་གསོག་འདོག་ཟ། ། པམ་པས་སྐྱར་དང་དབྱེན་ལྷག་ཆ་ཅན་བརྒྱད། ། དང་པོ་དུག་ནི་ཆ་ཅན་ཁོ་ན་དང་། ། ཕྱི་གཉིས་གཉིས་ཀ་སྒོམ་བསྐྱས་གཞན་ཆ་ཉིད། ། ཆ་ཅན་དུག་གཏོགས་སྒྲོར་སྒྲོམ་ཉེས་བྱས་ནམས། ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ། སྒྲོར་དགག་གཞི་གསུམ་ཅི་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་ལྷང་བ་ལས་ལྷི་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ལྷང་བ་

དེ། ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད། མཐུན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་ཆ་ཅན་
 ལས་ཡང་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ལྷུང་བ་དེ། ཆར་གཏོགས་པའི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད། རང་
 གི་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ལྷུང་བ་དེ། ཆ་ཤས་
 གྱི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད། སམ་བཞིའི་སྦྱར་སྦྱོར་དང་། སྦྱར་བའི་སྦྱར་བ་དང་། དེར་གཏོགས་གྱི་
 ཉེས་བྱས་རྣམས་མཆན་གཞི། རང་གི་ཆ་ཅན་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་
 ལྷུང་བ་དེ། ཆར་གཏོགས་གྱི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད། ལྷག་མ་དང་སོ་ལྷ་དང་། འདུག་འབྲེང་བྱང་
 མེད་དང་ལམ་འགྲོ་སོགས་མི་ཆངས་སྦྱོད་གྱི་ཆར་གཏོགས་དང་། མངོན་མཆན། ཉོ་ཆོང་། ཕྱིན་
 འཕྲོག་བསྡོམས་བསྐྱར། ཀུན་མ་དང་ལམ་འགྲོགས། སྒྲོང་སྒྲོང་རིགས་བལ་ཁུར་སོགས་མ་ཕྱིན་
 ལེན་གྱི་ཆ་དང་། འདེབས་སྦྱོད་བརྟེན་གཟས། དངངས་བྱེད་ག་ག་ཆོལ། རྩ་ལ་ཅེ་བ། ཅ་བ་
 བྱུང་འདུག་མ་བསྐྱོས་སྟན་འདུག་སོགས་གསེད་པམ་གྱི་ཆར་གཏོགས་དང་། མི་ཆོས་སྤྲུལ་
 ལས་གཞན་པའི་རྩུན་བཅུ་གཉིས་སོགས་རྩུན་པམ་གྱི་ཆར་གཏོགས་དང་། བྱང་གསེད་དང་མ་
 གུས་པ་སོགས་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་དང་། མཆོམས་བཙོས་སོགས་
 དང་བའི་ཉེས་བྱས་བཞི་སོགས་གསེག་འདྲིལ་བའི་ཆར་གཏོགས། སྤ་མ་འདུས་བའི་ཕྱིག་
 ལྷ་སྤངས་བསྐྱེལ་སོགས་དབྱེན་ལྷག་གི་ཆར་གཏོགས། ལྷག་མས་སྦྱར་བ། གཞེགས་འཕྱུས་ངོར་
 འཕྱུ་སོགས་པམ་པས་སྦྱར་བའི་ཆར་གཏོགས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་མཆོན་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཐའ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ། ། ཞེས་གསུངས། རྩ་སྒྲོ་མ་ཉམས་པ་གསུམ་
 ལ་འབྲིན་པའི་བསམ་པ་ཡིས་ལྷུང་ཀྱང་མི་ཆངས་སྦྱོད་འདོད་ཀྱང་ངེས་པར་སྦྱེས་པས་མཐའ་
 པམ་པར་འགྱུར་ལ། རྩ་ཉམས་པ་སོགས་དང་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་གཞན་ལ་འབྲིན་སེམས་ཀྱིས་ལྷུང་
 བ་ཀུན་ལྷག་མ་སྒྲིལ་མགོ་བཅད་པའི་ཁ་སོགས་རྩ་ཉམས་པ་ལ་མི་ཆངས་སྦྱོད་འདོད་ཀྱིས་ལྷུང་
 བ་སྦྱོར་པོར་འགྱུར་རོ། ། མི་ཆངས་སྦྱོད་འདོད་ཀྱིས་བྱང་མེད་ལ་རེག་ན་པམ་པའི་སྦྱར་སྦྱོར་
 དང་། སྦྱོ་བྱར་དུ་རེག་པའི་བསམ་པ་སྦྱེས་ན་དེ་ནས་རེག་པའི་སྦྱར་སྦྱོར་དང་དངོས་གཞི་ལྷག་
 མ་དང་གསུམ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིས་དངོས་སུ་མི་ཆངས་སྦྱོད་དང་

འབྲིན་པ་ལ་སྒྱུར་ཁྱད་དང་པོར་རེག་འདོད་ལྟ་བུ་ལྷུང་བ་རང་རང་གི་ཀུན་སྒོང་ཡོད་ཁྱད་ཕྱིས་
ལྷུང་བ་གཞན་གྱི་ཀུན་སྒོང་སྒོ་བྱར་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བར་གསུངས་སོ། །

༥ ལྷ་པ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའམ་གཞི་དང་སྒྱུར་བ་ཐ་དད་པས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པར་
བཞག་པ་ནི། **བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུ**འི་ལྷུང་བ་ནམ་པར་མི་བཞག་གོ། ཞེས་**གསུངས།** གཞི་
དང་སྒྱུར་བ་མ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུ་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་གཅིག་ཏུ་ནམ་པར་
མི་བཞག་ཞེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུའི་ལྷུང་བ་དུ་མར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་རིན་ཐང་མ་ཆང་
བ་**ཏུང་དུ་ལན་དུ་མར་བརྐྱས་པ་བསྒྲུབས་ཁྱད་མ་**བྱིན་ལེན་གྱི་**པམ་པ་མ་ཡིན་**པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གངས་དེ་སྟེད་ཀྱི་སྒོམ་པོར་འཇུག་བའི་ཕྱིར། གཞི་མི་མ་ཡིན་དུ་མ་བསད་ཁྱད་པམ་པ་གཅིག་
ཏུ་མི་བཞག་པར་དེ་གངས་སྟེད་ཀྱི་སྒོམ་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ཐ་སྟོད་ལྷ་དང་མི་ལྟན་ལ་མི་ཆོས་
སྐྱམ་མ་སྐྱས་ན་རྩལ་པའ་དུ་མི་འཇུག་བར་སྒོམ་པོ་ལྟར་འཇུག་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བ་མ་
རྫོགས་པ་དུ་མའི་དངོས་གཞི་ལྷུང་བ་གཅིག་ཏུ་མི་བཞག་ཞེ། མི་ཆོས་སྐྱམ་མ་གཞོགས་སྐྱས་ལན་
དུ་མར་བྱས་ཁྱད་པམ་པ་མིན་པར་སྒོམ་པོ་དུ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། འཁྲིག་ཆོག་མི་གསལ་བ་ལན་
དུ་མར་སྐྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་དང་། བལ་ཁྲར་བ་སོགས་རྒྱང་གྲགས་འདའ་དགོས་པ་ནམས་ལ་
ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱང་གྲགས་བྱེད་བྱེད་བྱིན་པ་བསྒྲུབས་པས་རྒྱང་གྲགས་མང་པོས་ཁྱད་ན་སྒྲིད་
ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྗེ་ཀླ་ལས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་སྐལ་པས་སུ་དེ་སྐད་གསུངས་མོད། བྱེ་
བྲག་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉི་བར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་པས་མདོར་བསྡུས་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། །

༦ གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལྷུང་བ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་ཚུལ་ནི། **སེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས།** དང་
པོ་ལས་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་སེལ་བ་ནི། ཙ་བར། **བྱེད་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་**ཉིད་དོ། ། ཞེས་
གསུངས། ལྷུང་བ་བརྟུ་དགུ་ལ་སྒར་རང་གཞན་གྱིས་བྱེད་བྱས་ཏེ་པོར་བའི་འཕྲོར་རང་ངམ་
བསྐྱོས་པས་ཟིན་པར་བྱས་ན་ལྷུང་བ་བྱེད་ན་སྒྲིད་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། ། **ཁང་པ་ཁང་ཆེན་**
འཁྲུང་འཇུག་དང་། ། **སྤྱན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་།** ། **དུག་དང་བལ་ཆེལ་ཐ་ག་གཉིས།** །
རིམ་ལྷག་དང་ནི་བཟོ་བྱེད་དང་། ། **ཁབ་རལ་དང་ནི་ཁྲི་རྒྱང་དང་།** ། **བདལ་དང་གདེངས་དང་**

གཡན་པ་དང་། ། རས་ཆེན་བདེ་བཞེགས་ཆོས་གོས་སོ། ། ཞེས་ཁབ་རལ་མན་བདུན་ཏེ། **བཙུང་གྲུ་རིན་འབྲིང་དུ་གསུངས་སོ།** ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། དེ་ཡང་བདུན་ཁྱུ་བ་ལས། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ལོ་བྱག་ལྟན། ། སྤྱི་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། ། རིམ་ལྷག་གོས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་དང་། ། ཁབ་རལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་བདུན། ། དེ་ལྟར་ལྷ་པ་བ་བཙོ་ལྟེན། ། བྱེད་བཅས་བྱེད་ཉིད་དངོས་སུ་གསུངས། ། འཁྱར་འཁྱག་ཆེལ་འཁྱག་ཐ་ག་གཉིས། ། དེ་ལྟར་བཞི་ལ་མདོ་བསྟུས་སྦྱར། ། ཞེས་པས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཅན་ནོ། །

ལྟ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལས་ཀྱང་བའི་སེལ་བ་ནི། ཅ་བར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་སྦྱང་པ་དག་གི་ཆ་ནི་ན་སྦྱང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་པམ་ལྷག་ལས་ན་སྦྱང་པ་སྟོམ་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དང་འཆབ་བཟོད་འཁྱོད་པ་སྦྱོར་པའི་ཆ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ལྷ་པ་ནི་རྒྱའི་ལྷ་པ་སྟོམ་པོ་སོགས་ལས་ན་སྦྱང་པའི་ཉེས་བྱས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། སྦྱར་འདེབས་གསུམ་ལ་གསུངས་པ་བསྟུས། ། འཆབ་བཟོད་འཁྱོད་བསྦྱེད་མདོར་བསྟུས་སྦྱར། ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། **སྦྱར་འདེབས་སྐབས་སུ་པམ་པས་སྦྱར་བ་བཏབ་ན་ལྷག་མ་དང་། ལྷག་མ་སྦྱར་ན་ལྷ་པ་བྱེད་འབྱུང་བ་ལྟར། ལྷ་པ་བྱེད་དང་སོར་བཞེགས་ཀྱིས་སྦྱར་ན་ཉེས་བྱས་དང་། ཉེས་བྱས་ཀྱིས་སྦྱར་ན་ཉེས་བྱས་སྟོམ་པོ་དང་། གཞན་གྱི་པམ་ལྷག་འཆབ་བཟོད་ལ་ལྷ་པ་བྱེད་དང་། སྟོམ་པོ་སོགས་འཆབ་བཟོད་ལ་ཉེས་བྱས་དང་། གཞི་དེས་དག་པའི་དགེ་སྟོང་ལ་པམ་པས་འཁྱོད་པ་བསྦྱེད་པ་ལྷ་པ་བྱེད་དང་། སྟོམ་པོ་སོགས་ཀྱིས་འཁྱོད་པ་བསྦྱེད་པ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་འདིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་སྦྱང་པ་དག་གི་ཆ་ནི་ན་སྦྱང་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་འཆབ་པམ་དང་དགེ་སྟོབ་མ་སོགས་ལ་པམ་འབྲས་བསྦྱར་ན་གཞི་པམ་པ་དང་འབྲས་བསྟོམ་པོ་དང་། བཞེས་དོར་བྱས་པ་དང་། ཟས་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་སྦྱར་བ་ཟུན་གྱི་ཆ་ནས་ལྷ་པ་བྱེད་དང་། བྱིས་པ་ལ་ལྷ་པ་བསྦྱར་བ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་དག་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ། །**

བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ།

༥ བཞི་བ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལ། བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང་
ནི་ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོར་དངོས་དང་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་གཉིས། ། དང་པོ་ནི། ཐམས་
ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཞུགས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྱུར་བ་ནི་འདུ་ཤེས་
ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། བསམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་མདོ་གསུམ་བྱང་། སྤེ་ལཱི་དངོས་གཞི་
བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷུང་བའི་ཡུལ་དེ་གསལ་བར་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཞུགས་པ་ལ་མིའམ་
དུད་འགོ་གང་ཡིན་ཀྱང་གསོད་སྐྱམ་པ་ན་ཀུན་སྒྲོང་སྤྱི་ཞུགས་ཡོད་ཕྱིར་པམ་སོགས་འབྱུང་
ངོ། ། མདོ་འདིས་ནི་མཆོ་རྒྱུ་ལས། རྒྱ་དང་སྒོག་གཅོད་བཞི་དང་རེག་ རྒྱག་ལ་གསུངས་
བསྐྱུས་གཞན་ལ་སྦྱར། ། ཞེས་པ་ལྷུར་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་དང་མཐའ་དག་སྒྱུར་བསྐྱུན་
ཡིན་ནོ། །

༥ སྒྱུར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་ནི། དུད་འགོར་མའོ་སྐྱམ་དུ་འཁྲལ་ནས་བསད་ན་
དངོས་གཞི་ལ་ལྷུང་བྱེད་དང་སྒྱུར་བ་ལ་པམ་པའི་སྒྲོམ་པོ་འབྱུང་ཁིང་། མི་དུད་འགོར་འཁྲལ་
ནས་བསད་ན་དངོས་གཞི་ལ་སྤར་ལྷུར་པམ་པ་དང་། སྒྱུར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སྦྱིས་ཏེ། སྒྱུར་བ་ལ་
ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དངོས་གཞི་ཡན་ལག་གཙོ་བོ་
ལ་ནི། བསམ་པ་དོན་དང་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གང་བསད་པར་བསམ་
པ་དེ་ཉིད་བསད་ན་པམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་དེ་ལས་རྒྱུད་གཞན་བསད་པ་ལྷ་བྱ་ལ་
དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། ། མདོ་འདི་གཉིས་ལ་མཆོ་རྒྱུ་ལས། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྒོ་ལྷུར་
ལ། སྒྲོད་འཆང་བཤེས་ངོར་བྱུང་དུ་གསོད། ། བྱུང་མེད་དང་ཉལ་ཁབ་རལ་ཆོས། ། བཅུ་གཉིས་
ལས་ནི་གཞན་དག་ལ། ། དངོས་སུ་གསུངས་པ་འདིར་བསྐྱུས་ཤིང་། ། དེ་དག་རྣམས་ལ་མདོར་
བསྐྱུས་སྦྱར། ། ཞེས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་དང་མཐའ་དག་སྒྱུར་བསྐྱུན་ནོ། །

༥ གཉིས་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཚ་བར། མི་ཆངས་པར་སྒྱོད་པ་དང་ཁྱ་བ་
འབྱིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ལྷུང་བ་ཀུན་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་

སྤང་དགོས་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འཁྲིག་པ་སྟེ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་པ་དང་ཁྱ་བ་འབྲིན་པའི་
ལྷག་མ་གཉིས་ལ་རེག་བྱ་མྱོང་བ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ནི་ནོར་གྱང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱད་མེད་
དཀར་ཤམ་ལ་སྤྱད་སྟམ་ནས་སྟོ་བསང་ལ་སྤྱད་གྱང་པམ་པ་དང་། བསྐྱེད་ལ་བྱད་དེ་བྱད་སྟམ་
པས་ནོར་ནས་སྟེད་པ་ལ་བྱད་དེ་བྱད་ཡང་འབྲིན་ལྷག་སྟེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་མི་བདེན་པ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་བ་དག་གི་ཡུལ་ནི་དོན་གོ་བ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་ན་གང་ལ་སྤྱོད་
ཡུལ་ཉན་པ་པོ་ལྷས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་འདོད་ནས་ནོར་ཏེ་མཚོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་གྱང་རྩན་པམ་སོགས་
རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྟོན་པར། མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་པོ་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་སོ། ། པམ་
ལྷག་དང་པོ་གཉིས་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཚུལ་འདི་ནི་འོད་ལྡན་ཅ་བར་ཡང་། འཁྲིག་པ་
ལ་ནི་འདུ་ཤེས་གཙོར་བྱ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་བའི་ལྷ་བ་འདི་དོན་ལ་
ཡང་། ཁ་ཅིག་ལྷ་བ་འདི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་འཁྲུལ་བ་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་ཅིང་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གང་རུང་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་འཐད་པ་མིན་
ཏེ། མ་དག་པ་ལ་སྤྱོད་འདེབས་བྱིན་འཕྲོག་སྟེ་ལྷ་གསུམ་ལ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རིན་
འཕྲིང་དང་ཡིག་ཆ་ལྷར་དངོས་གཞིའི་ལྷ་བ་དོན་དང་སྤང་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་གྱང་
སྤྱོད་ལྷ་བ་ལ་དོན་དང་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བབྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱུལ་པ་ལ་མིར་
འདུ་ཤེས་ཏེ་བསང་ན་སྤྱོད་པ་སྟོན་པོ་དང་དངོས་གཞི་ལྷ་བ་མེད་དུ་རྟེན་པར་བཤད་པ་ལྷར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཚོ་རྟེན་ལྷར་ན་གསོད་པམ་སོགས་འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་བའི་ལྷ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་
དངོས་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་དང་སྤང་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་ལྷ་བ་བསྟེད་པ་ལ་དོན་ཡན་
ལག་ཏུ་མི་གཙོ་ཡང་། དོན་དང་སྤང་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། ལྷ་བ་བཟེད་མེད་
གྱང་ཡོད་པར་འདུ་ཤེས་པས་འཚོལ་བ་ལ་སྤྱོད་དངོས་གཉིས་ཀ་ན་སྤང་དུ་རྟེན་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བདག་པོ་མེད་པ་ལ་མི་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བར་འདུ་ཤེས་པས་བརྟུས་ན་
མཐར་ཐུག་སྟོན་པོར་འོད་ལྡན་ལས་བཤད་པས་དེའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོན་པོ་མེད་པར་དོན་གྱིས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྷ་བ་མེད་དང་ལྷ་བ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོན་པོ་མི་བཞེད་པའི་ལྷགས་
ཡིན་ནོ། ། འདིར་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ་ཐོ་དང་དུད་འགྲོར་མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་གསོད་པའི་སྤྱོད་པ་

ལ་སློམ་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་རང་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་བྱེ་བྲག་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་དགོས་པའི་ལྷུང་བ། དངོས་པོ་གཙུག་ཆེ་བའི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད། གཙམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་དང་། དེ་དག་གི་དངོས་གཞིའི་སློམ་པོ་དང་། འབྲིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལྷ་བྱ་མཆན་གཞི། ལྷུང་བ་རང་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་བྱེ་བྲག་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྷུང་བ་དེ། འདུ་ཤེས་གཙུག་ཆེ་བའི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད་སྐྱ་མ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་མཆན་གཞི། མདོ་འདི་གཉིས་ནི་མཆོ་རྒྱལ་ལས། གཞི་ལ་འདུ་ཤེས་འབྲུལ་ན་ཡང་། ། གཙམ་པ་དང་པོ་རྫོགས་པར་གསུངས། ། འབྲིན་དང་རྩལ་སྤྲུའི་ཡུལ་ལ་ནི། ། དང་སང་ལྷུང་ན་མི་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་པ་ལྷུང་འབྲིན་རྩལ་དང་གཙམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སློམ་པོ་དང་དགེ་སློང་མའི་འབྲིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་རྣམས་ལ་མདོར་བསྟུན་སྦྱར་རོ། ། སྐྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དངོས་པོ་གཙུག་ཆེ་བའི་ལྷུང་བ་བཅུ་དང་། དེ་དག་གི་སྦྱབ་བྱེད་དང་དེ་འགོག་ཚུལ་སོགས་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་གསལ་ལོ། །

༥ གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཞར་བྱུང་ནི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ཏུ་སྤང་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་སྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གཙམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་མཆན་བསྟེན་རུང་དང་། ལག་པས་ལག་པར་དང་། ཀླང་པས་ཀླང་པར་དང་། ཞེས་སོགས་ལྷུང་དང་ཏུ་སྤང་རུང་བ་ནི་འཁྲིག་པ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། སྦྱན་དང་དབེན་གཉིས་ཉལ་ཤོམ་གཉིས། ། ལྷན་ཅིག་ལམ་འགྲོ་བདུན་ལ་གསུངས། ། ཞེས་དེ་རྣམས་བསྟུན་པས་ཆོག་བསྟུངས་དང་། མི་ཆངས་སྦྱོད་སོགས་ལྷས་བཞེན་རུང་དགོས་པ་གཞན་ལ་མདོ་བསྟུན་སྦྱར་རོ། །

༥ ལྷ་པ་ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་སྟོན་པ་ལ། འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྤང་པ་ཉིད་དོ། ། འོག་ནས་ཆན་ཆན་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཙེ་བརྒྱད་པོ་དག་ལ་གང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དེ་མ་ཆང་བ་གཞན་ལ་ན་སྤང་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བཙེ་བརྒྱད་མཆོ་རྒྱལ་ལས། རྩལ་ལྷུང་ཅན་མིན་མ་ཉམས་ལུས་དངོས་དང་། ། ཐ་སྦྱད་ཡན་ལག་ལྷ་དང་བྱིམ་པ་དང་། ། བསྟེན་རྫོགས་རྣམ་དག་མཆན་དང་ལྷ་བ་མཐུན། ། རུང་བ་ཆང་

ལྷན་རང་དོན་རང་ཉིད་གྱི། ། བདག་དང་འབྲེལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲུས་པ་སྟེ། ། འོག་ནས་སྟོན་པ་ཡན་
ལག་བཙུང་དོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་རེག་ལྷག་གི་སྐབས་རེག་བྱེད་ཆ་ལ་སོགས་
པས་ཉམས་པས་རེག་པ་ལ་ན་སྒྲུབ་སྟོན་པོ་སྟེ་ལ། རེག་ཡུལ་དེ་ཡང་ཉམས་ན་ཡན་ལག་ཏུ་མ་མ་
ཚང་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་བས་ན་སྒྲུབ་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཞིག་བསྟེན་དོ། ། ཡན་ལག་གཅིག་ཅམ་མ་ཚང་
བ་ཡིས་ཀྱང་དེ་བས་ན་སྒྲུབ་འབྱུང་བྱིན་དེ་མིས་བསྟེན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཆེས་སྒྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ན་ཡུལ་ཏུ་ད་འགྲོར་བསྟེན་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉ། དཔེར་ན་དུང་འགྲོ་མོ་
ལ་ཆགས་སེམས་གྱིས་རེག་པ་བཞིན་ནོ། ། དུང་འགྲོ་ལ་བརྟུན་པ་སྟོན་པོ་དང་། དུང་འགྲོ་བསད་
ན་ལྷུང་བྱེད་བསྟེན་པ་འདིའི་དམིགས་བསལ་ཏུ་མཆོ་མཆན་ལས་སོ། ། མདོ་མདོན་གྱི་བཞུན་
བཙོས་ལས་བཤད་པའི་དུང་འགྲོ་ལྷུང་མེད་ཅི་སོགས་མི་མིན་ཏུ་གཏོགས་ཉ། རྒྱུ་ལས། མི་
མིན་པ་ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། གནོད་སྦྱིན་དང་། ཅི་བ་དང་། མེད་ཅི་དང་། ཡི་དྲགས་དང་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་བ་ལ་ལྷུང་མེད་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཕྱི་རྫོགས་རྒྱུའི་སེལ་བ་རབ་བྱུང་གི་གནས་ཁང་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། དངོས་གཞི་གཞན་ཏུ་
འགྱུར་བ་དག་སྟོང་མ་དང་ལྷན་གཅིག་ལམ་ཏུ་འགྲོ་བའི་སེལ་བ་བྱིས་པ་མོ་དང་འགྲོ་བ་ལྷུང་
བྱེད་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་མང་པོ་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །

ཚན་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ལྷག་ཉེས་པ་ཚན་ཚན་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གཞིའི་ཡན་ལག་དང་། བསམ་
པའི་ཡན་ལག་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གསུམ། དང་པོར་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་
ལས་ཀྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱང་བ་ལ་མཆན་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་བ་དང་།
ཐ་སྟོད་ལས་ཀྱང་བ་དང་། བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་བ་དང་། རབ་བྱུང་ལས་ཀྱང་བ་བཞིའོ། ། དང་པོར་
དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དངོས་ནི། རྩ་འབྱུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། ། རྩ་འབྱུལ་ཅན་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པ་ལས་མི་ཚངས་སྟོན་དང་རེག་པའི་པམ་ལྷག་

གཉིས་ཏེ་རེག་པའི་གཙུག་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་ཆགས་པ་དགག་བྱར་བྱས་པ་བྱད་མེད་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྷང་བ་ཉེར་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བྱ་བྱང་ན་གནས་
ཀྱང་ཟིན་པའི་མངོན་ཞེན་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་རྩ་འཕྲུལ་ཅན་ལས་ཆགས་པའི་འདོད་དོན་
འགྲུབ་པའི་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱ་འདུལ་འདྲིན་གྱིས་རྩ་
འཕྲུལ་སྟོན་བཞིན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཐོབ་ཀྱང་དངོས་སུ་མི་བྱེད་ན་རྩ་འཕྲུལ་ཅན་
གྱི་ཐ་སྟོད་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་བསྟན་མིན་ཐོབ་སྟན་ཅིག་སྟེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཤ་མི་སྟོན་ལམ་དོ་རྩེས་རྩ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་པ་རྒྱུ་རང་ལ་རྩ་
འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་རྩ་འཕྲུལ་
ཐོབ་པ་ལོ། ། གང་ལ་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་མེད་པ་དེ་ནི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལོ། ། དེའི་
དངོས་པོ་ནི་རྩ་འཕྲུལ་མ་ཐོབ་པ་ལོ། ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། བྱད་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ཉེར་བཞི་
རིན་འབྲེང་ལས། རེག་པ་འབྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀུར་སྟུན། ། འཁྱུ་ལེན་བལ་ཆེལ་ཆོས་སྟོན་
དང་། ། མ་བསྐྱོས་ཉི་མ་ཐུབ་པ་དང་། ། ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཉིས་དག་དང་། ། དོན་མཐུན་གྱ་
དང་དབེན་པ་གཉིས། ། དགེ་སློང་མ་ཡིས་སྦྱར་བཅུག་པ་ལོ། ། ཞེས་སོགས་བཅུ་དང་། ཉལ་ཤོམ་
གཉིས་དང་ཉལ་འགོ་སོར་བཤགས་དང་པོ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། མཆོ་རྒྱལ་ལས།
མ་བསྐྱོས་སྟོན་པའི་བཅུ་ཆན་ལས། གསུམ་པ་སྦྱར་འདེབས་མ་གཏོགས་དགྲ་དག་དང་། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར་ཡང་། སྦྱར་བ་འདེབས་ཡུལ་ལ་དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་
གྱི་སྟེང་བཟང་བཟང་བྱུང་བཟང་གི་ཕྱིར་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དགྲ་ཆང་
བ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དགེ་སློང་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྷང་བ་
ཡིན་ན། མཆོན་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་ན་བྱད་མེད་ལ་
བརྟེན་པའི་གྲངས་སུ་མ་བགྲང་བེར་ལོ། ། མི་འཐད་དེ། ཟས་རྩང་བཟང་གི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་
ཅེས་སྦྱར་བ་བདེབས་པ་དགེ་སློང་མས་བསྐྱེད་པའི་ལྷང་བའི་གྲངས་སུ་མི་བགྲང་ན་བཅུ་ཆན་
དེ་ནི་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷང་བར་མི་འགྱུར་ཁིང་། མ་ལ་ཟས་རྩང་བཟང་གི་ཕྱིར་
སྟོན་ཏེ་ཞེས་པའི་ལྷང་བྱེད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། མཆོ་རྒྱལ་དང་འདུལ་འདྲིན་གྱི་དེ་ཡུལ་

གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

ལྟ་གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། རེག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཉམས་པའོ། ། ག་ག་ཆེ་ལ་བྱེད་པ་ལ་
ཡང་ངོ། ། སོ་དང་སེན་མོ་དང་ཤ་མེད་པའི་རྩས་པ་དང་སྤྱད་གཉིས་པ་གཞན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་
ངོ། ། ཞེས་སོགས་མདོ་ཚན་གསུམ་བྱང་། སྤར་གྱི་པམ་ལྷག་གསུམ་གྱི་རེག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
ལྷས་ཉིད་ནི་རྒྱུ་ལས། རྣམ་པར་སྤོས་པ་མོ་དང་། རྣམ་པར་བརྟག་པ་མོ། རྣམ་པར་འབྱས་
གཞིག་པ་མོ་དང་། རྣམ་པར་བམ་པ་མོ་དང་། རྣམ་པར་བྱོས་པ་མོ་དང་། རྣམ་པར་དམར་བ་མོ་
དང་། རྣམ་པར་འཕྱར་པ་མོ་དག་ལ་འཁྱུད་པ་ནི་སྤོམ་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། རྣམ་པར་ཆོག་
པ་དང་། རྩས་པར་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུས་རེག་པའི་བདེ་བ་ཚུང་བ་ལ་གཞོད་པ་ནི་ཉམས་
པ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་གིས་མི་གཞོད་པས་ན་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། ། འདི་རེག་ལྷག་
ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལ་རེག་པམ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྤྱར་རོ། །

ལྟ་གཉིས་པ་ཞར་བྱང་གི་རེག་བྱ་རེག་བྱེད་གཉིས་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཉམས་པ་དགོས་
སོ། ། རང་འགྲེལ་རྒྱུ་བམ་ལྷ་སོགས་ལས་རོ་ལ་ན་སྤྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤོས་པ་ལ་
སོགས་པ་དག་ལ་སྤོམ་པོར་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ་ལ་རེག་ལྷག་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་རྣམ་
པར་སྤོས་པ་སོགས་རོ་ལ་སྤྱོར་ལ། རང་ལྷགས་མཆོ་རྒྱུ་ལས། རོ་ལ་རེག་ལྷག་མེད་པས་གསོན་
པོའི་ལྷས་ཁོ་ནར་སྤྱོར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྟ་རེག་པ་དང་ག་ག་ཆེ་ལ་གྱི་རེག་བྱ་རེག་བྱེད་གཉིས། སེན་མོ་དང་སོ་དང་ཤ་མེད་
པའི་རྩས་པ་དང་སྤྱད་གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་པན་ཚུན་རེག་བྱ་རེག་བྱེད་བྱས་ན་ན་སྤྲད་ངོ། །

ལྟ་གཉིས་པ་མ་སྤྲད་ལས་སྤྱར་པ་ལ་དངོས་དང་། སེལ་བ་དང་། ཞར་བྱང་རེག་པ་དེ་
དང་འང་བར་བསྟན་པ་གསུམ་མོ། ། དང་པོ་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་མ་སྤྲད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་གཞན་ལ་དོན་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷས་ངག་གི་
མ་སྤྲད་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷང་བ་དག་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མ་སྤྲད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་
གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲད་བྱའི་བདག་པོ་དང་། ཁང་པའི་ས་གཞི་སོགས་གང་ལས་
བཅོལ་བྱའི་ཡུལ་དང་། ཁང་ཆེན་གང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་བདག་པོ་དང་། མི་ཆོས་བླ་མ་སྤྱར་

འདེབས་གསུམ། བྱིས་སུན་ཤེས་བཞིན་བཤེས་ངོ་དང་། ། ཟས་ཅུང་སྤིག་ལྟ་བཙོན་པ་ཡི། ། གོ་
བྱའི་ཡུལ་ལ་ཐ་སྟངས་ལྡན་དགོས་པའི་བྱིས་ན་བཅུ་གཉིས་གསུངས་སོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། སྐྱུན་
ནི་མཚན་གཉིས་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་རུང་བས་མ་བཟང་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར་ཁང་
ཆེན་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པས་དོར་ལ། གཞན་བཅུ་གཅིག་རིན་འཕྲེང་
ལྟར་གསུངས། དེ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུམས་ན་བཅུ་གསུམ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དེ་གང་རུང་ལ་ཐ་སྟངས་
སྤྱིས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་བྱས་སོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་སྟངས་ལྡན་དང་ལྡན་ན།
བྱིས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་རུང་། སྤྱིས་པ་དང་བྱུང་མེད་དང་ཉེ་དུ་དང་ཉེ་དུ་མ་
ཡིན་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་ལྟར་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དང་འབྲ་བའོ་ཞེས་ཐ་སྟངས་
སྤྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། ། མཛོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། འདོན་དང་གནས་
ངན་ལེན་དང་མི་ཚོས་བདེན་སྟེ། རུབ་ལྷག་ཉལ་དང་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་ཚོགས་པའི་
ལྟར་བྱེད་དང་ལྟེ་ཞེས་རིན་འཕྲེང་ལྟར་འདུལ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་ལ། མཚོ་རྒྱུ་ཏུ་མ་ལོན་པ་
དོར་བས་མ་ཚོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད། ། ཅས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་དགོངས་
སོ། ། བྱུང་མེད་སྤྱི་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི། ། འཛིན་པ་འཁྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀའ་སྤྱོད། ། དཔེན་པར་
འདུག་དང་ཉལ་དུག་གོ། མཛོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང་། བྱུང་མེད་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང་། འཆད་
འཇུར་གྱི་བྱིས་པས་བསྐྱེད་པ་སོ་སོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་དང་། རྒྱ་གསོད་ལྟ་སོ་མ་
གཏོགས་པ་བཅོལ་ཡང་ཚོགས་པ་ཉེར་བདུན་པོ་བཅོལ་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་ལ་ཐ་སྟངས་ལྟ་
ལྡན་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་བྱུང་མེད་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་། བྱིས་པ་སོ་
སོ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། མོ་སོ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་མཚན་གཉིས་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡན་
ལག་ཉིད་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

༥ གཉིས་པ་སེལ་བ་ནི། མི་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་ཉམས་པ་
གཙོ་བོ་བཞི་ནི་ཐ་སྟངས་དུ་བའི་ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མིན་
པ་ལ་སྟོ་མི་གསལ་བས་སོ། །

༥ ཉེན་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་མ་ནིང་དང་། མཚན་གཉིས་

པ་དག་ནི་ལྷུང་བ་དེ་དག་གི་ཡུལ་མིན་ཏེ། དེ་དག་རང་བཞིན་ཉམས་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་
འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷུང་བ་པལ་ཆེར་གྱི་ཡན་ལག་གི་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

༥ གསུམ་པ་ཞར་བྱང་ནི། ཙ་བར། རེག་པ་ནི་ཐ་སྟད་དང་འདྲའོ། ། ཞེས་རེག་ལྷག་ནི་
ཐ་སྟད་ལས་ཐུར་བའི་ལྷུང་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཀྱང་ཐ་སྟད་ལྷ་ལྡན་དགོས་པར་འདྲ་བ་
མིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་པལ་བ་བཞི་དང་། ལྷགས་པ་མོ་དང་། རོན་མི་གོ་
བའི་བྱད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་རེག་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རེག་ལྷག་བསྐྱེད་
པའི་ཡུལ་དེར་ཡང་མི་ཡིན་དགོས་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་གཙོ་བོ་བཞི་གང་
རུང་མིན་པ་དགོས་ལ་པལ་བ་བཞི་གང་རུང་མིན་པ་མི་དགོས་པས་དེའི་བྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ལ་
བྱད་ཀྱིས་མི་སྐྱེད་པས་ཐ་སྟད་བྱད་དང་གཉིས་ལྡན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་དོན་
ནོ། ། སྐྱ་མི་ཤེས་པ་དང་དོན་མི་གོ་བ་དེ་དག་རྩལ་སྤྲོ་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་། མི་ཡིན་
པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་གཉིས་དང་། སྐྱ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། མ་ནིང་མཚན་
ཉིད་མིན་པ་སྟེ་ཐ་སྟད་ལྷའོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས་ཐ་སྟད་ལྷ་ལྡན་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་བྲིམ་པ་
སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་ཉེར་བདུན། མ་རྩོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཞི། ཐ་སྟད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ཏེ་
བསྐྱེམས་པས་ཞེ་གསུམ་མོ། ། ཐ་སྟད་བཞི་ལྡན་སྤྱིས་པ་ངས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་དང་། བྱད་མེད་
ངས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་བྲིམ་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མཚན་དོན་བྱེད་
ལུས་པར་མཐུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ནིང་མིན་པར་བྱབ་ལ། མཚན་གཉིས་པ་མཚན་དོན་
ཡོད་པས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ལྷ་ལྡན་ཡིན་ཡང་བཞི་ལྡན་ཟེ། རབ་བྱང་སྤྱིས་བསྐྱེད་
གཉིས། དག་ཚུལ་སྤྱིས་བསྐྱེད་གཅིག་རྩོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་གསུམ། དག་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པ་
ཞེ་དུག་མས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་སྟེ་རྟེན་རབ་བྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་རེ་དུག་པོ་རྣམས་ནི་དོན་ལ་ལྷ་
ལྡན་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་ལྡན་ཟེར་ཏེ། སོ་ཐར་སྟོམ་ལྡན་ཡིན་པས་མ་ནིང་མཚན་གཉིས་མིན་
པར་མ་ཟད་མི་ཡིན་པར་ཡང་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་དག་ཐ་སྟད་ལྷ་ལྡན་གྱི་མདོས་བསྐྱེས་
སོ། ། བྲིམ་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་མཚན་གཉིས་པ་མཚན་དོན་ཡོད་པས་བསྐྱེད་པ་དང་ཉམས་
པ་མ་ནིང་ཉིད་དུ་ཐུར་བའི་རབ་བྱང་ཡོད་པས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་རབ་བྱང་གིས་བསྐྱེད་

པ་ནམས་འབྱུང་བས་ན་མཆོ་རྒྱལ་ཏུ་འདི་དག་གཙུག་ཅེ་བ་དང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
སམ་དཔྱད། ཐ་སྙད་ལས་གྱུར་པའི་མདོ་དང་པོ་ནི་ཐ་སྙད་ལྷ་ལྡན་གྱིས་བྱུང་བ་མཆོ་རྒྱལ་ལས།
རྒྱ་དང་སློག་གཙོང་མ་གཏོགས་པ། མི་ཡིན་ངེས་བཟུང་ཀུན་ལ་སྦྱར། ། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྐོ་
གྱུར་ལ། བརྟན་དང་འབྱུང་དང་རིམ་པ་གཉིས། ། དུས་མིན་སྐྱེ་རེངས་ཁྲི་རྒྱུ་བདལ། ། བཅུ་
བཞི་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ། ། གསུངས་སོ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར། ། ཞེས་ཡན་ལག་དང་།
བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སྤུངས་ཏུ་གཉིས། ། རྒྱ་དང་སློག་གཙོང་བཞི་བཀོལ་བའི། ། ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་
བདུན་ལ་སྦྱར། ། སྦྱོར་དང་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང་། ། ཆ་གཉིས་དྲུག་དང་བྱིན་འཕྲོག་དང་། ། ཐ་
ག་གཉིས་སྟོང་རིན་ཆེན་རེག་སྤངས་སྟེང་བཅུ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལ། ། གསུངས་སོ་དེ་དག་
ལ་ཡང་སྦྱར། ། ཞེས་དེ་དག་གིས་བཅོལ་ཡུལ་ལ་སྦྱར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཅའ་བར་
བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱ་གསོད་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་མི་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ལྷ་
ལྡན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་མ་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆོན་གཉིས་པ་མོ་མཆོན་དོན་བྱེད་ཅུས་པས་སྦྱོར་
དང་འབྲིག་ཆོག་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཞེ་ན་པལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་བྱིས་པ་ལས་གྱུར་བ་ནི། བྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་མ་ཆགས་པ་
དང་ཉམས་པ་དག་ནི་བྱེད་ཉིད་བྱིས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མདོ་འདི་མཆོ་རྒྱལ་ལས། བྱིས་
སུན་འབྱིན་དང་གོས་སྟོང་དང་། ། སྟོང་རིགས་རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྦྱར། ། ལྷང་བཟེད་སྟོང་
དང་རས་ཆེན་འཆོལ། ། སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་འདུག་ནས་དང་། ། བྱེད་དང་བསོད་པ་མགོན་
གཉེར་དང་། ། ཟས་བཅས་བཙོ་ལཱ་ལ་གསུངས། ། ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱར། ། ཞེས་
པ་ལྟར་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། བྱིས་པ་མོ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉལ་ཤོམ་འདུག་འགྲང་
གཉིས་དང་སྤར་ལྟར་དམག་གསུམ་དང་། རྒྱན་མ་དང་འགོ་དྲུག་ཡིན་ནོ། ། བྱིས་པ་མོ་ཡིས་
བསྐྱེད་པ་ནི། ། ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཉལ་ཤོམ་གཉིས། ། ལམ་དུ་འགོ་དང་རྣམ་པ་བཞི། ། གང་ཡང་
རུང་བས་བསྐྱེད་པ་ནི། ། བྱིས་སུན་འབྱིན་དང་སྟོང་སོགས་ལ། ། མདོན་མཆོན་ཉི་ཆོང་ལྷང་
བཟེད་འཆོལ། ། འཐག་གཉིས་རས་ཆེན་བདག་གིར་བྱེད། ། སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་བཟེད་དང་། །
འདུག་གནས་དང་། བྱི་ནི་དོ་གསུམ་ལྷག་ལེན་དང་། བསོད་པ་དང་། ཟན་གཙོང་མགོན་གཉེར་

མ་སྒྲུབ་འགོ། ཟྱ་རྩ་གྲང་རྒྱ་པོ་བྲང་འདུག་པ་དང་། མོར་བཤགས་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་བུད་ན། ། ཁྱིམ་
པ་པོ་མོས་བསྐྱེད་པའི་ཉལ་ཤོམ་གཉིས་གཉིས་སྟོམ་པས་ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་སྐྱམ་རྒྱུ་སོ་སྟོན། །
བསྟོས་བསྐྱུར་གྱི་བསྟོ་བ་པོ་ལ་ཁྱིམ་པ་དགོས་པར་འདུལ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་ཡང་བམ་པོ་ལྷ
བུ་པར། ཡོན་བདག་གཞན་ཉི་ཤུ་དང་། ཉི་ཤུ་མིན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཆན་དང་
ལྷ་བ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་གང་ཡང་རྩང་བ་ལ་ན་སྒྲུད་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་
ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་མིན་ནོ། ། དགེ་སྟོང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་མོར་བཤགས་འདིར་བགྲང་
བ་ཟས་ལེན་པའི་གནས་གྲོང་ལམ་ནས་ལེན་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་སོ། ། ཟྱ་རྩ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། སྟོམ་པ་ཉམས་པ་དང་། སྒངས་གྲང་མ་སྐྱེས་
པ་དང་། དག་སྒྲས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས་དང་དགེ་སྟོབ་མ་སྟེ་རྟགས་ཅན་ཏུག་པོ་
ལས་ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་ནམས་ནི་ན་སྒྲུད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ནི་ཞེས་པས་རབ་བྱུང་མ་རྗེས་པ་
གསུམ་ལ་ན་སྒྲུད་དང་། དགེ་སྟོང་པ་མ་གཉིས་ལ་དེ་བས་ན་སྒྲུད་དང་། དམིགས་བསལ་གོས་
སྟོང་ལམ་འགོ་གཉིས་དགེ་སྟོང་མ་ལས་རྩང་བ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ལ། ཆོས་སྟོན་མ་སྒྲས་གྲོང་
འགོ་གྲོང་རྒྱ་གསུམ་ལ་རབ་བྱུང་ལུལ་ཏུ་བྱས་ན་རྩང་མེད་དང་བཞི་བཟུན་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་
གསུངས་སོ། །

ཕྱི་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལས་ལྷུང་པ་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། མ་པར། དག་སྟོང་དང་
དག་སྟོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་
ནོ། ། མཚན་དང་ལྷ་བ་ཁས་སྒངས་པ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཚུགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
སོ། ། འདིར་གཏོགས་པ་ལ་བྱིས་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བས་ན་སྟེང་དོ། ། དག་སྟོང་པས་
བསྐྱེད་པ་ཞི་དྲུག་མས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་བཞི། རྫོགས་པ་སྟེན་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ་རེ་གསུམ་ལ་དག་
སྟོང་ཞེས་སོགས་མདོ་དང་པོ་སྟུར་དཀོས་ལ། མཚོ་རྟེན་ལས་དག་སྟོང་པ་ལས་ལྷུང་པ་བཞི་
བཅུ་ཙམ་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དགའས་རྩུང་མ་བགྲང་བར་སྟེད་པ་བགྲང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རབ་
བྱུང་སྟེན་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟེན་རྣམ་དག་གི་ཡུལ་དུ་མ་རྫོགས་པ་སྟེན་བསྐྱེད་དང་པོ་
བཞི་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་ལ། མཚོ་རྟེན་ལས། རྣམ་དག་གིས་བསྐྱབ་བྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་

ན་ནི་སྤར་གྱི་དམིགས་བསལ་ལྷ་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་དགེ་སྤོང་ལས་ཀྱང་པའི་ལྷང་བ་རྫོགས་
པར་མི་སྦྱང་དེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་དམིགས་བསལ་ལྷ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་
སྤོང་ཉམས་པ་ལ་ཡང་རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སམ་པ་མ་བྱུང་ན་འཆབ་བརྫོད་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དམིགས་བསལ་ལྷ་གསུངས་ལ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་དགེ་སྤོང་ལས་ཀྱང་པ་
བཞི་བཅུ་ཙུག་གི་ཡུལ་བསྐབ་པ་བྱིན་པ་ལས་ནི་ན་སྤྱང་དོ། ། ཞེས་དམིགས་བསལ་ལྷ་ལས་
གཞན་ཞེ་གཅིག་ལ་ན་སྤྱང་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པ་བསྐབ་བྱིན་ལས་ན་སྤྱང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

དགེ་སྤོང་མ་ཡིས་བསྦྱང་པ་ནི། ། མཚན་མཐུན་དགོས་པ་བཞི་བཅུའི་སྤོང་། ། སྤོང་པ་
ཟས་ཅུང་གདེང་མ་ལོན། ། གུལ་རིམ་ནགས་བརྟགས་བཞི་བཅུ་དུག དགེ་སྤོང་མ་ཡིས་བསྦྱང་
པ་ནི། ། འཁྱུ་དང་ལེན་དང་ཆེལ་བ་དང་། ། མ་བསྐྱོས་སོགས་དགུ་འདུག་མ་གཏོགས། ། སོ་སོར་
བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས། ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ། ། རྫོགས་པ་སྦྱིས་བསྦྱང་སྦྱར་འདེབས་
གསུམ། ། རབ་བྱུང་སྦྱིས་བསྦྱང་ནམ་གཉིས་ཏེ། ། སྦྱིད་དང་མ་སྦྱས་གྲོང་རྒྱ་བའོ། ། དགེ་ཚུལ་
སྦྱིས་བསྦྱང་བསྟེལ་བའོ། ། དེ་ལྟར་རབ་བྱུ་བྱུང་བ་ཆོས་འདི་པས་བསྦྱང་པའི་ལྷང་བ་སྟེ་ཆན་
ལྷའོ། ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་བསྦྱང་པ་གཉིས། ། འདུག་གནས་དང་ནི་གཅེར་བྱའོ། ། ཞེས་རིན་
འབྲིང་ལས་གསུངས་སོ། ། བསྐབ་བྱ་ཆེན་མོར་མས་བསྦྱང་པ་ལས་ཟས་ཅུང་དོར་རོ། ། སྤུ་མ་
དེ་ནམས་ལས་དགེ་སྤོང་གིས་བསྦྱང་པ་ནམས་ལ་མཚན་མཐུན་པ་དང་། ས་མས་བསྦྱང་པ་
སལ་ཆེར་ལ་ལྷ་བ་མཐུན་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡན་
ལག་ཡིན་ནོ། ། མདོ་འདིས་སམས་བསྦྱང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མཐུན་དགོས་པར་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་བསྟུས་ཤིང་། ལྷ་བ་མཐུན་པ། བསྟོན་བཞི་གནས་ངན་བྱུང་དུ་གསོད། སྦྱིས་གཞོན་
འབྱུང་དང་ཉི་ལྔ་བ་ཟས། ། དབེན་འབྲང་སྤངས་བསྟེལ་མི་སྦྱ་འགོ། ། ཟས་བཅས་ཁྱི་བརྟལ་
བསྐབ་བྲལ་ནགས། ། བཅུ་དགུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གསུངས། ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་སྤངས་བསྟེལ་
གཉིས་མ་གཏོགས་བཅུ་བདུན་ལ་མདོར་བསྟུས་སྦྱར་ཁིང་བཅུ་དགུ་ལས་གཞན་ལ་གསུངས་པ་
བསྟུས་པས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ཅན་ནོ། ། སྟོག་ལྷ་སྤངས་བསྟེལ་གསུམ་ལ་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་

ཡན་ལག་ཡིན་ལ། སྐྱར་འདེབས་གསུམ་དང་ཉན་རྩ་དང་བདུན་མ་གཏོགས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སོ། ། ལྟ་བ་མཐུན་པའི་དོན་
 ལྟར་བའི་གཞི་དེ་དང་དེས་པམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་འདོད་པ་མཚུངས་
 པ་ལ་བྱ་སྟེ། ། འོད་ལྡན་ལས། པམ་པའི་གཞི་དེ་ལ་པམ་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་པས་མ་
 པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་བྱེ་མདོས་ཚོད་
 པའི་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་དང་རང་སྐྱེ་བའི་བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་
 ནོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས་འོད་ལྡན་གྱི་བཤད་ཚུལ་སྡེ་མ་དེ་དང་། པརྟེ་ཏ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་གཙུག་
 པའི་གཞི་ལ་བར་དུ་གཙུག་པའི་གཞིར་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་
 བཀོད་ནས། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་མཐུན་པ་ལ་དོན་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བམ་སོ་ལྟ་བུ་པ་
 ལས། མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་བ་དང་སྟག་བསྐལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བའོ། ། ཞེས་བཤད་
 པ་དང་ཡང་ཕྱི་མ་མཐུན་ནོ། ། ཞེས་ཕྱི་མ་འཐད་པ་དང་སྡེ་མ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་
 ཅིང་བསྐབ་བྱ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། ། སྤྱི་ལྟ་བཞིན་པ་དང་། སྤངས་པ་རྗེས་སྟོགས་
 དང་། བསྟེན་པ་སྟེད་པ་གསུམ་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་སེལ་བར་མི་འགྱུར་བར་མ་བཟང་ལྟ་བ་མི་
 མཐུན་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ། ལྟ་བ་ལ་ཚོད་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ན་ཉན་རྩ་ལ་ཡང་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་སེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

༥ སེལ་བ་ནི། པས་བསྐྱེད་པའི་ལྟར་བ་འདྲིར་གཏོགས་པ་ལ་རྟགས་ཅན་དུག་ཡུལ་དུ་
 བྱས་པ་ལས་ན་སྤང་དང་། བྱིས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ན་སྤང་དེ་བས་ན་སྤང་
 པ་བསྐྱེད་དོ། ། འདི་ལ་མཚོ་རྒྱུ་ལས། གཞི་མེད་པ་དང་བག་ཅུམ་ལ། ། གསུངས་པ་འདྲིར་
 བསྐྱེད་གཞན་ལ་སྐྱར། ། ཞེས་སོ། ། ༥ གཉིས་པ་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལས་ཐུར་པ་ནི། ཅ་བར།
 རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་
 བྱུང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་ལྟེ་རྗེས་གོས་དང་བས་དང་སྟོད་སྟེད་ལས་ཐུར་པ་གསུམ་པོ་དག་
 ལ་ནི་རྒྱ་དབྱིབས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་ཉིད་དང་། སྤྱི་ཚད་དང་རང་ཚད་དག་ལྡན་པ་
 དང་། ལ་སོགས་པས་ཚད་ལས་ལྟག་པ་ཡན་ལག་ཉིད་དོ། ། གཞི་གོས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོ་དུག་

མཆོ་རྒྱལ་ལས། སྤང་ལྷང་བཅུ་ཆེན་དང་པོ་དང་། ། སྤོན་པ་ལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། །
དུག་དང་མཐོ་གང་ལམ་དང་ནི། ། ཆེལ་བ་དང་ནི་ཐ་ག་གཉིས། ། ཕྱིན་འཕྲོག་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་
དང་། ། དགོན་པ་བ་དང་རས་ཆེན་དང་། ། བསྐྱེད་བསྐྱར་བཤེས་ངོ་གནས་མལ་དང་། ། གོས་
གཉིས་ཁ་བསྐྱར་སྟེན་དང་གདིང་། ། བདལ་དང་གདིང་དང་གཡན་པ་དང་། ། རས་ཆེན་བདེ་
གཤེགས་ཆོས་གོས་ཏེ། ། ཐ་མ་ལྷ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོན་ཀྱང་རིན་འཕྲིང་ལས། ཕྱིན་པ་འཕྲོག་
པ་དང་། སྟེན་པ་ནི་ཡོ་བྱད་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱི་སྟེ་གནས་མལ་པན་སྐྱེ་གི་ལྷང་
བྱེད་ནི་ཁྱི་ལས་བསྐྱེད་པས་དེ་དག་ལ་གོས་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་མི་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལྷང་བཟེད་འཆང་བ་དང་ལྷག་འཆོལ་གཉིས་དང་ཁབ་རལ་གསུམ་ནི་སྟོན་སྐྱེད་
ལས་གྱུར་པར་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ཟས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། རིན་འཕྲིང་ལས། ཟས་ལ་བརྟེན་
པ་ཉེར་གཅིག་སྟེ། ། གསོག་འཛོག་སྐྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་དང་། སོགས་སྐྱས། འདུག་གནས་
གཅིག་བྱེད་དང་བཅའ་དང་སྟོབ་པ་དང་། ། འདུས་དང་དུས་མིན་གསོག་འཛོག་དང་། ། ཁ་ནས་
མིད་དང་བསོད་པ་ཉིད། ། གཅེར་བྱ་བདེ་དང་མགྲོན་གཉེར་དང་། ། ཆང་དང་ཟས་བཅས་སོར་
བཤགས་བཞི། ། མཆོ་རྒྱལ་འཕྱ་བ་ཟས་ཆུང་བསྐྱར། ཟས་ཆུང་བ་སྟོན་པས་མ་བཀག་ཅིང་གནང་
བ་དང་། ཆོ་གའི་སྟོན་པ་ལག་ཉ་སོགས་བཞི་དང་གསོག་འཛོག་ཏུ་མ་སོང་བ་དང་། དམིགས་
བསལ་གསོག་འཛོག་བ་དང་། ཆང་དང་འབྲུ་རེ་རེ་བ་སོགས་མི་རུང་ཞིང་ཆད་དང་མི་
ལྷན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། ། གོས་ལ་རྒྱ་རུང་བ་ནི། མེ་ཏོག་འཕྲིང་རྒྱད་ལས། བལ་གོས་ཤ་ན་
ཉི་འོག་དང་། ། རས་གོས་དང་ནི་ཟར་མ་དང་། ། གོ་ཏམ་པ་དང་དུ་གུ་ལ། ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་
བདུན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་དོག་རུང་བ་རུར་སྐྱིག་སྟེ་སེར་པོ་དང་། དམར་སྟོན་དཀར་ནག་ལྟོ། །
མཆོ་རྒྱལ་ལས་ཁ་དོག་རུང་བ་གསུམ་དང་། དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་འོ། ། ཞེས་དང་། རིན་འཕྲིང་
ལས་ཀྱང་ངོ་། ། དཀར་པོ་ཁ་དོག་བསྐྱར་ན་རུང་བའི་དོན་དང་། རྩོད་དཀར་དང་རྩོད་ནག་ལས་
ནག་རྒྱང་མི་རུང་སྟེ། སྟོན་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་འདུལ་བ་ལས། ནག་པོ། དཀར་པོ། ཁ་པོ། མི་རུང་
བའི་ཆོན་ཆེན་བརྒྱད་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་རྣམས་དང་། ཏ་ཅང་འཆོར་བག་ཅན་མི་རུང་ཞིང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གཉིས་སྟན་ལ་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་གོས་ལ་མི་རུང་བར་

ཡང་གསུངས་སོ། ། ལྷ་མ་བརྒྱ་བ་ལས། མཚལ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེགས་བཅོད་ནམས་དང་། །
 གུར་ཀུམ་དག་དང་མཐིང་ཤིང་ལི་སྤྲི་དང་། ། མ་ཤིང་ལེ་བཟན་ཅི་ནམས་མི་རུང་སྟེ། ། བརྒྱད་
 བོ་ཚོན་ཆེན་ཡིན་པས་བཀག་ཕྱིར་རོ། ། རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིན་འབྲེང་ལས། ། འབྲལ་བ་
 འཁྱུར་འཇུག་སྤོང་སོགས་ལ། ། སྤོང་བལ་ལ་སོགས་ནམ་པ་བདུན། ། དགོན་པ་རས་ཆེན་ཁྲི་
 གོས་བྱེད། ། སྤོང་དང་གདིང་མེད་བདལ་སོགས་ལ། ། དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྟེ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། རིན་འབྲེང་གི་ཆོག་གཉིས་འདི་ལྟར་བསྐྱར་ནས་ཆ་བྱེད་སྤོང་ལྟེ་ལོ་དང་པ་ལྟར་བྱས་ན་དོན་
 དང་གུངས་གཉིས་ཀར་འགྲིག་གོ། **འདུལ་འདྲིན་** ཀྱིས་དེ་ལས་སྤོང་སོགས་ལྟེ་དང་། བལ་ཆེལ་
 བ་དོར་ནས་**བཅུ་དགུར་གསུངས་**པ་དེ་དུག་པོ་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ཡིན་ལ།
 སྤོང་སྤོང་རིགས་གཉིས་རང་གིས་གང་བསྐྱང་བའི་ཚད་དང་སྐགས་པ་གཉིས་དང་བསྐྱར་བ་
 དང་གསུམ་སྐྱིན་བདག་གིས་སྤོང་དེ་ལྟ་སྐགས་ཚད་དང་བལ་ཆེལ་བ་འདབ་བལ་གཅིག་གི་
 ཚད་དགོས་པས་རིན་འབྲེང་དུ་རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བཞག་པ་མི་འགལ་བར་གསུངས་
 སོ། ། **ཕྱི་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་འདུལ་འདྲིན་གྱིས།** འཆང་བ་འདྲིག་པ་ལེན་པ་དང་། ། **སྤོང་དང་**
སྤོང་བར་རིགས་པ་དང་། ། སྐགས་དང་སོ་སོར་སྐགས་པ་དང་། ། བསྐྱར་དང་བལ་ཆེལ་ཐ་ག་
 གཉིས། ། ཕྱིན་འཕྲོག་བཟང་བྱུང་བསྐྱེད་བསྐྱར་དང་། ། བཤེས་དོར་བྱེད་དང་གོས་བྱིན་དང་། །
 ལ་མ་བསྐྱར་ཉི་བཅུ་བདུན་ལོ། ། ལྷ་མར་རང་ཚད་འདྲིན་རྩ་ཞེང་། ། གཉིས་ཀར་ཁྲུ་གང་ལོངས་
པས་ཆོག བལ་ཁུར་ལ་བལ་ཁུར་ཚད་དུ་ལོངས་པ་དང་། ། ཤིང་བལ་གྲགས་བདེའི་ཚད་དུ་
 ཆོག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་ལྷུངས་རུང་བ་གསུམ་གྱི་ཚད་དང་ལྷན་པ། ལབ་རལ་ཡང་
 གྲགས་བདེའི་ཚད་ལས་མ་འདས་ཤིང་ལབ་གཞུག་རུས་པ། ལྷན་གྱི་ཚད་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས།
 ཁྲུ་བྱེད་དང་ལྟེ་ནི་ཆེན་པོ་ལོ། ། ལྷུང་ལྟེ་ནི་ཁྲུ་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། ། འབྲིང་དེ་གཉིས་གྱི་བར་
 གང་ཡང་རུང་བལོ། ། གསུམ་ཀའང་ཞེང་གདིང་བའི་ཞེང་དང་མཉམ་མོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ཡང་གསུངས་སོ། ། ཡིག་ཆར་གདིང་བ་ལྟ་བུར་རོ། ། ཞེས་པ་ཞེང་ཚད་དོ། ལབ་རལ་རྒྱ་བ་སོ།
 རུས་པ་རྩ་ལྟེ་ལོ། ། དེ་བྱིབས་སྐྱུ་གྱུ་ཅན་ནམ་ཚད་པ་ལྟ་བུ། ཀུན་ལ་གནས་སྐབས་སྐྱེད་བཟོད་
 པལོ། །

ལྷ་གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པར། ཚ་བར། རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་
པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རང་འགྲེལ་རྒྱུ་བམ་ལྷ་ལྷར་རང་གི་དོན་ཉིད་དེ་རང་དོན་ཁོ་ན་
གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི། རིན་འབྲིང་ལས། སྒྲ་མ་འབྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀྲར་
དང་། ། སྒངས་པའི་ལྷང་བྱེད་སྒྲུལ་ཚུ་ལས། ། འབྲལ་བ་གཉིས་དང་བྱིན་འཕྲོག་དང་། ། བརྟན་
པ་མ་གཏོགས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ སྒྲ་མ་འབྲུ་བ་སྦྱོར་བཅུག་དང་། ། ཡང་ཡང་འདུག་གནས་བྱེད་དང་
ནི། ། བསོད་པ་མེ་དང་མགོན་གཉེར་དང་། ། ཁབ་རལ་བདལ་ལ་སོགས་པ་ལ། ། སོར་བཤགས་
བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་བརྒྱད། ། ཞེས་སོ། ། བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལས་མཐོ་གང་བདེན་སྟེ་མེ་རེག་ཤིང་
བལ་བཞི་དོར་ནས་དུད་འགོ་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ཏེ་ཞེ་ལྷར་གསུངས་སོ། ། མཆོ་རྒྱལ་ལས་ཡང་ཡང་
འདུག་གནས་མེ་རེག་བདལ་བ་སོར་བཤགས་བྱི་མ་གཉིས་མགོན་གཉེར་རིང་འདུག་བདུན་
བསལ་ཏེ། རྒྱ་མམ་བརྟན་པ་ཁྲི་གདེང་ཆུ་ཆེ་ལྷ་བསྟེན་ནས་བཞི་བཅུ་ཚ་དྲུག་རང་གི་དོན་ཉིད་
གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ་ཀླན་སྟོང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཤིང་། ལེན་
དང་སྟོང་དང་སྟོང་བར་རིགས། ། སྤོན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། ། ཐ་ག་གཉིས་དང་
བརྟན་པ་དང་། ། རས་ཆེན་བསྟོས་བསྐྱར་གསོག་འདྲིལ་དང་། ། ཁྲི་དང་གདིང་ལ་རྒྱ་མཐུན་
སྦྱར། ། རྒྱ་དང་འཆང་གཉིས་གསེར་དཔུལ་ལེན། ། འབྲུ་དང་སྦྱོར་བཅུག་དོ་གསུམ་ཅམ། །
བདུན་པོ་དེ་དང་བརྟན་བྱུང་ནི། ། རང་གཞན་སྟེན་མོང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་ལ་བདུན་པོ་དེ་དང་
ཉེར་གཅིག་ལ་མདོར་བསྟུས་སྦྱར་ཞིང་ལྷག་མ་ཉེར་ལྷར་ཆོག་ཆོགས་བསྐྱངས་པར་གསུངས་
སོ། ། དུད་འགོ་སྦྱོད་པར་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དགོས་ཀྱང་། མཆོ་རིན་གཉིས་ལས་མ་བགང་བའི་
རྒྱ་མཆོན་དཔུད། མེ་རེག་བགང་བ་ཁྱབ་དང་མ་བགང་བ་མ་རྣམ་ལྷར་ལ། སོར་བཤགས་ཐ་མ་
གཉིས་མ་བགང་པ་རྒྱུར་དང་པོ་གཉིས་ཅམ་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། མཆོ་རྒྱལ་གི་གོང་དུ་རང་
གི་དོན་དུ་ཞེས་སོ། ། ཤིང་བལ་རྒྱུར་དངོས་སུ་གསུངས་ལ་རྒྱ་བརྟན་གཉིས་ལས་གཞན་དྲུག་
རིན་འབྲིང་སོགས་སུ་རང་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དཔུད་པར་གསུངས་སོ། ། འཆང་
གཉིས་སྒྲ་འདྲིལ་རས་ཆེན་དང་བརྟན་བྱུང་ལྷ་གཞན་ཁོ་ནའི་བྱིར་ཡིན་ན་ལྷང་བ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །

ལྷག་པ་སྤྱི་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དོགས་གཅོད་དང་། ཞར་བྱང་དང་། སྤྱི་བ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བཤོ། ། སྤྱི་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་གསོད་པ་དང་རང་གི་དོན་དུ་ཁྱུ་བ་དག་ལས་གཞན་པའི་འོ། ། ཞེས་གསུངས། སྤྱི་བ་དག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱིས་དོན་གོ་བ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། མདོ་འདི་རིན་འབྲེང་སོགས་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་སོ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་། རང་དག་ཁོ་ན་ཅན་ཞེ་བཞི་ལྟས་དག་གང་རུང་ཅན་དགུ། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་གསུམ། བཅོལ་རྫོགས་སོ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ཡན་ལག་བསྟན་པས་ལྷུང་བ་ཀྱང་དགུ་ལ་སྤྱི་བ་མཆོ་རྒྱུ་ལས་དོན་གོ་ཉེར་དགུ་བཅོལ་རྫོགས་སོ་གཉིས། བསྐྱོ་བ་སོགས་ཉེར་དགུ་སྟེ་ཀྱང་དུན་ལ་སྤྱི་བ་རོ། ། མཐར་ཐུག་དོན་གོ་དགོས་པ་ནི། ། སྤྱི་བ་འཁྲིག་ཆོག་བསྟན་བཀུར་དང་། ། གཞི་མེད་བག་ཙམ་ཤེས་བཞིན་སོགས་བཅུ་ནི། རྩན་སྤྱོད་དགེ་སྤྱོད་མ་དང་། ། སྤྱོད་སྤོགས་བྱེད་དང་སྤོན་པ་དང་། ། འདོན་དང་གནས་དན་ལེན་དང་ཆོས། ། བཤེས་དོར་བྱེད་དང་བྱང་དུ་གསོད། ། འཕུ་བ་བསྐྱོ་བ་བྱིས་གཞོན་དང་། ། མ་བསྐྱོས་ཉི་རུབ་ཟས་ཅུང་དང་། ། སྤོབ་པ་བདེ་དང་འདུན་པ་སྤྱ། ། དགེ་ཚུལ་འགྱོད་པ་སྤངས་བྱེད་དང་། ། གཞི་མེད་བསྐྱབ་པ་ཉན་རྩ་དང་། ། མ་གུས་ད་གདོད་སུམ་ཅུ་གསུམ། ། མ་གུས་པ་ཆོག་གིས་བྱེད་ན་དོན་གོ་བ་ནས་དང་། འགྲེང་བ་དང་པོ་ནས་ཆོར་ན་འགྲེང་བ་རྫོགས་ཙམ་ནས་ཡིན་པས་སྤེལ་མ་འདིར་བགྲངས་ལ་བྱི་མ་མ་བགྲང་དོ། ། འདུལ་འདྲིན་གྱིས་མ་གུས་པའི་མཐར་ཐུག་འགལ་བ་བྱེད་པ་ནས་ཡིན་པས་མ་བགྲང་ལ། འགྲེང་བ་པ་རོལ་པོས་དང་པོ་ནས་མ་ཆོར་ན་ཆོར་བ་ནས་ཡིན་པས་བགྲང་དོ། ། མཆོ་རྒྱུ་ཀྱང་འདོན་པ་དེ་རྫོགས་པ་ན་དང་། བྱིས་གཞོན་སྤྱོད་དུ་འདུག་པ་རྫོགས་ན་དང་། སྤངས་བསྐྱེལ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པས་དེ་བཞི་དོར་ནས་ཉེར་དགུ་བྱས་ཀྱང་འདོན་པ་ཆོག་ཐོས་པ་ན་དང་བྱི་མ་གསུམ་དག་གི་བྱེད་ན་དོན་གོ་བ་དགོས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་འགྲེང་བ་དང་སོ་བཞིར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། ། རང་དག་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་ནི། དོན་གོ་སོ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་བྱིས་གཞོན་དང་སྤངས་པ་རྫོགས་བྱེད་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་སྤྱད་པ་སྟེ་སྤངས་པ་གཉིས་དང་། སྤངས་

པར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ན་བྱེད་པ་དང་། མ་གྲས་པ་སྟེ་བྱག་མ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་དང་།
བསྟོ་ཡུར་གྱི་ལྷག་མ་བཞི་དང་། འཁྱར་འབྱུག་པ་དང་ལེན་པ་དང་། ། སྟོང་དང་སྟོང་གཡོགས་
སྟངས་གཡོགས་བཅས། ། རིན་ཐང་སོ་སོ་ཞེས་པའི་བར་བྱག་དང་། ཆེལ་བ་དང་། མངོན་མཚན་
ཉོ་ཆོང་ལྷང་བཟེད་འཆོལ། ། རས་ཆེན་འཆོལ་དང་སྟེག་ལྷ་དང་། ། མ་ལོན་པ་སྟེ་བཞི་བཅུ་
བཞི། ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་བྱེད་པ་ཅན་ནི། བསྐྱར་བ་བརྟན་པ་བསྟོས་བསྐྱར་དང་། ། ཕྱིས་
གཞོན་གོས་སྟེར་བཤམས་དགྲུག་དང་། ། སྤངས་པ་གཉིས་དང་མ་གྲས་པའོ། ། འདུལ་འཛིན་
གྱིས་རང་ངག་ཁོ་ན་ཅན་ལ་མངོན་མཚན་ཉོ་ཆོང་དོར་ནས་ཞེ་གཉིས་མཛད་ཀྱང་། དེ་ལ་སྦྱར་
བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དགོས་པར་གསུངས་པས་རིན་འབྲེང་ལྟར་བྱའོ། ། ལུས་ངག་གཉིས་
ཀ་དགོས་པ་ནི། དེ་གསུམ་བསོད་སྟོང་བས་ལེན་པའོ། ། གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་ནི། །
རྒྱ་དང་གསོད་པ་བཞི་དང་སྟུན། ། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྟོན་བལ་དང་། ། འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་
བྱག་དང་གསེར། ། འཐག་གཉིས་བྱིན་འཕྲོག་ས་བོན་སྟོད། ། རིམ་ལྷག་མེ་རིག་རིན་ཆེན་རིག་
ཅུ་དང་སྤངས་བྱེད་སྟེད་པ་དང་། ། ས་རྒྱུ་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་བདུན་ནི་བྲི་རྒྱུ་འཆོས་པ་དང་།
བདལ་དང་གདིང་དང་གཡན་པ་དང་། ། རས་ཆེན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་
སོ་གཉིས་སུ་གཞུང་པལ་ཆེར་མཐུན་ལ། བྲི་གདིང་གི་ནང་ཆེན་གདིང་བ་དང་སོར་བཤགས་
ཐ་མ་གསུམ་གྱི་བས་ལེན་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་དངོས་གཞི་འབྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིན་འབྲེང་
ལས་སོ། ། གསོད་པ་བཞི་དང་རང་དོན་དུ་རྒྱ་བ་སྟེ་ལྷ་བཅོལ་ཡུལ་ལ་དོན་གོ་བ་ཡན་ལག་རྒྱ་
དགོས་ཀྱང་སྟེ་ཞེས་པ་མི་དགོས་ཏེ། ལྷགས་པ་ལ་དེ་ལྷ་བཅོལ་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་
བྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བམ་བོ་ཞེ་བཞི་པར། སྟེ་བ་བོ་ཉིད་མིན་དུ་བྱིན་ཀྱང་གསོད་པ་དང་
རང་གི་དོན་དུ་རྒྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འོ་ན་གསོད་རྒྱ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་ལ་དོན་གོ་བ་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་བྱིར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། བཅོལ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ལྷ་ལས་གཞན་བཅོལ་རྫོགས་གྱི་ལྷང་བ་
རྣམས་དང་། སྦྱར་བ་ངག་ཁོ་ན་ཡན་ལག་རྒྱ་དགོས་པའི་ལྷང་བ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བཅོལ་
ཡུལ་དང་གོ་བྱའི་ཡུལ་ལ་སྟེ་ཤེས་དོན་གོ་དགོས་ཏེ། དོན་གོ་ཡང་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་མི་

ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་རིག་ནི་དེ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
 རྗེས་ལས། གང་ཟག་སྐྱབ་པ་པོ་ཉིད་དེ་ལ་དོན་གོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་
 ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། རྒྱགས་པ་དང་། རྩ་མོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་
 མི་ཤེས་ཤིང་སྐྱབ་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གཞན་དག་ལ་དོན་གོ་བ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་པས་སོ། ། འདི་ཆོག་བསྐྱུངས་ཁོ་ནའོ། ། **འར་བྱུང་**
 གཉིས་པ་ནི། **ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་**པ་དག་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། ། དེ་ནི་སྣོད་ཡིན་
 འོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་**གསུངས། རྩོམ་པ་རྩོམ་**མིན་བར་མ་གསུམ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་
 བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་དེར་མ་ཟད་རྒྱགས་པར་ཡོད་པ་ཡི་དོན་གོ་བ་
ཡང་དེ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འཕྱར་ཞིང་། ལུལ་དབུས་པའི་སྐྱད་གྱིས་མཐའ་འཁོབ་པ་བསྟེན་
 རྒྱགས་སོགས་སུ་སྐྱབ་ཀྱང་དོན་གོ་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། ལྟ། འར་བྱུང་གཉིས་པ་པོ་ལ་སྐྱབ་
 པ་པོས་སྐྱས་པའི་དོན་དེ་གོ་ཞིང་གཞན་ལ་སྐྱུ་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ལྟང་བ་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་
 ལ་སོགས་པའི་སྣོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་རྟེ། གནས་དེར་གཞན་མེད་པར་སྐྱེན་པ་དང་རྒྱགས་པ་
 ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོལ་ན་བཅབས་ཉེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༩ གསུམ་པ་ **རྒྱུ་བ་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།** དག་གི་འོ། ། རང་གི་འོ། ། བདག་ཉིད་
དང་འབྲེལ་བ་འོ། ། རང་གིས་བསྐྱོས་པ་ཉིད་ཁྱེད་ཏུ་བརྟུག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་མདོ་བཞི་
བྱུང་། དག་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྟན་གྱི་དང་པོ་སྤྱིར་སྤྲེལ་ཡིག་ལག་བརྟུ་བྱ་མིན་པར་**དག་**ཡིན་པ་
དང་། གཉིས་པ་གཞན་ལ་སྤྱེ་བརྟུག་པ་མིན་པར་**རང་**གི་དག་ཡིན་པ། གསུམ་པ་ལྟས་སྤྱིན་གྱིས་
ཁོ་པོ་དག་བཙུང་པ་རེད་ཟེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཁོ་པོས་དག་བཙུང་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྤྱེ་བ་ལྟ་
བུ་**བདག་**ཉིད་དང་**འབྲེལ་**བར་སྤྱེ་བ་**གསུམ་**རིམ་བཞིན་མདོ་གསུམ་གྱིས་**དངོས་**ཁྱུ་བསྟན་ལ།
གསལ་བར་སྤྱེ་བ་སེམས་པ་བཞི་བའི་སྐབས་ཁྱུ་ཙུ་བར། གཞོགས་སྒྲོས་བྱུང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། མ་
ནོར་བ་ཙུ་བར། ནོར་ན་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། སྤྱ་མ་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་ཏུ་གསལ་བ་དང་
མ་ནོར་བ་གཉིས་བསྟན་པས་དག་མཆོན་ཉིད་**ལྷ་འཇམ་**། སྤྱ་མ་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་**གསལ་ལ་མངོན་**
སྤྱམ་མ་ནོར་བ་གསུམ་བསྟན་པས་**ཏུག་ལྟན་**ཏུ་འགྱུར་ལ། འདི་རིན་འཕྲེང་ལྟར་ན་རང་དག་

ཁོ་ན་ཅན་ཞེ་བཞི། ལུས་ངག་གང་རུང་ཅན་དགྲ། ངག་གི་བྱེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཅན་གསུམ།
གསོད་བཞི་རྒྱ་དང་སྒྲིན་ལས་གཞན་བཅོལ་རྫོགས་ཉེར་དྲུག་སྟེ་ཁྱ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ལ། མཆོ་རྒྱལ་
ལས་བསྒོ་བ་ཉེར་དྲུག་ཉན་རྒྱ་དོར་བའི་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་ཉེར་བརྒྱད། བཅོལ་རྫོགས་སོ་གཉིས་
ལས་སྤར་ལྟར་དྲུག་དོར་བའི་ཉེར་དྲུག་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སྦྱར་ཁིང་། གཅེར་བྱ་སྤངས་བྱེད་སོར་
བཤགས་གསུམ་པ་གསུམ་ལའང་རང་ངག་དགོས་པར་ཁྱ་བས་བསྒྱབས་ལ། འདུག་གནས་སྤྱ་
བ་བའང་ངག་གིས་སྒྲོངས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། སྤར་ལྟར་བཅོལ་རྫོགས་ཉེར་དྲུག་ལ་
རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དུ་བརྒྱག་པ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལས་
གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ་ས་བོན་མེ་རེག་ཆུ་ཆེ་ལོངས་པ་ས་རྒྱོ་དྲུག་ལ་བཅོལ་ཡུལ་གྱིས་རང་
གི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དགོས་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་སྒྲོག་དུ་བྱས་ཀྱང་རྫོགས་པར་གསུངས་
སོ། ། **གཞན་ཡང་ཉེ་དུ་མིན་པ་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་ཉེར་དགྲ་ནི།** བསྐབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས།
འཁྱར་འདུག་ལེན་དང་སྒྲོང་བ་དང་། ། སྒྲོང་བར་རིགས་དང་སྤྲུགས་པ་སྒྲོང་། ། སོ་སོར་སྤྲུགས་
དང་བལ་ཆེལ་དང་། ། མངོན་ཆོན་ཉེ་ཆོང་ལྷུང་བཟེད་འཆོལ། ། ཐ་ག་གཉིས་དང་གོས་བྱེད་
དང་། ། གོས་བྱིན་འདུག་གནས་བ་བ་དང་། ། བསོད་པ་སྒྲོང་དང་གཅེར་བྱ་སྟེར། ། མགོན་ཉེར་
རིང་འདུག་རས་ཆེན་འཆོལ། ། ཆོས་སྟོན་དབེན་པར་འདུག་འགྲང་དང་། ། སྦྱོར་བརྒྱག་ཡང་
ཡང་བ་བ་དང་། ། དོ་གསུམ་ཅམ་ལས་ལྷག་ལེན་དང་། ། བུད་མེད་དང་འགོ་ལྷན་ཅིག་ཉལ། །
སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས། ། དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་ཙུ་དགྲའོ། ། ཞེས་སོ། ། **རང་ལུས་ཡན་ལག་**
དུ་དགོས་པ་ཞེ་དགྲ་ནི། རྩེ་འདུལ་འདྲིན་པས། མི་ཆངས་སྦྱོད་དང་ལྷག་མ་དང་པོ་གཉིས། །
འབྲལ་དང་མཐོ་གང་སྤང་པ་བལ་ཁྱར་དང་། ། དགོན་པའི་འབྲལ་སྤང་གནས་མལ་ལྷུང་བྱེད་
དང་། ། གདིང་དང་འབྱུང་ལ་འདུག་དང་གོས་བྱེད་དང་། ། དགེ་སྒྲོང་མ་དང་ལམ་འགོ་སྦྱར་
ཁྱགས་དང་། ། དབེན་པར་འདུག་འགྲང་གཉིས་དང་སྦྱོར་བརྒྱག་དང་། ། ཡང་ཡང་འདུག་
གནས་སྤངས་བ་འདུས་ཤིང་བ། ། དུས་མིན་བ་དང་གསོག་འདྲིལ་ཁ་ནས་མིད། ། ཉལ་ཤོམ་
བྱིམ་ན་འདུག་དང་འགྲང་བ་དང་། ། དམག་གི་ནང་གནས་བརྟེན་གཟས་ལྷན་དང་། །
ཁ་མ་བསྒྱུར་དང་ཁྱས་བྱེད་ག་ག་ཆོལ། ། བུད་མེད་དང་ཉལ་གདེང་མེད་སྦྱོད་པ་དང་། ། བུད་

མེད་དང་ནི་རྒྱུ་པོ་དག་དང་འགྲོ། ། མགོན་གཉིས་རིང་འདུག་ཉན་ན་བྱེད་པ་དང་། ། ལས་ཀྱི་
གནས་ནས་མི་སྤྲོ་འགྲོ་བ་དང་། ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲོ་བྱེད་པ་ཆང་འབྱུང་དང་། ། བྱོར་འགྲོ་
བྱོར་རྒྱ་སྤོར་བཤགས་གཉིས་པ་སྟེ། ། དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་ཙུ་བཞི་ལོ། ། ཞེས་ལུས་ཁོ་ན་
ཅན་ཞེ་བཞི། ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་བསོད་པ་སྟོང་། ། གཉིས་པ་ལས་གཞན་སོར་
བཤགས་གསུམ་ནམས་ཏེ། ། དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་དག་གོ། ཞེས་ལུས་དག་གཉིས་ཀ་
དགོས་པ་ཅན་ལྔ་སྟེ་ཞེ་དགུ་ལོ། ། **གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་རྗེས་སྟོགས་དང་། བཀའ་སློ་མི་**
བདེ་བའི་ལྷག་མ་དང་། ཕྱིན་འཕྲོག་སོགས་སོ་གཅིག་ནི། བསྐྱེད་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། རྗེས་སྟོགས་
བཀའ་སློ་མི་བདེ་ཕྱིན་འཕྲོག་བསྐྱེད་བསྐྱུར་དང་། ། སྟོན་སྤྲོ་ཕྱ་མ་སྟོ་སྟོགས་གནས་དན་ལེན་
བརྗོད་དང་། ། བཤེས་དོར་བྱེད་དང་བྱེད་གསོད་འཕྱ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། ། སྟོན་དང་བྱིས་གཞོན་
ཟས་དོར་སྟོན་ཞེས་སྐྱར་འདེབས་དང་། ། སྤངས་པ་སྟོབ་དང་རྟེག་གཟས་གནས་དན་ལེན་
འཆབ་དང་། ། ཟན་གཅོད་འདུན་པ་བྱིར་བསྐྱུར་སྤངས་པ་རྗེས་སྟོགས་དང་། ། འགྲོད་སྐྱེད་ག་
ག་ཆེལ་དང་སྤངས་བྱེད་གདེང་མེད་དང་། ། བསྐྱེད་པ་སྟོང་དང་ཉན་ན་མ་གུས་སྟོགས་གཅིག་
དང་། ། བསྐྱེད་གཞི་བྱེད་དུ་གསོད་དང་སོར་བཤགས་གཉིས་པ་སྟེ། ། དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་སུམ་ཅུ་
ཙུ་གཅིག་འདི་རྣམས་སོ། ། ཞེས་སོ། ། **དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁང་ཆེན་སྟོགས་གཅིག་བཀའ་**
སྟོ་དང་། སྟོ་སྟོགས་བཤེས་དོར་བྱེད་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཁང་ཆེན་སྟོགས་
གཅིག་བཀའ་སློ་མི་བདེ་དང་། ། སྟོ་སྟོགས་བྱེད་དང་བཤེས་དོར་བྱེད་པ་དང་། ། འཕྱ་བ་དང་ནི་
གནས་མལ་ལྷུང་བྱེད་དང་། ། གདིང་བའི་ལྷུང་བྱེད་སྟོན་དང་བྱིས་གཞོན་དང་། ། ཙུ་བ་འབྱུང་
འདུག་རིམ་གཉིས་སྟོགས་གཅིག་དང་། ། འདུས་ཤིང་བཟང་མ་གུས་སྟོགས་གཅིག་དང་། ། ལྷ་
རྩོ་བྱོར་རྒྱ་བྱི་རྒྱུ་འཆོས་པ་དང་། ། ཤིང་བལ་གོས་པར་བྱས་དང་བཅུ་དྲུག་གོ། གནས་སྟོན་
ལམ་བཞི་ཤོང་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང་། སྟོན་གདིང་བྱིས་གཞོན་སོགས་
བཅུ་དྲུག་ནི། འདུལ་འཛིན་གྱིས། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྟོན་པ་དང་། ། གདིང་བའི་ལྷུང་བྱེད་བྱིས་
གཞོན་དང་། ། ཙུ་བ་འབྱུང་ལ་འདུག་པ་དང་། ། འདུག་གནས་བཟང་དང་རིམ་ལྷག་དང་། ། ལུ་བ་
གསུམ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་དང་། ། སྤངས་པ་རྗེས་སྟོགས་སྟོགས་གཅིག་དང་། ། བསྐྱེད་སྐྱེད་སྟོགས་

གཅིག་བྱད་མེད་ཉལ། ཏུས་མིན་གྲོང་འགོ་གྲོང་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འགོ་བ་དང་། སོ་
སོར་བཤགས་པ་དང་ཕོ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ། ཞེས་སོ། སྟོད་ལམ་བཞི་མི་ཤོང་
པའི་གནས་དོག་པར་རུབ་ལྷག་མི་སྦྱེད་པ་ནི། དེ་འདྲ་འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་
ཆེའོ། བྱིས་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པ། ལྷན་ལྟར་ཐ་སྦྱད་ལྷ་དང་ལྷན་པ། ལུས་ཐ་མལ་
དུ་གནས་པ། འོར་ཐ་དད་པ། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྐྱངས་པར་མི་སྟེར་བ་སྟེ་སྟོང་སོགས་དང་
བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བྱིས་པ་ཆོས་དྲུག་ལྷན་ནོ། །

མཚན་མཐའ་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་སྤར་ལྟར་རྒྱུ་འདྲེན་དངོས་བསྟན་བཅོ་ལྷ་དང་། ལས་
དང་འབྲེལ་བའི་དགོ་འདུན་གྱིས། ། བསྦྱེད་པ་བསྒོ་གྱུར་བཞི་བྱད་གསེད། ། འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་
སྟེག་ལྷ་འདྲིན་པ་དང་། ། སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་བསྟེལ་སྤྱད་འདུན་པ་བསྐྱར། ། ལས་ཀྱི་གནས་
ནས་མ་སྐྱས་འགོ་བ་དང་། ། བསྐྱབ་གཞི་བྱད་གསེད་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་དང་། ། མ་ལོན་
བསྟེན་པར་རྫོགས་དང་བཅོ་ལྷའོ། ། བསྒོ་གྱུར་བཅུ་ནི་འདུལ་འདྲིན་པས། ། དབྱེན་དང་དེ་རྗེས་
ཕྱོགས་དང་བྱིས་སུན་འབྱེན། ། བཀའ་སྒོ་མི་བདེ་སྟེག་ལྷ་མི་གཏོང་དང་། ། བསྒོག་པམ་དང་ནི་
དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང་། ། ལྷེ་ཁིང་གནས་དང་གནས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ། འཐབ་ཀྱོལ་
བྱེད་དང་གྲངས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ། ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེམ་བསྐྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་
པ་སྟེགས་སྤྱད་ཕྱིར་འགྲེད་སོགས་ཀྱི་མཐར་བུང་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒོག་པ་ལྷ་ལ་ལྟོས་
པས་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྷང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷང་བ་རྣམས་སྒོག་བསྒོ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་དངོས་གཞི་འབྱུང་པས་དང་པོ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བར་སོ་ཐར་མཚོ་རྒྱུ་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉེ་དུ་མིན་པ་ཉེར་དགུ་སོགས་མཁས་པ་སྤར་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྟེམ་
མཛད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་དེར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་མིན་ཏེ། དམག་ལ་ལྷ་བ་སོགས་
ལུས་ཁོ་ནས་འབྱུང་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ལྷ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་སོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལྟར་ན་མདོ་
པལ་ཆེར་གྱིས་རྣམ་འབྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཁྱབ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷང་བའི་ཡན་ལག་གྱིར་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞར་བུང་གི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མ་བསྟན་ཞེས་པའོ། ། ཡང་ན་རྣམ་འབྱེད་
དུ་གཏོགས་པ་ཤས་ཆེ་ཁིང་གཞིར་གཏོགས་པ་ཤས་ཆུང་བའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་སྤྱིར་བསྟན་པ་

རྫོགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རིན་འཕྲིང་ལྟར་ན་མདོ་པལ་ཆེར་ནམ་འབྲེད་དུ་གཏོགས་པའི་
 ལྷ་བ་ནས་བསྐྱུས་ཀྱི་མདོ་གཞན་ལས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ཡང་སྤར་ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། ། འདི་
 དག་གི་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་གཙོད་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་མོད་ཀྱི་ལོགས་སུ་སློབ་ར་འདོད་དོ། ། སྐྱེས་
 པ། ཟབ་ཡངས་གནས་ལྡ་རིག་པའི་རྒྱུར་ཐོབ་བཅུད། ། སློ་ཡི་གྲོགས་སུ་སྒྲིན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་
 ཀྱིས། ། དགག་སྐྱབ་གནད་བའི་སྐབས་འཕྲེང་ཆེར་འཁྲིགས་པའི། ། ལྷུང་བརྒྱ་རྒྱབ་ཀྱིས་འདྲོན་
 པའི་ཆོ་ག་རྫོགས། ། དེ་སྤྲད་མང་ཐོས་བྱིས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲོས། ། སྟོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་འཁྲིལ་
 བའི་ཡིང་ཁང་ནས། ། ལོགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་གདེངས་ཀ་ཡིས། ། ཐུབ་བསྟན་སྤྲིང་བཞིའི་
 ཁོར་ལུག་ཅི་ཡང་གསལ། ། ཞེ་མ་དེ་ཆེ་སྤྲད་པའི་མིག་གསལ་བའི་འོད་ཀྱིས་སྒྲིག་ལྷན་མ། །
 རྒྱུངས་པས་སྒྲིན་ཀྱི་བ་གམ་དུ། ། ཡང་ཡང་འཕྲོས་པའི་ངལ་བ་བསྟེན། ། ཉེས་སྤྱང་ཟད་མི་ཤེས་
 པའི་ཡུར་ལམ་དུ། ། སློ་གསུམ་ལོག་པར་སྟོད་པའི་ཉལ་འགྲོའི་རྒྱན། ། ཉིན་བཞིན་སྤར་དུ་འབབ་
 པའི་སྒྲོང་ཡངས་པོར། ། རྒྱལ་འདྲིར་བཙོན་པའི་འདྲུམ་དཀར་ཅི་ཡང་ཆོད། ། དེ་ལྟའི་ནམ་
 དཀར་སུ་ཉིག་འོད་ཆགས་ཀེ་ལ་ཤ་ཡི་མདངས་འཕྲོག་པས། ། ཡབ་རྗེ་སྐས་བཅས་ཞབས་རྒྱང་
 འཕྱར་མེད་རྟོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་སྤྱན་ཆགས་ཤིང་། ། རྒྱལ་དང་དེ་སྐས་ཆོགས་ཀྱི་བཞེད་དབྱ་སྤྱན་
 ཐུབ་སྤར་ཆར་ཉག་འདོ་བས། ། རིས་མེད་འགྲོ་བའི་པན་བདེའི་འབྲས་བཟང་ནམ་ཀུན་གཡུར་
 དུ་སྒྲིན་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྐྱུས་པ་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དཔོངས་འབྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་པན་སྤང་བའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལས་ལྷ་བ་སྒྱུར་བསྟན་པའི་སྐབས་རྫོགས་སོ། ། བུ་རྩི་མཆོ་སང་ང་ག་ཏི། །

༡༡། ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྐྱས་པ་ནིར་བྱ་འཕྲེང་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་གཞན་ལན་སྒྲུང་
བའི་མཚན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་གཞི་སྒྲུང་གི་སྐབས་བཞུགས་སོ། །

མཚན་བརྗོད།

༡༡། ། བ་མོ་ཀུ་རུ་ཏ་ས་བརྩ་ཡ། ཆེར་སྤྲིགས་རྒྱད་པའི་ལང་ཆོའི་ཕྱགས་ཀྱི་
ཡིས། ། རྒྱུད་ཐུགས་བཅེ་ཆེན་ལག་ལྡན་ཉེར་དངས་ཏེ། ། ལྷ་སྤག་བརྒྱ་ཡི་སྒྲོན་པའི་ཁྲར་
བཟུང་བའི། ། རྣམ་འདེན་བྱ་རམ་ཤིང་པར་ལན་བརྒྱར་འདུད། ། སོ་སོར་རིག་ལྡན་བཅུའི་རྩལ་
རྒྱལ་རྩལ་བྲལ་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཐོང་མར། ། རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་སྒྲུང་བརྟན་འབྲུམ་
བཀྲ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཞེས། ། གྲགས་པ་གསལ་ལྡན་སྒྲུང་བའི་སྤྱུ་རྒྱུད་ཚྭགས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་མཐར་བཁྲོད་པའི། ། རིགས་གསུམ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཡིས་དག་ལེགས་སྦྱིང་པོ་
ཆར་དུ་སྦྱིལ། ། རྒྱབས་ཆེན་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བཁྲོད་ཐུགས་ཀྱིས། ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིང་བཞིའི་
ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི། ། བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐྱེ་ཆེ་འཕྲེང་བརྒྱད་ཀྱིས། ། ཆེ་རབས་པརྡོའི་
འཕྲེང་བར་བདག་སྦྱོངས་ཤིག ། བདག་སྦྱོའི་འོད་རྣོན་འབར་བའི་བཅུ་གཉིས་ཆ། ། ལྷ་ཆོགས་
ཐབས་ཀྱིས་ལན་བརྒྱ་བརྩར་བ་ལས། ། ཀུན་ཚོངས་སྟན་པའི་དྲ་བ་མཐར་མཛད་པའི། ། བཤེས་
གཉེན་བི་ཤུ་ཀམར་སྦྱིང་ནས་འདུད། ། བཤད་སྐྱབ་རྒྱབས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་རོལ་གར་ཀྱིས། ། ཐུབ་
བསྟན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་མངོན་པའི་རྒྱན། ། བཀྲ་ཤིས་དག་མཚན་གཡས་སུ་འབྱེལ་བའི་
མཚོ། ། གངས་ཅན་ན་ལེ་རྩུ་ཡི་སྤེལ་འདི་རྒྱལ། ། བཅུ་བདུན་གཞི་ཡི་དགོངས་ཟབ་ནམ་མཁའི་

ཁྱོན། ། ཟབ་བསྐྱང་སྒྲི་དགྲུ་ཆོགས་ཞགས་པ་ཡིས། ། ཉེ་བར་བཅིངས་པའི་ཆོག་དོན་མདུད་
པའི་རྒྱ། ། ཀུན་ནས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་བཙོན་པ་བསྐྱེད། ། ལྷ་ཆོགས་ལས་གྱི་འབབ་སྒྲེགས་བདེ་
བའི་དོགས། ། སྤྱི་བུ་རོ་འཛིན་སྒྲོག་དམར་གཡོ་བ་ཡང་། ། བྱ་དང་བྱི་ཡིས་ཁམ་དུ་མ་བཅད་
པར། ། དམ་ཆོས་འཆད་ཚོམ་ཚུལ་འདི་རྟེན་པའི་མཆོག་སྐྱེ་ཁིང་སྐྱེ་བར་སྒོ་གསུམ་བྱ་བའི་
ལས། ། རྣམ་དཀར་སྤྱིན་གྱི་མེ་དོག་འཛུམ་པ་ཡང་། ། བསྐྱེད་དང་འགྲོ་བའི་པན་བདེའི་ཉེར་
འཆོའི་གཞིར། ། ཆད་མེད་འདྲི་བའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

དེ་ལྟར་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་ཟིན་ནས། ད་ནི་འཛུགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པར།
ཅ་བར། སྒྲིད་ཡུལ་དུ་ཞུགས་པས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་སྒྲི་དོན།

འདི་ལ་སྒྲིའི་དོན་དང་། སོ་སོའི་དོན་གཉིས། དང་སོ་གཞི་རྣམས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བཅུ་
བདུན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། བསྐྱེད་བའི་གཞི་བཅུ་
བདུན་པོ་དེ་རྣམས་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། **སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པར་རབ་བྱུང་གི་གཞི་**
དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་སྐྱུང་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ལ་ལེའུ་བརྒྱད་དེ། བསྐྱེད་པ་ཡོངས་སུ་
སྒྲིང་བའི་དབྱར་དགག་གསོ་གསུམ་གྱི་གཞི་གསུམ་དང་། **བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱན་བསྟེན་**
པའི་གཞི་སྤྱི་བརྒྱད་དང་། གོས་དང་ཀོ་སྤྱགས་དང་སྤྱན་དང་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ལྔའོ། ། **ཉམས་**
ན་ཕྱིར་འཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞི་ལ་ཕྱིར་བཙོན་གྱི་གཞི། དམར་སེར་ཅན་དང་གང་
ཟག་དང་། སྒྲི་དང་གསོ་སྒྲིང་བཞག་པ་དང་། གནས་མལ་དང་ནི་ཚོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་
འབྱེད་པ་ཐ་མ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལྟར་**བདུན་ཏེ།** གནས་མལ་གྱི་གཞི་སྐྱབས་འདིར་ཞར་ལ་བསྐྱེད་
པའོ་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། **ལས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཐབས་གསུམ་ཀའི་ཁོངས་སུ་འདུས་ཏེ།** དེ་གསུམ་
ཀའི་སྐྱབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཆོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། **ལས་བྱེས་གཞི་ནི་ཀོའུ་ཤེསྤི་དང་། ། ཡངས་ཅན་**
ལས་ཐ་དང་ཕྱིར་ཀོ་ཤེསྤི། ། ཕྱིར་བཙོན་དམར་སེར་ཅན་ལ་ནན་ཏུར་སྒྲིས། ། བྱེད་དུ་བཅུག་

ཕྱིར་དམར་སེར་ཅན་ཞེས་བཏགས། ། ཏུས་དང་ཏུས་མིན་བསྐྱས་པ་གང་ཟག་འདིས། ། འདི་
ཅམ་བཅབས་གངས་ཤེས་དགོས་ཕྱིར་གང་ཟག་ ས་གཞན་གནས་པའི་སྒོ་མགུ་སྒྱུད་པ་ལས། །
སྒྱུགས་གཅིག་མིང་གིས་སྒོ་བའི་གཞི་ཞེས་བཏགས། ། ཡོངས་སྒྱུང་ཡང་གསོ་སྒྱུང་བཞག་ཅེས་
སྒྱུགས་གཅིག་གོ། ཞེས་པ་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་གཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་གཞི་བཙུག་དུ་བྱེད་པ་མ་མོ་དང་གཏམ་གཞིའི་དགོངས་
པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིན་འཕྲེང་ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གཞི་ཞེས་འདྲེན་
པའམ། ཕྱིར་བཙོས་ལ་ལྟང་བ་ཕྱིར་བཙོས་དང་ཚྩོད་པ་ཕྱིར་བཙོས་གཉིས་སུ་མཛད་པའོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་ལས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འབྱེད་གཞི་བཙུག་ལས་ཟུར་
དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་མོ་ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་འདུལ་བའི་དངོས་པོ་བཙུག་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟང་བ་ཕྱིར་བཙོས་དང་ཚྩོད་པ་ཕྱིར་བཙོས་བཅུ་བདུན་ནང་
དུ་འང་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམར་སེར་ཅན་དང་། ཞེས་དང་། ཚྩོད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན་དཔུང། ཡང་རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བཙུག་དུ་བྱེད་པ་འགྲེལ་ཆུང་གི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། གཞིའི་ལེའུ་དང་པོ་ལ་རབ་བྱུང་བའི་གཞི་དང་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་གཞི་བཙུག་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆུང་
ལས་བཤད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་ཆུང་ལས། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལ་རབ་
བྱུང་དང་། བསྟེན་རྫོགས་དང་། གནས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
ཅི་ཞེ་ན། མཆོ་རྒྱལ་ལས། གནས་ཀྱི་སྐབས་ནི་རབ་བྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གཉིས་
ཀའི་གཞིར་གཏོགས་ཞེས་བཤད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། རྩ་བས་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་དོན་འགྲེལ་
བའི་གོ་རིམ་པལ་ཆེར་ལུང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་ལ་ལུང་ལས་དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་ཀྱང་རྩ་བ་འདིར་དབྱར་དང་དགག་དབྱེ་དང་སྐབས་བཙུག་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
དང་པོར་དབྱར་དང་དེ་རྗེས་དགག་དབྱེ་དེ་རྗེས་སྐབས་འདིང་བ་ལ་འདུག་པའི་གོ་རིམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གོས་གཞི་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་དུ་བྲངས་པ་གོས་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་གསུམ་

རིགས་མཐུན་པས་ལྷན་ཅིག་བསྟན་ན་རྟོགས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བརྒྱུད་གོས་ཀྱི་ལྷགས་གསུམ་རིམ་
 བཞིན་བསྟན་ཏོ། ། གོས་སྤྲོ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གཙོ་པོ་ལྷན་སྤྲོ་དེ་རྗེས་སུ་བསྟན། གོས་གཞི་
 གསུམ་སོགས་དང་། ལས་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དབྱས་དང་། ལྷག་མ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བཟོད་
 བྱ་ཅུང་བ་ཚོན་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ། གཞིའི་བར་སྒྲུབ་ལས། ཀོ་ཤ་སྤྱི་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། ། ཞེས་པ་བཞིན་
 ལུང་ལས། ལས་ཕྱེ་བའི་གཞི་ལས་ཀྱི་གོང་དང་། འཁོར་ལོ་ཕྱེ་བའི་གཞི་གཞི་བཅུ་བདུན་པོ་ཀྱན་
 གི་མཐར་གསུངས་ཀྱང་། ལས་ཕྱེ་བ་སྟོད་པའི་དབྱེན་དང་། འཁོར་ལོ་ཕྱེ་བ་ལྷ་བའི་དབྱེན་ཡིན་ལ།
 དེ་གཉིས་དབྱེན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ལྷན་ཅིག་སྟུར། རྩོད་པའི་གཞི་ལུང་ལས་གནས་མལ་
 གི་འོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་སྤྲོ་མ་དང་རྩོད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོས་སུ་གསུངས་
 སོ། ། རིན་འབྲེང་ལས། འདི་དག་གི་བཟོད་བྱ་ཚུལ་འབྲིམས་ཡིན་ལ། དེས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་དེ་འདི་ལ་བཟོད་བྱར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པས་ན་གཞིའོ་ཞེས་གསུངས་
 ལ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། གསེར་རྒྱུང་དང་། དབྱར་དང་། དགག་དབྱེ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཞིའོ། ། རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གཞི་འགྲེལ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་གཞི་བཅུ་བདུན་གཞུང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཆོག་བྱུར་གྱི་གཞི་ཞེས་པ་
 བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་ཚུལ་འབྲིམས་ལ་བྱེད་དོ། །

གསེར་རྒྱུང་གི་གཞི།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་བསྐབ་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
 བའི་སྒོ་ནས་བསྐབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གསེར་རྒྱུང་ལ་ཉེས་པ་ཕྱིར་བཙོས་ཀྱི་དངོས་
 གཞི་དང་དབྱར་དགག་གསུམ་གང་རུང་མིན་པའི་ཆོས་འདི་པའི་དགེ་སྟོང་གི་བསྐབ་པ་
 ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དགེ་བ་དེ། ཆོས་འདི་བའི་གསེར་རྒྱུང་གི་མཆན་ཉིད་
 དོ། ། ཆོས་འདི་པ་ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་པའི་གསེར་རྒྱུང་ཡོད་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་གཙོད།
 རྩ་བར་བྱིམ་པ་ལ་ཡང་གསེར་རྒྱུང་དང་། སྐབས་སུ་འགོ་བ་དང་ཞེས་པའི་བྱིམ་པའི་དེ་འདི་བའི་

དགེ་སློང་གི་ཞེས་པས་གཙོད། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སློང་བ་ཞེས་པས་ལྷུང་བ་སློང་བརྗོད་བརྗོད་
བཅས་སུར་བཅས་ལྷུང་བ་བྱིན་རྒྱབས་སོགས་བསལ་ཁིང་ལྷག་མ་སྤོམ། ། ཅ་བའི་དབྱེ་བ་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སློང་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སློང་ངོ་། ། ཞེས་པ་ལྷར་གཉིས་
དང་། ཡང་ན་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་མའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་གསོ་སློང་དང་། དགེ་
ཚུལ་མ་མའི་སྤྲུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གསོ་སློང་དང་། ཆོགས་བཅད་འདོན་པའི་གསོ་སློང་
དང་བཞི། ཡང་ན་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་གསོ་སློང་དང་། ལྷུམ་པའི་གསོ་སློང་དང་། བཟ་ཤིས་ཀྱི་
གསོ་སློང་དང་། གནོད་པ་བྱིར་སྒྲོག་གི་གསོ་སློང་དང་། གསོ་སློང་བཅུ་བཞི་པ་དང་། གསོ་སློང་
བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ་དུག་དང་། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཞི་གནས་སྒོམ་པའི་གསོ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་
མའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་གསོ་སློང་གཉིས་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་མའི་སྤྲུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
ཆོ་གའི་གསོ་སློང་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། སྟོན་ཆོག་ཆོ་ན་ཆོགས་བཅད་འདོན་པ་དང་དུག་ཀྱང་
ཡོད་དོ། ཁ་ཅིག་གསོ་སློང་གི་ཆོ་ག་ལྔ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སློང་དང་། བཟ་ཤིས་དང་། གནོད་
པ་བྱིར་སྒྲོག་དང་། གསོ་སློང་བཅོ་ལྔ་པ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་ལྔ་འདྲེན་པ་འཁྲུལ་ཏེ། མཐུན་པའི་
གསོ་སློང་ལ་ཆོ་ག་ལྔར་དབྱེ་བའི་བྱིར། ཀམ་ཤུཌ་ལས། མཐུན་པའི་གསོ་སློང་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
བཅུ་བཞི་པ་དང་། བཅོ་ལྔ་པ་དང་། བཟ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སློང་དང་། གནོད་པ་བྱུང་བའི་གསོ་སློང་
དང་། ལྷུམ་པའི་གསོ་སློང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགག་སྒྱུབ་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
ཞི་གནས་ཀྱི་དེ་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སློང་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྤར་བསགས་
སློང་ཁིང་ཏིང་ངེ་འདྲིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྒྱུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སློང་བཞག་སྤངས་བྱ་བྱི་མ་སྟོམ་ཁིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྒྱུབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱི་མ་ལྔ་བཞག་པའི་བྱིར། ཞི་གནས་སྤར་བསྐྱན་པ་གཙོ་བོ་དང་ཡི་གེ་
ཉུང་བའི་བྱིར་ཡིན་ཏེ། འབྲལ་བའི་དོན་དུ་སྒོམ་གཙོའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། དེ་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉུང་བའི་བྱིར་རྟེ་དང་བོར་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སློང་བཤད་
པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་བྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། གསོ་སློང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཞེས་པ་ཡི་གེ་
མ་དག་གོ། སློང་འདུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་དུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ། ཉོན་མོངས་རྣམ་

བར་འདྲིམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། ། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དང་
 རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཏེ་གྲོད་དང་། དགོན་པ་དང་། གནས་ཁང་དང་། སློ་ཁར་དང་།
 འབྲམས་དང་། མདོན་པར་འདུ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་བྱིང་སྟོད་དང་། བརྒྱད་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བས་ན་སྟོང་ཁང་ཞེས་པའི་ཆད་ངོས་ཡ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཁང་རེ་
 རེ་བཅེགས་ཏེ་བར་དུ་སྤང་གདོད་བ་ནི་ཁང་ཆུང་བྱ་དང་། ངོས་རེ་རེ་ལྡེམ་དུག་བཅེགས་ཏེ་
 བར་དུ་སྤང་གདོད་བ་ནི་ཆེན་པོ། དེའི་བར་འབྲིང་དུ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་ལ། གཞི་
 འགྲེལ་ལས། གཉིས་ནི་ཆུང་ཆད་ངོ་། ། བཞི་ཡན་ཆད་བཅུ་མན་ཆད་འབྲིང་ཆད་དོ། ། བཅུ་
 གཉིས་པ་ནི་ཆེ་ཆད་དོ། ཞེས་བཤད་དོ། ། རྒྱུ་ལས། ངོས་ཡ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཁང་བཅེགས་ལ་
 ངོས་ཡ་གཅིག་ཏུ་ཡང་གནས་ཁང་གཅིག་བཅེགས་ཅིང་བར་དུ་སྤང་གདོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་
 ནི་སྟོང་ཁང་ཆུང་དུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། ། ངོ་ཡ་གཅིག་ཏུ་ཡང་གནས་ཁང་བཅེགས་ལ་ངོས་
 ཡ་གཅིག་ཏུ་ཡང་གནས་ཁང་ལྡེ་བཅེགས་ཅིང་བར་དུ་སྤང་གདོད་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་ངོས་
 གཅིག་ཏུ་གནས་ཁང་དུག་བཅེགས་ལ་ངོས་གཅིག་ཏུ་ཡང་གནས་ཁང་དུག་བཅེགས་ཅིང་བར་
 དུ་སྤང་གདོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། གནས་ཁང་བཅུ་འམ་བཅུ་གཉིས་པ་འདི་ནི་སྟོང་ཁང་འབྲིང་གི་
 རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ཡང་གནས་ཁང་བཞི་པ་ཡན་ཆད་བཅུ་གཉིས་པ་མན་ཆད་འབྲིང་པོ་
 གཞན་དག་གི་དཔེ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཡང་རུང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དགེ་
 སྟོང་དག་མང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་ཁང་སྟོང་བ་པ་དང་མི་ཤོད་ན་དེའི་ཆོ་སྟོང་དུ་ཁང་མོ་ཆེ་
 བྱའོ། ། ཁང་ན་ཡང་ཐོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བར་ནི་སྦྱར་རོ། སྟོང་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་སྟོང་ཁང་ཆེན་པོའམ། སྟོང་ཁང་གི་ཆད་དགག་པའོ། ། ཞེས་སྟོང་ཁང་ཆེན་པོ་ཅི་རིགས་པ་
 ཙ་བར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་བཅེགས་ཏེ་སྟོམ་བྲི་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་དུ་ཆོས་
 བདུན་ལྡན་གྱིས་འཁོར་དེག་ངོས་བྱ་བྱས་འབྱུང་སྟོང་བའི་ཞལ་ཏུ་བ་སོགས་ཆོགས་པར་བྱས་
 ཏེ་ཞི་ལྷག་སྟོམ་པའི་པན་ཡོན་སེམས་པ་ལ་སོགས་པས་མིང་དྲངས་ཏེ་མཐུན་པའི་ལུལ་ན་
 གནས་པ། འདོད་པ་ཆུང་བ། ཆོག་ཤེས་པ། བྱ་བ་མང་པོ་སྟོངས་པ་ཚུལ་བྲིམས་དག་པ། བསྐྱངས་
 པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། གདམས་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཏིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱ་

ཆོགས་ཆང་བར་བྱས་ཏེ་ལུང་ལས། འདུག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་ལུས་འདི་ལ་རྒྱང་མཐིལ་ཡན་
ཆད་སྒྲིམ་མན་ཆད་ལ་མི་གཙང་བའི་རྩལ་སོ་དྲུག་གིས་གང་བར་རྟོགས་ཤིག ཅེས་དང་། མ་ཙོ་
ལས། དུན་པ་མངོན་དུ་བཞག་སྟེ་ལུས་འདི་ལ་རིག་པར་བྱ་བ་རྒྱུད་སྤང་བར་བྱའོ། ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ནད་དོ། སྒྲན་ནོ། ། མཆོན་ནོ། ། དུག་གོ། མི་རྟག་པའོ། ། ལྷག་བསྐལ་བའོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །
བདག་མེད་པའོ་སྤམས་དུ་འདུག་ལ། འོན་ཏེ་མི་རྩལ་ན་བསྐྱུལ་པ་གསུམ་བསྐྱུལ་གོ། ཞེས་དང་།
བཅ་ལྷ་ལས། ཞི་

གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
སྟོང་བའི་ཡན་ལག་སྟོམ་པའོ། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཀྱི་བསྟོམ་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉེས་པ་ལྷ་
སྟོང་ཁིང་། འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་གནས་པ་དགུ་ཡིད་བྱེད་བཞི་སྟོབས་དྲུག་གི་སྟོན་ནས་ཞི་
ལྷག་སྟོམ་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་བཅས་ལྷན་དགེ་སྟོང་པ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་ལྷག་ཅི་
རིགས་སྟོམ་པའི་སྟོན་དེ་ལ་འཛོག་གི་སྟོམ་བྱུང་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་མི་འཛོག་གོ། གསོ་སྦྱོང་གི་ཁྲིམས་མ་བཅས་པའི་
དུས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་པའི་བསྟན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་དང་། བཅས་པ་མཛད་
རྩེས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་པ་ཡི་ཞི་གནས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་མིན་ཏེ།
དེ་དག་དེའི་བཅས་པའི་ཁིང་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བར་དུ་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
མི་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ་གཞན་འདུན་པའི་ཆེད་སྤྱལ་པ་སྟོན་ཕྱིར་མ་གཏོགས་སོ། ། སངས་རྒྱས་
རབས་བདུན་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཆོགས་བཅད་འདོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
བསྐལ་བ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་གི་སྤྱོད་དགུ་ཆེ་ལོ་བརྒྱུད་ཁྲིའི་དུས་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་པའི་དཀའ་ཕྱབ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་ཅན་
ལ་ངན་སེམས་བཟོད་པ་ནི་དཀའ་ཕྱབ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ག་བཟོད་པ་དམ་པ་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་
བུ་ལ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཀྱི་ལུས་ལ་འཆོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པའི་དཀའ་ཕྱབ་ཀྱིས་མུང་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་གཉེན་པོར་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་པ་གསུངས། ཕྱི་རོལ་པའི་དཀའ་ཕྱབ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་

འགོག་ཆེད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ལུས་གདུང་བ་ལ་འཛུང་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་
 གཞོད་པ་དང་། གཞན་དེ་ལ་བཅུད་ནས་སེམས་གདུང་བས་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དག་སྤྱོད་མ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བམ་ལྷ་ལྟར་ན་རྣམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཉེས་པ་རྒྱུད་བས་
 ཆོས་ལ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཆོས་མིན་བྱེད་པའི་ཕུ་སྟེགས་པ་ལ་འཆོ་བ་ལ་མངོན་
 པར་དགའ་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་གཉེན་པོར་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་
 བཟོད་པ་དེ་ཉིད་དཀའ་ཐུབ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་རྩེ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་སྡོན་དུ་སྤང་བའི་ཐུང་འདས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 གཞན་ལ་ཡིད་ཀྱིས་གཞོད་པ་དང་། ལུས་ངག་གིས་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་བའི་བདག་ཉིད་
 དག་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། ཡང་ན་དག་སྤྱོད་གི་ཆོས་བཞི་
 བཟོད་པ་དེ་དཀའ་ཐུབ་དམ་པ་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་བྱ་རོལ་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་ལུས་
 སེམས་ལ་གཞོད་པའི་དཀའ་ཐུབ་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་དག་སྤྱོད་མིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་རོ། །
 གཙུག་ཏྱར་ཅན་གྱིས་ནི་སྒོ་བ་མ་རྣམས་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་སྒོག་པ་ནང་བ་ཙམ་ཞིག་ཆེས་ཆེ་བ་
 སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་མིག་དང་ལུན་ཞིང་འགོ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། འགོ་མཁས་པ་ཡིས་ངམ་གྲོག་དང་། ཆེར་
 མ་དང་། སྤིག་སྐྱུལ་ལ་སོགས་པས་ཉམ་ང་བ་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུར་ཀྱུར་པ་དག་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་
 ཇི་བཞིན་དུ་མཁས་པས་རང་འཆོ་བའི་འདིག་རྟེན་འདིར་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་སྤིག་
 པ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་། ཡང་དག་
 པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱར་བ་མི་གདབ་ཅིང་། དེག་པ་དང་། ཆོག་རྒྱབ་མོ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མི་བྱ་
 བར་སོ་སོར་ཐར་པ་སྒོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་མི་དག་བ་བདུན་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་
 གྲིམས་བསྐྱམ་པ་སྟེ་བསྐྱུང་བར་བྱ་ཞེས་བསྒྲོག་པའི་ཚུལ་གྲིམས་དང་། ཟས་རུང་བ་བཟེའི་
 ཙམ་གྱིས་ལུས་ལྗེ་བ་དང་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོད་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་ཞིང་སྐྱེ་བོའི་རྒྱ་འབྲུལ་
 བས་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་མཐའ་དབེན་པའི་གནས་སུ་གནས་པར་བྱ་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་ལྟག་པ་

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་བསྟན་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །
དུག་གསུམ་སྟོད་པའི་ལྷག་པའི་སེམས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་ཡང་དག་
པར་སྦྱར་རོ། །སྦྱར་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་བསྟན་པ་
བསྟན་ཏོ། །ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ལམ་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཐམས་ཅད་སྦྱོབ་ཀྱི་ནི་གདུལ་བྱ་ཁྲིམ་པ་དང་འགྲོགས་པར་དགའ་བའི་
གཉེན་པོར་**ངེ་ལྷར་**སྟོག་ཆགས་**བྱང་བ་མེ་ཏོག་**གི་ལྷུ་མ་ར་ལས་མེ་ཏོག་**ཁ་དོག་ངེ་ལ་མི་**
གཞོན་པར། བྱ་བ་གཞི་བས་ནས་འཕྱར་བ་**ངེ་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་**བྱུང་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱུང་བ་
བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ཕྱིར་**གྲོང་དུ་**རྒྱ་བས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་ངེ་ལྷ་བྱ་སེམས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མི་
གཞོན་པར་བྱ་བ་ལྷ་བྱའི་ཟས་སྒངས་ཏེ་འོང་བར་བྱ་**ཞེས་སོ། །** **འཁོར་བ་འདིག་གིས་ནི་**གདུལ་
བྱ་གཞན་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོན་ལ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་**བདག་གིས་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པར་བྱས་**
པ་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་རང་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་ནི་ཚོས་**དང་**དོན་ངེས་པའི་
ལན་མི་མཐུན་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། **གཞན་དག་གིས་བྱས་པ་**རྟོགས་པ་དང་། **མ་བྱས་པ་**སྟེ་བྱས་
པ་མ་རྟོགས་པ་**རྣམས་ལ་**བརྟག་པར་མི་བྱའོ། ། **ཞེས་སོ། །** **སོགས་སྒྲས་བསྟུས་པ་གསེར་ཐུབ་**
ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པས་བསམ་གཏན་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ལྷག་
པའི་སེམས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སྟེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མཚོག་འདྲིན་ལ་བག་བྱ་བ་སྟེ་
སྟོངས་ཤིག་ཐུབ་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་**བསྐབ་གཞི་**བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་བསྐབས་ཏེ་འབྲས་བུ་
ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་**རྟག་དུ་བྱན་པ་**དང་**ལྷན་པའི་**སྦྱོབ་པ་**ཐུ་ངན་མེད་པ་**ཐོབ་པ་**ཡིན་ནོ། །** འོད་
སྒངས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྦྱིན་པ་ལ་གུས་པ་དང་། དག་མང་བར་ལྷ་བའི་གཉེན་པོར་**སྦྱིན་པས་**
ལོངས་སྟོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཀྱི་བསོད་རྣམས་ཀྱི་ལུས་**རབ་དུ་འཁེལ་**བར་འགྱུར་རོ། ། སྒོ་
གསུམ་**ལེགས་པར་བསྐྱམས་**པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ན་**དག་**སོགས་པར་མི་**འགྱུར་**ཏེ་དགའི་
རྒྱ་གསོད་རྒྱ་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་སོགས་མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར་**རོ། །** དག་བ་བསམ་གཏན་**བཞི་**
དང་ལྷན་པས་འདོད་པའི་སྤྲིག་པ་ཁོང་ཁྲོ་ཕྱག་དོག་འདོད་འདུན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་འདོད་
པར་གྱུར་པ་དག་ཡོངས་སུ་**སྦྱོང་**བར་འགྱུར་ཞིང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་**ཉོན་མོངས་ཟད་**

པས་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཟྱིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལ་གྲས་པར་མི་བྱ་ཞིང་དག་མང་བ་སྟོན་བཅོལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་རང་རང་འབྱོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོན་གང་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་སྦྱར་རོ། ། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་མང་དོགས་སོ། ། རྒྱུ་ཐུབ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་མི་དགེ་བ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་ཅིང་དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཆོག་པར་འདོན་པའི་གཉེན་པོར་མི་དགེ་བ་བཅུ་སོགས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་བདེན་པ་ནི་ཉོགས་པའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་པར་བྱ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུལ་ཞེས་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཐར་པ་འདོད་པས་སྐྱབས་ཤིག་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཐུག་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་སྟོན་པ་ལེགས་པ་སྟེ། དག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི་སྟོན་པ་ཡང་ལེགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་སྟོན་པ་ལེགས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྟོན་པ་ལེགས་ཞེས་ཚུལ་བྲིམས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྟན་ནོ། ། རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་ལས་རབ་རྩ་གྲོལ་ཞེས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རིང་འབྲས་བསྟན། ཇི་ལྟར་གྲོལ་ཞེ་ན། དག་གི་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཕྱིན་ཆད་བསྐྱང་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཕྱིན་ཆད་རབ་རྩ་བསྐྱེད་ཞིང་། ཕྱིན་ཆད་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། སྤར་བསགས་ཀྱི་ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་རྩ་སྦྱངས་ནས་ངན་སོང་གི་སྟོ་ཞེགས་པར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་དྲང་སྟོང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྟོན་ལམ་དང་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། གསེས་སྤྱོད་གི་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། དགེ་བ་སྟེན་མང་པོ་སྤེལ་བར་ལངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བཞུ་བ་དང་། བསྟེན་བཀུར་བའི་ཕྱིར་སོང་བས་ནམ་ཆོད་སྤེས་ཏེ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་འདོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་དོགས་ནས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ། དེ་དག་མགྱུ་བའི་གཏམ་སྣ་ཆོགས་བྱས་སོ། ། དེའི་ཆེ་མུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་གིས། ཤེས་ལྷན་དག་བདག་ཅག་འབའ་ཞིག་ལ་འདུག་པ་

དང་། བྱ་བ་དང་། གསེ་སྦྱང་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་ཤུག་ཏེ་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟར་ལའང་ཡོད། འགའ་ཞིག་ན་རེ།
འུ་ཅག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་སྤྱིར་རྗེ་ཆུང་བ་དང་། གཏམ་དང་འདུ་འཛི་སྣ་ཆོག་མཁས་ལ་
དགའ་བས་མེད་དོ་ཞེས་འཕྱ་བ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
གསེ་སྦྱང་བྱ་བར་གསེལ་ཞེས་ཞུས་པས། ཅང་མི་གསུང་བས་གནང་སྟེ། དེ་རྗེས་དགེ་སྦྱང་དག་
དེར་ཕྱིན་ཆད་འདུག་པ་དང་། བྱ་བ་དང་། གསེ་སྦྱང་གིས་ཤིག་ཅེས་བཅས་པ་མཛད། ཇི་ལྟར་
བྱེད་མཐེས་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འདུག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་ལུས་འདི་ལ་ཞེས་སོགས་
ཞེ་གནས་གསེ་སྦྱང་བསྟན། བྱ་བ་ནི། གསེལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། གསེལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་
དང་། གསེལ་བཞིའི་ལས་སོ། གསེ་སྦྱང་ནི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་
པས་སོ། ཞེས་མཐུན་པའི་གསེ་སྦྱང་གནང་ངོ་། དེའི་ཆོ་གནས་ལ་སློ་མཐུན་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་
གནས་ནི་གནས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ལ། ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྷན་པ། དགེ་འདུན་གྱིས་
བཞེད་པ། སྤར་སློ་མཐུན་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་བྱུང་པར་བཞི་ལྷན་དགོས་ཤིང་། གནས་
གསུམ་ལས་སྟུབ་པ་ནི། བསྐྱལ་བ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་རང་སྟུབ་པ་དང་། གཏིབ་ཆད་བས་
རང་སྟུབ་པ་རིའི་བྱ་སྦྱིབས་དང་བྲག་ཕུག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་པ་ནི། གསེ་སྦྱང་ལ་
སོགས་པའི་ལས་རང་ཉིད་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱས་པ་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་པའོ། ཟེན་པ་ནི་སྦྱོས་བྱས་
བསྐྱབས་ཟེན་པའི་གནས་རྒྱུ་རོ་ཞེས་མཆོ་མཆན་སོགས་ལས་སོ། མགོན་པོ་མི་སྟོན་ན་འགོ་
བ་བཞིན་དུ་གསེ་སྦྱང་བྱེད་ཆོ་ཐང་ལ་གནས་ཀྱི་སློ་མི་སྦྱོ་བས་སློ་མཐུན་བྱས་ཀྱང་མི་འཆགས་
པའི་ཕྱིར་ན་སློ་མཐུན་བྱེད་མི་དགོས་ལ། ལུང་ཞུ་བ་ལས་མཆོམ་སོ་ཆོ་ཆོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
ན་ཆད་ཇི་ཅམ། ལྷ་པ་ལི་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། ཞེས་ཞུགས་རེར་དཔག་ཆད་བྱེད་
དང་གསུམ་སློ་མཐུན་བྱས་པ་ནི་མཆོམས་པོ་ཆོ་དང་། དབུས་ནས་དཔག་ཆད་གཉིས་ཡོད་པ་
ནས་ལས་བྱེད་བཞི་བཅུ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་གདིང་བ་ཤོང་བའི་བར་མཆོམས་བྱ་རྒྱུ་དང་།
གདིང་བ་བཞི་བཅུ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཅམ་ཤོང་བ་དེ་མཆོམས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དཀྱིལ་
འཁོར་བ་ཡང་ཡིན་པར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་སོ། ཆོས་གོས་མཆོམས་པོ་ཆོའི་ནང་ཁོངས་
ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བར་བཞག་ནས་དེའི་ཕྱིར་རོལ་གྱི་མཆོམས་པོ་ཆོར་ཉལ་ན་འབྲལ་སྤང་

འབྱུང་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་མཆོམས་གཅིག་པ་ལྷགས་རིས་བསྐྱར་བའི་མཆོམས་ཁོངས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མཆོམས་གཅིག་
 པ་དེ་ཉིད་དུ་ཉལ་ཡང་མི་འབྲལ་ཏེ། འབྲལ་སྤང་ལ་སྟོས་ན་ལས་མཆོམས་ལས་རྩིག་མཆོམས་
 གཙོ་བར་ལུང་དང་མཆོ་རིན་སོགས་ལས་གསུངས་པས་སོ། ཁོ་ན་རེ། མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་ན་
 རྩིག་པའི་མཆོམས་ཞིག་པར་ཐལ། ལྷ་བ་ལས། ལས་ཀྱི་མཆོམས་བཅད་ན་རྩིགས་མཆོམས་གྲོལ་
 བ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་པས་སོ་ཞེ་ན། ལས་ལ་སྟོས་ཏེ་མཆོམས་པོ་ཆེའི་ནང་གི་རྩིག་པའི་བྱི་ནང་
 ཀྱན་ནས་འདུ་དགོས་པས་རྩིགས་མཆོམས་ཞིག་ལ་འབྲལ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྩིག་མཆོམས་མ་ཞིག་
 སྟེ། མཆོམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱན་པ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མཆོམས་པོ་ཆེ་
 ཡི་སྤྱོད་གཞི་ནི། དགེ་སྤྱོད་ཀ་པི་ན་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཉག་ཏུ་དག་པ་སྟོང་པོ་སྟེ། ཉག་ཏུ་
 དག་པ་གསེས་སྤྱོད་ཡིན། ། གཙང་མའི་ལས་ནི་དག་གྱུར་ན། ། དེ་ཡི་བརྒྱལ་ཞུགས་གྲུབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། བདག་ནི་དག་ཅིང་མཆོག་ཏུ་དག་པ་དང་
 ལྡན་ནོ་སྟུམ་སྟེ་གསེས་སྤྱོད་གི་གནས་སུ་མི་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པར་
 རྗེས་སུ་གནད་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེའི་དགོས་པ་ལས་ནམས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསོ་
 སྤྱོད་དང་དགག་དབྱེར་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་དེ་ལ་འདུན་པ་ནམས་དགའ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། མཆོམས་པོ་ཆེ་དེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་ཐོབ་ན་འབྲལ་བ་
 སྤང་སྤྱོད་པ་དང་། དབྱར་རལ་ཀྱང་སྤང་སྤྱོད་པ་དང་། གནས་གཞན་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་
 སྤངས་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བརྒྱུད་གི་པན་ཡོན་འབྱུང་བ་སྟེ་བཞིའོ། ། མཆོམས་པོ་ཆེ་དེར་ཚྭ་གས་
 ཚྭ་གས་སུ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་གསུམ་རེ་ལྡན་པ་དང་། ཚྭ་གས་བཞིར་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་དང་
 ལྡན་པ། རྩིག་སོགས་མཆོམས་གཞན་མིན་པ་དང་། སོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོམས་བཅད་པ་དང་མ་
 འབྲལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་མཆོམས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོན་མ་བརྟན་པོ་བཙུགས་པ་མིན་
 པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡིན་ལ། མཆོམས་པོ་ཆེ་དེའི་འདིག་རྩི་ནི། གནས་དེར་དགེ་སྤྱོད་མེད་
 པར་སྦྱོར་རིས་ཤར་བ་དང་། མཆོམས་དེར་དགེ་སྤྱོད་གནས་ཆད་བབས་པའམ། ཤི་བ་དང་།
 བཅས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། སྦྱོར་སོགས་དང་། མཆོན་ཉིད་བྱུང་བ་སོགས་རྟེན་ཞིང་མིན་

པར་གྱུར་པ་དང་། མཆན་མ་བརྟན་པོ་ཞིག་པ་དང་། རྒྱ་སོགས་མཆམས་གཞན་བྱུང་བ་ཁིང་གནས་མིན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཆོ་གས་གཞིག་པའོ། ། བཅས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཁིང་མིན་པ་ཡིན་ཀྱང་འདྲིག་རྒྱ་མིན་ནོ། ། དེའི་དང་པོ་གཉིས་དང་གནས་ཁིང་མིན་པར་གྱུར་ཏེ་སྐྱབས་ཀྱི་སློ་མི་འབྱུང་བ་ནི་གནས་ལ་སློ་མཐུན་ཀྱི་འདྲིག་རྒྱའོ། ། ལུང་དང་ཅ་བ་དང་ཀམ་ཤུམ་སོགས་ལས་ཆོག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་དགོལ་བ་དང་བཅད་དུ་རུང་ངོ། ། ཞེས་བཅད་གོལ་ཆོག་གཅིག་གིས་རུང་བར་གསུངས་པ་ནི་ལས་བྱེད་པའམ་ཆོ་ག་གཅིག་གིས་དཀྱུས་གཅིག་ལ་མཆམས་པོ་ཆེ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་གཅིག་ཆར་བཅད་པ་དང་། གཅིག་ཆར་དགོལ་བ་བྱ་རུང་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བཅད་དགོལ་གཉིས་ཀ་ཆོག་གཅིག་གི་མི་རུང་བ་སྟེ། དགོལ་བའི་ལས་གསོལ་བཞི་དང་། བཅད་པའི་ལས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཅ་བའི་དོན་ཆོག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཉིས་གཅིག་ཅར་བཅད་དུ་རུང་བ་དང་ཆོག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཅིག་ཅར་དགོལ་དུ་རུང་བའི་དོན་ཡིན་པར་མཆོ་མཆན་སོགས་སུ་གསལ་ཡོ། ། ལས་དེ་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ཤུམ་ལས། མཆམས་གཉིས་ཀར་དགོ་འདུན་བཀོད་དེ་དགོ་སློང་ལས་བྱེད་པས་མཆམས་གཉིས་ཀ་གིང་ངམ། དབྱག་པའམ། སེག་གམ། རེ་ལྷེས་མནན་ནས་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་ལས་བྱའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་བ་གཅོད་ཚུལ་ནི། སྤར་བཅད་པའི་མཆམས་པོ་ཆེ་དགོལ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་གཅོད་དགོས་ལ། དེ་རྗེས་སྤར་མཆམས་པོ་ཆེ་གཅོད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་མཆམས་ཁོངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་དང་མཆམས་པོ་ཆེ་གཉིས་མཆམས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ། དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་རྗེས་སྤར་ཡང་མཆམས་པོ་ཆེ་གཅོད་རུང་ན་དེ་ལ་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཐོག་མར་གཅོད་པ་ལས་མི་དགོས་སམ་དཔྱད། ལས་ཀྱིས་མཆམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ཅིག་མཆམས་གཅོ་ཡང་བྱས་པ་མ་ངས་ཏེ། བཟ་གིས་འབྱུལ་ལྟ་བུར་དབྱར་ནང་གི་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལ་དབྱར་ཐོ་ནས་མཆམས་འདྲིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་ཚུན་ནས་མཆམས་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ནས་འདུན་པ་འབུལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། ཅ་བར། མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པས་

དེ་དབུལ་བ་དང་དབུལ་བྱ་གཞུག་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་
 གང་གི་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བྱད་པར་བརྟུང་ཆང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབྱར་ནང་གི་གསེས་སྤྱོད་དང་། དགག་དབྱེ་ལ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་
 གཅིག་ཀྱང་ལུས་སམ། འདུན་པས་མ་འདུས་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་ཤེས་ན་ལས་མི་འཆགས་ཏེ།
 ཅ་བར། མི་མཐུན་པས་མི་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། དེས་ན་དབྱར་ནང་དུ་གསེས་སྤྱོད་གང་ཡོད་ལ་སྦྱགས་
 བཞིའི་དབྱར་ཐོ་ཚུན་གྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་དབྱར་ཚུལ་དུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་འདུ་
 དགོས་པ་ནི་དབྱར་ཐོ་ནས་སློས་མཚམས་བཟུང་པས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་དབྱར་ནང་དུ་བསྟེན་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པ་དང་ཆ་འབྲ་བར་སློས་ཅིག་མཚམས་
 བཟུང་བས་ཆོག་གམ་དབྱད། བྱ་སྟོན་ལས་རྒྱུ་ཆེན་མོར། མཚམས་པོ་ཆེ་དེའི་ནང་ན་གྲོང་
 དང་གྲོང་བྱིར་དང་། ཉེ་འཁོར་གང་དག་ཡོད་པ་དག་ཐམས་ཅད་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་བཅི་
 བར་ཁོང་དུ་དབྱུང་བར་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ཕྱིས་བཅིགས་ན་ཡང་མཚམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་
 འཇུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་མའི་དབྱར་ཁང་དང་མི་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་
 གནས་སོགས་བདག་པོའི་མཚམས་གཞན་དང་། ཁྲོན་པ་དང་། རྩིང་བྱ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ན་
 གནས་པ་སོགས་དངོས་པོའི་མཚམས་གཞན་དུ་གསུངས་ཤིང་དབྱར་ཁང་ནས་འདུན་པ་འབྲུལ་
 རྒྱུ་ཡོད་པས་ཆོག་ས་མཚམས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་མིན་ནོ། ། རིན་འབྲེང་ལས། རྩ་ཆད་ན་སྤྱ་
 མ་བཞིན་དུ་མཚམས་ཉིད་དུ་འཇུར་རོ། ། བཅད་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱར་གཅོད་མི་དགོས། ཞེས་དང་།
 མཆོ་མཆན་ལས། སྤྱིར་བ་བཏང་བ་མ་བྱས་ན་ནི་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་ཕྱིར་བཅོས་བྱིན་པར་
 བྱས་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འདུག་པར་འཇུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། མཆོ་རྒྱུ་དང་མཆན་སོགས་
 ལས། གསེས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཅིག་པ་མཚམས་ཡིན་ཏེ་གཙུག་
 ལག་ཁང་གི་ལྷགས་རི་ལྟ་བུ་ཅིག་པ་ཚུན་ཆད་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་ནམས་གསེས་སྤྱོད་ལ་
 སོགས་པའི་ལས་ལ་འདུ་དགོས་སོ། ། ལས་ལ་ནི་ཞེས་པས་འབྲུལ་སྤངས་ལ་ཅིག་པའི་ཕྱི་རོལ་ཉེ་
 འཁོར་ཡང་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་ལས་སོ། ། རུ་བ་མེད་
 པའི་ཁང་པའི་སྤྱ་ཁ་ནས་རྩ་ཆད་པ་གང་དུ་འབབ་པ་ཚུན་ཆད་དང་། གྲོང་ལ་འབྲུལ་བའི་

སྐབས་ཀྱི་ཉི་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དང་། ཐང་སྟོང་ལྟ་བུར་སྒྲིགས་སྒྲིགས་སུ་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་
མཐའ་ཚུན་ཆད་མཆམས་སུ་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོས་མ་བཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། **མཆམས་པོ་**
ཆེའི་ནང་གི་དགྱིལ་འཁོར་བ་འདིག་པའི་རྒྱ་ནི་མཆམས་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་བ་
རང་གི་ནང་ལ་དགེ་སྟོང་མེད་པས་མི་འདིག་གོ།

གཞིའི་རྒྱ་ནི་མཆོ་རྒྱུ་ལས། ཚན་ནང་། རྒྱུག་དང་། སྒྲག་པ་དང་། སྒར་ག་དང་།
འོམ་བུ་དང་། སང་ལྗང་དང་། འོད་མ་དང་། ཚན་ནང་མར་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་
གར་ན་ཡོད་པའི་ཤིང་བདུན་དང་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནས་བཤད་པའི་
གཞུང་ཆད་ནི། **གཞི་ཆེ་བའི་ཆེ་བ་སྲིད་དུ་སོར་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཁེང་དུ་ཉེར་བཞི་འོ།** **བདེན་པའི་**
ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་མཆོན་བྱེད་དོས་སུ་སོར་བཅུ་དྲུག་ **ཆེན་པོ་ཆུང་དུ་སྲིད་དུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་**
བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྟར་སོར་བརྒྱ་དང་བཅུ་འོ། **སྒྱུར་ལམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཞུང་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་**
མཛོད་ལས་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ་གསུངས་པ་རགས་ཅིས་བྱས་ནས་
བཅུ་ཆད་བགྲང་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། **ཁེང་དུ་སོར་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་དང་།**
དོས་ལ་སོར་ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་དང་ལྟན་པའོ། **འབྲིང་པོ་སྤ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད་ཀྱི་**
གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གོ་བརྒྱད་ལྟར་སྲིད་དུ་སོར་གོ་བརྒྱད་དང་། **ཁེང་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་**
གྲངས་དང་དོས་སུ་སོར་ནམ་ཐར་གྱི་གྲངས་སོ། **ཆུང་དུའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་སོར་བཅོ་བརྒྱད་དང་།**
སྲིད་དུ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཅེ་བཞི་འོ། **གཞིའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཆད་ཆད་སྲིད་དུ་སོར་གྱ་བཞི།**
མཐའ་སྒྲོར་དུ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པ་ཅེ་མོ་སྤལ་བའི་མགོ་ལྟ་བུ་དང་། **མཐའ་དཔྱོད་ལས།** **རྩང་བྱེད་**
ཤིང་དེ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ལྷ་བ་སོར་བཅུ་གཉིས་མི་ཐེ་པའི་ཞེས་པ་ལྟར་རྩང་བྱེད་དང་ལྷ་བ་རེ་
རེ་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་རེ་སྟེ་ཉེར་བཞི་པ། **ཅེ་མོ་ནེ་ལེའི་མགོ་ལྟ་བུ།** **མཆོ་རྒྱུ་ལས་སྲིད་དུ་**
སོར་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ཡང་ལྷ་བ་མི་ཐེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། **ཡང་མཆོ་རྒྱུ་ལས།** **ཟུར་**
གཉིས་བཅུམ་ཁིང་བཞོག་པ་ལ་སོར་བརྒྱད་བརྒྱད་ཅིས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་གམ་དཔྱད་དེ། **ཟུར་**
བཞི་བཅུམ་ཁིང་བཞོག་པ་སོར་དོ་དོ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། **ཉིད་ཀྱི་ནམ་བཤད་ལས།** **མཁར་**
གསེལ་ཉིད་གཞི་ཆུང་རྩར་བཞོད་དོ། **ཞེས་གསུངས་པས་སྟོང་བའི་གཞི་ཆུང་དུ་ནི་མཁར་**

གསེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། དེའི་ཚད་སོར་བཅུ་གཉིས་སམ་ཉེར་བཞིར་བྱ་བ་བསྟུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་འབྲེལ་ལས་མཁར་གསེས་དེ་ཡི་དོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་བརྒྱུད་ཆེ་དང་པོར་བྱག་འཛལ་བ་སོགས་བྱས་ནས་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་པའི་ཁང་སྟངས་སོགས་མཐོ་ས་ནས་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སོགས་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཤངས་ཆ་ལན་གསུམ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས་གཅིག་ནས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དེ་ཆེ་དང་། བཅུ་དགུ་ནས་སོ་དྲུག་གི་བར་དེ་ཆུང་དུ་ཞེས་པ་ལྟར་མཐའ་དཔྱིད་ལས། གཅིག་ནས་བཙོ་བརྒྱད་པར་དེ་ཆེ་དང་བཙོ་བརྒྱད་ནས་གཅིག་གི་བར་དེ་ཆུང་དུ་བཏང་སྟེ་སོ་དྲུག་བརྒྱུད་བ་སོགས་ཉ་གང་བ་ལྟར་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་བཙོ་བརྒྱད་འཕེལ་ཞིང་བཙོ་བརྒྱད་ཕྱི་བ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཅིའོ། ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། བརྒྱུད་ལྷགས་ལ་ཉ་ལྟར་བརྒྱུད་བ་དང་། མདོ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བརྒྱུད་བ་དང་། གངས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སུམ་ཅུ་ཙུ་ཡོད་དོ། ། ཞེས་གངས་རིན་འཕྲིང་དང་འདུལ་འཛིན་སོགས་དང་མཐུན་ཞིང་། ཉ་ལྟར་བརྒྱུད་ལྷགས་སྤུངས་ལ། གཅིག་ནས་སོ་ལྔའི་བར་དེ་ཆེར་བརྒྱུད་བ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་འདྲ་བར་བཞེད་དམ། མཐའ་དཔྱིད་ལས་ཉ་གང་བ་ལྟར་བརྒྱུད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་འོག་གཙུག་ལག་ཁང་ཀྱན་ཏུ། ། ལྷ་བདུན་གྱིས་ནི་བརྒྱན་པ་ལྟར། ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་བར་བྱ། ། ཞེས་སོགས་བྲངས་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་ཚུལ་བྱུར་དུ་མ་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཡར་འཕེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུད་ཚུལ་དང་། འཕེལ་འབྱིབ་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་ཉ་གང་བའི་བརྒྱུད་ཚུལ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཁྲི་བེར་རམ་དཔྱད། བརྒྱུད་ཚུལ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་འདུ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་སྟེ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱས་དང་། ལས་ལ་འདུ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཏོག་གསུམ་དང་། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་གཉིས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། ཤི་བའི་རོ་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་ཏོག་མེད་པའི་རྒྱུད་གཅིག་གམ་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཏོག་གཅིག་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། སེར་བ་སོགས་གཞོད་པ་ཞི་བའི་ཆེད་དེ་ཙམ་ཆོག་གི་བར་རིམ་པས་བརྒྱུད་བ་དང་། དགེ་འདུན་པས་ཟས་ལ་འདུ་བའི་ཆེད་གཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་བ་སྟེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུང་བ་པོ་རབ་བྱུང་ལྔེ་ལྔ་དགེ་

བསྟེན་གསེ་སྦྱོང་ལ་གནས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྟུང་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞིའི་མདོ་ལས། **ཅཅན་**
བིལ་བ་བ་ལ་ཤ། ། **ཨ་ཤུམ་**དང་ཅཅན་དམར། རྩ་སྟར་ཏ་ལ་ཀེང་བྱ་ཀ། ཤིང་ཤ་བ་དང་ཏ་མ་ལ།
ཨ་མ་སྟར་བྱ་སྦྱ་རུ། ། ཏིན་ཏི་ས་ར་ཨ་ཤུ་ཀ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ན་ཡང་། ། འོལ་སེ་
ལ་ནི་འབད་དེ་བྱ། ཞེས་སོགས་རྩ་བཅུ་དྲུག་གོ། **མཆམས་**པོ་ཆེ་**གཙོད་**པའི་ལས་དང་སྟོན་ཆོག་
སོགས་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་ལས་ཀུན་ལ་འདུན་པ་འབྲུལ་དགོས་པའོ། ། **གསེ་སྦྱོང་ལ་ཡོངས་**
དག་དང་དགག་དབྱེར་དགག་དབྱེ་དག་ཀྱང་འབྲུལ་དགོས་པར་ཀུམ་ལྷ་ཏམ་ལས་སོ། ། **འདུན་**
པ་ཡོངས་དག་གཉིས་ཀ་སྟགས་གཅིག་གམ་སོ་སོ་བས་ཀྱང་འབྲུལ་རུང་ཁིང་། ཁ་ཅིག་ཡོངས་
དག་རྒྱང་བས་ཀྱང་འདུན་པ་སྟུལ་བའི་དགོས་པ་འབྲུལ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་
གཅིག་ཤོས་ཡོངས་དག་སྟུལ་པས་རང་གི་གསེ་སྦྱོང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་**དག་ཅིང་འདུན་པ་**
སྟུལ་བས་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་བསྐྱེད་པས་**དགེ་འདུན་གྱི་ལས་འཆག་གོ།** **འདུན་པ་**
ལེན་ཡུལ་ལ་མཆམས་ནང་ན་གནས་པ། ལས་ཀྱི་**ཁ་སྐོང་**བས་འོས་པ། **ལུས་སམ་འདུན་པས་མ་**
འདུས་པ་དེར་དགེ་འདུན་གྱིས་ཤེས་སམ་འཕྱིགས་པ། **སྦྱོས་གནང་མ་ཐོབ་པ།** ལས་དེའི་དངོས་
གྱི་གྲངས་སྐོང་མིན་པ། **ལ་སོགས་**པས་བསྟུས་པ་གང་ལ་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ།
ན་བ་དང་དབང་མེད་པ་སོགས་དངོས་སུ་མི་འདུ་བའི་རྒྱན་དང་ལྗན་པ་སྟེ་**བརྒྱད་ལྗན་ནོ།** །
དམིགས་བསལ་ཁ་སྐོང་དུ་མི་འོས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱིན་ལས་འདུན་པ་ལེན་རུང་བ་དང་། བདག་
པོའི་མཆམས་གཞན་ནས་ཀྱང་ལེན་རུང་བ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་དགེ་སྟོང་གིས།
དབྱར་ཁང་ན་གནས་པའི་དགེ་སྟོང་མའི་འདུན་པ་ལེན་རུང་བ་ལྷ་བྱ་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །
ཡོངས་དག་ལེན་ཡུལ་ནི་བྱད་ཆོས་བརྒྱད་ལྗན་དགོས་པ་ལས་གཞན་འདུན་པ་ལེན་ཡུལ་དང་
འབྲུང་ཁིང་། **ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པའི་ཆབ་ཏུ་བསྟེན་རྫོགས་**གྱི་སྟོམ་པ་གསེ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྗན་
པ་སྦྱར་ཁིང་། འདུན་པས་མ་འདུས་པའི་ཆབ་ཏུ་ཡོངས་དག་མ་སྟུལ་བ་**ཞེས་སྦྱོར་རོ།** ། འདུན་
པ་ཡོངས་དག་གང་གིས་ལེན་པ་པོ་ལ་**དགེ་སྟོང་ཆོས་**དྲུག་གི་སྟེང་མཆམས་གཞན་མིན་པ་སྟེ་
བདུན་དང་ལྗན་པ། **འགྲོ་བ་བཞི་**དང་**བྲལ་བ་བཞི་**སྟེ། བཅུ་གཅིག་ **སྤངས་**པའི་ཆོག་ཤེས་པ་
སྟེ་ཆོས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྗན་པའོ། །

ལེན་པའི་ཚོག་ཉེར་ལྔ་ནི། འདུན་རྒྱུད་གཅིག་དང་། གསེ་རྒྱུད་དང་། དགག་དབྱེ་ཡི་
ཡོངས་དག་རྒྱུད་པ་གཉིས་དང་། འདུན་པ་དང་གསེ་རྒྱུད་གི་ཡོངས་དག་གཉིས་ཚོགས་གཅིག་
དང་། འདུན་པ་དང་དགག་དབྱེ་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཚོགས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཚོགས་གཉིས་དང་།
ལྔ་པོར་གནས་བརྟན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལེན་པ་པོ་གཏོང་བ་ལྟར་དང་། ལེན་པ་པོ་ལྔ་པོ་ལེན་ཡུལ་དེའི་
རྒྱུད་དུ་སོང་ནས་ལེན་རྒྱུའི་འདུན་རྒྱུད་སོགས་དེ་དང་དེ་འབྲུལ་ལམ་ཞེས་བྲི་བ་ལྟར་དང་། དེ་
ནས་ལེན་ཡུལ་དེས་ཐང་བྱ་ལྟར་པོ་འབྲུལ་བ་ལྟར་དང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འོངས་
ནས་གནས་བརྟན་གྱིས་འདུན་རྒྱུད་སོགས་ལྟར་པོ་ཐངས་སམ་ཞེས་བྲི་བ་ལྟར་དང་། དེ་ལྟར་ལེན་པ་
པོས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སུ་བརྗོད་བ་ལྟར་དེ་ལྟར་ལྟར་ཕྱེ་བས་ཚོག་ཉེར་ལྔ་ལོ། ། འདུན་
པ་ཡོངས་དག་གི་འཛིག་རྒྱ་ནི། ཞག་ལེན་པ་དང་། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་མཆམས་གཞན་དུ་
སོང་བ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མ་ཕྱིན་པར་ཡུལ་རྟེན་ཅི་རིགས་བབས་ཤི་མཆོན་གཉིས་
རྒྱུད་པ་སོགས་སོ། ། དམིགས་བསལ་ལྟར་ལས་ཡུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་མཆམས་པོ་ཆེའི་ནང་
ཁོངས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པར་གསེ་རྒྱུད་བྱ་རྒྱུད་པ་དང་། རྟེན་གྱི་དམིགས་བསལ་
ཁ་སྐོང་གི་ཚོས་དང་མི་ལྟན་ཡང་བསྐབ་བྱིན་འབའ་ཞིག་ཀྱང་བྱ་རྒྱུད་པ་དང་། རྒྱུད་ལམ་གྱི་
དམིགས་བསལ་མཐོན་པོ་མི་སྟོད་ན་འགོ་བཞེན་དུ་གསེ་རྒྱུད་བྱ་བ་དང་། ཚོག་ཉེ་དམིགས་
བསལ་ལ་བཞེ་སྟེ་ཡོངས་དག་འབྲུལ་བ་དང་། བཞེར་མ་ཆང་ན་བྱིན་གྱིས་བསྐབ་པར་བྱ་བ་
དང་། ཚམ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ཆེ་སར་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་བཏོན་ཏེ་སྒྲ་ཆེར་བྱ་བ་མཐོན་
པོ་དག་མི་འདོད་ན་སྤྱིར་གཞིའང་མི་འདོན་པར་གསལ་བའི་ལས་བྱས་ནས་སྤྱིག་པ་ཅི་ཡང་
མི་བྱ་སྟེ། ། ཞེས་སོགས་ཚོགས་བཅད་ཙམ་འདོན་པ་ནི་མདོར་བསྟུས་པའི་གསེ་རྒྱུད་བྱ་བ་
དང་། དགག་དབྱེ་སྟེ་བཞེསོ། ། དགག་དབྱེ་ནི་གསེ་རྒྱུད་མིན་ཡང་དེའི་དོད་ཐུབ་སོ། ། དུས་ཀྱི་
དམིགས་གསལ་ནི། སྤྱིར་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསེ་རྒྱུད་རང་གི་དུས་ལས་འདས་ན་ལས་མི་ཆགས་
ཀྱང་། བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བརྟུ་དུག་གི་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་གསེ་རྒྱུད་བཙོ་ལྟ་
པ་བྱས་ནས་འཆགས་ལ་ཉེས་བྱས་ཡོད་དེ། ཞུ་བ་ལས། དག་སྟོང་དེ་དག་གིས་གསེ་རྒྱུད་ཡང་
བྱས་མོད་ཀྱི་འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སོ། ། རྟོར་བའི་དབང་གིས་གསེ་རྒྱུད་

བཙེ་ལྷ་པ་ཆེས་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་སུ་བྱས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནོར་
ནས་བཅུ་བཞི་བྱས་པ་ཡང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། བཙེ་ལྷ་ཉིན་བྱས་ཀྱང་བཟ་གིས་གསོ་སྦྱང་ལ་
སོགས་པ་གསོ་སྦྱང་བཙེ་ལྷ་པ་མིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་བཟ་གིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་གསོ་སྦྱང་ལྷ་པ་
གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་དུ་དེང་དགོ་འདུན་གྱི་བཟ་གིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་བཙེ་ལྷ་པ་ལགས་ཏེ་ཞེས་པ་ལྷ་
བྱ་བརྗོད་ན་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་གོ་ཚད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ཡི་འདོན་མཆམས་སྒྲིང་གཞི་ཙམ་དང་། བམ་པ་ཡན་ཆད་དང་། ལྷག་མ་ཡན་
ཆད་དང་། མ་ངེས་པ་ཡན་ཆད་དང་། ལྷང་བྱེད་མན་རིལ་གྱིས་འདོན་པ་སྟེ་རྒྱས་བསྐྱས་ལྷ་ཙ་
བར་གསལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། ད་ལྷ་ཉི་གསོ་སྦྱང་ལ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་དང་ཚོད་བཅས་ཀྱི་ལྷང་བ་
སོགས་བྱིན་རྒྱབས་དང་བྱ་བ་ཕྱིར་བཙེས་མི་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཕྱིར་བཙེས་
དང་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་དགོས་པར་གཞུང་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་སྒྲིང་སྤྱི་ཞུགས་གྱིས་
ཕྱིར་བཙེས་དང་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པ་ཆོ་གའི་ཆོག་ལ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གསོ་སྦྱང་ལ་འཇུག་ཆེ་
བཤགས་བསྐྱམས་བརྒྱབས་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དག་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ལྷང་བ་ཐུན་མོང་
མིན་པ་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བྱེད་ལྷང་བ་ལ་སྟེ་ལྷ་ཡོད་པ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
གསལ་ཁིང་། དཔེར་ན་པམ་ལྷག་གི་སྒྲོམ་པོ་ལ་བཤགས་ཡུལ་མ་ཆང་བ་དང་། ལྷག་མ་དང་
མའི་ལྷེ་ཆོས་ལས་འདས་པ་ལ་མགྱ་བ་མ་སྤྱད་པ་དང་། སྤང་ལྷང་ལ་ཞག་གི་ཆད་ལས་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བ་དང་། ཁབ་རལ་སོགས་བདུན་ལ་ཁབ་རལ་བཅགས་པ་དང་། ཤིང་བལ་བསྐྱས་པ་
དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ལྷག་པ་བཅད་པ་སོགས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། སོར་བཤགས་
མཆམས་ཁོངས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། བཤགས་
ཡུལ་མཆན་ཉིད་པ་དེར་མེད་པ་དང་། མ་ཆང་བ་དང་། ཡུལ་དང་ལྷང་བ་མཐུན་པ་དང་། ལྷང་
བ་དང་དེ་ལས་ལྷང་ཐབས་སོགས་ལ་ཚོད་པར་ཐུར་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་པ་དང་། ཡིད་གཉིས་སུ་ཐུར་པ་དང་བདུན་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱེད་པར་མཆོ་རྟེན་
ལས་གསུངས་པ་ལྷར་པམ་པ་དང་བསྐྱམ་བྱེད་ཉེས་བྱས་ལས་གཞན་ལྷང་བ་སྟེ་ལྷ་ཉི་བྱེ་བྱག་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་གསལ་ཀྱང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་འོས་ཡོད་དེ། ལྷག་མ་

དང་སྤང་ལྷུང་ནམས་ཡིན་ལ། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་ཡིན་ན་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་འོས་ཡིན་ཀྱང་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ཆད་ལས་མེད་པ་དང་ཚྡོད་བཅས་
 སོགས་མ་ཡིན་པ་དགོངས་སམ་དཔུང། ལྷུང་ཐུན་བྱིན་ལྷབས་གྱི་ཡུལ་ལ་དགོ་འདུན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཚྡོད་པར་གྱུར་པ་སོགས་ལྷུང་བ་སྡེ་ལྷ་ཐམས་
 ཅད་འཛིག་དགོས་སོ། ། གླེང་འབྲུམ་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་སྒྱུར་བ་མང་པོའི་འགྲེས་ཉིས་
 བརྒྱ་དང་རེ་བདུན་ཡོད་པའི་བརྩི་ཚུལ་གཞན་དུ་གསལ་བས་མ་བྲིས། བཞི་པ་ལ་རེག་ན་རིལ་
 གྱིས་སོ། ། ཞེས་པ་སྡེ་ལྷའི་བཞི་པ་སོར་བཤགས་མིན་གྱི། སོ་ཐར་ལས་པམ་པ་ལྷག་མ་མ་ངེས་པ་
 ལྷུང་བྱེད་སོར་བཤགས་ཉིས་བྱས་ཏེ་སྡེ་ཆུན་དུག་གི་བཞི་པ་ལ་བྱེད་པར་རྒྱུ་ལས་སོ། །

གསེས་སྤྱོད་གི་དགོས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། ཆོས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསེ་
 སྤྱོད་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཞིགས་པ་གསུམ་ལས། ཆོས་དག་པ་དགག་དབྱེའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་
 ཡིན་ཀྱང་། གསེ་སྤྱོད་དང་དགག་དབྱེ་དགོས་པ་གཅིག་པར་འོད་ལྡན་ལས་བཤད་པས་གསེ་
 སྤྱོད་གི་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་དག་པ་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱ་བའི་ཆོས་
 དག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། ལྷུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དུས་ནི་མ་མོ་ལས།
 རྩོལ་བབ་གྱི་བར་བསྐད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་རྩོལ་བབ་པ་མཆོན་ཅམ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱུ་ལས། རྒྱ་རེངས་མ་ཤར་ཚུན་ཆད་དུ་བསྐད་དེ་ཞེས་པས་སོ། ། དེ་ཡང་མཆོན་ཅམ་ཡིན་ཏེ། མ་
 རྩམ་གྱི་རྒྱུ་ལས། རྒྱུན་བྱུང་ན་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་ཆོ་གསེ་སྤྱོད་མ་བྱས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འདིར་
 འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ལས། ཉི་མ་འཆར་ཁའི་སྡེ་རོལ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པས་ཉེས་པ་
 ཞིགས་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་པས་སོ། ། འོ་ན་འགྲེལ་ཆུང་ལས། རྒྱ་རེངས་ཤར་གྱི་བར་ལ་བསྐད་
 ཅེས་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་རེངས་གྱི་སྡེ་རོལ་དུ་བསྐད་པ་སྟེ་རྒྱ་རེངས་ཤར་བེན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ཀྱང་མི་པན་ནོ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱུན་མ་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། འདུ་བ་མཐུན་པ་དང་
 མི་མཐུན་པའི་དོན་དང་མཆམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནད་པ་སྦྱིན་ཚུལ་དང་། གནས་ལ་སྟོ་
 མཐུན་འཛིག་པའི་རྒྱ་སོགས་གཞན་ནམས་རྩ་བ་དང་མཆོ་རྒྱུ་སོགས་སུ་གསལ་ལོ། །

དབྱར་གྱི་གཞི།

ཕྱི་གཉིས་པ་དབྱར་གྱི་སྒྲིང་གཞི་ནི། དགེ་སྒོང་འགའ་ཞིག་སྒྲོང་སྒྱུ་ཆོ་སྒྲེགས་
བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་མགོ་རེག་འདི་དག་དབྱར་སྒོག་ཆགས་མང་བའི་དུས་སུ་དེ་གསོད་པ་ལས་
མ་ལོག་ཅིང་། ཕྱི་ཁྱུ་ལྷག་ཏུ་ཡང་དབྱར་ཟླ་གསུམ་དུ་ཆང་གི་ནང་ན་ཁྱམ་ཁྱམ་པོར་གནས་
ན། མགོ་རེག་འདི་དག་གིས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ཞེས་འབྱ་བ་སྒྲོང་
ཕྱིར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཅས་པ་མཛད་དོ། ། གནས་བྱང་ཆོས་
དུག་ལྡན་དུ་གང་གིས་ཁས་ལེན་པ་འདི་བའི་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་དང་། ཇི་ལྟར་ལེན་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞག་བཅུ་འམ། ཟླ་བ་བྱེད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་
ཕྱི་དོར་བྱ་བ་སོགས་ཏེ་གཞུང་དུ་གསལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ཉི་མ་སྒྲུ་མ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཚུལ་
གིང་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་བྲིམས་སུ་བྱ་བ་བཛོད་པ་དང་། སོགས་སྒྲས་ཁས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་གསལ་
བའི་ལས་བྱས་ཏེ་ཚུལ་གིང་འབྲིམ་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་གནས་དང་མལ་ཆ་བསྟེན་པ་དང་།
གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གོ་བར་བྱ་བ་སྟེ་སྒྱུར་བ་བཞིའོ། །

དངོས་གཞི་དགེ་སྒོང་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་བྱང་དུ་ཆོས་བཅུ་དུག་གི་ནང་སྒྲུ་བར་བྱག་
གམ་འདུད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བཛོད་ཅིང་། མཐུག་ཏུ་
ཐབས་ལེགས་བྱ་བའོ། ། དམིགས་བསལ་ཆོ་གས་ཁས་ལེན་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གནས་འདིར་ཟླ་
བ་གསུམ་དུ་གནས་པར་བྱའོ་སྟེ་ལྔ་དུ་ཡིད་གྱིས་དམ་བཅས་པས་ཀྱང་དབྱར་ཁས་སྒྲུང་བའི་གོ་
ཆོད་པར་འགྱུར་ལ། སྟོན་པ་སྒྲངས་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱང་
བར་མ་རབ་བྱུང་གནས་པ་ཡིས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། ། དངོས་གྱི་དགོས་པ་དབྱར་
ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་དང་། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་སྒོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་སྒྲོང་
བ་དང་། གཞན་དག་མ་དད་པ་སྒྲོང་བ་དང་། རང་གི་ལུས་སྒོག་ལ་གཞོད་པ་སྒྲོང་བ། ཉོན་དང་
བྱ་བ་ཉུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་གསུམ་འཕེལ་བ་དང་། གནས་རལ་བ་དང་གྲུམ་པ་
འཆོས་པ་དང་། དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུང་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་བརྒྱད་དོ། ། འོན་

ཀྱང་གྱི་མའི་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྤྱོད་གི་ཕན་ཡོན་མི་བྱུང་བས་དེ་གདེང་བ་མེད་
དོ། ། དབྱར་ཁས་སྒྲངས་བའི་དམ་ཆོག་དྲུག་སྟེ། འཁྲུག་ལོང་སྤྱོད་བ་དང་། ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་པ་
དང་། གནས་འཆོས་པ་དང་། གནས་དེར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཞག་བཞི་བརྩུར་ལས་ལྷག་
བྱིན་གྱིས་མི་སྐྱོབ་པ་དང་། དབྱར་རལ་བ་སྤངས་བ་སྟེ་དེ་ལ་དངོས་དང་། དབྱར་རལ་བའི་
རྒྱ་སྤངས་པ་གཉིས། བྱི་མ་ལ་དབྱར་ནང་དུ་རྟེན་པ་བཞོད་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྤྱོད་
བན་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། དམ་ཆོག་དྲུག་པ་ནི། དམ་
བཅའ་གནས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། དེའི་དོན་ནི་དབྱར་ཁས་ལེན་ཆོགས་གང་དུ་སྒྲུབ་
བ་གསུམ་གནས་པར་དམ་བཅས་པ་དེར་དགག་དབྱེ་བར་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ཡང་མཚམས་ནང་གཅིག་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་གསོ་སྦྱོང་གཅིག་
པའི་གནས་སུ་གཅིག་ཤོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་གཅིག་ཤོས་སུ་གནས་པ་ལ་དམ་བཅའ་དང་
གནས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཉེས་བྱས་དེ་འབྱུང་བ་མེད་ལ། གསོ་སྦྱོང་ཐ་དད་ཅིང་རྟེན་པ་གཅིག་
པའི་གནས་གཉིས་སུ་ཉེས་བྱས་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་ཅ་བར་གསལ་ལོ། ། དམ་
བཅའ་བའི་གནས་དེ་ན་གནས་པར་མི་བྱེད་པ་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཅ་བར་གནས་པ་
ནི་དཔེ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྲུང་དམ་བཅས་ན་དབྱར་གནས་པ་དང་གནས་སུ་
མི་འབྲེལ་བར་མི་བྱེད་ཤོ། ། ཞེས་པ་དེ་དཔེ་ཅུ་ཡིན་གྱི། ཆོས་གོས་ལྷུང་བཟེད་བསོད་སྟོམས་
སྤྲན་དང་བཞི་ལ་ཚུལ་མཐུན་དུ་སྦྱོད་པར་དམ་བཅས་ནས་བྱིས་དེ་ལས་འདས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་
འགྱུར་བར་འདིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། འབྲེལ་ཚུང་ལས་ཆོས་གོས་སོགས་བཞི་པོ་
དེ་དང་དེ་སྦྱིན་པར་བསམ་ནས་དམ་བཅའ་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་གསུངས་ལ། ཡང་ན་ཕྱག་དར་
ཁྲོད་སོགས་ཟས་གོས་གནས་མལ་སྤྲན་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བ་ལ་སྦྱོད་པར་དམ་བཅའ་
བར་མཛད་ནས་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་། མཆོ་མཆན་ལས། ཆོས་ལྡན་གྱི་དམ་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། གནས་ཁང་བསྟན་པའི་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་
ལྡན་དང་། མལ་ཆ་བསྟན་པའི་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱ་ལྡན་ལ། གནས་མལ་ཆོས་ལྡན་དུས་གང་གི་
ཆོ་བསྟན་པ་ནི། ལྷུང་སིལ་བྱ་ལས། སྐར་མ་ཤར་པན་ཆད་མལ་སྤྲན་མ་བསྟོལ་གཅིག་གཅིས་པ་

ལྟར་ལ། ཇི་ལྟར་བསྟབ་པ་ནི། གནས་ཁང་སོ་སོའི་ལྗེ་མིག་སྟགས་ཏེ་མདུན་དུ་འདུག་ནས་ཡོན་
ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ནས་སོ། ། ལུང་སྟངས་གཞི་ལས། མཚན་མོ་སྟོད་འཁོར་པ་ན་ཆད་
མ་ལ་སྟན་མ་བསྟོཾླིག་ཅེས་པ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚོས་ལྟན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞག་བདུན་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་སྤང་ཆེད་དུ་རྟེན་ཚོས་ལྟན་གྱིས་དགེ་སྟོང་ཚོས་
བདུན་ལྟན་གྱི་བདུན་དུ་མཚམས་ནང་དེར་མཐའི་ཞག་དུག་གི་གོང་ཡན་ཆད་དུ་གནང་བ་
མ་ཐོབ་པས་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དང་། གནང་བ་ཐོབ་ན་ཞག་བཞི་བཅུ་ཚུན་ཆད་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་སྟེ། ཚ་བར་མཐར་ཐུག་པའི་མཐའ་ཞག་བདུན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ནི་ཞག་
བཞི་བཅུ་འོ། ། ཞེས་སོ། ། དགོས་པ་ཚོས་ལྟན་གྱི་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོ་ག་ཡུལ་དེ་བསྐྱབ་པ་ཟུན་
ན་ཕྱག་བྱས་ཏེ་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྟོད་ལམ་བསྟེན་ནས་དངོས་གཞི་སྟགས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་དེ་མཚུག་ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

དབྱར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི། ཞག་གྲངས་གྱི་འཕེན་པ་བཟང་པ་དང་།
བྱ་བ་མེད་པ་ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་དེ་ཚོས་དང་མི་ལྟན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་ཞིང་མ་ཡིན་པར་
འཇུར་པ་བཞི་སྟེ་ཞིབ་ཆ་ཅུང་བཟང་དགོས། དགེ་འདུན་དབྱེ་བ་བསྐྱམས་པ་སྟགས་གྱི་ཆེད་དུ་ཞག་
བཞི་བཅུ་འཕྲ། སུམ་ཅུ་འཕྲ། ཉི་ཤུ་འཕྲ། བརྒྱད་ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པའི་ཆེད་དུ་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་འདུག་སྟེ་ལས་
བྱེད་པས་སྟོབ་བྱིས་རྗེས་རང་གིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདབ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་ཡིན་
པས་སྟོབ་བྱི་ཞིང་། རང་གི་དབྱར་རལ་བ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་གསོལ་བ་གདབ་པར་ཀམ་
ཤུམ་ལས་སོ། ། དངོས་གཞི་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་དང་མཚུག་སྟུང་བརྗོད་པས་གནང་བ་སྟེར་
ལ། དེའི་འོག་དུ་དགེ་སྟོང་གཅིག་གི་བདུན་དུ་ཞག་བཞི་བཅུ་པོ་གཅིག་ཅར་སྟགས་ལན་གསུམ་
གྱིས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་དང་། ཡང་ན་ཞག་བདུན་བདུན་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་ལན་ལྔ་དང་། དེ་རྗེས་
ཞག་ལྔ་མ་ལྔ་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྗེ་ལས། ཚོས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཀྱང་
རུང་གཅིག་ཅར་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་སོ། ། དབྱར་གནས་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་
ཡིད་གྱིས་དམ་བཅས་པས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་དགོས་པར་རྗེ་ལས་སོ། །

དགག་དབྱེད་གཞི།

ཕྱི གསུམ་པ་དགག་དབྱེ་འཆད་པར། དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས། ལྷུང་བ་སྐྱེད་བྱ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་དགག་པ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ནི། རྩོགས་བརྩེ་ཡི་དགེ་འདུན་དབྱར་རལ་མ་རལ་ཀུན་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བའི་སྐབས་ཕྱི་སྟེ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། ། ཡིག་ཆར་རང་ལ་གཞན་གྱིས་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ཡང་ལྷན་ཕྱིན་གྱིས་མ་སྐྱེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདྲིག་པ་འདིའི་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་ནི། མཚོ་རྒྱུ་ལས། གང་ཟག་འདྲིག་པ་ནི། རྒྱུ་ལས། གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་ལ་རེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་བའི་གཞི་ལ་བྱའོ། སྐྱེད་བ་པོ་དང་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། སྐྱེད་མ་ཆམས་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་བྱས་ནི་མ་སྐྱེད་ཞིག་ཅེས་གང་ཟག་འདྲིག་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་སྐྱེད་བ་པོ་ལ་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། རིན་འཕྲེང་ལས། གཞི་ལྷུང་བ་འམ་གང་ཟག་གང་ལ་རེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཡུལ་ལས། གཞི་དང་གང་ཟག་གཉིས་ལ་བཞག་ནས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱར་བྱུང་ངོ་། ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་སྐྱེད་བྱུངས་པ་ལྟར་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་ལ་སྐྱུར་རོ། ། ཕྱིད་ཆོས་སམ་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་སྟོན་ཆ་འབྲིང་དང་ཐ་མའི་ཉ་ལ་རིམ་བཞིན་དབྱར་སྐྱེད་ཕྱིད་དགག་དབྱེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉོར་ཆ་དང་སྐྱུར་ན་དགུ་པའམ་བརྩེ་པའི་བཙོ་ལྟ་ལའོ། ། སྐབས་འདི་དང་གོང་དུ་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྐྱེད་བའི་དུས་དབྱར་ཆ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ལ་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་བཤུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉོར་ཆ་བརྩེ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་སྟོན་གྱི་དུས་བཞིན་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་མིན་ཏེ། ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མང་ངོ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས་སངས་རྒྱུ་པ་ཆམས་གྱི་མར་གྱི་ངོ་སྟེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དུས་ཆོགས་ལ་ལྟར་བྱེ་བའི་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་དབྱར་འགོ་ལྟོ་ལྟོ་སྟོན་ཆ་འབྲིང་ཆོས་གཅིག་ནས་འདྲིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། དབྱར་སྐྱེད་ཐའི་དགག་དབྱེ་དེ་ཐ་སྐར་ཆ་བའི་མཐུག་གི་ཉ་ལ་འབྱུང་བའོ། ། བོད་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་འགྲེལ་དང་ལུང་དང་ཆ་བར་རིམ་བཞིན་ཀུ་ཤ་དང་འཇག་མ་དང་དུར་བ་བྱིམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་འཇུག་ཁྱད་དོ། ། རམ་པ་དུར་བའི་

དོད་དུ་གསུངས་སོ། ། ཡུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ལ། ལྷག་མ་མན་ཆད་ཀྱི་ལྷང་བ་འདི་དང་འདི་
ལྷ་བྱ་མ་སྒྲིང་ཞིག་ཅེས་གཞི་འདོག་པ་དང་། སྤར་ལྷར་གང་ཟག་འདོག་པ་དང་། གཞི་དང་གང་
ཟག་གཉིས་ཀ་འདོག་པ་གསུམ་གྱི་བྱི་མ་གཉིས་སོ། ། ཏུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འཐབ་བཀོལ་ཅན་
འོང་བ་ཐོས་སམ་དོགས་ན་དེ་མ་འོངས་པའི་སྡོན་དུ་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་ནས་གསོ་སྦྱང་གཉིས་
སོང་བྱིན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཏུས་ལ་མ་བབས་ཀྱང་སྒྲ་བ་བྱེད་དང་གསུམ་པ་ཡི་གསོ་
སྦྱང་གི་ཏུས་དང་སྦྱར་ནས་སྒྲ་བྱར་དགག་དབྱེ་བྱ་ལ། རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་དེ་ཙམ་ལས་མ་གྲུབ་
ཀྱང་དབྱར་སྒྲ་བ་གསུམ་གྱི་བྱེད་དུ་གནས་པས་དབྱར་གནས་པར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བར་
རང་འགྲེལ་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ལས་བྱུང་ན་དབྱར་གནས་པའི་གོ་མི་ཆོད་
པས་དབྱར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དགག་དབྱེ་ག་ལ་འབྱུང་། བྱེད་པ་པོའི་དམིགས་བསལ་ནི་
མེད་ན་གཞན་ལའོ། ཞེས་སོ། །དངོས་པོའི་དམིགས་བསལ་ནི། གཞི་འདོག་པའོ། ། ཡུལ་འཁྲུག་
གི་དབང་གིས་གནས་མི་རུས་ན་ཆོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ཆོས་གྲངས་ངེས་པ་མེད་པར་བྱ་རུང་
བར་བཤད་དེ། དམག་འཁྲུག་གི་དབང་གིས་ཏུས་ལ་སྡོད་དབང་མེད་པར་མ་ཟད་ཆོག་རྒྱས་
པ་གཞི་གསུམ་ཆོག་དང་རྒྱུ་ལྷར་དང་བསྐྱུས་པ་ལྟང་གཞི་ལྷར། དགེ་སློང་དག་དང་ཕྱད་པ་
ན། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་ལགས་མོད་ཀྱི། གང་གི་ཆོ་དགེ་འདུན་
མཐུན་པ་རྟེན་པ་དེའི་ཆོ་དགག་དབྱེ་བའོ། ཞེས་སྐགས་ལན་གསུམ་མམ་གཉིས་ལན་གཅིག་
བརྗོད་ནས་འདོད་པའམ། གཅིག་ཙམ་ཡང་བརྗོད་མ་རུས་པ་འབྱུང་གིད་པའི་ཕྱིར་ན། དེའི་ཆོ་
ལག་བརྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་ཆོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། ། གནས་ཀྱི་དམིགས་
བསལ་གཞན་གྱི་དབྱར་གནས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་སོང་བ་ཞིག་གིས་གནས་དེའི་དགེ་སློང་
དག་གིས་ཏུས་ཀྱི་སྤར་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཆོ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རུང་བ་ཅ་བ་ལྷར་དང་།
དགག་དབྱེའི་གོང་དེར་འཐབ་ཀོལ་ཅན་འོངས་ཆོ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་ནས་དགག་དབྱེ་བྱ་
རུང་སྟེ། ཅ་བར། མ་གྲུབ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ལྷའམ་རྒྱག་རྒྱ་སྒོ་མཐུན་པར་བའོ། ཞེས་སོ། །ཆོ་
གའི་དམིགས་བསལ་ཅ་བར། དེ་ཙམ་གྱིས་ནད་པ་ངལ་བ་དང་། གནས་མལ་ཕན་སྤྱན་དུ་འཁྱུར་
བ་དང་། ཏུས་ལས་ཡོལ་བ་དང་། གཞོད་པ་འབྱུང་ན་གཉིས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ན་ཡང་གཅིག་གོ།

ཞེས་ཀྱིན་དབང་གིས་ཆོ་ག་ལན་གཉིས་སམ། ཐོགས་ན་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་གོ། ཡོངས་དག་
འབྲུལ་བ་དང་དགག་དབྱེ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་ཡང་ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ལོ། ཞོ་རིམ་ནི། དང་
པོར་དག་སློང་དང་། དེ་རྗེས་དག་ཚུལ་དང་། དེ་རྗེས་དག་སློང་མ། དེ་རྗེས་དག་སློབ་མ་དང་། དེ་
རྗེས་དག་ཚུལ་མ་ནམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱིན་དགོས་ཏེ། ལུང་གི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མིན་ཀྱང་ཆ་བར་
དག་སློང་མའི་དགག་དབྱེའི་རྗེས་སུ་དག་ཚུལ་མའི་དེ་བྱིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉིད་ཀྱི་ནམ་
བཤད་དང་རྒྱུ་ལས་རང་གི་ཕྱོགས་མ་རྒྱུགས་པར་ཕྱོགས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པས་
ཞེས་རང་ཕྱོགས་མ་རྒྱུགས་པར་བྱད་མེད་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱིན་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
རྗེས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱིན་པའི་དགོས་པ་རྒྱུ་ལས། དགག་དབྱེ་བྱིན་པའི་དག་སློང་གི་དག་འདུན་
ནི་དག་ལེགས་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དུམས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཆེས་བྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བྱ་
ཆེས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། ། རྗེས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་དེ་ལས་ལྷང་བའི་དགག་དབྱེ་གཙོ་སྟེ།
དེའི་ཆེ་ལྷང་བ་སྟེང་བྱ་གྱི་སྐབས་བྱེ་བས་ཉེས་པས་མི་གོས་པ་དང་། ལྷར་བྱུང་ལས་ལྷང་ཐབས་
ལ་བརྩོན་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ཆོས་དང་ཚུལ་བློམས་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དགག་དབྱེས་ཆོས་
དང་ཚུལ་བློམས་དག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ལྷར་ལྷར་རོ།

སྤྲུལ་གྱི་གཞི།

ལྷ་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱན་བསྟེན་པ་ལ། གོས་དང་། སྒྲན་གཉིས། དང་པོ་གོས་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྲུལ་འཆད་པར། ཆ་བར། སྤྲུལ་གདིང་བར་བྱའི། ཞེས་སོགས་
བྱུང་། སྤྲུལ་ཤད་ནི། མཐའ་དབུས་གང་ནས་ཀྱང་མ་ཟད་པའམ། མ་ཞིག་པའམ། མ་སྤྱད་པས་ན་
ཆ་བར་སྤྲུལ་པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། གཟེབ་ཀྱི་སློག་མའི་ནང་དུ་བརྒྱང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། ཞེས་པས་གཟེབ་ཀྱི་སློག་མར་བརྒྱང་བས་ན་བརྒྱང་ཞེས་བཤད་དོ། འདྲ་ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་སློན་ནས་མིང་གཏན་པ་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ་སྤང་ལེབ་སོགས་ཀྱི་གཏན་པ་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲམ་

ཕྱན་དང་སྒྲིགས་བྱ་སྒྲིགས་ཐ་དད་པ་མང་པོ་གོས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྟུང་པ་བཞིན་སྲ་བརྒྱང་
འདིས་ཀྱང་ཆོས་གོས་མང་པོའི་བྱིན་རྒྱབས་སྟུང་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་གོས་མང་པོའི་བྱིན་
རྒྱབས་དེར་འདུས་པས་སོ། །དགེ་སློང་མང་པོ་སྲ་བརྒྱང་ལ་གཏོགས་པའི་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
སྟུང་པ་དང་། གཏན་པས་ཆོས་གོས་མི་འབྱམས་པར་རྒྱུང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་
དགེ་སློང་དག་འཆང་འབྲལ་སྒྲིགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བས་བག་འབྱམས་པ་མེད་པར་བག་རྒྱུང་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་གཏན་པ་དང་འབྲལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལས་སོ། ། གཏན་པས་ཆོས་གོས་
ལ་ནི་བྱབ་པ་ལྟར་སྲ་བརྒྱང་འདི་ཡི་པན་ཡོན་གྱིས་གདིང་བ་པོའི་དགེ་འདུན་ཀུན་ལ་བྱབ་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། སྲ་བརྒྱང་གི་པན་ཡོན་ནི། འཆང་བ་དང་། འབྲལ་བ་དང་།
འདྲིལ་བ་དང་། ཡང་ཡང་བ་དང་། འདུས་བ་དང་། གོས་སློང་བ་དང་། མ་སྦྱས་པར་གྲོང་དུ་
འགོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་བདུན་དང་། སྲ་བརྒྱང་གི་རྟེན་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་ཅ་བར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་པན་ཡོན་བརྒྱད་དང་། རུང་བར་མ་བྱས་པའི་གོས་མང་པོ་འཆང་བ་སྟེ་
འཆང་འདྲིལ་གི་ཉེས་པ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱུགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་སྦྱར་
མེད་པར་སྦྱངས་རྒྱ་ཁིང་འགོ་རུང་བ་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་
གྱིས་བསྟན་སོ། ། འོ་ན་ལུང་ལས། དེ་གཉིས་པན་ཡོན་ལོགས་སུ་བྱས་ནས་བཅུ་གསུངས་པ་ཅི་
ཞེ་ན། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་འབད་ཚོལ་ལས་ཐར་བ་དང་། ལྷན་སྦྱར་འབྱུར་བའི་ཁྱུང་ལས་ཐར་
པའི་ཆ་ནས་པན་ཡོན་དུ་བསྐྱངས་པའོ། ། ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ཀྱང་དཔྱད། ལ་ཅིག་མ་
སྦྱས་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ་ཞེས་པ་སྔ་ངོ་གོང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་དངས་པའི་ཁྱུང་ལས། མ་སྦྱས་
པར་གྲོང་དུ་རྒྱ་བ་དང་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། ཅ་བ་དང་འདུལ་བ་བསྟན་པ་ལས་མ་སྦྱས་
པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལུང་སྔ་མའི་དོན་འགོ་བ་ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་པས་སྦྱོན་
མེད་དོ། ། གང་གིས་གདིང་བ་ནི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྷན་པ་སྟེ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་
ནས་དག་དང་ལྷན་པ། ཐ་སྟོན་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ལྷ་བ་མཐུན་པ་དང་། མཚན་མཐུན་པ་དང་།
ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་མིན་པ་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་ཆེ་ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་མིན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པའི་རྒྱུར་ཡང་གནས་པ་མིན་པ་སྟེ་ལས་རྣམས་ཀུན་

ལ་དགོས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བདུན་གྱི་སྒྲིབ་དུ་དབྱར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དེ་ཡང་དབྱར་སྤྲུལ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། མ་རལ་བ་དང་། དེ་ཡང་གནས་དེར་ཁས་སྤངས་པ་སྟེ་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྷན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྤྲུལ་གྲིབ་གདིང་བ་པོ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དག་དང་ལྷན་པ་དགོས་པར་ཐལ། མཐའ་དཔྱད་ལས། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ས་གཞན་ན་གནས་པ་སོགས་འབའ་ཞིག་གིས་བཏིང་ན་མི་འཆགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་བ་ལས། སྟོ་བའི་ཆད་པ་སྟོད་པ་དང་། སྟོ་བའི་ཆད་པ་འཁོར་བ་དང་། མགུ་བ་སྟོད་པ་དང་། མགུ་བ་སྟུང་ལགས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་པ་བཏིང་ན་བཏིང་བ་ཞེས་བཀྲིའམ། ལྷ་པ་ལི་བཏིང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དགེ་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་དང་། མཚོ་རྒྱུ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་རྣམས་དག་མ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་གཞི་དང་ཆ་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དང་། རིན་འབྲེང་མཐའ་དཔྱད་སོགས་ལས་དེ་དག་གིས་སྤྲུལ་བཏིང་བ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ལྷ་བའི་ཡི་གེ་མ་དག་གམ་དབྱད། ཕྱེ་ཆོ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་མི་དགོས་ཏེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། འོན་ཀྱང་དབྱར་གནས་ཟིན་པའི་དགེ་འདུན་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་སྤྲུལ་བཏིང་ན་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ཡང་རང་གི་སྤྲུལ་གྱི་རྟེན་པ་དབང་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། སྤྲུལ་བཏིང་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་བཏིང་ཟིན་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ན་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ལ་མ་ཕྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་རྟེན་པ་མི་དབང་བར་མཚོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་བ་ལས། བཅུན་པ་གཏན་པ་བཏིང་བའི་གནས་སུ་དགེ་འདུན་ཕྱེ་ན་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་སྤྲོས་ཐོབ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་སོ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ཡང་དབྱད། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་ལ་ལར། དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་ཕྱི་མ་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྲུལ་བཏིང་བ་འཆག་གོ། །དེ་གདིང་བའི་དུས་ནི་སྟོན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གོ། །དཔྱད་སྒྲུབ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ལ་དེ་དབྱང་རོ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་ལེགས་བཟང་བས་དེ་འདྲའི་ལུང་མེད་པར་བཤད་ལ། བམ་ལྗར་བཤད་ཟེར་བ་མཆན་དཀྲུས་ཤོར་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་

འདི་ཡང་མཆན་དཀྱུས་ཤོར་རོ། །མཆོ་རྒྱུ་ལས། འོ་ན་སུམ་སྤྱག་མ་ཆང་བར་ཆོས་གོས་གཅིག་
ཉིད་སྤྱ་བརྒྱུད་དུ་བཏིང་ན་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་འཆགས་སམ་མི་འཆགས་ཤེ་ན་ཞེས་པ་
ནས་དེ་ལ་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོས་
གོས་གཅིག་བྱུང་གདིང་རུང་བར་གསུངས་ཀྱང་འབྲལ་སྤང་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱ་གོས་ལྟ་བུ་
གཅིག་བཏིང་ནས་སྤྱ་སྤྱར་མེད་པར་སྤྱོདས་རྒྱ་རུང་བའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་བས་པ་ཡིན་ན་
སུམ་སྤྱག་གཅིག་དང་། མ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་གཅིག་གདིང་དགོས་སམ་དཔྱད། རྒྱུ་ལས། དགེ་
སྤྱོད་བཞི་ཙམ་ཡོད་ན་ཆོས་གོས་སུམ་སྤྱག་བཞི་ཙམ་གདིང་བ་དང་། དེ་ལས་མང་བ་སུམ་
སྤྱག་རི་ལྗེད་འབྱོར་བ་གདིང་རུང་བའི་ལྷགས་གཉིས་གསུངས་པས་དེ་ལ་སུམ་སྤྱག་རི་ལྗེད་
པའི་གདིང་བ་པོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་ཙམ་ལ་གདིང་བ་པོ་བཞི་ལས་ལྷག་བསྐོ་བྱ་དགེ་
འདུན་དེར་མ་ཆང་བས་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་དབྱུང་བ་ལྟར་འདི་ལའང་ཁ་བསྐྱང་ནས་བསྐོ་འམ་
དཔྱད། རི་ལྗེད་འབྱོར་བ་གདིང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྤྱོད་འབྲམ་ལས། སྤང་ལ་སྤྱ་བརྒྱུད་
གདིང་བ་མང་པོ་བསྐོ་བར་བྱའོ། །སྤྱར་བཏིང་བ་དེ་ལས་བྱིས་གཅིག་གདིང་བར་བྱ། ལྷག་མ་
བཞག་ལྗེ་དབྱར་གྱི་རྗེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་དཔྱད། སྤྱ་བརྒྱུད་འདིང་ན་རྩས་གྱི་དགག་དབྱེ་
བྱས་ནས་ཉིན་དེར་དབྱར་རྗེད་སྤྱོད་པ་བསྐོས་ཏེ་དེ་ལ་གཏད་ནས་མི་བགོ་བར་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་
མཐའ་ལ་བགོ་བར་བྱའོ། །རིན་འབྲེང་ལས། འཐབ་གྲོལ་པ་དེ་དག་དོང་བ་ན་ཉ་ཤི་གཅིག་དང་
བསྐྱུན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ཉོར་རྩ་དགུ་པའམ། བཅུ་པའི་མར་ངོ་སོགས་
ལའང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དབྱར་རྩ་བ་བཞིར་གནས་པར་ཐལ་བ་
དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་མར་ངོ་ལ་བཏིང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྩ་བ་ལྟར་མི་གདིང་བའམ། ཉོར་
རྩ་གསུམ་པའི་བཙེ་ལྟར་དབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དབྱར་ཁས་སྤངས་པའི་འཕེན་པ་བྱད་པས་
མི་འཛིག་པར་ཐལ་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་དཔྱད། མཐའ་དབྱོད་ལས་ལྟར་བ་བཅུ་བཞི་སོགས་ལ་
ཞེས་པས་མི་སྤྱ་འགོ་ལ་དུས་མིན་འགོ་དང་གོང་རྒྱ་གཉིས་དང་། གོས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་རིགས་
གཉིས་དང་། སྤྱགས་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞི་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །

གང་ཞིག་གདིང་བ་བྱད་པར་བཞི་ལྟར་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ཡི་བྱད་པར་བྱི་རྩས་ཡིན་པ།

དབྱར་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་པ་དང་། དངོས་པོའི་བྱང་པར་རྒྱ་དང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་རུང་བ་
གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཚད་གྱི་བྱང་པར་བག་ཡངས་སུ་གནང་བའི་ཕྱིར་ཚད་ལས་ལྷག་ཀྱང་རུང་
ལ། དེའི་ཕྱིར་རྩ་བར། ལྷག་པ་ཡང་རོ། །ཞེས་པས་ཆེ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་དང་གྲངས་གྱི་ལྷག་པ་
སྒྲུལ་སྒྲུག་མང་སོང་གཤིང་རུང་བར་བསྟན་ཏོ། །བདག་པོའི་བྱང་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཡིན་པ་
དང་བཞི་དགོས་ལ། གཤིང་བའི་བྱེད་པོ་ཆོས་གོས་སྒྲུལ་སྒྲུག་རི་སྟེད་གཤིང་བའི་གྲངས་དེ་
སྟེད་བསྟོ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆོ་ག་གང་གིས་བསྟོ་ན་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྟོ་འོ། །སྦྱོར་བ་
དབྱར་ནང་དུ་སྤྲུལ་གྱི་གོས་དེ་འབྱོར་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་འབྱོར་བའི་ཉིན་དེར་དབྱར་
གནས་པའི་དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་མཆམས་ནང་དུ་འཆོགས་པའི་དབྱས་སུ་དགེ་སྟོང་ཞིག་
གིས་འགྲེང་སྟེ་སྤྲུལ་གྱི་གོས་དེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་ཆོས་གོས་འདིས་སྤྲུལ་འདིང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མོས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་
དེ་ཉིད་དམ་གཞན་ལ་དགེ་འདུན་འཆོགས་ནས་མཆམས་ནང་དུ་སྤྲུལ་བའིང་བ་ལ་སྟོ་
མཐུན་གྱི་ལས་དང་། གཤིང་བ་པོ་བསྟོ་བའི་ལས་དང་། དེ་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་
ཀྱིས་སྤྲུལ་གྱི་གཏོད་པ་དང་། དེས་དགེ་འདུན་ལས་མནོས་ཏེ་བཟུ་བ་སོགས་སྦྱོར་དངོས་
མཚུག་གསུམ་གྱི་ཆེ་སེམས་གསུམ་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་བར་བ་མེད་ན་གཤིང་བ་མི་འབྱུང་ལ།
རང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དབྱུང་བའི་བརྗོད་བྱས་ཏེ་དགུ་པའི་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་
དགག་དབྱེའི་བྱི་ཉིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐུང་ནས་འདུས་པ་ན་
གཤིང་བ་པོས་སྤྲུལ་གྱི་ཐེག་པའི་སྦྱོག་མར་བརྒྱང་སྟེ་ཆུན་པའི་མཐར་བཞག་པ་བར་བར་
ཐོགས་ནས་དགེ་འདུན་ཐུན་མོང་གི་མདུན་དུ་འགྲེང་སྟེ་དངོས་གཞིའི་སྒྲགས་ལན་གསུམ་
བརྗོད། མཚུག་ཏུ་སྤྲུལ་བཞིན་སྤྲུལ་ཐོགས་ཏེ་དགེ་སྟོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་དེའི་སྒྲགས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བའིང་ངོ་སོགས་བརྗོད། ཡུན་ཚད་ཉོར་ཆེ་
དགུ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་ཆུང་འདིང་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ས་ག་ལྷས། སྟོན་དྲུག་
ནས་ནི་བྲ་ཡི་བར། །སྤྲུལ་འདིང་བའི་དུས་སུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་དང་
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སོ་སོར་བའིང་ན་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་དེ་ལ་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་མི་

དབང་ལ་སྲ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་པ་སོ་སོར་དབང་ངོ་། །མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གནས་སོ་
སོར་དབྱར་གནས་པ་དང་། དགག་དབྱེད་རྗེས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་སྲ་བརྒྱུད་བཞིང་
རྗེས་མཚམས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་དང་། བཞིང་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སོ་སོར་བྱེ་
བས་ཕྱོགས་སོ་སོར་དབྱུང་དགོས་པ་དང་། གཅིག་གིས་ཕྱུང་ན་གཅིག་ཤོས་གྱིས་རང་གནས་སུ་
ལེན་པའམ་སྤང་མཁན་ལ་གཏོད་དགོས་སོ། །རིན་འཕྲིང་ལས། སྟོན་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་བྱུང་ན་
སྲ་མའི་བཅུ་དྲུག་ལ་གདིང་ངོ་། །དེའི་སྟོད་པའི་དུས་ནི་ཆེ་བ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཁེས་དང་།
རྒྱུ་རྒྱུ་དབྱུང་བ་ནི་དབྱིད་ཆེ་ར་བ་ཉ་ལ་གསོ་སྟོང་བྱས་ནས་དེའི་ཉི་མ་ཉིད་ལ་དབྱུང་
བར་བྱའོ། །ཁེས་དང་། སྟོན་ཆེ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉི་མ་དང་པོ་དེ་ལ་སྲ་
བརྒྱུད་གདིང་བར་བྱའོ། །སྤར་ཡང་མ་ཡིན་ཕྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཐབ་གྲོལ་ཅན་
དག་འོངས་དོགས་པའི་དབང་གིས་སྤར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། འཐབ་གྲོལ་ཅན་དག་
འོངས་པའི་དབང་གིས་ཕྱིས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྲ་བྱི་དེ་གཉིས་གྱི་དུས་ལ་
སྟོས་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྲ་བརྒྱུད་གདིང་བར་མི་བྱའོ། །ཁེས་དང་། དུས་སུ་དབྱུང་བ་ནི་
དབྱིད་ཆེ་ར་བ་ཉ་ལ་གསོ་སྟོང་བྱས་ནས་དེའི་ཉི་མ་ཉིད་ལ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཁེས་དང་། མཐའ་
དབྱིད་ལས། དབྱིད་ཆེ་ར་བའི་ཉ་ཁོ་ནར་དབྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པས། མཆོ་རྒྱལ་ལས། དུས་
སུ་དབྱུང་བ་དེ་དགུན་ཆེ་ཐ་ཆུང་ཉ་ལ་དབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཁེས་དང་། དེ་ཡང་སྲ་བརྒྱུད་གི་
དུས་ཆེ་བ་ལྟ་ཡིན་ཁིང་། དེ་ལས་འདས་ན་སྲ་བརྒྱུད་གི་འཕེན་པ་ཟད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁེས་པ་ལྟར་མིན་ནམ་དབྱུད། ཁོ་ན་རེ། ལུང་གཞི་ལས། སྲ་བརྒྱུད་འདིང་བའི་དགེ་སྟོང་
གིས་དབྱིད་ཆེ་ར་བའི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྟན་པ་དག་སང་ཁོ་
བོ་སྲ་བརྒྱུད་འབྱེན་གྱིས་ཁྱེད་ཅག་སོ་སོའི་ཆོས་གོས་ནམས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་ཅེས་དང་།
བསྟུན་པ་ལས། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱིས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་
ལས་གྱིས་སྲ་བརྒྱུད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཁེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉའི་ཉིན་དབྱུང་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོ་རྩ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་བབྱུང་དགོས་པར་མཆོ་རྒྱལ་ལས་སོ། །རྩ་བར་
གསོ་སྟོང་གི་མཐའ་ཁེས་པ་འདི་ལ་གསོ་སྟོང་གི་སྤྱོད་དོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་དུ་བཤད་

ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱུ་དང་ཕྱི་མ་འབྲེལ་ཚུང་དུ་གསལ་ལོ། །སྤྲུལ་དབྱུང་བར་དབྱུང་
 འདོད་ཀྱི་སྒྲོས་ཆོག་ཁོ་ནས་དབྱུང་བ་བཅོས་མའི་དབྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྤྲུལ་
 གི་བྱིན་རྒྱབས་རང་ཞིག་ཏུ་སོང་བས་རང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འཕྲུག་བྲལ་གྱིས་དབྱུང་བ་དང་
 གཉིས་ལས། བཅོས་མའི་དབྱུང་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ལྷའམ་དུག་རྗེས་པ་དབྱིད་
 རའི་ཉའི་དུས་སམ་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བཅོམ་པའི་དོན་དུ་དུས་དེ་ལས་སྤྲུལ་ཉམི་གང་
 རུང་གི་གསོ་སྦྱོང་དང་བསྟན་ནས་བྱེད་པར་མ་ཟད་དགེ་སྦྱོང་གཞི་བ་དང་གཞུག་མར་གནས་
 པ་ཆོས་གངས་ལ་མ་མཐུན་པ་ལྟ་བུས་ཉམི་གང་རུང་གི་བྱི་ཉིན་འང་དབྱུང་བ་འབྱུང་སྤིང་དོ། །
 རང་འཕྲུག་བྲལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་གི་རང་འཕྲུག་བྲལ་བ་དང་། གང་ཟག་སོ་སའི་
 རང་འཕྲུག་བྲལ་བ་གཉིས། དང་པོར་སྤྲུལ་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བེས་ཆོག་
 པ་ལྟ་བུ་བསྒྲགས་པ་དང་། སྤྲུང་མཁན་དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་སྤྲུལ་རེངས་ཤར་བ་དང་།
 བྱེད་པ་སོ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཉི་བའམ་བབས་པ་སོགས་དགེ་སྦྱོང་མིན་པར་གྱུར་པ་དང་།
 དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་མཆོམས་རྟེན་གཉིས་ཀར་རེ་བ་ཆད་པ་དང་། གཞུག་མར་གནས་པས་
 ཆོས་བསྟར་དུག་གོ་སྒྲུལ་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་དང་པོ་ཉིན་དེར་སྤྲུལ་བ་མང་པོ་ལྷགས་ཏེ། དེ་རིང་
 བཅོ་ལྷོ་ཟེར་བར་བརྟེན་ནས་གཞུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བྲལ་བ་
 ལྟ་བུ་དུས་མིན་པར་གསུངས་སྤར་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བྲལ་བ་དང་། མ་ཟུང་བར་སྒྲུབ་པ་ལྷའདས་པ་
 ལྟ་བུ་གདིང་བའི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་བདུན་ནོ། །གང་ཟག་སོ་སའི་རང་འཕྲུག་བྲལ་བ་ལ་མ་
 མ་སྤུལ་ཏུ་དང་། གང་ཟག་སོ་སའི་ཞིང་མིན་པར་གྱུར་པ་སྤྱི་སོ་གཅིག་གོ། མ་མ་ལ་མ་ལས་བྱ་
 དབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྤྲུལ་ནི་དབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་
 བྱིར་ན་མིང་མ་མར་བཏགས་སོ། །སྦྱོར་འགྲོ་ནི། མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་མཆོམས་ལ་རེ་བ་ལོག་
 གམ་ཡིད་གཉིས་སྒྲེས་པ་དང་། རེས་བྱེད་ནི། མཆོམས་ལ་རེ་བ་ཆད་པའི་སྒྲོའམ་ཡིད་གཉིས་
 མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ནས་སྒྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་བཅས་འབྲེལ་མེད་ནི། རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་ཡོད་
 མེད་དང་། ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་ནི། མཆོམས་རྟེན་གང་རུང་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་དོན་ཡིན་པ་རེས་
 པར་བྲས་ནས་མ་མ་སྤུལ་ཏུ་དོན་གཤེས་དགོས་པས་མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མར་ཡང་

སྒྱུར་འགྲོས་བཞི་དང་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་མ་མ་བཞི་ཡོད་ལ། དང་པོར་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་དང་།
འབྲེལ་མེད་གཅིག་སྟེ་བཞི་ཡོད་ལ། སྒྱུར་བ་མཆམས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲོ་བའི་ཆོ་གནས་འདིར་
ཟླ་བ་ལྷར་བྱིར་མི་འཁོར་སྟམ་པ་སྦྱེས་པས་མཆམས་ལ་རེ་བ་མེད་ན་ཡང་སྤྲ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་
པར་རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་སོང་ན་སྤྲ་བརྒྱུད་འབྲིན་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྲ་རྟེན་ལ་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱིས་
དབྱུང་ཆོ་རྟེན་པར་རེ་བ་དང་བཅས་པ་སྤྲ་བརྒྱུད་གི་བྱིན་ལྟམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པས་གང་ཟག་
དེའི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤྲ་བརྒྱུད་མི་འདིག་ལ། དེ་ཡི་རྟེན་པ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་མཐར་
ཐུག་དང་། རྟེན་པ་བསྐྱུགས་པ་ལྟ་བུའི་བཅམས་པ་ཞིག་པའི་གཏམ་ཐོས་སམ། རྟེན་པ་ལེན་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པའི་རྒྱུ་ཆད་པ་གསུམ་གྱིས་ལྷུང་ངོ་། །འོ་ན་དུས་སྤྲ་བ་ཡང་ངེས་བྱེད་
ཀྱི་མ་མ་གསུམ་པ་འདིར་འཇུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདིང་དུས་རྩོགས་པ་ན་འདིང་བའི་འཕེན་པ་
ཟད་པ་ཡིན་གྱི་རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་མིན་པའི་བྱིར་ན་མ་མ་འདི་མིན་ནོ། །སྒྱུར་བ་འགྲོ་
ཆོ་མཆམས་ནང་དུ་མི་འཁོར་སྟམ་པར་མ་ཟད་རྟེན་པ་ལ་ཡང་མི་རེ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་དབྱུང་
སྟེ། དེའི་ལུས་མཆམས་དང་འབྲེལ་བ་བྱིན་ལྟམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆམས་
རྟེན་གཉིས་ཀར་མི་རེ་བས་མཆམས་ལས་འདས་པས་ལྷུང་བ་ནི་སྒྱུར་འགྲོས་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་མ་
མ་གཅིག་པོ་ལོ། །ངེས་བྱེད་ཀྱི་མ་མ་ལ་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་དང་། འབྲེལ་མེད་གཅིག་ཡོད་པ་
སྤྲ་མར་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྱུར་འགྲོས་ལ་མཆམས་ལ་མི་རེ་བའི་སྒོ་མཆམས་ནང་དུ་སྦྱེས་པ་ལ་བྱེད་
ཅིང་། ངེས་བྱེད་འདི་ལ་ཟླ་བ་ལྷར་བྱིར་མི་འཁོར་སྟམ་པའི་སྒོ་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རྟེན་ལ་ཏུ་སྦྱེས་པ་ལ་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་རྟེན་པར་རེ་བཅས་ཀྱིས་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རྟེན་ལ་ཏུ་སོང་སྟེ་
མཆམས་ལ་མི་རེ་བའི་སྒོ་བྱུང་ནས་དུས་ཀྱི་སྤྲ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལྷུང་སྟེ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་དང་།
བཅམས་པ་ཞིག་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང་། ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པའི་རྒྱུ་ཆད་པ་གསུམ་དང་།
རྟེན་པར་མི་རེ་ཁིང་མཆམས་ལ་རེ་བཅས་ཀྱིས་མཆམས་ལས་འདས་ཏེ་མཆམས་ལ་མི་རེ་བའི་
སྒོ་བྱུང་བ་ན་འབྲེལ་མེད་གཅིག་སྟེ་བཞི་ལོ། །ཟླ་བ་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྲ་བ་འཁོར་རམ་མི་འཁོར་སྟམ་
དུ་མཆམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་བརྒྱུད་ནི། དེ་འདྲའི་ཡིད་གཉིས་མཆམས་ནང་དུ་ཟ་
བའི་སྒྱུར་འགྲོས་བཞི་དང་། ཡིད་གཉིས་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རྟེན་ལ་ཏུ་ཟ་བའི་ངེས་བྱེད་མ་མ་བཞིའི་

ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་བཅས་འབྲེལ་མེད་རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་ཡོད་མེད་གིས་འཛོག་ཚུལ་སྤར་ལྟར་
 རོ། །མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་ནི། མཚམས་དེར་ཚྭ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་རྟེན་པར་
 མི་རེ་བས་སོང་སྟེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དགེ་འདུན་གིས་དབྱུང་བའི་གཏམ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོས་པ་
 དང་། ལྷན་དུ་ཐོས་པའི་འབྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། མཚམས་རྟེན་གཉིས་ཀ་རེ་བས་གཞན་དུ་
 ཕྱིན་ནས་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། བཅམས་པ་ཞིག་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང་། མཚམས་རྟེན་
 གཉིས་ཀར་རེ་བའི་བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་གསུམ་པོ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱོར་པ་གསུམ་དང་།
 ལྷན་དུ་སྦྱོར་པ་གསུམ་སྟེ་དུག་གོ། རྟེན་པར་ཡིད་གཉིས་བའི་མ་མ་དུག་ནི། མཚམས་རྟེན་
 གཉིས་ཀར་ཡིད་གཉིས་བའི་མ་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
 མཚམས་རྟེན་གཉིས་ཀར་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དེ་སྦྱོར་པ་གཉིས་དང་། མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་
 ཅིང་རྟེན་པར་ཡིད་གཉིས་གིས་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་འདྲའི་
 སྒོ་སྦྱོར་པ་གཉིས་ཏེ་ཡིག་ཆར་བཞི་པོ་འདི་ལས་མི་གསལ་ལ། མཚམས་ལ་རེ་བཅས་རྟེན་པར་
 ཡིད་གཉིས་ཀྱིས། །མཚམས་ཕྱིར་སོང་ཆེ་དུས་ཀྱི་སྤར་ཐུང་བ། །མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐོས་པའི་
 གཉིས་ཏེ་དུག་ཅིས་པ་ལྟར་མཚོ་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟར་ན་མ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲ་མ་
 རྣམས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་སུ་མ་འདུས་པའི་མ་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་བརྒྱུད་
 གི་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་ཅིང་རྟེན་པར་ཡིད་གཉིས་བའི་གང་ཟག་དེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་
 བ་ན་ཞེས་པ་ནས་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སྤྱི་བརྒྱུད་ཐུང་བའི་གཏམ་དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་གི་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་
 རོལ་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཐོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་དེའི་སྤྱི་བརྒྱུད་ཞིག་པར་འགྱུར་པ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས་མཚམས་ལ་རེ་བཅས་རྟེན་པར་ཡིད་གཉིས་
 ཀྱིས། །མཚམས་ལས་འདས་དང་མཚམས་ཕྱིར་དེ་སྦྱོར་གཉིས། །བསྐྱེད་པས་དུག་གོ་ཞེས་བེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། རྩ་བར། ཉམས་སུ་ཁྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་དང་། མཚོ་
 རྒྱུ་ལས། བསམ་པའི་འབྲེལ་བ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་མཚོ་རྒྱུ་གི་གོང་
 འོག་བསྐྱེད་ནས་དབྱུང་ན་ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཞི་ལས། མ་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱི་བརྒྱུད་བརྒྱུད་
 དབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སོང་བ་དང་། རྒྱུགས་པ་དང་། རེས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་།

མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་། རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་། སྲ་བརྒྱུད་ཕུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་
མ་མ་སྤྱོད་ཅུང་དང་སྤྱོད་ཅུང་ལྟེ། མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་སྒོ་མཚམས་ནང་དུ་སྦྱེས་ཏེ་
མཚམས་ཕྱིར་སོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཕུང་བ་དེ་སོང་བའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དོན་དང་། དེས་སྦྱོར་འགྲོས་
ཀྱི་འབྲེལ་མེད་དང་། རྒྱག་ཚན་གྱི་མཚམས་ལ་རེ་མེད་རྟེན་པར་ཡིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་
ལས་འདས་པ་གཉིས་བསྟུས་སོ། །རྟེན་པའི་སྒྲུལ་བ་ཐོབ་པས་ཕུང་བ་ནི་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་
གྱི་མའི་དོན་དང་། དེས་མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་སྦྱོར་འགྲོས་དང་། དེས་བྱེད་གཉིས་དང་།
ཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་སྦྱོར་འགྲོས་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གཉིས་དང་། མཚམས་ལ་རེ་བ་
ཡོད་པའི་འབྲེལ་བཅས་སུ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱག་བསྟུས་སོ། །

མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ནས་མཚམས་རྟེན་གང་རུང་ལ་རེ་བ་ཆད་པའམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་
བ་ནི་དེས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དེའི་དོན་ཡིན་ལ། དེས་དེས་བྱེད་དང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་
མེད་གཉིས་དང་། རྒྱག་ཚན་གྱི་མཚམས་ཕྱིར་སྦྱེས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྟུས་སོ། །རྟེན་པ་
བསྟུགས་པའི་གཏམ་ཐོས་པས་ཕུང་བ་ནི་ཉམས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དེའི་དོན་དང་། དེས་སྤར་
ལྷར་སྦྱོར་འགྲོས་སོགས་རྒྱག་གི་རྟེན་པ་བསྟུགས་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་རྒྱག་བསྟུས་སོ། །སྲ་བརྒྱུད་
ཕུང་བའི་གཏམ་ཐོས་པས་ཕུང་བ་ནི་ཐོས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དེའི་དོན་དང་། དེས་མཚམས་ལ་
རེ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། རྒྱག་ཚན་གྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྟུས་སོ། །མཚམས་
ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པས་ཕུང་བ་ནི་མཚམས་ལས་འདས་པའི་མཐའ་
ཅན་གྱི་དེའི་དོན་དང་། དེས་བརྒྱུད་ཚན་གཉིས་པའི་དང་པོ་དང་། རྒྱག་ཚན་གྱི་དང་པོ་སྟེ་
གཉིས་བསྟུས་སོ། །རྟེན་པར་རེ་བ་ཆད་པས་ཕུང་བ་ནི་རེ་ཐག་ཆད་པའི་མའི་དོན་དང་། དེས་
སྤར་གྱི་སྦྱོར་འགྲོས་སོགས་རྒྱག་གི་རྟེན་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་རྒྱག་བསྟུས་
སོ། །སྲ་བརྒྱུད་ཕུང་བའི་ལས་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བ་ནི་སྲ་བརྒྱུད་ཕུང་བའི་མ་མའོ། །དེ་ཡང་། སོང་
རྫོགས་དེས་ཉམས་ཐོས་དང་མཚམས་ལས་འདས། །རེ་ཐག་ཆད་དང་སྲ་བརྒྱུད་ཕུང་བརྒྱུད་
དུ། །གཉིས་རྒྱག་བཞི་རྒྱག་བཞི་གཉིས་རྒྱག་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བཟུང་ངོ་། །མ་མ་བརྒྱུད་ཅུ་ནི།
ལུང་གཞིའི་བར་སྒོམ་ལས། མ་བྱས་པ་ནི་ཉི་ཤུ་དང་། །བཅམས་པ་དག་ནི་ཉི་ཤུ་དང་། །རེ་བ་

ཡོད་པ་ཉི་ཤུ་དང་། རེ་བ་མེད་པ་ཉི་ཤུ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་བཟང་བཏིང་བའི་གནས་ཆོས་གོས་
མ་བྱས་མ་བཟོ་པར་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱི་བཟང་འོང་ཞིང་ཆོས་གོས་བྱའོ་སྟེ་པ་ལས་
མཆོམས་ནང་དེར་རྟེན་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་དང་། དེར་མཆོམས་དང་རྟེན་པ་
ལ་རེ་བ་ཆད་པ་ངེས་པའི་མཐའ་ཅན་དང་། དེ་ལ་བརྩམས་པ་ཞིག་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ཉམས་
པའི་མཐའ་ཅན་དང་། དེར་སྤྱི་བཟང་སྤྱང་བའི་གཏམ་ཐོས་པ་ཐོས་པའི་མཐའ་ཅན་བཞི་དང་།
མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱི་བཟང་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་།
བསམ་པ་བརྟན་པོས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་བརྒྱད་དང་། ཆོས་གོས་མ་བྱས་མ་བཟོ་པར་སྤྱི་བཟང་འོང་ངམ་
མི་འོང་ཐེ་ཆོམ་བཟོ་བཞིན་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་བ་ལས་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་སོགས་
བཞི་སྟེ་ཆོས་གོས་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་བཟང་བཏིང་བའི་གནས་ནས་ཆོས་གོས་
བྱ་བར་བརྩམས་པ་ལས་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱི་བཟང་འོང་ཞིང་ཆོས་གོས་བྱའོ་སྟེ་པ་
ལས་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དེར་རྟེན་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་སོགས་སྤྱི་བཟང་བའི་
འགོས་ཉི་ཤུ་དང་། སྤྱི་བཟང་བཏིང་བའི་གནས་ནས་ཆོས་གོས་མ་བྱས་མ་བཟོ་པར་མཆོམས་
ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱི་བཟང་འོང་ཞིང་ཆོས་གོས་བྱའོ་སྟེ་པ་ལས་མཆོམས་ཀྱི་
ནང་དེར་རྟེན་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་སོགས་སྤྱི་བཟང་བའི་ཉི་ཤུ་དང་། གནས་དེ་
ནས་ཆོས་གོས་མ་བྱས་མ་བཟོ་པར་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་ནས་སྤྱི་བཟང་འོང་ཞིང་ཆོས་གོས་
བྱའོ་སྟེ་པ་ལས་ཐོབ་པ་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་སོགས་སྤྱི་བཟང་བའི་འགོས་ཉི་ཤུ་སྟེ་མ་མ་བརྒྱད་ཅུ་འོ། །འདི་
དག་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སམ་དཔྱད།

བར་སྟོམ་ལས། བྱ་བ་དག་ནི་བརྩམ་གཉིས་དང་། བཅོལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཞན།
ཡུལ་ལ་ལྟར་ནི་བྱ་བ་སྟེ། གནས་ལ་ཡང་ནི་ལྟ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་མ་སོ་བཞི་ནི། སྤྱི་བཟང་
བཏིང་བའི་གནས་སུ་ཆོས་གོས་མ་བྱས་མ་བཟོ་པར་བྱ་བ་ཞིག་ལ་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་
ནས་སྤྱི་བཟང་འོང་ཞིང་ཆོས་གོས་བྱའོ་སྟེ་པ་ལས་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དེར་ཞེས་སོགས་མ་བྱས་པ་
ནི་ཉི་ཤུ་དང་ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་བཟང་བའི་སེམས་བརྟན་པོས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་བརྒྱད་དོར་བའི་ལྷག་
མ་བརྩམ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་བ་ཞིག་ལ་ཞེས་པ་དོར་བའི་ཡུལ་ཏུ་བཅོལ་བ་ཞིག་ལ་

ཞེས་སྒྱུར་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་གནས་སུ་ཆོས་གོས་མ་བྱས་མ་བཞིན་པར་
ཡུལ་བལྟ་བར་གཞན་དུ་སོང་ནས་སྤྱར་འོང་ངམ་མི་འོང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལས་རྫོགས་པ། དེས་
པ། ཉམས་པ། ཐོས་པའི་མཐའ་ཅན་བཞི་དང་། སྤྱར་མི་འོང་སྤྱམ་ནས་ཡུལ་བལྟ་བར་སོང་
བའི་མཆམས་ལས་འདས་པ་སོང་བའི་མཐའ་ཅན་སྟེ་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་བལྟ་བ་
ལ་ལྔ་སྟེ་སོ་བཞི་འོ། **།བཏིང་བའི་ཆོས་གོས་**གསུམ་པོ་**སྤྱ་བརྒྱུད་རོ་།** །སྤྱར་འོངས་**སྤྱད་**བཞིན་ན་
སྤྱ་བརྒྱུད་ལ་གདིང་རུང་བ་**མིན་ལ།** **སུམ་སྤུག་**མང་པོ་གདིང་ན་**རེ་རེ་ལ་ཡང་**གདིང་བ་པོའི་
དགོ་འདུན་གྱི་ཆོས་གོས་**གྱི་**བྱིན་ལྟུངས་**འཆགས་**ཤིང་། **དབྱར་**སྤྱ་མ་རྫོགས་སོ། །པར་གནས་
པའི་**དགོ་ཚུལ་**སྤྱ་བརྒྱུད་འདིང་དུས་བསྟེན་པར་**རྫོགས་**པར་བྱས་པས་སྤྱ་བརྒྱུད་གདིང་རུང་
ལུང་རིགས་**གཏེར་མཛོད་**ལས། མཆམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པ་མཆམས་གྱི་བྱིན་དང་དུ་
སྦྱེས་པའི་མ་མ་གཉིས་དང་། མཆམས་ལ་ཡིད་གཉིས་མཆམས་གྱི་བྱིན་དང་དུ་སྦྱེས་པའི་མ་མ་
གཉིས་དང་། དུས་གྱི་སྤྱ་རོལ་དུ་སྦྱང་བ་མཆམས་གྱི་བྱིན་དང་དུ་ཐོས་པའི་མ་མ་གཉིས་ཏེ་མ་དུག་
དང་། མ་དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱ་བཞི་རེ་སྟེ་རྟེན་པར་རེ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་མེད་
གཅིག་དང་། གོས་བྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། རང་གི་གོས་རྒྱ་བརྒྱགས་པས་བཅུམས་པ་
ཞིག་པ་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་བས་བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་སྟེ་འབྲེལ་བཅས་**གསུམ་**དང་བཞི་རེ་
བྱས་པས་ཉེར་བཞི་སྟེ་**མ་**དང་**བྱའི་ཆར་བྱེ་**ནས་གསུངས་ཀྱང་**འབྲེལ་**ཏེ་མ་དུག་པོ་དེ་བྱ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་ཐལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པའི་འདུག་བྲལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མ་མ་ཀུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱུ་ལས། མ་ལྟ་བུའི་
ཆོག་དུག་སྟེ། སྦྱོར་བས་འགོ་བ་དང་། དེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་བ་དང་།
ཞིག་པར་གྱུར་བ་དང་། བསམ་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། མཆམས་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དང་།
མཆམས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་སྦྱོར་བས་མཆམས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་བྱའི་ཐ་སྟོན་དེ་འབྲ་མི་འཐད་དོ། །

སྤྱང་ཡེ་རྒྱན་ན་རེ། **བྱིར་འོངས་ན་ཡང་རོ་ཞེས་**པས་སྤྱ་བརྒྱུད་བཏིང་བའི་དགོ་སྤྱོད་ཡུལ་
གཞན་དུ་སོང་སྟེ་**མཆམས་ནང་དུ་བྱིར་འོངས་ནས་**གནས་འདིར་སྟོན་ཀྱང་རྟེན་པ་མི་ལེན་སྟམ་

པ་མཚམས་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དང་། ཕྱིར་འོངས་པ་ན་སྔ་བརྒྱུད་གནས་སུ་མི་འགོ་རྟེན་པ་ཡང་
 མི་ལེན་སྐྱེས་དུ་**རེ་བ་ཆད་པའི་**བསམ་པ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྔ་ཕྱིར་མ་བསྟན་པའི་
 མ་མ་གཉིས་**བསྟན་**ཅེས་ཟེར་**ལོ།** །དེ་མི་འཐད་དེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ནི་
 དེས་པར་བྱེད་པའི་མ་མ་དང་སྒྲོས་ལ། སྔ་མ་ནི་སྦྱོར་བས་འགོ་བའི་མ་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པས་
 སོ། །དེས་ན་**རང་ལུགས་ལ་མཚམས་ཕྱིར་**སྔ་བརྒྱུད་**ཞིག་**ཟེན་ན་**ཕྱིར་འོངས་ཀྱང་**མི་པན་ཏེ། ཕྱིར་
 འོངས་ན་**ཞིག་པ་སོར་ཚུད་**དམ་སྐྱེས་པ་བསྒྲོག་པའི་**ཕྱིར་**མདོ་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོས་ཀྱི་གཞི།

༥ གཉིས་པ་གོས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པར། མཚོན་གྱིས་མ་དྲས་པའི་གོས་སྦྱད་པར་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། **གོས་ཀྱི་**སྦྱང་གཞི་**ནི།** རྒྱལ་པོ་**གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་པོས་**རབ་བྱུང་དང་
 གོར་ནས་ཕྱི་བའི་རབ་བྱུང་སྦྱོང་མོས་**འཚོ་བ་པར་**ཕྱག་བྱས་ཏེ་**བདུད་**པས་རོ་ཆ་བས་སྟོན་པ་ལ་
 རབ་བྱུང་གི་གོས་ལ་གཞན་དང་མི་འཁྲལ་བའི་མཚན་མ་མཛད་པར་ཁྲུས་པ་**ལས།** རྒྱ་གར་**ལུས་**
འཕགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱའི་**ཞིང་ལྷར་**སྐྱམ་ཕྱན་མཉམ་ལ་སྟེགས་བྱ་དང་དེ་བྱེད་པ་སྟེ་མི་མཉམ་པའི་
 དྲས་དུབ་**བྱེད་པའི་**བཅས་པ་མཛད་པའོ། ། **བལ་གོས་**ཟར་མ་ལ་སོགས་གོས་རྒྱ་བདུན་དང་།
འཚོ་བ་རང་དང་ལྷག་པ་གཞན་ཀྱི་དང་། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཉིས་ཀའི་བསམ་པས་སྦྱོད་ཚུལ་
 སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལ། མཐང་སྟེ་ནང་ངམ་ཤ་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཁྱོན་པའི་མཐང་གོས་དང་། སྔ་སྟེ་སྟོད་
 དུ་ཁྱོན་པའི་སྔ་གོས་དང་། སྐྱམ་ཕྱན་དུ་དྲས་ཏེ་སྦྱར་བའི་སྐྱམ་སྦྱར་གསུམ་དང་། དགེ་སྦྱོང་མ་
 ལ་དེའི་སྟེང་དུ་ཤིང་ང་དཔུང་བཅད་དང་། རྒྱལ་གཟན་དྲས་ཤིང་དུབས་པའམ་མ་དྲས་ཤིང་མ་
 དུབས་པ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ལོ། །ཤིང་ང་དཔུང་བཅད་སྔ་གོས་དང་མཉམ་ལ། སྐྱམ་ཕྱན་དང་
 སྟེགས་བྱ་ཡང་འདྲའོ། །འདི་ཁྱོན་ལུགས་སྔ་གཅིག་སྟེ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་བཟུང་ནས་སྔ་
 གཞན་དེ་ལག་པ་གཡས་པའི་འོག་ནས་དགྱིས་ཏེ་གཡོན་པའི་འོག་ནས་བྱང་སྟེ་གཡས་པའི་
 སྟེག་གོང་ནས་མར་གཡོགས་ཅིང་བྱང་ནས་དགྱིས་པའི་འོག་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ཞེས་ཞང་ཞུང་

བས་བྲམ་ཟེ་འདུལ་བ་འདྲིན་པ་ལ་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཞེས་རིན་པོ་ལས་སོ། །བརྟན་པོ་སྟེ་གཡར་
པོ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་རུང་ཁིང་། མེད་ན་མ་དུས་པ་ལྟན་ཐབས་ཅན་ནམ་དེ་མེད་པ་ཡང་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་རུང་ངོ་། །དགེ་སློང་མ་སྲ་བརྒྱུང་མ་བཏིང་བས་ཆོས་གོས་ལྡ་པོ་བྱིན་སྐྱབས་
ཅན་དང་ཞག་གཅིག་འབྲལ་ན་སྤང་ལྷུང་སྦྱེད་པར་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུངས་སོ། །དད་ཇས་ལ་ལོངས་
སྦྱོད་པའི་**ཚུལ་**ལ་ལྡ་ལས། དང་པོ་གསུམ་ལུང་སྤང་གཞི་ལས་གསུངས་པ་ཆོགས་བཅད་བྱས་
ཏིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་**ལོ་ངོ་**བ་ལས། **མི་སློབ་པ་**དག་བཅོམ་པ་**ནི་བདག་པོའི་ཚུལ་**གྱིས་ལོངས་སྦྱོད་
པར་བཤད་པ་དང་། **སློབ་པ་**རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གཉིས་སོགས་བདུན་ནི་**བྱིན་པ་ལེན་**
པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་**སྦྱོད་པ་ཡིན་**པ་དང་། སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟན་ཁིང་དགེ་བ་
ལ་བཅོན་པ་**བསམ་གཏན་**དང་། ལ་ཏོན་**འདྲོན་པ་****དང་ལྟན་པ་ནི་རྗེས་སུ་གནང་**བའི་ཚུལ་
གྱིས་ལོངས་སྦྱོད་པ་དང་། ལྷུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པས་རབ་རྩ་བྱུང་ཁིང་། ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་**དཀའ་**
ཐུབ་ཅན་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཅོན་པའི་དགེ་སློང་པ་ལ་གོས་སྤང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་
འོས་སོ། །**ཞེས་གསུངས་**པ་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྦྱོད་པའོ། །

རྗེས་སུ་གནང་བ་དེ་ཡང་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས། དགེ་སློང་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པ་
ལ། །བཅོན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི། །གནས་པ་རྣམ་པ་ལྡས་གནས་ཏེ། །ཁྲིང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
ན། །བཅོན་རར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་མདོ་སྟེ་བཞིན། །རྟག་རྩ་དགེ་
སློང་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་ཤེས་ཉེར་གཉིས། །ཟས་ལ་རྟག་པར་ནད་ཀྱི་ནི། །གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དང་། །རབ་དབེན་ཤེས་བྱ་རྣམ་གཉིས་ལ། །ལོང་བ་འོན་སྐྱགས་འདུ་ཤེས་དང་། །ཉལ་
ན་དགོན་པའི་རི་དྲགས་ལྟར། །ཐུམ་ཕྱས་ཀྱི་ནི་འདུ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་
ནི། །ལ་ལ་འོས་པའི་ལོངས་སྦྱོད་ལ། །གནས་ཀྱང་འདྲིང་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་
མི་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་བའི་སྦྱོད་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་མཆོ་རྒྱལ་ལས་
སོ། །**བྲིམས་ལྟན་ལེ་ལོ་ཅན་**གྱིས་**བྱ་ལོན་**གྱི་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྦྱོད་ཚུལ་ནི། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་
སྤངས་པ་དང་ཉེ་བར་སྦྱད་པ་བྱ་ལོན་དུ་འཇུར་རོ། །ཞེས་དང་། །རྒྱུ་ལས། །ཆོ་རབས་གཞན་དུ་
སྦྱོན་བདག་དེ་ལ་དབྱ་འཇུག་བ་དང་། །དེའི་བྲན་གཡོག་དང་ཕྱགས་ལ་སོགས་པར་སྦྱོ་བར་

འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ལྷགས་གོང་འབར་བ་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། ལྷགས་གོང་མེ་མེ་འབར་བ་དག་འབར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྟོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་བ་མིན། ཞེས་ལྷགས་གོང་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །མཆོ་རྒྱལ་ལས། རས་བལ་ལས་བྱས་པའི་རས་མཐམ་ཞེས་སྣང་ཡང་འགྱུར་སྟོན་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། སྤང་ཡབ་ནི་ལྷ་སྟེ། བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཤ་ན་ལས་བྱས་པ་དང་། རས་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། རས་མ་དང་། འདབ་མའི་དོག་པའོ། ཞེས་པས། ཚུ་བར། རས་བལ་ལས་བྱས་པའི་རས་མ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་གསུངས་སོ། །

ལྷ་གནས་འཇུག་སོགས་ཀྱན་སྟོན་ན་ཆོགས་བཅད་འདོན་པའི་སྐབས་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། མཆོ་རྒྱལ་ལས། ངལ་གསེའི་གནས་དང་ཆུ་བདག་ཆུའི་ལྷ་དང་། ཆུ་ལོངས་སྟོད་དང་ཕྱིན་བདག་བས་སྟོད་དང་། །བསྟོ་བ་ངན་བསྟོག་པ་དང་མདོ་བསྐྱལ་གཉིས། །ལྷུང་བཟེད་ཆུ་དང་བྱི་གཙང་ཁང་འཇུག་དང་། །བྱི་བ་མ་འགོམ་དང་བྱི་རོལ་ལྷ་གནས་དང་། །བསྟོ་ཁང་བསྟོན་དང་ལྷོན་ཤིང་གཙོད་དུས་དང་། །སྟོང་པ་བ་ཡི་ཅི་བདེར་བྱ་བ་དང་། །བྱིས་དུ་མཆོན་གནས་རོ་བསྟེགས་ལ་སོགས་པའོ། །དང་པོ་ལྷ་ལ་ཕྱིན་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་། །བར་བ་བདུན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདོན། །ཐ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲུམ་སྒྱུར་གྱིན་པའི་སྐབས་དུག་ཅ་བ་ལས། བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་དང་། མཆོད་སྟོན་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ཆོགས་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྤྲུམ་སྒྱུར་བའོ་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་པའི་དུག་དང་། མཆོ་རྒྱལ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་དུས་བསྟོན་པས་བདུན་དང་། ས་ག་ལྷས། ཟས་བྱ་དུས་གསུངས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ལས། ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་ཆོལ་བུ་སོགས་མེད་པའི་ཐང་ཐང་པོ་གསུངས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། བྱིས་པའི་སྟོད་གཡོགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་གསུངས་པའི་ཆོས་གོས་དེ་ནི་བྱིས་པའི་གོས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཟང་པའི་འདུལ་བ་ལས། དེ་རབ་བྱུང་གི་གོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་བྱིས་པའི་གོས་དང་།

འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དངོས་
གྱི་ཕྱིན་ཆུབས་ཅན་ལ་རུང་བ་ཚད་ལྡན་དགོས་ཀྱང་བྱས་པ་མེད་ལ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཕྱིན་ཆུབས་
ཅན་དང་མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་རུང་ལ་རུང་བ་ཚད་ལྡན་མི་དགོས་པར་གསུངས་
སོ། །གོས་ཐམས་ཅད་སེར་བ་དང་དམར་བ་མ་བཀག་པར་རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུག་གསུངས་ཀྱང་
ལུང་ལས་དེ་བཀག་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། **གོས་གཞི་ལྷག་མ་རྩ་བར་གསལ་**
བས་མ་བྱིས།

ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི།

ཕྱི་གསུམ་པ་ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལ། **དབྱས་དྲི་རྩེ་གདན་ནས་མཐའ་འཕྱེགས་རེ་རེར་**
དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་རེ་ཚུན་ཆད་དབྱས་དང་། དེ་ཕན་ཆད་ས་ཆོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་རྒྱ་
བཤད་དོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། དཔག་ཚད་དྲུག་ཅུ་གསུངས་པ་ནང་ཁོངས་བསྐྱེམས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ལ། དེ་ལ་རེ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་ཚན་དྲུག་ལས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འདུལ་བ་
བསྐྱབ་པ་ལས། ལི་ཁར་ཆང་ཆིང་སོགས་བཞི་ལ་འདི་ནི་མཐའ་འཁོབ་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་མི་
འཐད་ལ། ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབྱས་ནི་རིན་ཐང་ལས། ཤེར་ཕྱིན་བཞུགས་པ་
དང་། འཁོར་ནམ་བཞི་ཆང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ས་ལ་བཞུགས་པ་ཡོད་པ་ཡུལ་དབྱས་སོ། །ཞེས་
པ་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་སོ། །སྒར་བཅས་ལ་མཆིལ་ལྷམ་དང་ཀོ་ལྷགས་བཀག་ཀྱང་ཀ་ཉ་ནས་ན་
བ་བྱེ་བ་རི་ལ་དྲོ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དགེ་སློང་ཆོགས་དཀའ་བ་དང་། བ་ལང་གི་རྩེས་ཀྱིས་ས་རྩུབ་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་གདིང་བ་སོགས་པགས་པས་བཅུད་པ་དང་། ཉག་རྒྱ་ལྷས་བྱེད་པ་དང་། དགེ་
སློང་གིས་དགེ་སློང་ལ་གོས་བསྐྱར་བ་རྩེ་ལ་ནས་སྤངས་ལ་དེར་མ་མཆིས་ན་གང་ལ་སྤང་ལྷང་
འབྱུང་བ་སྟེ་འཕྲིན་ལྷ་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་འཁོབ་རྒྱ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་རྫོགས་རུང་
བ་དང་། ལྷམ་རིམ་པ་གཅིག་པ་དང་། ཀོ་ལྷགས་དང་། **ལ་སྤྲོ་བ་རྩྱུར་**ཉག་རྒྱ་ལྷས་བྱེད་པ་**གནང་**
ཡང་སྤྲོ་བ་བཅས་མིན་ལ། དམིགས་བསལ་དུ་ཡུལ་དབྱས་སུ་ལྷམ་དང་དོམ་ལྷགས་གནང་ངོ་། །

སྐྱོན་གྱི་གཞི།

ཕྱི་གཉིས་པ་སྐྱོན་གཞི་འཆད་པར། སྐྱོན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། **འདྲོད་**
ཁམས་པ་ཡི་འཆོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དྲི་རྩ་རེག་གསུམ་ཅི་རེགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་**ཁམ་ཟས་**
དེ་སྐྱོན་གྱི་དོན་ནོ། མཆོ་རྒྱུ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བར་དྲི་རྩ་རེག་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་ཁམ་ཟས་འདྲིར་བསྐྱེད་སྐྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་དུག་ཏུ་ལས་མ་ངེས་
 བྱིང་། དྲི་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་གང་རུང་སྒོས་སོ། དབྱེ་ན་དུས་རུང་དང་དུས་མིན་དུ་རུང་
 བའི་སྐྱོན་གཉིས་**ཆགས་ལ་མ་བཅགས་པའི་བཟའ་བ་དུས་རུང་གི་སྐྱོན་དང་།** **ཆགས་ལ་**
བཅགས་པའི་བདུང་བ་དུས་མིན་རུང་བའོ། ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པ་གཙུག་ཅེ་བས་ཡིན་གྱི་
 བྱུང་བ་མ་ངེས་ཏེ། ཚ་བ་དང་སྤྲོད་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་སོགས་ཆགས་ལ་མ་བཅགས་པའི་འཆོ་
 བཅང་བཟའ་བ་དང་། འོ་མ་བཅགས་ཀྱང་གཞན་དང་མ་སྒྱུར་ན་དུས་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚ་
 བར། འབྲས་ཆན་དང་ཟན་ཐོན་དང་ལྷེ་གྱུ་དང་ཤ་དང་སྒྱུ་ཁུར་དང་། འོ་མ་དང་ཞོ་དང་མར་
 དང་ཉ་ཤ་དང་ཤ་སྐྱམ་དག་ནི་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བཟའ་བ་ལྷ་དང་བསོད་པ་
 ལྷ་ལས་མར་མ་གཏོགས་པ་དུས་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དུས་རུང་གི་ཚ་བ་སོགས་ནི། ལ་སྐྱུག་
 ལ་སོགས་པ་བཀྲེས་པ་ཞི་ཆེད་བཟའ་བྱ་རྣམས་དང་། འཆོ་བཅང་གི་ཚ་བ་སོགས་ནི། ལྷ་བར་
 མཉེ་ལྷ་བྱ་ནད་ཞི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བཀྲེས་པ་ཞི་པའི་ཟས་མིན་པ་རྣམས་སོ། དུས་
 མིན་དུ་རུང་བ་**དེ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱོན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་ཞག་བདུན་པ་**
 དང་། འཆོ་བཅང་གསུམ་དང་ཁ་བསྐྱུས་པའི་འབྲས་བྱ་ལྷ་**སོགས་**ཡོད། སྐྱོན་གང་ཞིག་བཀྲེས་
 པ་སེལ་བ་ལ་གཙུག་པོར་ཞུགས་ཤིང་བཟའ་བའི་རེགས་གནས་དེ། **དུས་རུང་གི་སྐྱོན་གྱི་མཆོན་**
ཉིད། མཆོན་གཞི་བཟའ་བ་ལྷ་དང་བཅང་བ་ལྷ་ལྷ་བྱ། སྐྱོན་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག་**སྐྱོན་**
ཆོད་གྱི་མཐའི་བར་ཚུན་ཆད་དུ་ཡོངས་སྒྱུད་དུ་རུང་བར་གནད་བའི་སྐྱོན་དེ། **སྐྱོན་ཆོད་དུ་**
རུང་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་དུས་རུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་རུས་ཐང་སྐྱ་བ་ཆགས་ལ་
 བཅགས་ཤིང་རུང་རྒྱས་བཏབ་པ་ལྷ་བྱ་དང་། སྤྲོ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་སྐྱ་བ་དེ་འདྲ་ཞག་བདུན་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་དེ་དང་། འཆོ་བཅང་ལས་བྱུང་བ་ཨ་བར་སྒྱུར་གསུམ་གྱི་ཁུ་བ་སྐྱར་དང་འདྲ་བ་ལྷ་

བུ་ལོ། དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤྱན་ཚོད་གྱི་མཐའི་བར་ཁོ་ན་དང་། གཉིས་པ་ཞག་བདུན་ནམ་སྤྱན་
ཚོད་གྱི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་གསུམ་པ་ནི་ནམ་འཛོམས་
སྤྱན་ཚོད་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པས་ཡིག་ཆར་འོག་ཏུ་སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དང་
ཞག་བདུན་པ་མི་འགལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་
པ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱན་
ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྤྱན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་
དང་། སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་དོན་ནོ། ། འོན་
ཀྱང་ཞག་བདུན་པ་དང་སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་འདིའི་ཞག་གན་འགལ་
ལམ་སྐྱམ་སྒྲེ་སྤྱན་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདིར་དཔྱད་བྱ་འདི་ཡོད་དེ། ལེགས་བཟང་པ་
སོགས་ན་རེ། སྤྱན་བྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱིན་སྐྱབས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། མ་བསྐྱབས་པ་ནམས་
དེའི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་འབྲེང་ལས། མ་བསྐྱབས་པ་ནམས་ནི་
རྒྱུའམ་རིགས་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ལས། སྤྱན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བརྟུང་བ་བྱིན་
གྱིས་མ་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་བའི་གཞུང་ནི་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་པོ་བྱིས་པའམ་དགེ་
ཚུལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ཆགས་གྱིས་བཅགས་པ་ནི་དུས་སམ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་ན་བའམ། ན་བ་
མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བརྟུང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་སོ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རང་ལྷགས་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་
དཔྱོད་ལས། འདི་དག་ལ་བྱིན་སྐྱབས་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་བ་མང་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དུས་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱན་ལ་འཛོ་
བཅང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། འཛོ་བའི་བར་དུ་བཅང་པ་ནི་ཞེས་དང་། བྱིན་གྱིས་མ་
བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ལྔ་ཆོས་ཅན། སྤྱན་བྱི་མ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱན་ཚོད་དང་ཞག་
བདུན་པ་དང་ཇི་སྲིད་འཛོའི་བར་དུ་བཅང་པའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྤྱན་ཡིན་ན། སྲོད་སྤྱན་འདས་ནས་ལོངས་སྤྱད་མི་རུང་བས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན་དེར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་དུས་

རུང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཏེ། ཞེས་ལུང་ལས་སྐྱོན་དང་པོ་ཐལ་ནས་ལོངས་
 སྐྱོད་པར་མི་བྱའོ། །གསུངས་པ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བའི་དེ་ཡིན་གྱི། ཞག་བདུན་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྐྱོན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ཞག་བདུན་པ་སོགས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཆོག་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དུས་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ལ་འཆོ་བཅང་གི་སྐྱོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷན་གྱི་
 ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན། དུས་རུང་གི་བཟའ་བཅའ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་དང་སྤོང་བུ་སོགས་
 ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་གྱི་མ་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགལ་བར་ཐལ།
 སྐྱོན་གྱི་མ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐྱོན་ཆོད་དང་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་རིམ་བཞིན་བརྟུང་བ་དང་ཞག་བདུན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་**ཞག་བདུན་**
 པའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་ལོངས་སྟོང་དུ་རུང་བར་གནང་བའི་སྐྱོན་དང་།
ནམ་འཆོའི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་བཅང་ཞིང་ལོངས་སྟོང་དུ་རུང་བ་གནང་བའི་སྐྱོན་དེ་
 གཉིས་རིམ་བཞིན་ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོན་དེ་དང་། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་སྐྱོན་དེའི་མཆན་
 ཉིད་དུ་འཛོག་པའོ། **འཆོ་བཅང་ལ་**རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྩ་བ་སྤོང་བུ་འདབ་མ་མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་
 གྲང་ཆུ་ཐལ་བ་ལན་ཆུ་བསྐྱབ་པ་འགྲུར་བྱེད་དེ་བཅུ་དང་། དེའི་དང་པོ་དགུ་ལ་ལྷ་ལྷ་དང་ཐ་
 མ་ལ་བརྒྱད་དེ་**ང་གསུམ་མོ། །བསྐྱབ་པ་ནི་སྐྱོན་ཁྱུར་བཤད་དེ་**རྩ་བར་གསལ་ལོ། འཆོ་བཅང་
 བེ། **ནད་**ཇི་སྲིད་འཆོ་དང་སྟོག་སྟེ་ཆོ་ཇི་སྲིད་འཆོ་ལ་སྟོར་ཚུལ་གཉིས། སྐྱོན་གྱི་མ་གསུམ་
ནད་པས་བྱིན་གྱིས་སྐྱབ་ལ་དེ་བྱིན་སྐྱབས་དང་དེའི་སྟོན་འགྲོའི་བྱིན་ལན་དུས་རུང་གི་སྐྱོན་
ལོངས་སྟོང་དུས་ཏེ་སྤྱོད་པོ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཅིང་། **དམིགས་བསལ་དགེ་སྟོན་**དང་ལམ་དུ་ཁྱེགས་པ་
 དང་ལག་གི་སྐྱོང་དང་ཟན་ཆད་པ་སོགས་གང་ཟག་ལུས་སྐྱོན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོན་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་ཏེ་སྟོང་རུང་ངོ་། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཙམ་སྐྱོན་དུ་མཆོ་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱོན་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ཡིག་ཆར་བཀག་པ་ལྟར་ལ། **དྲི་རོ་རེག་གསུམ་རེ་**
རེ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྷ་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལུས་གསུམ་རེ་རེ་བའི་ཚྱུང་བྱའི་སྐྱོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། **བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་གསོག་འཛོག་མི་འབྱུང་**ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
བྱུང་རམ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་**ཞག་ལཱའི་**དུས་སུ་**རོ་**དང་སྐྱབ་པ་གཞན་དུ་ལྷུང་

བ་ལ་གསོག་འཛིག་མི་འབྱུང་སྟེ། གསོག་འཛིག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་ཀྱང་གསོག་འཛིག་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་སྒྲུབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འཇུག་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོད་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་འཇུག་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མཆོ་རྒྱུ་གི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར་དེའི་ཆོ་བྱིན་རྒྱབས་དང་བྱིན་ལེན་གཉིས་ཀ་ཞིག་ཅིང་། མཆོ་རྒྱུ་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་རྒྱུ་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བས་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ལ་དུས་ཀྱི་བར་དུ་གསོག་འཛིག་མི་འབྱུང་བ་སྤྱིར་བཏང་དང་། འདི་ལ་གཉིས་ཀ་ཞིག་ཀྱང་གསོག་འཛིག་འབྱུང་བ་བཅས་དབང་གིས་དམིགས་བསལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཆོ་རྒྱུ་གི་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། མཐའ་དཔྱོད་ལས་དེའི་ཆོ་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྒྱ་ཤ་མཆོ་སྤྲོད་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དུ་སྤྲང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཆོ་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་དུ། རྒྱུ་ལས། སྤྲོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་འཇུག་ན་ཡང་བཏུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་སྤྲོད་མ་ནམས་རྟགས་དེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ནོར་བར་མཛད་ནེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་ཤ་སོགས་ལྟར་ན་རྒྱུ་འདི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་རང་ལྷགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དོགས་པ་གཙོད་རིགས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ཞིབ་ཆ་འོག་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་བྱིན་ལེན་ཞིག་པ་སོར་བཞག་མཛད་ཅིང་སྤྲོད་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ལེན་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུ་འདི་ལྟར་འདིའི་དོན་བྱིན་ལེན་ཞིག་པ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་དོན་མིན་པར་བྱིན་རྒྱབས་མ་བྱས་པ་ལ་ཡི་གེ་ནོར་བའི་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དམ་སྟེ། དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་པ་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པར་བྱིན་ལེན་ཞིག་ཚུལ་ལན་གཉིས་བཤད་པར་འཇུག་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་བཞོད་པའི་ཕྱིར། བྱིན་ལེན་འཛིག་པའི་རྒྱ་ནི། འཕྲོག་དང་འདྲིལ་དང་རེག་པ་དང་། བསྐྱོས་དང་དགེ་སློང་མིན་གྱུར་དང་། དཔྱད་པོ་འཇུག་དང་སྦྱོས་པ་འཇུག། དྲོར་བས་ཀྱང་ནི་བྱིན་ལེན་ཉམས། ཤི་དང་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་དང་། འཕེན་པ་ཟད་དང་སྤགས་ཀྱིས་བྱུང་། འོ་བོ་འཇུག་

དང་བཅུ་གསུམ་མོ། རྩོམ་འགྱུར་བ་སྤར་ལྟར་དང་། དངོས་པོ་འགྱུར་བ་འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་
ལྟ་བུའོ། བཟའ་བ་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དུས་རུང་ཡིན་དགོས་ཀྱང་ཤ་ཡིན་ན་མི་དགོས་ཏེ།
མིའི་ཤ་ནི་ཐམས་ཅད་དུའོ། ཞེས་མི་ཤ་སྤྲོད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་མ་གནང་བའི་ཕྱིར། ནད་པས་སྤྲོད་
བཞི་སོགས་བསྟན་ཚུལ་སྦྱོར་བཅོད་ན་སྦྱི་དང་འབྲ་ལ། མི་བཅོད་པའམ་ནད་གསོ་སྦྱོར་བའི་
དགོས་པ་ཡོད་ན་དུས་མིན་ཟ་བ་དང་། ལག་ཉ་སོགས་བཅས་རྒྱང་ཕལ་ཆེར་གནང་བའི་ཕྱིར།
མུ་གེའི་ཆོ་ལག་ཉར་སྤངས་པ་སོགས་དགུ་སྦྱོར་མི་སྟན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྟེན་དཀའ་བའི་
བསམ་པས་སྦྱད་ན་ལྟར་བ་མེད་པར་གསུངས་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་འཆག་གས་དབྱད། མཚོ་
རྒྱུ་ལས། སློབ་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་ཅེས་དང་། ཆད་པ་མན་ཆད་ཅེས་པར་དེ་དག་མི་བཅི་ཡང་
པར་འོ་ཞེས་པ་ཡན་ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་པར་གཏོགས་པར་རྒྱུ་སོགས་ལུང་གསུམ་གྱིས་སྦྱབ་
ཅིང་། པར་འོ་ཞེས་པ་མདོ་རྩེ་རྒྱ་དཔེ་ལས་ཆུ་ལས་སྦྱོར་པའོ་ཞེས་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རུང་ཁང་གི་གནས་མ་ཡིན་པ་བཅུ་བཞི་ཅ་བར། ཤིང་རུང་། དང་ཞེས་པ་ནས་བྱིམ་
བདག་གི་གཞི་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིང་འབྱམ་དུ་ཁྱུས་ཁང་བཟང་བར་གསུངས་
སོ། རྩོམ་པ་ཉིགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་བསྐྱུས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལས་
ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྲེལ་བྱུང་གི་རུང་ཁང་བཞིའི་སྤྱིང་བ་ལང་གི་ལྟས་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་
ཡོད་ཅིང་། ཤེས་པ་རྒྱུད་དུ་རུང་ཁང་དང་འབྲེལ་པ་མི་ཞན་པའི་རུང་ཁང་མདོར་བསྐྱུས་སྦྱར་
རོ། སྦྱོར་བཤད་ནི། མཚམས་ནད་ཡིན་ཡང་དེར་ཟས་འཛོད་པ་དང་ཞལ་ལོན་པར་བཞག་ཏུ་རུང་
བས་ན་རུང་ཁང་རོ་ཞེས་མཚོ་རྒྱུ་ལས་སོ།

ལས་ཀྱི་གཞི།

ལས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པར། ཅ་བར། ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་སོ། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། ལས་ཀྱི་སྤྱིང་གཞི་ནི། དུག་སྤྱིང་གྲངས་འཛོལ་བར་བྱས་པ་ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་
ལས་མི་འཆགས་པའི་སྤྱིང་གཞི་ཡིན་གྱི་ལས་གསར་བཅས་ཀྱི་སྤྱིང་གཞི་མིན་ཏེ། དེའི་སྟོན་

གསོལ་བཞིའི་ལས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་བཅས་པ་འདུག་པ་དང་བྱ་བ་དང་གསོ་སྦྱང་གིས་ཤིག་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས། ལྷང་ལས། བྱ་བ་ནི་ཞེས་པས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །**དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་ཁིང་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་ཡི་ལས་བྱེད་པ་པོས་ལས་གསུམ་ཅི་རིགས་མ་འབྲུལ་བར་བརྗོད་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཐབས་དེ།** **འདིར་བསྟན་ལས་ཀྱི་**ཆོག་པའི་**དོན་**ཡིན་ལ། དགེ་འདུན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྟན་གྱིས་ཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་གྲོས་སུ་བསྡུར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། **འདིར་བསྟན་ལས་ཀྱི་**མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་རྒྱུ་འདི་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོག་དགེ་འདུན་ཚང་བ་དང་། ལས་བརྗོད་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལས་འདས་ན་ཞེས་ཆོག་རྒྱ་དང་ལས་འབྲས་བྱ་དང་། བསྟེན་པར་རྗོགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གསུངས་པས་སོ། །**ལས་དངོས་ལ་ལས་མཛད་པ་པོ་དགེ་འདུན་གྱི་**མཆོན་ཉིད་དང་། **རྗོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ལས་མཁན་གྱི་**མཆོན་ཉིད་དང་། **བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དོན་གྱི་**མཆོན་ཉིད་དང་།**ལས་དེ་འཆགས་པ་བསམ་པའི་**མཆོན་ཉིད་དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་པའི་**ངོ་བོའི་**མཆོན་ཉིད་དང་། **སོགས་**སྐྱས་ལས་འཆགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ལས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་འཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བདུན་ཡོད་པ་ལས། **དང་པོ་ལ་གྲངས་ཚང་བ་དང་།** **ཁ་སྐོང་གི་**མཆོན་ཉིད་ཚང་ཁིང་། **མཐུན་པའི་**མཆོན་ཉིད་དང་གསུམ་ལས། **གྲངས་ཚང་ཚུལ་མཆོ་རྒྱལ་ལས།** **བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་དང་།** **བརྒྱ་གཉིས་ནས་ནི་བཞི་ཡི་བར་ཏེ་**བདུན་མ་གཏོགས།**ཞེས་**གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་བཞིན་དབྱས་སུ་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡི་སྟོ་མགུ་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་མགུ་དབྱང་ལ་ས་མ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱའོ། ། ཡུལ་དབྱས་སུ་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྗོགས་པ་ལ་ས་བརྒྱ་མ་བརྒྱ་གཉིས་སྟེ་ཉེར་གཉིས་སོ། ། **མཐའ་འཁོབ་ཏུ་མ་དང་དབྱས་སུ་ས་**དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་**དབྱང་བར་ཉི་ཤུའོ།** ཞེས་པ་ལྷང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལྟར་ཡིན་ལ། **མཆོ་རྒྱལ་དང་ལས་རྒྱལ་ཆེན་མོར།** **ས་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་དབྱང་བར་ཡང་ས་ཉི་ཤུ་**གོས་གསུངས་པ་རྩ་བར། **དབྱང་བ་**ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལས། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ལས་དབྱང་བ་ལ་ནི་དགེ་སྦྱོང་།

ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་མཐའ་དབུས་ཁྱད་མ་བྱེ་བའི་དགོངས་པའོ། ། **དབུས་སུ་ཆངས་སྟོང་**
ཉེར་གནས་སོགས་བཞི་ནི། རྒྱུ་ལས། **དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོན་པ་**དང་། **ཆངས་པར་སྟོང་པ་**
 ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དང་། **འཁོར་ཉེ་བར་འདྲིག་པ་**དང་། **འཁོར་མང་པོ་ཉེ་**
 བར་**འདྲིག་པའི་གནང་བ་**སྟོན་པ་ལ་ནི་ཡུལ་དབུས་སུ་དགེ་སྟོང་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་
 པའོ། ཞེས་སོ། བཞི་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིན་ཕྱེད་ལས། མ་ཆོག་སོགས་ལྷ་ལ་བཅུ་
 གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་དགེ་སྟོང་
 བཅུ་དང་། དགེ་སྟོང་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་སྐར་གྱི་བཞི་དང་མའི་གྲངས་བཅུ་
 གཉིས་སུ་འདྲ་བས་ཡིན་ནོ། ། **མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བྱུང་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་**ལ་ས་ལྷ་མ་རྒྱག་
 རྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ། ཡུལ་དབུས་སུ་དགེ་སྟོང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགེ་སྟོང་ས་བཅུ་འོ། །མའི་
དགག་དབྱེར་ས་ལྷས་མ་བཞི་སྟེ་དགུ་འོ། །མ་ཡི་སྟོ་མགུར་ས་མ་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཆང་
བའོ། །ཆངས་སྟོང་ཉེར་གནས་སོགས་བཞིར་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་མ་རྒྱག་དང་། **མཐའ་འཁོབ་གྱི་ས་**
བསྟེན་རྫོགས་གྱི་ཆོ་ག་དང་། **པའི་དགག་དབྱེར་ལ་ལྷ་དང་།** **དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མི་བསྟོ་བར་**
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་སོགས་ལས་རྣམས་སལ་ཆེར་བཞིས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲངས་ཆང་གི་
བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་གོ། །ལ་ཅིག་དབྱར་དང་། **དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་ལ་སྟོང་ལྷ་**
དགོས་ཞེས་ཟེར་ལོ། ། **མི་འཐད་དེ།** **དེ་ནི་རྩལ་གྱི་དབྱིས་པ་པོ་དང་།** **དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོར་**
བསྟོ་བྱ་དེ་ལ་སྟོང་གི་གྲངས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆོངས་གཏམ་མོ། ། **མཆོ་རྒྱལ་ལས་བཞི་བཅུ་དང་།**
ཉི་ཤུ་དང་། **བརྒྱད་དང་།** **བཞི་རྣམས་གྲངས་ངེས་ཅན་ཡིན་ལ།** **དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་ངེ་སྟོང་**
བཤད་པའི་གྲངས་མ་ཆང་ཡང་དགེ་འདུན་ཅན་ཏུ་འོངས་ན་ཉེས་བཅས་འཆགས་པར་
གསུངས་ལ། **རིན་ཕྱེད་དང་།** **ཡིག་ཆར་དགུ་ལྷ་གཉིས་ལའང་མི་འཆགས་པར་གསུངས་པ་པའི་**
བསྟེན་རྫོགས་གྱི་ཆོ་ག་དང་། **དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྟོ་བའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་དོན་ཡིན་**
ནོ། །གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ནི། **ལ་སྟོང་ཏུ་འོས་པ་ལ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དགོས་**
པར་བཤད་དེ། **ལྷང་གཞིར་བཤད་པ་ནི་དང་པོ་བཅུ་འོ། །ཐ་མ་གསུམ་ཁུ་བ་ལས་བཤད་དོ། །དེའི་**
སྟེང་ཏུ་ལུས་ཐ་མལ་ཏུ་གནས་པ་དང་། **ཐ་སྟོང་གསུམ་ལྷན་ཉི་རུང་མཐུན་སྦྱར་བ་གཉིས་དང་**

བཅས་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་དང་ལྷན་པ་སྦྱིར་བཏང་ལ་དགོས་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་རིམ་བཞིན་
འགྲོ་ཁིང་གསོ་སྦྱང་བྱ་བ་དང་། མཆམས་པོ་ཆེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་
པ་ལྟ་བུའི་བག་ཡངས་འགའ་ཞིག་དང་ལྷུང་ཐུན་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆེ་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་
ཁ་སློང་དུ་འོས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ཆེ་ཆོས་ཕྱོགས་པ་ཡང་ཐ་དད་དུ་
གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཁ་སློང་བར་འོས་པ་དང་། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲིག་ལྟ་ཅན་ཁ་སློང་
དུ་དགོས་པ་དང་། ལྷུང་ཐུན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཡུལ་ལ་འབྲལ་བཅས་ཁ་སློང་དུ་དགོས་ཏེ།
བཤགས་བསྐྱམ་རྒྱབས་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བསྐྱམ་བུའི་ཉེས་བྱས་དང་ལྷན་ཡང་
འབྲལ་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱལ་ནི་ཁ་སློང་དུ་མི་རུང་ཀྱང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པ་
པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་པོར་རུང་བར་ལས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ལ། བ་མ་ཐུན་མོང་གི་ལས་དགག་
དབྱེ་ལྟ་བུར་མཆན་མཐུན་པ་ཁ་སློང་དུ་མི་དགོས་ཤིང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ལའང་མཆན་
མཐུན་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཁ་སློང་དང་ལས་བྱེད་པ་པོ་མཆན་གྱུར་ཀྱང་
འཆགས་པར་ཁྱེ་བ་བྲངས་ནས་ལས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མ་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལས་རྒྱལས་པ་ཡིས་བྱེད་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལས་བྱེད་པ་མོས་མི་རུས་ན་དེས་དགེ་
སློང་གིས་བྱས་པའི་ཆོག་ངེས་པར་བརྟགས་ན་རུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེས་
དགེ་སློང་གིས་ལས་བྱས་པའི་ཆོག་ངེས་པར་བརྟགས་ཤིང་ཐོས་ན་དེ་ལས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡན་གྱིས་མཆོ་རྒྱུ་ལྟར་འགྲེང་མིན་ཡུལ་མིན་ཐ་
དད་གནས་མིན། སྒྲིག་ལྟ་ཅན་མིན་འབྲལ་མིན་མཆམས་གཞན་མིན་པ་དང་དུག་ལ་ཉེས་མེད་
འཆགས་པའི་དམིགས་བསལ་གསུངས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་མར་འདུན་པ་སྤུལ་བས་
གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱབ་མའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྦྱིར་འདུན་པ་མ་སྤུལ་བ་མི་
དགོས་ལ། བསྐྱབ་བུའི་ངོས་ནས་དང་ཁ་སློང་པན་ཚུན་གྱིས་རྒྱལ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ན་མ་
རྒྱུགས་པ་དང་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་ལས་འཆགས་པ་དང་། མཆམས་ཤར་མར་རྐང་པ་ཡ་གཅིག་
བཞག་སྟེ་རྒྱབ་མར་ཡ་གཅིག་བཞག་པའི་དགེ་སློང་གིས་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་བྱས་པས་
ལས་འཆགས་པ་ཡོད་པར་བསོད་གྲགས་པ་དང་ལེགས་བཟང་པས་གསུངས་པ་དང་། མཐའ་

དཔྱོད་ལས། སྒྲིན་པ་དང་ཁྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་ལ་ལས་བྱས་པར་ཤེས་ན་ལས་འཆགས་ལ།
 མི་ཤེས་ན་མི་འཆགས་པར་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྟན་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་ལ་
 གཞན་ནམས་དཔྱད། མ་རྗེས་པ་དང་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཁན་པོ་བྱས་ན་ཉེས་མེད་
 འཆགས་པ་ཡོད་དེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། ལེན་པ་པོས་ནི་མཁན་པོ་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པར་འདུ་
 ཤེས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ནམས་ཀྱིས་མཁན་པོ་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་རྒྱས་ཤེས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་
 ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་མཁན་པོ་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་འདས་པ་དང་
 བཅས་པར་འཇུག་བར་མི་རིགས་སོ། རྟེན་ལྟར་ན་བྱིན་པ་དང་བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་ཡུལ་གྱི་འདུ་
 ཤེས་ཀྱིས་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལས་བྱེད་དང་ཁ་སྐོང་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། མཚོ་
 རྒྱུ་ལས། དེ་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱར་ཏེ་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། ཞེས་དང་། ལས་རྒྱུ་ལས། ལས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་པོའི་དགེ་འདུན་དང་། ལས་མཁན་ཡང་
 སོ་སོ་རང་རྒྱུད་མ་དག་པར་ཤེས་ཀྱང་པན་ཚུན་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་མེད་པས་
 དག་པར་ཤེས་ན་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་མེད་པས་དག་པ་ཡིན་ལ། དེར་ཤེས་ན་དོན་ཤེས་
 མཐུན་པས་ལས་འཆགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་བཞིར་མ་ཆང་བར་ལས་
 འཆགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དགེ་འདུན་ཆད་ལྟན་དང་ལས་སློབ་རྣམ་
 དག་དགོས་ཀྱང་མཁན་པོ་མེད་དམ་བྱིས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ངོར་རྣམ་དག་ཏུ་སྤང་ན་
 རྣོམ་པ་སྦྱེས་པ་གང་ཞིག་ཅས་དང་། ལས་སློབ་དེ་ལྟར་མིན་ན་ལས་མི་འཆགས་པས་མཁན་པོ་
 དང་མི་འབྲས་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་མ་རྗེས་པ་སོགས་གསུམ་དང་ལས་བྱེད་
 ལ་དམིགས་བསལ་མེད་ཟེར་རམ། འོད་ལྟན་ལས། འདི་ཙམ་ཞིག་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་
 སྐྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སྔ་མ་ཁུངས་གཏན་མེད་པ་མིན་པས་དཔྱད། **ས་གཞན་ན་**
གནས་པ་ཉེར་ལྟ་ནི། **སློབ་དང་།** གཞི་ནས་སློབ་དང་། སྤྲོ་ཡང་གཞི་ནས་སློབ་སྟེ་སློབ་སྟོད་
 གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་**མགུ་སྟོད་**གསུམ་དང་། **སློབ་ལྟན་**གསུམ་དང་། **མགུ་ལྟན་**གསུམ་སྟེ་
བརྒྱ་གཉིས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་། **མཐུན་པ་བྱིན་པ་དང་།** **བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དང་།**

བསྐྱེད་པ་སྒྲིམ་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དང་གནས་དབྱུང་བདུན་རྒྱུ་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་
མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའོ། །ལ་ལ་དག་རྒྱལ་བ་ཁ་སྐོང་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ན་འདུས་པ་ཕྱིར་
བསྐྱེད་གི་མི་མཐུན་པ་མི་སྦྱེད་ཟེར་བ་དེའི་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་ཏེ། བསྐྱེད་རྫོགས་སྦྱིན་ཡུལ་གྱི་
དགེ་ཚུལ་དེ་ཁ་སྐོང་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་རང་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་འཆགས་པས་
སོ། །འོ་ན་རྩ་བར། རྒྱལ་བ་ནི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་མི་སྦྱེད་པ་ལ་ལྷུང་གཞི་དང་། གཏམ་གཞི་
ལས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལག་རྩམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱལ་བས་
བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། ལག་རྩམ་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་མི་འཆགས་སམ་ཞེ་ན། ལས་
གྲུལ་དེར་གནས་དགེ་སྐོང་ཆོས་ལྡན་གྱིས། །ལས་འདི་མི་རུང་ཟེར་བ་ཕྱིར་བསྐྱེད་གོ་ཞེས་ལྷུང་
རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་གྲུལ་དེར་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་མ་བྱེད་ཅེས་
བཀག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་པ་མིན་ནོ། །སྦྱོན་པ་དང་། ཞེ་
འགྲམ་པའི་ནང་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོག་མི་བརྟན་པ་དང་། སོགས་སྐྱུས་བསྐྱུས་པ་ངོ་ཆ་མེད་
པ་དང་། ཡི་དམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། སྦྱོན་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང་། དང་པོ་འཁྲུགས་པ་དང་། སྦྱོན་
པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ངག་མ་བསྐྱུས་པ་སྟེ་བཅུས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལས་
དཀྱུགས་ཀྱང་ཕྱིར་བསྐྱེད་འཆགས་པ་མིན་ལ། ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ལ་ནི་དེས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་
འཆགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་མཁན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁ་སྐོང་བར་འོས་པ་དང་། ལས་རང་རང་གི་
ཆོ་ག་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་སྒར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ལས་རྫོད་པར་བྱེད་
པ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ན་སྟེ་བ་སྦྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་རུང་ངོ་། ། ལས་
བརྫོད་པ་ཙམ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་དང་ལྡན་པ། རང་རང་གི་ལས་ཆོག་ཤེས་པ། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མིན་པ་སྟེ་ཆོས་
བཞི་ལྡན་གྱིས་ཆོག་པར་མཆོ་རྟེན་ལས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་ལ་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་

བཅུ་གཅིག་ལྟེ། གནས་ལ་སློ་མཐུན་དང་། མཚམས་ཐ་དད་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་གཅིག་པའི་གནས་
 གྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་དགྲོལ་གཉིས་དང་། མཚམས་བྱ་རྒྱུང་བཅད་
 དགྲོལ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། རུང་ཁང་གཅོད་པ་ལ་སློ་མཐུན་དང་དེ་དགྲོལ་བ་གཉིས་དང་།
 འདི་ལྟ་ཏམ་ན་མེད། མཚམས་པོ་ཆེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། སྤྱ་
 བརྒྱུད་གདིང་བ་ལ་སློ་མཐུན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་དབྱུང་བའོ། །ཆ་བྱའི་སྒྲིམ་དུ། ཤི་རྩལ་བྱིན་
 རྒྱབས་གསོ་སྦྱོང་སློ་མཐུན་བྱ། །ཞེས་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་གཅིག་གི་གྲངས་ལས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པས་མི་
 འཐད་དེ། དེར་དེ་བྱིན་རྒྱབས་དགྲའི་གྲངས་སུ་བཟང་བས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལ་འབའ་ཞིག་ཤི་རྩལ་
 བྱིན་རྒྱབས་དང་། །ཞེས་པའི་དེ་སྤྱེ་སྤྱེ་གས་ས་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ན། གཞི་སེམས་ཅན་མིན་
 པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་མིན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་
 བྱི། ཤི་རྩལ་བྱིན་རྒྱབས་དང་། གནས་ལ་སློ་མཐུན་དང་། མཚམས་གཅོད་སོགས་གསོལ་གཉིས་
 ཏེ། སྤྱ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་གསོལ་བཞིའོ། ། གཉིས་པ་གཞི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་ལ།
 བྱིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོར་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྱབ་པ་དང་། དེ་བསྐང་བ་
 དང་། ལྷ་སྤྱེ་གས་ཀྱི་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་
 བག་ཡངས་སུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟེ། ། གཉིས་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་མ་རྫོགས་
 པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་སོགས་བརྒྱུད་ལས་སྦྱིན་ལས་ཞེ་
 བརྒྱུད་ནི། །ཁང་པ་། ཁང་ཆེན་བསྟན་གནང་གཉིས། །དགེ་སྦྱོང་། ས་མར་སྦྱམ་སྦྱར་དང་། །མི་
 འབྲལ་གནང་གཉིས་ལོ་བྱག་སྟན། །འཁོར་དང་འཁོར་མང་གནང་གཉིས་དང་། །འཁར་བ་
 འྲ་བ་སོ་སོ་དང་། །དེ་གཉིས་ཆོག་གཅིག་གིས་སྦྱིན་གསུམ། །བྱ་དང་ཉེ་དྲ་མཚམས་ཕྱིར་
 འཁྱོ། །རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན། །མཐུན་སྦྱིན་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན། །མི་
 ཆོས་ལྷག་མའི་སྒྲིམ་གྱི་བྱག །དབྱུང་བ་སྦྱི་དང་སོ་སོར་བྱེ། །བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་དབྱུང་
 བཅུ་གསུམ། །འན་དང་མ་སྦྱོས་འདུལ་བ་སྦྱིན་། །བཞི་གས་སྦྱང་བསྐྱང་འབྱེད་བཞི་
 པོ་དང་། །མ་མཐོང་མི་འཆོས་ལྷ་མི་གཏོང་། །དགེ་སྦྱོང་མ་དང་འདྲེས་པ་བཞི། །གནས་

“དབྱང་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་”དང་། །ལས་ཕྱེ་བཅུ་མཐར་བཅོད་སྦྱིན་བཅུ། །ཞེས་སོ། **བསྐྱོ་བའི་ལས་སོ་གསུམ་**ནི། གསང་སྟོན་དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོན་པ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་བོ་སྤྱ་བརྒྱུང་ནི། །གདིང་དང་སྤེང་གཉིས་སྤོང་ཞལ་ཏེ། །ལག་སྒྲ་ལག་དཔོན་བསྐྱོ་གཉིས་གཅིག་གནས་ཁང་བས་བསྐྱོ་བྱག་པ་དང་། །འབག་ཆོས་ཕུན་ཆོག་སྟོན་སྦྱང་འབྱུང་། །གོས་དང་རས་ཆོན་སྤེང་འགྱེད་བཞི། །མངག་གཞུག་མངོས་འཆོས་གཞུ་བོ་བསྐྱོ། །གསལ་དང་གསལ་བའི་གསལ་གཉིས་གཅིག་ཚེད་སྤེང་གང་མང་ཚུལ་ཤིང་བྱིམ། །ཁྱིམ་སུན་སྤེང་དང་མ་དད་གོ། །མའི་སྟོན་ནགས་སྦུལ་སྤེར་སྦྱང་བྱིམ་ལ། །གནས་མལ་བྱི་བོ་འཕོག་གཉིས་གཅིག་ཤིང་ཐོག་བྱིམ་དང་ཚུའི་ཞལ་ཏེ། །བང་རིམ་ཞལ་ཏེ་སྤེལ་ཚུང་སྦྱང་། །ཞེས་སོ། **བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་**པའི་ལས་**དགུ་**ནི། །གསོ་དགག་ལྷུང་བ་བྱིན་བསྐྱབས་བརྒྱུད། །ཤི་རྩམ་ནོར་འཕྲ་བྱིན་སྐྱབས་སྟོན། །ཞེས་སོ། **མི་མཐུན་**པའི་ལས་ཉེར་བདུན་ནི། གངས་གཞུག་བཞི་དང་བསྐྱོ་ལས་བཅུ། །དམའ་དབབ་བསྐྱེགས་སྦྱང་བསྦྱང་འགྱེད་བཞི། །གསོ་དགག་འབྲག་རྒྱག་སྤང་བའི་ལས། །གནས་དབྱང་བདུན་དེ་དེ་དག་ལས། །ཕྱི་མ་**བཅུ་གསུམ་**ཆད་པའི་ལས། །དངོས་ཡིན་ལས་རྒྱུ་ཡིག་ཆར་གསུངས། །ཞེས་སོ།

ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པའི་ལས་གསུམ་ནི། །ཞལ་ཏ་པ་དང་དགེ་སྤོང་མར། །གོས་ངན་རས་ལུག་སྦྱིན་གཉིས་དང་། །སྤྱ་བརྒྱུང་གདིང་ལ་གཏད་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། **རྩེས་སུ་གནང་**བའི་ལས་**བཞི་**ནི། །གསང་བསྐྱོ་བར་ཆད་ངེ་བ་**དང་།** །གསོ་དགག་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོ། **རང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་**ནི། གནས་ངན་ལེན་བརྟེན་ཚུལ་ཤིང་དང་། །དབྱར་གནས་ཁས་སྤང་སྟོན་པས་གཉིས། །ཞེས་སོ། **རབ་རྒྱ་བྱང་བ་ལ་མཐོ་བཞག་བཅུ་རྒྱག་**ནི། མཆོམས་བཅད་དེར་མི་འབྲལ་སྦྱོས་གནང་། །སྦྱུང་སྦྱར་སྟོན་གནང་ཕྱག་མི་བྱ། །འཁོར་གཉིས་འཁར་བྱ་རྟེན་གཅིག་བྱ། །སྟོན་རོལ་སྟོན་གཉིས་བྱ་ཉེ་དུ་། །མཆོམས་ཕྱིར་འགྱོ་འོ་དེ་དག་ལས། །ཕྱག་མི་བྱ་དང་སྦྱོས་གནང་དང་། །རྟེན་གཅིག་གསུམ་ཙམ་ལས་རྒྱུ་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་**རྩ་བ་བརྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་**འཛོག་ཚུལ། །སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་ལས་དབྱང་བ་བཅུ་གཉིས། །དབྱང་བ་སྦྱི་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ལས་རྒྱུ་ལས། །དེ་ལྟར་སུམ་

ཅུ་སྐུ་དབྱེད་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ཞེ་བདུན། དགེ་སློང་མ་ཀུན་མོར་ཆོས་གོས་དང་མི་
འབྲལ་བའི་གནད་བ་ལྷིན་པ་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་ཞེ་བཅུད་དེ། ཞེས་པ་ལྟར། ལྷིན་ལས་སོ་དྲུག་
བསྐོ་ལས་ལ། ལག་སྒྲ་ལག་དཔོན་བསྐོ་བ་གཉིས། གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྐོ་བ་
གཉིས། གནས་མལ་དང་གནས་མལ་བྱི་བོ་འབོག་པ་གཉིས་ལ་ལས་སོ་སོ་བ་ཡོད་པས་གཉིས་
རེ་བྱས་ཏེ་བསྐོ་ལས་སོ་དྲུག་ ལས་རྒྱུ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན། ཡོ་བྱད་ལྷིན་པའི་
གསུམ། གསང་སྟོན་བསྐོ་བ་བསྐོ་ལས་ཀྱི་གྲངས་སུ་སོང་བེན་པས་རྗེས་སུ་གནད་བའི་ལས་
གསུམ་དང་། ཞི་བའི་རྗེས་དང་ནོར་འདྲ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ལས་སོ་སོར་ཡོད་པས་གཉིས་
བྱེ་ནས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ལས་བཅུ་དང་། རང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་དང་། ལས་རྒྱུ་
ལས། འགྲེལ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མཐོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལས་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་
ལས་འདིར་གསུམ་བཞུན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་སྟེ་བཟུ་ཉི་ཤུ་འདྲེན་ཚུལ་འདི་ཁྲིད་རྒྱུ་ལྟར་
བཀོད་ཀྱང་དབྱད། ལྷིན་དང་བསྐོ་བའི་ལས་ལ་སོ་དྲུག་རེ། བྱིན་རྒྱབས་བཅུ་དང་མི་མཐུན་ཉི་
ཤུ་བདུན། ཡོ་བྱད་ལྷིན་པའི་གསུམ་དང་རྗེས་གནད་གསུམ། རང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་དང་
མཐོ་བཞག་གསུམ། ཞེས་བཟུང་ངོ་། །

དོན་སྟོམ་ཆོག་ལས། རྗེས་གནད་བཞི་དང་། ཞེས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མཐོ་བཞག་
བཅུ་དྲུག་སྟེ། ཞེས་དང་། ཅ་བ་བཅུད་ལ་ཡན་ལག་བཟུ་ཉི་ཤུ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་འབྲངས་ཅམ་
ཡང་མི་འགྲིགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ལས་རྒྱུ་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱིས་དུལ་ལྟའི་བཤད་པ་བཀོད་པའི་
རྒྱབས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པས་དེའི་ལུགས་ཀྱང་བཤད་པ་ཤེས་ཆེད་དོ། མཐོ་བཞག་བཅུ་དྲུག་ལས་
སྟོས་གནད་དང་། བྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་ལྷིན་དང་། ཉེད་པ་གཅིག་པའི་ལས་གསུམ་ལས་གཞན་
བཅུ་གསུམ་མི་འདྲེན་ཏེ། མཆོམས་བཅད་དང་། མཆོམས་ནད་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་
བའི་གནད་བ་ལྷིན་པ་གཉིས། སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་བཞེན་པའི་གྲངས་སུ་སོང་བེན་ཅིང་།
སྟོན་རོལ་གྱི་སྟོམ་པ་ལྷིན་པ་གཉིས་མ་རྗེས་པ་ལ་བྱེད་པས་འདིར་མི་བཟང་ཞིང་། ལྷག་མ་
བསྐོ་ལས་ཀྱི་ནད་དུ་སོང་བེན་པའི་བྱིར། **ལྷིན་ལས་རྣམས་ཀྱི་ལྷིན་ཡུལ་ནི་བསྟེན་རྗེས་ཀྱི་**
སྟོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། མཆོན་

མཐུན་པ་དང་། གནས་ནས་མ་ཕུང་བ་དང་། ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ལུས་ཐ་
མལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་བ་དང་། གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཟབ་པ་སྟེ་ཆོས་
བརྒྱད་ལྟ་སྟེན་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རང་རང་གི་
གཞི་ལེགས་པ་དང་ལྟ་པ་དགོས་ཚུལ་ལས་རྒྱུ་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལས་
འཁོར་དང་འཁོར་མང་འདྲིལ་པའི་གནད་བ་སྦྱོར་ཡུལ་ལ་སྟེན་པ་གསོ་རུང་ཡན་གྱིས་མི་ཆོག་
པར་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་ལ། སྦྱོར་གནད་སྦྱོར་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་
དགོས་ཤིང་འདི་ལ་གསོལ་འདེབས་མེད་པས་སྦྱོར་ལས་དངོས་མིན་ནོ། ། མ་ཡི་མགུ་དབྱུང་
དང་མའི་བསྟེན་རྫོགས་སྦྱོར་ཡུལ་ལ་མཚན་མཐུན་མི་དགོས་ལ། བཟོད་པ་སྦྱོར་ཡུལ་ལ་གནས་
ཕྱང་ཡོད་ཅིང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོར་སྦྱོར་ཡུལ་ལ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་དགོས་པས་
ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་ལས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་བཀོལ་ལོ། །

བསྟོན་ཡུལ་ལ། ཆོས་དུག་མཚམས་གནས་སྟོང་སྒར་མ་བསྟོས། ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་
འགོ་བ་བཞི་དང་བུལ། ཞེས་པ་ལྟར་བརྟུ་བཞིའི་ཆོས་ལྟ་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རང་རང་གི་གཞི་
ལེགས་པ་དང་ལྟ་པ་དགོས་སྟོང་མའི་སྟོན་པར་བརྟན་མཁས་དག་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དང་
ལྟ་པ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་བསལ་སྒར་གྱི་རིགས་པས་དབག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ། མི་མཐུན་པའི་
ལས་སམ་ཆད་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང་། ནད་པ་མིན་པ་དང་།
སོགས་སྐྱས་གསོ་རུང་ཤེས་ལུས་མ་ཕུང་གཞན་ཕྱོགས་མིན། ཁྲིང་སོང་འབྱེད་ཅུས་མ་ཡིན་གཞི་
ལེགས་ལྟ། ཞེས་པ་ལྟར་བརྟུ་དང་ལྟ་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞལ་ཏ་བ་ལ་
ངོར་འཕུ་བ་དང་། གཞོགས་འཕུས་བྱེད་པ་དང་། ལན་ལོག་པ་སྐྱབ་པའི་བསྟོན་བ་རྣ་གཟོན་དང་།
ཅང་མི་སྐྱབ་པའི་རྣ་གཟོན་བྱེད་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དང་། བསྟོན་ཕྱར་བརྟུ་
ཡི་བསྟོན་པའི་བྱིར་བསྟོན་པའི་ལས་བརྟུ་དང་། སོགས་སྐྱས་ཆད་པའི་ལས་བརྟུ་གསུམ་དང་ཉེར་
བདུན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལས་བསྐྱེགས་པ། བསྐྱད་པ། བྱིར་འབྱེད། གསོ་དགག་བཞག་པ། གྲངས་
གཞུག་བཞི། གནས་དབྱུང་བདུན་དང་། སྟོན་རོལ་གྱི་སྟོན་པ་གཉིས་སྦྱོར་པ་དང་། བསྟེན་
རྫོགས་དང་། བསྐྱབ་པ་སྦྱོར་པ་དང་། ཞག་བཞི་བརྟུའི་གནད་བ་སྦྱོར་པ་དང་། ཟན་པ་དང་མ་

མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པ་སྟེ་འགའ་ཞིག་གི་གཞི་ལ་དགོ་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། ལུང་ལས་བཅུན་པ་དེ་སྟེ་དགོ་སྟོབ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་པ་
ནམས་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་ལས་དེ་ནམས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི་
ནམ་པར་དག་པའི་ལས་མ་གཏོགས་པར་ལས་གཞན་ནམས་ནི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་བསམ་
པའི་མཆན་ཉིད་འདུག་ཅིང་། གཞི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ལས་དེ་དག་བྱས་སོ་སྟུམ་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་བསྟན་རྟོགས་དང་སྦྱིན་བསྐྱེད་ལས་སལ་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྦྱོས་གནང་
དང་། ཆད་ལས་སོགས་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཆགས་ཤིང་ཀུན་སྟོང་ནི་བྱེད་འདོད་
རྒྱན་མ་ཆད་པའོ། །

ལྷ་པ་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། བརྟེན་པ་ཆང་བ་དང་། མ་ནོར་བ་དང་། མ་
འཁྲུགས་པའོ། །དེ་ཡང་གསོལ་གཉིས་ལ་གསོལ་བརྟེན་གཉིས། གསོལ་བཞི་ལ་གསོལ་བ་དང་
བརྟེན་པ་གསུམ་མ་ཆང་ན་མི་འཆགས་ལ། ལྷག་ན་ཉེས་བཅས་འཆགས་སོ། །ཆེས་ནོར་བ་དགོ་
འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་པ་སྟུགས་ཆོག་གི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་ནོར་བ་ནམ་དག་
གི་ལས་ལ་ཆད་པའི་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་བྱ་ནོར་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་གསོལ་བ་བྱས་
ནས་བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་བརྟེན་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟོན་ལམ་འཁྲུགས་པ་འབྲང་བ་དང་ཕྱག་
གཡས་བརྟུམ་པ་དང་། ཐལ་མོ་མི་བསྟོལ་བ་སོགས་དང་། གོ་རིམ་འཁྲུགས་པ་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་
དང་། བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་རྟེན་པའི་གོ་རིམ་འཁྲུགས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་སྟེ་བྱེད་དང་། ནོར་
བ་དང་། ཆད་ལྷག་བྱུང་བས་དོན་གོ་བ་ལ་གཞོན་ན་ལས་མི་འཆགས་ཤིང་། མི་གཞོན་ན་ཉེས་
བྱས་སོ། །

བྱག་པ་འཆགས་པའི་དུས་ནི་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ལ་གསོལ་བ་
དེ་དང་། གསོལ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དང་། གསོལ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མཐའ་སྟེ་ཐ་མ་དེའི་སྟུམ་
ཆ་གཉིས་པ་བྱ་བ་བརྟེན་པ་རྟོགས་པ་ན་ལས་འཆགས་སོ། །བདུན་པ་ལས་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་
ཆད་ནི། དགོ་འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཆོག་ཐོས་ཤིང་དོན་གོ་བ་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་ཆོག་
མ་ཐོས་པར་ཡང་ལས་འཆགས་ཤིང་། གོ་རྒྱུའི་དོན་ནི་གསོལ་བར་ཆང་བའི་བྱིར་གསོལ་བ་དེ་

དགེ་སློང་མ་གང་དག་སྤྱི་པོ་པལ་པོ་ཆེའི་ཆོགས་ལ་མ་དད་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་
 རྫོད་པ་སྟེ་གོ་བར་བྱེད་པ་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བའི་ལས་དང་། རོར་འཕུ་བ་གྲངས་སུ་གཞུག་
 པའི་ལས་དང་། གཞོགས་འཕྱུར་བྱེད་པའི་དང་། བསྐྱོ་བ་ཆོག་གིས་རྣ་ལ་གཞོན་པའི་དང་། ཅང་
 མི་སྤྱོད་པས་རྣ་ལ་གཞོན་པའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་པོ་དག་དང་། སྤྱིན་བདག་ལོངས་སྤྱོད་
 འགྲིབ་པ་དེའི་ཁྱིམ་གྱི་ཟན་མི་ཟ་བར་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་སྤྱིན་པའི་ལས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་
 འཕེལ་ན་ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་དེ་གཞིག་པའི་གསོལ་བའི་ལས་དང་། ཁྱིམ་བདག་གིས་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་དགེ་སློང་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྱོད་པའི་གསོལ་
 བའི་ལས་དང་། དེ་ལ་བཟེད་པ་གསོལ་བ་ལ་ཁ་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་སྟེ་ལྷུང་བཟེད་
 ཁ་བསྐྱར་བའི་གསོལ་བའི་ལས་ལ་སོགས་པ་དག་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །གསོ་
 སྤྱོད་ཞེས་པ་དེའི་ཆེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་ཆེད་གསོལ་བའི་ལས་གདབ་པ་སྟེ་ལས་དེ་བྱེད་པ་
 བསྟན་དེ་འོག་ལྷུང་བ་བྱིན་ཆུབས་བཞི་སྟར་ལྟར་དང་། ལྷུང་བ་བྱིན་ཆུབས་དེ་བཞི་དགག་དབྱེའི་
 ཆེ་ཡང་འབྱུང་བྱིར་དགག་དབྱེ་རང་དང་ལྷ་སྟར་ལྟར་ལ། ཤི་བའི་རྩལ་དང་ནོར་འདྲ་སྟོན། དབྱར་
 དང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིས་པ་སྟོན། སྤྱོད་བརྒྱུད་གཏད་དང་ཆོས་གོས་ནི། འདྲ་ན་དགེ་འདུན་སྤྱིན་པ་
 སྟོན། ཞེས་པ་སྟར་ལྟར་རོ། །གསོལ་གཉིས་ཞེ་བདུན་ཡོད་དེ། གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་ནས་བག་ཆོས་
 འབྲིས་པའི་བར་བཅོ་ལ། སྤྱན་ཆོགས་འབྲིས་ནས་རྟན་པོ་ལ། མི་འབྲལ་གནང་སྤྱིན་བར་བཅུ་
 རྩལ་ལྷག་མ་བཅུ་རྩལ་གི་དང་པོ་ནི། གསོ་སྤྱོད་གི་གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་དང་། མཆོམས་ནི་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས་པོ་གཅིད་པའི་ལས་ཚུལ་གཅིག་དང་། མཆོམས་པོ་ཆེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་
 གནང་བ་སྤྱིན་པ་དང་། སྟོན་པ་ལ་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་ལུས་ངག་གིས་ཅི་བྱས་ཀྱང་མི་མཐུན་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་གནང་བ་སྤྱིན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གནས་མལ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། རུང་བའི་ཁང་པའི་ས་གཞིར་རུང་ཁང་ལ་སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་དང་།
 སྤྱོད་བརྒྱུད་ལ་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་དེ་གདོང་བ་པོ་
 བསྐྱོ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་པའི་ཞལ་ཏ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། ལག་གི་སྤྱོད་ལག་དཔོན་བསྐྱོ་བ་ཚུལ་
 གཅིག་དང་། གནས་ཁང་བསྐྱོ་བ་ལ་སོགས་དང་། ཞེས་པས་ལས་བཅུ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། མཆོམས་

ཆེར་མི་འབྲེལ་གནང་། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་བསྐྱོ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །གནས་ཡང་དེ་
དང་དེར་སོངས་ཤིག་དང་སྟོད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོ་བ་པོ་བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་བསོད་སྟོམས་ལ་
དེར་སོང་ཞེས་བསྐྱོ་བ་པོ་དང་། ཐུག་པ་འབྲིམ་པ་པོ་དང་། བག་ཆོས་ཏེ་འཁྱར་བ་འབྲིམ་པ་པོ་
བསྐྱོ་བའི་ལས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ལས་བཞི་སྟེ་བཙེ་ལྟ་དང་། སྤན་ཆོགས་ཏེ་ཟས་ཀྱི་ལྷག་རོལ་
འབྲིམ་པ་དང་། སྟོད་སྟུང་འབྲུབ་པ་དང་། གོས་ཀྱི་རྟེད་པ་དང་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྟོད་པ་བསྐྱོ་
བ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་འཁྱུང་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་མངག་གཞུག་
པ་བསྐྱོ་བ་དང་། དགེ་འདུན་སྟོད་ལམ་མཛེས་ཆེད་དུ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པའི་མཛེས་འཆོས་པ་བསྐྱོ་བ་
དང་བརྒྱད་པོ་ཡང་གནས་ཁང་བསྐྱོ་བ་ལ་སོགས་དང་ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་བསྟུས་སོ། །ལྷག་མ་
བརྒྱད་ཀྱང་ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། ཆོད་པ་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བའི་གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བ་དང་
དེས་ཞི་བར་མ་རྩས་ན་གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྐྱོ་བ་ཚུལ་གཅིག་དང་། དེས་མ་
ཞི་ན་ཆོད་པ་སྟོད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་དང་། ཆོད་པ་བྱུང་ཆེ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་གང་མང་བརྟག་
ཆེད་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་། ཁང་བའི་གཞི་རུང་བ་བསྟན་པ་སྦྱིན་
པའི་ལས་དང་། ཁང་ཆེན་གྱི་གཞི་རུང་བ་བསྟན་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། བྱིམ་སུན་འབྲིན་པ་ལ་
ཆོས་མིན་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱས་པ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་བསྐྱོ་བ་ལས་དང་། རྒྱན་པ་དང་ནད་པ་ལ་
སྟམ་སྟུར་དང་འབྲེལ་བར་མི་འཁྱུར་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། ཞེས་སྤན་ཆོགས་འབྲིམ་
པ་ནས་རྒྱན་པོ་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཤིང་ཕྱོགས་
གཉིས་བརྟག་ བྱིམ་སུན་འབྲིན་ལ་ཆོས་མན་སྟོང་། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཤུ་ཏམ་ལས།
ལག་གི་སྒྲ་ལ་ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་བྱེད་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། འབྲེལ་མེད་ལྷུང་
བཟེད་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་། དགེ་སྟོང་དང་དགེ་སྟོང་མ་མ་དད་པ་བྱེད་པར་གོ་བར་
བྱེད་མཁན་བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་། དགེ་སྟོང་མར་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་། སེར་
བཤགས་ཀྱི་སྐབས་མ་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་བྱིར་ནགས་ཉུལ་བ་བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་།
དགེ་སྟོང་གནས་ཕུང་ལ་དགེ་སྟོང་མས་ཕྱག་མི་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། དགེ་སྟོང་མ་
འཁོར་སྟོང་རྩས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ་ལ་འཁོར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་།

དེ་འདྲ་ལ་འཁོར་མང་པོ་འདོག་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། ཟན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་
 མཁར་བ་འཆང་བའི་ཕྱིར་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་འཆང་བའི་ཕྱིར་
 གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་མཆམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་གཅིག་ཏུ་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། དགེ་སློང་མའི་བསྐྱབ་པའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆང་ས་
 སྟོང་ཉེར་གནས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། དགེ་སློང་མ་བྱ་ཆུང་བྱ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་
 བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། དགེ་སློང་མ་ལ་ཐུ་གའི་དུས་ཉེ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་
 ཉེ་བར་སྟོང་པ་ལ་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། དབྱར་ནད་དུ་ཞག་བཞི་བརྩུར་མཆམས་ཕྱིར་
 འགྲོ་བར་གནང་བའི་ལས་ཏེ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་བདུན་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གསལ་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལག་སྐྱར་ནས་དབྱར་འགྲོའི་གནང་བའང་མཚོན་ཞེས་པའི་བར། གསོལ་བཞི་
 སྐུམ་ཅུ་ཤ་ཉམ་ལས། དགེ་སློང་པ་མ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཐུ་སྐྱེགས་
 ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བརྟག་ཕྱིར་མཁན་པོའི་གོས་ཀྱིས་སྐྱ་བ་བཞིར་གནས་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་།
 མཆམས་ཆེ་ཆུང་བཅད་པ་དགྲོལ་བའི་ལས་གཉིས་ཚུལ་གཅིག་དང་། གནས་བྱུང་བཅོད་པ་
 གསོལ་བ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། མཐུན་པ་བྱིན་པའི་གང་ཟག་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་
 སྟོང་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། བདུན་པོ་དང་ཞེས་པས་སྐུམ་ཅུའི་གངས་པན་གཉིས་བསྐྱེན་ཏེ། ཅན་
 ཏུར་ཀྱི་ལས་དང་། དེ་ལ་བཅོད་པར་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་སོ། །བརྒྱད་དང་ཞེས་པས་ལས་བརྒྱད་
 དང་། ཅན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། མ་སྟོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 འཚོལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ལས་བརྩུ་པོ་རྣམས་དང་། དགེ་ཚུལ་
 རྟེན་ལྟ་མི་གཏོང་བ་བསྐྱེལ་བའི་ལས་དང་། བསྐྱེལ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་
 པར་བྱ་བ་སྐྱེ་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ལས་སྐུམ་ཅུ་པོ་དག་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཏེ་ཐུ་སྐྱེགས་གནས་པ་སྦྱིན། །བདུན་པོ་ཞེས་པས་སྦྱིར་ལས་བརྩུ་གཅིག་བསྐྱེན་ཏེ། བསྐྱེགས་པ་
 སོགས་བཞི་དང་། གནས་དབྱུང་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་དབྱུང་བ་
 དང་། གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ་བརྩུ་དང་། བཅོད་གསོལ་ཀྱི་ལས་དང་བརྩུ་གཅིག་བསྐྱེན་
 གྱུང་བསྐྱོམས་པས་གངས་པན་གཉིས་སུ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེགས་སྐྱད་པ་སྐྱད་འབྱེད་གསོ་

སྒྲིང་བཞག་ དགག་དབྱེ་བཞག་པ་རྩག་གི་སྒྲིང་། ཁ་མཐོང་མི་འཆོས་ལྷ་མི་གཏོང་། གནས་
དབྱུང་ལ་བསྟུས་དེ་ལྷར་བདུན། འན་ཏུར་ཡིན་ཕྱིར་གྲངས་པན་གཅིག་ དེ་དག་རེ་རེ་ལ་བཅོད་
གསལ་རེ་ཡོད་ཀྱང་བཅོད་གསལ་དུ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་གྲངས་པན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བདུན་པོ་དང་ཞེས་པས་ནན་ཏུར་བདུན་དང་། དེའི་བཅོད་གསལ་ལས་
འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་དབྱུང་མ་གསུངས་ལ། ལས་རྒྱུ་གི་མཐུག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྷར་གསུངས་
ཤིང་། སྒྲིམ་ལས་ཀྱང་འདྲེས་པ་གནས་དབྱུང་མི་གསལ་བས་བདུན་པོ་ཞེས་པའི་ལས་བཅུ་དང་།
ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ལས་རྒྱུ་ལས། དག་སྒྲོང་མ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་བཞི་ལུང་དང་
ལས་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། ཞེས་དང་། དེ་ལྷར་གནས་དབྱུང་གསུམ་ལ་ལས་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཞེས་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ནམ་དཔུང་། རྒྱུ་འདྲེས་སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ལས་བཅུ་པོ་དེ་ལས་བསྐྱེགས་སྒྲིང་བསྒྲིང་འབྱེད་བཞི་དང་། གསོ་སྒྲིང་བཞག་པ་
དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་རྩག་གི་སྒྲིང་མ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང་། སྒྲིག་ལྷ་མི་
གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་གསུམ་གནས་དབྱུང་ལས་བསྟུས་ཏེ་བདུན་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྷར་
བདུན་པོ་དེ་ནན་ཏུར་ཡིན་ཕྱིར་སུམ་ཅུའི་གྲངས་པན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ལ། དེ་དག་ལས་གསོ་
དགག་བཞག་པ་གཉིས་ལས་གཞན་ལཱའི་བཅོད་གསལ་ལོགས་སུ་གྲངས་པན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། ལྷག་མའི་སྒྲོ་མགུ་སྒྱུན་པ་གཉིས། གཞི་ནས་སྒྲོ་མགུ་སྒྱུན་པ་གཉིས། སྒྲར་ཡང་གཞི་ནས་
བསྒྲོང་སྒྲོ་སྒྲོ་མགུ་སྒྱུན་པའི་ལས་གཉིས་ཏེ་རྩག་དང་། ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་དང་། སྒྲ་བརྒྱུང་དབྱུང་
བ་སྒྲོ་བརྒྱུད་པོ་བརྒྱུད་དང་ཞེས་པས་བསྟུས་སོ། བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ནམས་དང་ནི། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
བ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲར་ལྷར་བསྒྲོ་གྱུར་གྱི་ལས་བཅུ་དང་། དག་ཚུལ་བསྐྱེལ་བའི་ལས་དང་བཅས་པ་
དང་། པམ་པ་འཆབ་མེད་ཅན་ལ་བསྟུས་པ་སྒྱུན་པའི་ལས་བཅས་བསྟན་ནོ། ལས་དེ་དག་རྟེན་
གང་ལ་བཞག་ཅི་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དག་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་བཞག་པ་ནི། དག་སྒྲོང་མ་ཡི་སྒྲོན་པ་
བསྒྲོ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོ་བ་དང་། རས་ཆེན་སྒྲིང་པ་པོ་བསྒྲོ་བ་དང་། གཞུ་པོ་
དང་གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྒྲོ་བ་རྩག་གོ། དག་སྒྲོང་མ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་ནི།
བྱག་མི་བྱ་བའི་སྒྲིམ་པ་སྒྱུན་པ་དང་། བསྒྲོག་པམ་དང་ནི་དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང་། བའི་

ཞིང་གནས་དང་གནས་སུ་དུ་འཇུག་པ་དང་། །འཐབ་ཀྱི་ཕྱེད་དང་ཞེས་པ་ལྟར་མའི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བསྐྱོ་གུར་ལྟ་དང་། བསྐྱོན་རྫོགས་ཀྱི་སྔོན་རྩལ་དུ་དགེ་སློབ་མ་དང་ཚངས་སྦྱོང་ཉེར་
 གནས་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་།
 བྱ་ཚུང་དུ་དང་ལྷག་གཅིག་ཉལ་བ་དང་། ཉེ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་
 གཉིས་ཉེ་བཅུ་གཉིས་སོ། ། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བཅུ་ལས་ལྷུང་བཟེད་སྤྱབ་བསྐྱང་གཉིས་
 དང་། བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྔོན་པ་སྦྱིན་པ་དང་དགོལ་བ་གཉིས་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་དང་
 ལྷ་པོ་དེ་ཡུལ་བསྐྱོན་པར་མ་རྫོགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་དེ་
 དག་གིས་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱའམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྷ་རྩ་བར་མ་
 བསྐྱན་ལ། གཞན་ལྷ་ལ་རྩ་མཚན་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་རྫོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བས་ཐོས་པའི་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱའམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། སྦྱོས་གནང་དང་། བྱག་མི་བྱ་བའི་སྔོན་པ་
 སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ལ་གཏམ་མི་སྦྱ་བ་དང་། ཚས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལོངས་མི་སྦྱོང་པ་དང་། གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་མི་འགོ་བའི་སྔོན་པ་ལྟ་དངོས་སུ་བསྐྱན་ཅིང་། དེ་ལྷའི་ཐ་མ་གསུམ་ལས་མིན་ཏེ།
 ཡིན་ན་ལས་བརྒྱ་དང་བཞི་རུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེ་གསུམ་བཀོལ་བའི་ལྷག་མ་བདུན་
 ལས། སྦྱོས་གནང་དང་། བྱག་མི་བྱ་བ་དང་། བྱིས་སྔོན་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྱབ་དང་བཞི་
 པོ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཐོང་ཐོས་གཉིས་ཀ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་ཡིན་ལ། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་
 དང་། བྱིས་ཀྱི་སྔོན་པ་གཞིག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྐྱང་གི་ལས་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཐོས་པའི་
 ཉེ་འཁོར་ལས་བཀར་ཏེ་མཐོང་བའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཛོག་པར་གསུངས་པས་མཐོང་བ་མངོན་དུ་
 གྱུར་ལ་ཐོས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བའི་ལས་སོ། །མི་སྦྱ་སོགས་གསུམ་གང་ལ་བྱ་བ་ནི་རྒྱུར་ལྷུང་
 བཟེད་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། བྱག་མི་བྱ་བ་དང་། བྱིས་སྔོན་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྱབ་པ་
 དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ལྷ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་འདི་ལ་རྩོད་པ་གསུམ་བཀོད་དེ་རྒྱུར་ཁ་
 སྤྱབ་གང་ལ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་ཁ་བསྐྱང་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་གཏམ་མི་སྦྱ་བ་དང་། ལོངས་མི་
 སྦྱོང་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཁ་བསྐྱང་བྱས་པ་ལོངས་སྦྱོང་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྔོན་པ་གང་ལ་བྱིན་པ་དེ་ལ་མི་སྦྱ་བ་དང་། ལོངས་མི་སྦྱོང་

པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིས་དེར་འགྲོ་བ་དང་། སྟན་ལ་འདུག་ཅིང་ཆོས་བསྟན་པ་
དག་བྱའོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། མི་སྤྱོད་སྟགས་གསུམ་ལ་ཆོག་ལུང་ན་མེད་པ་
དེའི་བྱིར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བའི་ལས་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་འདི་གསུམ་ལ་གོ་
དགའ་བའི་ཚུད་པ་གསུམ་ཞེས་སྤེམ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ། དེའི་ལན་རིམ་བཞིན་སྤར་གྱི་ཉིས་
པར་འགྲོད་པ་ལ་ཁ་བསྐང་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱི་བྱས་པར་མ་གསུངས་པས་ཁ་བསྐང་བྱ་ཡུལ་ལ་
མི་སྤྱོད་བ་སྟགས་བྱེད་པ་དང་བྱས་བེན་པ་ལ་སྤྱོད་བ་སྟགས་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཞེས་པ་དང་པོའི་ལན་
ནོ། ཁ་བསྐང་བྱ་བར་གསོལ་བ་ལ་རྗེས་བརྗེད་བྱེད་པ་འདིའི་དམིགས་བསལ་ལོ། བྱིས་དེར་ཆོས་
སྟོན་བྱིར་འགྲོ་ཡང་བས་བྱིར་མི་འགྲོ་ཁིང་མི་སྤྱོད་བ་གཉིས་མི་འགལ་བ་གཉིས་པའི་ལན་དང་།
མི་སྤྱོད་སྟགས་གསུམ་པོ་འདི་རྒྱ་ལས་ལྷ་པོ་ཅི་རིགས་ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་ལས་སུ་
བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་ཚུད་པ་གསུམ་པའི་ལན་ནོ། དེ་ལ་འདུལ་བའི་ལས་རྣམས་ཐོས་སུ་
མི་རུང་བ་ལ་ཆོས་འདི་པས་སྤངས་ཏེ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་དང་། ཆོས་དང་བར་བེད་གིས་
ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤངས་ཏེ་གནས་དབྱུང་ངོ་། རྣམ་དག་ལས་ལོག་པ་པམ་པས་ཉམས་པ་དང་། བའི་
འགྲོ་ལས་ལོག་པ་མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང་། བསྟན་རྗེས་ལས་ལོག་པ་བསྟན་པར་མ་རྗེས་
པར་གྱུར་པ་སྟེ། རིམ་བཞིན་སྤངས་པ་གཉིས་དང་ལོག་པ་རྣམས་གསུམ་མོ། དམིགས་བསལ་
གནས་བྱུང་གིས་བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་དང་། བསྟན་རྗེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱས་ནང་དུ་བར་ཆད་འདི་
བའི་ལས་དང་། དངོས་གཞིའི་ལས་དང་། བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་ལས་རྣམས་ཐོས་སུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཁ་སྐྱོང་བར་མི་འོས་ནའང་མ་སྤངས་པ་དང་། མ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་པ་
ཐོས་སུ་རུང་ངོ། ལྷག་བོར་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བའི་བྱིར་བརྗེད་པ་གཅིག་གིས་ཆོག་ཅིང་། རང་དོན་
དུ་སྟགས་བརྗེད་པ་ལྷག་བོར་ལས་གཞན་དགེ་བསྟན། རབ་བྱུང་། དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟོམ་པ་ལེན་པ།
དབྱར་ཁས་ལེན། དགག་དབྱེ། གོས་ལྷུང་སྟགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟགས་པལ་ཆེར་ལ་སྟགས་
ལན་གསུམ་བརྗེད་དགོས་ཀྱང་། སོར་བཤགས་ཀྱི་མཐོལ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་དུས་ལས་ཡོལ་བ་
བརྗེད་པ་དང་། སྟན་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཉི་མ་འདས་གངས་བརྗེད་པ་སྟགས་
ལ་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་པས་ལན་གསུམ་བརྗེད་དགོས་པར་མ་གཏོགས་སོ། གཞན་དོན་དུ་

འདུན་པ་སྤུལ་བ་དག་སྤོང་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་དུ་སྤྲུགས་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་ནའང་
 བརྟེན་པ་གསུམ་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་དག་འདུན་ལ་བརྟེན་དོ་ཅོག་
 བྱི་ལན་གཅིག་བརྟེན་པར་གསུངས། དག་འདུན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི། སྤྱོད་དག་སྤོང་
 གིས་སྤོང་བ་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་། སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ཉི་མ་འདས་ལུས་རང་གིས་བརྟེན་དགོས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དུས་མིན་དུ་གྲང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། སྤོང་བ་དང་། གཞི་ནས་
 སྤྱོད་ཀྱི་དུས་པོས་ལས་བརྟེན་ན་ཆངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་ལ་ཉེས་བཅས་འཆགས་ཤིང་ལས་
 གཞན་ལ་ཉེས་མེད་འཆགས་པར་གསུངས་སོ། ། ཆོ་ག་ལས་འདས་པ་ལ་ལས་མི་འཆགས་པར་
 གསུངས་པ་དེར་ལ་ལ་དག་འདུན་དང་། ལ་ལ་ལས་ཆོག་ལ་བྱེད་ཟེར། དག་འདུན་གྲངས་ཆང་
 ཅམ་དང་ཆོ་ག་བཏོན་ཅམ་ལ་སྐབས་འདིའི་ཆོ་གའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་མི་འཐད་ཅིང་།
 འདིའི་ཆོ་ག་ལས་འཆགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ཁ་སྐོང་བར་འོས་པའི་དག་འདུན་ཆང་བ་དང་།
 ལས་བྱེད་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཆང་ཞིང་མ་ནོར་བ་མ་འབྱུགས་པར་བརྟེན་
 པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་འདྲིའི་དགོས་སོ། དག་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་གསོལ་བཞི་སོགས་
 གསུམ་པོ་གང་རུང་མིན་པ་ཡོད་དེ། ཡོངས་དག་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། དེ་ཡང་ལས་རྒྱུ་ལས། དག་
 འདུན་གྱིས་ལས་དང་། གང་ཟག་གི་ལས་དང་། དག་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དང་གསུམ་
 བྱས་པའི་དང་པོ་ལ་སྤྲོད་ལྟར་ཆ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་ཞེ་ལྟམ་ཉི་ཤུ་བྱས་ལ། གང་ཟག་གི་
 ལས་ལ་ཆ་བ་བརྒྱ་གསུམ་དང་། དེ་ནམས་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སོགས་མང་པོ་བྱས་ལ། དག་འདུན་
 དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་བྲི་བ་དང་ལན་ལྷུ་བ་སོགས་ཆ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ལ་ཡན་ལག་མང་པོ་བྱས་པ་
 ནམས་ཀྱང་ལས་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ལས་ནམ་པར་བཞག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་སྤོང་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྟས་ཉི་བར་སྤྱར་བའི་ལུགས་ནི་མདོ་འདི་
 གསུམ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་ལས་བརྒྱ་དང་དགསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་རྒྱུ་འཛིན་བམ་པོ་དགུ་པ་དང་རིན་
 འབྲེང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོ་ན་རེ། འདིར་བསྟན་ལས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྒྱུ་ལས། ལས་ལ་ནི་ཞེས་སྤོང་པས་ནི་ཞེས་པ་ནས་ལས་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་དག་
 བརྒྱུད་བར་མ་ཟད་ཀྱི་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་

དང་། མཐའ་དཔྱིད་ལས། དགེ་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་དགེ་འདུན་ལ་ཁྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལའང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མཚོ་རྒྱུ་ལས། གསོ་སྦྱང་གི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་ནི་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་བཏགས་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ལ་དབྱད། མཚོ་རྒྱུ་ལས། དེ་དག་ལ་བཟོད་པ་སྦྱང་བའི་ལས་བདུན་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལས་རྒྱུ་ལས། གསོ་སྦྱང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་བཟོད་གསོལ་མ་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་དབྱད། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། རྩོན་ཆོག་ནས་ང་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་བར་རབ་བྱུང་གཞིའི་སྐབས་ལས་བཅུ་གཅིག་དང་། སའི་རྣམ་འབྱེད་སྐབས་ཉེར་ལྔ་དང་། མའི་རྣམ་འབྱེད་སྐབས་ཉེར་བཞི་དང་། གཞི་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་ལས་གོ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་དང་ང་གཅིག་སོགས་གསུངས་སོ།

ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི།

༥ གསུམ་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ་ལྟར་བ་ཕྱིར་བཅོས་དང་། རྩོད་པ་ཕྱིར་བཅོས་གཉིས་སོ། དང་པོར་ཡང་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་དངོས་བཤད་པ་ནས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་གཞིའི་བར་དྲུག ། དང་པོར་རང་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་མི་སྟོན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རྒྱ་ནན་ཏུར་དང་། རྩོན་ཕྱིར་བཅོས་དངོས་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པར། གཞི་མ་ཁྱེད་པའི་ནས་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དགེ་སྦྱོང་དམར་མེར་ཅན་ལ་བཞིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་སྟོན་པ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་གཞུག་པས་ནན་ཏུར་སྦྱི་དང་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྦྱང་གཞི་དང་། བསྐྱེད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་སྦྱང་གཞི་ནི་ནལས་སོ་དང་འགྲོ་མཐུགས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པར་བཅས་པ་ལ་མཐུག་ཏུ་བཟོད་གསོལ་དགོས་རུང་གི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ལས་དེ། ནན་ཏུར་དེ་ཡི་དོན་ནོ། མི་འདོད་བཞིན་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སེལ་ཏེ། དེ་ལ་གསོལ་འདེབས་དགོས་པས་སོ། །ལས་ཞེས་པས་གནས་ཀྱིས་

གནས་པར་ཆད་པ་ལྟ་བུས་པ་གཙོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདུན་གྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཆད་པར་བཅས་པ་ཞེས་པས་གངས་གཞུག་བཞི་དང་བསྐྱོར་གྱི་བཅུ་བསལ་ཏེ། དེ་དག་
 ཆད་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོད་གསོལ་དགོས་ཅུང་ཞེས་པས་ཤི་བ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་
 བ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྷག་མ་རྒྱན་དུ་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱང་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་མཆན་འཇུག་
 བ་དང་། བབས་པས་ནན་ཏུར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་སྦྱང་ཅིང་ཆ་བཞག་གིས་སྦྱང་བཟེད་
 ཁ་སྐྱབས་ཀྱི་ལས་གཙོད་དོ། །སྦྱས་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་ན་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྟ་སྟེ། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་
 ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྟ་སྟོང་བའི་ཆད་པས་བཅད་ཅིང་། དེས་མ་སྐྱལ་ན་ཁྱོད་གནས་
 ནས་དབྱུང་ངོ་ཞེས་བཞིགས་པའི་ནན་ཏུར་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་ལྷག་མ་བཞི་ཡན་ཆད་ཡང་
 ཡང་བྱེད་ཅིང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་ལ་ཁྱོད་གཉིས་སོ་རྒྱུང་བ་གང་ཟག་ཆིག་རྒྱ་མི་སྐབ་པ་ཡིན་
 པས་གནས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཞེས་སྦྱང་པ་ནན་ཏུར་དང་། བྱིས་པ་སྐྱུ་འབྱེན་པ་སྟེ་མ་དད་
 པར་བྱེད་པའི་གནས་དེ་ནས་སྦྱོད་པའི་ནན་ཏུར་དང་། བྱིས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཐབས་བྱེད་པ་
 ལ་དེ་མི་གཏོང་ན་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དེད་ཅག་རྣམས་ཁྱོད་དང་མཛའ་གཙུགས་མི་བྱེད་ཅེས་
 ཕྱིར་འགྲུང་པའི་ནན་ཏུར་དང་། གནས་དབྱུང་བདུན་ཏེ། ལྷུང་བ་སྐྱེད་བའི་སྐབས་འབྱེད་ཅིང་
 ལྷུང་བ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། ཁས་ལེན་
 ཅིང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། སྟོན་ལྷ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་
 དང་། འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། བདག་ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་
 འགྲུང་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་རུང་མི་རུང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་ཀྱང་མི་
 གཏོང་ན་ཚོད་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། འཐབ་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་སྐབ་པ་མི་གཏོང་
 བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་དང་། དགེ་སྦྱོང་མར་འགྲོགས་ཤིང་ཆེ་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་འབྲེས་
 ཤིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའོ། །ལྷུང་བ་སྐྱེད་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ལ་བརྗོད་བཅས་
 དང་གདམས་ངག་བཞག་པས་མ་སྐྱལ་ན་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་བཞག་
 པ་དང་། དེས་མ་སྐྱལ་ན་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་སྟོན་ལྷ་མི་གཏོང་བ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། བྱིས་པས་རབ་བྱུང་ལ་གཤེ་སྦྱར་འདེབས་པ་ལ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཟང་

ཟིང་གིས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་པ་སྤང་བ་ལྟར་བཟེད་ཁ་སྤུབ་པའི་ལས་ཏེ་བཙོ་ལྷ་དང་། བཞིགས་
པ་ནན་ཏུར་བྱས་པས་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་མི་གཏོང་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བར་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་རུང་མཐུན་སྒྱུར་ན་སྤྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པས་ལྷག་མ་རྒྱན་ཏུ་སྟོང་པ་མི་གཏོང་ན་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུང་པ་དང་ཕྱིར་འབྱེད་ཀྱིས་གཞི་དེ་
མི་གཏོང་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བ་གཉིས་བཅས་རུང་མཐུན་སྒྱུར་བ་གསུམ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །
བསྐྱུས་ན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ནན་ཏུར་བཙོ་ལྷའི་དང་པོ་བཙུ་བཞི་རབ་བྱུང་ལ་བྱ་བ་དང་གསོལ་
བཞིའོ། །ཐ་མ་བྱིས་པར་བྱ་ཁིང་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་སོ། །ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་དམན་པ་ནན་ཏུར་
དང་པོ་བཞི་དང་། རྣམ་དག་བཞག་པ་ནི་གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས། སྤངས་པ་ནན་ཏུར་
གཞན་དགའོ། །ནན་ཏུར་འགོ་མེད་པ་ལ་འགོ་གདགས་པ་ནི། ནན་ཏུར་དེ་ལ་སྟོན་འགོ་འདི་
དང་འདི་དགོས་པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྟོན་འགོ་དེ་དང་དེ་དགོས་པར་མདོར་བསྐྱུས་
སྒྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་ལུང་ལས། ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་དབྱུང་བ་ཁས་སྤང་བ་དང་། སྤིག་ལྷ་མི་
གཏོང་བ་གནས་དབྱུང་ལ་བཞམས་སྟོན་སོགས་དང་། འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པ་གནས་དབྱུང་ལ་
བཞིགས་པ་ནན་ཏུར་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་གནས་
དབྱུང་ལ་མདོན་སུམ་བརྒྱད་ཀ་སྟོན་འགོའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པའི་རུང་མཐུན་གནས་དབྱུང་
གཞན་ལའང་བཞམས་བསྟོན་སོགས་སྟོན་འགོར་སྒྱུར་རོ། །སྤིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་དང་། དགེ་
ཚུལ་བསྟོལ་བ་ལ་བཞམས་བསྟོན་དངོས་སུ་གསུངས་ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །ནན་
ཏུར་དེ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་ན་མཇུག་ཏུ་གནས་དབྱུང་བྱ་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་
མཇུག་དེ་མདོར་བསྐྱུས་སྒྱུར་བ་ནི་མཇུག་མེད་པ་ལ་མཇུག་སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །བཞིགས་པའི་
མཐར་མ་བཏང་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རུང་མཐུན་གཞན་སྤྲད་པ་བསྐྱུང་པ་ཕྱིར་འབྱེད་
གསུམ་ལ་སྒྱུར་བའོ། །བཞིགས་སྤྲད་འབྱེད་གསུམ་གྱི་ནན་ཏུར་བྱས་པ་དེས་དགེ་འདུན་ལ་
སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་བསྟོན་པ་ལྷས་བསྟོན་ཀྱང་མ་བཏང་ན་ལྷག་མ་སྟེད་པར་ཡང་མདོར་
བསྐྱུས་སྒྱུར་རོ། །གསོ་དགག་བཞག་པའི་མཐར་གནས་དབྱུང་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་མཆོ་རྒྱུ་
ལས་གསུངས་སོ། །སྒྲུབ་ཤད་ས་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་ལས་འོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་བཤུང་པའམ་

སྤང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་ནུར་རྒྱུ་། རྒྱུ་རྒྱུར་བྱ་ཡུལ་གྱི་རབ་བྱུང་ལ་གསོ་རུང་ཡན་གྱི་སྤོམ་
 པ་དང་ལྷན་པ། རྒྱུ་པ་མིན་པ། གནས་སྤྱང་མིན་པ། ཆོས་མིན་སྤྱགས་མིན་པ། ཆོགས་སྤྱུ་མ་
 ལོངས་པ་ཡིན་པ། ལྷུང་བ་སྤྱིང་བྱན་སྤོན་དུ་སོང་བ། སོགས་སྤྱུས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པ། ལྷུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། དགེ་འདུན་འབྱེད་རྒྱས་མིན་པ་རང་རང་གི་གཞི་ལེགས་པ་དང་
 ལྷན་པ་སྤྱེགས་པ་ལ་འཐབ་ཀྱོལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བྱུང་པར་བཅུ་ལྷན་ནོ། །

ཆད་ལས་བྱ་ཡུལ་གྱི་བྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་དང་ལྷན་པ་ཏེ། རང་གི་སྤྱིན་བདག་དུ་གཏོགས་
 ཤིང་། རྒྱུ་པ་མིན་པ། ལི་ཙ་བྱི་ཆེན་པོས་བྱུང་བུ་ནོར་ལ་པམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱུར་ཞིང་གཤེ་
 བ་དང་། སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། ལྷུར་ལྷུང་བཟེད་སྤྱབ་པ་དང་། བྱིམ་པ་བཞི་ཆོགས་སྤྱུ་ལོངས་
 པ་མིན་པ་སྤྱི་རིན་འཕྲེང་ལྷུར་ཆོས་དྲུག་དང་། མཆོ་རྒྱུ་ལྷུར་ན་གཤེ་སྤྱི་སྤྱུར་གསུམ་གཅིག་དུ་
 བྱས་ནས་ཤེས་ལྷུས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་གཉིས་བྱར་དུ་བགྱངས་སོ། །གཤེ་སྤྱི་གཉིས་ནི་མཆོ་
 རྒྱུ་དུ་རིམ་པ་ལྷུར་བྱིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱིས་སྤོང་པའམ། འཆོ་བ་དང་ལྟ་
 བ་ཉམས་པའི་སྤོ་ནས་གཤེ་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དང་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་སྤོ་ནས་སྤྱི་བར་བཤད་
 ལ་རིན་འཕྲེང་ལས། བྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་སྤྱིན་གྱིས་སྤོག་དུ་གཤེ་བ་དང་། མངོན་དུ་སྤྱི་བ་
 དང་ཞེས་བཤད། རྒྱུ་རྒྱུར་གང་གིས་བྱེད་པ་པོ་དགེ་འདུན་ནི། བྱངས་ཆང་ཁ་སྤོང་འོས་མཐུན་
 ལས་བྱེད་བཅས། ཞེས་པ་ལྷུར་ཆོས་བཞི་ལྷན་དང་། བྱངས་ཆང་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཆང་
 བ་དང་། མཐུན་པ་གསུམ་སོ་སོར་བགྱངས་བའོ། རྒྱུ་རྒྱུར་བྱེད་དུས་ནི། དབྱར་གྱི་ནང་མིན་
 ཞིང་བྱ་བ་ཡིད་མ་གཡེང་བའི་དུས་སོ། །དགག་དབྱེ་དབྱར་གནས་དུས་སྤྱུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་
 དབྱར་ནང་དུ་ནུར་མི་བྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། ། རྒྱུ་རྒྱུར་གྱི་སྤྱིར་བ་ནི། དགེ་འདུན་
 འདུ་བའི་སྤྱུ་བས་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷུང་བ་སྤྱིང་བྱན་བ་དང་། བདག་གིས་སྤྱིང་བར་ཁས་ལེན་
 པ་མེད་ན་སྤྱིང་མཁན་བསྐྱོ་བར་བྱ་ཡི། དགེ་འདུན་ཀུན་གྱིས་གཤེ་བ་མི་མངོས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་། མཐུག་དུ་མཐུག་སྤྱད་བཞིན་
 ཅིང་། འདི་ཉིད་དུ་ལྷུང་བ་འདི་ཕྱིར་འཆོས་ཤིག་དང་དགེ་འདུན་འདིས་ཁྱོད་ལ་བག་ཡངས་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཞིན་དགོས་སོ། རྒྱུ་རྒྱུར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་གྱིས་སྤྱུག་དང་མངོན་

དུ་ལྡང་བ་སོགས་གྲུས་པའི་ལས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།
འགྲོ་ཆེ་རྒྱུ་བ་མཉམ་པར་འདྲིལ་པའམ་ལྷག་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོག་པ་
དང་། གཞན་གྱི་མཁན་སློབ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུང་བ་སྤྲོད་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་པར་ཅན་
གྱི་སྦྱོང་པ་ལྟ་སྤྲོད་ཞིང་། བསྐྱད་པ་ནན་ཏུ་རྩལ་པ་དེ་བྱིམ་སྲུན་འབྲིན་པའི་གནས་གང་ནས་
བསྐྱད་པའི་ས་དེར་མི་གནས་པ་སྟེ་གནས་མི་ཆོག་ཀྱང་། དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་དང་
ཟང་ཟིང་གིས་ལོངས་སྦྱོང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་དབྱུང་མིན་ནོ། ། གནས་དབྱུང་བདུན་དང་།
དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་
ལོངས་སྦྱོང་མི་ཆོག་པར་མ་ཟད་གནས་ཕྱུང་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤང་དགོས་
པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། ། གསོ་དགག་བཞག་པས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གསོ་དགག་བྱེད་པ་སྤང་
དགོས་ལ། ཁ་སྐྱབ་བྱ་ཡུལ་ལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ལྷན་ཅིག་ལོངས་
སྦྱོང་སྤོང་དགོས་སོ། ། རྩ་སྤོང་ལས། སྤྱིག་ལྟ་ལས་གཞན་གནས་དབྱུང་དུག་ལ་བཞུགས་བསྐྱོད་
སྤོང་འགོར་མདོར་བསྐྱུས་སྐྱུར་བས་འགོ་མེད་པ་ལ་འགོ་གདགས་པ་དུག་ཏུ་བྱས་པ་མི་འཐད་
དེ། མི་འཆོས་པ་དང་འཐབ་གྲོལ་གཏན་དབབ་གསུམ་ལ་ཁས་སྲུངས་པ་སོགས་སྤོང་འགོར་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱིག་ལྟ་དང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་གཉིས་ལ་བཞུགས་བསྐྱོད་སྤོང་འགོར་ལུང་ལས་
དངོས་སུ་གསུངས་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་མཐོང་བ་འཐབ་གྲོལ་རྒྱ་
སྐྱབ་འདྲེས་པ་གནས་དབྱུང་གསུམ་ལས་འགོ་གདགས་ས་མེད་དོ། ། རིན་ཕྲིང་ལས། བསྐྱེལ་བ་
བསལ་ཏེ་ནན་ཏུ་བཅུ་བཞི་བྱས་པ་རྩ་བར་གཞི་དང་ཁྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱེལ་བ་མ་གསུངས་
པས་ཡིན་ཀྱང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དགེ་ཚུལ་པ་མ་བསྐྱེལ་བ་ནན་ཏུ་ཡང་ལུང་ལས་དངོས་
སུ་གསུངས་པས་བཙོ་ལྟ་བཤད་དགོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། རན་ཏུ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོ་
ག་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་འདྲིལ་ཅིང་། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆད་ལས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོང་པ་ལྟ་སྤོང་བ་སོགས་འདྲིལ་ལ། དེ་དག་བར་མའི་དགེ་བ་ཡིན་
ན་གཏོང་དུས་སོགས་ལ་དབྱད།

ནན་ཏུ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས་

ལ་འདྲིལ་པ་པོའི་དགེ་འདུན་ནམ་དེས་བསྐྱོས་པའི་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསེས་སྤྱོད་
 དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དང་། གནས་ཕྱང་མིན་པའི་ནན་ཏུར་གཞན་ཅམས། ནན་ཏུར་སྡེ་མ་ཞིག་
 བྱས་པ་ལ་ནན་ཏུར་གཞན་ཞིག་གི་ནས་བྱས་ན་སྡེ་མ་ལས་གྲོལ་ཏེ་སྤྱད་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་
 ལ་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་གྱིས་བྱས་ན་དེས་སྡེ་མ་ལས་གྲོལ་ལ། གནས་ཕྱང་ལ་ནན་ཏུར་གང་ཡང་
 མི་འཆགས་པས་སོ། གྲོལ་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་ནི། བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་། རིན་འབྲིང་
 ལྟར་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། མཚོ་རྒྱུ་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སྟེ་བདེན་པ་མཐོང་ཆོ་ནན་
 ཏུར་ལས་གྲོལ་ན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཆོ་གསར་དུ་གྲོལ་རྒྱུའི་ནན་ཏུར་ལ་གང་འདྲིལ་དབྱེ་ཅེས་
 པ་དང་པོའི་ཆོ་རོ་བོ་དང་། ཕྱི་མའི་ཆོ་རྣམ་སྤྱོད་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རིན་བྲིང་
 ལས། མདོར་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆད་ལས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར།
 བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་ལྟ་བུ་ལས་གྲོལ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དབྱེད། སྤྱིར་ན་ནན་ཏུར་
 བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་སྤང་ཏེ་ཁས་ལེན་དུ་བརྟག་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་མདོན་སྲུང་དུ་བཞག་
 པ་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱའོ། ཞེས་པ་ལ་དམིགས་བསལ་ནི། ནན་ཏུར་བྱ་ཡུལ་དེ་དགེ་འདུན་
 གྱི་ནང་དུ་མི་འདུ་ཞིང་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་གང་ཟག་དེ་ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱ་དེ་དང་ལྷན་
 པར་དགེ་འདུན་ཀྱང་ལ་གྲགས་པ་ཚམ་གྱིས་ནན་ཏུར་བྱས་ཏེ་ཆད་པ་བཅད་དུང་རོ། །ལ་ཅིག་
 བཞིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ནན་ཏུར་གྱི་ལས་འཆགས་པ་ལ་སྤྱིར་
 བཏང་ལྟར་བ་སྤང་བྱ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། སྤང་བྱ་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་སྐབས་འབྱེད་མི་
 འབྱེད་གཉིས་ལས་ལྟར་བ་ཀྱང་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བསྐྱོག་པ་ལྟ་བྱེད་དགོས་ལ་མ་བཏང་
 ན་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མར་ཁ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་འགར་སྐབས་མི་འབྱེད་
 ན་བརྗོད་བཅས་ཕྱར་བཅས་སུ་ཁ་འཁྱོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་བྱེ་ཡང་ཉེས་པ་ཁས་
 ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ལས་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་དབྱུང་བྱ་དགོས་ལ། ཉེས་པ་ཁས་
 ལེན་ཡང་ཕྱིར་འཆོས་མི་འཆོས་གཉིས་ལས། ཁས་ལེན་ཡང་ཕྱིར་མི་འཆོས་ན་ཕྱིར་མི་འཆོས་
 པ་གནས་དབྱུང་བྱ་དགོས་ལ། འཆོས་ན་ནན་ཏུར་མི་བྱེད་པས་ཐིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་དང་བསྐྱད་པ་སོགས་ལ་ཡང་གཞི་སྟོར་བའི་སྟོན་དུ་

འཇུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྲེད་ན་ནམ་ཡང་བཀའ་
སློམ་བདེ་བའི་ལྷག་མར་ཁ་འཁྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པར་སྐབས་དེར་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་དབང་
བཅན་པར་བྱ་སྟེ། ཚ་བར། སྐབས་མི་འབྲེད་པ་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྐབས་བྱེ་ཡང་
ལྷང་བ་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་དབྱང་མི་བྱེད་པར་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱ་སྟེ། ཚ་
བར། དེ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱིར་མི་འཆོས་
ན་གནས་དབྱང་མི་བྱེད་པར་སྐབས་དེར་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་དབང་བཅན་པར་བྱས་ཏེ་ནན་ཏུར་
བྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ གཉིས་པ་བྱིར་བཅོས་དངོས་ལ་མཐོལ་བ་དང་། བཤགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཐོལ་བའི་ཡུལ་ལ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལྷ་བ་
མཐུན་པ་དང་། མཚན་མཐུན་པ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ་ཆོས་ལྡན་དང་། ཐ་སྙད་གསུམ་
ལྷན་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དང་། མཚམས་ནང་དུ་གནས་པ་སྟེ་གཞི་གསུམ་ལྷར་ཆོས་བདུན་ལྷན་
དང་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྷན་སོ་སོར་བྱས་པས་མཐའ་དཔྱོད་ལྷར་ཆོས་དགུ་ལྷན་ནོ། །བསྟོན་ལྷར་གྱི་
ལྷང་བ་མཐོལ་ཡུལ་ནི། རང་ལ་བསྟོན་ལས་མཛད་པ་པོ་ཀུན་ལ་མཐོལ་དགོས་ལ། སོར་བཤགས་
ནི། མཚམས་ནང་དེར་འཆོགས་སོ་སྟེ་དེར་འཆོགས་པའི་དགེ་སྟོང་ཀུན་ལ་མཐོལ་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷང་བ་ནམས་ཀྱི་མཐོལ་ཡུལ་ནི་དགེ་སྟོང་ཆོས་བདུན་ལྷན་ནོ། །དམིགས་
བསལ་མ་རྟེན་ན་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་གང་རུང་གི་སྟོམ་ལྷན་ལ་མཐོལ་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
དུ་ཚ་བར། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་ཆོས་འདི་བ་
དགེ་བསྟེན་མ་དང་། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་སོགས་ལ་ལྷང་བ་འདི་བྱང་ཞེས་མིང་གོ་
བར་བྱེད་པའམ། ཉེས་བྱས་ནམས་ལ་བདག་ལ་ལྷང་བ་བྱང་ངོ་ཞེས་མཐོལ་བའི་དངོས་པོ་སྟེ་
ལྷ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཤིང་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་གང་རུང་
ཡིན་པ་དང་། སོགས་སྐྱས་མཐོལ་མ་བེན་པ་སྟེ་ཆོས་བཞི་ལྷན་ནོ། །རྟེན་སྟེ་ལྷ་གསོ་རུང་ཤེས་
ལུས་གནས་ལྷང་མིན། །ཞེས་པའི་ཆོས་བཞི་ལྷན་གྱིས་དགོས་པ་བཅབས་ཉེས་མི་འབྱུང་བ་
དང་། དངོས་གཞི་བྱིར་བཅོས་པའི་རྟེན་དང་། འཕེལ་ཁ་ཆད་པ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་མཐོལ་ན་

དགོས་པ་དེ་དག་འབྱུང་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་རྒྱུ་ན་ཕྱག་བྱས་
 ཉེ་ཐུགས་གཏད་བྱུ་མཐོལ་སྐྱུགས་ལན་གསུམ་མཐུག་ཐབས་ལེགས་བྱ། དེ་ཡང་ལྷུང་བ་གཅིག་
 ཞག་གཅིག་བཅབས་པ་དང་གཅིག་ལྷུང་བ་གཅིག་ཞག་གཉིས་བཅབས་པ་དང་གཉིས། ལྷུང་
 བ་གཅིག་ཞག་མང་པོར་བཅབས་པ་ལ་ཞག་གངས་དང་། བཅབས་ཉེས་ཀྱི་གངས་གཉིས་ཀ་
 ཤེས་པ་དང་གསུམ། ཞག་གངས་ཤེས་ཤིང་ཉེས་གངས་མི་ཤེས་པ་དང་བཞི། གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་
 པ་སྟེ་མ་ལྟོ། །དེ་ཡང་ཞག་གངས་གསུམ་ནས་གངས་ཤེས་པའི་བར་ལ་བཅབས་པ་ལ་ཞག་
 ཚད་མེད་པར་བཅབས་པ་དང་། ཞག་གངས་མི་ཤེས་པ་ལ་བཅབས་པ་ནི་ཞག་དཔག་མེད་
 བཅབས་པའོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་ལྷུང་བ་གཉིས་ལ་སྐྱར་ཚུལ། ལྷུང་བ་གཉིས་ཞག་གཅིག་དང་། ཞག་
 གཉིས་དང་། ཞག་མང་པོར་བཅབས་པ་ལ་ཞག་གངས་ཉེས་གངས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པ་དང་། ཞག་
 གངས་ཤེས་ལ་ཉེས་གངས་མི་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་སྐྱ་ལྷུང་དང་། ལྷུང་བ་གསུམ་
 ནས་གངས་ཤེས་པའི་བར་ལྷུང་བ་ཚད་མེད་པ་ཞག་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། ཞག་མང་པོར་
 བཅབས་པ་ལ་ཞག་གངས་དང་ཉེས་གངས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པ་དང་། ཞག་གངས་ཤེས་ལ་ཉེས་
 གངས་མི་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་སྐྱ་སྐྱར་རོ། །ཉེས་པ་གསུམ་ནས་གངས་ཤེས་
 པའི་བར་ལ་ཉེས་པ་ཚད་མེད་པ་དང་། ཉེས་གངས་མི་ཤེས་པ་ལ་ཉེས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །སྐྱ་ལྷུང་ལས་ཉེས་གངས་ཤེས་པ་བཀོལ་བའི་སྐྱག་མ་བཞི་ཉེས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྐྱར་
 ཉེ་སྐྱ་བཞི་འཛོག་ཚུལ་ནི། ལྷུང་བ་དཔག་མེད་ཞག་གཅིག་དང་། ཞག་གཉིས་དང་། ཞག་མང་
 པོ་བཅབས་པ་ལ་ཞག་གངས་ཤེས་མི་ཤེས་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་ལྷུང་བ་བཅབས་ཚུལ་སྐྱ་བཅུ་
 དགུ་ཡོད་པས་མཐོལ་སྐྱུགས་ཀྱང་སྐྱ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་དེས་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་
 གིས་མཐོལ་བའི་རྟེན་ལ་གནས་ཕྱུང་མིན་པར་དགོས་ཉི། དེ་དགེ་འདུན་གྱིས་སྤངས་པས་
 མཐོལ་ཡུལ་མི་རྟེན་པས་སོ།

ཕྱི་གཉིས་པ་ལྷུང་བ་བཤགས་པར་བཅབས་ཉེས་བཤགས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བཤགས་
 པ་གཉིས། དང་པོར་བཤགས་པ་ཙམ་དང་། ཞག་གི་ཆད་ལས་ཀྱི་སྟོན་བཤགས་ཚུལ་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་བཤགས་ཡུལ་དགེ་སྟོང་ཚོས་བདུན་ལྟན་གྱི་སྟོང་དུ་ལྷུང་བ་འབྲལ་སྤང་ལྟ་

བྱའི་མིང་དང་། སྤང་ལྷུང་ལྟ་བུའི་རིགས་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་ན་རབ། མ་མཐའ་འང་ལྷུང་བའི་
མིང་མཐུན་པས་མ་གོས་པ་དགོས་སོ། ། **རིགས་གཅིག་པས་གོས་པ་ནི་སྤང་ལྷུང་བྱུང་བ་ལ་**
མཚུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཉེན་མཐོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱིས་དངོས་པོ་བསྐམ་བྱ་དང་
པམ་ལྷག་གི་བཅབས་ཉེས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཤེས་ཤིང་
བླན་ལུས་ཏེ་བཅབས་ཉེས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དེ་ཀུན་སྤོང་སྤྲ་མ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་
སྒྲོམ་སེམས་དང་། ད་ལྟ་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་འདོད་དང་། ཟུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བཞི་ཆང་བར་
བྱས་ཏེ་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྒྱུས་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་ལན་གསུམ་ངི་བའོ། །དམིགས་བསལ་
ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་ལྷུང་བ་བཤགས་ན་འདག་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་
པ་ལ་བཤགས་ན་མི་འདག་གོ། །བཤགས་ཡུལ་མ་རྟེན་ན་འགྲོད་སེམས་དང་སྒྲོམ་སེམས་དྲག་
པོ་བྱས་ན་འདག་པར་འཇུར་བ་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་ལ་ཡང་འབྲེལ། །**ཞག་གི་ཆད་ལས་དང་**
འབྲེལ་བ་ནི། ལྷག་མ་དང་ཕྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་བཅབས་ན་སློབ་སྦྱོང་དགོས་ལ།
སློབ་ལེན་ཡུལ་ནི། དགེ་འདུན་གྲངས་ཆང་ཁིང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་ཁྱད་འཕགས་ལྟ་བུ་གང་རུང་མིན་པས་སློབ་འདོད་དགོས་ལ། ཡུན་ཆད་བཅབས་པའི་ཞག་
གྲངས་ངེ་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དུ་འོད་དོ། །རི་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་པ་ནི། གང་ཟག་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་སྦྱོང་
པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དེ་སློབ་ཁིང་། **ནངས་དུས་སྟོན་དབྱེ་བ་སོགས་དང་།** **ཆོས་སྟོན་སོགས་ཀྱི་**
དུས་སྟེ་པོག་པོར་ཉེ་བར་བཞག་པ་བདུག་སྟོས་བསྟེག་པ་སོགས་དང་། དགེ་འདུན་ལས་སོགས་
ལ་འདུ་བའི་དུས་སྟེ་གཞི་བརྒྱུད་བ་སོགས་དང་། **དུས་ཐ་དད་པའི་དུས་**ཏེ་དགེ་འདུན་ནམས་
སོ་སོར་འཁོད་བའི་དུས་སྟེ་གནས་ཁང་ཐ་མར་འདུག་པ་དང་། **དགོང་དུས་**སྟེ་དགེ་སྤོང་དག་
ལ་ཞབས་ཁྲུས་འབྲལ་བ་སོགས་**དམན་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ལེན་པའོ།** །འདི་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན།
གསུམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ་ཕྱི་མ་བཞིར། །བཞི་དྲུག་གསུམ་དང་ལྟ་སྟེ་བཅུ་དགའོ། །ཞེས་དང་།
རིམ་བཞིན་དྲུག་གསུམ་བཅུ་གསུམ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། །སྒྲོམ་པས་ཞེ་བདུན་སྟེ་དུ་ཡོངས་མ་
བཅད། །སོ་ཐར་བཅས་གནང་གསུམ་མིན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྒྲོས་སོ། །བདག་ལ་ལྷུང་བ་
བྱུང་ངོ་། །**ཞེས་ཐ་མལ་བའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་ཞེགས་**

སོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བཤགས་པ་ལ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མ་བཤགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱང་ན་ཐེག་པ་དམན་པས་གསོ་མི་རུས་
པར་འདོད་དེ། ཤིང་ཏ་ལའི་མགོ་བོ་བཅད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པས་སོ། །འཆབ་མེད་བྱང་བ་ལ་
ནམ་འཆོའི་བར་དུ་བསྐབ་ཆོས་ལྟ་བུ་སྟོབ་པའི་བསྐབ་པ་བྱིན་ནས་སྟོམ་པ་སྦྱིན་དགོས་
ལ། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་བཤགས་ཚུལ་ནི། སྤར་བཞིན་བཅབས་ཉེས་ཡོད་ན་དེ་ཕྱིར་མ་བཅོས་
པར་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་ཕྱིར་བཅོས་མི་རུང་སྟེ། རྒྱུ་ལས། སྟོབ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་མེད་
པར་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་མཁྱེ་བར་བྱ་བ་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སྟོབ་སྦྱོད་
དགོས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་མཐོལ་བཤགས་རིམ་པ་གསུམ་བྱ་སྟེ། བཅབས་པའི་ཉེས་པ་
མཐོལ་བ་དང་། བཅབས་ཉེས་བཤགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་མཐོལ་བཤགས་
དགོས་པས་སོ། །སྟོབ་སྤར་ལྷག་མ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་འདག་པར་འགྱུར་ལ། མཁྱེ་བ་སྦྱོད་པས་
ལྷག་མའི་དབྱང་བ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་བཤགས་
པ་འཆགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའོ། །སྟོབ་བཅབས་པའི་ཞག་གངས་སྦྱོད་དགོས་པས་གངས་
ངེས་པ་མེད་ལ་མཁྱེ་བ་དགོ་སྟོང་པས་ཞག་དུག་དང་། མས་ཆེ་བྱེད་སྦྱོད་དགོས་ཤིང་། རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་དམན་པའི་སར་སྟོབས་ན་སྟོབ་དང་། ལྷག་མ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་
དུ་དགོ་འདུན་སྤྱགས་མཁྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ཆོས་ལས་འདས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་
ས་མ་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་སྤྱགས་མཁྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མཁྱེ་བ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པར་དབྱང་བས་ན་དབྱང་བ་ཞེས་བེར་བའོ། །འབྲིན་པའི་ལྷག་མའི་མཁྱེ་བ་སྦྱོད་བཞིན་
པར་འབྲིན་ལྷག་རིགས་མཐུན་དེ་བྱང་ན་ཡང་གཞི་ནས་མཁྱེ་བ་ལེན་ཅིང་། དེ་སྦྱོད་བཞིན་
པར་སྤར་ཡང་འབྲིན་ལྷག་བྱང་ན་སྤར་ཡང་བསྐྱར་བས་གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མཁྱེ་བ་ལེན་ལ།
སྦྱིར་ལྷག་མའི་མཁྱེ་བ་དེ་དག་གིས་མཁྱེ་བ་སྤར་མ་ཞིག་ཀྱང་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་ན་བྱི་མའི་མཁྱེ་
བ་ཆེ་བྱེད་དམ་པ་ལ་ཞག་དུག་ཆང་ན་སྤར་མའི་མཐུག་མ་ཆང་བ་ཆང་བར་བྱེད་མི་དགོས་ལ།
དེའི་རྒྱ་མཆན་ལྷག་མ་སྤར་བྱེད་མཁྱེ་བ་སྦྱོད་ལུལ་ལ་རུང་བྱང་མེད་པས་ཡིན་ལ། སྟོབ་དེ་དང་
མི་འདྲ་སྟེ། ལྷག་མ་སྤར་བྱེད་བཅབས་ལུན་རིང་བྱང་སྤྱིད་པས་རིང་ཤོས་ཀྱི་ཞག་གངས་དེ་སྤྱིད་

དུ་སྟོང་དགོས་སོ། །སྟོ་བ་སྟོང་པ་དེ་ལྷག་མའི་རིགས་མི་མཐུན་བྱང་བས་མི་འདིག་ན་འབྲིན་
ལྷག་གི་སྟོ་བ་སྟོང་བཞིན་པ་དེ་ལ་རིག་ལྷག་གི་སྟོ་བ་སྟོན་རུང་བར་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་
ལྷར་ན་འབྲིན་ལྷག་གི་སྟོ་སྟོང་ལ་རིག་ལྷག་གི་སྟོ་ལྷན་རུང་ངམ། རུང་ན་ས་གཞན་ན་གནས་
པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་། དམན་སྟོང་ལ་སྟོ་བ་དགོས་མི་དགོས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མགུ་སྟོང་དང་མགུ་ལྷན་ལ་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་མ་བཤགས་པར་
ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྟོ་མགུ་འཁོར་བས་སྟོ་མགུ་ལས་མི་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ལ་རིག་
ལྷག་གི་སྟོ་ལྷན་ལ་སྟོ་ལྷན་ཡིན་མི་དགོས་ལ། མགུ་བ་སྟོང་ལྷན་གཉིས་ལ་གང་གི་དོན་དུ་མགུ་
བ་སྟོང་ས་དེའི་བཅབས་ཉེས་མེད་ཀྱང་སྟེར་མེད་མི་དགོས་ཤིང་། སྟོ་མགུ་འཁོར་བ་ལ་རིགས་
འདྲ་བས་ཉེ་ཞིབ་ཆ་རུང་ངམ་དཔྱད། སྟོ་བ་སྟོ་མ་སྦྲངས་ཀྱང་ཆོ་ག་འོར་བ་ལྷ་བྱས་སྟོ་བ་མ་
ཆགས་པར་སྦྲར་ཡང་ཞག་ལོན་ནས་ལྷག་མ་དེ་ཉིད་བྱང་བ་ན་སྟོ་བ་ལེན་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་ནས་
སྟོ་བ་ལེན་པ་མིན་ཏེ། སྟོ་མ་ཞིག་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་ཆགས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་བར་མ་
ཉྟེ་ལྷང་བ་གཉིས་པ་ཡང་ས་མི་འདོར་བར་བྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱིས་སྦངས་པའི་སྟོ་བ་དེ་
ཡང་ལྷང་བ་སྟོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བཅབས་ཉེས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྟོང་དགོས་སོ། །སྟོ་
མགུ་ཞག་ལོན་པར་སྟོང་པ་ན་ལྷག་མ་རིགས་འདྲ་བྱང་ན་སྟོ་མགུ་སྟོ་མ་ཞིག་ཉྟེ་གཞི་ནས་ལེན་
དགོས་པས་མཆན་ཉིད་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྟོ་མགུ་ལས་མིང་གཞན་གཞི་ནས་སྟོ་མགུའི་མིང་
གདགས་པས་མིང་ཡང་འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞི་ནས་སྟོ་མགུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཡང་གཞི་ནས་བསྦངས་ཏེ་སྟོ་མགུ་བྱིན་པ་ཞག་མ་ལོན་པར་སྟོང་པ་ན་ལྷག་མ་རིགས་
འདྲ་བྱང་ན་སྟོ་མ་ཞིག་ནས་སྟོན་པ་མིན་པས་མཆན་ཉིད་མི་འཕོ་ལ་མིང་ཡང་མི་འཕོ་སྟེ། གཞི་
ནས་བསྦངས་ཏེ་སྟོ་མགུའི་མིང་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་བྱིར། གཞི་ནས་བསྦངས་ཏེ་སྟོ་མགུ་ཞག་
གཅིག་གཉིས་སོགས་ལོན་པར་སྟོང་པ་ན་ལྷག་མ་རིགས་འདྲ་བྱང་བ་ན་སྟོ་མགུ་སྟོ་མ་ཞིག་ཉྟེ་
གཞི་ནས་སྦངས་ཏེ་སྟོ་མགུ་སྟོན་དགོས་པས་མཆན་ཉིད་འཕོ་སྟེ། སྟོ་མ་ཞིག་པའི་བྱིར། མིང་
མི་འཕོ་སྟེ། སྦྲར་ཡང་གཞི་ནས་བསྦངས་ཏེ་སྟོ་མགུ་མིང་ངས་ན་གནས་པས་སོ། །སྟོ་མགུ་བྱིན་
ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་ལྷག་མ་རིགས་འདྲ་བྱང་ན་གཞི་ནས་སྟོ་མགུ་སྟོན་ཞིང་ཞག་ལོན་པར་

སྤྱད་པ་ཞིག་པ་མིན་པས་ན་མཆན་ཉིད་མི་འཕོ་ལ། གཞི་ནས་སློ་མགུ་ཞག་མ་ལོན་པར་སྤྱད་
 པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཞེས་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་གསུངས་སོ། །སློ་བ་
 སྤྱོད་བཞིན་པར་སློན་གྱི་ལྷག་མའི་བཅའས་ཉེས་དྲན་ནས་དེ་གསོ་ཕྱིར་སློ་བ་ལེན་ཅིང་གཉིས་
 ཀ་གཅིག་ཆར་སྤྱད་རུང་བ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མགུ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པར་སྤྱར་ལྷག་མ་
 འཆབ་མེད་བྱུང་བ་དྲན་ཏེ་མགུ་བ་སྤྱ་མ་ལས་ཐ་དད་པར་ལེན་ཅིང་གཅིག་ཆར་སྤྱད་པ་ཡང་
 རྩ་བས་བསྟན་པར་མཆོ་མཆན་ལས་སོ། །དེས་ན་འབྲིན་ལྷག་གི་སློ་བ་ལེན་པ་ལ་སྤྱར་འབྲིན་
 ལྷག་གི་སློ་བ་མ་སྤངས་པ་མི་དགོས་པས་གང་གི་དོན་དུ་ནོད་པའི་འབྲིན་ལྷག་དེའི་སློ་བ་མ་
 སྤངས་པ་ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་ཞིབ་ཆ་མང་པོར་གཅིས་སོ། །སློ་བ་སྤྱ་མའི་ཞག་གྲངས་ཀྱང་བྱི་མའི་
 ཞག་གྲངས་རྫོགས་མ་རྫོགས་པར་དུ་མགུ་བ་བྱིན་མི་རུང་བས་གཉིས་ཀའི་མགུ་བ་གཅིག་ཆར་
 བྱིན་རུང་ལ། མགུ་བ་བྱི་མའི་གྲངས་མ་རྫོགས་པར་དབྱུང་བ་བྱིན་མི་རུང་བས་རྫོགས་ནས་
 དབྱུང་བ་གཉིས་གཅིག་ཆར་བྱིན་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། བམ་ལྷ་ལས། སློ་བ་དང་མགུ་བ་
 གཉིས་ནི་གཅིག་ཆར་བྱིན་ཞིང་གཅིག་ཆར་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སློ་བ་
 སྤྱོད་ཡུལ་དགེ་འདུན་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་ལ་སློ་བ་དེ་ནོད་པའི་གནས་ཡིན་པ། སློ་མགུ་སྤྱོད་
 པར་རང་ལས་གཞན་གསུམ་དང་བསྐྱབ་བྱིན་གསུམ་ཡོད་པའི་གནས་མིན་པ། སོ་ཐར་གདོན་
 རུས་ཡོད་པ་སྟེ་གནས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྷན་དུ་ལེན་ཅིང་སྤྱད་པའི་ཞག་འདས་ལུས་བརྗོད་པ་
 དང་། འཐབ་གྲོལ་ཅན་འོང་ན་གཏོང་ཞིང་སོང་ན་སྤྱར་ལེན་དགོས་ལ་སོ་ཐར་གདོན་རུས་མེད་
 པའི་གནས་སུའང་འཆགས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། བམ་པ་ཐུན་མོང་མིན་པས་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་སྤོམ་
 པ་གཏོང་བར་ཐལ། ཐུ་ཏམ་ལས། དགེ་སློང་མ་གང་ཆགས་པར་ལྷུར་ལ་ཞེས་པ་ནས་ནོམ་པ་
 དང་ཉུག་པ་བདག་གིར་བྱེད་ན་དགེ་སློང་མ་ཡང་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་གནས་པར་མི་
 བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་སློང་མས་གནས་འདི་ལྷ་བུ་
 བྱས་ན་བྱས་མ་ཐག་དུ་དགེ་སློང་མར་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས་དེའི་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
 བྱིས་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། བམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བ་མཆན་གྱུར་
 ན་ཆད་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་འོ་ན། རིན་ཕྲིང་ལས། དེ་ལྟར་

ན་པམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ། འདོད་ན། པམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་མ་མཆན་ལྟར་པ་དགེ་སློང་དུ་མི་རུང་བར་འཇུར་རོ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་གསོར་མི་རུང་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འཆབ་མེད་ལ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་དང་། མཆན་ལྟར་ན་སྒྲིམ་པ་གསར་དུ་སྦྱེས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན་དབྱུད་པར་བྱལོ། །སྒྲོ་བ་གཞི་ནས་སྒྲོ་བ་སྐྱར་ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲོ་རྒྱུ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མགྲ་རྒྱུ་གསུམ་སྟེ་དུག་དང་། སྒྲོ་བ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་མཐའ་ལ་མགྲ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་པས་དགུ་སྟེ་སྒྲོ་མགྲ་སྦྱིན་པ་བཙོ་ལཱོ། །མགྲ་རྒྱུ་གསུམ་དང་སྒྲོ་བ་གསུམ་གྱི་མཐའི་མགྲ་བ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་སྒྲོ་བ་པས་མགྲ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེའི་མཐའ་དབྱུང་བ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །བསྐྱབ་བྱིན་མདོ་སྟེ་ཞེས་སོགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལས་བཞེར་བཤད་པའི་སྦྱིན་ལུལ་ཆོས་བརྒྱུད་ལྡན་ལས་བསྟེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ཡན་ཞེས་པའི་ཆབ་རྒྱ་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་ལུལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱིན་ཡོད་པར་འོད་ལྡན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པའི་པམ་ལྷག་ལས་གཞན་པའི་ལྷང་བ་བཤགས་ཚུལ་ནི། ལུལ་གྱི་གངས་ཡན་ལག་གཅིག་བྲལ་གྱི་པམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་སྦྱི་བ་སོགས་པམ་ལྷག་གི་སྒྲིམ་པོ་སྦྱི་ཡང་ཐམས་ཅད་མཆོམས་བཅད་པའི་ནང་ཁོངས་ཡིན་ན་མཆོམས་དེར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཀུན་ལ་བཤགས་དགོས་ཤིང་། པམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་སྦྱི་བ་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ན་དགེ་སློང་དུག་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་བྲལ་སོགས་པམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཡང་བ་དགེ་སློང་བཞི་དང་། ལྷག་མའི་སྒྲིམ་པོ་སྦྱི་བ་ལྷ་དང་། ལྷག་མའི་སྒྲིམ་པོ་ཡང་བ་དགེ་སློང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་ལ། ལྷང་བྱེད་སོར་བཤགས་ཉིས་བྱས་རྣམས་ལ་བཅབས་ཉིས་ཡོད་ན་སྤར་བཤགས་པའམ་མཐོལ་བཤགས་སྤགས་གཅིག་གིས་དགེ་སློང་གཅིག་ལ་བཤགས་པས་ཆོག་གོ། །སྤར་ལྷང་ལ་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པས་སྤང་བྲལ་དང་། འབའ་ཞིག་པ་ཐ་མ་བདུན་གྱི་ཁབ་རལ་

བཅག་པ་དང་། ཤིང་བལ་བསྐྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཆད་ལྷག་བཅད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས།
 བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་སྡེ་མར་འགྲོད་ཅིང་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་མི་བྱེད་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་
 ལ། དག་ཚུལ་རིན་ཐེང་ལས། བཤགས་པས་དེ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཏང་ལ་བྱེད་པ་
 མངོན་གྱུར་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། ལས་ལ་སྦྱིབ་པ་དང་། རྣམ་སྦྱིན་འབྲིན་པའི་རྣམས་
 པ་དག་པ་སོགས་ལ་བཤད་ཅིང་། བཤགས་པས་ངེས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱིན་སྲབ་པར་བྱས་པ་
 ཙམ་ལས་མི་འདག་པར་མཆོ་རྒྱུ་དང་རིན་ཐེང་གཉིས་ཀར་གསུངས་པ་ཐྱོང་ངེས་མ་ལོག་
 པའི་ལས་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ཆོག་པར་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས་གསུངས་པས་རང་ལྷགས་གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་དག་ཅེས་སོགས་
 ལྟར་ངེས་པའི་ལས་འདག་པ་ཡོད་ལ། ས་བོན་ལ་ཆ་བྱང་བའམ་སྐྱེས་གྱིས་གོས་སམ་ཆོག་པ་
 གསུམ་དཔེར་བྱས་ཏེ་དགེ་མི་དགེ་ལས་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་ཆས་པའམ་བྱིན་
 གྱིས་བསྐྱབས་པས་སྐྱེས་བྱགས་པའམ་ཟག་མེད་དང་སྟོབས་བཞིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་གཏན་
 མེད་བྱས་པ་གསུམ་ཀའི་འབྲས་བྱ་གང་བཅོམ་པ་མི་འབྲིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 འཆར་ཀའི་བྱང་བ་སོགས་ལྟང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་བཤད་ཟླ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྟང་བ་དག་པའི་རྒྱུའམ་དག་ཚུལ་ནི། **དེ་ལྟར་མིང་རིགས་སྟོས་པའི་སྟོན་ས་བྱིར་**
བཅོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་**བྱས་**པ་དང་། བཤགས་པའི་ཐབས་སྟོག་གི་**མཐར་**ཐུག་པར་**བཅའ་**ཀྱང་
ཁྱེན་མ་འབྱོར་བ་བཤགས་བྱིར་སོང་བའི་དགེ་སྟོང་ལྷག་གིས་ཟོས་པ་ལྟ་བུ་**དང་།** **མཆོན་གྱུར་པ་**
དང་། **དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་།** **བདེན་པ་མཐོང་**བ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ལུ་པོ་ཐེག་པ་ཐུན་
 མོང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་**རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་རྟོགས་པ་དང་།** **བྱང་ཆུབ་ཀྱི་**
སེམས་སྟོམ་པ་དང་བདུན་གྱིས་ལྟང་བ་འདག་གོ། ཁའོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་ལས། **བདེན་པ་མཐོང་**
 བའི་**ཆོན་ལྟང་བ་ཕྱ་མོའི་ཡང་ཕྱ་མོ་དག་**པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའི་**བྱིར་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྟོང་**
ཡིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱིན་བྱིར་མི་འོང་གིས་མམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དག་མིང་མི་
 ཐོབ་ལ། བདེན་པ་མཐོང་བྱིན་བྱང་བའི་ལྟང་བ་རྣམས་བྱིར་བཅོས་ཆོག་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་མི་
 འགལ་ལོ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཆད་ལས་དང་སྟོབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་བའི་ལྟང་བ་དག་པའི་རྒྱ་

ཡིན་པའི་དོན་དུ་རུང་ངམ་ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་ཡང་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་པ་དང་ནམ་ཐར་རྟོགས་པ་
ལྟར་བའི་དག་རྒྱ་ཡིན་ན་མཆོ་རྒྱུ་དང་འགལ་ཞིང་པམ་པ་ཡང་འདག་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་
དང་། ཡང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་ལྟར་བའི་དག་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། དེ་གཉིས་ལྟར་བ་དག་པ་དངོས་ཡིན་པས་དག་རྒྱར་མི་འཐད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞིབ་ཆ་གདོན་པར་བྱའོ། ཁ་དོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར། བཤགས་དང་ཆད་ལས་སྟོན་པ་དག་
འདུན་གྱིས། བག་ཡངས་མཆོན་འགྱུར་སྒྲིམ་བཞི་བདེན་མཐོང་བདུན། ཞེས་ཀྱང་ངོ་། **ཁྱིམ་པར་**
དག་འདུན་མི་དབང་པའི་ཕྱིར་ན་དེར་ལྟར་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པའི་ལས་དེ་ནན་ཏུར་མིན་ཡང་ཆད་
ལས་སུ་འདོད་ཅིང་། དག་རྒྱལ་ནི་སྤང་པ་ནན་ཏུར་གྱི་བྱ་ལུ་ལ་འོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷག་མ་
འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི།

ལྷོ་གཉིས་པ་ལྟར་བ་བཅབས་པ་ནམས་ལྡང་བའི་དུས་དང་། དུས་མིན་པ་བསྐྱས་པའི་
གཞི་ནི་རྩ་བར། འདི་ལ་དག་འདུན་ལྷག་མ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། **གང་ཟག་གི་**
གཞིར་བཅབས་ཉེས་བཤགས་ཆེད་སྟོབ་སྟོད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་གཞིའི་**ལྷག་མ་**ནི་དག་
སྟོང་**རང་གི་**རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ། རོ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དག་སྟོང་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་
མཐོལ་ཡུལ་ཡོད་པ་**སྟེ་**ལྟར་བ་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། དག་སྟོང་**གཞན་གྱི་**ལྷག་མ་**འཆབ་པའི་**
ལྟར་བ་**དེ་ནི་ལྟར་བྱེད་**ཡིན་པས་སྟོབ་སྟོད་དོན་མེད་**དོ།** ལྷ་མ་རྟེན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གནས་
བྱུང་དང་། ལས་དང་པོ་བ་མིན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཏེ་བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་
འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་ཞིང་། ཀུན་སྟོང་བརྗོད་འདོད་མེད་པའི་བསམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པས་མ་མཐོལ་
བར་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་བཅབས་ཉེས་འབྱུང་བ་རྩ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་གྱིས་སྡེ་ལཱི་
བཅབས་ཉེས་འབྱུང་རྒྱལ་བསྟན་དོ། ལྟར་བ་དེ་བྱུང་བར་མི་ཤེས་པ་དང་། ལྟར་བ་གང་བྱས་མི་
བྲན་པ། བྱས་པ་དེ་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་པ། བསམ་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱད་པ་མ་ཞུགས་པ་

དང་། གནས་ཕྱང་དང་འདུ་ཤེས་ཉམས་པ་དང་། མཐོལ་ཡུལ་མེད་པ་སོགས་ལ་བཅབས་ཉེས་མི་
འབྱུང་ངོ་། འདྲོལ་ལ་སྒྲོ་བ་གསུམ་བཅབས་པ་དུས་མི་ཤེས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་བཞི་ལས་ལྷག་མིན་སྟུང་པས་
སྒྲོ་བ་བཞིར་སྟོ་བ་འོད་དགོས་ཀྱང་དུས་ལྷག་པ་ལ་བཞེན་པ་མིན་ནོ། སྒྲོ་ཐབས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ནི།
མ་གུས་པས་སྟོ་མགུ་སོགས་གཏོང་བའོ།

ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྒྱུད་པའི་གཞི།

ཕྱ གསུམ་པ་ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྒྱུད་པའི་གཞི་ནི་རྩ་བར། སྟོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་
བ་དག་གིས། ཞེས་སོགས་བྱུང་། དམན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་གས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྱུད་པ་འདོར་
དགོས་ཅུང་གི་རིགས་གནས་དེ་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་མཆན་ཉིད། ཆོ་གས་ཞེས་པས་ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་སེལ་ལ། རིགས་ནས་སྟོས་པས་དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་བསྐྱེལ། ཆེ་ལོང་དབྱེ་ན་སྟོ་སྒྱུད་
གསུམ། མགུ་སྒྱུད་གསུམ། སྟོ་ལྡན་གསུམ། མགུ་ལྡན་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་། དེའི་ཉིང་དུ་
བཞེགས་སྐྱད་བསྐྱད་འབྱེད་བཞི་དང་གནས་དབྱུང་བདུན་རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱེལ་བ་
ཕྱིན་པ་སྟེ་ཉེར་ལཱི་ཉིང་དུ་བསྐྱེལ་བ་བསྐྱེལ་བས་ས་གཞན་ཉེར་དུག་གོ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
གི་དབྱེ་བ་ཞེ་བཞི་སྟེ། རྩར་བཞིན་སྟོ་གསུམ། མགུ་གསུམ། སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་བ་གསུམ། གཞི་
ནས་སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་བ་གསུམ། གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་བ་གསུམ་སྟེ་
སྟོ་མགུ་སྒྱུད་པ་བཙུ་ལྟ་དང་། ཡང་སྟོ་ལྡན་གསུམ་མགུ་ལྡན་གསུམ། སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་ལྡན་
གསུམ། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་ལྡན་གསུམ། གཞི་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་བ་སྐྱུད་ནས་མགུ་
ལྡན་གསུམ་སྟེ་བཙུ་ལྟ་དང་སུམ་བཅུ་ལོ། སྟོ་བ་སྐྱུད་ཟིན་ནས་མགུ་བ་མ་སྐྱངས་པ་ལ་སྟོ་ལྡན་
དང་། མགུ་བ་སྐྱུད་ཟིན་ནས་དབྱུང་བ་མ་མཐོས་པ་ལ་མགུ་ལྡན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཆོ་གའི་ལས་བྱས་ཟིན་ཀྱང་ཆད་ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དམན་སྒྱུད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པ་ལས་གྲོལ་
ཀྱང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྱུད་པ་ལྟ་སྟོང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བར་དེའི་ཆད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་
ཡིན་ནམ་དབྱུང་ལ། སྟོ་བ་སྐྱུད་ཟིན་ནས་མགུ་བ་མ་སྐྱུད་པ་ལ་སྟོ་ལྡན་གྱིས་བྱས་པ་མེད་དེ། བར་

དེར་བབས་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་ཕྱང་སོགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྟོ་སྟོང་དང་། སྟོ་ལྡན་གཉིས་དང་། མགུ་སྟོང་དང་མགུ་
ལྡན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་མི་འགལ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་རོ། །སྤུལ་ཅུ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞིགས་སྦྱང་
བསྦྱང་པ་གསུམ་དང་། སོགས་སྦྱས་ཕྱིར་འགྲེང་གནས་དབྱུང་བདུན་ངོ་པོ་ཉིད་འཆོལ་བ་བསྐྱབ་
ཕྱིན་བསྐྱེལ་བ་བསྟོན་ཚུལ་སྤར་དང་འདྲ་བར་བྱས་པས་ཞེ་བཞིའོ། །དེ་རྒྱམས་བསྟུ་ཚུལ་གསུམ་
ཡོད་དེ། ངོ་པོའི་སྟོ་ནས་སྦྱང་བ་ས་གཞན་གྱིས་གནས་དབྱུང་བདུན་དང་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྦྱང་པ་
ས་གཞན་གྱིས་བཞིགས་སྦྱང་བསྦྱང་འགྲེང་བཞི་དང་། རྒྱམ་པར་དག་པ་ས་གཞན་གྱིས་དེ་དག་
ལས་གཞན་པ་སོ་གཉིས་པོ་རྒྱམས་བསྟུས་སོ། །རྒྱམ་གྲངས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བསྟུས་ན་གཉིས་སུ་འདུས་
ཏེ། ས་གཞན་ལ་གནས་པ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གནས་དབྱུང་བདུན་བཞིགས་སོགས་བཞི་བསྐྱེལ་བ་བཅས་བཅུ་གཉིས་དང་པོ་དང་། གཞན་
སོ་གཉིས་ཕྱི་མའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་སྟོ་ནས་ས་གཞན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྟོ་མགུ་སྟོང་
པ་བཅོ་ལྔ་དང་། ངོ་པོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་ཕྱིན་ཏེ་བཅུ་བདུན་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ་ལྡན་པ་
བཅོ་ལྔ་དང་ནན་ཏུར་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉེར་བདུན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤུལ་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་
དག་གིས་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྔ་སྟོང་ཁིང་དམན་སྟོང་ལྔ་དང་དུ་ལེན་དགོས་པས་ཆེན་
པོ་དང་། ཕྱི་མ་ཆུང་དུ་ཉེར་བདུན་གྱིས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ལྔ་སྟོང་དགོས་ཀྱང་དམན་སྟོང་
ལྔ་དང་དུ་ལེན་པ་མིན་པས་ཆུང་དུ་བེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྟོ་མགུ་ལྡན་པ་གྲལ་མཐར་གནས་དགོས་
ཏེ། མ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོ་མགུ་འཁོར་བ་སྟེ་སྟུང་བེན་པས་རིམ་བཞིན་སྟོ་མགུ་སྟོང་པ་ལས་གྲོལ་
ཅིང་། མགུ་བ་དང་དབྱུང་བ་མཐོས་པས་རིམ་བཞིན་སྟོ་ལྡན་དང་མགུ་ལྡན་ལས་གྲོལ་འོ། །ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་དང་གནས་ཕྱང་ལ་རྟེན་པ་མི་དབང་ལ། ཆོས་ཕྱོགས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། བཟོད་
གསེལ་བྱས་ན་དབང་ངོ། །སྟོ་སྟོང་གསུམ་པོ་སྟོ་སྟོང་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་མིན་ལ། མགུ་
བ་བཅུ་གཉིས་མགུ་བ་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་མིན་ཅིང་། དེའི་ཕྱི་མ་དགུ་པོ་གང་རུང་
ལ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པོ། །ནན་ཏུར་བྱས་པ་དང་ས་གཞན་པ་ལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་
ཅིང་། སྟོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་འགལ་ཡང་སྟོ་སྟོང་གསུམ་མི་འགལ་ལ། ལྷག་མ་རིགས་མི་མཐུན་

གསུམ་གྱི་སློབ་གསུམ་གཅིག་ཆར་སྒྲངས་ནས་གཅིག་ཆར་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཅིང་། མགྱ་བ་ལ་འདྲ་
བར་གསུངས་སོ། སློབ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་འདྲིམ་ཆོ་མགྱ་སྤྱོད་སློབ་སྤྱོད་བསྐབ་བྱིན་གནས་
བྱུང་ནམས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མར་གནས་ཁང་དམན་པ་བསྐྱོད་གོས་སོ། ཁ་གཞན་ཆུང་
དུས་དམན་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་ཐལ། དུས་ཐམས་ཅད་པའི་གསུམ་སྤྱོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་བེར་རམ་
གསུངས་སོ། མགྱ་ལྡན་སྐབས་ལྷག་མ་བྱུང་ནས་སློབ་འོད་ན་མགྱ་ལྡན་ཞིག་གོ།

ཡོངས་སྤྱོད་གི་གཞི།

ལྷ་བཞི་བ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་གཞི་ནི། ཅ་བར། མ་གྲངས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
སོགས་བྱུང་། **གང་གིས་སྐྱེད་བ་པོ་ནི་བསྐྱེན་རྩོགས་ཀྱི་སྣོམ་པ་ནམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྷ་བ་**
མཐུན་པ་སོགས་ཆོས་དྲག་སྐྱེད་དུ་ནད་པའམ་དེས་བསྐྱོས་མིན། ། **སྐྱེད་བྱར་ཞེ་འགས་མ་ཡིན་**
བྱམས་སེམས་ལྡན། ཞེས་པ་ལྷར་ཆོས་དགྱ་ལྡན་དང་། **བྱད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེད་བའི་ཆོ་ན་མཚན་**
མཐུན་དགོས། ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་ལུས་ས་ནད་པ་མིན། དེས་བསྐྱོས་སོ་ཉ་མ་ཡིན་བྱམས་
སེམས་ལྡན། ཞེས་བྱང་ངོ་། ། **གང་ལ་སྐྱེད་ཡུལ་སྡེ་ལྷ་གསོ་རུང་ལྡན། ཉན་པ་གནས་བྱུང་**
དགེ་འདུན་འབྱེད་རུས་མིན། ལལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྐྱེད་པོར་འགས་མིན་ཤེས་ལས་གཞན་
ཚྭགས་མིན། ཞེས་པ་ལྷར་བརྒྱད་ལྡན་ནོ། ། **དཔེན་པའི་གནས་སུ་དབྱར་ནང་དང་།** བྱ་བ་
གཞན་གྱིས་སེམས་མ་གཡེང་བའི་དུས་སུ་བཞི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མཐོ་བ་སྤངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ལྷ་ངན་སྤོང་བའི་ལྷ་བ་དང་། བཅས་རྒྱང་སྤོང་བའི་ཆོག་དང་། ལོག་འཆོ་སྤང་
བའི་འཆོ་བ་ཉམས་པ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པ། ཐ་མལ་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་
གྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱོག་དུ་སྐྱེད་ཞིང་། ལུང་ཁྱབ་ར་ཆོགས་ཀྱི་དབྱས་སུ་སྐྱེད་བར་གསུངས་
པ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ཉེས་བྱས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། **སྐྱེད་ཆོ་དང་པོར་བསམ་བྱའི་**
གནས་སུ་བསམ་པ་དང་། **བརྟག་བྱའི་གནས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རིམ་**
པ་ལྷར་རང་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆང་མ་ཆང་དང་། **སྐྱེད་བྱ་ཡུལ་དུས་སྐྱེད་བའི་གཞི་**

སོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་བརྟགས་ཏེ་བྲན་ཤེས་བཞིན་དང་སྦྱང་བཅེ་བའི་སྒོ་སྒོན་
དུ་བཏང་སྟེ་ཉེས་པ་སྦྱང་བའི་སྐབས་ཕྱེ་ཞིག་ཅེས་སྐབས་འབྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ཁྱེད་ལ་ལྟུང་བ་
འདི་བྱང་ངོ་ཞེས་སྦྱང་བའོ། །དམིགས་བསལ་སྦྱེས་པས་བྱད་མེད་ལ་སྦྱང་ཆེ་མཚན་མཐུན་མི་
དགོས་ལ། སྦྱང་བྱ་དགེ་འདུན་འབྱེད་ཅུས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱང་བ་ན་ལྟུང་བ་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བསྐྱོག་པ་ལྡ་བྱ་ཁིང་མ་
བཏང་ན་བཀའ་སྒོ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་འབྱུང་ཁིང་། དེ་བཞིན་བསྐྱུད་ནས་བྱེད་ན་སྦྱང་པ་
ནན་ཏུར་དང་། དེས་མ་བཏང་ན་གནས་དབྱུང་བྱ་ལ། རྟོགས་འགར་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཁྱོད་
ཀྱིས་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་ཀྱིས་གནས་འདི་ནས་ང་ལ་མ་ཁྱུས་
པར་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །ཁོ་བོ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་པ་དེ་བསྐྱུགས་པ་
ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་བཅས་བྱ། དེས་མ་སྦྱུལ་ན་གདམས་ངག་དང་གསོ་དགག་བཞིན་འཛོག་
ཅིང་། དེས་མ་སྦྱུལ་ན་མཐར་གནས་ནས་དབྱུང་ངོ་སོགས་གསུངས་སོ། །མི་མཉེན་པར་སྐབས་
འབྱེད་ཀྱང་ལྟུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྦྱར་བཅས་ཏེ་མི་མཉེན་པའམ། དམ་ཚིན་འདུལ་བའི་
ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་སྦྱར་བར་གདགས་པ་བཞིན་ལྟུང་བ་བྱུང་བའི་གཞི་དང་དུས་དང་གནས་སོགས་
འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་གསལ་བར་བྱས་ནས་ལྟུང་བ་ནན་ཀྱིས་བཀའ་ཏེ་གང་དུ་སོང་ཡང་ཉེས་པ་
དང་བཅས་པར་བཏང་བའོ། །མ་སྦྱུལ་ན་གནས་དབྱུང་མདོར་བསྐྱུས་སྦྱར་བའི་བར་སྔ་མ་ལྟར་
རོ། །དེ་ལྟར་སྦྱང་བར་བྱས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཉེན་པར་སྐབས་ཕྱེ་ནས་སྦྱང་བ་
ན་བརྗོད་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་ཁིང་། ཤེས་བཞིན་ཁས་མི་ལེན་
པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་དབྱུང་བྱ་ལ། ལྟུང་བའི་རྒྱ་ཁས་སྦྱངས་ནས་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཁས་མི་ལེན་
ན་བསྐྱོག་པ་ལྡ་བྱ་ཁིང་། མ་བཏང་ན་སྤིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་། དེས་མི་གཏོང་ན་
གནས་དབྱུང་བྱའོ། །ཁས་སྦྱངས་ནས་ཕྱིར་མི་འཆོས་ན་ཕྱིར་མི་འཆོས་པའི་གནས་དབྱུང་དང་།
ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ན་ཚུལ་བྱིམས་དག་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་ངོ་། །

ལས་བྱེད་པའི་གཞི།

ལྷ་ལ་ལས་བྱེད་པའི་གཞི་ནི་ཆ་བར། དགེ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་བྱང་།
གཞི་དེར་གསུངས་པའི་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་མདོ་མངོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་མིན་ཚུགས་ལ་རིས་བརྒྱད་ཀའི་སྒྲིམ་ལྡན་གྱིས་ཕྱག་མི་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་མཐོང་བ་ན་དགེ་
སྤྲོད་མ་སོགས་སྟོན་ལས་ལྡང་དགོས་ཤིང་། གནས་མལ་སྟོབ་པས་ལག་བརྒྱུ་སོགས་གྱིས་
གནས་ངན་པ་མཐའ་ན་ཡོད་པ་སྦྱིན་ནོ། །

ལས་ཀྱི་དབྱེན་གྱི་སྤྲོད་གཞི་ནི། ཀློག་སྒྲིམ་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གྱིས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་
དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ལ་སྤྲོད་བ་ན་དེ་རྣམས་ཚུགས་འཁོར་མང་བས་གཅིག་ཤོས་གནས་དབྱུང་
བྱས་པ་དེ་རྣམས་གྱིས་མཚམས་དེར་གསོ་སྦྱོང་ལོགས་སུ་བྱས་ཤིང་སྟོན་པའི་བཀའ་ཡང་མ་
ཉན་པས་སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་མང་པོར་བཞུགས་ཚུལ་ལྟར་ལས་འབྱུང་བ་དེ་
ཡིན་པས་ལོགས་བཟང་པས། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་དབྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པར་བཤད་
པ་མི་འཐད་ཚུལ་སྤོམ་། རྟེན་སྦྱོང་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱོབ་པ་ཆོས་མིན་
ཚུགས་ཡིན་པས་ཆོས་ཚུགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལས་མི་འཆགས་ལ། སོ་སོར་བྱས་ན་མི་མཐུན་
པ་མི་སྦྱོང་ཅིང་འཆགས་སོ། །གཟུ་བོ་སྟེ་སྒྲུལ་སའམ་དབྱུས་ན་གནས་པས་ཆོས་ཚུགས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་ལས་བྱས་ན་འཆགས་ཀྱང་གཟུ་བོ་ཉམས་པས་མཚམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་དང་།
དགེ་སྤྲོད་མ་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཆོས་མིན་པས་བཟོད་པ་གསོལ་ན་ཆོས་ཚུགས་པས་དེ་
ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་། དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་
དང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱ་ཞིང་། དེ་འོག་ལྷན་
ཅིག་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་ན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐོབ་བོ། །མི་རུང་བའི་གཞི་བཅུ་
བྱས་པ་ནི་བྱེད་དུ་བཀའ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བྱ་སྟེ། གཞི་བཅུ་ནི། ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་ཡི་རངས་དང་། ཀྱུ་
སྤྱད་ནོད་དང་ལན་ཚུ་དང་། ལམ་དང་སོར་གཉིས་དཀྱུགས་དང་འདིང་། གསེར་གྱི་རུང་བ་བྱ་
བ་ནི། མི་རུང་བ་ཡི་གཞི་བཅུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གྱིས་

མི་མཐུན་པས་**ཚོས་མིན་**དང་། མཐུན་པས་ཚོས་ཀྱི་ལས་**བྱས་ནས་**མཐུག་ཏུ་ཐལ་མོ་བརྟུངས་ཏེ་
ཨ་ལ་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟེན་ན་**རུང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་ལོ།** ། མི་རུང་སྟེ་ཅམ་
པར་རྒྱག་སྟེ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཅས་པས་སོ། །**ཞེས་སོགས་བྱ་སྟོན་ཚོས་འབྱུང་དུ་གསལ་**ཏེ། སྐར་
བཞིན་ལས་བྱས་ན་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོ་སྟོང་རྣམས་རྟེན་སུ་ཡི་རང་བྱེད་དུ་འཐུག་ཅིང་དེས་རུང་
བར་བྱེད་པ་ཅམ་པར་རྒྱག་སྟེ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཅས་སོ། །

སྟོན་ལམ་བསྟུན་ནས་ཀུན་གྱིས་མཉམ་དུ་ལག་གིས་ས་བརྟོན་ཏེ་ཀུན་ཏུ་སྟུང་པས་
རུང་བར་བྱ་བ་དང་། མཉམ་ཡོད་དུ་རྒྱག་སྟེ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་ལོ། །ལུས་སྟོག་ལ་གཞོན་པའི་ནད་
བྱུང་ན་སློན་བྱ་པད་པ་བཞིན་དུ་ཆང་ཞོན་པ་སྟེ་གཞིབ་ནས་འབྱུང་ན་ནད་དམ་གཞོན་པས་
རུང་བ་དང་། མཉམ་ཡོད་དུ་ལེགས་འོང་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་ལོ། །རི་སྟོང་འཆོ་བཅང་དུ་བྱིན་གྱིས་
བཟུངས་པའི་ཚུ་རུས་རུང་གི་ཟས་དང་བསྟེན་ནས་རུས་མིན་དུ་རུང་བར་བྱེད་པ་ནི་ལན་ཚུས་
རུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་ལོ། །རྒྱུང་གྲགས་སམ་དཔག་ཆད་བྱེད་
དུ་སོང་ནས་འདུས་ཤིང་ཟ་རུང་བ་ལམ་གྱིས་རུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ལྷས་སྟེན་ལ་ལྷུང་
བྱེད་དུ་ལོ། །ཟས་སྒངས་པས་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པའི་བཟུང་བཅའ་ལ་སོར་མོ་གཉིས་རེག་ནས་
རུང་བར་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་ཡོད་དུ་མང་པོ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་ལོ། །འོ་མ་བྲེ་གང་དང་འོ་བྲེ་གང་
དཀྲུགས་ནས་རུས་མིན་དུ་བརྟུང་རུང་བ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་ཡོད་དུ་མང་པོ་ལ་ལྷུང་བྱེད་
དུ་ལོ། །གདིང་བ་གསར་པ་བཟོས་ཏེ་རྟིང་བར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་འཁོར་བས་མ་
སྟན་པར་སྟོན་རུང་བར་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་ཡོད་དུ་མང་པོ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་ལོ། །ལྷུང་བཟེད་བྱི་
ཞེས་པོས་བསྟུས་ཏེ་དགོ་སྟོང་གི་མགོ་བོའི་སྟེང་དུ་ཁྱིའུ་སྟན་དང་བཅས་པ་བཞག་ནས་ལམ་
སྒང་སོགས་སུ་ལྷུང་བཟེད་འདི་ནི་བཟང་པོ་སྟེ་འདིར་བྱིན་ནམ་སྟུགས་ན་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་
འཇུར་རོ། །ཞེས་སྟེ་པས་གཞན་གྱིས་དེར་གསེར་དཔུལ་སྟུགས་པ་ཡོངས་སྟོན་པ་གསེར་གྱི་
རུང་བ་སྟེ་རྒྱག་སྟེ་སོགས་ལ་སྒང་ལྷུང་དུ་བཅས་སོ། །ཚུས་རུང་བའི་བཅས་ཚུལ་འཐད་མིན་
དཔྱད།

ལས་ཀྱི་དབྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྒྲིང་བཞི་ལས་**སྒྲ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པའི་**སྒྲིང་གསུམ་པོ་

གང་རུང་གི་མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་གང་དབྱེ་བ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་མཐའ་བཞི་བཞི་སྟེ་ལ་
 གློང་དུ་འོས་པ་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ལ་འབྱེད་པ་པོ་སོ་སྟེས་ཀྱིས་ཆོས་དང་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་
 མིན་པ་ལ་དེར་འདུ་ཤིས་ཤིང་ཀུན་སྒྲོང་དབྱེ་བར་འདོད་པས་མཐར་ཐུག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ལས་
 སོ་སོར་བྱས་ན་དབྱེ་བའོ། ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྐ་མི་སྟན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཡོད་ཀྱང་གནས་བརྟན་བརྒྱ་དྲུག་གི་བ་ཀྱ་ལ་ཡོད་པས་དབྱེད་ཅེས་མཚོ་རྒྱུ་ཏུ་
 གསུངས་ཀྱང་། མཛོད་ཀྱི་དེ་ཐུན་མོང་སྤང་ཆོད་ལ་དེར་ལས་བྱེད་པ་སོགས་མེད་པའོ། ། རྩོམ་གྱི་
 སོ་སྟེས་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་མེད་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲེལ་ལོ། ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་སྟོད་
 པའི་དབྱེན་དུ་གཏོགས་ལ་ལྷུང་བ་སྟོམ་པའོ། །

འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི།

༥ དུག་པ་འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་ནི་ལུང་ལས། འོ་མ་ཤ་དང་ལན་ཚུ་དང་། གོས་བྲས་
 དགོན་པར་གནས་པ་དང་། ཞེས་ཏེ་འོ་མ་འཐུང་བ་ཤ་དང་ལན་ཚུ་ཟ་བ། གོས་བྲས་པ་དང་
 དགོན་པར་གནས་པའི་སྟོག་ཕྱོགས་འོ་མ་མི་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་ཆོགས་ལྡེ་དོན་
 ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་དག་གོལ་དུ་ལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ཚུལ་ཤིང་འོངས་ཤིག་གོའུ་ཏེ་མ་ལས་
 རིང་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྟོས་ཏེ་ཚུལ་ཤིང་བྲིས་པས་སྟོན་པ་དང་ལམ་གཞན་ལ་དགེ་འདུན་
 དུ་འོངས་པས་བཟོད་པ་ན་དགེ་འདུན་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་ཀུན་སྒྲོང་
 རྒྱར་ལྟར་ལ། དབྱེན་དེ་ཞག་ཏུ་མི་གནས་ལ་དེ་གནས་ཀྱི་བར་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ལམ་ལྔ་
 གསར་སྟེས་རྒྱན་ཆད་པའོ། ། དབྱེན་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དབྱེན་གྱི་ལྷུང་བ་བརྟན་གྱི་
 ལས་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་འབྱེད་པ་པོ་ལྟན་ནོ། ། ལྷས་སྟེན་དེ་བཅས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་བྱུང་བར་བཞག་དཀའ་ལ། ཕྱིས་སུ་དགེ་སྟོང་པ་མ་གཉིས་ལ་བྱུང་བ་
 ཡོད་ཚུལ་རྒྱར་ལོ། །

རྩོད་པའི་གཞི།

ཕྱི་གཉིས་པ་རྩོད་པ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་རྩོད་པའི་རྒྱ་པལ་བ་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་
གཏན་ལ་འབེབ་མི་རྒྱས་པས་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་ཆགས་སྤང་རྩིངས་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་
ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱས་པས་རྩོད་རྒྱ་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ནམ་པ་བཞི་སྟེ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་
མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་འདུས་བྱས་རྟག་པ་དང་བདག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
སོགས་ནི་འགྲེད་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ། ཁྱེད་པར། སྤོང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདམས་ངག་འདོག་
པ་དང་། སོགས་སྒྲས་གསོ་སྤོང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་སོགས་མི་གདམས་པའི་
ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ། ཞི་ལྷ་གང་རུང་གི་ལྷ་བ་དང་བཅས་ལ་གསོ་བའི་ལྷག་མ་ཡོད་ཀྱང་ཁས་
མི་ལེན་པ་སོགས་ལྷ་བ་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱ་དང་། གསོ་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་ན་
རྩོད་ལྔ་མིན་པས་རྩོད་རྒྱར་མི་འགོདོ།

བཞི་པ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱ་ནི། ལས་གལ་དུ་འདུ་བ་མི་སྟེར་བ་དང་། ཕྱིར་བསྐྱོག་
པ་ལྟ་བུ་ལས་ལ་མི་མཐུན་པ་སྦྱིན་པའོ། རྩོད་པའི་རྒྱ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
ཡོད་ཅིང་། ས་རོལ་སོས་རང་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྲས་པ་ལ་འཁོན་དུ་འདྲིན་པ་ནི་འཁྲུག་ལོང་
དང་རྩོད་པའི་ངོ་བོའོ། རྩོད་པ་ལ་ཆེ་ལོང་དུ་དབྱེ་ན། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་དང་། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རམ་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་འདོག་པས་གཞན་སྤོང་
བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་། ལྷ་བ་སྤོང་བ་ན་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་ལྷ་བ་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་། བཞི་
པ་ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པས་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པའོ། ། ཞིབ་མོ་ནམ་འཕག་གི་དབྱེ་བ་
བཅུ་གཅིག་སྟེ། རྩོད་པ་བཞིའི་དང་པོ་འགྲེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་། ཐ་མ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་གཉིས་
ལ་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པས་རེ་རེ་དང་། གཉིས་པ་མི་གདམས་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལྷ་དང་། གསུམ་པ་
ལྷ་བ་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་བཞི་དང་དགུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་
དང་། མི་གདམས་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་རྒྱ་བཅས་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྷ་བ་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྤོང་བ་ལ་
ཁས་མི་ལེན་པས་རྩོད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་ལ་བཞི་ལས་ཀྱང་བྱ་ནོར་ལ་ལོག་གཡེམ་གྱིས་སྤོང་བ་

ལྷ་བྱ་སྒྲིང་བའི་གཞི་མེད་པ་དང་། མངོན་ཆེན་ཅན་གྱི་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་ལ་དེ་མིན་པ་ཉོ་ཆོང་གི་
 སྒྲིང་ལྷ་གིས་སྒྲིང་བ་ལྷ་བྱ་སྒྲིང་བའི་གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པ་དང་། སྒྲིང་ཆང་འཐུང་ཡང་
 ཆོས་བཞིན་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པ་ལ་དེར་མ་ཤེས་པར་ཆང་འཐུང་བའི་ལྷ་བྱ་བྱང་བྱིས་སྒྲིང་བ་ལྷ་
 བྱ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། བྱ་མ་སྒྲིས་ལྷ་བྱ་སྦྱོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པ་སྒྲིང་
 བ་ལྷ་བྱ་སྦྱོས་པར་མ་ཤེས་པས་སྒྲིང་སྟེ་ཚོད་པ་བཞི་ལ་ཚོད་པའི་རྒྱ་ལྷ་བྱ་བ་མེད་པས་རྒྱ་མེད་
 པའོ། །ལྷ་བྱ་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲིང་བྱ་དེས་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་ཤེས་ཤིང་བྲན་བཞིན་
 ཚོད་པ་དང་། རྒྱུག་པ་སྟེ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་བྲན་པར་ཚོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། སྒྲིང་བྱ་དེས་རང་ལ་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་ཤེས་ཤིང་བྲན་བཞིན་དུ་མ་བྱང་ཞེས་བསྟོན་པས་ཚོད་པ་
 ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་སྒྲིང་ཡུལ་དང་སྒྲིང་མཁན་ཁོ་རང་གཉིས་ཙམ་ཚོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 ལ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཚོད་པ་མིན་པ་ཕྱིར་
 འཕྲོས་ཉི་ཆེ་བ་དང་། མཚམས་ནང་གི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ཚོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་སྒྲིང་
 ཡུལ་དེས་རང་ལ་ལྷ་བྱ་བྱང་བ་བརྟེན་ནས་མི་བྲན་པ་མི་ཤེས་པས་ཚོད་པ་སྟེ་ལྷ་བྱ་ཕྱིར་ཚོད་
 པ་ལ་བཞི་དང་། བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་ཚོད་པ་སྟེ་བརྟེན་གཅིག་ལྷང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །ཚོད་
 པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞི་བྱེད་གཅིག་གི་ཚོད་པ་ཀུན་ཞི་བ་དང་། ཚོད་པ་གང་
 ལ་ཞི་བྱེད་ཀུན་འཇུག་པ་དང་། ཚོད་པ་སོ་སོར་ཞི་བྱེད་སོ་སོར་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིང་བྱ་
 སྒྲིང་བྱེད་གང་རུང་འཆི་བཞིན་པའམ། བསྐྱབ་པ་ལུལ་བ་དང་། རྩ་ལྷ་བྱ་འཆབ་བཅས་ལ་འཇུག་
 པ་དང་། ཡུལ་ཐག་རིང་དུ་སོང་བ་དང་། རྩ་ལྷ་བྱ་རིང་བ་དང་། བབས་པ་ལྷ་བྱ་གང་རུང་བྱང་
 བས་ཚོད་པ་ཐམས་ཅད་ཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི་རྩ་བར། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོད་
 པ་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱད་པས་ཞི་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 འཇུག་སྟེ་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ནི་དངོས་སུ་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། གཞན་རྣམས་བརྒྱད་
 ནས་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་མཆོ་རྒྱུ་ལས་སོ། །གསུམ་པར་འགྱེད་ཕྱིར་ཚོད་པ་སོགས་བཞིའི་
 ཞི་བྱེད་བཞི་ལས། དང་པོ་འགྱེད་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་གཉིས་
 འཇུག་ལ། མངོན་སུམ་ལའང་བརྒྱད་དེ། མཆོ་རྒྱུ་ལས། རྒྱལ་དང་གཟུ་དང་དགེ་འདུན་གཞི་

པོ་དང་། གསལ་བ་དང་ནི་གསལ་བའི་གསལ་བ་དང་། དགེ་འདུན་གཞན་དང་སྡེ་སྡོད་འདྲིན་པ་དང་། གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་དང་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱི་མངོན་སུམ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲོབས་ཀྱིས་བརྒྱལ་ལན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཅད་ནས་གང་ལ་བཅད་པའི་དོན་དོན་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཅད་པས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཁིང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་གནས་དེར་ཚོད་པ་གང་བྱུང་ཆད་ཞི་བའི་དོན་ཏུ་གཏན་ཏུ་བསྐྱོལ། གསལ་བ་སོགས་ནམ་དགོས་དུས་སུ་བསྐྱོལ། ཉེས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་གཟུ་བོ་དེ་བསྐྱོལ་མཁན་ཚོད་པ་དེའི་འགོ་མཇུག་པར་གསུམ་གྱི་རྒྱས་ཤེས་པའི་དགེ་འདུན་གཞི་བོ་ལ་གཏད་ནས་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། ཉེས་མ་རྒྱས་ན་དགེ་འདུན་དེས་སྤར་གྱི་གཟུ་བོ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་དང་སྒོ་གསལ་བའི་དགེ་སྤྲོང་བཞི་ཡན་ཆད་ལས་ཀྱིས་ཆོད་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱོས་ནས་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། ཉེས་མ་རྒྱས་ན་གསལ་བ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་བསྐྱོས་ནས་དེས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། ཉེས་མ་རྒྱས་ཁིང་གཞན་བསྐྱོར་བར་མི་བྱེད་ན་སྤར་གསལ་བ་ལ་གཏད་པར་བྱ་ལ། དེས་དགེ་འདུན་གཞི་བོ་ལ་གཏད་ནས་དེས་ཚོད་པ་སྤེད་པ་པོ་བསྐྱོལ་ཁིང་དེས་གནས་བརྟན་དང་བཅས་པའི་དགེ་འདུན་གཞན་ལ་མངོན་སུམ་སྤར་མ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཞི་ཚུལ་བརྗོད་ནས་དུས་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་བར་ཏུ་འབྱུལ། དེས་མ་རྒྱས་ན་ཚོད་པ་སྤེད་པ་པོར་སྤར་འབྱུལ། དེས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་འདྲིན་པའི་དགེ་སྤྲོང་ལ་སྤར་ལྟར་བརྗོད་ནས་དུས་སྤྱོད་པ་བྱུག་གི་བར་ཏུ་འབྱུལ། དེས་མ་ཞི་བར་སྤེད་པ་ལ་ཕྱིར་སྤུལ་ན་སྤེད་པ་དེས་གཙོ་བོ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙོ་བོ་གྲགས་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་གྲགས་པའི་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ལ་མ་ཞི་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བརྗོད་དེ་དུས་སྤུག་པ་མེད་པའི་བར་གཏོད་དོ། ཉེས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་རྗེས་སུ་འབྱང་ན་ཚོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད་དེ་ཞི་བར་བྱེད། དེས་མ་རྒྱས་ན་ཚོད་པ་སྤེད་པ་པོར་འབྱུལ། དེས་སྤར་གྱི་དགེ་འདུན་གཞི་བོ་ལ་གཏོད་པ་སྤེད་པ་པོས་གཏད་ལེན་ལན་བཞི་བྱ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་བཅུད་ཀྱིས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་དགེ་འདུན་གཞི་བོས་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་བྱའོ། ། **གང་མང་ཞེས་**

བྱ་བ་ནི། ཚེས་མཉམ་ཆོལ་བས་གཅིས་ཤིང་དམ་བཟུང་བ། བྱེད་གས་བཤགས་བྱར་འཇུར་དོན་
མངོན་སུམ་བརྒྱན། སྤྱོད་སོང་ཚུན་པ་ཚོས་ལྷ་ལྷན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། བྱད་ཚོས་ལྷ་ལྷན་གྱི་
ཚུན་པ་དེ་དགོ་འདུན་གཞི་བོས་སྦྱར་བ་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐོ་བ་སོགས་བྱས་ནས་དངོས་
གཞི་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་པོས་ཚོས་གྱི་ཚུལ་ཤིང་ཡ་ཡོ་སོགས་མེད་པ་ལག་པ་གཡས་པས་བཟུང་
ཞིང་གཡོན་པས་དེ་ལས་ལྷོག་ཏེ་འདྲིན་པ་དང་། གཡས་པའི་དེ་ལེན་སྟེ་བ་སོགས་ཚོས་བྱོགས་གྱི་
དེ་མང་པའི་ཐབས་བྱ་བ་དང་། ཚོས་གྱི་ཚུལ་ཤིང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། གསར་བྱ་རྣམས་
ལ་འདི་ལོངས་ཞེས་ན་བྱང་བྱ་བཤུབ་པ་དང་། དགོ་འདུན་བྱེ་བར་མི་འཇུར་བའི་བསམ་པ་དང་།
ཚོས་བྱོགས་སུ་ཞི་བའི་བསམ་པ་སྟེ་བྱད་པར་བྱག་ལྷན་གྱིས་ཚུལ་ཤིང་ལེན་བྱ་འདུག་པའོ། ལེན་
པ་པོས་དབྱེན་བྱ་འཇུར་བའི་བསམ་པ་སོགས་གྱིས་མི་སྤང་བ་ལས་མི་ལེན་ཅིང་། དེའི་ལྷོག་
བྱོགས་ལས་ལེན་ལ། མཉམ་ན་གོ་བྱ་དེ་བྱའི་ཚུལ་ཤིང་གཅིག་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་གང་མང་གི་
བྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཚོས་མིན་བྱ་ཞི་བ་ལ་སྦྱོ་སྦྱོགས་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་དང་། ཚོས་
བྱོགས་སུ་ཞི་བ་ལ་སྦྱོ་སྦྱོགས་བྱས་ན་ལྷུང་བྱེད་དོ། ཇི་ཡང་ལྷ་བ་ལ་ཚུན་པ་ཞི་བྱར་ཚུལ་ཤིང་
འབྲིམ་པར་བྱེད་བྱང་བ་ཡིན་གྱི་ཚུན་པ་བྱི་མ་གསུམ་སོགས་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བྱར་ཚུན་པ་ལ་བྱ་
བྱང་བ་མིན་ཏེ། མང་བའི་བྱོགས་སུ་འདྲིན་མི་བྱང་བའི་བྱར། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་གང་མང་
གིས་ཞི་བར་མ་རྩལ་ན་རྣམ་པར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་མ་ཞི་བའི་གནས་དབྱུང་བྱའོ། གཞིས་པ་མི་
གདམས་པའི་བྱར་ཚུན་པ་ཞི་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱ་བཅས་གྱི་ཚུན་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་བརྒྱན་
པོ་འདིས་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱ་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་འདི་ནི་བྲན་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཞིང་
འདིས་ལྷུང་བ་བྱང་བ་མ་བྲན་པས་འདི་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དོ། ཞེས་གྲགས་ངན་སེལ་བྱར་བྲན་པས་
འདུལ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱ་མེད་ཐ་མར་འདི་མ་སྦྱོས་པའི་དུས་སུ་ཉེས་
པ་འདི་མ་བྱས་པས་འདི་ལ་ལྷུང་བ་འདི་མེད་དོ། ཞེས་མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བའི་དག་པ་གསོལ་
བཞིའི་ལས་གྱིས་སྦྱར་བས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། གསུམ་པ་ལྷུང་བྱར་ཚུན་པའི་ཞི་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལྷུང་བ་བྱང་བ་དོན་མེད་བཞིན་བྱ་ཚུན་པ་ཞི་བྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱར་འཕྲོས་མེད་
པའི་ཞི་བྱེད་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷུང་བ་ལས་མི་ལེན་ཅིང་བྱར་མི་འཚོས་པའི་བྱར་ཚུན་པ་

ལྷུང་བ་དེ་ལས་སྒྲངས་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱ་བས་ཞི་བ་དང་། ལས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཅམ་ཅོད་ན་
ལས་སྒྲངས་པས་ཞི་བ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཆེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཞི་བྱེད་འདུག་སྟེ་སྒར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་དགེ་འདུན་ཀུན་ཅོད་པའི་ཞི་བྱེད་ནི། ཕྱིར་
ཕྱིར་བཅོས་གསུམ་སྟེ། ལྷུང་བ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་དངོས་དང་། སྒྲོས་སྐབས་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་
བ་མེད་ཀྱང་སྒྲོ་བ་སངས་ནས་འགྲོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་དང་། ཅོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་
བཅོས་གསུམ་ལས་འདི་ནི་ཐ་མ་སྟེ་སྟངས་བྱ་སྟངས་མཁན་གང་རུང་གི་ཚྭ་གསུམ་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཆུན་
པ་གཙོ་བོ་གཅིག་གིས་རང་ཚྭ་གསུམ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་ཅོད་པ་མ་ལེགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲོས་
གདབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་བཅོས་པར་གསོལ་ནས་མཐུན་པ་ན་ཚྭ་གསུམ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྩུང་རྩུ་
སོང་ནས་ཆུན་རིམ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་ཅོག་བྱར་འདུག་སྟེ། ཁོ་བོ་དང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གི་
ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་ཅག་གི་རྩུང་རྩུ་
མཐོལ་ཁིང་བཤགས་པར་སྒྲོའོ་ཞེས་ལན་གཅིག་བརྗོད་པ་ལ་ས་རོལ་བོས་མཐོང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནས་
ཚྭ་གསུམ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ་ཅ་ཀུ་ཤ་ཅེ་སྟོད་དུ་བཀྲམས་པ་བཞིན་དུ་ཚྭ་གསུམ་གཉིས་པོ་
ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ལ་འདུད་པ་དང་བཅས་ཏེ་ལྷུང་བ་བཤགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྷུང་བ་བྱུང་
བ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཅོད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་བྱ་བ་ལས་ལ་
ཅོད་པ་དངོས་སུ་ཞི་བྱེད་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་སྟེ་དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
པའོ། །ཅོད་པའི་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་ནི་ལྷུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཅོད་
པ་ལ་འབྲུལ་བ་སྟེ་ཕན་ཚུན་བསྟོན་མར་རུང་མཐུན་སྦྱར་ན་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་
དང་། སོགས་སྐྱས་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཆེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཅོད་པ་
གསུམ་པོ་དེ་མི་གདགས་ཕྱིར་ཅོད་པ་ལ་དབྱེ་རུང་བར་མདོར་བསྟུས་སྦྱར་ཁིང་། ལྷུང་ཕྱིར་ཅོད་
པའི་དབྱེ་བ་ལ་འང་གཞི་མེད་པ་དང་། སོགས་སྐྱས་གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་
པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། སྒྲོས་པར་མཉེས་པས་སྟངས་ཁིང་ཅོད་པ་བཞི་བོ་སྦྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞི་
བྱེད་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ་ནི། ངོ་ཤེས་པའི་ལྷུང་ཕྱིར་ཅོད་པ་དང་པོར་ལས་སྒྲངས་པས་ཞི་བར་
གསུངས་པ་དེ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཆེ་བ་ལ་སྦྱར་རུང་ཁིང་། གཉིས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་

བརྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བྱེད་གསུངས་པ་དེ་དང་པོ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་ལ་སྒྱུར་དུ་བྱུང་བས་སོ་གཉིས་སུ་མ་
 རེས་སོ། །ཁས་མི་ལེན་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་ཁས་སྒྲངས་པས་ཞི་བ་ལྟ་བུ་ཚོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།
 ཚོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་ནི་མཐར་ཕྱིར་བཅོས་པའམ་མ་ཞི་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་
 བཟུང་ངོ། །དེ་ཡང་འཐབ་ཅིང་མ་ཞི་བ་ལ་བསྐྱེགས་པ་ནན་ཏུར་དང་། བརྒྱུངས་ཏེ་མ་ཞི་བ་ལ་ཕྱིར་
 འགྱུར་ནན་ཏུར་བྱས་ནས་མ་བཏང་ན་གནས་དབྱུང་བྱེད་དོ། །བརྒྱུངས་པ་ནི་བརྟན་ཐབས་བྱེད་
 པའི་དོན་ནོ། ། བྱེགས་རེས་གཅིག་གིས་ས་གཞན་མིང་སྟོས་ནས། །མཐོལ་ན་ཀུན་གྱི་ལྷང་ཕྱིར་
 ཚོད་པ་ཞི། །ཞེས་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱ་གར་བ་ལ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ནན་ཏུར་ཡིན་ཏེ།
 དགེ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སུ་བཞག་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆན་པའི་མཐར་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེགས་པ་ནན་ཏུར་བཞིན་དུ་མཇུག་དུ་བཅོད་གསོལ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་གསུམ་བཀོད་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་སྤྱི་
 བས་རྩ་བར་མ་གསུངས་ལ། བར་བ་ལ་མདོ་སྤེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསོལ་འདེབས་རྣམ་
 འབྱེད་ན་མེད་ཀྱང་ལུང་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་སྤྲོད་མི་བཞི་ཆན་པའི་
 མཐར་ཅོག་ཅོག་སྤུར་འདུག་ལ་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པར་གསོལ་བར་
 བྱ་སྟེ། བདག་དགེ་སྤྲོད་མི་བཞི་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པ་སྟེ་དུ་གསོལ། དེ་སྐད་
 ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ནན་ཏུར་ཡིན་ན་ལུང་ལས་ཚོད་པ་
 ཞི་བྱེད་གྱི་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་སྐབས་འཆོལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚོད་པ་བརྩ་
 གཅིག་པོ་སོ་སོར་ཞི་བྱེད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། གང་མང་བྲན་དང་མ་སྟོས་ལྷང་ཁས་ལེན། ཕྱིར་
 བཅོས་རྩ་བཀའ་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དང་། །མཐུན་པ་བྱིན་པ་བརྒྱུད་ལྷང་མདོན་སུམ་བརྒྱད། །ལན་
 གསུམ་བཟང་བས་ཞི་བྱེད་སོ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་བཅས་ཉི་ཆེ་འགྱུར་མདོན་
 སུམ། །བདུན་པར་གཉིས་བྱས་བརྒྱུད་ཚན་བཞི། །ཞེས་ཀྱང་བཟུང་ངོ་། །ཞི་བྱེད་བསྐྱེས་ན་ལོ་རྩ་
 ལས། མདོན་སུམ་བྲན་པ་མ་སྟོས་དང་། །དེ་བཞིན་གང་མང་ངོ་བོ་ཉིད། །རྩ་རྣམས་བཀའ་པ་ལྟ་
 བུ་དང་། །ཁས་སྒྲངས་པར་ཡང་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་བ་དང་མཆོ་རྒྱལ་ལས་
 བརྒྱུད་པ་ལས་ལ་མཐུན་པ་བྱིན་པ་བསྐྱེན་ཏེ་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱེས་སོ། །

གནས་མལ་གྱི་གཞི།

༥ ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་པས་མཆོག་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཕྱག་བྱའོ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། སྒྲེང་གཞི་ལ་ར་རྒྱ་སེར་བྱིམ་བདག་དག་བཟང་
ལ་གནས་ཁང་གསུམ་ཅིག་ན་དབུས་སུ་དྲི་གཙང་ཁང་དང་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་ཁང་
གཉིས་བྱ་བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་། དེ་རྗེས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ཅིག་
ཏུ་བཅུག་པ་སོགས་སོ། །

སྦྱིར་ཡུལ་ལྗེ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། བྱིམ་པར་རབ་བྱུང་ལ་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པས་
རྫོགས་པ་ལ་དང་། གཞོན་པས་ཀན་པ་ལ་དང་། དག་སྟོང་མས་དག་སྟོང་པ་ཀན་གཞོན་ཐམས་
ཅད་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བར་ལུང་
ལས་གསུངས་ཤིང་། དག་ཚུལ་གྱིས་དག་སྟོང་མ་དང་། དག་ཚུལ་ལ་དག་སྟོང་མ་དང་དག་
སྟོང་མས་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་སོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་བསལ་སོ་གཉིས་གཞན་དུ་གསལ་བས་
མ་བྲིས་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱག་གི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཀན་པ་གཉིས་
སུ་གསུངས་པས་ཆོས་དང་དག་འདུན་ཡང་མཆོན་པས་དག་འདུན་དུ་འོངས་ན་གཞོན་ཡང་
བསྐྱབ་པ་ཀན་པས་ཕྱག་བྱའོ། །གཞན་མ་དད་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་ན་ཆོས་ཉན་སོགས་ཀྱི་ཆེ་
ཀན་པས་གཞོན་པ་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་བར་སྟན་དམའ་བར་འདུག་ཞེ་ཉན་ཅིང་། དགག་བྱ་མེད་ན་
སྐྱ་མ་བྱིམ་པ་དང་གསར་བུ་ཡང་ཕྱག་སོགས་བྱའོ། །ཕྱག་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་ཕུས་མོ་གཉིས་
དབུལ་བ་དང་ལྗེ་ས་ལ་གཏུགས་པ་ཡན་ལག་ལྗེ་ཕྱག་དང་། མདུན་དུ་ཅོག་ཕུར་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ནས་ཕྱག་ཡུལ་གྱི་རྒྱང་པའི་མཁྲིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་གྱིས་འཁྱུད་ནས་རྒྱང་པ་
ལ་སྦྱོར་བས་གཏུགས་པ་སྦྱིད་པ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཕྱག་གཉིས་སུ་ལུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། བྲམ་བེ་
པ་རྒྱའི་སྒྲིང་བོས་སྟོན་པ་ལ་བདག་ཤིང་རྟ་ལས་བབས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་བ་དང་། ལག་པ་
བཏེགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཕྱག་བྱས་པར་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེས་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་
ཕྱག་གི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཉེ་བར་འཁོར་ལ་གསུངས་ལ། ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་པབ་པའི་བརྒྱུངས་

ཕྱག་ཐེག་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །

གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་སྤྱི་བོ་མང་པོས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་གྱིས་བསོད་ནམས་བསག་
 ཕྱིར་རྒྱ་འབྲུལ་མང་བའི་ཕྱོགས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་འཕེལ་ཆེད་དུ་མང་པོ་
 འདུ་བའི་རྒྱ་ལྷགས་དང་། རང་དབང་དུ་གཏམ་བཟུངས་པའི་ལྷག་ཚོར་དང་། ཉ་སྒྲུང་སོགས་གྱི་
 སྒྲ་དང་། རྩ་རྩ་སོགས་གྱི་ཏུག་རིང་སྟེ་བཞི་པོ་ཆུང་བའི་གནས་དབེན་པར་བཅེག་ཅིང་། དེ་ལ་
 གསར་སྐྱབ་དང་རྟེན་པ་ཕྱིར་འཆོས་ཚུལ་གཉིས་ལས། གསར་སྐྱབ་ཆོ་བརྟན་ཕྱིར་འོག་གཞིའི་
 ས་བྱས་ཏེ་སོ་སོག་གི་གཙུག་རིམ་པ་བདུན་ནམ་བཞུད་བཟུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཀ་གདན་སྒྲུང་
 འཕེལ་དང་། དེའི་སྟེང་ཀ་བའི་འཕྲེང་དང་། དེའི་སྟེང་གཞུ་རིང་སྒྲུང་དང་། དེའི་སྟེང་གཞུང་
 མིག་མངས་རིས་ཏེ་བྱ་བཞིར་འབབ་པ་དང་། བྱམས་སོགས་གཞུང་མདུན་རྒྱ་ལྷག་ལྷག་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་
 སྐྱེད་སྐྱེད་བཟུངས་དང་། དེའི་སྟེང་ལྷན་འགྲོ་མཇུག་མ་བསྟོན་བ་ལྷན་ཁང་ངམ་བྱ་འདབ་
 བཅས་བཀལ་བའི་སྟེང་སྒྲུང་འཕེལ་བཀལ་པ་དང་། དེའི་སྟེང་སོ་སོག་འགྲེམ་ཞིང་སྐྱབ་རྣམས་
 སོ་སོག་གི་འདག་གམ་རྩི་ཐལ་ལྷ་བྱས་སྐྱེད་བཟུངས་དང་། འདི་དག་ཅ་བར་གསུངས་པ་ནི་མཐའ་
 དཔྱོད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ངེས་བཟུང་དང་མེད་མི་རུང་གི་གཞུང་ལྷན་ཀ་བ་འཇུག་ཚུལ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་པས་ཀ་གཞུ་སོགས་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྐྱེད་སྐྱེད་ཆོགས་པར་བྱེད་ན་ཀ་གདན་ནས་སྟེང་གི་བར་བཅེགས་
 བཅོ་ལྷ་སོགས་ཡང་བྱ་རུང་སྟེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་བྱབ་གྱིས་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་བཞེངས་
 དུས་ཞེས་སོགས་ལྟར་སྐྱེད་པ་བཞུད་དང་། དེའི་སྟེང་ཀ་གཞུའི་བར་དུ་བྱེད་གདན་དང་བྱེད་གཉིས།
 གཞུང་མའི་སྟེང་འོག་ཏུ་གཞུང་སྟེན་གཞུང་ཞེས་གཉིས་དེའི་སྟེང་དུ་མཆོད་ཆོགས་དང་
 དེའི་ཞེས་གཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་པད་མཆོད་དང་བདུན་དེ་བཅོ་ལྷ་བཅེགས་ཏེ་ལྷའི་གཞུང་
 མེད་ཁང་ལྟར་བཀོད་པ་**མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་།** གཙང་ཁང་དང་འབྲུམས་བྱ་ཚུལ་ནི། བྱམས་
 གཅིག་པ་ལ་དབྱས་སྐྱེད་གསུང་བྱགས་རྟེན་བཞུགས་སའི་གཙང་ཁང་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་
 གནས་ཁང་གཉིས་བྱེད་པ་འདི་ཀའི་གསེར་ཁང་ཆེན་མོ་ལྷ་བྱ་དང་། བྱམས་གསུམ་པ་ནི་རྟེན་
 པས་བྱ་བཞིར་བསྐྱོར་ཏེ་ནང་དུ་སྟོའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་དུ་དབྱས་སྐྱེད་

གཙང་ཁང་རེ་རེ་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་གནས་ཁང་རེ་རེ་སྟེ་ཁང་པ་དགུ་རེ་དང་། བྱམས་བཞི་
པ་ལ་སྡེ་མ་དགུ་ལྔ་སྟེ་སྟོང་དུ་སྟོང་མད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་བྲི་གཙང་ཁང་གཅིག་དང་། སྟོ་ཁང་གི་ངོས་
གཉིས་སུ་གནས་ཁང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་ཅིང་། དབུས་ཀྱི་གཙང་ཁང་གི་མདུན་དངོས་
སུ་སྟོ་ཁང་བྱ་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་སྟོ་ཡབ་བམ་འབྱམས་ཕྱིར་བསྐྱོར་ཏེ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་རོལ་ཅུང་
ཞིག་སོང་བར་གྱིང་རིང་པོ་གཉིས་སུ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་བའི་སྟེང་དུ་གྱིང་རིང་པོ་གཅིག་
གིས་བཀའ་བཞེས་སྟེ་སྟོང་ལྷ་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མང་པོས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ལ་རྟ་བབས་ཞེས་
ཀྱང་བྱ་སྟོ་དང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་བྱེད་དཔང་མཉམ་དང་། པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
ལྷ་བཅེགས་དང་། མའི་དེ་སུམ་བཅེགས་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་གཙང་ཁང་དང་། རབ་གསལ་
དང་། སྟོ་ཁང་སུམ་བཅེགས་གཉིས་རེ་ལྷག་པས་བདུན་བཅེགས་དང་ལྷ་བཅེགས་བྱ་ལ་དབྱིབས་
བྱ་བཞི་བཟང་ལ། ལྷུ་པོ་དང་བྱར་བརྒྱད་སོགས་ཀྱང་རུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདྲེག་
པའི་ཐེམ་སྐྱེས་འོག་རྩོད་པར་ས་སྟེང་གིང་ལས་བྱས་པ་དང་། མ་འབྱོར་ན་ཡ་གད་བྱ་ལ། བྱམས་སུ་
སེལ་ཞེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཉེན་སྟེང་དུ་སྤྲོ་རེ་དང་བར་དབྱངས་དང་བཅས་པ་དང་། བསེལ་བའི་
རྒྱ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་ཀྱི་བྱམས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྩེད་དང་འོབས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་སོགས་
རྒྱལ་བས་བཀའ་བཅད་པའི་བཀོད་པ་མཆོག་དུ་མཛེས་པ་དང་། རི་མོས་ཡིད་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་
བྲན་པ་གསེ་ཚུལ་དང་། ཟད་པར་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་སྟེ་ཆེད་ཆོན་དཀར་སེར་དམར་སྟོས་རྣམ་
པར་བཀྲ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི། བྱམས་སུ་སྟོན་པའི་སྟེས་རབས་དང་། སྟོ་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་
ཆོ་འཕྲུལ་མཛད་བཅུ་སོགས་དང་། སྟོང་སའི་ཁང་པར་ལྷ་རིའི་བྱ་སོགས་གནས་བརྟན་ཀྱི་གཤམ་
དང་། གཙང་ཁང་གི་སྟོར་གཞོན་སྟེན་འཕྲེང་ཐོགས་དང་། མཛོད་ཀྱི་སྟོར་གཞོན་སྟེན་ལག་ན་
ལྷ་གུ་ཐོགས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཁང་པར་ལག་ན་བཅའ་བ་ཐོགས་པ་སོགས་དང་། བཤང་གཅིའི་
གནས་སུ་དུར་ཁྲོད་དམ་མགོའི་ཐོད་པ་དག་དང་། ཀ་བ་ལ་བཅག་དང་། ཅིག་པ་ལ་རྒྱ་སྟེགས་
ཀྱིས་བྲི་བ་སོགས་དང་། སྟོར་བདེན་བཞིའི་མཆོན་མ་བྲི་ཚུལ་ནི། དབུས་ནས་ཕྱིར་སྤྲུལ་རིམ་
པ་གསུམ་ལྷུ་པོ་བྱས་ཏེ་དབུས་སུ་དུག་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ལྷག་རོན་དང་སྤུལ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་
མ་ཕག་གིས་བྲི་བ་བྲི་ཞིང་། དེས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཆོན་ཞིང་། ཕག་གིས་བྲི་བས་ལས་ཉོན་

གྱི་ཆ་བ་གཉི་ལྟ་ཏུ་སྟོན་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་བྱེད་སྤྱོད་མར་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་ལྟ་
 དང་མིའི་གནས་གཉིས་བྱི་ཞིང་སྤྱིང་བཞི་དང་བར་སྤྱིད་པ་ལམ་རྒྱུད་ལྟར་སྤྱོད་འཆི་བྱེད་པའི་རི་
 མོ་དང་བྱེད་འོག་ཆ་གསུམ་ལ་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོའི་གནས་གསུམ་སྟེ་སྤྱོད་འོག་ཆ་ལྟ་
 བྱས་པས་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྟ་བུ་ཟེར་ལ་དེ་སྟུག་བདེན་མཚོན་བྱེད་དང་། བྱི་རིམ་དུ་རྟེན་
 འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་རིན་འབྲེང་དང་། བྱི་
 བྲག་བཤད་མཚོ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པ་རྒན་མོ་ལོང་བ་ལྟ་བུར་བྱི་
 ཚུལ་སྤྱུལ་བའི་སྟེགས་བམ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། སྤྱིན་པོའི་སྟོ་བར་རྒྱུད་པས་ཁམས་གསུམ་མི་རྟག་པའི་
 རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་མཚོན། སྤྱིན་པོའི་སྤྱོད་དུ་འགོག་བདེན་མཚོན་འདས་མཚོན་བྱེད་སྒྲ་
 བ་དཀར་པོ་བྱི་མེད་དང་། དེའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་རི་མོ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ལམ་
 བདེན་མཚོན་བྱེད་བརྒྱུ་ལས་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། ཁྱེད་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱི་
 བར་གསུངས་སོ། །མཚོད་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་དང་། དུས་སྟོན་བྱ་ཚུལ་སོགས་རྩ་བར་གསལ་ལོ། །དེ་
 ལྟ་བུའི་གནས་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པར་ལྟ་དང་མིའི་བསོད་ནམས་བསོག་པའི་**ཞིང་མཚོག་དུ་**ལྟར་
 པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་བགྲངས་ལས་འདས་པ་དག་གིས་གྱིབ་མ་སོར་གཅིག་ཡན་ཆད་གྱི་**རྒན་**
གཞོན་གྱི་རིམ་པའི་འོས་བབ་ལྟར་བྱག་འཚལ་བ། མདོན་དུ་ལྟང་བ་ཡོན་འབྲུལ་བ་བསྟེན་བཀྱར་
 བྱེད་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟུ་བར་བྱ་བ། ལུང་ཞོད་པ་སྟོག་པ་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
 ལ་བྱ་བ། ལྟ་བ་དང་འཚོ་བ་དང་ཆོག་དག་པ་སོགས་ཀྱི་**མཛད་པ་བཟང་པོ་**མཛད་དུ་བྱུང་བ་དག་
གིས་རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེའི་གསོས་སུ་འགྱུར་ངེས་དང་། **བཤད་པ་**སྟེ་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་
 དང་། **སྟུབ་པ་**སྟེ་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་དང་། **བྱ་བ་ལས་ཀྱི་**འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ལུང་
 རྟོགས་ཀྱི་**བསྟན་པ་**གཉིས་པོ་ཕྱོགས་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཉམས་ཡར་
 རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་ཟད་མི་ཤེས་པས་**སྟོངས་**ཤིག་ཅེས་རང་ཅག་ལ་གདམས་པ་
 ལྟར་མཛད་ན་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས། འགྲོ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་སྟེན་གཅིག་བྱ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བའི་གནས། །བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་ལྟར་ཅིག་
 །ཅེས་པ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།

མཁུག་དགེ་བཤེས་ལྷན་ཆེན་གྱི་

སྐྱུང་པ། མཉེས་གཤིན་བྱམས་དང་བཅེ་བའི་རྗེས་ཆགས་ལང་ཚོ་འབར་བ་དམར་བའི་
རྩལ། བགྲང་ཡས་ལ་ཕྱ་ཕྱག་སྐྱེ་འགྲོའི་སྡོ་སངས་གདོང་གི་འགྲམ་པར་འཕོས་པ་ལས། ཁྲད་བྱང་
རྒྱལ་སྐས་སྡོད་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་བྱང་སྡོན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཉེར་བྱངས་པའི། གསང་གསུམ་དགྱིལ་
འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱ་བའི་ཉི་མས་དགེ་ལེགས་ཆར་དུ་སྒྲིལ། རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་རང་
བཞིན་གསེར་སྦྱངས་ཁམས། དམར་སེར་ལང་ཚོར་སྒྲོས་པའི་འདོ་སྐྱེག་མཁན། བརྟན་པའི་
འཁོར་ལོར་སྟན་པ་གྲགས་པའི་རིས། སྤྱིད་གསུམ་མཁའ་ལ་བྱིས་པ་དེས་སྦྱོངས་ཤིག བྱ་བྱབ་
ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་བས། སྤྲག་དོག་སྟོག་གི་རྒྱ་བ་མཐར་བྱེད་ཅིང་། འདུ་བྱེད་ཡོངས་དག་
རིན་ཆེན་མར་གད་ཀྱི། མཛེས་པ་འཕྲོག་པའི་འཕྱིན་ལས་འཕགས་མས་སྦྱོངས། ཉིན་བྱེད་
སྦྱག་པའི་གསེར་བྱན་བྱ་བའི་ཆབ། ཡང་ཡང་བྱན་པའི་རྒྱ་སྐྱེས་འདབ་འཕྲེང་བཞིན། ཤེས་
བྱ་ཀུན་ལ་རབ་རྒྱས་ལྷན་ལྷན། འཕྲུལ་ལྡན་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བས་རིང་དུ་སྦྱོངས། མ་ལུས་འགྲོ་
བའི་ཁམས་ཀྱི་རྫིང་བྱ་བ། གང་འདུལ་བཀོད་པའི་སྤང་བརྟན་འབྱམས་ལྷས་པ། ལྷུག་གྱབ་ཟད་
མི་ཤེས་པའི་ཡོ་ལང་གིས། རྩོན་པ་ཡབ་རྗེའི་སྐྱེས་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྒྱལ། ཞེ་མ་དལ་འབྱོར་ཉིན་
ཀྱི་པར་དཀར། སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་འདབ་མ་འབྱམ་བཞད་ཅིང་། གཞུང་བཟང་ཚོམ་པའི་མད་
བྱང་རྒྱང་ཅིའི་རོས། ཡོངས་བཟུང་འདི་ཡང་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་རིན། རྣམ་ཀུན་བཅེ་ཆེན་རྒྱང་
གི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས། མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཡོ་བའི་ཆར་ལྡན་གོས། ལྷང་རིགས་སྤིན་གྱི་མེ་
རྟོག་འཇུག་ལྡན་པས། ཡིད་ཀྱི་འཛིན་མར་མང་ཐོས་དོ་ཤལ་མོད། སྟོ་སྒྱར་ནགས་ཁོད་རྒྱ་བའི་
སེམས་ཀྱི་སྤང་། དྲན་ཤས་བག་ཡོད་ཁིམས་ཀྱི་རུ་བར་བརྟུག ཡང་དག་རིགས་པའི་ལྷགས་
ཀྱུ་ཚོན་པོ་ཡིས། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ལམ་སྟོལ་དུ་བཅུད། དེ་བྱིར་བཀའ་འདིན་གཞལ་
དཀའི་ཉི་འོད་ཆང་། ལན་བརྒྱར་བརྟུང་བས་རབ་རྩོས་སྟེང་འཕྲང་མ། དཔྱེས་དགྲར་འཇུག་
པའི་དོན་བཟང་རྒྱང་ཅིའི་བརྟུད། ཆད་མེད་འདོ་བའི་བྱག་ཡངས་རིང་དུ་བརྒྱངས། དཔག་
ཡས་འདོད་པ་འདོ་བའི་གཉེར། ཉན་འོས་གཏམ་གྱི་རི་བསུང་ཅན། རོ་མཚར་ཆོག་གི་ལྷན་ལ་
འཕྲེང་། ལྷག་བསམ་སོར་མོའི་འཕྲུལ་ལས་བྱང་། འདུལ་གཞུང་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་བསུབས་སྐྱེས་

ཀྱི་ལེགས་ཆ་སྒྲངས། བརྟེན་བྱང་ཆེན་མོ་གཞི་བྱས་ཏེ་རང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་སྤང་ལྷང་ཡན་བྱིས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་སྟེ་མ་
དུ་རིམ་འགྲངས་སུ་ལུས་པ། སྤར་ཡང་གོང་སྒོས་ནམས་དང་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་རྩོམ་མས་པ་མང་པོ་ཞིག་
གིས་ནན་གྱིས་བསྐུལ་བར་བརྟེན་རང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་རྒྱལ་པོའི་བཀྲང་བྱ་བཅུ་དྲུག་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཞེས་པ་ཚུ་རྟ་
ལོའི་སྟོན་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བཞི་རེས་གཟའ་བཀའ་ཤིས་མེ་ཁམས་དང་སྐར་མ་རྒྱལ་རྒྱང་ཁམས་ཤུད་པ་སྟོབས་
ལྷན་སྦྱོར་བ་དང་འགྲོགས་པའི་ཉི་ཤར་འབྲུག་གི་སྤྲ་ཆར་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆེན་
པོའི་བྱང་མཐའི་ཉི་འདབས་རང་གོང་བསྟོ་གནས་མདོ་སྟགས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེད་ཆལ་ཡངས་པོར་མཐུག་གྲུབ་པར་སྦྱར་བའི་
ཡི་གེ་པ་ནི་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་སྟེ་བ་དགེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་བཀྱིས་པ་རྩལ་ལྷོ། །

ཟླ་བལ་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བ་འབྱུང་བའི་གནས། །བྲ་ས་ཆེན་པོ་སྟག་ཚང་ལྟ་མོ་ནས། །སྟོན་པ་མཆོག་དང་འངམ་
མགོན་ཙོང་ཁ་པའི། །རིང་ལུ་ཁྲིད་མཐར་རྒྱས་བྱིར་པར་འདི་བསྟོས། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ལྷ་ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་དུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལཱའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངས་ལེགས་ཞོར་བྱའི་མདོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་པའི་ལྷ་སྟོའི་རྟེན་སྦྱོང་མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་
ཆོས་ལྷན་གྱི་ཁིང་དུ་བྱབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྷར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་
ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྩལ་ཕན་གྱི་མཆོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆོ་གྱ་ལྱའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་
བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀུན་ནས་ལྷ་མདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཆོ་ལྷར་བརྩོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཁིང་། བྱང་

ཕྱོགས་པོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྒྲར་ཡང་སྒར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྒྲོང་ས་འདིར་ཡང་
 ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་བྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲུག་གྲུ་མེད་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
 དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་
 དགེ་བཤེས་སྒྲིན་ཆིག་ཏུ། སྤྱུའི་དགེ་སྦྱོར་ཆོས་སྣ་བ་ངག་དབང་གློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྒྱུར་བའོ། །སངས་
 མཁྱ་ལྷོ། །